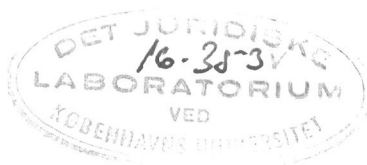

BETÆNKNING II

om

erstatningsansvar for
nuklear skade

Afgivet af det ved justitsministeriets skrivelse
af 30. april 1964 nedsatte udvalg

ex. 2

BETÆNKNING NR. 482

1968

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

Udvalgets nedsættelse og opgave	5
I. Udviklingen siden afgivelsen af betænkningen af 1961.	6
II. Indholdet af de nye konventioner.	9
A. Tillægsprotokollen til Pariskonventionen.	9
B. Tillægskonventionen til Pariskonventionen.	10
C. Wienkonventionen.	11
III. Bør Danmark tiltræde de nye konventioner?	14
A. Tillægsprotokollen til Pariskonventionen.	14
B. Tillægskonventionen til Pariskonventionen.	14
C. Wienkonventionen.	15
1. Territoriale spørgsmål.	16
2. Ansvar for skade under transport.	19
3. Regres mod anlægsindehaveren.	20
4. Jurisdiktionsspørgsmål.	21
5. Spørgsmål vedrørende Tillægskonventionen.	22
6. Sammenfatning.	22
IV. Udvalgets lovudkast	24
V. Bemærkninger til lovudkastenes enkelte bestemmelser.	44
VI. Bilag	73
1. Pariskonventionen af 29. juli 1960 som ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964 med motiver.	75
2. Tillægskonventionen af 31. januar 1963 til Pariskonventionen med ændringer som følge af tillægsprotokollen af 28. januar 1964.	128
3. Wienkonventionen af 21. maj 1963 med protokol om tvungen afgørelse af uoverensstemmelser.	146
4. Skrivelse af 27. juli 1964 fra udenrigsministeriets folkeretsrådgiver professor, dr. jur. Max Sørensen.	166
5. Uddrag af rapport fra Den stående komité i Wien om civilretligt ansvar for nuklear skade	169
6. Indenrigsministeriets bekendtgørelse af 27. juni 1963 om beskyttelsesforanstaltninger mod uheld i nukleare anlæg (atomanlæg) m. m.	172
7. Undervisningsministeriets bekendtgørelse af 29. juli 1964 om erstatningsansvar for n/s Savannah.	174
8. Udenrigsministeriets bekendtgørelse af 30. januar 1965 af overenskomst af 2. juli 1964 med Amerikas Forenede Stater om besøg i Danmark af N/S „Savannah“.	175
9. Udkast til bekendtgørelse om undtagelse af små mængder nuklear substans fra atomerstatningskonventionernes bestemmelser.	180
10. Certifikat om økonomisk sikkerhed for transport af nuklear substans.	184
11. Sammenstilling af de nordiske udkasts erstatnings- og forsikringsmæssige bestemmelser.	189
12. Lov nr. 170 af 16. maj 1962 om nukleare anlæg (atomanlæg).	246
13. Resumé på engelsk af udvalgets betænkning	254

I juni 1961 afgav et af justitsministeriet nedsat udvalg betænkning (nr. 286) om adgangen til at drive nukleare anlæg (atom-anlæg) og erstatningsansvaret for skade forvoldt ved nukleare ulykker. Betænkningen indeholdt et udkast til lov om nukleare anlæg, der med mindre ændringer blev gennemført ved lov nr. 170 af 16. maj 1962.

Lovens erstatningsretlige bestemmelser byggede på den i Paris den 29. juli 1960 indgæede konvention om ansvar over for tredje-mand på den nukleare energis område, der er optrykt som bilag 1 til den nævnte betænkning.

Denne konvention er — uden i mellem-tiden at have været i kraft — blevet ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964.

Den 31. januar 1963 blev der i Bruxelles mellem de samme lande, som havde undertegnet Pariskonventionen, med undtagelse af Grækenland og Tyrkiet, indgået en tillægs-konvention til Pariskonventionen med det formål gennem tilskud fra de deltagende stater at tilvejebringe yderligere sikkerhed for, at erstatningskrav for skade forvoldt ved nukleare ulykker kunne dækkes fuldtud. Også denne konvention er blevet ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964.

Den 21. maj 1963 blev der på en konference i Wien, i hvilken deltog 56 stater, indgået en international konvention om erstatningsansvar for nuklear skade.

Ved skrivelse af 30. april 1964 nedsatte justitsministeriet et udvalg med den opgave efter samråd med repræsentanter for de øvrige nordiske lande at afgive indstilling om, hvorvidt Danmark bør ratificere de nævnte konventioner og tillægsprotokoller. Udvalget blev endvidere anmodet om eventuelt at udarbejde forslag til de lovændrin-

ger, som vil være nødvendige med henblik på ratifikation af de nævnte konventioner m. v.

Udvalget kom til at bestå af:

højesteretsdommer *P. Spleth*, formand,
direktør *Knud Christensen*, Københavns

Brandforsikring,

konsulent i atomenergikommissionen, pro-fessor, dr. jur. *Bernhard Gomard*,

kontorchef i justitsministeriet *Jørgen Niel-sen*.

Som sekretær for udvalget beskikkedes sekretær i justitsministeriet *Knud Arildsen*.

Udvalget har samarbejdet med de i den tidligere betænkning nævnte norske og finske udvalg, som fremdeles bestod, dog med noget ændret sammensætning. Det svenske udvalg afgav betænkning i 1962. Fra svensk side har forhandlingerne senere været ført af justitiedepartementet.

Der har været afholdt møder mellem repræsentanter for de nordiske lande i København i februar 1965 og i Stockholm i oktober s. å. Det svenske justitiedepartement har offentliggjort sin betænkning i juni 1966 (1966: 29). Det norske udvalgs indstilling blev afgivet i august 1966 og offentliggjort i september 1967.

Som resultat af det danske udvalgs arbejde fremkommer denne betænkning, der indeholder to alternative udkast til ændret lov om nukleare anlæg.

De foreslåede ændringer vedrører i alt væsentligt kun lovens erstatningsbestem-melser. Udvalgets kommissorium omfatter ikke en revision af lovens bestemmelser om godkendelse af og tilsyn med nukleare an-læg, og udvalget har ikke fundet anledning til selv at rejse spørgsmål om ændring af disse regler på nuværende tidspunkt.

København, den 9. februar 1968.

Knud Christensen. **Bernhard Gomard.** **Jørgen Nielsen.** **P. Spleth.**
Formand

Knud Arildsen.
Sekretær

I.

Udviklingen siden afgivelsen af betænkningen af 1961.

A. Nukleare ulykker.

Der er siden 1961 indtrådt fem nukleare ulykker, hvorom underretning haves, alle i USA. Ved den første ulykke fik tre personer overbestråling uden dog at vise symptomer, der direkte kunne henføres til overbestrålingen. I det andet tilfælde fik syv personer en kortvarig overbestråling. Ved den tredje ulykke indtraf en eksplosion med påfølgende brand. Ingen personer blev skadet, men den materielle skade beregnedes til ca. 20 millioner kroner. Ved den fjerde ulykke, der indtraf på grund af en persons overtrædelse af givne instruktioner, fik en person en så stor overbestråling, at han døde efter to døgn, medens yderligere fem personer fik overbestråling. Ved den femte ulykke indtraf der en eksplosion, hvorved en person fik alvorlig skade på sin venstre hånd. De materielle skader beløb sig til ca. 350.000 kroner. Ingen af disse ulykker har således medført skade af exceptionelt omfang, sammenlignet med ulykker i traditionelle, industrielle anlæg.

B. Forsikring.

Det i betænkningen af 1961 s. 10 nævnte samarbejde mellem forsikringsselskaberne gennem nationale pooler er fortsat. Poolerne tegner dels ansvarsforsikringer for de skader, et nukleart anlæg kan forvolde, dels for den tingsskade, der kan lides på selve værket ved nukleare ulykker. Som det fremgår af betænkningen af 1961 s. 48 ff., kunne forsikring, da Pariskonventionen blev vedtaget, kun opnås med et bestemt beløb pr. anlæg for en bestemt periode, uanset at anlægsindehaverens maksimalansvar i konventionen var fastsat til et bestemt beløb pr. ulykke. I dette forhold er der ikke senere sket nogen ændring. Dersom der indtræder skade af et sådant omfang, at forsikringen ikke længere er dækkende for indehaverens maksimalan-

svar, må der træffes aftale om ny forsikring. Forsikringspoolerne fastholder ligeledes de i betænkningen s. 47 nævnte retningslinjer, hvorefter forsikringen ikke dækker skade, der er opstået mere end 10 år efter en af forsikringen omfattet ulykke.

Det er en regel mellem poolerne, at et værk altid forsikres i sit hjemlands pool. De små landes pooler må i vidt omfang dække deres risiko gennem genforsikring i udenlandske pooler. Ved forsikring af de største risici tages al forhåndenværende kapacitet hos alle poolerne i brug. Der tegnes i et vist omfang særlige ansvarsforsikringer i poolerne for transport af nuklear substans. Dette er således den almindelige regel i de kontinentale pooler, medens den engelske pool dækker ansvaret for ulykke i et anlæg og under anlæggets transport af nuklear substans under ét, for så vidt transporten finder sted på engelsk territorium.

Med hensyn til poolernes kapacitet pr. anlæg kan oplyses, at den i 1966 lå på omkring 10 millioner d. kr. for hver af de danske, finske og norske pooler, medens den svenske pools kapacitet var omtrent dobbelt så stor. Til sammen kan de nordiske pooler således dække en risiko på ca. 50 mill. kr. Den totale dækningskapacitet for de europæiske pooler udgjorde ca. 500 mill. kr. I praksis udnytter den enkelte pool dog normalt ikke sin dækningskapacitet fuldt ud, bl. a. for at have et beløb i reserve til forhøjelse af løbende forsikringer. Den praktisk opnåelige dækning må derfor anslås lidt lavere, antagelig til ca. 400 mill. kr., inden for hvilket beløb som nævnt skal dækkes både skade på selve værket og ansvarsskader. Inden for de europæiske pooler er den engelske langt den største. Den rådede således i 1966 over en indenlandsk kapacitet på ca. £ 23 mill. (ca. 430 mill. d. kr.) og en kapacitet for reassurance af udenlandske risici på i alt ca. £ 13 mill. (ca. 250 mill. d. kr.) for hvert anlæg.

C. Internationale konventioner og national lovgivning.

Erstatningsbestemmelserne i loven af 16. maj 1962 tilsigtede dels at muliggøre Danmarks ratifikation af den i Paris vedtagne erstatningskonvention dels at regulere erstatningsansvaret for skade forvoldt ved nuklear ulykke på national basis, indtil konventionen kunne træde i kraft, jfr. lovens § 40, stk. 4. Det var dengang forudsat, at konventionen ville træde i kraft i løbet af kort tid, men dette er ikke blevet tilfældet, og loven har derfor kun haft betydning i den sidstnævnte egenskab.

Ved underskriften af Pariskonventionen blev der fra fransk side taget det forbehold, at Frankrig ikke ville ratificere konventionen, medmindre der blev sluttet overenskomster med Frankrigs nabostater om statsintervention, som frembød gensidig garanti og passende sikkerhed for erstatningerne. Forhandlinger herom havde fundet sted mellem de 6 medlemsstater af EURATOM siden 1959, og efter at et konventionsudkast var blevet udarbejdet, blev de øvrige stater, som havde undertegnet Pariskonventionen, i december 1961 indbudt til at deltage i arbejdet. Der fandt i det følgende år en del møder sted mellem sagkyndige, og der blev derefter på en konference i Bruxelles den 31. januar 1963 afsluttet en tillægskonvention til Pariskonventionen, ved hvilken de deltagende stater tilsikrede, at der kunne udbetales indtil 120 millioner afregningsenheder eller ca. 900 millioner kr. til dækning af skader forvoldt ved en enkelt nuklear ulykke. Konventionen blev underskrevet af de i Pariskonventionen deltagende stater med undtagelse af Grækenland og Tyrkiet. Om konventionens nærmere indhold henvises til afsnit II.

Det i betænkningen fra 1961 s. 22, noten, omtalte arbejde i Den internationale Atomenergiorganisation havde i mellemtiden ført til udarbejdelsen af et udkast til international konvention om erstatningsansvar for nuklear skade, og der blev i 1962 indkaldt til en konference, som fandt sted i Wien i dagene fra den 29. april til den 19. maj 1963. Konferencen resulterede i vedtagelsen af en konvention af 21. maj 1963 (Wienkonventionen) om hvis nærmere indhold ligeledes henvises til afsnit II.

Deltagerne i Pariskonventionen og Tillægskonventionen havde udsat ratifikationen af disse konventioner for at afvente resultatet af forhandlingerne i Wien. Uagtet Wienkonventionen i det væsentlige bygger på de samme principper som Pariskonventionen, var dog forskellige bestemmelser i Wienkonventionen uforenelige med Pariskonventionen. Sagkyndige fra de lande, der havde undertegnet Pariskonventionen, holdt derfor en række møder i Paris den 16.-18. juli, den 19.-20. september og den 28.-29. november 1963 med det formål at søge at fjerne uoverensstemmelserne gennem ændring af Pariskonventionen. Der opnåedes enighed om forslag til tillægsprotokoller til Pariskonventionen og tillægskonventionen, og disse protokoller blev undertegnet i Paris den 28. januar 1964. Yderligere problemer i forbindelse med gennemførelsen af Pariskonventionen i de enkelte lande er drøftet på møder mellem sagkyndige i Paris den 12.-14. december 1966 og 27.-28. april 1967.

På en diplomatisk søretskonference i Bruxelles blev der endvidere den 25. maj 1962 indgået en konvention om nukleare skibe. Denne konvention er dog ikke blevet ratificeret af nogen stat, og udvalget har derfor ikke fundet anledning til på grundlag af denne at foreslå nye ansvarsregler om nukleare skibe.

Pariskonventionen og tillægsprotokollen til denne er indtil nu ratificeret af Spanien, England, Frankrig og Belgien. Endvidere har Tyrkiet ratificeret konventionen i den skikkelse, den havde før vedtagelsen af tillægsprotokollen.

Tillægskonventionen er ratificeret af Spanien, England og Frankrig.

Wienkonventionen er underskrevet af Spanien, England, Jugoslavien, Argentina, Columbia, Cuba, Kina, Filippinerne og Den forenede arabiske Republik og tiltrådt af Trinidad, Tobago og Cameroun. Den er ratificeret af Den forenede arabiske Republik, Filippinerne, Cuba og Argentina.

Som grundlag for ratifikation af Pariskonventionen og Tillægskonventionen og en eventuel ratifikation af Wienkonventionen har Spanien gennemført en lov af 29. april 1964, der trådte i kraft den 5. maj s. å. I England er loven af 9. juli 1959 blevet ændret ved lov af 23. marts 1965, der tilsigter at muliggøre Englands tiltræden af alle 3 kon-

ventioner. En kodifikation af de engelske love foreligger i „Nuclear Installations Act“ af 5. august 1965.¹ Frankrig er den 12. november 1965 vedtaget en lov om ansvar for nuklear ulykke, som skal gælde, indtil Pariskonventionen og Tillægskonventionen træder i kraft. I Holland er den 27. oktober 1965 vedtaget en lignende lov, der bygger på principperne i Pariskonventionen. Det samme gælder den italienske lov af 31. december 1962. En belgisk lov af 18. **juli** 1966 skal muliggøre ratifikation af Pariskonventionen. Derimod afviger en østrigsk lov af 29. april 1964 i nogen grad fra Pariskonventionens principper.

Ifølge Pariskonventionens art. 19 (b) træder denne konvention i kraft ved deponeringen af det femte ratifikationsinstrument. Wienkonventionen træder ifølge dennes art. XXIII i kraft tre måneder efter deponeringen af det femte ratifikationsinstrument. Det må forventes, at i hvert fald Pariskonventionen vil træde i kraft i løbet af meget kort tid. Tillægskonventionen til denne konvention træder ifølge Tillægskonventionens art. 20 (c) først i kraft tre måneder efter deponeringen af det sjette ratifikationsinstrument.

II.

Indholdet af de nye konventioner.

I det følgende vil først blive gennemgået hovedpunkterne i de ved tillægsprotokollen af 28. januar 1964 foretagne ændringer i Pariskonventionen. Derefter følger en omtale af Tillægskonventionen til Pariskonventionen. Endelig gennemgås Wienkonventionen med særligt henblik på dens afvigelser fra Pariskonventionen.

A. Tillægsprotokollen til Pariskonventionen.

Pariskonventionens tekst, således som den er ændret ved tillægsprotokollen, er gengivet i sin helhed i bilag 1 til betænkningen. Ifølge tillægsprotokollens slutningsbestemmelser kan Pariskonventionen kun ratificeres i den skikkelse, den har fået ved tillægsprotokollen. De væsentligste ændringer er følgende:

1. Efter art. 2 i konventionen af 1960 skulle det ved national lov, d. v. s. loven i den stat, hvis domstole er kompetente til at påkende krav i anledning af vedkommende nukleare ulykke, jfr. art. 14 (b), bestemmes, om konventionen skulle finde anvendelse på ulykker, der sker på en ikke-kontraherende stats territorium, eller på skade, som lides på sådant territorium.

Efter ændringen i 1964 skal spørgsmålet om konventionens territoriale anvendelse afgøres af loven i den kontraherende stat, på hvis territorium den ansvarlige indehavers anlæg er beliggende (anlægsstaten). Herved opnås, at anlægsindehaveren alene er afhængig af sin egen stats lov med hensyn til det territoriale omfang af hans forpligtelser og hans beskyttelse efter konventionen. Dette vil lette tegningen af en adækvat forsikring. Det lægges endvidere i anlægsstatens hånd at affatte reglerne om den territoriale anvendelse således, at konflikter på dette område med Wienkonventionen så vidt muligt undgås, jfr. herom nedenfor under C 1 og III C1.

2. I artikel 3 er som litra c indsat en regel, hvorefter anlægsstaten kan bestemme, at

skade forvoldt ved ioniserende stråling fra en hvilken som helst strålingskilde inden for et anlæg kan indbefattes under anlægsindehaverens ansvar efter konventionen. Medens skade forvoldt af radioisotoper inden for et anlæg allerede efter konventionen af 1960 omfattedes af ansvaret, kan dette således nu udvides til også at omfatte partikelacceleratorer etc., der befinder sig inden for et anlægs område.

3. Ved transport af nuklear substans mellem to nukleare anlæg i konventionsstaterne er indehaveren af det anlæg, hvorfra stoffet sendes, ifølge konventionen af 1960, art. 4, ansvarlig for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, som er indtrådt, inden substansen er overtaget („taken in charge”) af en anden anlægsindehaver. Der opstod efter underskriften af konventionen divergerende opfattelser mellem de sagkyndige fra de deltagende lande om den rette forståelse af udtrykket „taken in charge”, se herom bet. 1961 s. 79-80. Reglen er nu, bl. a. for at undgå denne tvivl, ændret således, at ansvarsovergang som hovedregel bestemmes ved parternes udtrykkelige, skriftlige aftale herom, således at besiddelsesovergangen kun er afgørende, hvis der ikke foreligger en sådan aftale. Samtidig er indsat bestemmelser om ansvarsovergang ved transport af nuklear substans til eller fra indehaveren af en reaktor i et transportmiddel.

4. Konventionen af 1960 indeholdt ikke nogen udtrykkelig bestemmelse om ansvar for skade, der på grund af skadesobjektet holdtes uden for konventionens særlige erstatningssystem, nemlig skade på anlægget selv eller på ejendom, der anvendes i forbindelse med anlæggets drift, eller på transportmiddel, der medfører nuklear substans (art. 3 (b) (i) og (ii)). Det samme gjaldt skade, der på grund af årsagen til skadeforvoldelsen (krig, oprør, m. v.) holdtes uden for konventionen (art. 9), jfr. nedenfor under 6. I betænkningen af 1961 gik det danske

udvalg ud fra, at der i de nævnte tilfælde skulle gælde almindelige erstatningsregler (s. 32 og 41). Under de senere drøftelser i Paris i 1963 har det vist sig, at der med hensyn til den førstnævnte gruppe tilfælde ikke har været enighed mellem de sagkyndige om den rette forståelse af Pariskonventionen. Spørgsmålet om ansvar efter andre regler end konventionens er nu for begge grupper udtrykkeligt reguleret ved de nærmere regler i art. 6 (c), således som den er affattet ved tillægsprotokollen. Herefter kan der i disse tilfælde kun kræves erstatning af enkeltpersoner, der har fremkaldt skaden med forsæt.

5. Reglen i art. 6 (e) i konventionen af 1960 om udvidelse af anvendelsesområdet for bestemmelsen i denne konventions art. 6 (d) — nu 6 (e) — og reglen i art. 6 (f) (iii) om eventuel regres mod fragtføreren i de i art. 7 (e) nævnte tilfælde (se herom bet. 1961 s. 36 og 40) er udgået.

6. Ifølge art. 9 i konventionen af 1960 er anlægsindehaveren ikke ansvarlig for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, som skyldes krigshandlinger m. v. eller en alvorlig naturkatastrofe af usædvanlig karakter, medmindre det modsatte bestemmes ved national lov. Denne regel er ændret til en absolut regel om ansvarsfrihed, dog således at loven i *anlægsstaten* kan bestemme, at der skal være ansvar i tilfælde af naturkatastrofer.

Den tyske forbundsrepublik og Østrig har imidlertid ved underskriften på tillægsprotokollen taget forbehold (bilag I, nr. 4, se s. 93) om at bestemme, at anlægsindehaveren (herunder altså også indehaveren af et anlæg uden for forbundsrepublikken eller Østrig) skal være ansvarlig for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, som direkte skyldes væbnet konflikt, fjendtligheder, borgerkrig m. v., for så vidt ulykken sker på de pågældende staters territorium. Dette betyder i realiteten, at disse stater forbeholder sig at anvende reglerne i konventionen af 1960 og således, at der kan pålægges også udenlandske anlægsindehavere ansvar bl. a. for ulykke som følge af krigs- eller oprørshandlinger på tysk eller østrigsk territorium. Forbeholdet kan, dersom det følges op af tilsvarende lovgivning, få uheldige følger for transit af nuklear substans gennem de pågældende stater, men man har ikke fra

de øvrige staters side ment at kunne modsætte sig det, da en sådan ret til at pålægge ansvar for skade ved krigshandlinger m. v. eksisterede ifølge konventionen af 1960, og da den tyske forbundsrepublik betingede sin tilslutning til tillægsprotokollen af, at forbeholdet anerkendtes. Dets praktiske betydning drøftes nærmere nedenfor under III A.

7. Reglerne om jurisdiktion i artikel 13 er på flere punkter ændret og forenklet. Hovedreglen er nu, at påkendelse af søgsmål skal ske ved domstolene i den konventionsstat, på hvis territorium den nukleare ulykke helt eller delvis fandt sted. Indtræder en nuklear ulykke i sin helhed uden for de kontraherende parter territorium, eller kan ulykkesstedet ikke med sikkerhed fastslås, skal påkendelse dog ske ved anlægsstatens domstole. Fører de nævnte regler **til**, at flere staters domstole er kompetente, afgøres spørgsmålet af den i art. 17 nævnte internationale domstol.

B. Tillægshkonventionen til Pariskonventionen.

Konventionens tekst, således som den er ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964, er gengivet i sin helhed i bilag 2 til betænkningen.

Tillægskonventionen er et supplement til Pariskonventionen, og ingen stat kan blive eller forblive medlem af Tillægskonventionen uden samtidig at være medlem af Pariskonventionen (art. 19). Den er som foran nævnt underskrevet af de samme stater, som har undertegnet Pariskonventionen, med undtagelse af Grækenland og Tyrkiet. Den tilsigter at skabe et internationalt system, hvorefter staterne forpligter sig til at yde erstatning ud over det maksimalbeløb, der fastsættes i henhold til Pariskonventionen. Ved meget store skader sker der en fordeling mellem de enkelte stater.

Dens hovedindhold er følgende:

1. Konventionens *anvendelsesområde* er snævrere end Pariskonventionens, idet Tillægskonventionen navnlig ikke finder anvendelse på ulykke, som er indtrådt i stater, der ikke har tiltrådt Tillægskonventionen, eller på skade, som er lidt i en sådan stat, selv om denne stat har tiltrådt Pariskonventionen. Endvidere gælder der særlige be-

grænsninger med hensyn til dækning af skade, der er lidt på eller over det åbne hav, især således, at der lægges vægt på skadelidendes nationalitet. Det er endelig en betingelse, at skaden er forvoldt af et anlæg, der er optaget på en særlig liste over nukleare anlæg med fredeligt formål (art. 2).

2. De deltagende stater garanterer, at *erstatning* for skader forårsaget af en nuklear ulykke, for hvilken indehaveren af et anlæg i en af disse stater er ansvarlig, ydes med indtil 120 millioner afregningsenheder (svarende til 120 millioner dollars eller ca. 900 millioner danske kroner).

Dette beløb skal tilvejebringes således:

- a. Et beløb, som ikke må være mindre end 5 mill, afregningsenheder, og hvis nærmere størrelse fastsættes ved anlægsstatens lovgivning, skal dækkes ved hjælp af forsikring eller anden økonomisk sikkerhed (1. trin).
- b. Beløbet mellem den under a nævnte sum og 70 mill, afregningsenheder skal dækkes af offentlige midler, der stilles til rådighed af anlægsstaten (2. trin).
- c. Beløbet mellem 70 mill, afregningsenheder og 120 mill, afregningsenheder skal dækkes af offentlige midler, der stilles til rådighed af de deltagende stater efter de i konventionens art. 12 fastsatte regler (3. trin).

Erstatningssystemet kan i øvrigt i de enkelte lande gennemføres *enten* således, at anlægsindehaverens ansvar i henhold til Pariskonventionen fastsættes til 120 mill, afregningsenheder, således at ansvaret ud over 1. trin skal dækkes af midler som angivet under b og c, *eller* således, at anlægsindehaverens ansvar fastsættes til et lavere beløb, og det resterende beløb betales af offentlige midler direkte til skadelidende (art. 3). De skadelidende skal, hvad enten det førstnævnte eller det sidstnævnte system anvendes, kunne gennemføre deres krav uden at måtte anlægge forskellige søgsmål under hensyn til oprindelsen af de midler, hvoraf erstatningen betales (art. 9 (b), jfr. art. 3 (c) (ii) in fine).

Bidragene fra de enkelte stater til de under c angivne midler (3. trin) tilvejebringes for halvdelens vedkommende på grundlag af vedkommende stats nationalprodukt

og for halvdelens vedkommende på grundlag af den termiske effekt af de i staten værende reaktorer (art. 12).

Uagtet Tillægskonventionen intet udtrykkeligt siger derom, er det forudsat, at det 1. trin af erstatningerne kan ydes i overensstemmelse med Pariskonventionens regler også ud over Tillægskonventionens område. En stat, der har gjort udvidet brug af Pariskonventionen i medfør af dennes artikler 2, 7 (c) eller 9, kan dog ikke kræve bidrag fra de andre stater til dækning af heraf flydende forøgede udbetalinger (art. 14).

3. De offentlige midler skal stilles til rådighed efter de regler, som gælder i den stat, som har jurisdiktion med hensyn til erstatningskrav efter Pariskonventionen (art. 9 (a)). Jurisdiktionsstaten skal tage initiativet til fremskaffelse af det overstatslige beløb og skal udbetale det (art. 10 (b)). Samme stat skal i tilfælde, hvor det anlæg, hvis indehaver er ansvarlig, ligger i en anden stat, udlægge 2. trin af erstatningsbeløbet for sidstnævnte stat. Der skal finde rådslagning sted mellem disse to stater om de forholdsregler, som jurisdiktionsstaten måtte træffe, efter at ulykken er indtrådt, og anlægsstaten skal have lejlighed til at intervenere i retssager og deltage i forlig angående erstatningsfastsættelsen (art. 11).

C. Wienkonventionen.

Konventionens tekst med den dertil knyttede protokol angående afgørelse af tvistigheder er gengivet i sin helhed i bilag 3 til betænkningen.

Wienkonventionen kan undertegnes af alle stater, som var deltagere i konferencen i Wien (art. XXI) og kan tiltrædes af stater, der ikke var repræsenteret på konferencen, såfremt de er medlemmer af De Forenede Nationer eller af disses særlige institutioner eller af Den internationale Atomenergiorganisation (art. XXIV).

Wienkonventionen bygger på samme hovedprincipper som Pariskonventionen. Ligesom Pariskonventionen „kanaliserer“ Wienkonventionen således alt ansvar til vedkommende anlægsindehaver, der er erstatningspligtig, selv om skaden er hændelig (art. II og IV, 1), medens ansvar for andre normalt er udelukket (art. II, 5). Anlægsindehaverens ansvar kan af den stat, hvori det på-

gældende anlæg ligger, begrænses til et beløb af ikke under 5 mill. dollars (svarende til 5 mill. afregningsenheder efter Pariskonventionen) (art. V). Efter at der ved den foran nævnte tillægsprotokol af 28. januar 1964 er foretaget en del ændringer i sidstnævnte konvention, bl. a. for at fjerne uoverensstemmelser med Wienkonventionen, er der kun få reelle forskelle af væsentlig betydning mellem konventionerne.

De vigtigste af disse er følgende:

1. Wienkonventionen indeholder ikke nogen regel om konventionens territoriale anvendelsesområde, hvorimod Pariskonventionen i artikel 2 som ændret ved tillægsprotokollen bestemmer, at denne konvention ikke finder anvendelse med hensyn til nukleare ulykker, som finder sted på ikke-kontraherende stats område, eller på skade, som lides på sådant område, medmindre andet bestemmes af anlægsstatens lovgivning. Heri ligger modsætningsvis, at Pariskonventionen *skal* anvendes på skade, som lides i de kontraherende stater eller på det åbne hav, for så vidt den er forvoldt ved en ulykke, der er indtrådt i en af de nævnte stater eller på det åbne hav.

Reglen i samme artikel om, at den pågældende anlægsstat kan udvide konventionen til at gælde ulykke indtrådt på en ikke-kontraherende stats territorium, er næppe af praktisk betydning. Når konventionen ikke omfatter sådanne ulykker, står anlægsstaten frit med hensyn til de regler, den vil anvende i så henseende, og den kan da også gøre regler svarende til konventionens anvendelige. Herved er naturligvis ikke taget stilling til den konflikt, som kan opstå i forhold til den lovgivning, som gælder på det sted, hvor ulykken skete.

Den i artikel 2 indeholdte bemyndigelse til at anvende konventionen på skade, som lides i en stat, der ikke har tiltrådt konventionen, indeholder derimod den realitet, at de kontraherende stater ikke kan modsætte sig, at der inden for det i henhold til konventionens art. 7 fastsatte ansvarsmaksimum udbetales erstatning for skade, som lides i ikke-konventionsstat, på lige fod med erstatning for anden skade. Dette kan eventuelt føre til en nedsættelse af dækningen for de skader, som eo ipso omfattes af konventionen.

Der blev under de forberedende forhandlinger om Wienkonventionen vedtaget en tilsvarende bestemmelse, men denne opnåede ikke fornødent flertal ved den endelige afstemning. Spørgsmålet om Wienkonventionens territoriale afgrænsning er således ikke løst i dens tekst. Dette har givet anledning til modstridende opfattelser. Det er på den ene side, bl. a. af de skandinaviske lande, blevet hævdet, at det i mangel af modstående bestemmelser i konventionen må stå de kontraherende stater frit for at træffe bestemmelse om konventionens territoriale anvendelse, medens det fra anden side antages, at Wienkonventionen ikke kan finde anvendelse på skade, som opstår i en stat, der ikke har tiltrådt denne konvention. Fortolkningen af Wienkonventionen på dette punkt er af væsentlig betydning for muligheden af at ratificere både denne konvention og Pariserkonventionen. Spørgsmålet vil blive drøftet nærmere nedenfor under III s. 16 f.

2. Begge konventioner indeholder i øvrigt særregler i forhold til ikke-kontraherende stater. Som følge af, at konventionerne har forskellige deltagere, vil begrebet „ikke-kontraherende stat“ ikke betyde det samme i begge konventioner. Heraf følger, at de to konventioners regler om ansvar under transport og om jurisdiktion i deres praktiske anvendelse vil kunne blive forskellige, selv om de i formel henseende er overensstemmende. De i forbindelse hermed stående problemer vil blive behandlet nedenfor s. 18-19 og 21.

3. Såvel Wien- som Pariskonventionen indeholder regler, hvorefter personer, der efter loven i en ikke-kontraherende stat eller i henhold til en konvention på transportområdet har betalt erstatning for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, indtræder i den skadelidendes krav mod anlægsindehaveren (henholdsvis art. 6 (d) og art. IX, 2 (a)). Denne ret gælder ifølge Pariskonventionen til fordel for enhver, men efter Wienkonventionen alene til fordel for statsborgere i en stat, der har tiltrådt denne konvention.

Wienkonventionen indeholder endvidere ingen bestemmelse svarende til Pariskonventionens art. 6 (e), hvorefter personer, der har deres hovedforretningssted i en konventionsstat, og som har betalt erstatning i anledning af en nuklear ulykke, der er sket

uden for konventionernes territoriale område, under visse omstændigheder opnår ret til at få det udlagte godtgjort af anlægsindehaveren. De spørgsmål, som rejser sig af de nævnte forskelle, vil blive drøftet nedenfor s. 20.

4. I tilfælde, hvor der efter Pariskonventionens almindelige regler ville være mulighed for jurisdiktion i flere end én konventionsstat, henlægger konventionens art. 13 (c) (ii) afgørelsen af, hvor sag in concreto skal anlægges, til den i konventionen nævnte internationale domstol. Wienkonventionens art. XI, 3 (b) overlader i tilsvarende tilfælde afgørelsen til overenskomst mellem de pågældende kontraherende stater.

5. Wienkonventionens art. XIII indeholder en til Pariskonventionens art. 14 (a) svarende regel om, at konventionen skal anvendes uden diskriminering grundet på statsborgerskab, bopæl eller opholdssted, men den indeholder ikke nogen bestemmelse svarende til Pariskonventionens art. 15 (b), der

tillader afvigelse herfra med hensyn til erstatning, der ydes af offentlige midler ud over konventionens minimumsansvar. Den sidstnævnte bestemmelse udgør grundlaget for Tillægskonventionens erstatningssystem, der som foran nævnt i visse tilfælde lægger vægt på den skadelidendes nationalitet. Denne forskel har givet anledning til tvivl med hensyn til, hvorvidt og under hvilke betingelser Tillægskonventionen kan anses forenelig med Wienkonventionen. Spørgsmålet vil blive drøftet nærmere nedenfor s. 22.

6. Ifølge Pariskonventionens art. 17 skal tvistigheder mellem konventionsdeltagerne om konventionens fortolkning eller anvendelse afgøres af den i konventionen nævnte internationale domstol. Wienkonventionen indeholder ikke nogen tilsvarende bestemmelse, men der er som nævnt til den knyttet en protokol, som kan tiltrædes af deltagerne, hvorved de forpligter sig til at bringe sådanne tvistigheder for den mellemfolkelige domstol i Haag.

III.

Bør Danmark tiltræde de nye konventioner?

Den gældende lov bygger som foran anført på Pariskonventionen i dens i 1960 vedtagne skikkelse. I det følgende vil under A blive drøftet spørgsmålet, om Danmark bør tiltræde tillægsprotokollen til Pariskonventionen. Under B behandles derefter spørgsmålet om Danmarks tilslutning til Tillægskonventionen til Pariskonventionen og under C om tiltræden af Wienkonventionen.

A. Som foran nævnt kan Pariskonventionen kun ratificeres i den skikkelse, den har fået ved tillægsprotokollen. De ved tillægsprotokollen foretagne ændringer i denne konvention tilsigter navnlig at fjerne uoverensstemmelser med Wienkonventionen, men de må — også bortset fra dette formål — efter udvalgets opfattelse i det store og hele anses som forbedringer i forhold til Pariskonventionens oprindelige tekst. Under hensyn hertil, og til at folkettinget ved loven af 1962 har godkendt, at Danmark tiltræder Pariskonventionen, kan udvalget anbefale, at den nu ratificeres i den skikkelse, den har fået ved tillægsprotokollen.

Det fra tysk side tagne forbehold med hensyn til konventionens art. 9 (jfr. herom s. 10) og den i forbindelse dermed tilkendegivne hensigt at gøre også udenlandske anlægsindehavere ansvarlige for skade forvoldt ved bl. a. krigshandlinger på tysk område, vil set fra dansk synspunkt kunne have uheldige konsekvenser for transit af nuklear substans gennem den tyske forbundsrepublik. Ulemperne herved ville kunne blive betydelige, da de geografiske forhold medfører, at transit gennem Tyskland til eller fra Danmark vanskeligt vil kunne undgås. Denne ulempe ville imidlertid ikke bortfalde ved, at Danmark holder sig uden for konventionen. Efter oplysninger, som underhånden er tilgået udvalget, er der udsigt til, at forbundsrepublikken, såfremt den gør brug af forbeholdet, vil friholde udenlandske anlægsindehavere for det ansvar, de måtte kunne ifalde efter de nævnte særlige tyske

regler, for så vidt forsikringsdækning ikke er opnåelig. I så fald vil betænkkelighederne i det væsentlige falde bort.

B. *Tillægskonventionen* til Pariskonventionen pålægger den danske stat en forpligtelse til at intervenere med yderligere erstatning, for så vidt det for en dansk anlægsindehaver i henhold til Pariskonventionen fastsatte maksimale ansvarsbeløb ikke er tilstrækkeligt til at dække samtlige skader. En sådan forpligtelse er ikke pålagt staten ved loven af 1962, men dens § 31 forudsætter, at spørgsmålet tages op over for folkettinget, når det må forudses, at der ikke på anden måde kan skaffes fuld dækning for skaderne. Det må forventes, at staten i praksis selv uden nogen forpligtelse hertil ville strække sig vidt for at skaffe de skadelidende fuld erstatning, navnlig for personskaade. Den svenske midlertidige atomansvarslov af 3. juni 1960 pålægger som nævnt i bet. 1961 s. 17 den svenske stat en pligt til at yde erstatning ud over anlægsindehaverens maksimalansvar, dog uden at fastsætte noget bestemt beløb.

En tiltræden af Tillægskonventionen fastlægger på forhånd en forpligtelse for staten til at intervenere med så store beløb, at der om fornødent bliver dækning for i alt 70 mill, afregningsenheder — ca. 525 mill. kr. — i anledning af en enkelt ulykke. Idet anlægsindehaverens eget ansvar ifølge loven i almindelighed er begrænset til 70 mill, kr., — ifølge udkastet til 75 mill. kr. — vil der således kunne blive spørgsmål om udbetalinger på ca. 450 mill. kr. En sådan forpligtelse er vel byrdefuld, men den synes dog ikke at burde afholde Danmark fra at tiltræde Tillægskonventionen. Forpligtelsen efter Tillægskonventionen strækker sig ganske vist til at yde erstatning ikke blot for skade lidt i Danmark, men også for skade lidt i andre stater, som har tiltrådt Tillægskonventionen, og i et vist omfang herudover, men dette kompenseres ved, at Danmark sikres, at der ydes tilsvarende erstatning for

skade indtrådt her, når ansvaret påhviler indehavere af anlæg i andre stater, som har tiltrådt Tillægskonventionen. Det kan i øvrigt fremhæves, at ansvar for skade i fremmed stat i medfør af Tillægskonventionen normalt kun vil kunne pådrages den danske stat i anledning af ulykker under transport af nuklear substans, og at skader af denne art ikke kan forventes at blive så omfattende, at de i væsentligt omfang vil lægge beslag på det i Tillægskonventionen angivne beløb.

Skulle der for et dansk anlæg indtræffe en meget stor ulykke, hvor skaderne i alt overstiger 70 mill, afregningsenheder, indeholder Tillægskonventionen den fordel for Danmark, at der vil blive ydet bidrag fra de andre deltagere i konventionen til dækning af de yderligere skader. Danmark indtræder for så vidt i et forsikringsforbund, og Danmarks eget bidrag til skader over 70 mill, afregningsenheder vil på grund af fordelingsreglen i konventionens art. 12 blive af mindre betydning (f. t. ca. 1 pct. af det samlede bidrag). Det må endvidere anses for at være af betydning, at Danmark, som inden for rammerne af OECD deltager i det internationale samarbejde på den nukleare energis område, også på dette punkt gør fælles sag med de andre vesteuropæiske stater. Udvalget mener derfor, ligesom de delegerede fra Norge og Sverige, at kunne anbefale Danmarks ratifikation af Tillægskonventionen.

Med hensyn til den nærmere gennemførelse af konventionen har de delegerede været enige om at foreslå statsansvaret etableret som et direkte ansvar over for de skadelidende ud over det ansvar, som anlægsindehaveren har efter den gældende lov. Dette system stemmer bedst med de hidtidige regler om statsansvar i den danske og den svenske lov, og det anbefaler sig særlig som følge af de vanskeligheder, som Wienkonventionen frembyder for gennemførelsen af det andet efter Tillægskonventionen mulige system — nemlig at forhøje anlægsindehaverens ansvar til 120 mill, afregningsenheder og at pålægge staten at friholde ham for ansvaret ud over det beløb, for hvilket han skal dække sig gennem forsikring. Herom henvises til bemærkningerne nedenfor s. 22.

C. Spørgsmålet om at tiltræde *Wienkonventionen* stiller sig derimod mere tvivlsomt. Som foran nævnt bygger denne konvention i det væsentlige på samme principper som Pariskonventionen, og det må derfor på forhånd stille sig som rimeligt, at stater, som har tiltrådt Pariskonventionen, også tiltræder Wienkonventionen. Formålet med de i 1963 førte forhandlinger mellem sagkyndige fra de stater, som havde tiltrådt Pariskonventionen, var da også som nævnt navnlig at søge at tilpasse denne konventions bestemmelser til Wienkonventionen således, at en tiltræden af begge konventioner kunne blive mulig. Dette ville formentlig heller ikke volde særlige vanskeligheder, såfremt alle stater, der har tiltrådt Pariskonventionen, samlet tiltrådte Wienkonventionen.

Af disse stater har imidlertid hidtil kun England og Spanien underskrevet Wienkonventionen. De fleste stater forholder sig for tiden afventende og koncentrerer deres anstrengelser om en gennemførelse af Pariskonventionen.

En stat, der vil tilslutte sig begge konventioner, må herefter i de tilfælde, hvor begge konventioner finder anvendelse på samme nukleare ulykke, regne med at komme i den vanskelighed, at den ved anvendelsen af Pariskonventionen skal behandle stater, der kun har tiltrådt denne konvention, som kontraherende parter, men at den i forhold til stater, som kun har tiltrådt Wienkonventionen, bliver pligtig at behandle de samme stater efter Wienkonventionens regler om ikke kontraherende stater. På samme måde skal den efter Wienkonventionen behandle stater, der kun har tiltrådt denne konvention, som kontraherende parter, men er i forhold til stater, som kun har tiltrådt Pariskonventionen, pligtig at behandle dem som ikke-kontraherende stater. Det frembyder forskellige praktiske vanskeligheder at affatte en lov således, at den ikke støder an mod noget af disse principper. I nogle tilfælde vil konflikten næppe kunne løses på anden måde end derved, at den danske stat påtager sig en vis garanti for, at konventionsforpligtelserne opfyldes, selv om dette ikke kan ske for de midler, som anlægsindehaveren selv skal tilvejebringe. I et vist omfang vil en tiltræden af begge konventioner nødvendiggøre ret komplicerede lovregler. Ulempernes praktiske betyd-

ning bliver naturligvis størst, dersom kun få af de Pariskonventionen tilsluttede stater ratificerer Wienkonventionen. Fordelen for Danmark ved at tiltræde også Wienkonventionen vil navnlig fremkomme, dersom denne konvention får en væsentlig tilslutning af stater, med hvilke Danmark har økonomiske forbindelser af betydning, og som ikke har tilsluttet sig Pariskonventionen.

Det er næppe muligt at afveje fordele og ulemper uden at gennemgå alle de konfliktmuligheder, som konventionerne indebærer, og tage stilling i de enkelte tilfælde til, om de kan løses og i bekræftende fald hvordan. De delegerede har derfor som arbejdshypotese forudsat, at de nordiske lande tiltræder begge konventioner, og har udarbejdet udkast til lovtæst, der skal mulig-gøre dette (udkast 1). Det norske udkast er på enkelte punkter udarbejdet på en lidt anden måde end det svenske og danske, idet det norske udkast indeholder en del be-myndigelser, som skal udnyttes i tilfælde af, at Norge tiltræder Wienkonventionen, medens man fra svensk og dansk side har ment i selve lovtæksten så vidt gørklgt at burde gøre op med disse spørgsmål.

Endvidere har udvalget udarbejdet et andet, på enkelte punkter mere kortfattet udkast (udkast 2) til anvendelse for det til-fælde, at Danmark beslutter sig til for tiden ikke at tiltræde Wienkonventionen. Man har anvendt den samme systematiske op-bygning og de samme terminologier i begge udkast. Selv om Danmark for tiden nøjes med at tiltræde Pariskonventionen, vil det herefter ikke udkræve mere omfattende lov-ændringer senere tillige at tiltræde Wienkonventionen.

I det følgende skal gennemgås de væsentligste punkter, hvor de to konventioners regler kan komme i strid med hinanden.

1. Territoriale spørgsmål.

a. I begge konventioner er anlægsindehaverens ansvar begrænset til at vist beløb for hver enkelt ulykke. Overskrides dette beløb, må erstatningerne for de lidte skader reduceres. I tilfælde, hvor der er lidt skade både i de stater, som har tiltrådt vedkom-mende konvention, og i andre stater, vil reduktionen blive større, dersom alle skader medtages i opgøret, end dersom dette be-grænses til at omfatte de skader, der er lidt

i konventionsstaterne (og på det åbne hav). De skadelidende i konventionsstaterne er derfor interesseret i, at konventionernes ter-ritoriale anvendelse begrænses. Anlægs-indehaverne vil derimod kunne have en modsat interesse. De undgår ikke ansvar efter almindelige erstatningsregler for skade, der holdes uden for konventionerne. Dette ansvar vil endda kunne være særlig byrde-fuldt, idet det ikke er begrænset til noget bestemt beløb og derfor ikke kan dækkes fuldt ud gennem forsikring. Dertil kommer, at en vid anvendelse af erstatningsreglerne vil lette transporten af nuklear substans.

En stat, der ønsker at tiltræde begge kon-ventioner, vil efter den ene konvention være forpligtet til at dække alle skader, som lides i stater, der har tiltrådt denne, og efter den anden konvention være forpligtet til at dække alle skader, som lides i stater, der har tiltrådt den anden konvention. En så-dan stat er derfor interesseret i en ordning, hvorefter vedkommende konvention ikke hindrer, at skade lidt i en stat, som kun har tiltrådt en af konventionerne, kan dækkes inden for et fælles, for anlægsindehaveren fastsat maksimalansvar. Såfremt Danmark skal tiltræde Wienkonventionen, bliver det derfor et hovedspørgsmål, om en sådan ordning kan tilvejebringes.

I så henseende frembyder Pariskonven-tionen ingen vanskeligheder. Som tidligere nævnt følger det af dens art. 2, at konven-tionen skal anvendes, hvor ulykken er sket i en stat, der har tiltrådt denne konvention, eller på det åbne hav, og hvor skaden lige-ledes er sket et af de to nævnte steder. Derudover giver konventionen bl. a. anlægs-staten mulighed for at udvide reglerne til at omfatte skader, der er lidt i stat, som kun har tiltrådt Wienkonventionen. Det vil så-ledes ikke være i strid med Pariskonventio-nen, at der i anledning af en af denne om-fattet ulykke udbetales erstatning til dæk-ning af skade, der er lidt i en stat, som kun har tiltrådt Wienkonventionen, selv om dette måtte resultere i, at alle erstatnin-gerne må reduceres, fordi anlægsindehave-rens ansvarsmaksimum overskrides.

Wienkonventionen indeholder som foran nævnt intet om spørgsmålet. Det har dog under forhandlingerne været forudsat, at den skal finde anvendelse i hvert fald, hvor ulykken og skaden er sket i en stat, der har

tiltrådt Wienkonventionen, eller på det åbne hav, altså svarende til Pariskonventionens mindste territoriale anvendelse. De nordiske forhandlere har fundet at kunne lægge til grund, at det er overladt til hver enkelt konventionsstat at træffe bestemmelse om, hvorvidt den vil anvende konventionen uden for det forudsatte mindste territoriale område. Der skulle således ikke fra deltagerne i Wienkonventionen kunne gøres indsigelse mod, at det i dansk lov bestemmes, at også skader lidt i en stat, som kun har tiltrådt Pariskonventionen, dækkes inden for anlægsindehaverens generelle ansvarsmaksimum. Herved bemærkes dog, at sådan bestemmelse kun vil kunne gennemføres af Danmark, hvor dansk anlægsindehaver er ansvarlig, og hvor derhos jurisdiktionen vedrørende erstatningskrav efter Wienkonventionen tilkommer Danmark. Tilkommer jurisdiktionen en anden stat, som kun har tiltrådt Wienkonventionen, har Danmark ingen mulighed for at øve indflydelse på de regler, som denne stat vil følge.

Det danske udvalg har forelagt spørgsmålet om Wienkonventionens territoriale anvendelse for udenrigsministeriet, der har henvist til den som bilag 4 vedføjede udtalelse fra ministeriets folkeretsrådgiver, professor Max Sørensen.

Det samme spørgsmål har været behandlet på et møde i Wien i dagene den 13.-17. april 1964 i en stående komité, der blev oprettet i forbindelse med vedtagelsen af Wienkonventionen, bl. a. med det formål at drøfte spørgsmål vedrørende denne konvention. Denne komité, hvori de nordiske lande ikke er repræsenteret, udtalte, at nuklear skade lidt inden for en ikke-kontraherende stats territorium ikke skulle anses som omfattet af konventionen, selv om den nukleare ulykke, som forvoldte skaden, havde fundet sted inden for en kontraherende stats område eller på eller over det åbne hav. Komiteen har dog udtalt, at de konklusioner, den nåede til, ikke skulle anses som en for de kontraherende stater bindende fortolkning af konventionen. Et uddrag af komiteens rapport er optaget som bilag 5. De nordiske delegerede har heroverfor måttet fastholde deres foran nævnte standpunkt som grundlag for en lovgivning, der tilsigter at muliggøre de nordiske staters tiltræden af begge konventioner.

Som en konsekvens af det indtagne standpunkt har udvalget foreslået, at man, selv om Danmark tiltræder Wienkonventionen, opretholder den i loven af 1962 § 11, stk. 1, 2. pkt., indeholdte regel, hvorefter en dansk anlægsindehaver er ansvarlig for skade, der som følge af en her i landet indtruffen ulykke lides i en ikke-kontraherende stat, d. v. s. en stat, der ikke har tiltrådt nogen af konventionerne. Under forudsætning af, at Danmark tiltræder Tillægskonventionen, må det påregnes, at praktisk talt alle andre skader i påkommende tilfælde vil blive dækket under denne konvention. Det er således ikke sandsynligt, at udvidelsen af ansvarsområdet vil komme til at betyde en nedsettelse af erstatningerne til andre skadelidende, og de forøgede udgifter, der kan følge heraf for staten, må sammenlignet med Tillægskonventionens samlede ansvarsbeløb anses som værende af underordnet betydning. Udvidelsen kan på den anden side have nogen interesse som en beskyttelse af den danske anlægsindehaver mod at ifalde ansvar uden for konventionen for de skader, som lides i den stat, der ikke har tiltrådt nogen af konventionerne. Idet det må forventes, at både Sverige og Den tyske Forbundsrepublik bliver konventionspartnere, vil udvidelsen dog kun kunne få praktisk betydning over for få stater. De øvrige nordiske landes udkast er i overensstemmelse med det danske.

Noget mere kompliceret ligger forholdet med hensyn til skade, som lides i en stat, der kun har tiltrådt en af konventionerne. Tiltræder Danmark begge konventioner, og indtræder på eller over det åbne hav en nuklear ulykke, for hvilken en dansk anlægsindehaver bærer ansvaret, bliver stillingen følgende:

Ifølge begge konventioner skal erstatningskrav i anledning af ulykken pådømmes i Danmark. Begge konventioner omfatter skader, som lides på det åbne hav, og disse giver altså ikke anledning til problemer, uanset hvor den skadelidende hører hjemme. Tilsvarende gælder med hensyn til skade, som måtte lides i en stat, som har tiltrådt begge konventioner. Lides der endvidere skade i en stat, som kun har tiltrådt Pariskonventionen, skal denne konventions regler anvendes på sådan skade, og lides der til lige skade i en stat, som kun har tiltrådt

Wienkonventionen, skal sidstnævnte konventions regler anvendes på sidstnævnte skade. Pariskonventionens art. 2 giver klart hjemmel for, at samtlige de nævnte skader kan få anpart i det for anlægsindehaveren fastsatte største ansvarsbeløb og kan lige- stilles, dersom en reduktion af erstatningerne bliver nødvendig, jfr. foran. Det er endvidere en konsekvens af de foran hævdede syns- punkter, at heller ikke skadelidende i stater, som kun har tiltrådt Wienkonventionen, kan modsætte sig, at ansvarsbeløbet anvendes også til delvis dækning af skader lidt i stater, som kun har tiltrådt Pariskonventionen. Ud- kastet til § 11 er i overensstemmelse hermed. Således som paragraffen er formuleret, har det ikke været nødvendigt udtrykkeligt at udtale, at de nævnte skader dækkes under lovens regler.

Det kan imidlertid i enkelte, meget sjæl- de tilfælde forekomme, at der for skade for- voldt ved samme ulykke ikke er jurisdiktion i samme stat efter begge konventioner. Der- som den nukleare ulykke er sket delvis i en fremmed stat, som kun har tiltrådt Paris- konventionen, delvis på det åbne hav, er der efter Pariskonventionens art. 13 (c) (i) jurisdiktion i den nævnte stat, men efter Wienkonventionens art. XI, 2, i anlægssta- ten, altså Danmark, hvis anlægget ligger her, jfr. udkast 1 § 41, stk. 1, litra b, nr. 4. I disse tilfælde er det ikke muligt at gennem- føre et system, hvorefter samtlige skadeli- dende skal søge dækning inden for det for anlægsindehaveren fastsatte maksimalbeløb. Det må accepteres, at anlægsindehaveren i sådanne tilfælde kan blive dømt til at ud- rede erstatning op til det fulde maksimalbe- løb for krav, som pådømmes i den ene ju- risdiktionsstat, og at det samme kan blive tilfældet med hensyn til krav, der pådøm- mes i den anden jurisdiktionsstat. Idet an- lægsindehaveren kun har forsikringsdækning for maksimalbeløbet en gang, ses en beskyt- telse for ham i disse tilfælde kun at kunne opnås ved, at det pålægges staten at friholde ham for det ansvar, han måtte ifalde herud- over. En regel herom er derfor foreslået op- taget i udkast 1 § 39. Det fremhæves herved, at det må anses som usandsynligt, at et så- dant tilfælde skulle forekomme i praksis, idet dette må forudsætte både, at ulyk- ken sker under så særprægede lokale for- hold som angivet, og at skaden overstiger

det for anlægsindehaveren gældende maxi- malbeløb, der foreslås fastsat til normalt 75 mill. kr. Udkastet stemmer også på dette punkt overens med de øvrige nordiske udkast.

b. Pariskonventionen indeholder med hen- syn til konventionens territoriale anvendel- sesområde også den begrænsning, at kon- ventionen ikke finder anvendelse på ulykke, der er indtruffet i en stat, som ikke har til- trådt konventionen, selv om skaden er lidt i en konventionsstat eller på det åbne hav (art. 2). Anlægsstaten kan dog bestemme, at konventionens regler også skal anvendes på sådan skade. Bestemmelse herom er ikke truffet ved den danske lovs § 11, der ud- trykkelig undtager dette tilfælde fra lovens område. Når ulykken er sket i en ikke- kontraherende stat, gøres der således ingen forskel på skade lidt i en sådan stat og andetsteds.

I mangel af en tilsvarende bestemmelse i Wienkonventionen har også spørgsmålet om forståelsen af Wienkonventionen på dette punkt været forelagt den stående komité i Wien. Komiteen har på det foran omtalte møde udtalt, at nuklear skade lidt på de kontraherende staters territorium eller på eller over det åbne hav efter komiteens for- mening skulle anses som skade dækket af Wienkonventionen, selv om den ulykke, som voldte skaden, fandt sted på en ikke-kon- traherende stats territorium, jfr. bilag 5.

De nordiske delegerede har ikke kunnet tiltræde denne opfattelse. En bestemmelse i denne retning har aldrig været optaget i udkastene til Wienkonventionen. Der blev fra den canadiske delegations side fremsat forslag herom, men dette forslag blev for- kastet (Official records s. 189) og ikke senere genfremsat. Komiteens udtalelse har således ikke nogen støtte i konventionens forarbej- der. De nordiske delegerede må derfor mene, at også dette spørgsmål må overlades til anlægsstatens lov, og udvalget har ikke i udkast 1 foreslået den danske lovs § 11 ændret på dette punkt.

Et særligt spørgsmål opstår, dersom ulyk- ken sker i en stat, som alene har tiltrådt den ene konvention, men skaden eller en del af den indtræder i en stat, som kun har tiltrådt den anden konvention. Efter den foran nævnte opfattelse vil det efter begge konventioner være berettiget at holde ska- den i den „anden“ stat uden for konventio-

nernes erstatningsreguleringer. Man har dog ikke ment at burde gå denne vej. Formålet med at tiltræde begge konventioner er at skaffe dækning for ulykker, der sker i begge grupper af stater, og derved også at lette transporten gennem dem. Det ville på denne baggrund være uheldigt, om der, blot fordi ulykkens virkninger overskred en landegrænse, skulle fremkomme et hul i denne dækning. Man har derfor, hvor dansk anlægsindehaver er ansvarlig for en ulykke af denne art, fundet det rettest at gennemføre en ordning, hvorefter skaderne i begge „slags" stater bringes ind under konventionernes erstatningsordninger. For så vidt angår tilfælde, hvor ulykken er sket i en stat, som kun har tiltrådt Wienkonventionen, men skaden delvis er sket i en stat, som kun har tiltrådt Pariskonventionen, kan en sådan ordning kun gennemføres på den måde, at der oprettes et særligt værneting her i landet for erstatningskrav vedrørende den sidstnævnte skade. Der findes ikke nogen hjemmel til at pålægge den stat, hvor ulykken er sket, at tage hensyn til de nævnte erstatningskrav ved opgøret. I den modsatte situation, hvor ulykken er sket i en stat, der kun har tiltrådt Pariskonventionen, men skaden delvis er sket i en stat, som kun har tiltrådt Wienkonventionen, ville der med hjemmel i Pariskonventionens art. 2 være mulighed for at pålægge den stat, hvor ulykken er sket, at tage hensyn også til de sidstnævnte erstatningskrav. Det møder dog visse betænkeligheder at henvise erstatningskravene til pådømmelse i en fremmed stat, der ikke har tiltrådt samme konvention. Dels af denne grund, dels af hensyn til at tilvejebringe en ensartet ordning har udvalget ment, at der i begge de nævnte grupper tilfælde bør tilvejebringes dansk jurisdiktion mod den danske anlægsindehaver til påkendelse af skader, som er lidt i den stat, hvor ulykken ikke er sket. En hertil sigtende bestemmelse er foreslået optaget i udkast 1 § 41, stk. 1, litra b, nr. 3. Også på dette punkt har der været enighed mellem de nordiske delegerede.

Den omstændighed, at der i denne gruppe tilfælde bliver jurisdiktion i to forskellige stater, kan medføre, at anlægsindehaveren kan blive tilpligtet at udrede mere end det for ham fastsatte største ansvarsbeløb. Også i disse tilfælde vil imidlertid den foreslåede

regel i udkast 1 § 39 om ansvarsfriholdelse finde anvendelse.

2. Ansaret for skader under transport.

Reglerne i de to konventioner om ansvar for ulykke under transport af nuklear substans eller om ulykke i øvrigt uden for et nukleart anlæg svarer i alt væsentligt til hinanden. Deres praktiske indhold er imidlertid forskelligt, fordi deltagerne i de to konventioner ikke er de samme. Ifølge begge konventioner (Pariskonventionens art 3 in fine og art 4, Wienkonventionens art. II, 1) beror ansvarsovergangen ved forsendelse af nuklear substans mellem to anlæg i konventionsstater principalt på parternes aftale, subsidiært på stoffets overtagelse. Ved forsendelse til eller fra anlæg i en konventionsstat fra eller til en stat, der ikke har tiltrådt den pågældende konvention, skal ansvaret derimod påhvile anlægsindehaveren i konventionsstaten. Går man ud fra, at Danmark tiltræder begge konventioner, og at forsendelse sker fra et anlæg i Danmark til et anlæg i en stat, der kun har tiltrådt Wienkonventionen, vil det være i fuld overensstemmelse med denne konvention at aftale, at ansvaret skal bæres af den modtagende anlægsindehaver. En sådan aftale vil imidlertid komme i strid med Pariskonventionen, thi i forhold til denne sker forsendelsen til en ikke-kontraherende stat. Skadelidende, som måtte være hjemmehørende i en stat, der kun har tiltrådt Pariskonventionen, ville derfor kunne hævde, at det er konventionsstridigt at henvise dem til at søge erstatning i modtagerstaten. Hvis skaden er lidt i den stat, der kun har tiltrådt Pariskonventionen, må det påregnes, at modtagerstatens lovgivning slet ikke hjemler nogen erstatning herfor efter Wienkonventionens regler. Disse skadelidende må kunne kræve, at ansvaret påhviler den danske anlægsindehaver i overensstemmelse med Pariskonventionens regler om forsendelse til en ikke-kontraherende stat. En noget lignende situation opstår, hvor forsendelse sker til et anlæg i en stat, som kun har tiltrådt Pariskonventionen.

Denne vanskelighed ved at opfylde begge konventioners regler blev drøftet under forhandlingerne mellem sagkyndige i Paris i 1963. Man fandt ikke at kunne anvise anden udvej, end at den stat, der havde tiltrådt

begge konventioner, ved lov eller administrativ forskrift måtte pålægge den indenrigske anlægsindehaver at påtage sig ansvaret ved forsendelse til eller fra en stat, der kun liar tiltrådt en af konventionerne. En sådan regel vil næppe betyde nogen særlig økonomisk byrde for de indenrigske anlægsindehavere, idet der ved det økonomiske opgør med den fremmede part kan tages hensyn til, at denne ikke bærer udgiften ved forsikring. Mere betænkeligt kan det synes at være, at en sådan ansvarspåtagelse vil kunne få betydning for anvendelsen af Tillægskonventionen. Ved forsendelse af nuklear substans fra et fremmed anlæg til Danmark vil det ud fra andre hensyn kunne være rimeligt, at ansvaret påhviler afsenderen, der skal drage omsorg for emballering m. v. Det kunne derfor i og for sig være naturligt af hensyn til Tillægskonventionen at forbyde den danske anlægsindehaver at påtage sig ansvaret, før han overtager forsendelsen. Den modsatte regel kan i enkelte tilfælde pådrage staten et ansvar efter Tillægskonventionen for fejl, der er begået ved behandlingen af stoffet ved afsendelsen. Under de nordiske forhandlinger har der dog været enighed om, at det er forsvarligt i almindelighed at se bort fra disse betænkeligheder, da det kun i undtagelsestilfælde kan forventes, at en ulykke under transport vil forvolde skade af en sådan størrelse, at Tillægskonventionen kommer i anvendelse.

Resultatet af overvejelserne er blevet, at man i udkast 1 har foreslået optaget en bemyndigelse for justitsministeren til at give regler om, i hvilke tilfælde og under hvilke betingelser indehavere af anlæg her i riget skal eller må træffe aftale om ansvarsovergang (§ 14, stk. 5). Ved udøvelsen af denne bemyndigelse vil der kunne tages hensyn til, om forsendelserne sker under sådanne forhold, at de må forventes kun at ville berøre interesser, der omfattes af den ene konvention. Efter udvalgets opfattelse må det endvidere antages, at det ikke vil være i strid med nogen af konventionerne, om det f. eks. vedtages, at den danske anlægsindehavers ansvar ved forsendelse af nuklear substans til et anlæg i en stat, der kun har tiltrådt Pariskonventionen, skal ophøre, så snart stoffet er kommet ind på den pågældende stats territorium, selv om det endnu ikke er udladet fra transportmidlet. Dette synes

navnlig at måtte være klart, hvor transporten sker over land, f. eks. i jernbanevogn eller med motorkøretøj.

Det behandlede spørgsmål er ikke løst af den engelske lov (Nuclear Installations Act af 5. august 1965). Ifølge denne lovs section 7, subsection (2) (b) og section 10, subsection (1) (a) pålægges ansvaret den anlægsindehaver, på hvis vegne transporten finder sted. Der gives kun en særrregel for transport til eller fra steder, der ligger uden for de relevante territorier, d. v. s. territorier, der ikke er tilsluttet *nogen* af de konventioner, England har tiltrådt (section 26). Hvis England, som forudsat i loven, tilslutter sig begge konventioner, påhviler ansvaret således den anlægsindehaver, „på hvis vegne“ transporten sker, medmindre transporten sker til eller fra en stat, der ikke har ratificeret nogen af disse konventioner.

Den spanske lov af 29. april 1964 section 47-48 lægger ansvaret på afsenderen, medmindre modtageren har påtaget sig ansvaret, og med forbehold med hensyn til bestemmelser i konventioner, som Spanien har ratificeret.

De nordiske delegerede har ikke fundet, at de nævnte bestemmelser giver anlægsindehaverne tilstrækkelig klar vejledning om deres ansvar, og har derfor ikke kunnet anbefale noget af disse systemer.

3. Regres mod anlægsindehaveren.

a. Ifølge Pariskonventionens art. 6 (d) kan enhver, som har betalt erstatning for skade voldt ved en nuklear ulykke enten på grundlag af en international transportkonvention eller på grundlag af en ikke-kontraherende stats lovgivning, for det betalte beløb indtræde i den skadelidendes ret mod den ansvarlige anlægsindehaver. Wienkonventionens art. IX, 2 (a), indeholder en tilsvarende bestemmelse, men ifølge denne gives retten kun til statsborgere i de kontraherende stater eller til disse stater selv (art. I 1 (b)).

Under forhandlingerne i Paris i 1963 er man enedes om at bibeholde den nævnte bestemmelse i Pariskonventionen uændret. Et forslag om at give bestemmelsen en tilsvarende ordlyd som Wienkonventionens blev opgivet, da en begrænsning til statsborgere i en kontraherende stat (hvilket her ville betyde en stat, der har tilsluttet sig Pariskonventionen) ikke ville ophæve mod-

sætningen mellem konventionerne på dette punkt. Den til Pariskonventionen svarende bestemmelse herom i den danske lov er derfor opretholdt i udkast 1, § 23, stk. 1, 1. pkt.

Det forekommer noget tvivlsomt, om der må anses at være strid mellem konventionerne på dette punkt. Det skulle være muligt at fortolke Wienkonventionen således, at den vel ikke positivt tillægger andre end statsborgere i kontraherende stater de nævnte rettigheder, men at den ikke hindrer, at sådanne rettigheder kan tillægges også andre, dersom dette følger af vedkommende stats almindelige retsregler. Efter denne konventions art. X har den ansvarlige anlægsindehaver, når han har betalt erstatning, i almindelighed ikke regres mod den, der har transporteret stoffet på det tidspunkt, da ulykken fandt sted, selv om den skadelidende kunne have rettet sit krav mod sidstnævnte i henhold til forbeholdet i konventionens art. II, 5. Efter dansk rets almindelige regler bør den tilfældige omstændighed, at skadelidende i henhold til en international transportkonvention har gjort erstatningskravet gældende mod og fået det betalt af den, der på ulykkestidspunktet transporterede stoffet, i stedet for at rette det mod anlægsindehaveren, ikke flytte det endelige ansvar. Den, der har måttet betale til skadelidende, skulle således kunne indtræde i dennes krav, uden at der hertil kræves særlig hjemmel, jfr. for et beslægtet område *Illum* i UfR 1955 B s. 97 ff. For en sådan indtræden skulle der ikke kunne opstilles nogen betingelse med hensyn til vedkommendes nationalitet. Pariskonventionens art. 6 (d) ses derfor kun at udtale, hvad der følger af dansk rets almindelige regler. Selv om sådanne udbetalinger skulle medføre nedsat dækning af andre skadelidendes erstatningskrav, ses disse ikke at kunne beklage sig, idet de ikke har kunnet regne med, at ikke alle krav blev rettet direkte mod anlægsindehaveren. Det er i øvrigt mindre sandsynligt, at tilfælde af denne art skulle opstå i praksis. Dersom tilfældet skulle forekomme, og foranstående opfattelse skulle blive underkendt, måtte den danske stat holde vedkommende skadesløs, men dette kræver næppe nogen udtalelse i loven.

b. En beslægtet modsætning mellem de to konventioner fremkommer derved, at Wienkonventionen ikke indeholder nogen be-

stemmelse svarende til Pariskonventionens art. 6 (e). Denne giver personer, som har deres hovedforretningssted i en stat, der har tiltrådt Pariskonventionen, eller som er i tjeneste hos sådanne personer, regres mod anlægsindehaveren for erstatninger, de har måttet betale i anledning af nukleare ulykker i en ikke-kontraherende stat eller for skade lidt i en sådan stat, uanset at anlægsindehaveren på grund af konventionens territoriale begrænsning ikke er ansvarlig direkte over for de skadelidende efter konventionens regler.

Formålet med denne bestemmelse er at lette transporten af nuklear substans ved at sikre den, der transporterer stoffet, regres, dersom han selv måtte blive gjort ansvarlig for skade ved en af stoffet forvoldt nuklear ulykke i en stat, der ikke har tiltrådt konventionen. Det kan f. eks. dreje sig om en ulykke, der indtræder under skibstransport fra en stat, der ikke har tiltrådt konventionen, medens skibet endnu befinder sig på denne stats søterritorium. Man har under forhandlingerne i Paris i 1963 ikke ment at burde opgive denne regel, og den er derfor også optaget i udkast 1, § 23, stk. 2. Udbetalinger i henhold til denne bestemmelse vil kun i sjældne tilfælde være i strid med Wienkonventionen. Dersom ulykken sker i en stat, som ikke har tiltrådt Wienkonventionen, kommer denne konvention efter udvalgets foran anførte opfattelse overhovedet ikke til anvendelse på de forvoldte skader. En strid med Wienkonventionen vil derfor kun foreligge, dersom ulykken er sket i en stat, der har tiltrådt denne konvention, eller på det åbne hav, men — foruden skade på disse steder — har forvoldt skade i ikke-konventionsstat, og denne sidste skade er krævet betalt af en i Pariskonventionens art. 6 (e) nævnt person. Man må vist nok kunne se bort fra forekomsten af sådanne tilfælde i praksis. Skulle de indtræffe og medføre nedsættelse af erstatning til skadelidende med særlig tilknytning til en stat, der alene har tiltrådt Wienkonventionen, må staten formentlig yde godtgørelse herfor.

4. Jurisdiktionsspørgsmål.

Som nævnt foran side 12 vil det forhold, at de to konventioner har forskellige deltagere, i enkelte tilfælde medføre, at der bliver forskellig jurisdiktion efter konventionerne. Dette vil som anført under 1 kunne

føre til, at anlægsindehaveren teoretisk kan dømmes til at betale mere end det maksimalbeløb, han hæfter for ifølge konventionerne, og at staten må friholde ham for det overskydende beløb.

I tilfælde, hvor jurisdiktionen efter konventionens almindelige regler kunne tilfalde flere stater, skal afgørelsen om, i hvilken stat sag skal anlægges, efter Pariskonventionen træffes af den i konventionen nævnte internationale domstol (art. 13 (c) (ii)), men efter Wienkonventionen (art. XI, 3 (b)) ved aftale mellem parterne. Der ses ikke at være noget til hinder for, at Pariskonventionens regel anvendes mellem to parter, der har tiltrådt Pariskonventionen, selv om den ene part tillige har tiltrådt Wienkonventionen. På lignende måde må Wienkonventionens regel kunne anvendes mellem to parter, der har tiltrådt denne konvention, selv om den ene part tillige har tiltrådt Pariskonventionen. Vanskeligheder med hensyn til i denne situation at udpege en enkelt jurisdiktionsstat synes derfor kun at kunne opstå i den helt hypotetiske situation, at mindst 3 stater kan komme på tale. Dette spørgsmål har man ment at kunne se bort fra.

5. Spørgsmål vedrørende Tillægskonventionen.

Som foran nævnt side 13 indeholder Wienkonventionen ingen særlig bestemmelse om, at tillægserstatning af offentlige midler kan gives efter regler, som afviger fra konventionens almindelige. Under forhandlingerne i Wien blev der foreslået indsat en bestemmelse herom svarende til Pariskonventionens, men denne blev forkastet, og senere fremsatte, mere begrænsede forslag i samme retning blev heller ikke gennemført. Der blev imidlertid i forbindelse hermed fremsat erklæringer af delegerede fra Frankrig, England, Canada, Belgien, Danmark, Sverige, Italien, Nederlandene, Sydafrika, Schweiz og Østrig om, at disse delegerede fortolkede Wienkonventionen således, at den ikke var til hinder for, at en stat, der ønskede ved offentlige midler at forøge de erstatninger, der skulle betales efter konventionens art. IV (nu art. V), kunne anvende sådanne yderligere beløb, som oversteg 10 mill. dollars, efter andre regler end de i konventionen indeholdte (Official records s. 148-49).

Under forhandlingerne i Paris i 1963 blev også dette spørgsmål drøftet. Et betydeligt

flertal af de sagkyndige fandt, at Wienkonventionen ikke ville frembyde vanskeligheder i forhold til Tillægskonventionen, såfremt man ved anvendelsen af denne benyttede den fremgangsmåde ikke at forhøje anlægsindehaverens ansvar til det i Tillægskonventionen angivne beløb, men i stedet at pålægge vedkommende stat ansvar direkte over for de skadelidende ud over det beløb, som anlægsindehaveren skulle hæfte for efter Pariskonventionen. Hvis nogen af de deltagende stater skulle ønske at anvende den metode at forhøje indehaverens ansvar til det i Tillægskonventionen angivne beløb, skulle underskrifterne af Tillægskonventionen forhandle indbyrdes om reservationer til Wienkonventionen herom.

Idet de nordiske udvalg har valgt at foreslå den førstnævnte metode anvendt ved gennemførelsen af Tillægskonventionen, foreligger der efter udvalgets formening ingen konflikt med Wienkonventionen på dette punkt. Der kan i denne forbindelse henvises til, at flere delegerede under forhandlingerne i Wien udtalte, at der — også uden nogen bestemmelse i konventionen derom — intet var til hinder for, at en stat ydede særlige fordele uden for konventionen til enkelte af de skadelidende (Official records s. 272 ff).

6. Sammenfatning.

Af foranstående fremgår, at det er muligt at affatte en dansk lov om ansvar for nuklear skade således, at den i hovedsagen tilfredsstiller de krav, som stilles af begge konventioner. De muligheder for konflikter, som bliver tilbage, er af ringe betydning og vil næppe blive aktualiseret i praksis. De vil i øvrigt kunne mødes med ydelser fra statens side, som må anses for underordnede i forhold til de forpligtelser, som staten i henhold til Tillægskonventionen og på anden måde må påtage sig for at fremme udviklingen af den nukleare energi.

De hensyn, der må tages til begge konventioner, fører på den anden side til en lidt mere kompliceret lovgivning end i øvrigt påkrævet. De særbestemmelser, som nødvendiggøres af hensynet til begge konventioners samtidige anvendelse, angår dog i vidt omfang meget sjældent opstående situationer.

En ratifikation af Wienkonventionen vil især være af betydning for Danmark, såfremt

den tillige ratificeres af stater, med hvilke Danmark har økonomisk forbindelse af betydning, og som ikke har tilsluttet sig Paris-konventionen. Dette er imidlertid næppe sandsynligt. Specielt bemærkes, at U.S.A. ikke forventes at ville ratificere konventionen. Endvidere kan ratifikation komme på tale, hvis konventionen ratificeres af et stort antal stater eller af hovedparten af de stater, der har undertegnet Pariskonventionen. Foreløbig vides det, at England og Spanien

påtænker at ratificere Wienkonventionen, medens de øvrige stater forholder sig afventende.

En senere ratifikation af Wienkonventionen vil — således som lovudkastet er udformet — kun kræve få ændringer i loven.

Under hensyn til det anførte mener udvalget ikke at kunne anbefale ratifikation af Wienkonventionen på nuværende tidspunkt. Samme standpunkt er indtaget fra norsk og svensk side.

IV.

Udvalgets lovudkast.

**Udkast 1 til lov om nukleare anlæg
(atomanlæg).*)**

Kapitel 1.

Definitioner m. v.

§ 1. I denne lov forstås ved:

a) *nukleart brændsel:*

spalteligt stof bestående af uran eller plutonium i metallisk form, i legering eller kemisk forbindelse, samt andet spalteligt stof, som efter undervisningsministerens bestemmelse skal anses som nukleart brændsel;

b) *radioaktivt 'produkt:*

radioaktivt stof — herunder affald — som er dannet under fremstilling eller anvendelse af nukleart brændsel eller er blevet radioaktivt ved bestråling i forbindelse med sådan fremstilling eller anvendelse, men som ikke falder ind under litra a;

c) *nuklear substans:*

- 1) nukleart brændsel med undtagelse af naturligt uran og udarmet uran,
- 2) radioaktivt produkt med undtagelse af radioisotoper, som er fremstillet til og færdige til anvendelse til industrielt, kommercielt, jordbrugsteknisk, medicinsk eller videnskabeligt formål;

d) *nuklear reaktor:*

indretning indeholdende nukleart brændsel under sådanne forhold, at en nuklear spaltningsproces kan finde sted deri som en kædereaktion, der vedligeholder sig selv uden yderligere neutronkilde;

e) *nukleart anlæg eller anlæg:*

- 1) nukleart reaktoranlæg,
- 2) fabrik til fremstilling eller behandling af nuklear substans,

*) Forudsætter ratifikation af Pariskonventionen, Tillægskonventionen til denne og Wienkonventionen.

**Udkast 2 til lov om nukleare anlæg
(atomanlæg).**)**

Kapitel 1.

Definitioner m. v.

§ 1. I denne lov forstås ved:

a) *nukleart brændsel:*

spalteligt stof bestående af uran eller plutonium i metallisk form, i legering eller kemisk forbindelse, samt andet spalteligt stof, som efter undervisningsministerens bestemmelse skal anses som nukleart brændsel;

b) *radioaktivt produkt:*

radioaktivt stof — herunder affald — som er dannet under fremstilling eller anvendelse af nukleart brændsel eller er blevet radioaktivt ved bestråling i forbindelse med sådan fremstilling eller anvendelse, men som ikke falder ind under litra a;

c) *nuklear substans:*

- 1) nukleart brændsel med undtagelse af naturligt uran og udarmet uran,
- 2) radioaktivt produkt med undtagelse af radioisotoper, som er fremstillet til og færdige til anvendelse til industrielt, kommercielt, jordbrugsteknisk, medicinsk eller videnskabeligt formål;

d) *nuklear reaktor:*

indretning indeholdende nukleart brændsel under sådanne forhold, at en nuklear spaltningsproces kan finde sted deri som en kædereaktion, der vedligeholder sig selv uden yderligere neutronkilde;

e) *nukleart anlæg eller anlæg:*

- 1) nukleart reaktoranlæg,
- 2) fabrik til fremstilling eller behandling af nuklear substans,

**) Forudsætter ratifikation af Pariskonventionen og Tillægskonventionen til denne.

- 3) fabrik til adskillelse af isotoper i nukleart brændsel,
- 4) fabrik til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel,
- 5) anlæg til opbevaring af nuklear substans, bortset fra midlertidig opbevaring under transport, samt
- 6) efter undervisningsministerens bestemmelse andet anlæg, hvori der findes nukleart brændsel eller radioaktivt produkt;

f) *anlægsstat:*

den konventionsstat, i hvilken vedkommende nukleare anlæg ligger, eller, dersom anlægget ikke ligger i nogen stat, den konventionsstat, der driver eller har godkendt anlægget;

g) *indehaver af nukleart anlæg:*

- 1) for så vidt angår anlæg her i riget den, der af undervisningsministeren er godkendt som indehaver af anlægget, eller i mangel af sådan godkendelse den, der driver anlægget,
- 2) for så vidt angår anlæg uden for riget den, som er ansvarlig for anlægget efter lovgivningen i anlægsstaten;

h) *nuklear skade:*

- 1) skade, som er forårsaget af radioaktive egenskaber eller en forening af radioaktive egenskaber og giftige, eksplosive eller andre farlige egenskaber ved nukleart brændsel eller radioaktivt produkt i et nukleart anlæg eller ved nuklear substans, som kommer fra, hidrører fra eller sendes til et nukleart anlæg,
- 2) skade, som er forårsaget af anden ioniserende stråling fra en strålingskilde i et nukleart anlæg;

i) *nuklear ulykke eller ulykke:*

en hændelse eller række af hændelser med samme oprindelse, som forvolder nuklear skade;

j) *Pariskonventionen:*

den i Paris den 29. juli 1960 indgåede konvention om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område som ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964;

- 3) fabrik til adskillelse af isotoper i nukleart brændsel,
- 4) fabrik til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel,
- 5) anlæg til opbevaring af nuklear substans, bortset fra midlertidig opbevaring under transport, samt
- 6) efter undervisningsministerens bestemmelse andet anlæg, hvori der findes nukleart brændsel eller radioaktivt produkt;

f) *anlægsstat:*

den konventionsstat, i hvilken vedkommende nukleare anlæg ligger, eller, dersom anlægget ikke ligger i nogen stat, den konventionsstat, der driver eller har godkendt anlægget;

g) *indehaver af nukleart anlæg:*

- 1) for så vidt angår anlæg her i riget den, der af undervisningsministeren er godkendt som indehaver af anlægget, eller i mangel af sådan godkendelse den, der driver anlægget,
- 2) for så vidt angår anlæg uden for riget den, som er ansvarlig for anlægget efter lovgivningen i anlægsstaten;

h) *nuklear skade:*

- 1) skade, som er forårsaget af radioaktive egenskaber eller en forening af radioaktive egenskaber og giftige, eksplosive eller andre farlige egenskaber ved nukleart brændsel eller radioaktivt produkt i et nukleart anlæg eller ved nuklear substans, som kommer fra, hidrører fra eller sendes til et nukleart anlæg,
- 2) skade, som er forårsaget af anden ioniserende stråling fra en strålingskilde i et nukleart anlæg;

i) *nuklear ulykke eller ulykke:*

en hændelse eller række af hændelser med samme oprindelse, som forvolder nuklear skade;

j) *Pariskonventionen:*

den i Paris den 29. juli 1960 indgåede konvention om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område som ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964;

k) *Wienkonventionen:*

den i Wien den 21. maj 1963 indgåede konvention om ansvar for nuklear skade;

1) *Tillægskonventionen:*

den i Bryssel den 31. januar 1963 indgåede, ved tillægsprotokol af 28. januar 1964 ændrede Tillægskonvention til Pariskonventionen;

m) *konventionsstat:*

stat, som har tiltrådt Paris- og Wienkonventionerne eller en af dem.

n) *afregningsenheder:*

afregningsenheder i overensstemmelse med Den Europæiske Valutaoverenskomst af 5. august 1955, således som disse beregnedes den 29. juli 1960.

§ 2. Nukleart anlæg eller brændsel samt radioaktivt produkt, som kun frembyder ringe fare, kan efter undervisningsministerens bestemmelse helt eller delvis undtages fra bestemmelserne i denne lov. Med hensyn til erstatningsansvar for indehaver af nukleart anlæg i anden konventionsstat bestemmes dog omfanget af en sådan undtagelse ved anlægsstatens lovgivning.

§ 3. Undervisningsministeren kan bestemme, at flere af de i § 1, litra e, nævnte anlæg, der ligger inden for samme område og hører til samme virksomhed, skal anses som ét nukleart anlæg.

Kapitel II.

Nukleare anlæg og nukleart drevne transportmidler.

Adgangen til at drive nukleare anlæg.

§ 4. Nukleare anlæg må kun bygges og drives med undervisningsministerens godkendelse.

Stk. 2. Godkendelse må ikke meddeles, hvor dette skønnes betænkeligt af hensyn til sikkerheden eller andre væsentlige almene interesser.

§ 5. Godkendelsen skal angive den efter kapitel III ansvarlige indehaver. Den kan begrænses til at gælde for en bestemt tid og er betinget af, at indehaveren tegner og opretholder sådan forsikring som nævnt i § 30

k) *Tillægskonventionen:*

den i Bryssel den 31. januar 1963 indgåede, ved tillægsprotokol af 28. januar 1964 ændrede Tillægskonvention til Pariskonventionen;

1) *konventionsstat:*

stat, som har tiltrådt Pariskonventionen.

m) *afregningsenheder:*

afregningsenheder i overensstemmelse med Den Europæiske Valutaoverenskomst af 5. august 1955, således som disse beregnedes den 29. juli 1960.

§ 2. Nukleart anlæg eller brændsel samt radioaktivt produkt, som kun frembyder ringe fare, kan efter undervisningsministerens bestemmelse helt eller delvis undtages fra bestemmelserne i denne lov.

§ 3. Undervisningsministeren kan bestemme, at flere af de i § 1, litra e, nævnte anlæg, der ligger inden for samme område og hører til samme virksomhed, skal anses som ét nukleart anlæg.

Kapitel II.

Nukleare anlæg og nukleart drevne transportmidler.

Adgangen til at drive nukleare anlæg.

§ 4. Nukleare anlæg må kun bygges og drives med undervisningsministerens godkendelse.

Stk. 2. Godkendelse må ikke meddeles, hvor dette skønnes betænkeligt af hensyn til sikkerheden eller andre væsentlige almene interesser.

§ 5. Godkendelsen skal angive den efter kapitel III ansvarlige indehaver. Den kan begrænses til at gælde for en bestemt tid og er betinget af, at indehaveren tegner og opretholder sådan forsikring som nævnt i § 30

eller stiller sikkerhed i overensstemmelse med § 33.

Stk. 2. Godkendelsen meddeles på de vilkår, som findes påkrævede af hensyn til sikkerheden og andre væsentlige almene interesser.

Stk. 3. Som vilkår for godkendelsen kan stilles krav om, at der i tilfælde af virksomhedens ophør træffes sådanne foranstaltninger, som undervisningsministeren måtte finde fornødne for at sikre, at anlægget efter driftens ophør ikke frembyder fare for den almene sikkerhed, og at forsikring eller anden sikkerhed for opfyldelsen af indehaverens ansvar i medfør af kapitel III opretholdes, så længe det anses for påkrævet.

Stk. 4. Vilkår kan ændres, og nye vilkår kan opstilles, såfremt dette findes påkrævet af hensyn til sikkerheden eller andre væsentlige almene interesser.

§ 6. En meddelt godkendelse kan kaldes tilbage,

- a) såfremt væsentlige forudsætninger for godkendelsen viser sig ikke at have været til stede,
- b) såfremt der sker væsentlig eller gentagen tilsidesættelse af opstillede vilkår, eller
- c) såfremt hensynet til sikkerheden eller anden tvingende grund i øvrigt kræver standsning eller nedlæggelse af anlægget.

§ 7. Anlægget er såvel under bygningen som under driften undergivet tilsyn af atomenergikommissionen og sundhedsstyrelsen.

Stk. 2. De nævnte myndigheder har til enhver tid adgang til anlægget og kan fordre sig meddelt enhver oplysning af betydning for udøvelsen af tilsynet. De kan meddele pålæg, som er fornødne for at sikre overholdelse af vilkårene for godkendelsen af anlægget, eller som i øvrigt skønnes nødvendige af sikkerhedsmæssige grunde, ligesom de i påtrængende tilfælde af sikkerhedsmæssige grunde kan forlange brugen af anlægget standset for en vis tid.

Stk. 3. Nærmere regler om udøvelsen af tilsynet fastsættes af undervisningsministeren.

eller stiller sikkerhed i overensstemmelse med § 33.

Stk. 2. Godkendelsen meddeles på de vilkår, som findes påkrævede af hensyn til sikkerheden og andre væsentlige almene interesser.

Stk. 3. Som vilkår for godkendelsen kan stilles krav om, at der i tilfælde af virksomhedens ophør træffes sådanne foranstaltninger, som undervisningsministeren måtte finde fornødne for at sikre, at anlægget efter driftens ophør ikke frembyder fare for den almene sikkerhed, og at forsikring eller anden sikkerhed for opfyldelsen af indehaverens ansvar i medfør af kapitel III opretholdes, så længe det anses for påkrævet.

Stk. 4. Vilkår kan ændres, og nye vilkår kan opstilles, såfremt dette findes påkrævet af hensyn til sikkerheden eller andre væsentlige almene interesser.

§ 6. En meddelt godkendelse kan kaldes tilbage,

- a) såfremt væsentlige forudsætninger for godkendelsen viser sig ikke at have været til stede,
- b) såfremt der sker væsentlig eller gentagen tilsidesættelse af opstillede vilkår, eller
- c) såfremt hensynet til sikkerheden eller anden tvingende grund i øvrigt kræver standsning eller nedlæggelse af anlægget.

§ 7. Anlægget er såvel under bygningen som under driften undergivet tilsyn af atomenergikommissionen og sundhedsstyrelsen.

Stk. 2. De nævnte myndigheder har til enhver tid adgang til anlægget og kan fordre sig meddelt enhver oplysning af betydning for udøvelsen af tilsynet. De kan meddele pålæg, som er fornødne for at sikre overholdelse af vilkårene for godkendelsen af anlægget, eller som i øvrigt skønnes nødvendige af sikkerhedsmæssige grunde, Ligesom de i påtrængende tilfælde af sikkerhedsmæssige grunde kan forlange brugen af anlægget standset for en vis tid.

Stk. 3. Nærmere regler om udøvelsen af tilsynet fastsættes af undervisningsministeren.

*Kontrol med den fredelige udnyttelse
af nukleare anlæg ni. v.*

§ 8. Hvor internationale aftaler foreskriver kontrol med, at nukleare anlæg m. v. alene bruges til fredelige formål, kan undervisningsministeren give de til gennemførelse heraf fornødne forskrifter, herunder om, at de personer, som udøver den i aftalerne omhandlede kontrol, har adgang til anlæggene for at foretage fornødent eftersyn.

Nukleart drevne transportmidler.

§ 9. Undervisningsministeren kan fastsætte bestemmelser om tilstedeværelsen og benyttelsen af nukleart drevne transportmidler på dansk territorium, herunder om nukleart drevne skibes besejling af danske farvande og adgang til danske havne og om, efter hvilke regler eventuelt opståede skader som følge af nukleare ulykker skal erstattes.

Kapitel III.

Erstatning og forsikring.

Reglernes område.

§ 10. Bestemmelserne i dette kapitel omfatter ikke ansvar for reaktor, der anvendes som kraftkilde i fartøj eller andet transportmiddel.

§ 11. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke indtruffet i en stat, der hverken har tiltrådt Paris- eller Wienkonventionen, kan ikke af skadelidende kræves erstattet af indehaveren af et nukleart anlæg her i riget efter reglerne i dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat. Det samme gælder med hensyn til nuklear skade, som er opstået i en sådan stat, medmindre skaden er forvoldt ved en ulykke, som er indtruffet her i riget. Med hensyn til ansvaret for indehaveren af anlæg i en anden konventionsstat gælder de i denne stat fastsatte regler om erstatningspligtens territoriale udstrækning.

Stk. 2. Såfremt en stat, der ikke har tiltrådt nogen af konventionerne, har retsregler, hvorefter der ikke eller i ringere omfang end efter dansk ret ydes erstatning for nuklear skade, som opstår her i riget, kan justitsministeren bestemme, at til-

*Kontrol med den fredelige udnyttelse
af nukleare anlæg m. v.*

§ 8. Hvor internationale aftaler foreskriver kontrol med, at nukleare anlæg m. v. alene bruges til fredelige formål, kan undervisningsministeren give de til gennemførelse heraf fornødne forskrifter, herunder om, at de personer, som udøver den i aftalerne omhandlede kontrol, har adgang til anlæggene for at foretage fornødent eftersyn.

Nukleart drevne transportmidler.

§ 9. Undervisningsministeren kan fastsætte bestemmelser om tilstedeværelsen og benyttelsen af nukleart drevne transportmidler på dansk territorium, herunder om nukleart drevne skibes besejling af danske farvande og adgang til danske havne og om, efter hvilke regler eventuelt opståede skader som følge af nukleare ulykker skal erstattes.

Kapitel III.

Erstatning og forsikring.

Reglernes område.

§ 10. Bestemmelserne i dette kapitel omfatter ikke ansvar for reaktor, der anvendes som kraftkilde i fartøj eller andet transportmiddel.

§ 11. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke indtruffet i en stat, der ikke har tiltrådt Pariskonventionen, kan ikke af skadelidende kræves erstattet af indehaveren af et nukleart anlæg her i riget efter reglerne i dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat. Det samme gælder med hensyn til nuklear skade, som er opstået i en sådan stat, medmindre skaden er forvoldt ved en ulykke, som er indtruffet her i riget. Med hensyn til ansvaret for indehaveren af anlæg i en anden konventionsstat gælder de i denne stat fastsatte regler om erstatningspligtens territoriale udstrækning.

Sik. 2. Såfremt en stat, der ikke har tiltrådt Pariskonventionen, har retsregler, hvorefter der ikke eller i ringere omfang end efter dansk ret ydes erstatning for nuklear skade, som opstår her i riget, kan justitsministeren bestemme, at tilsvarende

svarende regler skal gælde med hensyn til erstatning for nuklear skade, som opstår i den pågældende stat.

§ 12. Justitsministeren kan bestemme, at en stat, som ikke har tiltrådt nogen af konventionerne, ved anvendelsen af reglerne i dette kapitel helt eller delvis skal ligestilles med konventionsstater.

Anlæg sindehaverens ansvar for ulykke i et anlæg.

§ 13. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke i et anlæg erstattes af anlæggets indehaver. Dette gælder dog ikke, dersom skaden alene hidrører fra nuklear substans, som midlertidigt opbevares i anlægget under transport til eller fra et nukleart anlæg i en konventionsstat.

Ulykke under transport.

§ 14. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke under forsendelse af nuklear substans fra et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat erstattes med den af § 11 følgende begrænsning af anlæggets indehaver.

Stk. 2. Sker forsendelsen mellem anlæg i samme konventionsstat eller i stater, som har tiltrådt samme konvention, påhviler erstatningspligten dog den modtagende anlægsindehaver,

- a) dersom han har truffet skriftlig aftale om overtagelse af ansvaret, og ulykken indtræffer efter det for ansvarsovergangen bestemte tidspunkt,
- b) i andre tilfælde, dersom ulykken indtræffer, efter at han har overtaget stoffet.

Stk. 3. Sker forsendelsen mellem anlæg i konventionsstater, der ikke har tiltrådt samme konvention, påhviler erstatningspligten begge anlægsindehavere i overensstemmelse med konventionernes ansvarsregler.

Stk. 4. Under forsendelse af nuklear substans, der er bestemt til anvendelse i en nuklear reaktor, der anvendes som kraftkilde i et fartøj eller andet transportmiddel, ophører den afsendende anlægsindehavers ansvar, når den, der er behørigt godkendt til at drive transportmidlets reaktor, har overtaget stoffet.

Stk. 5. Justitsministeren kan bestemme,

regler skal gælde med hensyn til erstatning for nuklear skade, som opstår i den pågældende stat.

§ 12. Justitsministeren kan bestemme, at en stat, som ikke har tiltrådt Pariskonventionen, ved anvendelsen af reglerne i dette kapitel helt eller delvis skal ligestilles med konventionsstater.

Anlægsindehaverens ansvar for ulykke i et anlæg.

§ 13. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke i et anlæg erstattes af anlæggets indehaver. Dette gælder dog ikke, dersom skaden alene hidrører fra nuklear substans, som midlertidigt opbevares i anlægget under transport til eller fra et nukleart anlæg i en konventionsstat.

Ulykke under trans-port.

§ 14. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke under forsendelse af nuklear substans fra et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat erstattes med den af § 11 følgende begrænsning af anlæggets indehaver.

Stk. 2. Sker forsendelsen til et anlæg her i riget eller i en anden konventionsstat, påhviler erstatningspligten dog den modtagende anlægsindehaver,

- a) dersom han har truffet skriftlig aftale om overtagelse af ansvaret, og ulykken indtræffer efter det for ansvarsovergangen bestemte tidspunkt,
- b) i andre tilfælde, dersom ulykken indtræffer, efter at han har overtaget stoffet.

Stk. 3. Under forsendelse af nuklear substans, der er bestemt til anvendelse i en nuklear reaktor, der anvendes som kraftkilde i et fartøj eller andet transportmiddel, ophører den afsendende anlægsindehavers ansvar, når den, der er behørigt godkendt til at drive transportmidlets reaktor, har overtaget stoffet.

Stk. 4. Justitsministeren kan bestemme,

i hvilke tilfælde og under hvilke betingelser indehavere af anlæg her i riget skal eller må træffe sådan aftale om ansvaret som omhandlet i stk. 2.

§ 15. Sendes nuklear substans fra en stat, som hverken har tiltrådt Paris- eller Wienkonventionen, til et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, med skriftligt samtykke fra dette anlægs indehaver, skal denne med den af § 11 følgende begrænsning erstatte nuklear skade forvoldt ved en ulykke under transporten.

Stk. 2. Sendes nuklear substans fra indehaveren af en nuklear reaktor, der anvendes som kraftkilde i et fartøj eller andet transportmiddel, til et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, har den modtagende anlægsindehaver fra det tidspunkt, da han har overtaget stoffet, ansvar som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke under en forsendelse af nuklear substans gennem Danmark, der ikke omfattes af reglerne i § 14 eller denne paragrafs stk. 1 og 2, skal erstattes af den, der har fået tilladelse til transporten i henhold til lov om brug m. v. af radioaktive stoffer. Ved anvendelsen af reglerne i dette kapitel skal indehaveren af tilladelsen betragtes som indehaver af et nukleart anlæg her i riget.

§ 16. Bestemmelserne i §§ 14-15 om ansvar for nuklear skade som følge af ulykke under transport af nuklear substans finder også anvendelse på ulykke, der indtræder under midlertidig opbevaring af stoffet under transport.

Anden ulykke uden for et anlæg.

§ 17. Er nuklear skade i andre tilfælde end de i §§ 13-16 omtalte forvoldt af nuklear substans, som kom fra eller hidrørte fra et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, eller som før ulykken havde været under transport som nævnt i § 15, påhviler ansvaret den anlægsindehaver, som på ulykkestidspunktet havde stoffet i sin besiddelse eller — dersom stoffet da ikke var i nogen anlægsindehavers besiddelse — den anlægsindehaver, som senest inden ulykken havde haft det i sin besiddelse. Havde stoffet før ulykken været under transport, og var det ikke efter

i hvilke tilfælde og under hvilke betingelser indehavere af anlæg her i riget skal eller må træffe sådan aftale om ansvaret som omhandlet i stk. 2.

§ 15. Sendes nuklear substans fra en stat, som ikke har tiltrådt Pariskonventionen, til et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, med skriftligt samtykke fra dette anlægs indehaver, skal denne med den af § 11 følgende begrænsning erstatte nuklear skade forvoldt ved en ulykke under transporten.

Stk. 2. Sendes nuklear substans fra indehaveren af en nuklear reaktor, der anvendes som kraftkilde i et fartøj eller andet transportmiddel, til et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, har den modtagende anlægsindehaver fra det tidspunkt, da han har overtaget stoffet, ansvar som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke under en forsendelse af nuklear substans gennem Danmark, der ikke omfattes af reglerne i § 14 eller denne paragrafs stk. 1 og 2, skal erstattes af den, der har fået tilladelse til transporten i henhold til lov om brug m. v. af radioaktive stoffer. Ved anvendelsen af reglerne i dette kapitel skal indehaveren af tilladelsen betragtes som indehaver af et nukleart anlæg her i riget.

§ 16. Bestemmelserne i §§ 14-15 om ansvar for nuklear skade som følge af ulykke under transport af nuklear substans finder også anvendelse på ulykke, der indtræder under midlertidig opbevaring af stoffet under transport.

Anden ulykke uden for et anlæg.

§ 17. Er nuklear skade i andre tilfælde end de i §§ 13-16 omtalte forvoldt af nuklear substans, som kom fra eller hidrørte fra et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, eller som før ulykken havde været under transport som nævnt i § 15, påhviler ansvaret den anlægsindehaver, som på ulykkestidspunktet havde stoffet i sin besiddelse eller — dersom stoffet da ikke var i nogen anlægsindehavers besiddelse — den anlægsindehaver, som senest inden ulykken havde haft det i sin besiddelse. Havde stoffet før ulykken været under transport, og var det ikke efter

transportens afbrydelse kommet i en anlægsindehavers besiddelse, påhviler ansvaret dog den indehaver, der ved transportens afbrydelse efter reglerne i §§ 14-15 var ansvarlig for nuklear skade som følge af ulykke under transporten.

Overtagelse af anlægsindehaverens ansvar.

§ 18. På begæring af en fragtfører, der udfører transport som nævnt i §§ 14-15, kan justitsministeren tillade, at den pågældende i stedet for indehaveren af et anlæg her i riget skal være ansvarlig for nuklear skade som følge af ulykke, der måtte indtræffe under sådan transport. Sådan tilladelse må kun meddeles, såfremt anlægsindehaveren har samtykket deri, og ansøgeren har godtgjort, at der er tegnet forsikring i overensstemmelse med § 30 eller stillet sikkerhed efter § 33. Er tilladelse meddelt, finder bestemmelserne om anlægsindehaverens ansvar i stedet anvendelse på fragtføreren. Dette gælder også, såfremt en anlægsindehavers ansvar ifølge tilsvarende lovgivning i anden konventionsstat er overført til nogen anden end indehaveren.

Ansvarsgrundlaget.

§ 19. Anlægsindehaveren er erstatningspligtig efter bestemmelserne i dette kapitel, selv om skaden er hændelig.

Stk. 2. Ansvar efter disse bestemmelser indtræder dog ikke for indehavere af anlæg her i riget, såfremt den nukleare ulykke direkte skyldes væbnet konflikt, fjendtligheder, borgerkrig, oprør eller en alvorlig naturkatastrofe af usædvanlig karakter. For så vidt angår indehavere af anlæg i anden konventionsstat gælder herom de af anlægsstaten fastsatte regler. Reglen i 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse i det i Paris- og Wienkonventionen angivne omfang, hvor anden konventionsstats lov skal anvendes på dansk anlægsindehavers ansvar.

Undtagne skader.

§ 20. Anlægsindehaverens erstatningsansvar efter dette kapitel omfatter ikke nuklear skade, der forvoldes på selve anlægget eller på ting, der findes på anlæggets område, og som anvendes eller er bestemt til anvendelse i forbindelse med anlægget.

transportens afbrydelse kommet i en anlægsindehavers besiddelse, påhviler ansvaret dog den indehaver, der ved transportens afbrydelse efter reglerne i §§ 14-15 var ansvarlig for nuklear skade som følge af ulykke under transporten.

Overtagelse af anlægsindehaverens ansvar.

§ 18. På begæring af en fragtfører, der udfører transport som nævnt i §§ 14-15, kan justitsministeren tillade, at den pågældende i stedet for indehaveren af et anlæg her i riget skal være ansvarlig for nuklear skade som følge af ulykke, der måtte indtræffe under sådan transport. Sådan tilladelse må kun meddeles, såfremt anlægsindehaveren har samtykket deri, og ansøgeren har godtgjort, at der er tegnet forsikring i overensstemmelse med § 30 eller stillet sikkerhed efter § 33. Er tilladelse meddelt, finder bestemmelserne om anlægsindehaverens ansvar i stedet anvendelse på fragtføreren. Dette gælder også, såfremt en anlægsindehavers ansvar ifølge tilsvarende lovgivning i anden konventionsstat er overført til nogen anden end indehaveren.

Ansvarsgrundlaget.

§ 19. Anlægsindehaveren er erstatningspligtig efter bestemmelserne i dette kapitel, selv om skaden er hændelig.

Stk. 2. Ansvar efter disse bestemmelser indtræder dog ikke for indehavere af anlæg her i riget, såfremt den nukleare ulykke direkte skyldes væbnet konflikt, fjendtligheder, borgerkrig, oprør eller en alvorlig naturkatastrofe af usædvanlig karakter. For så vidt angår indehavere af anlæg i anden konventionsstat gælder herom de af anlægsstaten fastsatte regler. Reglen i 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse i det i Pariskonventionen angivne omfang, hvor anden konventionsstats lov skal anvendes på dansk anlægsindehavers ansvar.

Undtagne skader.

§ 20. Anlægsindehaverens erstatningsansvar efter dette kapitel omfatter ikke nuklear skade, der forvoldes på selve anlægget eller på ting, der findes på anlæggets område, og som anvendes eller er bestemt til anvendelse i forbindelse med anlægget.

Stk. 2. For indehavere af anlæg her i riget omfatter ansvaret også nuklear skade, der i de i §§ 14-15 omhandlede tilfælde tilføjes det transportmiddel, hvori den nukleare substans fandtes, da ulykken skete. Medfører ansvarsbegrænsningen i henhold til § 25, at erstatningskravene ikke kan dækkes fuldt ud, skal erstatning for skade på transportmidlet kun udbetales i det omfang, dette kan ske, uden at de samlede erstatninger for anden skade nedsættes under et beløb svarende til 5 millioner afregningsenheder. Påhviler ansvaret indehaveren af et anlæg i en anden konventionsstat, bestemmes det af loven i anlægsstaten, om skade på transportmidlet indbefattes under anlægsindehaverens ansvar. Keglerne i 1. og 2. punktum finder tilsvarende anvendelse, hvor anden konventionsstats lov skal anvendes på dansk anlægsindehavers ansvar i medfør af Paris- eller Wienkonventionen.

Skadelidendes egen skyld.

§ 21. Er der fra skadelidendes side medvirket til skaden med forsæt eller grov uagtsomhed, kan erstatningen nedsættes eller bortfalde.

Krav mod andre end anlægsindehaver en.

§ 22. Nuklear skade, der omfattes af dette kapitels erstatningsregler eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, kan ikke kræves erstattet af andre end vedkommende anlægsindehaver. Kan kravet efter indehaverens død eller virksomhedens ophør ikke rettes mod indehaveren eller hans bo, kan det gøres gældende mod forsikreren eller den, der har stillet anden sikkerhed. Dette krav berøres ikke af præklusiv indkaldelse af indehaverens kreditorer.

Stk. 2. Er indehaveren ikke erstatningspligtig efter de nævnte regler som følge af bestemmelserne i § 19, stk. 2, eller § 20 eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, kan skaden kun kræves erstattet af enkeltperson, som har forvoldt skaden med forsæt. For sådan skade på transportmiddel, som i henhold til anlægsstatens lovgivning ikke omfattes af kapitlets erstatningsregler, jfr. § 20, stk. 2, 3. punktum, er anlægsindehaveren dog ansvarlig efter almindelige erstatningsregler.

Stk. 2. For indehavere af anlæg her i riget omfatter ansvaret også nuklear skade, der i de i §§ 14-15 omhandlede tilfælde tilføjes det transportmiddel, hvori den nukleare substans fandtes, da ulykken skete. Medfører ansvarsbegrænsningen i henhold til § 25, at erstatningskravene ikke kan dækkes fuldt ud, skal erstatning for skade på transportmidlet kun udbetales i det omfang, dette kan ske, uden at de samlede erstatninger for anden skade nedsættes under et beløb svarende til 5 millioner afregningsenheder. Påhviler ansvaret indehaveren af et anlæg i en anden konventionsstat, bestemmes det af loven i anlægsstaten, om skade på transportmidlet indbefattes under anlægsindehaverens ansvar. Reglerne i 1. og 2. punktum finder tilsvarende anvendelse, hvor anden konventionsstats lov skal anvendes på dansk anlægsindehavers ansvar i medfør af Pariskonventionen.

Skadelidendes egen skyld.

§ 21. Er der fra skadelidendes side forsætligt eller uagtsomt medvirket til skaden, kan erstatningen nedsættes eller bortfalde, medmindre der kun er udvist ringe uagtsomhed.

Krav mod andre end anlægsindehaveren.

§ 22. Nuklear skade, der omfattes af dette kapitels erstatningsregler eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, kan ikke kræves erstattet af andre end vedkommende anlægsindehaver. Kan kravet efter indehaverens død eller virksomhedens ophør ikke rettes mod indehaveren eller hans bo, kan det gøres gældende mod forsikreren eller den, der har stillet anden sikkerhed. Dette krav berøres ikke af præklusiv indkaldelse af indehaverens kreditorer.

Stk. 2. Er indehaveren ikke erstatningspligtig efter de nævnte regler som følge af bestemmelserne i § 19, stk. 2, eller § 20 eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, kan skaden kun kræves erstattet af enkeltperson, som har forvoldt skaden med forsæt. For sådan skade på transportmiddel, som i henhold til anlægsstatens lovgivning ikke omfattes af kapitlets erstatningsregler, jfr. § 20, stk. 2, 3. punktum, er anlægsindehaveren dog ansvarlig efter almindelige erstatningsregler.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 afskærer ikke erstatningskrav, som kan støttes på international overenskomst om skade i transportforhold, såfremt overenskomsten var i kraft eller åben for undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse den 29. juli 1960.

Indtræden i skadelidendes rettigheder mod anlægsindehaveren m. v.

§ 23. Enhver, som har måttet betale erstatning for nuklear skade som følge af de i § 22, stk. 3, nævnte overenskomster eller i medfør af lovgivningen i fremmed stat, indtræder i den skadelidendes rettigheder mod den anlægsindehaver, som er ansvarlig for skaden efter bestemmelserne i dette kapitel. Over for indehavere af anlæg i en stat, der ikke har tiltrådt Pariskonventionen, kan retten til indtræden dog kun gøres gældende af en stat, der har tiltrådt Wienkonventionen, statsborgere i en sådan stat samt offentlige eller private institutioner, selskaber, foreninger eller stiftelser af enhver art, der er hjemmehørende i en sådan stat.

Stk. 2. Er anlægsindehaveren på grund af bestemmelserne i § 11 ikke ansvarlig over for skadelidende for nuklear skade efter reglerne i dette kapitel, erhverver den, som har måttet betale erstatning for skaden, desuagtet sådan ret mod anlægsindehaveren, som skadelidende ville have haft, dersom § 11 ikke var gældende, såfremt:

- a) erstatningen er betalt af en person, der har sit hovedforretningssted i en stat, som har tiltrådt Pariskonventionen, eller som er i tjeneste hos en sådan person, og
- b) anlægget ligger i en stat, som har tiltrådt Pariskonventionen.

Denne ret erhverves dog ikke ved transport af nuklear substans til modtager i en stat, der ikke har tiltrådt nogen af konventionerne, såfremt ulykken er indtruffet, efter at materialet er udladet fra det transportmiddel, med hvilket det er ankommet til den nævnte stat. Ved transport af nuklear substans fra afsender i en stat, der ikke har tiltrådt nogen af konventionerne, erhverves den omhandlede ret ikke, dersom ulykken er indtruffet, inden materialet er indladet i det transportmiddel, der skal udføre transporten fra den fremmede stat.

Stk. 3. Krav mod anlægsindehaveren efter stk. 1-2 bortfalder i det omfang, hvori den,

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 afskærer ikke erstatningskrav, som kan støttes på international overenskomst om skade i transportforhold, såfremt overenskomsten var i kraft eller åben for undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse den 29. juli 1960.

Indtræden i skadelidendes rettigheder mod anlægsindehaveren m. v.

§ 23. Enhver, som har måttet betale erstatning for nuklear skade som følge af de i § 22, stk. 3, nævnte overenskomster eller i medfør af lovgivningen i fremmed stat, indtræder i den skadelidendes rettigheder mod den anlægsindehaver, som er ansvarlig for skaden efter bestemmelserne i dette kapitel.

Stk. 2. Er anlægsindehaveren på grund af bestemmelserne i § 11 ikke ansvarlig over for skadelidende for nuklear skade efter reglerne i dette kapitel, erhverver den, som har måttet betale erstatning for skaden, og som har sit hovedforretningssted i en konventionsstat, eller som er i tjeneste hos en person, der opfylder denne betingelse, samme ret mod anlægsindehaveren, som skadelidende ville have haft, dersom § 11 ikke var gældende. Denne ret erhverves dog ikke ved transport af nuklear substans til modtager i en stat, der ikke har tiltrådt Pariskonventionen, såfremt ulykken er indtruffet, efter at materialet er udladet fra det transportmiddel, med hvilket det er ankommet til den nævnte stat. Ved transport af nuklear substans fra afsender i en stat, der ikke har tiltrådt Pariskonventionen, erhverves den omhandlede ret ikke, dersom ulykken er indtruffet, inden materialet er indladet i det transportmiddel, der skal udføre transporten fra den fremmede stat.

Stk. 3. Krav mod anlægsindehaveren efter stk. 1-2 bortfalder i det omfang, hvori den,

der fremsætter kravet, selv er ansvarlig over for indehaveren i medfør af § 28.

*Nuklear skade i forbindelse
med anden skade.*

§ 24. Har nogen samtidig lidt både nuklear skade, som medfører ret til erstatning efter dette kapitel, og anden skade, og er der en sådan forbindelse mellem skaderne, at de ikke med rimelig sikkerhed kan holdes ude fra hinanden, skal bestemmelserne om nuklear skade finde anvendelse på skaderne i deres helhed.

Stk. 2. Er der foruden nuklear skade forvoldt skade ved ioniserende stråling, der ikke omfattes af kapitlets erstatningsregler, afskærer reglen i stk. 1 dog ikke ansvar for nogen, der efter almindelige erstatningsregler er ansvarlig for sådan ioniserende stråling.

Begrænsning af indehaverens ansvar.

§ 25. Det samlede ansvar efter dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat for nukleare skader, der er en følge af en og samme ulykke, er for indehavere af anlæg her i riget begrænset til 75 mill. kr. Justitsministeren kan dog i særlige tilfælde under hensyn til anlæggets størrelse og art, omfanget af transport, som omfattes af ansvaret, og omstændighederne i øvrigt fastsætte et andet størstebeløb, dog ikke under et beløb svarende til 5 millioner afregningsenheder. For anlæg i anden konventionsstat gælder den i vedkommende stats lovgivning fastsatte ansvarsbegrænsning.

Stk. 2. Begrænsningen i stk. 1 gælder ikke renter og sagsomkostninger.

§ 26. Er indehaverne af flere anlæg erstatningspligtige for samme nukleare skade efter reglerne i dette kapitel eller anden konventionsstats lov, hæfter indehaverne solidarisk over for skadelidende, men hver enkelt indehaver kun inden for det størstebeløb, der efter § 25 gælder for ham. Ligger anlæggene i samme stat eller i stater, som har tiltrådt samme konvention, og sker ulykken under transport af nuklear substans, enten medens stoffet er i et og samme transportmiddel, eller under midlertidig opbevaring af det i et og samme nukleare anlæg, kan indehavernes samlede hæftelse

der fremsætter kravet, selv er ansvarlig over for indehaveren i medfør af § 28.

*Nuklear skade i forbindelse
med anden skade.*

§ 24. Har nogen samtidig lidt både nuklear skade, som medfører ret til erstatning efter dette kapitel, og anden skade, og er der en sådan forbindelse mellem skaderne, at de ikke med rimelig sikkerhed kan holdes ude fra hinanden, skal bestemmelserne om nuklear skade finde anvendelse på skaderne i deres helhed.

Stk. 2. Er der foruden nuklear skade forvoldt skade ved ioniserende stråling, der ikke omfattes af kapitlets erstatningsregler, afskærer reglen i stk. 1 dog ikke ansvar for nogen, der efter almindelige erstatningsregler er ansvarlig for sådan ioniserende stråling.

Begrænsning af indehaverens ansvar.

§ 25. Det samlede ansvar efter dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat for nukleare skader, der er en følge af en og samme ulykke, er for indehavere af anlæg her i riget begrænset til 75 mill. kr. Justitsministeren kan dog i særlige tilfælde under hensyn til anlæggets størrelse og art, omfanget af transport, som omfattes af ansvaret, og omstændighederne i øvrigt fastsætte et andet størstebeløb, dog ikke under et beløb svarende til 5 millioner afregningsenheder. For anlæg i anden konventionsstat gælder den i vedkommende stats lovgivning fastsatte ansvarsbegrænsning.

Stk. 2. Begrænsningen i stk. 1 gælder ikke renter og sagsomkostninger.

§ 26. Er indehaverne af flere anlæg erstatningspligtige for samme nukleare skade efter reglerne i dette kapitel eller anden konventionsstats lov, hæfter indehaverne solidarisk over for skadelidende, men hver enkelt indehaver kun inden for det størstebeløb, der efter § 25 gælder for ham. Sker ulykken under transport af nuklear substans, enten medens stoffet er i et og samme transportmiddel, eller under midlertidig opbevaring af det i et og samme nukleare anlæg, kan indehavernes samlede hæftelse ikke overstige det største ansvarsbeløb, som efter § 25 gælder for nogen af dem.

ikke overstige det største ansvarsbeløb, som efter § 25 gælder for nogen af dem.

Stk. 2. Mellem indehaverne indbyrdes skal ansvaret fordeles under hensyn til hvert anlægs andel i skaden og omstændighederne i øvrigt.

§ 27. Overstiger de nukleare skader, der er forvoldt ved en enkelt ulykke, de i §§ 25 og 26 nævnte ansvarsbeløb, nedsættes erstatningerne med påløbende renter med samme brøkdel, jfr. dog § 20, stk. 2.

Stk. 2. Justitsministeren kan, når det må forventes, at nedsættelse efter stk. 1 vil være nødvendig, bestemme, at der indtil videre kun må udbetales en nærmere fastsat brøkdel af de opgjorte erstatningsbeløb.

Anlægsindehaverens regres.

§ 28. Er en nuklear skade, for hvilken indehaveren af et nukleart anlæg er erstatningspligtig i medfør af dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, forvoldt med forsæt, har anlægsindehaveren krav på at blive holdt skadesløs af den eller de enkeltpersoner, der forsætligt har hidført skaden. Anlægsindehaveren har også krav på skadesløsholdelse, for så vidt sådan ret udtrykkelig er indrømmet ham ved skriftlig aftale.

Stk. 2. Bortset fra de i § 24, stk. 2, § 26, stk. 2, og denne paragrafs stk. 1 hjemlede krav har anlægsindehaveren ikke ret til at få de erstatningsbeløb, han har betalt, dækket af tredjemand.

Forældelse.

§ 29. Krav på erstatning hos indehaveren af et nukleart anlæg i medfør af §§ 13-17 og § 23 forældes efter reglerne i lov nr. 274 af 22. december 1908, dog at forældelsesfristen er 3 år. For så vidt angår de i § 23 nævnte krav regnes fristen fra det tidspunkt, da den berettigede ved sædvanlig agtpågivenhed kunne gøre sit krav gældende ved retsligt skridt mod anlægsindehaveren.

Stk. 2. Er forældelse ikke indtrådt efter reglerne i stk. 1, bortfalder kravet 10 år efter den nukleare ulykke, som har forvoldt skaden, medmindre det forinden er anerkendt af indehaveren, eller skadelidende har foretaget retsligt skridt til dets gennemførelse. Er skaden forårsaget af nuklear substans, som er blevet ulovligt fjernet, tabt

Stk. 2. Mellem indehaverne indbyrdes skal ansvaret fordeles under hensyn til hvert anlægs andel i skaden og omstændighederne i øvrigt.

§ 27. Overstiger de nukleare skader, der er forvoldt ved en enkelt ulykke, de i §§ 25 og 26 nævnte ansvarsbeløb, nedsættes erstatningerne med påløbende renter med samme brøkdel, jfr. dog § 20, stk. 2.

Stk. 2. Justitsministeren kan, når det må forventes, at nedsættelse efter stk. 1 vil være nødvendig, bestemme, at der indtil videre kun må udbetales en nærmere fastsat brøkdel af de opgjorte erstatningsbeløb.

Anlægsindehaverens regres.

§ 28. Er en nuklear skade, for hvilken indehaveren af et nukleart anlæg er erstatningspligtig i medfør af dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, forvoldt med forsæt, har anlægsindehaveren krav på at blive holdt skadesløs af den eller de enkeltpersoner, der forsætligt har hidført skaden. Anlægsindehaveren har også krav på skadesløsholdelse, for så vidt sådan ret udtrykkelig er indrømmet ham ved aftale.

Stk. 2. Bortset fra de i § 24, stk. 2, § 26, stk. 2, og denne paragrafs stk. 1 hjemlede krav har anlægsindehaveren ikke ret til at få de erstatningsbeløb, han har betalt, dækket af tredjemand.

Forældelse.

§ 29. Krav på erstatning hos indehaveren af et nukleart anlæg i medfør af §§ 13-17 og § 23 forældes efter reglerne i lov nr. 274 af 22. december 1908, dog at forældelsesfristen er 3 år. For så vidt angår de i § 23 nævnte krav regnes fristen fra det tidspunkt, da den berettigede ved sædvanlig agtpågivenhed kunne gøre sit krav gældende ved retsligt skridt mod anlægsindehaveren.

Stk. 2. Er forældelse ikke indtrådt efter reglerne i stk. 1, bortfalder kravet 10 år efter den nukleare ulykke, som har forvoldt skaden, medmindre det forinden er anerkendt af indehaveren, eller skadelidende har foretaget retsligt skridt til dets gennemførelse. Er skaden forårsaget af nuklear substans, som er blevet ulovligt fjernet, tabt

eller opgivet og ikke på ny bragt til stede på ulykkestidspunktet, indtræder forældelse dog senest 20 år efter fjernelsen, tabet eller opgivelsen.

Stk. 3. I tilfælde, hvor det skal afgøres efter reglerne i Pariskonventionens artikel 13 (c) (ii) eller Wienkonventionens artikel XI 3 (b), om retssag skal anlægges her i riget, indtræder forældelse efter stk. 1 og 2 dog ikke, såfremt der, inden forældelse er indtrådt efter vedkommende konventionsstats lovgivning, rettes henvendelse til den kompetente myndighed i denne stat om at foranledige en afgørelse efter konventionen, eller, forudsat at sådan afgørelse ikke er truffet, rejses sag i en af de stater, hvor der efter konventionen er mulighed for, at sag kan anlægges. I disse tilfælde skal sag anlægges her i riget inden den frist, som skal anvendes efter vedkommende konvention.

Forsikring og sikkerhedsstillelse.

§ 30. Indehaveren af et nukleart anlæg her i riget skal tegne og opretholde en forsikring til dækning af det ansvar for nuklear skade, som han inden for begrænsningen efter § 25 kan ifalde i medfør af dette kapitel eller anden konventionsstats lov. Forsikringen skal godkendes af justitsministeren. Der kan godkendes forsikringer, der er begrænset til et bestemt beløb pr. anlæg for et angivet tidsrum, ligesom der kan godkendes særskilt forsikring til dækning af ansvar for nuklear skade ved ulykker, der indtræffer under transport.

§ 31. Ophører forsikringsaftalen, uden at ny forsikring er trådt i kraft, skal forsikreren vedblive at hæfte for nuklear skade, der skyldes ulykke, som indtræffer inden 2 måneder efter, at forsikreren skriftligt har underrettet justitsministeren om aftalens ophør. Angår forsikringen skade forvoldt under transport, vedbliver forsikrerens hæftelse dog, indtil transporten er tilendebragt.

§ 32. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i § 30 nævnte forsikringer.

§ 33. Forsikringspligten gælder ikke for anlæg, for hvilke ansvaret påhviler staten.

Stk. 2. Justitsministeren kan fritage inde-

eller opgivet og ikke på ny bragt til stede på ulykkestidspunktet, indtræder forældelse dog senest 20 år efter fjernelsen, tabet eller opgivelsen.

Stk. 3. I tilfælde, hvor det skal afgøres af den i Pariskonventionens artikel 17 nævnte internationale domstol, om retssag skal anlægges her i riget, indtræder forældelse efter stk. 1 og 2 dog ikke, såfremt der, inden forældelse er indtrådt efter vedkommende konventionsstats lovgivning, rettes henvendelse til den kompetente myndighed i denne stat om at foranledige en afgørelse fra den internationale domstol, eller, forudsat at sådan afgørelse ikke er truffet, rejses sag i en af de stater, hvor der efter konventionen er mulighed for, at sag kan anlægges. I disse tilfælde skal sag anlægges her i riget inden det tidspunkt, som den internationale domstol måtte fastsætte.

Forsikring og sikkerhedsstillelse.

§ 30. Indehaveren af et nukleart anlæg her i riget skal tegne og opretholde en forsikring til dækning af det ansvar for nuklear skade, som han inden for begrænsningen efter § 25 kan ifalde i medfør af dette kapitel eller anden konventionsstats lov. Forsikringen skal godkendes af justitsministeren. Der kan godkendes forsikringer, der er begrænset til et bestemt beløb pr. anlæg for et angivet tidsrum, ligesom der kan godkendes særskilt forsikring til dækning af ansvar for nuklear skade ved ulykker, der indtræffer under transport.

§ 31. Ophører forsikringsaftalen, uden at ny forsikring er trådt i kraft, skal forsikreren vedblive at hæfte for nuklear skade, der skyldes ulykke, som indtræffer inden 2 måneder efter, at forsikreren skriftligt har underrettet justitsministeren om aftalens ophør. Angår forsikringen skade forvoldt under transport, vedbliver forsikrerens hæftelse dog, indtil transporten er tilendebragt.

§ 32. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i § 30 nævnte forsikringer.

§ 33. Forsikringspligten gælder ikke for anlæg, for hvilke ansvaret påhviler staten.

Stk. 2. Justitsministeren kan fritage inde-

haveren af et anlæg for forsikringspligt, mod at der stilles en efter ministerens skøn lige så betryggende sikkerhed.

Stk. 3. Stilles sikkerheden af en anden end anlægsindehaveren, finder lovens regler om forsikring tilsvarende anvendelse.

Erstatning af staten.

§ 34. Staten udreder inden for den efter § 25 gældende grænse erstatninger, for hvilke indehaveren af et nukleart anlæg her i riget er ansvarlig i medfør af dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, for så vidt erstatningerne ikke har kunnet afholdes af indehaverens forsikring eller anden sikkerhed.

§ 35. Erstatningskrav, som ikke har kunnet fyldestgøres på grund af ansvarsbegrænsningen i henhold til §§ 25 og 26, dækkes af staten, såfremt

- a) *ulykken* ikke udelukkende har fundet sted i en stat, der ikke har tiltrådt Tillægskonventionen,
- b) *retssag* angående erstatningskravet kan anlægges her i riget i medfør af § 41,
- c) *erstatningspligten* påhviler indehaveren af et nukleart anlæg til fredeligt formål, som ligger her i riget eller i anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, og er optaget på den i Tillægskonventionens artikel 13 omhandlede liste, og
- d) *skaden* er lidet:

- 1) her i riget eller i anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller
- 2) på eller over det åbne hav om bord i skib eller luftfartøj registreret her i riget eller i anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller
- 3) på eller over det åbne hav af en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller af dens statsborgere. Erstatning for skade på skib eller luftfartøj ydes i dette tilfælde kun, hvis skibet eller luftfartøjet på tidspunktet for ulykken var registreret i en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen.

Stk. 2. Med statsborgere i en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, ligestilles i det i stk. 1, litra d, nr. 3, nævnte tilfælde alle offentlige eller private institutioner, selskaber, foreninger eller stiftelser af enhver

haveren af et anlæg for forsikringspligt, mod at der stilles en efter ministerens skøn lige så betryggende sikkerhed.

Stk. 3. Stilles sikkerheden af en anden end anlægsindehaveren, finder lovens regler om forsikring tilsvarende anvendelse.

Erstatning af staten.

§ 34. Staten udreder inden for den efter § 25 gældende grænse erstatninger, for hvilke indehaveren af et nukleart anlæg her i riget er ansvarlig i medfør af dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, for så vidt erstatningerne ikke har kunnet afholdes af indehaverens forsikring eller anden sikkerhed.

§ 35. Erstatningskrav, som ikke har kunnet fyldestgøres på grund af ansvarsbegrænsningen i henhold til §§ 25 og 26, dækkes af staten, såfremt

- a) *ulykken* ikke udelukkende har fundet sted i en stat, der ikke har tiltrådt Tillægskonventionen,
- b) *retssag* angående erstatningskravet kan anlægges her i riget i medfør af § 40,
- c) *erstatningspligten* påhviler indehaveren af et nukleart anlæg til fredeligt formål, som ligger her i riget eller i anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, og er optaget på den i Tillægskonventionens artikel 13 omhandlede liste, og
- d) *skaden* er lidet:

- 1) her i riget eller i anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller
- 2) på eller over det åbne hav om bord i skib eller luftfartøj registreret her i riget eller i anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller
- 3) på eller over det åbne hav af en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller af dens statsborgere. Erstatning for skade på skib eller luftfartøj ydes i dette tilfælde kun, hvis skibet eller luftfartøjet på tidspunktet for ulykken var registreret i en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen.

Stk. 2. Med statsborgere i en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, ligestilles i det i stk. 1, litra d, nr. 3, nævnte tilfælde alle offentlige eller private institutioner, selskaber, foreninger eller stiftelser af enhver

art, der er hjemmehørende i en sådan stat samt, dersom det bestemmes af vedkommende stat, personer hjemmehørende i staten. Personer, der er hjemmehørende i Danmark, ligestilles med danske statsborgere.

§ 36. De samlede erstatninger, som i anledning af en og samme nukleare ulykke skal betales dels af vedkommende anlægsindehaver efter reglerne i dette kapitel, dels af staten i medfør af § 35, er begrænset til et beløb svarende til 120 millioner afregningsenheder. Skal der i anledning af ulykken tillige udbetales erstatninger i medfør af en aftale, som en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, har indgået med en anden stat i medfør af denne konventions artikel 15, indgår også disse erstatninger i det nævnte størsteløb.

Stk. 2. Begrænsningen i stk. 1 gælder ikke renter og sagsomkostninger.

Stk. 3. Kan kravene ikke dækkes af de i stk. 1 nævnte beløb, finder § 27 tilsvarende anvendelse.

§ 37. Erstatning efter §§ 34 og 35 betales ikke for nuklear skade, der skyldes ulykke, som er indtruffet under de i § 19, stk. 2, nævnte omstændigheder.

§ 38. Er et erstatningskrav for nuklear skade, der her i riget er forvoldt ved en ulykke, for hvilken indehaveren af et anlæg her i riget er ansvarlig, bortfaldet i medfør af § 29, stk. 2, eller tilsvarende bestemmelse i anden konventionsstats lov, udredes erstatningen af staten. Kravet mod staten kan kun gøres gældende, såfremt det er undskyldeligt, at retsligt skridt mod indehaveren ikke er foretaget, inden hans ansvar er bortfaldet efter de nævnte bestemmelser. Kravet forældes efter reglerne i lov nr. 274 af 22. december 1908, dog at fristen er 3 år, og bortfalder senest 30 år efter den nukleare ulykke, der har forvoldt skaden. Dersom andre tilsvarende krav er blevet nedsat i medfør af § 27, stk. 1, eller § 36, stk. 3, eller tilsvarende bestemmelser i anden konventionsstat, nedsættes den her nævnte erstatning på tilsvarende måde.

Stk. 2. Justitsministeren kan bestemme, at erstatning efter reglerne i stk. 1 også skal ydes for skade, der er opstået uden for riget.

art, der er hjemmehørende i en sådan stat samt, dersom det bestemmes af vedkommende stat, personer hjemmehørende i staten. Personer, der er hjemmehørende i Danmark, ligestilles med danske statsborgere.

§ 36. De samlede erstatninger, som i anledning af en og samme nukleare ulykke skal betales dels af vedkommende anlægsindehaver efter reglerne i dette kapitel, dels af staten i medfør af § 35, er begrænset til et beløb svarende til 120 millioner af regningsenheder. Skal der i anledning af ulykken tillige udbetales erstatninger i medfør af en aftale, som en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, har indgået med en anden stat i medfør af denne konventions artikel 15, indgår også disse erstatninger i det nævnte størsteløb.

Stk. 2. Begrænsningen i stk. 1 gælder ikke renter og sagsomkostninger.

Stk. 3. Kan kravene ikke dækkes af de i stk. 1 nævnte beløb, finder § 27 tilsvarende anvendelse.

§ 37. Erstatning efter §§ 34 og 35 betales ikke for nuklear skade, der skyldes ulykke, som er indtruffet under de i § 19, stk. 2, nævnte omstændigheder.

§ 38. Er et erstatningskrav for nuklear skade, der her i riget er forvoldt ved en ulykke, for hvilken indehaveren af et anlæg her i riget er ansvarlig, bortfaldet i medfør af § 29, stk. 2, eller tilsvarende bestemmelse i anden konventionsstats lov, udredes erstatningen af staten. Kravet mod staten kan kun gøres gældende, såfremt det er undskyldeligt, at retsligt skridt mod indehaveren ikke er foretaget, inden hans ansvar er bortfaldet efter de nævnte bestemmelser. Kravet forældes efter reglerne i lov nr. 274 af 22. december 1908, dog at fristen er 3 år, og bortfalder senest 30 år efter den nukleare ulykke, der har forvoldt skaden. Dersom andre tilsvarende krav er blevet nedsat i medfør af § 27, stk. 1, eller § 36, stk. 3, eller tilsvarende bestemmelser i anden konventionsstat, nedsættes den her nævnte erstatning på tilsvarende måde.

Stk. 2. Justitsministeren kan bestemme, at erstatning efter reglerne i stk. 1 også skal ydes for skade, der er opstået uden for riget.

§ 39. Er det i medfør af denne lov og en i en anden konventionsstat i overensstemmelse med henholdsvis Paris- og Wienkonventionen udfærdiget lov eller sådan lovgivning i tiere konventionsstater blevet pålagt indehaveren af et nukleart anlæg her i riget at betale erstatning ud over det efter § 25 gældende størsteløb, betales det overskydende beløb af staten.

Statens regres.

§ 40. Beløb, som staten har betalt i medfør af §§ 34-35 eller 38-39, eller som i øvrigt i henhold til Tillægskonventionens bestemmelser er betalt til dækning af nuklear skade, for hvilken indehaveren af et anlæg her i riget er ansvarlig efter anden konventionsstats lov, kan kræves erstattet af den eller de enkeltpersoner, som forsætlig har hidført skaden.

Stk. 2. Beløb betalt i medfør af § 34 kan endvidere kræves erstattet

- a) af den, som i egenskab af forsikrer eller garant eller i øvrigt ved udtrykkelig aftale har påtaget sig ansvar for skaden, jfr. § 28, stk. 1, 2. pkt.,
- b) af anlægsindehaver, der i medfør af § 26, stk. 1, er medansvarlig for skaden, i det omfang, hvori ansvaret i medfør af § 26, stk. 2, falder på ham,
- c) af anlægsindehaveren selv, dersom udgiften skyldes, at han ikke har tegnet og opretholdt behørigt godkendt forsikring eller anden sikkerhed, eller at sikkerheden har vist sig usolid.

Danske domstoles kompetence.

§ 41. Sag imod indehaveren af et nukleart anlæg — eller i det i § 22, stk. 1, 2. pkt., nævnte tilfælde mod forsikrer eller garant — om erstatning for nuklear skade i medfør af §§ 13-17 eller § 23 kan anlægges her i riget, såfremt

- a) den nukleare ulykke, som har forvoldt skaden, helt eller delvis er sket her i riget, eller
- b) kravet rettes mod indehaveren af et anlæg her i riget og enten
 - 1) ulykken i sin helhed er sket uden for nogen konventionsstats territorium, eller
 - 2) ulykkesstedet ikke med sikkerhed kan fastslås, eller

Statens regres.

§ 39. Beløb, som staten har betalt i medfør af §§ 34-35 eller 38, eller som i øvrigt i henhold til Tillægskonventionens bestemmelser er betalt til dækning af nuklear skade, for hvilken indehaveren af et anlæg her i riget er ansvarlig efter anden konventionsstats lov, kan kræves erstattet af den eller de enkeltpersoner, som forsætlig har hidført skaden.

Stk. 2. Beløb betalt i medfør af § 34 kan endvidere kræves erstattet

- a) af den, som i egenskab af forsikrer eller garant eller i øvrigt ved udtrykkelig aftale har påtaget sig ansvar for skaden, jfr. § 28, stk. 1, 2. pkt.,
- b) af anlægsindehaver, der i medfør af § 26, stk. 1, er medansvarlig for skaden, i det omfang, hvori ansvaret i medfør af § 26, stk. 2, falder på ham,
- c) af anlægsindehaveren selv, dersom udgiften skyldes, at han ikke har tegnet og opretholdt behørigt godkendt forsikring eller anden sikkerhed, eller at sikkerheden har vist sig usolid.

Danske domstoles kompetence.

§ 40. Sag imod indehaveren af et nukleart anlæg — eller i det i § 22, stk. 1, 2. pkt., nævnte tilfælde mod forsikrer eller garant — om erstatning for nuklear skade i medfør af §§ 13-17 eller § 23 kan anlægges her i riget, såfremt

- a) den nukleare ulykke, som har forvoldt skaden, helt eller delvis er sket her i riget, eller
- b) kravet rettes mod indehaveren af et anlæg her i riget og ulykken i sin helhed er sket uden for nogen konventionsstats territorium, eller ulykkesstedet ikke med sikkerhed kan fastslås.

- 3) ulykken er sket i en stat, som kun har tiltrådt den ene af Paris- og Wienkonventionerne, og kravet angår erstatning for skade i en stat, som kun har tiltrådt den anden konvention, eller
- 4) ulykken er sket delvis i en stat, som kun har tiltrådt den ene af konventionerne, og delvis uden for nogen stats territorium, og kravet angår skade, som er opstået uden for nogen stats territorium eller i en stat, som kun har tiltrådt den anden konvention, eller
- 5) ulykken er sket i en stat, som kun har tiltrådt Wienkonventionen, og kravet rejses af en person, der ikke er statsborger i en sådan stat, i henhold til § 23, stk. 1.

Stk. 2. Træffes der i et i stk. 1 omhandlet tilfælde i medfør af Pariskonventionens artikel 13 (c) (ii) eller Wienkonventionens artikel XI, 3 (b) bestemmelse om, at sag skal anlægges i en anden konventionsstat, bortfalder adgangen til anlæg og pådømmelse af sag her i riget.

Stk. 3. Begæring om afgørelse i medfør af de i stk. 2 nævnte konventionsbestemmelser rettes til justitsministeren.

Fuldbyrdelse af udenlandske domme.

§ 42. Domme om erstatning for nuklear skade, der er afsagt af en domstol i en konventionsstat i overensstemmelse med Paris- eller Wienkonventionens jurisdiktionsregler, og som opfylder de i vedkommende konvention angivne betingelser for anerkendelse, kan med den i § 25 nævnte begrænsning fuldbyrdes her i riget. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på domme, der kun har foreløbig eksekutionskraft.

Stk. 2. Begæring om fuldbyrdelse af de i stk. 1 nævnte domme skal ledsages af en bekræftet udskrift af dommen og en erklæring fra myndighederne i vedkommende stat om, at dommen vedrører krav på erstatning for skade, som omfattes af konventionen, samt at den kan fuldbyrdes efter den pågældende stats lovgivning. Udskriften og erklæringen kan kræves ledsaget af en bekræftet oversættelse til dansk.

Stk. 3. Såfremt fogden ikke mener sig i stand til at forkaste en på vedkommende konvention støttet indsigelse på det fore-

Stk. 2. Træffes der i et i stk. 1 omhandlet tilfælde af den i Pariskonventionens artikel 17 nævnte internationale domstol i medfør af art. 13 bestemmelse om, at sag skal anlægges i anden konventionsstat, bortfalder adgangen til anlæg og pådømmelse af sag her i riget.

Stk. 3. Begæring om afgørelse i medfør af den i stk. 2 nævnte konventionsbestemmelse rettes til justitsministeren.

Fuldbyrdelse af udenlandske domme.

§ 41. Domme om erstatning for nuklear skade, der er afsagt af en domstol i en konventionsstat i overensstemmelse med Pariskonventionens artikel 13, og som kan fuldbyrdes efter vedkommende stats lovgivning, kan med den i § 25 nævnte begrænsning fuldbyrdes her i riget. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på domme, der kun har foreløbig eksekutionskraft.

Stk. 2. Begæring om fuldbyrdelse af de i stk. 1 nævnte domme skal ledsages af en bekræftet udskrift af dommen og en erklæring fra myndighederne i vedkommende stat om, at dommen vedrører krav på erstatning for skade, som omfattes af Pariskonventionen, samt at den kan fuldbyrdes efter den pågældende stats lovgivning. Udskriften og erklæringen kan kræves ledsaget af en bekræftet oversættelse til dansk.

Stk. 3. Såfremt fogden ikke mener sig i stand til at forkaste en på konventionen støttet indsigelse på det foreliggende grund-

liggende grundlag, kan han henvise rekvirenten til almindelig rettergang.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på forlig, der er indgået eller bekræftet for de nævnte domstole.

Certifikater.

§ 43. Ved forsendelse af nuklear substans fra eller til et anlæg her i riget henholdsvis til en modtager eller fra en afsender i en anden stat eller ved forsendelse af sådant materiale gennem riget fra eller til et anlæg i anden konventionsstat, skal den ansvarlige anlægsindehaver forsyne fragtføreren med et certifikat, som udstedes af forsikreren eller den, som har stillet anden sikkerhed til dækning af erstatningspligten. Fragtføreren må ikke udføre transporten her i riget, forinden han har modtaget certifikatet, som på forlangende skal forevises for vedkommende myndigheder.

Stk. 2. Certifikatet skal indeholde navn og adresse på den ansvarlige anlægsindehaver, oplysning om det stof og den transport, som sikkerheden omfatter, samt om sikkerhedens beløb, art og varighed. Det skal endvidere være forsynet med attestation fra atomenergikommissionen — for udenlandske anlægsindehavere fra vedkommende fremmede myndighed — om, at den i certifikatet nævnte anlægsindehaver er indehaver af et nukleart anlæg i Paris- og Wienkonventionens forstand.

Stk. 3. Den, som udsteder certifikatet, hæfter for rigtigheden af certifikatets oplysninger om anlægsindehaverens navn og adresse og sikkerhedens beløb, art og varighed.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse ved de i § 15, stk. 3, omhandlede forsendelser. Nærmere regler fastsættes af justitsministeren.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om certifikatets form.

Kapitel IV.

Forholdet **til** andre love, straffe- og slutningsbestemmelser.

§ 44. Personer, der er beskæftiget ved et nukleart anlæg, og som er omfattet af en

lag, kan han henvise rekvirenten til almindelig rettergang.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på forlig, der er indgået eller bekræftet for de nævnte domstole.

Certifikater.

§ 42. Ved forsendelse af nuklear substans fra eller til et anlæg her i riget henholdsvis til en modtager eller fra en afsender i en anden stat eller ved forsendelse af sådant materiale gennem riget fra eller til et anlæg i anden konventionsstat, skal den ansvarlige anlægsindehaver forsyne fragtføreren med et certifikat, som udstedes af forsikreren eller den, som har stillet anden sikkerhed til dækning af erstatningspligten. Fragtføreren må ikke udføre transporten her i riget, forinden han har modtaget certifikatet, som på forlangende skal forevises for vedkommende myndigheder.

Stk. 2. Certifikatet skal indeholde navn og adresse på den ansvarlige anlægsindehaver, oplysning om det stof og den transport, som sikkerheden omfatter, samt om sikkerhedens beløb, art og varighed. Det skal endvidere være forsynet med attestation fra atomenergikommissionen — for udenlandske anlægsindehavere fra vedkommende fremmede myndighed — om, at den i certifikatet nævnte anlægsindehaver er indehaver af et nukleart anlæg i Pariskonventionens forstand.

Stk. 3. Den, som udsteder certifikatet, hæfter for rigtigheden af certifikatets oplysninger om anlægsindehaverens navn og adresse og sikkerhedens beløb, art og varighed.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse ved de i § 15, stk. 3, omhandlede forsendelser. Nærmere regler fastsættes af justitsministeren.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om certifikatets form.

Kapitel IV.

Forholdet **til** andre love, straffe- og slutningsbestemmelser.

§ 43. Personer, der er beskæftiget ved et nukleart anlæg, og som er omfattet af en

ulykkesforsikring, der er tegnet af vedkommende ansvarlige indehaver i henhold til lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, har kun krav på erstatning efter nærværende lov i det omfang, hvori deres tab ikke er dækket gennem forsikringen. Forsikringsselskabet kan uanset bestemmelsen i ulykkesforsikringslovens § 4 ikke afkræve anlægsindehaveren erstatningsydelse, som selskabet har udbetalt til sådanne personer¹.

§ 45. Bestemmelserne i sundhedslovgivningen, herunder lov om brug m. v. af radioaktive stoffer, og i arbejderbeskyttelseslovgivningen berøres ikke af denne lov.

§ 46. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år straffes den, der

- a) uden godkendelse bygger eller driver et nukleart anlæg,
- b) undlader at efterkomme betingelser eller vilkår, der er gældende for godkendelsen,
- c) meddeler urigtige eller vildledende oplysninger til brug ved behandling af spørgsmål om godkendelse eller lempelse af betingelser eller vilkår for godkendelsen, eller som i forbindelse med ansøgning herom fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse, eller
- d) meddeler tilsynsmyndighederne urigtige eller vildledende oplysninger.

Stk. 2. Begås de i stk. 1 nævnte overtrædelser uagtsomt, er straffen bøde eller hæfte.

Stk. 3. Med bøde eller hæfte straffes den, som undlader at efterkomme krav, som i medfør af § 7 stilles af tilsynsmyndighederne, eller som overtræder bestemmelserne i §§ 30 og 43. stk. 1.

Stk. 4. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af loven, kan fastsættes straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 5. Der kan pålægges anlæggets indehaver bødeansvar, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan bødeansvar pålægges selskabet som sådant. For bødeansvar i medfør af bestemmelserne i dette stykke fastsættes ingen forvandlingsstraf.

ulykkesforsikring, der er tegnet af vedkommende ansvarlige indehaver i henhold til lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, har kun krav på erstatning efter nærværende lov i det omfang, hvori deres tab ikke er dækket gennem forsikringen. Forsikringsselskabet kan uanset bestemmelsen i ulykkesforsikringslovens § 4 ikke afkræve anlægsindehaveren erstatningsydelse, som selskabet har udbetalt til sådanne personer.

§ 44. Bestemmelserne i sundhedslovgivningen, herunder lov om brug m. v. af radioaktive stoffer, og i arbejderbeskyttelseslovgivningen berøres ikke af denne lov.

§ 45. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år straffes den, der

- a) uden godkendelse bygger eller driver et nukleart anlæg,
- b) undlader at efterkomme betingelser eller vilkår, der er gældende for godkendelsen,
- c) meddeler urigtige eller vildledende oplysninger til brug ved behandling af spørgsmål om godkendelse eller lempelse af betingelser eller vilkår for godkendelsen, eller som i forbindelse med ansøgning herom fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse, eller
- d) meddeler tilsynsmyndighederne urigtige eller vildledende oplysninger.

Stk. 2. Begås de i stk. 1 nævnte overtrædelser uagtsomt, er straffen bøde eller hæfte.

Stk. 3. Med bøde eller hæfte straffes den, som undlader at efterkomme krav, som i medfør af § 7 stilles af tilsynsmyndighederne, eller som overtræder bestemmelserne i §§ 30 og 42. stk. 1.

Stk. 4. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af loven, kan fastsættes straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 5. Der kan pålægges anlæggets indehaver bødeansvar, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan bødeansvar pålægges selskabet som sådant. For bødeansvar i medfør af bestemmelserne i dette stykke fastsættes ingen forvandlingsstraf.

§ 47. Sager om de i § 46 nævnte overtrædelser behandles som politisager. De i lov om rettens pleje kapitel 68, 69, 71 og 72 omhandlede retsmidler finder anvendelse i de pågældende sager i samme omfang som i sager, som det efter de almindelige regler tilkommer statsadvokaten at forfølge.

§ 48. Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af justitsministeren.

Stk. 2. Lov nr. 170 af 16. maj 1962 om nukleare anlæg (atomanlæg) ophæves.

§ 46. Sager om de i § 45 nævnte overtrædelser behandles som politisager. De i lov om rettens pleje kapitel 68, 69, 71 og 72 omhandlede retsmidler finder anvendelse i de pågældende sager i samme omfang som i sager, som det efter de almindelige regler tilkommer statsadvokaten at forfølge.

§ 47. Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af justitsministeren.

Stk. 2. Lov nr. 170 af 16. maj 1962 om nukleare anlæg (atomanlæg) ophæves.

§ 48. Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for øerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

V.

Bemærkninger til lovudkastenes enkelte bestemmelser.

Til § 1.

1962-lovens § 1, Pariskonventionens art. 1 (a) og 3 (c) samt Wienkonventionens art. 1, 1.

De i loven af 1962 optagne definitioner var affattet i nær tilknytning til definitionerne i Pariskonventionen. Omend disse definitioner på enkelte punkter måtte forekomme noget fremmedartede, har man lagt afgørende vægt på at anvende en terminologi, der måtte forventes at blive internationalt anerkendt.

Wienkonventionens definitioner er på væsentlige punkter beslægtede med Pariskonventionens, men der findes dog visse uoverensstemmelser, og et valg må derfor foretages. I øvrigt er forventningen om en almindelig international terminologi på dette område ikke blevet opfyldt, idet den engelske lov af 1965 næsten helt igennem anvender egne terminologier, som ikke falder sammen med konventionernes. Ved den fornyede gennemgang af definitionerne har man derfor navnlig lagt vægt på en lovgivningsteknisk praktisk udformning, og resultatet er blevet et kompromis mellem de to konventioners definitionssæt, hvorom de nordiske forhandlere i alt væsentligt har været enige.

Om de enkelte definitioner bemærkes:

ad a) nukleart brændsel.

Wienkonventionens art. I, 1 (f) definerer nukleart brændsel som materiale, der er i stand til at frembringe energi ved en kædereaktion af nuklear spaltning, som vedligeholder sig selv.

Udkastet er blevet stående ved den hidtidige definition, der bygger på Pariskonventionen. Denne definition muliggør, at gruppen nukleart brændsel kan udvides af undervisningsministeren i overensstemmelse med beslutning truffet af atomenergiorganisationens styrelsesråd. Sådan beslutning vil blive truffet i samklang med udviklingen på dette område, og nogen praktisk uoverensstemmelse med Wienkonventionen kan ikke forventes at ville opstå.

ad b) radioaktivt produkt.

Wienkonventionens art. I, 1 (g) indeholder en definition af dette begreb, som i realiteten svarer til Pariskonventionens, hvorom henvises til bet. 1961 s. 69-70. Der er dog den forskel, at Wienkonventionen generelt undtager færdigfabrikerede radioisotoper fra dette begreb, medens Pariskonventionens tilsvarende undtagelse kun omfatter isotoper, der findes uden for et nukleart anlæg. På den anden side gælder Wienkonventionens undtagelse som nævnt kun med hensyn til *færdigfabrikerede* isotoper, medens Pariskonventionen ikke indeholder nogen udtrykkelig betingelse herom.

Konventionerne stemmer således overens, for så vidt de begge slår fast, at det ved dem indførte erstatningssystem ikke finder anvendelse med hensyn til de i konventionerne omtalte radioisotoper, når de findes *uden for* et anlæg. Isotoperne anses ikke at frembyde fare af en sådan ekstraordinær karakter, at de uden for et anlæg bør være undergivet de særlige erstatningsregler. Med hensyn til skade forvoldt af sådanne isotoper, når de findes *i* et anlæg, er der som nævnt forskel mellem konventionerne. Ifølge Pariskonventionen *skal* sådan skade dækkes under erstatningssystemet. Radioisotoperne anses, når de findes i et anlæg, som „radioaktivt produkt” og falder dermed ind under erstatningsreglerne. Wienkonventionen holder dette spørgsmål åbent, idet den på den ene side som nævnt generelt undtager radioisotoperne fra begrebet radioaktivt produkt (radioactive products or waste) og på den anden side i artikel I, 1 (k) (iii) afgiver hjemmel for, at enhver konventionsstat kan bestemme, at konventionens regler skal anvendes på skade forvoldt ved ioniserende stråling fra en hvilken som helst strålingskilde i et nukleart anlæg på vedkommende stats territorium. En opretholdelse af Pariskonventionens regel, på hvilken loven af 1962 bygger, vil derfor ikke komme i strid med Wienkonventionen.

Den gældende lov anvender Pariskonven-

tionens terminologi og undtager således radioisotoperne fra begrebet radioaktivt produkt, når de er uden for et anlæg, medens de er indbefattet under dette begreb, når de findes i et anlæg. Denne terminologi, hvorefter det sted, hvor et stof befinder sig, er afgørende for dets betegnelse, er noget fremmed for dansk lovgivningsteknik, men er valgt for at opnå den størst mulige formelle overensstemmelse med Pariskonventionen, jfr. foran. Under de forhandlinger, der har fundet sted mellem nordiske delegerede efter vedtagelsen af Wienkonventionen, er man enedes om, at det af Pariskonventionen tilsigtede resultat kan udtrykkes på en bedre måde ved ikke at undtage radioisotoper fra begrebet radioaktivt produkt, men derimod fra det under c) nævnte begreb nuklear substans, der omfatter de stoffer, for hvilke erstatningsreglerne skal gælde, selv om de findes uden for et anlæg, jfr. bet. 1961 s. 70. Udkastet har derfor valgt at følge den sidstnævnte fremgangsmåde, der også stemmer vel overens med den engelske lovs definitioner.

Som nævnt gælder undtagelsen for radioisotoper ifølge Wienkonventionen kun sådanne isotoper, der er færdigfabrikerede til brug, medens Pariskonventionens bestemmelser blot kræver, at isotoperne skal være *bestemt* til sådan brug som i konventionen omtalt. Under forhandlingerne i Paris i 1963 herskede der imidlertid enighed om, at der ikke består nogen reel forskel mellem konventionerne på dette punkt, idet også Pariskonventionen må forstås således, at undtagelsen kun omfatter de færdigfabrikerede isotoper, herunder sådanne, som efter benyttelse skal underkastes ny behandling. Man har optaget en tydeliggørelse af teksten i den anførte retning, se nedenfor ad litra c).

Den i konventionerne og i udkastet foretagne opregning af formålene for isotopernes anvendelse tilsigter ikke at udtrykke nogen begrænsning. Ethvert praktisk eller videnskabeligt formål kan komme i betragtning.

ad c) nuklear substans.

Wienkonventionens art. I, 1 (h) benytter udtrykket „nuclear material“ som svarende til „nuclear substances“ i Pariskonventionen. Da Wienkonventionens udtryk leder tanken hen på et meget vidtgående begreb, har man foretrukket at blive stående ved

den gældende lovs fra Pariskonventionen hentede udtryk. Der er saglig overensstemmelse mellem indholdet af definitionerne i de to konventioner. Formelt opstiller Wienkonventionen for at anse nukleart brændsel som „nuclear material“ den særlige betingelse, at stoffet skal være egnet til at frembringe energi ved en kædereaktion af nuklear spaltning uden for en reaktor, enten alene eller i forbindelse med et andet stof. Tilføjelsen af denne betingelse er dog formentlig overflødig, idet den altid vil være opfyldt med hensyn til de af definitionen omfattede former for nukleart brændsel. Den er derfor ikke optaget i udkastet.

Begge konventioner undtager fra det her omhandlede begreb visse former for nukleart brændsel, nemlig naturligt og „depleted“ uran. Undtagelsen er i den gældende lov omskrevet således, at den gælder naturligt uran og uran, som indeholder mindre af isotopen uran 235 end naturligt uran. Man er senere blevet gjort opmærksom på, at der findes en isotop uran 233, og at det ikke har været meningen at undtage uran med et mindre indhold af isotopen uran 235 end naturligt uran, hvis der i stedet for uran 235 findes uran 233. Hensigten har været kun at undtage uran, hvis sammenlagte indhold af isotoperne uran 235 og 233 er mindre end i naturligt uran. Man har herefter opgivet nærmere at afgrænse undtagelsen i selve lovteksten. Undtagelsen foreslås herefter formuleret som omfattende „naturligt uran og udarmet uran“.

Angående undtagelsen med hensyn til radioisotoper henvises til bemærkningerne til litra b).

ad d) nuklear reaktor.

Man har optaget denne definition fra Wienkonventionens art. I, 1 (i). Pariskonventionen indeholder ikke nogen tilsvarende definition.

Ved udtrykket „kædereaktion, der vedligeholder sig selv“, sigtes til en spaltningsproces, der er under kontrol. Begrebet reaktor omfatter således ikke nukleare våben.

Underkritiske opstillinger omfattes heller ikke af definitionen. Herom herskede der enighed mellem de sagkyndige under forhandlingerne i Paris i april 1967.

ad e) nukleart anlæg eller anlæg (tidligere litra d).

Definitionerne er uændret. Wienkonventionens formulering i art. I, 1 (j) er på et enkelt punkt mere kortfattet end Pariskonventionens, men der har under drøftelserne i Paris i 1963 hersket enighed om, at der ikke består nogen reel forskel mellem konventionerne på dette punkt. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne i bet. 1961 s. 25 f, 31 og 70. Det fremhæves, at også reaktorer, der anvendes som kraftkilde i et transportmiddel, er indbefattet under definitionen og således også under reglerne i kapitel II, hvorimod de holdes uden for erstatningsreglerne i kapitel III i henhold til bestemmelsen i udkastets § 10.

Udtrykket „fabrik“ sigter til anlæggets karakter og omfang og ikke til, om der deri foregår en produktion med økonomisk formål.

ad f) anlægsstat.

Denne definition er af fremstillingstekniske grunde foreslået overtaget fra Wienkonventionens art. I, 1 (d).

ad g) indehaver af nukleart anlæg (tidligere litra e).

Definitionen er kun ændret i formel henseende.

ad h) og i) nuklear skade og nuklear ulykke (tidligere litra f).

Wienkonventionens art. I, 1 (k) og (l) afviger væsentligt fra den tilsvarende bestemmelse i Pariskonventionens art. 1 (a) (i). Medens Pariskonventionen tager sit udgangspunkt i definitionen af nuklear ulykke og heraf udleder, hvilke skader der omfattes af konventionen, tager Wienkonventionen sit udgangspunkt i en definition af de skader, som skal erstattes — betegnet som nuklear skade — og definerer blot nuklear ulykke som en hændelse eller række af hændelser med samme oprindelse, som forvolder nuklear skade.

Det har vist sig, at Pariskonventionens definition kan give anledning til tvivl. Man har som et tænkt eksempel nævnt det tilfælde, at et fly styrter ned på et nukleart anlæg og ødelægges ved nedstyrtningen samtidig med, at anlægget beskadiges med den følge, at der opstår en nuklear ulykke. Som

et mere praktisk eksempel kan nævnes, at to tog, hvoraf det ene medfører nuklear substans, støder sammen, således at passagerer og tog lider skade ved selve sammenstødet, og således at der i forbindelse hermed opstår en nuklear ulykke, der forvolder yderligere skade. Efter Pariskonventionens ordlyd er det nærliggende at antage, at også den skade, der lides ved selve nedstyrtningen af flyet, og den skade, der lides ved selve togsammenstødet, skal erstattes af vedkommende anlægsindehaver (nemlig henholdsvis indehaveren af det ved nedstyrtningen ramte anlæg og den for transporten af den nukleare substans ansvarlige anlægsindehaver) i overensstemmelse med konventionen. Konventionen kræver til sin anvendelse kun, at „any of the damage“ hidrører fra radioaktivitet. Dette resultat er imidlertid urimeligt. Skader, der intet kan have at gøre med radioaktiviteten, bør behandles efter andre regler, derunder om ansvar for luftfart, jernbanedrift, skibskollisioner m. v.

ENEA's sekretariat har i anledning af de rejste tvivlsspørgsmål udtalt, at domstolene kunne statuere, at der i sådanne tilfælde forelå to hændelser, som ikke havde samme oprindelse. Man kunne anse en mekanisk fejl som oprindelsen til den første hændelse og betragte nedstyrtningen eller togsammenstødet som den første hændelse og ødelæggelsen af flyet eller toget og passagerernes død eller tilskadekomst som den skade, der var forvoldt ved den første hændelse. Man kunne endvidere anse skaden på anlægget eller på toget som oprindelsen til den anden hændelse og betragte udløsningen af radioaktivitet som den anden hændelse og den yderligere skade, som blev forvoldt herved, som følge af denne hændelse. Den anden hændelse måtte således anses som en nuklear ulykke, således at anlægsindehaveren ville blive ansvarlig for den deraf følgende skade, medens han ikke skulle være ansvarlig for den ved den første hændelse forvoldte skade. Denne fortolkning blev accepteret af alle deltagere i Pariskonventionen med undtagelse af én (Sverige).

Det kan imidlertid næppe bestrides, at den foreslåede fortolkning virker kunstig. Det kan ikke med rimelighed hævdes, at de to „hændelser“ har forskellig oprindelse i de omtalte eksempler. Der er tværtimod en klar

årsagsforbindelse mellem dem. Resultatet måtte snarere støttes på, at det er nødvendigt at anvende en indskrænkende fortolkning for at nå til en rimelig afgrænsning.

På denne baggrund foreslår udvalget i overensstemmelse med de øvrige nordiske delegerede at gå over til at anvende Wienkonventionens definitioner, idet disse ikke kan forstås på en tilsvarende, vid måde. Efter Wienkonventionen ydes erstatningen som nævnt for *nuklear skade*. Denne defineres som tab af liv eller ejendom eller skade på person eller gods, som er forårsaget af radioaktive egenskaber eller en forening af radioaktive egenskaber og giftige, eksplosive eller andre farlige egenskaber ved nukleart brændsel eller radioaktivt produkt i et nukleart anlæg, eller ved nuklear substans, som kommer fra, hidrører fra eller sendes til et nukleart anlæg.

Ved henvisningen til, at skaden skal være forårsaget af — konventionen bruger udtrykket „arises out of or results from” — radioaktivitet eller en forening af radioaktivitet og andre skadelige egenskaber, er det ikke hensigten at udtale, at skaden skal være en umiddelbar følge heraf. Hvis f. eks. en nuklear eksplosion i et anlæg forvolder brand, der breder sig uden for anlæggets område, skal også brandskaden dækkes efter konventionens regler. Det er tilstrækkeligt, at der er en sådan forbindelse mellem ulykken og skaden, som efter almindelige regler kræves til indtrædelsen af erstatningspligt. En overgang til Wienkonventionens definition ændrer således ikke det i bet. 1961 s. 72, sp. 1, linje 33-46 og s. 76 ff udtalte. Spørgsmålet blev drøftet under forhandlingerne i Wien (Official records s. 177 og 179) og i Paris i 1963. En fra dansk side under de sidstnævnte forhandlinger fremsat udtalelse om, at man gik ud fra, at en lovgivning på grundlag af Wienkonventionens definitioner ikke ville stride mod Pariskonventionen, blev ikke modsagt. Også den engelske lov benytter et lignende system (Nuclear Installations Act 1965, section 7, subs. (1) og (2)).

I modsætning til de norske og svenske udkast har det danske udvalg ment at burde optage Wienkonventionens definition fuldt ud, således at det allerede af definitionen af nuklear skade fremgår, at skade, der forvoldes af nukleart brændsel eller radioaktivt

produkt, som ikke tillige er nuklear substans, falder uden for reglerne, dersom stoffet ikke ved ulykken findes i et nukleart anlæg. Der består ikke nogen reel uoverensstemmelse mellem udkastene, idet begrænsningen også kan udledes af de enkelte paragraffer, se udkastets §§ 14-17.

Som nævnt i bemærkningerne til litra b. s. 44, indeholder Wienkonventionen hjemmel til under nuklear skade at indbefatte skade forvoldt ved enhver ioniserende stråling fra en strålingskilde i et anlæg. En tilsvarende hjemmel er ved revisionen af Pariskonventionen i 1964 indføjet i denne som artikel 3 (c). Udvalget foreslår i overensstemmelse med en af EURATOM på et møde mellem sagkyndige i Paris i 1966 fremsat anbefaling at gøre brug af denne hjemmel og har optaget en tilføjelse herom til § 1, litra h. Her ved vil f. eks. skade forvoldt ved ioniserende stråling fra partikelacceleratorer i et anlæg blive omfattet af erstatningsreglerne. Ved denne udvidelse opnås det at undgå bevisvanskeligheder, hvor der kan være tvivl om strålingens oprindelse. Det forventes, at de øvrige nordiske udkast vil blive ændret på tilsvarende måde.

På et møde mellem sagkyndige i Paris i april 1967 har der vist sig at herske tvivl med hensyn til, om skade, som lides ved, at nuklear substans ødelægger sig selv i en nuklear ulykke, er indbefattet under ansvaret efter konventionerne. Sker ulykken i et nukleart anlæg, er det givet, at der intet ansvar er, idet Pariskonventionens art. 3 (a) (ii) 1 og Wienkonventionens art. IV, 5 (a) udtrykkelig udelukker ansvaret, se udkastets § 20. Sker ulykken uden for et anlæg, kan problemet opstå, dersom den anlægsindehaver, der bærer ansvaret efter konventionerne, ikke er den samme som stoffets ejer, se udkastets §§ 14-18. Spørgsmålet er da, om ejeren kan påberåbe sig konventionernes objektive ansvar som grundlag for at kræve erstatning for stoffet. Af et flertal af sagkyndige tiltrådtes en fra dansk side fremsat opfattelse, hvorefter en sådan skade ikke skulle anses omfattet af konventionerne, der ikke tilsigter at gøre op med det tab, ejeren af det radioaktive stof selv måtte lide. Skade af denne art måtte behandles efter de i øvrigt gældende erstatningsregler. Dette udelukker ikke, at erstatning kan kræves efter konventioner-

nes regler, dersom skaden forvoldes ved en nuklear ulykke forårsaget af *anden* nuklear substans, f. eks. hvor forsendelser af nuklear substans fra forskellige anlæg transporteres i samme transportmiddel. Den engelske delegerede fandt, at ejeren i almindelighed måtte have krav på erstatning efter konventionernes regler, når ansvaret efter disse påhvilede en anden anlægsindehaver.

ad j-l (udkast 2: j-k) Pariskonventionen, Wienkonventionen og Tillægskonventionen.

Det har været fornødent i lovteksten at kunne henvise til alle tre konventioner. Såfremt Danmark ikke tiltræder Wienkonventionen, udgår dog naturligvis omtalen af denne, jfr. udkast 2.

ad m) (udkast 2:1) konventionsstat (tidligere litra h).

Dette udtryk bruges i udkast 1 — i modsætning til den gældende lov — som omfattende stater, der har tiltrådt enten Pariskonventionen eller Wienkonventionen. Definitionen er alene optaget af fremstillingstekniske grunde. Dersom Danmark ikke tiltræder Wienkonventionen, må definitionen affattes som i den gældende lov, jfr. udkast 2.

ad n) (udkast 2: m).

Også denne definition er optaget af fremstillingstekniske grunde. Den finder anvendelse i §§ 20, stk. 2, 25 og 36. Den i lovteksten nævnte overenskomst er bekendtgjort som nr. 52 i Lovtidende C af 8. oktober 1959.

Til § 2.

1962-lovens § 2, Pariskonventionens art. 1

(b) og Wienkonventionens art. I, 2.

1. pkt. svarer til reglen i den gældende lovs § 2,

Ifølge Pariskonventionen afgøres spørgsmålet om udelukkelse af nukleare anlæg, nukleart brændsel og nuklear substans fra konventionens anvendelsesområde af ENEAs styrelseskomité. Det blev i bet. 1961 s. 72 forudsat, at bemyndigelsen i § 2 for så vidt angår erstatningsreglerne kun blev udnyttet for at muliggøre en gennemførelse af styrelseskomiteens beslutninger.

Ifølge Wienkonventionen træffes afgørelsen af dette spørgsmål af anlægsstaten inden

for de grænser, der fastsættes af IAEA's styrelsesråd. Disse afgørelser får betydning i alle tilfælde, hvor indehaveren af anlæg i vedkommende stat er ansvarlig, selv om ulykken sker under transport i en anden konventionsstat. Af hensyn til den nævnte bestemmelse i Wienkonventionen har det været nødvendigt i § 2 i udkast 1 som 2. pkt. at indsatte en bestemmelse, der for så vidt angår erstatningsspørgsmål henviser til de af vedkommende fremmede konventionsstat fastsatte undtagelser. Det må imidlertid fremhæves, at Wienkonventionen i modsætning til Pariskonventionen kun indeholder hjemmel til fra erstatningsreglerne at undtage små mængder af nuklear substans („nuclear material“), men ikke til at undtage nukleare anlæg.

Under forhandlingerne om tillægsprotokollen til Pariskonventionen blev det anbefalet, at der — for at harmonisere Paris- og Wienkonventionens anvendelsesområde — ikke blev truffet afgørelse i henhold til Pariskonventionens art. 1 (b), før IAEAs styrelsesråd havde fastsat maksimumsgrænser efter Wienkonventionens art. I, 2. IAEAs styrelsesråd har den 11. september 1964 fastsat visse maksimumsgrænser for udelukkelse af små mængder af nuklear substans fra Wienkonventionens anvendelsesområde. ENEAs styrelseskomité har derefter den 26. november 1964 besluttet at udelukke de samme mængder nuklear substans fra Pariskonventionens anvendelsesområde. Et af atomenergikommissionen udarbejdet udkast til bekendtgørelse i overensstemmelse hermed er optaget som bilag 9.

Der er i øvrigt under forhandlinger mellem sagkyndige i Paris i december 1966 og april 1967 rejst spørgsmål om en udvidelse af denne undtagelse, der kun omfatter nuklear substans, som forsendes fra et nukleart anlæg. Hensigten hermed er at undtage visse anlæg, som kun frembyder ringe fare, fra erstatningsreglerne. Da en speciel udelukkelse af anlæg ikke kan ske inden for Wienkonventionens område, må afgrænsningen antagelig ske gennem en undtagelse af små mængder nuklear substans uden hensyn til, hvor de findes, og under forudsætning af, at vedkommende „anlæg“ kun er godkendt til at modtage eller anvende sådanne små mængder. Arbejdet med dette spørgsmål er ikke afsluttet.

Til § 3.

1962-lovens § 3, *Pariskonventionens motiver afsnit 49, stk. 5, og Wienkonventionens art. I, 1 (j)*.

Bestemmelsen svarer til § 3 i den gældende lov og er i øvrigt i overensstemmelse med en anbefaling vedtaget af sagkyndige på mødet i Paris i april 1967.

I overensstemmelse med Wienkonventionen og vedtagelsen på det nævnte møde er det dog præciseret, at de pågældende anlæg skal ligge inden for samme område — „at the same site“ — for at kunne anses som ét nukleært anlæg.

Til §§ 4-8.

Bestemmelserne er identiske med §§ 4-8 i den gældende lov, idet „statsministeren“ dog er ændret til „undervisningsministeren“ som følge af ændringen af stats- og undervisningsministeriets forretningsområde.

Det kan oplyses, at der med hjemmel i lovens § 7, stk. 3, og § 9, ved bekendtgørelse nr. 278 af 27. juni 1963 er fastsat visse regler om godkendelse af nukleare anlæg. Bekendtgørelsen er optaget som bilag 6.

Til § 9.

Lovens § 9 var tænkt som midlertidig, indtil mere generelle regler kunne blive givet på internationalt plan. Som anført foran s. 7 er et forsøg herpå mislykkedes, idet den i maj 1962 herom i Bryssel indgåede konvention ikke er blevet ratificeret af nogen stat. Under disse omstændigheder foreslås § 9 optaget uændret.

Bestemmelsen har været anvendt i forbindelse med N/S Savannah's besøg i København. I henhold til lovens § 9 blev der den 29. juli 1964 udstedt en bekendtgørelse om erstatningsansvar for skibet. Bekendtgørelsen er optaget som bilag 7. Som bilag 8 er optaget udenrigsministeriets bekendtgørelse af 30. januar 1965 af overenskomst af 2. juli 1964 med Amerikas Forenede Stater om skibets besøg i Danmark.

Med hjemmel i lovens § 9 er der endvidere i § 5 i bekendtgørelsen af 27. juni 1963 fastsat visse regler om nukleare skibes anløb af dansk havn eller besejling af danske farvande.

Til § 10.

1962-lovens § 10, *Pariskonventionens art. 1 (a) (ii) og Wienkonventionens art. 1,1 (j) (i)*.

Bestemmelsen svarer med enkelte formelle ændringer, der tager hensyn til **Wien**-konventionens formulering, til § 10 i den gældende lov.

Til § 11.

1962-lovens § 11, *Pariskonventionens art. 2*.

Bestemmelsen, der omhandler lovens geografiske anvendelsesområde, svarer til den gældende lovs § 11. Der henvises herom til bet. 1961 s. 43ff og s. 75.

De særlige spørgsmål med hensyn til reglernes territoriale anvendelse, som opstår, dersom Danmark slutter sig til Wienkonventionen, omtales nærmere foran s. 16 f. Som der nævnt, er de nordiske delegerede gået ind for, at lovens regler skal anvendes, hvor ulykken er sket i en stat, der har tiltrådt en af konventionerne, eller på eller over det åbne hav, og skaden er lidt et af de nævnte steder, derunder også i stater, som kun har tiltrådt den anden konvention. De skal derimod ikke finde anvendelse, hvor ulykken er sket i en stat, der ikke har tiltrådt nogen af konventionerne, selv om skaden er lidt i en af konventionsstaterne eller på det åbne hav, og ej heller med hensyn til skade, der er lidt i en stat, som ikke har tiltrådt nogen af konventionerne, selv om ulykken er sket i en konventionsstat eller på det åbne hav. På det sidste punkt gøres dog en undtagelse, idet lovens regler skal anvendes, når dansk anlægsindehaver er ansvarlig for ulykke indtruffet i Danmark, derunder på dansk søterritorium, selv om skaden er lidt i en stat, der ikke har tiltrådt nogen af konventionerne.

Det har herefter kun været nødvendigt at foreslå mindre ændringer i § 11. Den i bestemmelsen hjemlede ansvarsudelukkelse indskrænkes i overensstemmelse med foranstående i udkast 1 til at gælde ulykke, resp. skade, som er sket i en stat, som hverken har tiltrådt Paris- eller Wienkonventionen, medens udkast 2 i overensstemmelse med den gældende lov alene henviser til Pariskonventionen. En anden mindre ændring følger af, at Pariskonventionen ved tillægsprotokollen af 1964 er ændret således, at bestemmelse om eventuel udvidelse af dens

territoriale område skal træffes ved anlægsstatens lov, medens Pariskonventionen i sin oprindelige affattelse henviste spørgsmålet til afgørelse ved national lov, d. v. s. loven i den stat, hvor erstatningssagen skal afgøres. Ændringen af konventionen spiller dog ingen rolle med hensyn til ansvaret for ulykker, der sker her i landet, idet allerede den gældende lovs § 11, stk. 1, sidste pkt., henviser dette spørgsmål til afgørelse efter anlægsstatens lov. Det følger derimod af ændringen, at andre stater, der har tiltrådt Pariskonventionen, er pligtige at anvende den danske lovs territoriale begrænsninger, hvor disse stater får jurisdiktion i erstatningssager vedrørende ulykker, for hvilke dansk anlægsindehaver er ansvarlig. Man har i lovteksten antydning af dette ved i 1. pkt. at indføje ordene: „eller tilsvarende regler i anden konventionsstat“. Tilsvarende bemærkninger er gjort i §§ 19 og 20, der ligeledes angår spørgsmål, som ifølge konventionerne afgøres efter anlægsstatens ret, ikke efter „national“ lov. De øvrige nordiske udkast har ikke optaget disse tilføjelser, men har fundet, at spørgsmålet kan afgøres direkte på grundlag af konventionsteksterne.

Det fremhæves endelig, at § 11 kun angiver den yderste grænse for lovens anvendelse. Dens praktiske anvendelse er yderligere betinget af, at der tilkommer danske domstole jurisdiktion i overensstemmelse med reglerne i § 41 (udkast 2 § 40), jfr. herved betænkningen af 1961 s. 57 ff.

Til § 12.

1962-lovens § 12.

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 12.

Til § 13.

1962-lovens § 13, stk. 1, Pariskonventionens art. 3 (a) og 5 (b) og Wienkonventionens art. II, 1 (a) og (c) in fine.

Reglen i 1. pkt. svarer til den gældende lovs § 13, stk. 1.

Bestemmelsen i 2. pkt. er ny. I overensstemmelse med den nye bestemmelse i Pariskonventionens art. 5 (b) og Wienkonventionens art. II, 1 (c) in fine, præciseres det, at anlægsindehaveren ikke er ansvarlig for skade som følge af ulykke i hans anlæg, såfremt skaden alene hidrører fra nuklear substans, der midlertidigt opbevares i anlægget

under transport til eller fra et nukleart anlæg i en konventionsstat. Det anførte følger formentlig allerede af den gældende lovs § 14, stk. 3, og Pariskonventionens art. 4, stk. 1. Det har imidlertid været gjort gældende, at denne artikel måtte vige for ansvarsreglen i art. 3, når den midlertidige opbevaring sker i et nukleart anlæg. En sådan forståelse er nu udelukket ved den nye bestemmelse i art. 5 (b). Hverken formuleringen af sidstnævnte bestemmelse eller af den tilsvarende bestemmelse i Wienkonventionen synes helt vellykket, og udvalget har derfor foreslået en enklere formulering, der stemmer med det svenske udkast. Reglen er ikke til hinder for, at indehaveren af det anlæg, hvori opbevaringen sker, udtrykkelig påtager sig ansvaret.

Til § 14.

1962-lovens § 14, stk. 1, Pariskonventionens art. 4 (a) og (b) (i) og (ii) og Wienkonventionens art. II, 1 (b) og (c) (i) og (ii).

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til § 14, stk. 1, 1. pkt., i den gældende lov.

Stk. 2. svarer til den gældende lovs § 14, stk. 1, 2. pkt., idet dog ansvarsovergangen nu i overensstemmelse med den ændrede affattelse af Pariskonventionens art. 4 (a) (i) og (b) (i) og Wienkonventionens art. II, 1 (b) (i) og (c) (i) principalt bestemmes ved parternes skriftlige aftale. Den faktiske overtagelse af stoffet får herefter — i overensstemmelse med Pariskonventionens art. 4 (a) (ii) og (b) (ii) og Wienkonventionens art. II, 1 (b) (ii) og (c) (ii) — kun betydning, såfremt der ikke foreligger nogen aftale. Herved undgås nogle af de fortolkningsvanskeligheder, som den tidligere affattelse af Pariskonventionen har givet anledning til, jfr. bet. 1961 s. 79-80. Ifølge begge konventionerne gælder den nævnte regel kun ved transport mellem anlæg, der er beliggende i stater, der har tiltrådt den pågældende konvention. Reglen skal derfor, selv om Danmark tiltræder både Paris- og Wienkonventionen, ikke finde anvendelse ved forsendelse mellem anlæg i konventionsstater, der ikke har tiltrådt samme konvention. Disse forsendelser omfattes af den særlige regel i stk. 3 i udkast 1.

Som anført i de almindelige bemærkninger s. 19-20 kan den her givne regel give anledning til vanskeligheder for en stat, der tiltræ-

der begge konventioner, for så vidt angår forsendelser mellem anlæg i denne stat og anlæg i en stat, som kun har tiltrådt den ene konvention. I disse tilfælde vil reglerne i den anden konvention kræve, at ansvaret under transporten skal påhvile indehaveren af anlægget i den stat, som har tiltrådt begge konventioner. En aftale, hvorved ansvaret føres over på den anden anlægsindehaver, vil være konventionsstridig. Spørgsmålet vil for dansk rets vedkommende kunne opstå, selv om transporten sker mellem fremmede anlægsindehavere, nemlig dersom ulykken indtræffer her i riget. I så fald vil danske domstole få jurisdiktion i sager om de af ulykken opstående erstatningskrav. Heraf følger, at dansk ret skal anvendes (Paris-konventionens art. 14 (b), Wienkonventionens art. I, 1 (e)). Man har dog ikke ment at burde foreslå nogen særregel for dette tilfælde. Det vil sjældent forekomme, at der ved en transportulykke ikke er fuld dækning for alle krav inden for det for vedkommende anlægsindehavers ansvar fastsatte maksimalbeløb. Dersom kravene kan dækkes, har spørgsmålet om, hvem ansvaret efter konventionen skulle påhvile, ingen væsentlig interesse for de skadelidende. En mulig konflikt vil derfor i hovedsagen være begrænset til tilfælde, hvor ansvarsbeløbet for den anlægsindehaver, der har påtaget sig ansvaret, ikke slår til, men hvor der gælder et større ansvarsbeløb for den anden anlægsindehaver og kun dennes anlæg ligger i en stat, som har tiltrådt begge konventioner. Det vil i øvrigt kun være et mindre antal skadelidende, der vil kunne påberåbe sig en konventionsregel, hvorefter ansvaret skal påhvile en bestemt af anlægsindehaverne. Hertil måtte kræves, at den skadelidende havde en særlig tilknytning til en stat, som kun har tiltrådt den ene konvention. I påkommende tilfælde måtte spørgsmålet om, hvorvidt en skadelidende efter konventionen har krav på at kunne rette erstatningskravet mod en anden anlægsindehaver end den, hvem ansvaret påhviler efter den mellem indehaverne trufne aftale, rejses over for den stat, der ikke ved udformningen af sine ansvarsregler har taget tilbørligt hensyn til begge konventioner.

Medens man således ikke har taget stilling til det nævnte konfliktspørgsmål for så vidt angår fremmede anlægsindehavere, har man

for at undgå, at tilsvarende spørgsmål skulle kunne opstå med hensyn til ansvaret for danske indehavere, foreslået, at der som stk. 5 i udkast 1 indsættes en bestemmelse om, at justitsministeren kan bestemme, i hvilke tilfælde og under hvilke betingelser indehavere af et anlæg her i riget skal eller må træffe aftale om ansvarsovergang.

Bestemmelsen i *stk. 3* i udkast 1 omhandler forsendelse af nuklear substans mellem anlæg i konventionsstater, der ikke har tiltrådt samme konvention. I relation til hver af de 2 konventioner er der altså tale om transport til, henholdsvis fra en ikke-konventionsstat, og konventionernes regler om sådan transport må derfor anvendes. Efter disse regler er den afsendende, henholdsvis modtagende anlægsindehaver ansvarlig for transporten. Kombinationen af konventionernes regler fører således normalt til, at begge anlægsindehavere bliver ansvarlige inden for det ansvarsbeløb, der gælder for hver af dem ifølge anlægsstatens lov. Da den omhandlede situation ikke kan opstå for Danmarks vedkommende, såfremt Danmark ikke tiltræder Wienkonventionen, er en tilsvarende bestemmelse udeladt i udkast 2.

Reglen i *stk. 4* (udkast 2 § 14, stk. 3) er ny. Den er foranlediget af de nye bestemmelser i Pariskonventionens art. 4 (a) (iii) og Wienkonventionens art. II, 1 (b) (iii) om ansvarsovergang ved transport fra et anlæg til et transportmiddel, der anvender en reaktor som kraftkilde. Efter disse regler ophører den afsendende anlægsindehavers ansvar, når den, der er behørigt godkendt til at drive transportmidlets reaktor, har overtaget stoffet. Det er ikke en forudsætning for anlægsindehaverens ansvarsfrihed, at indehaveren af reaktoren i transportmidlet bliver ansvarlig efter bestemte regler. Der henvises dog i denne forbindelse til bemyndigelsen i § 9.

Om reglen i *stk. 5* (udkast 2 § 14, stk. 4) henvises til bemærkningerne foran. Man har givet den en så vidt formulering, at den også indeholder en bemyndigelse for ministeren til at *forbyde* danske anlægsindehavere at påtage sig ansvaret for ulykke under transporten. Man har herved navnlig haft forholdet til Tillægskonventionen for øje. Ansvaret ifølge Tillægskonventionen påhviler anlægsstaten uden hensyn til, om ulykken indtræffer i en anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen. Ved transport mellem to

stater, der begge liar tiltrådt Tillægskonventionen, vil det kunne være rimeligt at kræve, at ansvaret, så længe transporten befinder sig på den ene af staternes territorium, skal påhvile indehaveren af anlægget i denne stat. Da det sidstnævnte hensyn har samme vægt, selv om Danmark ikke tiltræder Wienkonventionen, har man også optaget denne bemyndigelsesbestemmelse i udkast 2.

Til § 15.

1962-lovens § 14, stk. 2, Pariskonventionens art. 4 (b) (iii) og (iv) og Wienkonventionens art. II, 1 (c) (iii) og (iv).

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til den gældende lovs § 14, stk. 2, idet det dog i overensstemmelse med den ny bestemmelse i Pariskonventionens art. 4 (b) (iv) og Wienkonventionens art. II, 1 (c) (iv) fastslås, at det omhandlede samtykke skal foreligge skriftligt.

Reglen i *stk. 2* er ny. Den er foranlediget ved, at Paris- og Wienkonventionen har optaget regler om transport af nuklear substans *fra* transportmidler, der anvender en reaktor som kraftkilde, svarende til de i bemærkningerne til § 14 omtalte regler om transport *til* et sådant transportmiddel.

Som *stk. 3* er foreslået en ny bestemmelse om ansvaret for sådan transport af nuklear substans gennem dansk territorium, som ikke omfattes af konventionernes regler. Sådanne transportere vil være meget sjældne, men man har dog fundet det utilfredsstillende ikke at foreslå regler til at regulere erstatningsansvaret herfor. Det vil kunne dreje sig om transport, der foretages af indehaveren af en reaktor i et transportmiddel, uden at ansvaret er overtaget af nogen anlægsindehaver i en konventionsstat, eller om transit af nuklear substans mellem stater, der ikke har tiltrådt nogen af konventionerne. Sådanne transportere vil kræve tilladelse fra sundhedsstyrelsen i medfør af lov nr. 94 af 31. marts 1953 om brug m. v. af radioaktive stoffer. Det foreslås at henhøre disse tilfælde under lovens erstatningsregler, således at ansvaret pålægges den, der har fået tilladelse til transporten. Den pågældende skal da i det hele betragtes som indehaver af et anlæg her i riget og tegne forsikring til dækning af ansvaret, medens ansvar for andre udelukkes efter de i loven i øvrigt indeholdte regler. Sundhedsstyrel-

sens tilladelse til transporten bør i disse tilfælde meddeles efter indhentet udtalelse fra justitsministeriet, således at det kan påses, at behørig forsikring er tegnet. Også kravet om certifikat i § 43 (§ 42) bør finde anvendelse på disse transportere.

Den foreslåede regel vil finde anvendelse, selv om skaden indtræffer i udlandet, jfr. § 11, men ikke på transportere uden for Danmark, selv om skaden sker her. I de sidstnævnte tilfælde vil det ikke være muligt at gennemføre lovens regler om sikkerhedsstillelse m. v. Det må i øvrigt antages, at der vil være tilbøjelighed hos domstolene til også i disse tilfælde at anvende skærpede ansvarsregler. Bestemmelsen vil heller ikke kunne anvendes på transportere, der passerer dansk farvand, uden at nogen indførsel af den nukleare substans finder sted.

En regel svarende til den foreslåede forventes optaget i det svenske regeringsforslag. Det norske udkast indeholder en videregående regel også omfattende ulykke i internationalt farvand uden for norsk område. Ifølge denne bestemmelse er vedkommende anlægsindehaver eller anden person, på hvis vegne forsendelsen sker, ansvarlig uden hensyn til skyld, medens i øvrigt almindelige erstatningsregler finder anvendelse. Der sker således ingen kanalisering af ansvaret, ligesom der ikke kan blive spørgsmål om sikkerhedsstillelse m. v. Udvalget har fundet det mere praktisk at foreslå den nævnte mere begrænsede regel, der kan indpasses i lovens erstatningssystem. Reglens optagelse forudsætter, at der foretages en mindre ændring i § 23, jfr. bemærkningerne til denne paragraf.

Til § 16.

1962-lovens § 14, stk. 3, Pariskonventionens art. 4 (indledningen) og Wienkonventionens art. II, 1.

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 14, stk. 3.

Til § 17.

1962-lovens § 13, stk. 3, Pariskonventionens art. 5 (c) og Wienkonventionens art. II, 1 (b) og (c).

Bestemmelsen, der fastlægger ansvaret i tilfælde af ulykke, som uden for et anlæg forvoldes af nuklear substans, der ikke på ulykkestidspunktet er under transport, svarer til den gældende lovs § 13, stk. 3.

Reglerne i konventionerne er ikke på alle punkter klart affattet. Efter udvalgets opfattelse må konventionsbestemmelserne — der tilsigter at give overensstemmende regler — forstås på følgende måde:

1) Hvis den nukleare substans ikke før ulykken havde været under transport, er indehaveren af det anlæg, hvorfra stoffet kommer eller hidrører, ansvarlig, dersom stoffet ikke på ulykkestidspunktet var kommet i nogen anden anlægsindehavers besiddelse. Har en anden anlægsindehaver inden ulykken taget stoffet i sin besiddelse, påhviler ansvaret denne anlægsindehaver, indtil stoffet tages i besiddelse af en tredje anlægsindehaver o. s. v.

2) Hvis stoffet før ulykken havde været under transport, som var blevet afbrudt f. eks. ved sænkning af stoffet i havet, påhviler ansvaret den indehaver, der ved transportens afbrydelse var ansvarlig efter reglerne i §§ 14 og 15, dog således at ansvaret, hvis stoffet efter transportens afbrydelse, men inden ulykkens indtræden, har været i en anden anlægsindehavers besiddelse, bedømmes efter reglerne under 1).

Den foreslåede bestemmelse er affattet i overensstemmelse hermed. Den afviger på 2 punkter fra den gældende. Særreglen i 2. pkt. om transporttilfælde er ny og er foranlediget af, at ansvaret i transporttilfælde efter de nye konventionsbestemmelser kan påtages ved aftale, uden at der sker besiddelsesovergang, medens Pariskonventionen i sin oprindelige affattelse både i transporttilfælde og andre tilfælde af ulykke uden for et anlæg alene lagde vægt på, hvilken anlægsindehaver der senest havde „taken charge of” den nukleare substans. Udvalget har endvidere fundet det mest hensigtsmæssigt udtrykkeligt at udtale, at reglen også omfatter tilfælde, hvor stoffet ikke hidrører fra anlæg i en konventionsstat, men sendes til et anlæg i en sådan stat fra en ikke-konventionsstat eller fra en nuklear reaktor, der anvendes i et transportmiddel, under sådanne forhold, at ansvaret påhviler den modtagende anlægsindehaver. Dette er sket ved tilføjelsen i 1. pkt.: „eller som før ulykken havde været under transport som nævnt i § 15”. Reglen finder herefter ligeledes anvendelse, når stoffet har været under sådan transport, som omfattes af bestemmelsen i § 15, stk. 3. Ansvaret påhviler i dette til-

fælde den, der har tilladelse til transporten, medmindre stoffet inden ulykken er kommet i en anlægsindehavers besiddelse.

Til § 18.

1962-lovens § 15, *Pariskonventionens art. 4 (d)* og *Wienkonventionens art. II, 2*.

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 15, men dei er foretaget enkelte ændringer for at tydeliggøre, at tilladelse eventuelt vil kunne gives for flere transporter under ét.

Wienkonventionens regler om dette spørgsmål svarer til Pariskonventionens; dog nævner Wienkonventionen ved siden af fragtførere også personer, der tager sig af behandling eller bortskaftelse af radioaktivt affald („a person handling radioactive waste”). Der var under forhandlingerne i Paris i 1963 enighed om, at udtrykket „carrier” i Pariskonventionen kunne gives et tilsvarende vidt indhold, og at ændring af teksten derfor ikke var nødvendig for at tilvejebringe overensstemmelse mellem konventionerne. Udvalget har derfor ikke fundet anledning til på dette punkt at foreslå nogen tilføjelse til den gældende lov.

Til § 19.

1962-lovens § 16, *Pariskonventionens art. 3 (a)* og 9 og *Wienkonventionens art. IV, 1 og 3*.

Stk. 1 er identisk med § 16, stk. 1, i den gældende lov.

Stk. 2. svarer til den gældende lovs § 16, stk. 2, men der er foretaget flere ændringer.

Ifølge art. 9 i Pariskonventionen af 1960 skulle en anlægsindehaver ikke være ansvarlig for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, som skyldes krigshandling, invasion, borgerkrig, oprør eller en alvorlig naturkatastrofe af usædvanlig karakter, medmindre andet blev bestemt ved *national lov*, d. v. s. loven i den stat, hvor erstatningssagen pådømmes. Dette er nu ved den nye affattelse af Pariskonventionens art. 9, jfr. også Wienkonventionens art. IV, 3, ændret til, at ansvar for skade ved ulykker som følge af naturkatastrofer kun ifaldes, hvis dette bestemmes af *anlægsstatens lovgivning*, og at ansvar i de øvrige tilfælde ikke omfattes af konventionen. Samtidig er formuleringen lidt ændret og skærpet med hensyn til undtagelsen for krigsskader, uden at der dog derved læn anses tilsigtet nogen realitetsændring.

Forslaget er affattet i overensstemmelse med de ændrede konventionsbestemmelser. Under de nordiske forhandlinger har der været enighed om ikke at gøre brug af adgangen til at bibeholde anlægsindehaverens ansvar ved ulykker som følge af naturkatastrofer. Udkastet afviger for så vidt fra den gældende lov. Dette beror på, at de her omhandlede regler nu også skal finde anvendelse, hvor dansk anlægsindehaver ville være ansvarlig for ulykke indtruffet i fremmede konventionsstater. I nogle af disse stater er muligheden for sådanne katastrofers indtræden ikke så fjerntliggende som i Danmark. Dertil kommer, at ansvar for dansk anlægsindehaver i sådanne tilfælde ville kunne drage et ansvar for den danske stat efter Tillægskonventionen med sig, og at dette ansvar måtte bæres af staten alene uden mulighed for bidrag fra andre deltagere i Tillægskonventionen, jfr. dennes art. 14 (b).

For skade, som indehaveren på grund af den her omhandlede bestemmelse ikke er ansvarlig for, kan der efter den gældende lov kræves erstatning efter almindelige erstatningsregler, jfr. bet. 1961 s. 32. Efter udkastet vil erstatning kun kunne kræves af enkeltpersoner, der har forvoldt skaden med forsæt, jfr. udkastets § 22, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Ifølge sidste pkt. finder reglen i stk. 1 tilsvarende anvendelse „i det i Paris- (og Wienkonventionen) angivne omfang“, hvor anden konventionsstats lov skal anvendes på dansk anlægsindehavers ansvar. Den i anførselstegn anførte begrænsning skyldes Den tyske Forbundsrepublik og Østrigs forbehold med hensyn til Pariskonventionens art. 9, jfr. side 10 og 14, hvorefter disse lande for så vidt angår ulykker, der indtræffer i Forbundsrepublikken og Østrig, forbeholder sig ret til at bestemme, at anlægsindehaveren skal være ansvarlig for skade, der skyldes ulykker i forbindelse med væbnet konflikt, fjendtligheder, borgerkrig, oprør eller en alvorlig naturkatastrofe af usædvanlig karakter.

Til § 20.

1962-lovens § 17, Pariskonventionens art. 3 (a) (ii) 1. og 2. samt art. 7 (c) og Wienkonventionens art. IV, 5 og 6.

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til den gældende lovs § 17, stk. 1, idet de undtagne

skader dog som følge af en lidt ændret affattelse af Pariskonventionens art. 3 (a) (ii) 1. og Wienkonventionens art. IV, 5, er angivet som skade, der forvoldes på selve anlægget eller på ting, der findes på anlæggets område, og som anvendes eller er bestemt til anvendelse i forbindelse med anlægget.

Det er i bet. 1961 s. 41 antaget, at den gældende regel ikke udelukker ansvar for indehaveren eller andre efter almindelige erstatningsregler. Efter den nuværende affattelse af Pariskonventionen, jfr. dennes art. 6 (c) (i), og efter Wienkonventionens art. II, 5, 1. pkt., og IV, 5 (a) sammenholdt med 7 (a), er det imidlertid klart, at der ikke kan pålægges anlægsindehaveren eller andre ansvar, medmindre skaden er forvoldt med forsæt, og at kravet kun kan rejses mod den enkeltperson (fysiske person), der har udvist det forsætlige forhold. En regel herom er optaget i udkastets § 22, stk. 2. Baggrunden herfor er, at tingsforsikring med hensyn til de pågældende anlæg m. v. tegnes i de samme forsikrings sammenslutninger (pools), som tegner ansvarsforsikring. En adgang til regres mod indehaveren ses derfor ikke at være påkrævet, og imod regres mod andre taler de samme grunde, som har ført til ansvarets kanalisering, jfr. udkastets § 22, stk. 1.

Stk. 2. Bestemmelsen omhandler skade, som ved ulykker under transport rammer det transportmiddel, hvori den nukleare substans fandtes, da ulykken fandt sted. Efter konventionerne (Pariskonventionens art. 3 (a) (ii) 2., jfr. art. 4, art. 6 (c) (ii) og 7 (c) og Wienkonventionens art. IV, 5-7) er der følgende muligheder med hensyn til ansvaret for disse transportmidler:

1) Skade på transportmidlet holdes uden for konventionens område. I så fald kan skaden kræves erstattet af enkeltperson (fysisk person), der har forvoldt skaden med forsæt, og anlægsindehaveren er — såfremt dette bestemmes af loven i den stat, hvor sagen pådømmes, eller hvor den ansvarlige indehavers anlæg er beliggende — ansvarlig efter almindelige erstatningsregler.

2) Loven i den stat, hvor den ansvarlige indehavers anlæg er beliggende, kan bestemme, at skade på transportmidlet skal være omfattet af konventionen. I så fald skal det samtidig sikres, at der bliver mindst et beløb

svarende til 5 mill, afregningsenheder (svarende til ca. 37,5 mill, kr.) til rådighed for andre skader end skade på transportmidlet.

Loven af 1962 er affattet i overensstemmelse med løsning 1. Man forventede på daværende tidspunkt en udvikling, hvorefter det ville blive muligt at dække risikoen for skade på et skib, der transporterer nuklear substans, ved søforsikring uden regres til anlægsindehaveren på lignende måde, som risikoen for skade på anlægget dækkes i atomforsikringspoolerne. Disse forventninger er imidlertid ikke gået i opfyldelse. Der kan ikke opnås dækning for denne risiko gennem søforsikring, og dette har medført betydelige praktiske vanskeligheder ved gennemførelsen af transporten af nuklear substans til søs. Det vil ofte blive krævet, at vedkommende anlægsindehaver påtager sig ansvaret for skade af denne art. Under disse omstændigheder er det mest praktisk for anlægsindehaveren, at dette ansvar falder ind under konventionen og dækkes gennem den til dækning af sådant ansvar tegnede forsikring. EURATOM har under de foran nævnte forhandlinger i 1966 anbefalet, at løsning 2 anvendes. Dette er i overensstemmelse med gældende engelsk og fransk lov, og der var under forhandlingerne overvejende stemning for at følge anbefalingen. Udvalget foreslår herefter, at løsning 2 gennemføres og har affattet § 20, stk. 2 i overensstemmelse hermed. Dette stemmer med det norske udkast, der dog kun udtrykker reglen stiltiende ved i § 27 ikke at undtage transportmidlet fra ansvaret. Det svenske udkast var udarbejdet, før EURATOMs anbefaling forelå, men det forventes, at det også i Sverige vil blive foreslået, at transportmidlet skal indbefattes under ansvaret. En følge af forslaget vil blive, at skade på transportmidlet efter omstændighederne vil kunne kræves dækket af staten efter Tillægskonventionens regler, men udvalget tillægger ikke dette spørgsmål større betydning, da skader under transport formentlig meget sjældent vil overstige det for anlægsindehaveren fastsatte maksimalansvar.

Reglen i 1. pkt. finder kun anvendelse, hvis dansk anlægsindehaver er ansvarlig, men den gælder — jfr. bestemmelsen i 4. pkt. — uanset om dansk lov eller anden konventionsstats lov skal anvendes. Er indehaveren af et anlæg i en anden konventions-

stat ansvarlig, gælder bestemmelserne i anlægsstatens lovgivning.

Til § 21.

1962-lovens § 18, stk. 1, *Pariskonventionens art. 11 og Wienkonventionens art. IV, 2, og VIII.*

Bestemmelsen svarer i det væsentlige til den gældendes lovs § 18, stk. 1.

Spørgsmålet om betydningen af skadelidendes egen skyld er ikke løst i Pariskonventionen, der alene fastsætter, at erstatningens beskaffenhed, form og omfang inden for konventionens grænser skal afgøres efter national ret.

I Wienkonventionen er der derimod taget udtrykkelig stilling til spørgsmålet. Ifølge art. IV, 2, kan det bestemmes, at anlægsindehaverens ansvar kan nedsættes eller bortfalde, såfremt skadelidende har medvirket til skaden med forsæt eller grov uagtsomhed. Heraf følger modsætningsvis, at skadelidende har krav på fuld erstatning, dersom han kun har udvist simpel uagtsomhed. Uagtet der efter udvalgets opfattelse kan rettes vægtig kritik mod en sådan ordning, jfr. bet. 1961 s. 45-46, må konventionens regel gennemføres, såfremt Danmark tilslutter sig denne konvention. § 21 i udkast 1 er udformet i overensstemmelse hermed. Det må herefter overlades til praksis at afgøre, om gentagen uforsigtighed vil kunne sidestilles med grov uagtsomhed. Såfremt Danmark ikke tilslutter sig Wienkonventionen, har udvalget derimod foretrukket at blive stående ved reglen i den gældende lov, jfr. udkast 2. Ved indføjelser af ordene „fra skadelidendes side" i begge udkast har man villet præcisere, at den uagtsomhed, som kan medføre lempelse af ansvaret, også kan være udvist af en hos skadelidende ansat, af en juridisk persons organer o. s. v., jfr. *Vinding Kruse, Erstatningsretten II*, s. 422 ff. og om drøftelserne vedrørende Wienkonventionen: *Official Records* s. 238 ff.

Til § 22.

1962-lovens § 19, *Pariskonventionens art. 6 (b) og (c) og Wienkonventionens art. II, 5, og IV, 7.*

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til den gældende lovs § 19, stk. 1. Formuleringen af 1. pkt. er dog ændret lidt for at præcisere,

at ansvar for andre er udelukket, selv om anlægsindehaverens ansvar er forældet.

Medens stk. 1 angår tilfælde, hvor anlægsindehaveren er ifaldet ansvar efter erstatningsreglerne, og for disse tilfælde gennemfører den såkaldte „kanalisering“, vedrører stk. 2, der er ny, tilfælde, hvor anlægsindehaveren ikke ifalder ansvar efter kapitlets erstatningsregler. Som nævnt i bemærkningerne til §§ 19 og 20 kommer efter den gældende lov almindelige erstatningsregler til anvendelse i disse tilfælde. Efter udkastet begrænses derimod i overensstemmelse med de nu foreliggende tekster i Pariskonventionens art. 6 (c) (i) 1, og Wienkonventionens art. IV, 7 (a) ansvaret til at gælde enkeltpersoner, der har forvoldt skaden med forset.

Fra den nævnte regel gøres dog i 2. pkt. en undtagelse med hensyn til skade på et transportmiddel, som medfører nuklear substans, der giver anledning til en nuklear ulykke. Såvel efter Pariskonventionens art. 3 (a) (ii) 2, som efter Wienkonventionens art. IV, 5 (b) omfattes skade på selve transportmidlet ikke af konventionens erstatningsregler, medmindre anlægsstaten træffer særlig bestemmelse herom i overensstemmelse med Pariskonventionens art. 7 (c) eller Wienkonventionens art. IV, 6. En sådan særlig bestemmelse foreslås nu for dansk rets vedkommende i udkastets § 20, stk. 2, jfr. bemærkningerne til denne bestemmelse. Konventionernes regler medfører imidlertid, at danske domstole kan komme til at pådømme erstatningskrav mod fremmede anlægsindehavere, for hvis vedkommende der ikke af anlægsstaten er truffet bestemmelse om, at ansvaret omfatter transportmidlet. Dette vil f. eks. kunne ske, hvis ulykken indtræffer under transport over dansk territorium. Ingen af konventionerne udelukker, at anlægsindehaveren i sådanne tilfælde kan ifalde erstatningsansvar efter andre regler end konventionernes, (Wienkonventionens art. IV 7 (b) og Pariskonventionens art. 6 (c) (ii)), men sidstnævnte konvention forudsætter, at sådant ansvar kun indtræder i det omfang, hvori enten anlægsstatens eller jurisdiktionsstatens lovgivning indeholder udtrykkelig bestemmelse derom. I overensstemmelse med, hvad der forventes foreslået i Norge og Sverige og med den engelske lovs sect. 21 (2) foreslås det fastslået, at anlægs-

indehaveren i disse tilfælde vil kunne ifalde erstatningsansvar efter almindelige erstatningsregler. Dette udelukker ikke, at indehaveren af transportmidlet ved aftale kan sikre sig en videregående ret mod anlægsindehaveren.

Reglen i stk. 3 er identisk med § 19, stk. 2, 1 den gældende lov. Wienkonventionen indeholder på dette område bestemmelser svarende til Pariskonventionens. Dog angår forbeholdet i Wienkonventionen om ansvar efter overenskomster om skade i transportforhold kun sådanne overenskomster, som var i kraft eller åbnet for undertegnelse, ratifikation eller tiltræden på det tidspunkt, da denne konvention åbnedes for undertegnelse (21. maj 1963). Da der imidlertid ikke i tiden mellem Pariskonventionens undertegnelse den 29. juli 1960 og den 21. maj 1963 er indgået konventioner af betydning for det foreliggende spørgsmål, er datoen den 29. juli 1960 bibeholdt.

Til § 23.

1962-lovens § 20, *Pariskonventionens* art. 6 (d) og (e) og *Wienkonventionens* art. IX, 2 (a), jfr. art. I, 1 (b).

Reglen i stk. 1, 1. pkt. svarer med enkelte ændringer til § 20, stk. 1, i den gældende lov.

Ifølge Pariskonventionen af 1960 art. 6 (c) havde den, der var ansvarlig for nuklear skade i henhold til international overenskomst eller lovgivningen i en ikke-kontraherende stat, regres mod den ansvarlige anlægsindehaver. Bestemmelsen blev — jfr. betænkningen af 1961, side 82 — forstået således, at den fandt anvendelse, uanset om den pågældende havde betalt erstatningen, og at den hjemlede den erstatningspligtige et krav på fuldstændig friholdelse for det ansvar, han var ifaldet, selv i tilfælde, hvori kun ville være blevet tilkendt skadelidende et mindre beløb, dersom han havde anlagt sag direkte mod anlægsindehaveren. En sådan situation kunne f. eks. fremkomme, hvor kravet var blevet pådømt i en anden stat end den, som havde jurisdiktion over krav rejst mod anlægsindehaveren. Lovens regler går derfor ud på, at den pågældende har ret til at blive holdt skadesløs.

Wienkonventionens art. IX, 2 (a) er imidlertid udformet således, at den i stedet for regres („recourse“) hjemler en indtræden

(„subrogation“) i den skadelidendes rettigheder mod den ansvarlige anlægsindehaver. Dette vil medføre, at den erstatningspligtige kun kan få dækning i det omfang, skadelidende kunne have opnået erstatning hos anlægsindehaveren selv. Endvidere sker indtræden ifølge Wienkonventionen kun i det omfang, hvori erstatning er betalt. Pariskonventionens bestemmelse er ved tillægsprotokollen ændret i overensstemmelse med Wienkonventionen (art. 6 (d)). Der er imidlertid den forskel mellem konventionerne, at retten til indtræden efter Pariskonventionen kan udnyttes af alle, der har betalt erstatning, medens den efter Wienkonventionen kun er tillagt stater, der har tiltrådt denne konvention, eller statsborgere m. v. i en sådan stat, jfr. nærmere foran side 20.

Keglen i § 23, stk. 1, er udformet i overensstemmelse med de nævnte konventionsbestemmelser, dog således, at der som hovedregel ikke tages hensyn til den i Wienkonventionen indeholdte nationalitetsbegrænsning, jfr. diskussionen s. 20-21. Udkast 1, stk. 1, 2. pkt., gør dog anvendelse af denne begrænsning i de sjældne tilfælde, hvor et krav mod en anlægsindehaver i en stat, der alene har tiltrådt Wienkonventionen, skal pådømmes her i landet. Der er her tale om at afsige domme, der skal gøres gældende mod den fremmede anlægsindehaver. Sådanne domme ville næppe blive anerkendt i den fremmede stat i det omfang, hvori de måtte indrømme ret til indtræden i den skadelidendes krav ud over den i Wienkonventionen udtrykkelig hjemlede. I 2. pkt. er endvidere optaget en opregning af ikke-fysiske retssubjekter, der skal ligestilles med statsborgere, i overensstemmelse med den i Wienkonventionens art. 1, 1 (b) optagne definition. Når Wienkonventionen som en fælles betingelse for, at de pågældende skal kunne sidestilles med statsborgere („nationals“), kræver, at de skal være „established“ på vedkommende stats territorium, har det ikke hermed været hensigten at tage stilling til, hvorledes tilhørsforholdet nærmere skal være tilvejebragt. Udkastet udtrykker tilhørsforholdet ved anvendelse af ordet „hjemmehørende“. Afgørelsen må træffes af domstolene under hensyn til de i øvrigt anvendte regler om selskabers, foreningers og institutioners nationale tilhør. Ifølge konventionen er det ikke afgørende, om de på-

gældende i almindelighed betragtes som „juridiske personer“. Dette fremgår af ordene: „whether corporate or not“. Man har ikke fundet anledning til i udkastet at optage nogen udtrykkelig bemærkning herom. Udkast 2 henviser kun til Pariskonventionen; som følge heraf er 2. punktum udeladt.

Endelig er i begge udkast foretaget en mindre ændring under hensyn til den foreslåede nye bestemmelse i § 15, stk. 3. Konventionernes regler om indtræden i den skadelidendes krav mod den ansvarlige anlægsindehaver tilsigter at gennemføre „kanaliseringen“ over for anlægsindehaveren i tilfælde, hvor skadelidende har kunnet gennemføre et erstatningskrav mod andre end anlægsindehaveren. Dette kan inden for konventionsstaterne kun ske med hensyn til krav, der omfattes af internationale overenskomster om skade i transportforhold. Uden for konventionsstaterne kan der derimod ikke forudsættes at være nogen hindring for at gennemføre erstatningskrav mod andre. Der er derfor i konventionerne indført særlig hjemmel for indtræden i den skadelidendes ret mod anlægsindehaveren i tilfælde, hvor den pågældende er ifaldet ansvar efter lovgivningen i en stat, som ikke har tiltrådt konventionerne. Ved bestemmelsen i § 15, stk. 3, indføres imidlertid et af kanaliseringsreglerne omfattet erstatningsansvar, som ikke omhandles i konventionerne. I sådanne tilfælde vil det kunne tænkes, at der også inden for konventionsstaterne vil kunne blive fældet domme, der pålægger andre end den ansvarlige anlægsindehaver erstatningspligt. For at sikre en gennemførelse af kanaliseringen også i disse tilfælde foreslås det, at reglen i § 23, stk. 1, udvides til at omfatte erstatning betalt i henhold til lovgivningen i „fremmed stat“, herunder også konventionsstater. Herved kommer reglen ganske vist til formelt at omfatte domme i konventionsstater vedrørende forhold, som omfattes af konventionerne. Dette ses imidlertid ikke at medføre ulempe. I sådanne tilfælde fører konventionerne til, at der ikke i konventionsstaterne må pålægges andre end anlægsindehaveren ansvar — når bortses fra transportoverenskomsterne. Og skulle der være afsagt dom herom i strid med konventionerne, er det en konsekvens af disse, at der kan rejses genkrav mod anlægsindehaveren. En

tilsvarende ændring af denne paragraf forventes gennemført i Sverige.

Stk. 2 svarer til den gældende lovs § 20, stk. 2, med de ændringer, der følger af, at reglerne nu er udformet som en ret til indtræden i det krav, som skadelidende, bortset fra den territoriale begrænsning, ville have mod anlægsindehaveren, og at Wienkonventionen ikke indeholder en regel om indtræden i disse tilfælde, jfr. side 21.

Det bemærkes, at Pariskonventionens regel i art. 6 (e) omfatter tilfælde, hvor ulykken sker inden udladning fra, henholdsvis efter indladning i det transportmiddel, der besørger transporten til eller fra en stat, der ikke har tiltrådt *Pariskonventionen*. Reglen i udkast 1 omfatter tilfælde, hvor transporten går til eller fra en stat, der ikke har tiltrådt *nogen af konventionerne*. Dette beror på, at anlægsindehaveren efter lovens § 11 er ansvarlig, også over for skadelidende, dersom ulykken sker i en stat, der alene har tiltrådt Wienkonventionen, og i så fald kommer reglen i stk. 1 til anvendelse. Der foreligger således ikke nogen reel uoverensstemmelse mellem udkastet og Pariskonventionens regel.

Stk. 3 svarer til den gældende lovs § 20, stk. 3.

Til § 24.

Pariskonventionens art. 3 (b) og Wienkonventionens art. IV, 4.

Bestemmelsen, der ikke findes i den gældende lov, er foranlediget af reglerne i Wienkonventionens art. IV, 4, og Pariskonventionens art. 3 (b), der blev indsat ved tillægsprotokollen til Pariskonventionen. Under hensyn til, at de to konventioner anvender forskellige definitionssystemer, jfr. bemærkningerne til § 1, s. 46, er de to konventionsbestemmelser indbyrdes lidt forskelligt formuleret, men det har været hensigten at udtrykke det samme.

Bestemmelsen i *stk. 1* omfatter tilfælde, hvor der samtidig er lidt nuklear skade, som medfører ret til erstatning efter udkastet, og anden skade. Den går ud på, at også den anden skade skal behandles som nuklear skade i det omfang, hvori skaderne ikke med rimelig sikkerhed kan holdes ude fra hinanden. Hensigten med at optage en regel herom i konventionerne har været at sikre de skadelidende derved, at de fritages

for at føre bevis for, i hvilket omfang den lidt skade er nuklear skade og som sådan kan kræves erstattet af anlægsindehaveren. For dansk rets vedkommende har dette hensyn formentlig mindre vægt, idet reglerne om solidarisk hæftelse for flere skadevoldere formentlig ville yde de skadelidende tilstrækkelig beskyttelse. Bestemmelsen har derimod den betydning, dels at der ikke af skadelidende kan gøres ansvar gældende mod den, der er eller ville være ansvarlig for den anden skade, dels at anlægsindehaveren ikke vil kunne gøre regres gældende mod denne.

Efter *stk. 2* gøres der i overensstemmelse med konventionerne en undtagelse fra ansvarsudelukkelsen efter stk. 1. Denne undtagelse omfatter tilfælde, hvor den anden skade er forvoldt ved ioniserende stråling, der ikke omfattes af kapitlets erstatningsregler. Der kan være tale om stråling fra visse miner, kosmisk stråling, stråling fra et anlæg i en ikke-konventionsstat, fra en transport af nuklear substans, som ikke omfattes af konventionerne, et nukleart skib, et nukleart våben eller fra et røntgenapparat. Disse kilder kan have udsat skadelidende ved en nuklear ulykke for så stor stråling, at der — i forbindelse med strålingen ved den nukleare ulykke — opstår nuklear skade eller en forværring af den nukleare skade. I disse tilfælde har man ikke ment, at den ansvarlige anlægsindehaver burde bære hele ansvaret. Dette ville også kunne være urimeligt over for de skadelidende i tilfælde, hvor de på grund af begrænsningen i anlægsindehaverens ansvar ikke ville få fuld erstatning.

Til § 25.

1962-lovens § 21, Pariskonventionens art. 7 og Wienkonventionens art. V.

Bestemmelsen svarer til § 21 i den gældende lov, der er i overensstemmelse med de norske og svenske udkast. Størstebeløbet er dog foreslået forhøjet til 75 mill. kr., idet der er taget hensyn til den i november 1967 stedfundne devaluering af den danske krone i forhold til de europæiske afregningsenheder og til dollars. Beløbet svarer herefter fremdeles til 10 millioner afregningsenheder (dollars). Forhøjelsen kan ikke antages at ville have væsentlig præmiemæssig betydning.

Udvalget har overvejet at foreslå, at reglen i 2. pkt., hvorefter der i særlige tilfælde kan fastsættes et andet størsteløb end 75 mill. kr., udgår. Der har under forhandlinger i Paris i 1966 mellem sagkyndige fra visse sider været rejst tvivl om denne regels forenelighed med Pariskonventionen. Det har været hævdet, at konventionen vel tillader, at der fastsættes et andet størsteløb end 15 millioner afregningsenheder (svarende til ca. 112 millioner kr.), men at det er en forudsætning, at beløbet fastsættes ensartet for alle anlæg i den pågældende stat. Dette princip er dog ikke fulgt i den belgiske lov, der indeholder en lignende bestemmelse som den danske. Udvalget har ikke fundet, at konventionens tekst udgør en hindring for at bibeholde reglen i den danske lov, der som nævnt nu foreslås også i Norge og Sverige.

Ved sine overvejelser har udvalget derimod haft et andet forhold for øje. Det foreslås i § 20, at lovens erstatningsregler fremtidig også skal finde anvendelse på skade på det transportmiddel, hvormed nuklear substans forsendes. De erstatninger, der skal udbetales i anledning af skade under transport, kan således blive større end hidtil påregnet. Hertil kommer, at såvel Paris- som Wienkonventionen opstiller det særlige vilkår for at inddrage skade på transportmidlet, at der står mindst 5 millioner afregningsenheder (svarende til ca. 37,5 mill. kr.) til rådighed til dækning af anden skade end skaden på transportmidlet. En udnyttelse af hjemmelen til nedsættelse af ansvarsbeløbet i transporttilfælde vil således teoretisk kunne medføre, at der i et konkret tilfælde intet udkommer til dækning af skaden på transportmidlet, og dettes inddragning under erstatningsreglerne kunne da blive illusorisk. Man har dog fundet det rettest — i overensstemmelse med de regler, der foreslås i Norge og Sverige — at bibeholde muligheden for nedsættelse. Det kan herved fremhæves, at risikoen for betydelig skade under transport af nuklear substans efter de hidtil indvundne erfaringer synes at være væsentlig mindre end oprindeligt påregnet. I øvrigt må det forudsættes, at bestemmelsen administreres under fornøden hensyntagen til den forøgelse af risikoen for større, under loven hørende skader, som inddragelsen af trans-

portmidlet medfører. I tilfælde, hvor ansvarsbeløbet ikke måtte indeholde fuld dækning for skade på transportmidlet, vil denne skade i øvrigt ofte blive dækket efter de særlige regler i Tillægskonventionen, jfr. § 35. Man har fundet det rettest at formulere reglen således, at nedsættelse ikke kan ske under „et beløb svarende til 5 millioner afregningsenheder". Dette hindrer ikke, at ansvaret ligesom efter den gældende lov kan fastsættes til et rundt beløb i danske kroner, f. eks. 40 mill. kr., men beløbet må til enhver tid fastsættes således, at det modsvarer mindst 5 mill. afregningsenheder.

En sammenligning med ansvarsbeløbene i forskellige andre europæiske lande møder en vis vanskelighed, idet nogle lovgivninger fastsætter beløbet meget højt, men således at kun en del af ansvaret skal dækkes ved forsikring, medens resten betales af staten. Efter den danske lov skal anlægsindehaveren tegne en sådan forsikring, som må påregnes at kunne dække hans ansvar fuldt ud. En sammenligning må derfor i en del tilfælde ske med de beløb, for hvilke der skal tegnes forsikring, for så vidt oplysning herom indeholdes i vedkommende lov. Med dette forbehold meddeles følgende oplysninger:

England: Forsikringsdækning kræves svarende til 14 millioner afregningsenheder (knap 100 mill. kr.) pr. dækningsperiode.*).

Frankrig: Ansvarsbeløbet er ca. 10 millioner afregningsenheder.

Tyskland: Loven indeholder ikke nogen fastsættelse af forsikringsdækningen.

Italien: Ansvarsbeløbet er ca. 5 millioner afregningsenheder.

Spanien: Forsikringsdækning kræves svarende til ca. 5 millioner afregningsenheder.

Schweiz: Forsikringsdækning kræves for ca. 9,25 millioner afregningsenheder.

Sverige: Ansvarsbeløbet er ca. 5 millioner afregningsenheder, men dette foreslås nu som nævnt forhøjet til normalt ca. 10 millioner.

Belgien: Ansvarsbeløbet er ca. 10 millioner afregningsenheder.

Nederlandene: Forsikringsdækning kræves for ca. 13,5 millioner afregningsenheder.

Østrig: Største forsikringsdækning er ca. 5 millioner afregningsenheder.

*) Der er ikke herved taget hensyn til den i 1967 gennemførte devaluering.

I paragraffens *stk. 2.* er „procesrente“ ændret til „rente“, da begrebet „procesrente“ ikke kendes i alle stater, hvor der efter konventionerne kan blive tale om at afsige dom over anlægsindehaveren.

Til § 26.

1962-lovens § 22, Pariskonventionens art. 5 (d) og Wienkonventionens art. II, 3.

Bestemmelsen svarer til § 22 i den gældende lov, men *stk. 1, 2. pkt.*, er ændret.

Efter art. 5 (b) i Pariskonventionen af 1960 fandt den der nævnte begrænsning i det solidariske ansvar anvendelse ved enhver ulykke, der skete under transport af nuklear substans. Den tilsvarende bestemmelse i Wienkonventionen (art. II, 3 b)) og den nuværende bestemmelse i Pariskonventionens art. 5 (d) har imidlertid et snævrere anvendelsesområde, idet begrænsningen herefter kun skal gælde, såfremt ulykken sker, medens stoffet er i et og samme transportmiddel, eller under midlertidig opbevaring af det i et og samme nukleare anlæg. Begrænsningen gælder således ikke f. eks. skade ved ulykker, der opstår ved sammenstød mellem to skibe, der begge transporterer nuklear substans, eller under midlertidig opbevaring andetsteds end i et nukleart anlæg. Hensigten med begrænsningen har navnlig været at hindre kumulation af forsikrernes risiko ved samlede forsendelser af nuklear substans fra flere anlæg i samme transportmiddel. Det synes ud fra dette synspunkt mindre konsekvent, at ansvarsbegrænsningen efter den foretagne ændring skal bortfalde, hvis nuklear substans, der fra flere anlæg er blevet sendt med et og samme transportmiddel, under en afbrydelse af transporten midlertidigt er blevet anbragt f. eks. i et og samme pakhús. Der er imidlertid ingen hjemmel til at fravige konventionsreglerne. Udkastet er udformet i overensstemmelse hermed.

Den nævnte begrænsning i indehavernes ansvar gælder kun i tilfælde, hvor de ansvarlige indehaveres anlæg ligger i stater, der har tiltrådt samme konvention. Ligger de pågældende anlæg i stater, af hvilke den ene kun har tiltrådt Pariskonventionen og den anden kun Wienkonventionen, gælder hovedreglen, hvorefter anlægsindehaveren hæfter solidarisk, men hver enkelt indehaver kun inden for det for ham fastsatte største-

beløb. Det har derfor været nødvendigt i udkast 1 at foretage en dertil sigtende begrænsning af reglen i *stk. 1, 2. pkt.*

Til § 27.

1962-lovens § 31, Pariskonventionens art. 11 og Wienkonventionens art. VIII.

Bestemmelsen afløser delvis § 31 i den gældende lov. Den vedrører tilfælde, hvor de skader, der er forvoldt ved en nuklear ulykke, overstiger ansvarsbeløbet efter §§ 25 og 26. Fordelingen af det beløb, der er til rådighed, sker efter konventionerne på grundlag af pådømmelsesstedets ret.

Den gældende lov indeholder ikke nogen regel, hvorefter staten er pligtig at supplere de erstatninger, som skal betales af anlægsindehaveren, i tilfælde, hvor den fastsatte ansvarsbegrænsning er til hinder for, at alle skadelidende kan få fuld dækning hos anlægsindehaveren. Det er derfor ved § 31 pålagt justitsministeren i sådanne tilfælde at fremsætte et lovforslag, der bl. a. skal tage stilling til spørgsmålet om ydelse af supplerende erstatning fra staten.

Nærværende udkast bygger på den forudsætning, at Danmark tiltræder Tillægskonventionen. Staten vil herefter i næsten alle praktisk forekommende tilfælde være pligtig at yde et sådant beløb, at de skadelidende kan få fuld erstatning, selv om skaderne overstiger anlægsindehaverens maksimalansvar. Anlægsindehaverens ansvarsbegrænsning vil herefter i praksis kun blive afgørende i de tilfælde, hvor ulykken overhovedet ikke omfattes af Tillægskonventionens regler, eller med hensyn til erstatninger for skader, der ikke er omfattet af Tillægskonventionen på grund af dennes territoriale og nationale begrænsninger. Udvalget har ikke anset disse tilfælde som værende af en sådan betydning, at der er anledning til på forhånd at bestemme, at der med hensyn til disse skal rejses spørgsmål om ydelse af tillægserstatning. Det vil i vidt omfang dreje sig om erstatning til borgere i stater, der ikke har ønsket at tiltræde Tillægskonventionen og påtage sig dennes forpligtelser.

Man har herefter nøjedes med at foreslå i *stk. 1*, at erstatningerne i de nævnte tilfælde skal nedsættes med samme brøkdel — hvilket også er forudsat i den gældende lovs § 31 — og i *stk. 2*, at der kan gives administrative

forskrifter om, at der indtil videre kun må udbetales en nærmere fastsat brøkdels af de opgjorte erstatningsbeløb. Udkastet er herefter helt overensstemmende med det svenske udkast og i det væsentlige tillige med det norske.

Det vil formentlig i påkommende tilfælde kunne blive nødvendigt at træffe særlige foranstaltninger for at sikre, at udbetalingerne kan ske uden urimelig forhaling på grund af den usikkerhed, der gennem længere tid efter ulykkens indtræden vil kunne herske med hensyn til de samlede skaders omfang. Udvalget har ikke ment på forhånd at burde søge opstillet regler for en sådan, måske aldrig opstående situation. Ved reglen om, at justitsministeren kan træffe bestemmelse om foreløbig udbetaling af brøkdelsersatning, gives der mulighed for nærmere at overveje, om yderligere foranstaltninger vil være nødvendige, eventuelt gennem supplerende lovgivning.

Da indbefatteisen af transportmidlet under ansvaret efter konventionerne kan medføre en afvigelse fra princippet om forholdsmæssig dækning, jfr. bemærkningerne s. 54 til § 20, er der i paragraffens stk. 1 taget forbehold herom.

Til § 28.

1962-lovens § 23, *Pariskonventionens art. 6 (f), jfr. (g) og Wienkonventionens art. X.*

Bestemmelsen svarer til § 23, stk. 1 og 3, i den gældende lov. Reglen i § 23, stk. 2, er ikke medtaget, idet den til denne svarende bestemmelse i *Pariskonventionen* af 1960 (art. 6 (f) (iii)) er udgået ved tillægsprotokollen, jfr. side 10, og idet *Wienkonventionen* ikke har optaget reglen.

Der er en lille formel uoverensstemmelse mellem *Pariskonventionens* og *Wienkonventionens* regel om regres ifølge aftale. *Pariskonventionen* kræver kun, at aftalen skal være udtrykkelig, medens *Wienkonventionen* kræver skriftlig aftale. Den i *Wienkonventionen* indeholdte regel er foreslået optaget i udkast 1. Denne skærpelse af betingelsen i forhold til *Pariskonventionens* regel kan næppe siges at være i strid med denne konvention. I øvrigt er det næppe tænkeligt, at en aftale af den her omhandlede art skulle komme til at foreligge på anden måde end skriftligt. I udkast 2 er den nuværende regel foreslået bibeholdt.

Til § 29.

1962-lovens § 24, *Pariskonventionens art. 8 og Wienkonventionens art. VI.*

Stk. 1, 1. pkt., svarer til den gældende lovs § 24, stk. 1, idet der dog under hensyn til, at udkastet ikke anvender samme terminologi som loven, er foretaget en udtrykkelig opregning af de bestemmelser, som omhandler krav, der omfattes af forældelsesreglen. Endvidere er forældelsesfristen sat til 3 år. Denne ændring er nødvendiggjort af *Tillægskonventionens art. 7*, hvorefter stater, der gør brug af adgangen efter *Pariskonventionens art. 8 (c)* til at fastsætte en kortere forældelsesfrist end 10 år, skal fastsætte denne til 3 år.

Som nævnt i bemærkningerne til udkastets § 23 er den i den gældende lovs § 20 hjemlede ret til skadesløsholdelse blevet ændret til en ret til indtræden i den skadelidendes krav. Heraf følger, at de i § 23 nævnte krav, dersom intet andet bestemmes, forældes samtidig med den skadelidendes krav, altså ikke blot efter den i stk. 2 nævnte absolutte 10 års regel, men også efter 3 års reglen i stk. 1, uanset at der undertiden ikke vil være nogen mulighed for at gøre disse krav gældende inden fristens udløb. Det kan f. eks. tænkes, at kravet mod den, der vil gøre § 23 gældende, først er blevet rejst efter 3-års fristens udløb, fordi kravet mod ham ikke har været undergivet nogen sådan forældelsesregel, eller fordi fristen er længere end 3 år.

Under hensyn til det anførte har udvalget fundet det nødvendigt i 2. *pkt.* at indsætte en bestemmelse om, at 3 års-fristen for så vidt angår de i § 23 nævnte krav regnes fra det tidspunkt, da den berettigede ved sædvanlig agtpågivenhed kunne gøre sit krav gældende ved retsligt skridt mod anlægsindehaveren. Man har overvejet at lægge det tidspunkt, da kravet med den berettigede er fastslået, til grund, men er blevet stående ved den foreslåede regel, der stemmer bedst med principperne i forældelsesloven af 1908, jfr. herved UfR 1959 s. 876 om muligheden af at afbryde forældelse gennem procesunderretning. Udkastet stemmer i det væsentlige med det svenske udkast, der regner fristen fra det tidspunkt, da kravet rejstes mod den, som gør regressen gældende. — Det kan bemærkes, at et norsk og et dansk

foislag om at optage en bestemmelse i denne retning i Wienkonventionen ikke blev vedtaget, men at det store flertal af de deltagende stater afholdt sig fra at stemme, og at det af diskussionen fremgik, at adskillige delegationer ikke havde forstået indholdet af dette detailforslag.

Reglen i *stk. 2* svarer til § 24, *stk. 2*, i den gældende lov. Forældelsesfristen med hensyn til skade lidt ved ulykker, der er forårsaget af nuklear substans, som er blevet ulovligt fjernet, tabt eller opgivet, er dog blevet ændret. Efter art. 8 (a) i Pariskonventionen af 1960 skulle 10 årsfristen i disse tilfælde regnes fra tidspunktet for tyveriet, tabet eller opgivelsen. Dette er nu, jfr. Pariskonventionens art. 8 (b) og Wienkonventionens art. VI, 2, ændret til, at 10 årsfristen regnes fra tidspunktet for ulykken, dog således at fristen i intet tilfælde kan overskride 20 år fra tyveriet, tabet eller overgivelsen.

Som nævnt i betænkningen af 1961 side 47, var den særlige forældelsesregel ved ulykker, der forvoldes af nuklear substans, som er blevet stjålet m. v., begrundet i, at hovedreglen i disse tilfælde ville pålægge anlægsindehaveren en uberegnelig risiko, som han ikke kunne dække gennem forsikring. Ved de nye konventionsregler har man ladet hensynet til de skadelidende være overvejende. Den heraf følgende risiko for anlægsindehaveren afbødes ved udkastets § 34, hvorefter staten er ansvarlig, dersom erstatningen ikke kan dækkes gennem den godkendte forsikring.

Stk. 3 svarer til § 24, *stk. 3*, i den gældende lov. Der er dog i udkast 1 foretaget nogle ændringer som følge af de forskelle, der består mellem de 2 konventioner. Ændringerne i udkast 2 er kun af formel karakter.

Hvor jurisdiktionsreglerne medfører, at flere konventionsstaters domstole bliver kompetente, afgøres spørgsmålet om, hvor sag skal anlægges, ifølge Pariskonventionens art. 13 (c) (ii) af den i denne konventions art. 17 nævnte internationale domstol, men ifølge Wienkonventionens art. XI, 3 (b) ved overenskomst mellem de stater, hvis domstole efter konventionen er kompetente.

Ligesom Pariskonventionens art. 8 (d) (ii) indeholder Wienkonventionens art. VI, 5, regler om forlængelse af forældelsesfristerne, hvor der er rettet anmodning om afgørelse af

jurisdiktionsspørgsmålet. Ifølge Pariskonventionen fastsættes den frist, inden hvilken sag herefter skal anlægges ved den kompetente domstol, af den internationale domstol. Efter Wienkonventionen skal sag anlægges inden 6 måneder, efter at beslutning angående den kompetente domstol er truffet. De konflikter, der herefter kan opstå, hvor begge konventioner er anvendelige, kan løses ved, at parterne anmoder domstolen om at fastsætte fristen efter Pariskonventionen til 6 måneder.

Derimod indeholder Wienkonventionen ikke nogen regel svarende til Pariskonventionens art. 8 (d) (i), hvorefter suspension af forældelsen også indtræder ved anlæg af sag ved en af de domstole, blandt hvilke den internationale domstol kan vælge. Forskellen mellem de 2 konventioner blev drøftet på det side 17 nævnte møde i den stående komité i Wien i april 1964. Komiteen udtalte, at forældelsesfristen i disse tilfælde først udløb 6 måneder efter, at der var truffet beslutning om, hvilken domstol der skal være kompetent (bilag 5). Skønt komiteens udtalelse ikke er bindende for de kontraherende stater, har der under de nordiske forhandlinger hersket enighed om, at der på dette punkt må forholdes i overensstemmelse med Pariskonventionens regel. Tilfælde af denne art vil antagelig blive ret sjældne, men de kan dog forekomme, hvor der først efter sagens anlæg oplyses omstændigheder, der kan begrunde jurisdiktion i en anden stat end den, hvor sagen er anlagt.

Det bemærkes, at Pariskonventionens art. 8 (d) efter sin ordlyd kun hjemler suspension af den i artiklens litra a omhandlede 10-årige forældelse, men ikke af den i litra c nævnte kortere forældelse. Dette beror dog på en ren inkurie som følge af, at artiklen ved ændringer? i 1964 er blevet opdelt i flere afsnit. Herom har der været enighed på møde mellem sagkyndige i Paris i april 1967. Der er derfor ikke i udkastet taget hensyn hertil.

Til § 30.

1962-lovens § 25, Pariskonventionens art. 10 og Wienkonventionens art. VII.

Bestemmelsen svarer til § 25 i den gældende lov. Det var forudsat, at der i henhold til denne bestemmelse kunne godkendes forsikringer, der kun dækker med et

samlet beløb for hvert anlæg jfr. bet. 1961 s. 49 f. Man regnede på den anden side med den mulighed, at udviklingen ville føre til, at forsikringsselskaberne ville påtage sig en forsikring, der nøjagtigt dækkede ansvaret i overensstemmelse med konventionen. Dette er imidlertid ikke blevet tilfældet, og man har herefter foreslået udtrykkeligt fastslået, at der kan godkendes forsikringer, der er begrænset til et bestemt beløb pr. anlæg for et angivet tidsrum, idet man med hensyn til spørgsmålet om i så fald at kræve en vis „overdækning“ henviser til bemærkningerne i bet. 1961. — Som nævnt i bemærkningerne til § 29, stk. 2, kan den i denne bestemmelses 2. pkt. optagne regel føre til, at indehaverens ansvar ikke fuldt ud tidsmæssigt kan dækkes gennem forsikring. Man har dog ikke fundet anledning til udtrykkelig at fremhæve dette specielle tilfælde i lovteksten. Ved godkendelsen af forsikringen må der i hvert enkelt tilfælde tages stilling til, om mindre afvigelser fra lovens ansvarsordning kan accepteres.

Til §§ 31-33.

1962-lovens §§ 26-28, Pariskonventionens art. 10 og Wienkonventionens art. VII.

Disse bestemmelser svarer nøje til §§ 26-28 i den gældende lov.

Til § 34.

1962-lovens § 29, Wienkonventionens art. VII, 1.

Bestemmelsen, der omhandler statens ansvar i tilfælde, hvor erstatningerne ikke har kunnet afholdes af en dansk anlægsindehavers forsikring eller anden sikkerhed, svarer til § 29 i den gældende lov. Der er foretaget en sproglig ændring, idet den gældende lov måske kunne læses således, at statens ansvar ikke skulle gælde erstatninger, som anlægsindehaveren skal udrede i medfør af § 20 (udkastets § 23). En sådan begrænsning har ikke været tilsigtet.

En undtagelse fra reglen gøres i § 37, jfr. bemærkningerne til denne paragraf.

Til §§ 35 og 36.

§§ 35 og 36 indeholder de regler, der er nødvendige til gennemførelse af Tillægskonventionens bestemmelser. Der er alene medtaget bestemmelser, som er af betydning

for fastsættelsen og betalingen af skadelidendes erstatning, medens bestemmelser om forholdet mellem medlemsstaterne indbyrdes er udeladt. Tillægskonventionens principper er omtalt side 10-11. På side 15 og 22 gøres rede for grundene til, at dækningen ifølge Tillægskonventionen foreslås tilvejebragt som et direkte statsansvar over for de skadelidende.

Til § 35.

Tillægskonventionens art. 2 og 9-11.

Bestemmelsen giver de i Tillægskonventionens art. 2 (a), jfr. (c), indeholdte betingelser for anvendelsen af denne konvention samt den af konventionens art. 9-11 følgende betingelse for, at danske myndigheder skal administrere erstatningsbetalingerne efter Tillægskonventionen, nemlig at påkendelsen af erstatningskravene henhører under dansk domstol.

Det er herefter for det første en betingelse, at ulykken ikke udelukkende har fundet sted i en stat, som ikke har tiltrådt Tillægskonventionen (udkastets § 35, stk. 1, litra a, konventionens art. 2 (a) indledningen). Denne betingelse vil dog næsten altid være opfyldt, når den næste betingelse foreligger, nemlig at retssag kan anlægges her (udkastets § 35, stk. 1, litra b, konventionens art. 2 (a) in fine og art. 9-11). Endvidere skal erstatningspligten påhvile indehaveren af et særlig registreret anlæg til fredeligt formål i en stat, som har tiltrådt Tillægskonventionen (udkastets § 35, stk. 1, litra c, konventionens art. 2 (a) (i)). Endelig skal skaden være lidt enten 1) i en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller 2) på eller over det åbne hav om bord i skib eller luftfartøj, som er registreret i en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller 3) på eller over det åbne hav af en statsborger i en stat, der har tiltrådt konventionen eller af en sådan stat selv; er skaden lidt på et skib eller luftfartøj, skal dette dog være indregistreret i en af disse stater (udkastets § 35, stk. 1, litra d, konventionens art. 2 (a) (ii) og 2 (c)).

Under forhandlingerne om Tillægskonventionen blev der bl. a. fra dansk side arbejdet på at opnå en videre adgang til at dække skade lidt på eller over det åbne hav efter Tillægskonventionens regler. Resultatet er blevet et kompromis mellem de forskellige standpunkter med hensyn til dette spørgsmål.

I tilslutning til disse regler bestemmer Tillægskonventionens art. 2 (b), at en signatarmagt ved undertegnelsen eller ratifikationen kan erklære, at fysiske personer eller visse kategorier heraf, som efter dens lovgivning anses for at have deres sædvanlige opholdssted på dens territorium, skal være ligestillet med egne statsborgere for så vidt angår anvendelsen af art. 2 (a) (ii). Udvalget har forudsat, at Danmark ved sin ratifikation af Tillægskonventionen benytter sig af denne adgang. En bestemmelse om sådan ligestilling er optaget i stk. 2, sidste pkt. Med hensyn til den i stk. 2 foretagne opregning af institutioner m. v., der må ligestilles med statsborgere, kan henvises til bemærkningerne foran s. 57 til § 23, idet Tillægskonventionens og Wienkonventionens definitioner heraf er identiske.

Som nævnt foran s. 11 kan Tillægskonventionen anvendes på den måde, at anlægsindehaverens ansvar fastsættes til 120 mill, afregningsenheder, således at erstatningerne inden for det såkaldte 2. og 3. trin skal tilvejebringes gennem offentlige midler. For sådanne tilfælde bestemmer Tillægskonventionens art. 3 (d), at anlægsindehaveren ikke er pligtig at betale de beløb, som skal afholdes inden for 2. og 3. trin, førend de fornødne midler stilles til rådighed. Når dækningen, således som det sker efter udkastet, tilvejebringes gennem et direkte statsansvar, må den stat, som skal foretage udbetalingerne, på lignende måde kunne afvente, at de bidrag, som andre stater skal yde ud over statens eget bidrag ifølge art. 3 (b) (ii), indgår. Udvalget har dog ikke ment at burde foreslå nogen regel om, at udbetalingerne fra staten kan stilles i bero af denne grund.

Som følge af reglen i Tillægskonventionens art. 14 (b) kan bestemmelser, som deltagere i Tillægskonventionen måtte træffe i medfør af Pariskonventionens art. 2 om udbetaling af erstatning for skade i en stat, som ikke har tiltrådt Pariskonventionen, ikke gøres gældende mod andre deltagere i **Tillægskonventionen**, medmindre de samtykker heri. Det samme gælder bestemmelser, som måtte blive truffet i medfør af Pariskonventionens art. 7 (c) om at indbefatte skade på transportmidlet under konventionsansvaret. Bestemmelser, truffet af fremmede stater i medfør af disse kon-

ventionsregler, kan således ikke gøres gældende som grundlag for at kræve udbetalinger fra den danske stat. I tilfælde, hvor Danmark skal forestå opgøret efter Tillægskonventionen på en fremmed stats vegne, fordi påkendelsen af erstatningskravene er henlagt til dansk domstol, er den danske stat herefter ikke *pligtig* at stå i forskud for beløb, som skal ydes i henhold til sådan bestemmelse. Man har dog ikke fundet anledning til at tage forbehold i lovteksten om, at sådanne beløb skal undtages fra reglen om udbetaling fra staten, hvilket i øvrigt for så vidt angår reglen i Pariskonventionens art. 7 (c) ville være i dårlig samklang med, at Danmark ifølge udkastets § 20, stk. 2, selv gør brug af denne regel. De økonomiske spørgsmål, der kan opstå heraf, bør reguleres mellem Danmark og den pågældende fremmede stat. Det samme gælder udbetalinger i henhold til den i § 36, stk. 1, 2. pkt., omtalte regel i Tillægskonventionens art. 15, jfr. herom nedenfor s. 55. Derimod har man ved en særlig bestemmelse i § 37 foreslået en undtagelse med hensyn til skade forvoldt under de i Pariskonventionens art. 9 omhandlede omstændigheder. Herom henvises til bemærkningerne til denne paragraf. Der er på de nævnte punkter overensstemmelse mellem de danske og svenske udkast, medens det norske udkast ikke indbefatter skade på vedkommende transportmiddel under tillægskonventionens regler. Det synes tvivlsomt, om en sådan undtagelse er hjemlet ved konventionen.

Det svenske udkast indeholder i 30 § en udtrykkelig udtalelse om, at de i loven andetsteds givne bestemmelser om erstatningernes grundlag og beregning også skal finde anvendelse på beløb, som staten er pligtig at udrede. Det danske udvalg har ikke fundet det nødvendigt at optage en tilsvarende bestemmelse i sit udkast, der formentlig i teksten tilstrækkelig klart tilkendegiver, at de samme regler skal gælde med hensyn til anlægsindehaverens ansvar og statens ansvar. Det svenske udkast indeholder tillige — ligesom det norske udkasts § 41, 3 — en udtrykkelig bestemmelse om, at den indtræden i skadelidendes krav, som er hjemlet henholdsvis i det svenske udkasts 15 §, 1. og 3. stykke, og det norske udkasts § 30, nr. 1 og 3 (svarende til det danske udkasts § 23, stk. 1 og 3), skal kunne gøres gældende også

over for staten. Det danske udvalg har heller ikke på dette punkt anset en udtrykkelig bestemmelse for nødvendig.

Til § 36.

Tillægskonventionens art. 3 og 15.

I *stk. 1* fastsættes det maksimale ansvar i anledning af en nuklear ulykke, der omfattes af Tillægskonventionen, til 120 mill, af regningsenheder svarende til ca. 120 mill, dollars eller ca. 900 mill, kr., jfr. konventionens art. 3 og det på side 11 anførte. I modsætning til Pariskonventionens art. 7 (b) indeholder Tillægskonventionen ingen bestemmelse om, at størsteløbet kan omregnes til de enkelte landes valutaer i afrundede beløb. Det har derfor været nødvendigt at angive beløbet på samme måde som i konventionen, d. v. s. i afregningsenheder efter Den Europæiske Valutaoverenskomst. Der henvises herved til definitionen i udkastets § 1 n (m).

Reglen i *stk. 1, 2. pkt.*, er foranlediget af Tillægskonventionens art. 15, hvorefter der kan tages hensyn til overenskomster, som en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, har indgået med en stat, som ikke har tiltrådt denne konvention, om erstatning af offentlige midler for nuklear skade, som falder uden for Tillægskonventionen. Hvis erstatningsbetingelserne efter overenskomsten ikke er gunstigere end de, som vedkommende konventionsstat anvender ved gennemførelsen af Pariskonventionen og Tillægskonventionen, kan skader, som er forvoldt ved en ulykke, der er omfattet af Tillægskonventionen, og som skal erstattes efter den pågældende overenskomst, indgå i størsteløbet på 120 mill. kr. med den virkning, at der, hvis de samlede skader efter Tillægskonventionen og overenskomsten overstiger 120 mill, kr., sker nedsættelse af samtlige erstatningsbeløb efter ensartede regler. Beløb, der udbetales i henhold til overenskomsten, må bæres af vedkommende konventionsstat alene uden bidrag fra andre stater, der har tiltrådt Tillægskonventionen, medmindre disse har givet samtykke dertil (art. 15 (c)). Aftale i henhold til art. 15 kan indgås af såvel anlægsstaten som jurisdiktionsstaten. Det er næppe sandsynligt, at Danmark vil indgå en særaftale af denne art.

Ifølge *stk. 2* gælder begrænsningen til 120 mill, afregningsenheder ikke renter og sags-

omkostninger. Efter Tillægskonventionens art. 3 (f) skal disse beløb dækkes af anlægsindehaveren, anlægsstaten og de øvrige stater, der har tiltrådt Tillægskonventionen, i samme forhold som gælder for forpligtelsen til at betale erstatning.

Ifølge *stk. 3* skal reglen i § 27 finde anvendelse, hvis de samlede skader overstiger 120 mill, afregningsenheder. Der foreslås altså gennemført en forholdsmæssig nedsættelse i de her omhandlede tilfælde. Som anført i bemærkningerne til betænkningen af 1961 s. 55 kunne en del tale for, at man i denne situation først ville opstille fordelingskriterier, efter at ulykken var indtrådt, hvilket ville muliggøre, at der på grundlag af de da foreliggende forhold kunne tages sociale hensyn, f. eks. således at der gaves personskader et vist fortrin el. lign. Tillægskonventionens regler vil imidlertid gøre det uhenigtsmæssigt at udskyde opstillingen af fordelingskriterier til dette tidspunkt. Dersom den stat, hvis domstole har jurisdiktion over erstatningskrav i anledning af ulykken, er en anden end anlægsstaten, skal der ifølge Tillægskonventionens art. 11 (b) i sådanne tilfælde finde drøftelser sted mellem staterne om kriterierne for fordelingen af de offentlige midler. Sådanne forhandlinger kan give anledning til uoverensstemmelser og forsinkelser, og det er derfor af betydning, at kriterierne er fastlagt på forhånd. Dertil kommer, at Tillægskonventionens art. 8 fastsætter, at der skal anvendes de samme fordelingskriterier „whatever the origin of the funds”, altså uden hensyn til, om der er tale om erstatning inden for anlægsindehaverens eget, gennem forsikring dækkede ansvar, eller om erstatningen skal betales af offentlige midler. Denne næppe helt gennemtænkte regel medfører, at de samme fordelingskriterier skal anvendes over for skadelidende, som kun kan få erstatning inden for anlægsindehaverens, i henhold til Pariskonventionen bestemte ansvar (f. eks. fordi skaden er lidt på det åbne hav, på et skib, der ikke er registreret i en stat, som har tiltrådt Tillægskonventionen, og af personer, som ikke er statsborgere i en sådan stat) og over for skadelidende, der får yderligere erstatning efter Tillægskonventionen. Ved en fordeling mellem de nævnte to grupper skadelidende af det beløb, som skal dækkes af anlægsindehaveren selv gennem

hans forsikring (Tillægskonventionens 1. trin) synes ingen anden mulighed at stå åben end den forholdsmæssige fordeling efter skadernes størrelse. En fortrinsret for personskade kunne f. eks. få en anden og langt mere indgribende virkning for de skadelidende, der kun kan få erstatning inden for det 1. trin, end for skadelidende, der også kan få erstatning af 2. og 3. trin. Af disse grunde har man anset det for uhensigtsmæssigt at fravige fordelingsprincippet i § 27. Det må i øvrigt anses som yderst usandsynligt, at der nogen sinde skulle blive tale om reduktion af erstatninger, som falder ind under Tillægskonventionen. Udkastet er i overensstemmelse med det svenske udkast, medens det norske udkast foreslår, at der gives administrationen hjemmel til inden for alle tre trin at give personskader et vist fortrin.

Til § 37.

Tillægskonventionens art. 14 (b).

Ifølge denne bestemmelse skal staten ikke betale erstatning efter §§ 34 og 35 for nuklear skade, der skyldes ulykke, som er indtruffet under de i § 19, stk. 2, nævnte omstændigheder (d. v. s. ulykker som følge af væbnet konflikt, fjendtligheder, borgerkrig, oprør eller en alvorlig naturkatastrofe af usædvanlig karakter).

For så vidt angår erstatning efter § 34 er reglen begrundet i, at Den tyske Forbundsrepublik og Østrig som nævnt s. 10 og 14 har forbeholdt sig at bestemme, at anlægsindehaveren (derunder også en eventuel fremmed anlægsindehaver) skal være ansvarlig for skade ved ulykker i de nævnte lande, der skyldes de anførte omstændigheder. Disse skader er ikke dækket af anlægsindehaverens forsikring, og det ville ikke være rimeligt, om skaderne for en eventuelt ansvarlig dansk anlægsindehavers vedkommende blev dækket af den danske stat. Som omtalt foran kan det forventes, at Den tyske Forbundsrepublik for sit vedkommende vil påtage sig at friholde anlægsindehaveren for ansvar.

For så vidt angår erstatning efter § 35 vedrører bestemmelsen alene tilfælde, hvor erstatningskrav rejses ved danske domstole mod en fremmed anlægsindehaver, der efter anlægsstatens regler er ansvarlig for ulykke

indtruffet under de i § 19, stk. 2, nævnte omstændigheder. (Engelske anlægsindehavere er således ansvarlige for ulykke som følge af naturkatastrofe). I disse tilfælde har den danske stat ifølge Tillægskonventionens art. 14 (b), jfr. Pariskonventionens art. 9, ikke nogen pligt til helt eller delvis at stå i forskud for erstatninger som følge af ulykken, og man har derfor i overensstemmelse med de øvrige nordiske udkast gjort en undtagelse fra reglen i § 35.

Til § 38.

1962-lovens § 30.

Bestemmelsen i *stk. 1* om statsansvar for skader, der først viser sig efter forældelsesfristens udløb, svarer med visse mindre væsentlige ændringer til § 30, stk. 1, i den gældende lov. Det kan navnlig nævnes, at forældelsesfristen i *stk. 1, 2. pkt.* — ligesom i § 29, stk. 1 — er sat til 3 år. Om begrundelsen for reglen se betænkningen af 1961 side 53 f. og side 87.

Ifølge den gældende lov skal erstatningerne for senskader nedsættes, dersom andre skadelidendes krav ikke er blevet dækket fuldt ud på grund af den for anlægsindehaveren gældende ansvarsbegrænsning. Heri sker der efter udkastet den ændring, at krav, der ville være dækket af Tillægskonventionen, dersom 10 års fristen ikke var udløbet, jfr. Tillægskonventionens art. 6, kun skal nedsættes, såfremt der i medfør af reglen i § 36, stk. 3, sker nedsættelse af dækningen for *tilsvarende*, rettidigt fremsatte krav. Til de her omhandlede erstatninger kan den danske stat ikke få tilskud i medfør af Tillægskonventionen, og statens forpligtelser i medfør af den foreslåede regel kan som følge heraf føre til, at de i Tillægskonventionen forudsatte 70 mill. afregningsenheder overskrides. Man har imidlertid ikke anset det for rigtig at give de her omhandlede krav — der ifølge udkastet forudsættes fremsat uden urimelig forsinkelse — en ugunstigere behandling end tilsvarende krav, der er gjort gældende inden 10 års fristens udløb. Kravene vil antagelig fremkomme over en længere årrække, og byrden for staten kan derfor næppe anses for urimelig tyngende.

Bestemmelsen i *stk. 2* svarer til bestemmelsen i § 30, stk. 2, i den gældende lov, idet man dog har foreslået spørgsmålet om dæk-

ning af skade uden for dansk territorium overladt helt til administrativ afgørelse. Bestemmelsen er nu i overensstemmelse med den tilsvarende regel i de svenske og norske lovudkast.

Til § 39.

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger s. 18 og 19, vil der, såfremt Danmark tiltræder både Paris- og Wienkonventionen, kunne forekomme tilfælde, hvor der i anledning af en og samme ulykke kan rejses krav mod en dansk anlægsindehaver både efter denne lov og efter lovgivningen i anden konventionsstat. Dette vil f. eks. kunne være tilfældet, hvor en ulykke, for hvilken en dansk anlægsindehaver bærer ansvaret, er indtruffet i en stat, der kun har tiltrådt den ene af Paris- og Wienkonventionerne, men har forvoldt skade i en stat, der kun har tiltrådt den anden konvention. Medens skade lidt i den stat, hvor ulykken er sket, eller i andre stater, der har tiltrådt samme konvention, eller på det åbne hav, skal påkendes i den stat, hvor ulykken er sket, kan der ifølge § 11, jfr. § 41, stk. 1, litra b, nr. 3, rejses sag her i riget for den skade, der er lidt i den stat, som kun har tiltrådt den anden konvention. En tilsvarende situation vil kunne opstå, hvor ulykken er sket delvis i en stat, der kun har tiltrådt den ene af konventionerne, delvis på det åbne hav. Her vil de to konventioner kunne føre til forskellig jurisdiktion under hensyn til stedet, hvor skaden er lidt, jfr. § 41, stk. 1, litra b, nr. 4. I disse tilfælde er der mulighed for, at anlægsindehaveren i hver af de stater, der har jurisdiktion, kan blive tilpligtet at betale op til grænsen af det fulde, for ham fastsatte ansvarsbeløb, uanset at han ikke har forsikringsdækning for mere end ansvarsbeløbet. Det samme kan blive tilfældet, hvis ulykken delvis sker i en stat, som kun har tiltrådt den ene konvention, og delvis i en stat, som kun har tiltrådt den anden. Selv om tilfælde af denne art vil være yderst sjældne, har man dog ment at burde værne anlægsindehaveren mod følgerne af denne risiko og har derfor foreslået, at staten udreder erstatningerne ud over anlægsindehaverens ansvarsbeløb. Bestemmelsen gælder ifølge sin formulering ikke, for så vidt den fremmede stats lovgivning måtte pålægge en dansk anlægsindehaver ansvar ud over,

hvad der følger af den konvention, som denne stat har tiltrådt.

Det er en selvfølge, at bestemmelsen ikke finder anvendelse i det omfang, erstatning ydes efter Tillægskonventionens regler.

Såfremt Danmark kun tiltræder Pariskonventionen, er der ikke brug for denne bestemmelse, der derfor er udeladt i udkast 2.

Til § 40 (§ 39).

1962-lovens § 32, Tillægskonventionens art. 5 og 10 (c).

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til § 32, stk. 1, i den gældende lov med en enkelt ændring.

Efter Tillægskonventionens art 5 (a) skal den kontraherende part, på hvis territorium den ansvarlige indehavers anlæg er beliggende, gennemføre sådanne lovbestemmelser, som er nødvendige for at sætte både den kontraherende part og de øvrige kontraherende parter i stand til i det omfang, hvori offentlige midler er stillet til rådighed, at udnytte den regres, der i henhold til Pariskonventionens art. 6 (f) tilkommer anlægsindehaveren. Til gennemførelse af denne bestemmelse er der gjort en tilføjelse til stk. 1, således at også fremmede stater, der har udredet erstatning efter Tillægskonventionen, kan indtræde i den regres, som anlægsindehaveren måtte have mod en enkeltperson, der har hidført skaden med forsæt.

Ifølge Pariskonventionens art. 6 (f) (ii) kan der også tilkomme anlægsindehaveren regres i henhold til aftale. Man har ikke optaget nogen udtrykkelig bestemmelse i stk. 1 om, at staten kan indtræde i en sådan ret med hensyn til beløb udredet i medfør af Tillægskonventionen. Det er ikke meget sandsynligt, at der med en anlægsindehaver vil blive truffet aftaler, som går videre end til at indrømme regres for det beløb, anlægsindehaveren selv vil komme til at udrede. I øvrigt ville en sådan videregående regresret, for så vidt den undtagelsesvis måtte være aftalt, formentlig kunne udøves på grundlag af aftalen uden særlig hjemmel.

Efter Tillægskonventionens art. 5 (b) kan det af anlægsstaten bestemmes, at offentlige midler, der er stillet til rådighed i henhold til konventionens art. 3 (b) (ii) og (iii) og (f), kan kræves godtgjort af den ansvarlige indehaver, såfremt skaden skyldes

fejl fra hans side. En regel herom er ikke optaget i noget af de nordiske udkast. Den ville helt kuldaste det princip, der ligger til grund for loven, nemlig at anlægsindehaveren fuldt ud skal kunne dække sit ansvar gennem forsikring, medmindre han har forvoldt skaden med forsæt.

Stk. 2 svarer nøje til § 32, stk. 2, i den gældende lov.

Til § 41 (§ 40).

1962-lovens § 33, Pariskonventionens art. 13 (a-c) og Wienkonventionens art. XI.

Udkastet svarer til § 33 i den gældende lov, men bestemmelsens opbygning er væsentlig forandret, ligesom også indholdet er noget ændret under hensyn til de ved Wienkonventionens art. XI og tillægsprotokollen til Pariskonventionen (art. 13 (a-c)) givne regler.

Wienkonventionens jurisdiktionsregler tilsigter lige som Pariskonventionens at tilvejebringe et enkelt forum, ved hvilket alle erstatningskrav, der opstår som følge af samme nukleare ulykke, skal pådømmes. Ligesom Pariskonventionen går Wienkonventionen ud fra, at *lex fori* skal anvendes, hvor intet andet følger af de enkelte bestemmelser, jfr. herved definitionen i art. I, 1 (e). I forhold til Pariskonventionen i dens oprindelige affattelse betegner Wienkonventionens regler en vis forenkling. Wienkonventionens almindelige regel går ud på, at sag skal anlægges i den kontraherende stat, hvor ulykken har fundet sted, og i anlægsstaten, dersom ulykken er sket uden for en kontraherende stats territorium. Pariskonventionen hjemlede derimod som principiel hovedregel jurisdiktion i anlægsstaten. Den praktiske forskel fra Pariskonventionens regel var dog ikke stor, da Pariskonventionen med hensyn til ulykker under transport indeholdt en undtagelsesbestemmelse, hvorefter ulykkesstedet normalt var afgørende for jurisdiktionen. Forskellen viser sig navnlig i de sjældne tilfælde, hvor ulykken forvoldes af nuklear substans, som er uden for et anlæg uden at være under transport. Ved tillægsprotokollen af 1964 har Pariskonventionen nu fået en affattelse, hvorefter den i formel henseende næsten er overensstemmende med Wienkonventionen. Begge konventioner overlader jurisdiktionen til anlægsstaten, dersom ulykkesstedet ikke

kan fastslås med sikkerhed. Er ulykken sket delvis uden for nogen kontraherende stats territorium og delvis inden for en enkelt kontraherende stats territorium, tilkommer jurisdiktionen denne stat. Den eneste forskel i formel henseende består i, at Pariskonventionen i tilfælde, hvor dens regler ville føre til jurisdiktion i flere end én konventionsstat, overlader afgørelsen af, i hvilken stat sag skal anlægges, til den i konventionens art. 17 nævnte internationale domstol, medens afgørelsen efter Wienkonventionen skal træffes ved aftale mellem de pågældende konventionsstater.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger s. 12, 18 og 21-22 vil de to konventioner imidlertid i enkelte tilfælde kunne føre til forskellig jurisdiktion. Dette følger af, at de begge betjener sig af begrebet „kontraherende part“, som vil få forskellig betydning i de to konventioner. I praksis vil modsætningen komme frem på den måde, at der i visse tilfælde efter den ene konvention vil være jurisdiktion i den stat, hvor ulykken fandt sted, medens jurisdiktionen efter den anden konvention tilkommer anlægsstaten. Hvis f. eks. en ulykke finder sted delvis i en stat, der kun har tiltrådt Wienkonventionen (W-stat), delvis på det åbne hav, og den ansvarlige er indehaver af et anlæg i Danmark (der forudsættes at have tiltrådt begge konventioner (PW-stat)), fører Wienkonventionen til, at der er jurisdiktion i W-staten for skade lidt i denne stat eller på det åbne hav, medens skade lidt i en stat, der kun har tiltrådt Pariskonventionen (P-stat), ikke er dækket af Wienkonventionen. Pariskonventionen omfatter ikke den skade, der er lidt i W-staten, men derimod den skade, der er lidt på det åbne hav og eventuelt tilige i en P-stat, og for denne skade foreskriver den jurisdiktion i Danmark. Med hensyn til de sidstnævnte skader er det derfor nødvendigt at give hjemmel for jurisdiktion i Danmark.

Sker ulykken alene i en stat, der kun har tiltrådt Wienkonventionen, opstår der ikke tilsvarende problemer, selv om skaden helt eller delvis tides på det åbne hav eller i en stat, som kun har tiltrådt Pariskonventionen. Denne konvention omfatter ifølge dens art. 2 ikke skade voldt ved ulykke i en stat, som ikke har tiltrådt Pariskonventionen. Den skade, som lides på det åbne hav, vil

blive dækket efter Wienkonventionen på samme måde som skaden i den stat, hvor ulykken er sket; jurisdiktionen tilkommer efter Wienkonventionen denne stat. Derimod omfatter hverken Wien- eller Pariskonventionen den skade, der er lidt i P-staten. Som omtalt under de almindelige bemærkninger s. 18-19 har man dog — bl. a. af hensyn til at beskytte anlægsindehaveren mod at ifalde et ubegrænset ansvar uden for lovens særlige regulering — fundet, at også denne skade burde dækkes efter lovens regler, hvilket må ske ved, at der hjemles jurisdiktion derfor i Danmark.

De af udkastets jurisdiktionsregler omfattede krav er de samme som nævnt i loven af 1962. Medens denne lovs § 33 betegner sagsanlæggene som angående „erstatning for skade eller om skadesløsheds-holdelse i medfør af dette kapitel“, er man i udkastet — ligesom med hensyn til § 29 — gået over til at opregne sagsanlæggene ved henvisning til de pågældende paragraffer. Med hensyn til denne opregning bemærkes, at hverken Wienkonventionens art XI eller Pariskonventionens art. 13 (a), som den nu er affattet, indeholder en henvisning til krav af den art, som omhandles i udkastets § 23, stk. 1 (Wienkonventionens art. IX (2) (a), Pariskonventionens art. 6 (d)). Dette beror på, at man ved konventionernes affattelse har anset en sådan henvisning for overflødig, efter at man i konventionerne har betegnet de pågældende krav som subrogationskrav. Man har fundet, at det af „Subrogationen“ måtte følge, at disse krav kunne indtales ved samme ret som de krav, hvori indtrædelse var sket. Udvalget har imidlertid anset det for rettest at nævne disse krav udtrykkeligt i denne paragraf.

Medens loven af 1962 opregnede de tilfælde, hvor påkendelse efter Pariskonventionens daværende affattelse skulle ske ved danske domstole, og derefter særskilt nævnte de tilfælde, hvor påkendelse kunne ske efter bestemmelse af den internationale domstol, er man ved udarbejdelsen af det foreliggende udkast i overensstemmelse med den svenske delegerede gået en anden vei. Udkastet opregner i stk. 1 de tilfælde, hvor konventionerne åbner mulighed for dansk jurisdiktion, men giver i stk. 2 en særlig hjemmel til begrænsning, hvor der i medfør af Paris- eller Wienkonventionen træf-

fes bestemmelse om, at sag dog skal påkendes i en anden konventionsstat. Det gøres herved klart, at sag kan anlægges her i riget, så længe der ikke er truffet bestemmelse om, at en anden stat skal have jurisdiktionen. Hvis der i medfør af en af konventionerne eller dem begge bliver spørgsmål om at overføre jurisdiktionen til en anden stat, bør sagen udsættes, indtil dette spørgsmål er afgjort. Fastsættes det, at sag skal anlægges i anden konventionsstat, må sagen for dansk domstol hæves.

I overensstemmelse med det anførte foreslås i stk. 1 under litra a, at sag skal kunne anlægges her i riget, når den ulykke, der har forvoldt skaden, helt eller *delvis* er sket her i riget. Hvis ulykken delvis er sket i anden konventionsstat, f. eks. Sverige, kan jurisdiktionen ifølge konventionerne blive tillagt Sverige, og adgangen til sagsanlæg eller pådømmelse af her i landet anlagt sag bortfalder dermed ifølge reglen i udkastets stk. 2.

Litra b, nr. 1 og 2, gennemfører de i konventionerne indeholdte regler om, at sag skal anlægges i anlægsstaten, dersom ulykken fandt sted uden for nogen konventionsstats territorium, eller hvis ulykkesstedet ikke med sikkerhed kan konstateres. Også i disse tilfælde vil der kunne blive tale om indskrænkning af jurisdiktionen i medfør af konventionernes bestemmelser, f. eks. dersom ulykken sker under transport af nuklear substans dels fra et dansk anlæg, dels fra et anlæg i en anden konventionsstat.

Medens disse regler er fælles for vidkast 1 og 2 (hvilket sidste dog har slået nr. 1 og 2 sammen til én regel), indeholder udkast 1, litra b, nr. 3-5, regler, som kun finder anvendelse, såfremt Danmark tiltræder begge konventioner.

Under nr. 3 foreslås, at sag skal kunne anlægges her i riget med hensyn til krav, der rejses mod dansk anlægsindehaver i anledning af skade lidt i en stat, der kun har tiltrådt den ene konvention, som følge af ulykke i en stat, der kun har tiltrådt den anden. Reglen dækker det foran nævnte eksempel, hvor ulykken er sket i W-stat men skaden lidt i P-stat. Den dækker også det modsatte tilfælde, hvor ulykken er sket i P-stat, men skaden lidt i W-stat, jfr. de almindelige bemærkninger s. 18-19.

Under nr. 4 foreslås en regel dækkende det foran nævnte, meget sjældne tilfælde, hvor konventionerne fører til dobbelt jurisdiktion med hensyn til visse af de lidte skader, fordi ulykken delvis er sket i en stat, der kun har tiltrådt en af konventionerne, delvis uden for nogen stats territorium.

Endelig er under nr. 5 hjemlet dansk jurisdiktion for krav, der rejses mod en anlægsindehaver her i riget i medfør af § 23, stk. 1 (Pariskonventionens art. 6 (d)), i tilfælde, hvor ulykken er sket i en W-stat, men kravet tilkommer en person, der ikke er statsborger i en W-stat. I dette tilfælde hjemler Wienkonventionen (art. IX, 2 (a)) ikke noget krav. Idet kravet således ikke kan forventes anerkendt ved W-statens domstole, der har jurisdiktion efter Wienkonventionen, er det for at opfylde Pariskonventionens bestemmelser nødvendigt at hjemle jurisdiktion i Danmark.

Med hensyn til reglen i *stk. 2* bemærkes, at det, hvis Danmark tiltræder begge konventioner, kan tænkes, at der bliver truffet forskellig afgørelse om jurisdiktionen efter henholdsvis Paris- og Wienkonventionen, idet afgørelsen ikke træffes af samme myndighed efter begge konventioner. Hvis ulykken indtræffer på det åbne hav med hensyn til en transport af nuklear substans kommende fra anlæg henholdsvis i P-stat, PW-stat, og W-stat, og således at de respektive afsendere bærer ansvaret under transporten, kan der efter Pariskonventionen blive spørgsmål om jurisdiktion henholdsvis i P- eller PW-staten, medens der efter Wienkonventionen vil kunne blive jurisdiktion i W- eller PW-staten. Det vil være ønskeligt, om der i et sådant tilfælde kunne opnås afgørelse om, at jurisdiktionen efter begge konventioner skal tilkomme PW-staten, men sikkerhed herfor kan ikke opnås. En bestemmelse i medfør af f. eks. Wienkonventionen om, at sag i et sådant tilfælde skal anlægges i en W-stat, afskærer naturligvis ikke danske domstole fra at påkende krav, som rejses i medfør af Pariskonventionen, hvis den i art. 17 nævnte domstol henlægger jurisdiktionen efter denne konvention til dansk domstol.

Stk. 3. svarer til § 33, stk. 5, i den gældende lov.

Betænkningen fra 1961 indeholdt tillige forslag til en bestemmelse (§ 34) om værne-

ting her i riget. Dette forslag blev ikke gennemført, og udvalget har derfor — i modsætning til det norske og svenske udkast og de hollandske og belgiske love — ikke foreslået optaget nogen bestemmelse herom. Det bemærkes herved, at udvalget forudsætter, at retsplejelovens § 244 anses at indeholde hjemmel for — i overensstemmelse med konventionerne — at sagsøge en udenlandsk anlægsindehaver her i riget i anledning af en ulykke, der helt eller delvis er indtruffet her, selv om skaden er lidt uden for dansk territorium.

Til § 42 (§ 41).

1962-lovens § 34, Pariskonventionens art. 13 (d) og Wienkonventionens art. XII.

Bestemmelsen, der svarer til § 34 i den gældende lov, indeholder regler om fuldbyrdelse af udenlandske domme.

Ifølge Pariskonventionen skal domme, der er afsagt af en domstol, som er kompetent i henhold til konventionen, når visse formaliteter er opfyldt, tillige kunne fuldbyrdes i de øvrige konventionsstater. Wienkonventionen indeholder en tilsvarende bestemmelse. Den går dog kun ud på, at dommene skal *anerkendes* af de andre kontraherende stater, og der gøres undtagelse med hensyn til følgende tilfælde:

1. hvor dommen er opnået ved svig,
2. hvor den part, som dommen gik imod, ikke har haft „fair“ lejlighed til at fremstille sin sag, og
3. hvor dommen er i strid med „ordre public“ i den stat, hvor dommen ønskes anerkendt, eller ikke er i overensstemmelse med grundlæggende retsprincipper.

Bestemmelserne i stk. 1 i udkast 1 til sigter at dække reglerne i begge konventioner. Udtrykket „som opfylder de i vedkommende konvention angivne betingelser for anerkendelse“ har navnlig relation til de ovenfor under 1-3 nævnte betingelser og er altså forsåvidt uden betydning i forbindelse med domme, der er afsagt på grundlag af Pariskonventionen. Den videregående eksekutionsadgang i henhold til Pariskonventionen bør vistnok indtræde i alle tilfælde, hvor dommen er afsagt i en stat, der har tiltrådt denne konvention, selv om jurisdik-

tionen undtagelsesvis tilkommer denne stat alene i henhold til Wienkonventionen.

Eglen i *stk. 2* svarer til den gældende lovs § 34, *stk. 2*. Efter denne bestemmelse skal begæring om fuldbyrdelse fremsættes over for justitsministeren, der da, medmindre betingelserne for at fremme sagen ikke er til stede, sender sagen til vedkommende foged. Det er herved forudsat, at spørgsmålet om betingelsernes tilstedeværelse også kan påkendes af fogden under eksekutionsforretningen. Bestemmelsen om, at begæringen skal fremsættes gennem justitsministeren, er udgået i udkastet, idet en tilsvarende bestemmelse ikke er optaget i § 40 i lov nr. 47 af 10. marts 1965 om fragtafalter ved international vejtransport, der handler om tilsvarende forhold.

Reglen i *stk. 3* er foreslået indsat, da der kan forekomme indsigelser, som ikke er egnete til påkendelse under en fogedsag. Dette kan navnlig forekomme ved eksekution af afgørelser efter Wienkonventionen, jfr. de foran refererede undtagelser fra pligten til at anerkende domme efter denne konvention, men kan også tænkes med hensyn til afgørelser efter Pariskonventionen, f. eks. hvor det er tvivlsomt, om dommen er afsagt i en stat, som ifølge konventionen har jurisdiktion over erstatningskravet.

Stk. 4. svarer til *stk. 3* i den gældende lov.

Til § 43. (§ 42).

1962-lovens § 35. Pariskonventionens art. 4 (c) og Wienkonventionens art. III.

Bestemmelsen svarer til § 35 i den gældende lov, men der er foreslået visse ændringer. Der var på møder afholdt af sagkyndige i Paris i 1966 og 1967 enighed om, at det ikke er nødvendigt at anvende certifikater ved forsendelse af nuklear substans inden for en enkelt konventionsstats grænser, og at et krav herom alene vil medføre unødigt administrativt besvær. Der har også været enighed om, at konventionerne må kunne fortolkes således, at de ikke angår sådanne transportere. Det foreslås derfor i *stk. 1*, at certifikater kun skal anvendes, når en transport er bestemt til at overskride landets grænser. På den anden side foreslås en vis udvidelse i forhold til den gældende bestemmelse. Ifølge denne påhviler pligten til udstedelse af certifikat kun dansk anlægsinde-

haver og kun, når han selv har ansvaret for transporten. Hvis ansvaret påhviler en fremmed anlægsindehaver, har loven overladt det til den fremmede stat alene at påse, at reglerne om certifikat er opfyldt. Udvalget har fundet det rettest, at der gives hjemmel for danske myndigheder til at påse, at behørigt certifikat er udstedt, selv om ansvaret påhviler indehaveren af et anlæg i udlandet. Udkastet er i denne henseende i overensstemmelse med det norske udkast, medens der i Sverige i anden lovgivning findes hjemmel til at give tilsvarende bestemmelser.

Man har i øvrigt i *stk. 1* foreslået ordene: „eller på disses vegne" slettet, idet de findes overflødige. Almindelige regler om retten til at tegne forsikreren eller garanten er her afgørende. Tilsvarende ændring er foretaget i *stk. 3*.

1 stk. 4 foreslås, at reglerne om certifikater i *stk. 1-3* skal finde tilsvarende anvendelse ved de i § 15, *stk. 3*, nævnte forsendelser, der ikke er omfattet af konventionerne. Da reglen i *stk. 2*, 2. pkt., ikke uden videre kan overføres til disse tilfælde, foreslås der endvidere tillagt justitsministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler vedrørende disse tilfælde.

På de ovennævnte møder i Paris blev udarbejdet et udkast til en standardformular for certifikater. Formularen der er optaget som bilag 10, blev godkendt i princippet på et møde i ENEA's styrelseskomité i juni 1967. Bl. a. for at kunne gennemføre anvendelsen af denne formular har man i *stk. 5* foreslået en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om certifikatets form.

Til §§ 44-47 (§§ 43-46).

Disse paragraffer svarer — bortset fra sproglige ændringer — i det væsentlige til §§ 36-39 i den gældende lov.

Til § 48 (§ 47).

Det foreslås, at tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af justitsministeren. Da konventionernes ikrafttrædelsesbestemmelser er forskellige, vil det blive nødvendigt at fastsætte forskellige tidspunkter for forskellige dele af loven.

Pariskonventionen træder i kraft ved deponeringen af det 5. ratifikationsinstrument. For hver senere tiltrædende stat træder den i kraft ved deponeringen. Tillægskonventionen, der kun kan ratificeres af stater, der har tiltrådt Pariskonventionen, kræver 6 ratifikationer. Den træder i kraft 3 måneder efter deponeringen af det 6. ratifikationsinstrument. For hver stat, der ratificerer senere, træder den i kraft 3 måneder efter deponeringen. Wienkonventionen træder i kraft 3 måneder efter deponeringen af det 5. ratifikationsinstrument. Også ved senere ratifikationer er der en 3 måneders frist.

Som det fremgår af det foregående, vil det ikke være muligt at opnå en samtidig ikrafttræden af både Pariskonventionens og Tillægskonventionens bestemmelser for Danmarks vedkommende. Ratificeres konventionerne samtidigt, vil Tillægskonventionen ikke kunne træde i kraft tidligere end 3 måneder efter Pariskonventionen. De lovbestemmelser, der gennemfører Tillægskonventionen (§§ 35-36), må derfor også sættes i kraft 3 måneder efter de øvrige bestemmelser.

Den gældende lov indeholder i § 40, stk. 4, en bestemmelse om, at lovens regler om ansvar for nukleare ulykker i tiden, indtil erstatningskonventionen træder i kraft, kun finder anvendelse på ulykker, der sker på dansk territorium. Bestemmelsens formulering skyldes, at man ved lovens vedtagelse gik ud fra, at Danmark ville være tilsluttet konventionen, når den trådte i kraft.

Efter de nu foreliggende oplysninger er

det imidlertid sandsynligt, at dette ikke vil være tilfældet. Pariskonventionen vil formentlig træde i kraft i løbet af kort tid, og Danmarks ratifikation vil ikke kunne ske, før der gennemføres en ny lov. Det bemærkes herved, at konventionen kun kan ratificeres i den skikkelse, den fik ved tillægsprotokollen af 28. januar 1964.

Det har ikke ved lovens givelse været forudsat, at loven skulle kunne finde anvendelse uden for dansk territorium, forinden konventionen er trådt i kraft *for Danmarks vedkommende*, og udvalget finder, at lovens § 40, stk. 4, bør fortolkes i overensstemmelse hermed. Heri ligger også, at lovens regler om konventionsstater ikke finder anvendelse inden det nævnte tidspunkt.

Til udkast 2 § 48.

Loven foreslås gjort umiddelbart anvendelig for Grønland, medens der for Færøernes vedkommende på sædvanlig måde skal forhandles med det færøske hjemmestyre.

Pariskonventionen og Tillægskonventionen gælder ifølge forbehold ved undertegnelsen ikke Færøerne og Grønland, før den danske regering giver meddelelse herom til organisationens generalsekretær. Tillægskonventionens anvendelse for disse områder kræver ifølge dennes art. 24 (c) samtykke fra alle de kontraherende stater.

Wienkonventionen giver ifølge sit indhold ikke mulighed for at tage forbehold med hensyn til Færøerne og Grønland. Der er derfor ikke foreslået nogen særbestemmelse for Færøerne i udkast 1.

VI.

Bilag.

**Pariskonvention af 29. juli 1960 om ansvar over for
tredjemand på den nukleare energis område som ændret ved tillægs-
protokol af 28. januar 1964 med motiver**

**CONVENTION ON THIRD PARTY
LIABILITY IN THE FIELD OF
NUCLEAR ENERGY**

The Governments of the Federal Republic of Germany, the Republic of Austria, the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, Spain, the French Republic, the Kingdom of Greece, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of Norway, the Kingdom of the Netherlands, the Portuguese Republic, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, the Kingdom of Sweden, the Swiss Confederation and the Turkish Republic:

Considering that the European Nuclear Energy Agency, established within the framework of the Organisation for European Economic Cooperation (hereinafter referred to as the "Organisation"), is charged with encouraging the elaboration and harmonization of legislation relating to nuclear energy in participating countries, in particular with regard to third party liability and insurance against atomic risks;

Desirous of ensuring adequate and equitable compensation for persons who suffer damage caused by nuclear incidents whilst taking the necessary steps to ensure that the development of the production and uses of nuclear energy for peaceful purposes is not thereby hindered;

Convinced of the need for unifying the basic rules applying in the various countries to the liability incurred for such damage, whilst leaving these countries free to take, on a national basis, any additional measures which they deem appropriate, including the application of the provisions of this Convention to damage caused by incidents due to ionizing radiations not covered therein;

**KONVENTION OM ANSVAR OVER FOR
TREDJEMAND PÅ DEN NUKLEARE
ENERGIS OMRÅDE**

Regeringerne i Forbundsrepublikken Tyskland, Republikken Østrig, Kongeriget Belgien, Kongeriget Danmark, Spanien, Den franske Republik, Kongeriget Grækenland, Den italienske Republik, Storhertugdømmet Luxembourg, Kongeriget Norge, Kongeriget Nederlandene, Den portugisiske Republik, Det forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, Kongeriget Sverige, Det Schweiziske Forbund og Den tyrkiske Republik er

Under hensyn til, at det er pålagt Den Europæiske Atomenergiorganisation, der er oprettet inden for rammerne af Organisation for Europæisk Økonomisk Samarbejde (herefter kaldet „Organisationen“), at virke for, at lovgivningen om nuklear energi udarbejdes og samordnes i de deltagende lande med særligt henblik på civilretligt ansvar og forsikring af atomrisici,

I ønsket om at tilsikre personer, der lider skade ved nukleare ulykker, en fyldestgørende og retfærdig erstatning og samtidig tage de nødvendige skridt til at sikre, at udviklingen af produktion og anvendelse af nuklear energi til fredelige formål ikke derved hindres,

I den overbevisning, at der består et behov for ensartethed i de i de forskellige lande gældende grundlæggende regler om ansvar pådraget ved sådan skade, samtidig med, at landene stilles frit til hver for sig at indføre sådanne yderligere forholdsregler, som de måtte anse for hensigtsmæssige, herunder at bringe denne konventions bestemmelser i anvendelse på skade forvoldt ved ulykker, der skyldes ioniserende strålinger, som ikke omfattes af konventionen;

HAVE AGREED as follows:

Article 1

- (a) For the purposes of this Convention:
- (i) "A nuclear incident" means any occurrence or succession of occurrences having the same origin which causes damage, provided that such occurrence or succession of occurrences, or any of the damage caused, arises out of or results from the radioactive properties, or a combination of radioactive properties with toxic, explosive, or other hazardous properties of nuclear fuel or radioactive products or waste or with any of them.
 - (ii) "Nuclear installation" means reactors other than those comprised in any means of transport; factories for the manufacture or processing of nuclear substances; factories for the separation of isotopes of nuclear fuel; factories for the reprocessing of irradiated nuclear fuel; facilities for the storage of nuclear substances other than storage incidental to the carriage of such substances; and such other installations in which there are nuclear fuel or radioactive products or waste as the Steering Committee of the European Nuclear Energy Agency (hereinafter referred to as the "Steering Committee") shall from time to time determine.
 - (iii) "Nuclear fuel" means fissionable material in the form of uranium metal, alloy, or chemical compound (including natural uranium), plutonium metal, alloy, or chemical compound, and such other fissionable material as the Steering Committee shall from time to time determine.
 - (iv) "Radioactive products or waste" means any radioactive material produced in or made radioactive by exposure to the radiation incidental to the process of producing or utilizing nuclear fuel, but does not include (1) nuclear fuel, or (2) radioisotopes outside a nuclear installation which are used or intended to

BLEVET ENIGE om følgende:

Artikel 1

- (a) I denne konvention forstås ved:
- (i) „nuklear ulykke“: enhver hændelse eller række af hændelser med samme oprindelse, som forvolder skade, forudsat at en sådan hændelse eller række af hændelser eller nogen del af den forvoldte skade opstår ved eller følger af radioaktive egenskaber, eller en forening af radioaktive egenskaber med giftige, eksplosive eller andre farlige egenskaber ved nukleart brændsel eller radioaktivt produkt eller affald eller med nogle af dem;
 - (ii) „nukleart anlæg“: reaktorer, undtagen sådanne, som benyttes i transportmidler; fabrikker til fremstilling eller behandling af nuklear substans; fabrikker til adskillelse af nukleart brændsels isotoper; fabrikker til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel; anlæg til opbevaring af nuklear substans, bortset fra opbevaring i forbindelse med transport af sådan substans; samt sådanne andre anlæg, hvori der findes nukleart brændsel eller radioaktivt produkt eller affald, som Styrelseskomiteen for Den Europæiske Atomenergiorganisation (i det følgende betegnet som „Styrelseskomiteen“) til enhver tid måtte bestemme;
 - (iii) „nukleart brændsel“: spalteligt stof bestående af uran i metallisk form, i legering eller kemisk forbindelse (herunder naturligt uran), plutonium i metallisk form, i legering eller kemisk forbindelse og sådanne andre spaltelige stoffer, som Styrelseskomiteen til enhver tid måtte bestemme;
 - (iv) „radioaktivt produkt eller affald“: ethvert radioaktivt stof, som er dannet eller er blevet radioaktivt ved radioaktiv bestråling i forbindelse med fremstilling eller anvendelse af nukleart brændsel, undtagen (1) nukleart brændsel og (2) radioisotoper uden for et nukleart anlæg, som anvendes til eller er bestemt til brug

be used for any industrial, commercial, agricultural, medical or scientific purpose.

- (v) "Nuclear substances" means nuclear fuel (other than natural uranium and other than depleted uranium) and radioactive products or waste,
- (vi) "Operator" in relation to a nuclear installation means the person designated or recognised by the competent public authority as the operator of that installation.

(b) The Steering Committee may, if in its view the small extent of the risks involved so warrants, exclude any nuclear installation, nuclear fuel, or nuclear substances from the application of this Convention.

Article 2

This Convention does not apply to nuclear incidents occurring in the territory of non-Contracting States or to damage suffered in such territory, unless otherwise provided by the legislation of the Contracting Party in whose territory the nuclear installation of the operator liable is situated, and except in regard to rights referred to in Article 6 (e).

Article 3

(a) The operator of a nuclear installation shall be liable, in accordance with this Convention, for:

- (i) damage to or loss of life of any person; and
- (ii) damage to or loss of any property other than
 1. the nuclear installation itself and any property on the site of that installation which is used or to be used in connection with that installation;
 2. in the cases within Article 4, the means of transport upon which the nuclear substances involved were at the time of the nuclear incident,

upon proof that such damage or loss (hereinafter referred to as "damage") was caused by a nuclear incident involving either nuclear fuel or radioactive products or waste in, or nuclear substances coming from such

i industrielt, kommercielt, jordbrugs-teknisk, medicinsk eller videnskabeligt formål;

- (v) „nuklear substans”: nukleart brændsel (bortset fra naturligt uran og udarmet uran) og radioaktivt produkt eller affald;
- (vi) „indehaver” af et nukleart anlæg: den person, som af den kompetente myndighed er udpeget eller anerkendt som indehaver af anlægget.

(b) Styrelseskomiteen kan, hvis den under hensyn til farens ringe omfang anser det for forsvarligt, bestemme, at visse nukleare anlæg, nukleart brændsel eller nuklear substans skal falde uden for denne konventions anvendelsesområde.

Artikel 2

Denne konvention finder ikke anvendelse på nukleare ulykker, der sker på ikke-kontraherende staters territorium, eller på skade, der lides på sådant territorium, medmindre andet bestemmes af loven i den kontraherende stat, på hvis territorium det anlæg, hvis indehaver er ansvarlig, er beliggende, og med undtagelse af de i artikel 6 (e) omhandlede rettigheder.

Artikel 3

(a) Indehaveren af et nukleart anlæg er i henhold til denne konvention ansvarlig for:

- (i) skade på person eller en persons død,
- og
- (ii) skade på eller tab af ejendom undtagen
 1. det nukleare anlæg selv og ejendom på anlæggets område, som anvendes eller er bestemt til anvendelse i forbindelse med anlægget; og
 2. i de i artikel 4 nævnte tilfælde det transportmiddel, i hvilket den nukleare substans fandtes på det tidspunkt, da den nukleare ulykke fandt sted,

såfremt det godtgøres, at skaden eller tabet (i det følgende betegnet som „skade”) er forvoldt ved en nuklear ulykke, hvortil medvirkede enten nukleart brændsel eller radioaktivt produkt eller affald i, eller nuklear

installation, except as otherwise provided for in Article 4.

(b) Where the damage or loss is caused jointly by a nuclear incident and by an incident other than a nuclear incident, that part of the damage or loss which is caused by such other incident shall, to the extent that it is not reasonably separable from the damage or loss caused by the nuclear incident, be considered to be damage caused by the nuclear incident. Where the damage or loss is caused jointly by a nuclear incident and by an emission of ionizing radiation not covered by this Convention, nothing in this Convention shall limit or otherwise affect the liability of any person in connection with that emission of ionizing radiation.

(c) Any Contracting Party may by legislation provide that the liability of the operator of a nuclear installation situated in its territory shall include liability for damage which arises out of or results from ionizing radiations emitted by any source of radiation inside that installation, other than those referred to in paragraph (a) of this Article.

Article 4

In the case of carriage of nuclear substances including storage incidental thereto, without prejudice to Article 2:

(a) The operator of a nuclear installation shall be liable, in accordance with this Convention, for damage upon proof that it was caused by a nuclear incident outside that installation and involving nuclear substances in the course of carriage therefrom, only if the incident occurs:

- (i) before liability with regard to nuclear incidents involving the nuclear substances has been assumed, pursuant to the express terms of a contract in writing, by the operator of another nuclear installation;
- (ii) in the absence of such express terms, before the operator of another nuclear installation has taken charge of the nuclear substances; or
- (iii) where the nuclear substances are intended to be used in a reactor comprised in a means of transport, before the person duly authorized

substance hidrørende fra et sådant anlæg, medmindre andet er bestemt i artikel 4.

(b) Er skaden eller tabet forvoldt både af en nuklear ulykke og af en ulykke af anden art, skal den del af skaden eller tabet, som er forvoldt ved en sådan anden ulykke, i det omfang, hvori den ikke med rimelighed kan skilles fra skaden eller tabet ved den nukleare ulykke, anses som skade forvoldt ved den nukleare ulykke. Hvor skaden eller tabet er forvoldt både ved en nuklear ulykke og en ioniserende stråling, som ikke omfattes af denne konvention, skal intet i denne konvention begrænse eller på anden måde indvirke på nogen persons ansvar i forbindelse med den ioniserende stråling.

(c) Enhver kontraherende part kan ved lov bestemme, at ansvaret for en indehaver af et nukleart anlæg beliggende på dens territorium skal indbefatte ansvar for skade, som opstår ved eller følger af ioniserende strålinger fra en hvilken som helst strålingskilde inden for anlægget af anden art end de i denne artikels litra (a) omtalte.

Artikel 4

Ved transport af nuklear substans, herunder opbevaring i forbindelse hermed, skal, uden præjudice for artikel 2,

(a) indehaveren af et nukleart anlæg være ansvarlig i overensstemmelse med denne konvention for skade, som bevises at være forvoldt ved en nuklear ulykke uden for anlægget hidrørende fra nuklear substans under transport derfra, såfremt ulykken sker:

- (i) inden ansvaret for nuklear ulykke forvoldt af den nukleare substans er blevet overtaget af indehaveren af et andet nukleart anlæg ved udtrykkelig bestemmelse i en skriftlig aftale; eller
- (ii) i mangel af sådan udtrykkelig bestemmelse, inden indehaveren af et andet nukleart anlæg har taget den nukleare substans i besiddelse; eller
- (iii) dersom den nukleare substans er bestemt til brug i en reaktor i et transportmiddel, inden den, der er behørigt autoriseret til at drive denne

to operate that reactor has taken charge of the nuclear substances; but

- (iv) where the nuclear substances have been sent to a person within the territory of a non-Contracting State, before they have been unloaded from the means of transport by which they have arrived in the territory of that non-Contracting State.

(b) The operator of a nuclear installation shall be liable, in accordance with this Convention, for damage upon proof that it was caused by a nuclear incident outside that installation and involving nuclear substances in the course of carriage thereto, only if the incident occurs:

- (i) after liability with regard to nuclear incidents involving the nuclear substances has been assumed by him, pursuant to the express terms of a contract in writing, from the operator of another nuclear installation;
- (ii) in the absence of such express terms, after he has taken charge of the nuclear substances; or
- (iii) after he has taken charge of the nuclear substances from a person operating a reactor comprised in a means of transport; but
- (iv) where the nuclear substances have, with the written consent of the operator, been sent from a person within the territory of a non-Contracting State, after they have been loaded on the means of transport by which they are to be carried from the territory of that State.

(c) The operator liable in accordance with this Convention shall provide the carrier with a certificate issued by or on behalf of the insurer or other financial guarantor furnishing the security required pursuant to Article 10. The certificate shall state the name and address of that operator and the amount, type and duration of the security, and these statements may not be disputed by the person by whom or on whose behalf the certificate was issued. The certificate shall also indicate the nuclear substances and the carriage in respect of which the security applies and shall include a statement by the competent public

reaktor, har taget den nukleare substans i besiddelse; eller

- (iv) dersom den nukleare substans er sendt til en person på en ikke-kontraherende stats territorium, inden det er blevet udladet fra det transportmiddel, med hvilket det er ankommet til den ikke-kontraherende stats territorium.

(b) Indehaveren af et nukleart anlæg skal være ansvarlig i overensstemmelse med denne konvention for skade, som bevises at være forvoldt af en nuklear ulykke uden for anlægget hidrørende fra nuklear substans under transport dertil, såfremt ulykken sker:

- (i) efter at ansvaret for nuklear ulykke forvoldt af den nukleare substans er blevet overtaget af ham fra indehaveren af et andet nukleart anlæg ved udtrykkelig bestemmelse i en skriftlig aftale; eller
- (ii) i mangel af sådan udtrykkelig bestemmelse, efter at han har taget den nukleare substans i besiddelse; eller
- (iii) efter at han har taget den nukleare substans i besiddelse fra nogen, der driver en reaktor i et transportmiddel; eller
- (iv) dersom den nukleare substans med indehaverens skriftlige samtykke er sendt fra en person på en ikke-kontraherende stats territorium, efter at stoffet er blevet indladet i det transportmiddel, der skal udføre transporten fra den ikke-kontraherende stats territorium.

(c) Den i henhold til denne konvention ansvarlige indehaver skal forsyne fragtføreren med et certifikat udstedt af eller for den forsikrer eller økonomiske garant, der stiller den ifølge artikel 10 krævede sikkerhed. Certifikatet skal indeholde indehaverens navn og adresse samt sikkerhedens størrelse, art og varighed, og disse oplysninger skal ikke kunne bestrides af den, der har udstedt certifikatet, eller for hvem det er udstedt. Certifikatet skal også indeholde oplysning om den nukleare substans og den transport, for hvilken sikkerheden gælder, og skal indbefatte en af den kompetente myndighed afgiven attestation for, at den nævnte person

authority that the person named is an operator within the meaning of this Convention.

(d) A Contracting Party may provide by legislation that, under such terms as may be contained therein and upon fulfilment of the requirements of Article 10 (a), a carrier may, at his request and with the consent of an operator of a nuclear installation situated in its territory, by decision of the competent public authority, be liable in accordance with this Convention in place of that operator. In such case for all the purposes of this Convention the carrier shall be considered, in respect of nuclear incidents occurring in the course of carriage of nuclear substances, as an operator of a nuclear installation on the territory of the Contracting Party whose legislation so provides.

Article 5

(a) If the nuclear fuel or radioactive products or waste involved in a nuclear incident have been in more than one nuclear installation and are in a nuclear installation at the time damage is caused, no operator of any nuclear installation in which they have previously been shall be liable for the damage.

(b) Where, however, damage is caused by a nuclear incident occurring in a nuclear installation and involving only nuclear substances stored therein incidentally to their carriage, the operator of the nuclear installation shall not be liable where another operator or person is liable pursuant to Article 4.

(c) If the nuclear fuel or radioactive products or waste involved in a nuclear incident have been in more than one nuclear installation and are not in a nuclear installation at the time damage is caused, no operator other than the operator of the last nuclear installation in which they were before the damage was caused or an operator who has subsequently taken them in charge shall be liable for the damage.

(d) If damage gives rise to liability of more than one operator in accordance with this Convention, the liability of these operators shall be joint and several: provided that where such liability arises as a

er anlægsindehaver i denne konventions forstand.

(d) En kontraherende part kan ved lov bestemme, at en fragtfører på sin begæring og med samtykke af indehaveren af et på den pågældende parts territorium beliggende nukleart anlæg ved beslutning truffet af den kompetente offentlige myndighed skal kunne indtræde som ansvarlig efter denne konvention i stedet for indehaveren på sådanne vilkår, som fastsættes i loven, og under opfyldelse af de i artikel 10 (a) opstillede krav. I så fald skal fragtføreren for alle denne konventions formål med hensyn til nukleare ulykker, der sker under transport af nukleare substans, anses som indehaver af et nukleart anlæg på den kontraherende parts territorium, hvis lovgivning indeholder sådan bestemmelse.

Artikel 5

(a) Hvis nukleart brændsel eller radioaktivt produkt eller affald, som medvirker til en nuklear ulykke, har været i mere end ét nukleart anlæg og er i et nukleart anlæg på det tidspunkt, da skade forårsages, skal ingen indehaver af noget nukleart anlæg, i hvilket stofferne tidligere har været, være ansvarlig for skaden.

(b) Forvoldes skaden ved en nuklear ulykke, som indtræffer i et nukleart anlæg, og vedrører ulykken kun nukleare substans, som opbevares i anlægget i forbindelse med transport af stoffet, skal indehaveren af anlægget imidlertid ikke være ansvarlig, dersom en anden anlægsindehaver eller person er ansvarlig i medfør af artikel 4.

(c) Hvis nukleart brændsel eller radioaktivt produkt eller affald, der medvirker til en nuklear ulykke, har været i mere end ét nukleart anlæg, og ikke er i et sådant anlæg på det tidspunkt, da skaden forårsages, skal ingen anden anlægsindehaver end indehaveren af det nukleare anlæg, i hvilket stofferne senest var, før skaden forårsagedes, eller en indehaver, som senere har taget dem i besiddelse, være ansvarlig for skaden.

(d) Hvis en skade giver anledning til ansvar for flere end én indehaver i henhold til denne konvention, skal de pågældende indehavere være solidarisk ansvarlige; når et sådant ansvar opstår som følge af skade for-

result of damage caused by a nuclear incident involving nuclear substances in the course of carriage in one and the same means of transport, or, in the case of storage incidental to the carriage, in one and the same nuclear installation, the maximum total amount for which such operators shall be liable shall be the highest amount established with respect to any of them pursuant to Article 7 and provided that in no case shall any one operator be required, in respect of a nuclear incident, to pay more than the amount established with respect to him pursuant to Article 7.

Article 6

(a) The right to compensation for damage caused by a nuclear incident may be exercised only against an operator liable for the damage in accordance with this Convention, or, if a direct right of action against the insurer or other financial guarantor furnishing the security required pursuant to Article 10 is given by national law, against the insurer or other financial guarantor.

(b) Except as otherwise provided in this Article, no other person shall be liable for damage caused by a nuclear incident, but this provision shall not affect the application of any international agreement in the field of transport in force or open for signature, ratification or accession at the date of this Convention.

(c) (i) Nothing in this Convention shall affect the liability:

1. of any individual for damage caused by a nuclear incident for which the operator, by virtue of Article 3 (a) (ii) (1) and (2) or Article 9, is not liable under this Convention and which results from an act or omission of that individual done with intent to cause damage;
2. of a person duly authorized to operate a reactor comprised in a means of transport for damage caused by a nuclear incident when an operator is not liable

voldt af en nuklear ulykke, hvortil medvirker nuklear substans under transport i et og samme transportmiddel eller — i tilfælde af opbevaring i forbindelse med transport — i et og samme nukleare anlæg, skal det højeste samlede beløb, for hvilket indehaverne skal være ansvarlige, dog være det højeste beløb, som ifølge artikel 7 er fastsat for nogen af dem, og ingen indehaver skal i noget tilfælde for en nuklear ulykke kunne pålægges at betale mere end det for ham i medfør artikel 7 fastsatte beløb.

Artikel 6

(a) Krav på erstatning for skade forvoldt ved en nuklear ulykke kan kun rettes mod en indehaver, der i henhold til denne konvention er ansvarlig for skaden, eller — såfremt der ved national lov er givet adgang til direkte at sagsøge forsikreren eller en anden økonomisk garant, som har stillet den ifølge artikel 10 krævede sikkerhed — mod vedkommende forsikrer eller anden økonomisk garant.

(b) For så vidt intet andet er bestemt i denne artikel, skal ingen anden være ansvarlig for skade forvoldt ved en nuklear ulykke; denne bestemmelse skal dog ikke berøre anvendelsen af nogen på transportområdet afsluttet international overenskomst, som på denne konventions dato er i kraft eller åben for undertegnelse, ratifikation eller tiltræden.

(c) (i) Intet i denne konvention skal påvirke ansvaret:

1. for nogen enkeltperson for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, for hvilken anlægsindehaveren i medfør af artikel 3 (a) (ii) (1) og (2) eller artikel 9 ikke er ansvarlig efter denne konvention, og som er en følge af en handling eller undladelse foretaget af den pågældende person i den hensigt at forvolde skade;
2. for en person behørigt autoriseret til at drive en reaktor i et transportmiddel for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, i tilfælde hvor en anlægsinde-

for such damage pursuant to Article 4 (a) (iii) or (b) (iii).

- (ii) The operator shall incur no liability outside this Convention for damage caused by a nuclear incident except where use has not been made of the right provided for in Article 7 (c), and then only to the extent that national legislation or the legislation of the Contracting Party in whose territory the nuclear installation of the operator liable is situated has made specific provisions concerning damage to the means of transport.

(d) Any person who has paid compensation in respect of damage caused by a nuclear incident under any international agreement referred to in paragraph (b) of this Article or under any legislation of a non-Contracting State shall, up to the amount which he has paid, acquire by subrogation the rights under this Convention of the person suffering damage whom he has so compensated.

(e) Any person who has his principal place of business in the territory of a Contracting Party or who is the servant of such a person and who has paid compensation in respect of damage caused by a nuclear incident occurring in the territory of a non-Contracting State or in respect of damage suffered in such territory shall, up to the amount which he has paid, acquire the rights which the person so compensated would have had against the operator but for the provisions of Article 2.

(f) The operator shall have a right of recourse only:

- (i) if the damage caused by a nuclear incident results from an act or omission done with intent to cause damage, against the individual acting or omitting to act with such intent;

- (ii) if and to the extent that it is so provided expressly by contract.

(g) If the operator has a right of recourse to any extent pursuant to paragraph (f) of this Article against any person, that person shall not, to that extent, have a right against the operator under paragraphs (d) or (e) of this Article.

haver ikke er ansvarlig for skaden som følge af artikel 4 (a) (iii) eller (b) (iii).

- (ii) Anlægsindehaveren skal ikke være ansvarlig uden for denne konvention for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, undtagen hvor der ikke er gjort brug af den i artikel 7 (c) hjemlede ret, og da kun i det omfang, hvori national lovgivning eller lovgivningen i den kontraherende stat, på hvis territorium det anlæg, hvis indehaver er ansvarlig, er beliggende, har givet særlige forskrifter med hensyn til skade på transportmidlet.

(d) Enhver, som har betalt erstatning for skade forvoldt ved en nuklear ulykke i henhold til en i denne artikels litra (b) omhandlet international overenskomst eller i medfør af en ikke-kontraherende stats lovgivning, erhverver for det beløb, han har betalt, ved subrogation de rettigheder, som den skadelidende person, han således har ydet erstatning, havde i henhold til denne konvention.

(e) Enhver, som har sit hovedforretningssted på en kontraherende parts territorium, eller som er i en sådan persons tjeneste, og som har betalt erstatning for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, som er sket på en ikke-kontraherende stats territorium, eller for skade lidt på et sådant territorium, erhverver, for det beløb, han har betalt, de rettigheder mod anlægsindehaveren, som den person, han således har ydet erstatning, ville have haft, såfremt bestemmelserne i artikel 2 ikke var gældende.

(f) Indehaveren skal kun have regresret,

- (i) såfremt den skade, der er forårsaget ved en nuklear ulykke, skyldes en handling eller undladelse foretaget i den hensigt at forvolde skade, og da mod den enkeltperson, som har handlet eller undladt at handle med sådan hensigt;

- (ii) såfremt og i det omfang, hvori det udtrykkeligt er aftalt.

(g) Hvis indehaveren i et eller andet omfang har regresret mod nogen i henhold til denne artikels litra (f), skal den pågældende i tilsvarende omfang være afskåret fra regres mod indehaveren efter denne artikels litra (d) og (e).

(h) Where provisions of national or public health insurance, social security, workmen's compensation or occupational disease compensation systems include compensation for damage caused by a nuclear incident, rights of beneficiaries of such systems and rights of recourse by virtue of such systems shall be determined by the law of the Contracting Party or by the regulations of the inter-Governmental organisation which has established such systems.

(h) I tilfælde, hvor regler om statslig eller offentlig sygeforsikring, socialforsikring, arbejderforsikring eller forsikring mod erhvervssygdomme indbefatter erstatning for skade lidt ved en nuklear ulykke, skal spørgsmål om de i henhold til sådanne ordninger forsikredes rettigheder samt om eventuelle regresrettigheder efter sådanne ordninger afgøres efter lovgivningen i den kontraherende stat eller ved bestemmelse fastsat af den internationale organisation, der har etableret sådanne ordninger.

Article 7

(a) The aggregate of compensation required to be paid in respect of damage caused by a nuclear incident shall not exceed the maximum liability established in accordance with this Article.

(b) The maximum liability of the operator in respect of damage caused by a nuclear incident shall be 15,000,000 European Monetary Agreement units of account as defined at the date of this Convention (hereinafter referred to as "units of account"): provided that any Contracting Party, taking into account the possibilities for the operator of obtaining the insurance or other financial security required pursuant to Article 10, may establish by legislation a greater or less amount, but in no event less than 5,000,000 units of account. The sums mentioned above may be converted into national currency in round figures.

(c) Any Contracting Party may by legislation provide that the exception in Article 3 (a) (ii) (2) shall not apply: provided that in no case shall the inclusion of damage to the means of transport result in reducing the liability of the operator in respect of other damage to an amount less than 5,000,000 units of account.

(d) The amount of liability of operators of nuclear installations in the territory of a Contracting Party established in accordance with paragraph (b) of this Article as well as the provisions of any legislation of a Contracting Party pursuant to paragraph (c) of this Article shall apply to the liability of such operators wherever the nuclear incident occurs.

Artikel 7

(a) De samlede erstatninger for skade forvoldt ved en nuklear ulykke kan ikke overstige det i henhold til denne artikel fastsatte maksimale ansvar.

(b) Anlægsindehaverens maksimale ansvar for skade forvoldt ved en nuklear ulykke skal være 15.000.000 afregningsenheder efter Den Europæiske Valutaoverenskomst, som de var bestemt på denne konventions undertegnelsesdag (i det følgende betegnet som „afregningsenheder”); en kontraherende part kan dog, under hensyntagen til indehaverens muligheder for at tegne forsikring eller opnå anden økonomisk sikkerhed som foreskrevet i artikel 10, ved lov fastsætte et højere eller lavere beløb, dog mindst 5.000.000 afregningsenheder. De nævnte beløb kan omregnes til de enkelte landes valutaer i afrundede beløb.

(c) En kontraherende part kan ved lov bestemme, at den i artikel 3, litra (a) (ii) (2) nævnte undtagelse ikke skal gælde, men medregningen af skade på transportmidlet skal ikke i noget tilfælde kunne medføre, at indehaverens ansvar for anden skade derved begrænses til et beløb under 5.000.000 afregningsenheder.

(d) Det i henhold til denne artikels litra (b) fastsatte ansvarsbeløb for indehavere af nukleare anlæg på en kontraherende parts territorium, såvel som bestemmelserne i en kontraherende parts lov ifølge denne artikels litra (c), skal finde anvendelse på sådanne indehaveres ansvar, uanset hvor den nukleare ulykke indtræffer.

(e) A Contracting Party may subject the transit of nuclear substances through its territory to the condition that the maximum amount of liability of the foreign operator concerned be increased, if it considers that such amount does not adequately cover the risks of a nuclear incident in the course of the transit: provided that the maximum amount thus increased shall not exceed the maximum amount of liability of operators of nuclear installations situated in its territory.

(f) The provisions of paragraph (e) of this Article shall not apply:

(i) to carriage by sea where, under international law, there is a right of entry in cases of urgent distress into the ports of such Contracting Party or a right of innocent passage through its territory; or

(ii) to carriage by air where, by agreement or under international law there is a right to fly over or land on the territory of such Contracting party.

(g) Any interest and cost awarded by a court in actions for compensation under this Convention shall not be considered to be compensation for the purposes of this Convention and shall be payable by the operator in addition to any sum for which he is liable in accordance with this Article.

Article 8

(a) The right of compensation under this Convention shall be extinguished if an action is not brought within ten years from the date of the nuclear incident. National legislation may, however, establish a period longer than ten years if measures have been taken by the Contracting Party in whose territory the nuclear installation of the operator liable is situated to cover the liability of that operator in respect of any actions for compensation begun after the expiry of the period of ten years and during such longer period: provided that such extension of the extinction period shall in no case affect the right of compensation under this Convention of any person who has brought an action in respect of loss of life or personal injury against the operator before the expiry of the period of ten years.

(e) En kontraherende part kan gøre transit af nuklear substans gennem sit territorium betinget af, at vedkommende fremmede anlægsindehavers maksimale ansvarsbeløb forhøjes, såfremt det skønnes, at beløbet ikke er tilstrækkeligt til at dække risikoen ved en nuklear ulykke under transitten; det således forhøjede maksimale beløb må dog ikke overstige det maksimale ansvarsbeløb, som gælder for indehavere af nukleare anlæg beliggende på den pågældende parts eget territorium.

(f) Bestemmelserne i denne artikels litra (e) skal ikke gælde for

(i) søtransport, hvor der i medfør af folkeretten er ret til at søge nødhavn i den pågældende kontraherende parts havne eller er ret til uskadelig passage gennem dens territorium, eller

(ii) lufttransport, hvor der i henhold til overenskomst eller i medfør af folkeretten er ret til at flyve over eller lande på den pågældende kontraherende parts territorium.

(g) Renter og sagsomkostninger tilkendt af en domstol under erstatningssøgsmål i medfør af denne konvention skal ikke betragtes som værende erstatning inden for denne konventions rammer og skal betales af indehaveren udover de beløb, for hvilke han er ansvarlig i henhold til denne artikel.

Artikel 8

(a) Ret til erstatning i medfør af denne konvention bortfalder, dersom sag ikke er anlagt inden ti år fra tidspunktet for den nukleare ulykke. Der kan imidlertid ved national lov fastsættes en tidsfrist, der er længere end ti år, dersom den kontraherende part, på hvis territorium det anlæg, hvis indehaver er ansvarlig, er beliggende, har truffet foranstaltninger til at dække indehaverens ansvar med hensyn til erstatningssøgsmål, der er påbegyndt efter ti års fristens udløb og inden for den længere tidsfrist; dog kan en sådan forlængelse af fristen for kravets bortfald i intet tilfælde påvirke den ret til erstatning i medfør af denne konvention, som tilkommer nogen, der har anlagt sag mod anlægsindehaveren angående en persons død eller skade på person inden udløbet af ti års fristen.

(b) In the case of damage caused by a nuclear incident involving nuclear fuel or radioactive products or waste which, at the time of the incident have been stolen, lost, jettisoned or abandoned and have not yet been recovered, the period established pursuant to paragraph (a) of this Article shall be computed from the date of that nuclear incident, but the period shall in no case exceed twenty years from the date of the theft, loss, jettison or abandonment.

(c) National legislation may establish a period of not less than two years for the extinction of the right or as a period of limitation either from the date at which the person suffering damage has knowledge or from the date at which he ought reasonably to have known of both the damage and the operator liable: provided that the period established pursuant to paragraphs (a) and (b) of this Article shall not be exceeded.

(d) Where the provisions of Article 13 (c) (ii) are applicable, the right of compensation shall not, however, be extinguished if within the time provided for in paragraph (a) of this Article,

(i) prior to the determination by the Tribunal referred to in Article 17, an action has been brought before any of the courts from which the Tribunal can choose; if the Tribunal determines that the competent court is a court other than that before which such action has already been brought, it may fix a date by which such action has to be brought before the competent court so determined;

or

(ii) a request has been made to a Contracting Party concerned to initiate a determination by the Tribunal of the competent court pursuant to Article 13 (c) (ii) and an action is brought subsequent to such determination within such time as may be fixed by the Tribunal.

(e) Unless national law provides to the contrary, any person suffering damage caused by a nuclear incident who has brought an action for compensation within the period provided for in this Article may amend his claim in respect of any aggravated

(b) Hvis skade er forvoldt ved en nuklear ulykke, hvortil medvirker nukleart brændsel eller radioaktivt produkt eller affald, som på ulykkestidspunktet var stjålet, tabt, opofret eller opgivet og endnu ikke bragt til stede, skal fristen i denne artikels litra (a) regnes fra tidspunktet for den nukleare ulykke, men fristen kan i intet tilfælde overskride tyve år fra tidspunktet for tyveriet, tabet, opoffrelsen eller opgivelsen.

(c) Der kan ved national lov fastsættes en frist for rettens bortfald eller forældelse på ikke under to år, således at fristen regnes enten fra det tidspunkt, da skadelidte kendte såvel skaden som den ansvarlige indehaver, eller fra det tidspunkt, da han med rimelighed burde have haft sådant kendskab; den frist, der er fastsat i henhold til denne artikels litra (a) og (b), kan dog ikke overskrides.

(d) I tilfælde, hvor bestemmelserne i artikel 13 (c) (ii) finder anvendelse, skal retten til erstatning imidlertid ikke bortfalde, såfremt der inden for den i denne artikels litra (a) fastsatte frist enten,

(i) før den i artikel 17 omhandlede internationale domstol har truffet beslutning, er rejst sag ved en af de domstole, blandt hvilke den internationale domstol kan vælge; såfremt den internationale domstol bestemmer, at den kompetente domstol er en anden end den, ved hvilken sag allerede er anlagt, kan den fastsætte en frist, inden hvilken sagen skal være anlagt ved den således udpegede kompetente domstol; eller

(ii) er rettet anmodning til en kontraherende part om at foranledige, at der af den internationale domstol træffes afgørelse om, hvilken domstol der skal være kompetent ifølge artikel 13 (c) (ii), og sag anlægges efter en sådan afgørelse inden for den tidsfrist, som den internationale domstol måtte fastsætte.

(e) Medmindre det modsatte bestemmes ved national lov, kan enhver person, som har lidt skade ved en nuklear ulykke, og som har rejst erstatningssag inden for den i denne artikel bestemte tidsfrist, ændre sit krav som følge af enhver forværring af skaden efter

tion of the damage after the expiry of such period provided that final judgment has not been entered by the competent court.

Article 9

The operator shall not be liable for damage caused by a nuclear incident directly due to an act of armed conflict, hostilities, civil war, insurrection or, except in so far as the legislation of the Contracting Party in whose territory his nuclear installation is situated may provide to the contrary, a grave natural disaster of an exceptional character.

Article 10

(a) To cover the liability under this Convention, the operator shall be required to have and maintain insurance or other financial security of the amount established pursuant to Article 7 and of such type and terms as the competent public authority shall specify.

(b) No insurer or other financial guarantor shall suspend or cancel the insurance or other financial security provided for in paragraph (a) of this Article without giving notice in writing of at least two months to the competent public authority or in so far as such insurance or other financial security relates to the carriage of nuclear substances during the period of the carriage in question.

(c) The sums provided as insurance, reinsurance, or other financial security may be drawn upon only for compensation for damage caused by a nuclear incident.

Article 11

The nature, form and extent of the compensation, within the limits of this Convention, as well as the equitable distribution thereof, shall be governed by national law.

Article 12

Compensation payable under this Convention, insurance and reinsurance premiums, sums provided as insurance, reinsurance, or other financial security requi-

udløbet af denne frist, forudsat at endelig dom ikke forinden er afsagt af den kompetente domstol.

Artikel 9

Anlægsindehaveren skal ikke være ansvarlig for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, som direkte skyldes krigshandling, fjendtligheder, borgerkrig, oprør eller — medmindre loven i den kontraherende part, på hvis territorium hans nukleare anlæg er beliggende, bestemmer andet — en alvorlig naturkatastrofe af usædvanlig karakter.

Artikel 10

(a) Til dækning af ansvaret i medfør af denne konvention skal der stilles krav om, at indehaveren tegner og opretholder forsikring eller anden økonomisk sikkerhed på det ifølge artikel 7 fastsatte beløb af en sådan beskaffenhed og på sådanne vilkår, som den kompetente offentlige myndighed nærmere bestemmer.

(b) Ingen forsikrer eller anden økonomisk garant må midlertidigt eller endeligt kunne bringe den i denne artikels litra (a) nævnte forsikring eller anden økonomisk garanti til ophør uden skriftlig at have givet meddelelse med mindst to måneders varsel til den kompetente offentlige myndighed eller, for så vidt forsikringen eller den økonomiske garanti vedrører transport af nuklear substans, så længe den pågældende transport varer.

(c) De fra forsikring, genforsikring eller anden økonomisk garanti hidrørende beløb må kun anvendes til erstatning for skade forvoldt ved en nuklear ulykke.

Artikel 11

Erstatningens beskaffenhed, form og omfang inden for denne konventions grænser såvel som den retfærdige fordeling deraf skal afgøres efter national ret.

Artikel 12

Erstatning, som skal betales i medfør af denne konvention, forsikrings- og genforsikringspræmier, beløb hidrørende fra forsikring, genforsikring eller anden økonomisk

red pursuant to Article 10, and interest and cost referred to in Article 7 (g), shall be freely transferable between the monetary areas of the Contracting Parties.

Article 13

(a) Except as otherwise provided in this Article, jurisdiction over actions under Articles 3, 4, 6 (a) and 6 (e) shall lie only with the courts of the Contracting Party in whose territory the nuclear incident occurred.

(b) Where a nuclear incident occurs outside the territory of the Contracting Parties, or where the place of the nuclear incident cannot be determined with certainty, jurisdiction over such actions shall lie with the courts of the Contracting Party in whose territory the nuclear installation of the operator liable is situated.

(c) Where jurisdiction would lie with the courts of more than one Contracting Party by virtue of paragraphs (a) or (b) of this Article, jurisdiction shall lie,

(i) if the nuclear incident occurred partly outside the territory of any Contracting Party and partly in the territory of a single Contracting Party, with the courts of that Contracting Party; and

(ii) in any other case, with the courts of the Contracting Party determined, at the request of a Contracting Party concerned, by the Tribunal referred to in Article 17 as being the most closely related to the case in question.

(d) Judgments entered by the competent court under this Article after trial, or by default, shall, when they have become enforceable under the law applied by that court, become enforceable in the territory of any of the other Contracting Parties as soon as the formalities required by the Contracting Party concerned have been complied with. The merits of the case shall not be the subject of further proceedings. The foregoing provisions shall not apply to interim judgments.

sikkerhed, som kræves i medfør af artikel 10, samt de i artikel 7 (g) omhandlede renter og sagsomkostninger skal frit kunne overføres mellem de kontraherende parter valutaområder.

Artikel 13

(a) Medmindre andet bestemmes i denne artikel, skal påkendelse af søgsmål i medfør af artiklerne 3, 4, 6 (a) og 6 (e) alene kunne ske ved domstolene i den kontraherende part, på hvis territorium den nukleare ulykke fandt sted.

(b) Dersom en nuklear ulykke finder sted uden for de kontraherende parter territorium, eller dersom ulykkesstedet ikke med sikkerhed kan fastslås, skal påkendelse af sådanne søgsmål ske ved den kontraherende parts domstole, på hvis territorium det anlæg, hvis indehaver er ansvarlig, er beliggende.

(c) Dersom påkendelsen i medfør af denne artikels litra (a) eller (b) ville tilkomme domstolene i flere end én af de kontraherende parter, skal påkendelsen,

(i) hvis den nukleare ulykke fandt sted delvis uden for nogen kontraherende parts territorium og delvis på en enkelt kontraherende parts territorium, tilkomme domstolene i den pågældende kontraherende part,

(ii) i alle andre tilfælde tilkomme domstolene i den kontraherende part, som af den i artikel 17 nævnte internationale domstol efter begæring af en vedkommende kontraherende part udpeges som den .stat, hvortil den pågældende sag har sin nærmeste tilknytning.

(d) Domme, som efter domsforhandling eller udeblivelse er afsagt af den i medfør af denne artikel kompetente domstol, skal, når de kan fuldbyrdes i henhold til den af domstolen anvendte ret, tillige kunne fuldbyrdes på enhver af de øvrige parter territorium, så snart de af den pågældende kontraherende part krævede formaliteter er opfyldt. Sagens omstændigheder må ikke underkastes yderligere behandling. De foregående bestemmelser finder ikke anvendelse på domme, som kun har foreløbig eksekutionskraft.

(e) If an action is brought against a Contracting Party under this Convention, such Contracting Party may not, except in respect of measures of execution, invoke any jurisdictional immunities before the court competent in accordance with this Article.

Article 14

(a) This Convention shall be applied without any discrimination based upon nationality, domicile, or residence.

(b) "National law" and "national legislation" mean the national law or the national legislation of the court having jurisdiction under this Convention over claims arising out of a nuclear incident, and that law or legislation shall apply to all matters both substantive and procedural not specifically governed by this Convention.

(c) That law and legislation shall be applied without any discrimination based upon nationality, domicile, or residence.

Article 15

(a) Any Contracting Party may take such measures as it deems necessary to provide for an increase in the amount of compensation specified in this Convention.

(b) In so far as compensation for damage involves public funds and is in excess of the 5,000.000 units of account referred to in Article 7, any such measure in whatever form may be applied under conditions which may derogate from the provisions of this Convention.

Article 16

Decisions taken by the Steering Committee under Article 1 (a) (ii), 1 (a) (iii) and 1 (b) shall be adopted by mutual agreement of the members representing the Contracting Parties.

Article 17

Any dispute arising between two or more Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Convention shall be examined by the Steering Committee

(e) Såfremt der anlægges sag mod en kontraherende part i medfør af denne konvention, kan den pågældende kontraherende part, bortset fra eksekutionsskridt, ikke påberåbe sig juridisk immunitet over for den i medfør af denne artikel kompetente domstol.

Artikel 14

(a) Denne konvention skal anvendes uden forskelsbehandling begrundet i statsborgerskab, bopæl eller opholdssted.

(b) Ved „national ret" og „national lov (lovgivning)" forstås den ret eller den lov (lovgivning), som gælder i den stat, hvis domstole i henhold til denne konvention er kompetente til at påkende krav opstået ved en nuklear ulykke, og denne ret og lov (lovgivning) skal finde anvendelse på alle spørgsmål af såvel materielretlig som processuel art, for hvilke denne konvention ikke indeholder særlige bestemmelser.

(c) Den nævnte ret og lovgivning skal finde anvendelse uden forskelsbehandling begrundet i statsborgerskab, bopæl eller opholdssted.

Artikel 15

(a) Enhver kontraherende part kan træffe sådanne foranstaltninger, som den anser for nødvendige for at forhøje de i denne konvention angivne erstatningsbeløb.

(b) For så vidt erstatning for skade hidrører fra offentlige midler og overstiger de i artikel 7 omhandlede 5.000.000 afregningsenheder, vil enhver sådan foranstaltning i en hvilken som helst form kunne træffes under anvendelse af vilkår, som kan afvige fra denne konventions bestemmelser.

Artikel 16

Beslutninger taget af Styrelseskomiteen i medfør af artikel 1 (a) (ii), 1 (a) (iii) og 1 (b) skal vedtages ved enstemmig overenskomst mellem de medlemmer, som repræsenterer de kontraherende parter.

Artikel 17

Enhver strid, der opstår mellem to eller flere kontraherende parter om denne konventions fortolkning eller anvendelse, skal undersøges af Styrelseskomiteen og skal i

and in the absence of friendly settlement shall, upon the request of a Contracting Party concerned, be submitted to the Tribunal established by the Convention of 20th December 1957 on the Establishment of a Security Control in the Field of Nuclear Energy.

Article 18

(a) Reservations to one or more of the provisions of this Convention may be made at any time prior to ratification of or accession to this Convention or prior to the time of notification under Article 23 in respect of any territory or territories mentioned in the notification, and shall be admissible only if the terms of these reservations have been expressly accepted by the Signatories.

(b) Such acceptance shall not be required from a Signatory which has not itself ratified this Convention within a period of twelve months after the date of notification to it of such reservation by the Secretary-General of the Organisation in accordance with Article 24.

(c) Any reservation admitted in accordance with this Article may be withdrawn at any time by notification addressed to the Secretary-General of the Organisation.

Article 19

(a) This Convention shall be ratified. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the Organisation.

(b) This Convention shall come into force upon the deposit of instruments of ratification by not less than five of the Signatories. For each Signatory ratifying thereafter, this Convention shall come into force upon the deposit of its instrument of ratification.

Article 20

Amendments to this Convention shall be adopted by mutual agreement of all the Contracting Parties. They shall come into force when ratified or confirmed by two-thirds of the Contracting Parties. For each Contracting Party ratifying or con-

tilfælde af, at den ikke kan bilægges ven-skabeligt, på begæring af en af de pågældende parter forelægges den internationale dom-stol, der er oprettet ved Konventionen af 20. december 1957 om Tilvejebringelse af Sikker-hedskontrol på Atomenergiens Område.

Artikel 18

(a) Forbehold med hensyn til en eller flere af denne konventions bestemmelser kan tages på et hvilket som helst tidspunkt forud for dens ratifikation eller tiltrædelse eller forud for meddelelse afgivet i medfør af artikel 23 for ethvert af de i meddelelsen omhandlede territorier og skal kun kunne tilstedes, hvis ordlyden af disse forbehold udtrykkeligt er godkendt af signatarmagterne.

(b) En sådan godkendelse skal ikke kræves af en signatarmagt, som ikke selv har ratificeret denne konvention inden for et tidsrum af tolv måneder efter den dato, da Organisationens Generalsekretær har underrettet den pågældende signatarmagt om et sådant forbehold i overensstemmelse med artikel 24.

(c) Ethvert forbehold, der er tilstedt i henhold til denne artikel, kan på et hvilket som helst tidspunkt tilbagekaldes ved meddelelse stilet til Organisationens Generalsekretær.

Artikel 19

(a) Denne konvention skal ratificeres. Ratifikationsinstrumenterne skal deponeres hos Organisationens Generalsekretær.

(b) Denne konvention skal træde i kraft, når mindst fem signatarmagter har deponeret deres ratifikationsinstrumenter. For hver signatarmagt, som derefter ratificerer, skal konventionen træde i kraft ved deponeringen af dens ratifikationsinstrument.

Artikel 20

Ændringer i denne konvention skal vedtages ved enstemmig overenskomst mellem alle kontraherende parter. De skal træde i kraft, når de er ratificerede eller stadfæstede af to trediedele af de kontraherende parter. For hver kontraherende part, som derefter ratifi-

firming thereafter, they shall come into force at the date of such ratification or confirmation.

Article 21

(a) The Government of any Member or Associate country of the Organisation which is not a Signatory to this Convention may accede thereto by notification addressed to the Secretary-General of the Organisation.

(b) The Government of any other country which is not a Signatory to this Convention may accede thereto by notification addressed to the Secretary-General of the Organisation and with the unanimous assent of the Contracting Parties. Such accession shall take effect from the date of such assent.

Article 22

(a) This Convention shall remain in effect for a period of ten years as from the date of its coming into force. Any Contracting Party may, by giving twelve months notice to the Secretary-General of the Organisation, terminate the application of this Convention to itself at the end of the period of ten years.

(b) This Convention shall, after the period of ten years, remain in force for a period of five years for such Contracting Parties as have not terminated its application in accordance with paragraph (a) of this Article, and thereafter for successive periods of five years for such Contracting Parties as have not terminated its application at the end of one of such periods of five years by giving twelve months' notice to that effect to the Secretary-General of the Organisation.

(c) A conference shall be convened by the Secretary-General of the Organisation in order to consider revisions to this Convention after a period of five years as from the date of its coming into force or, at any other time, at the request of a Contracting Party, within six months from the date of such request.

Article 23

(a) This Convention shall apply to the metropolitan territories of the Contracting Parties.

cerer eller stadfæster, skal de træde i kraft på datoen for en sådan ratifikation eller stadfæstelse.

Artikel 21

(a) Regeringen i enhver af Organisationens medlemslande eller associerede lande, som ikke har undertegnet denne konvention, kan tiltræde den ved meddelelse stilet til Organisationens Generalsekretær.

(b) Regeringen i ethvert andet land, som ikke har undertegnet denne konvention, kan tiltræde den ved meddelelse stilet til Organisationens Generalsekretær og med de kontraherende parters enstemmige samtykke. En sådan tiltrædelse skal have virkning fra den dato, da dette samtykke gives.

Artikel 22

(a) Denne konvention skal forblive i kraft i et tidsrum af ti år fra dens ikrafttrædelsesdato. Enhver kontraherende part kan med tolv måneders varsel til Organisationens Generalsekretær bringe konventionens anvendelse på sine egne forhold til ophør ved udløbet af ti års perioden.

(b) Denne konvention skal efter ti års periodens udløb forblive i kraft for et tidsrum af fem år for de kontraherende parter, som ikke har bragt dens anvendelse til ophør i overensstemmelse med denne artikels litra (a). Den skal derefter forblive i kraft i påfølgende perioder på fem år for de kontraherende parter, som ikke har bragt dens anvendelse til ophør ved udløbet af en af disse fem års perioder ved med tolv måneders varsel at give Organisationens Generalsekretær meddelelse herom.

(c) Organisationens Generalsekretær skal efter et tidsrum af fem år fra konventionens ikrafttrædelsesdato eller på begæring af en kontraherende part på et hvilket som helst andet tidspunkt og inden seks måneder fra datoen for sådan begæring sammenkalde en konference, som skal overveje ændringer i denne konvention.

Artikel 23

(a) Denne konvention skal gælde i de kontraherende parters moderlande.

(b) Any Signatory or Contracting Party may, at the time of signature or ratification of or accession to this Convention or at any later time, notify the Secretary-General of the Organisation that this Convention shall apply to those of its territories, including the territories for whose international relations it is responsible, to which this Convention is not applicable in accordance with paragraph (a) of this Article and which are mentioned in the notification. Any such notification may in respect of any territory or territories mentioned therein be withdrawn by giving twelve months' notice to that effect to the Secretary-General of the Organisation.

(c) Any territories of a Contracting Party, including the territories for whose international relations it is responsible, to which this Convention does not apply shall be regarded for the purposes of this Convention as being a territory of a non-Contracting State.

Article 24

The Secretary-General of the Organisation shall give notice to all Signatories and acceding Governments of the receipt of any instrument of ratification, accession, withdrawal, notification under Article 23, and decisions of the Steering Committee under Article 1 (a) (ii), 1 (a) (iii) and 1 (b). He shall also notify them of the date on which this Convention comes into force, the text of any amendment thereto and of the date on which such amendment comes into force, and any reservation made in accordance with Article 18.

(b) Enhver signatarmagt eller kontraherende part kan ved sin undertegnelse, ratifikation eller tiltræden af denne konvention eller på ethvert senere tidspunkt meddele Organisationens Generalsekretær, at denne konvention skal finde anvendelse på sådanne af dens territorier, herunder territorier, for hvis internationale forbindelser den er ansvarlig, for hvilke denne konvention ikke finder anvendelse i medfør af denne artikels litra (a), og som er nævnt i meddelelsen. Enhver sådan meddelelse kan for så vidt angår et hvilket som helst af de deri nævnte territorier tilbagekaldes med tolv måneders varsel herom til Organisationens Generalsekretær.

(c) En kontraherende parts territorier — herunder sådanne, for hvis internationale forbindelser den er ansvarlig — for hvilke denne konvention ikke finder anvendelse, skal i forholdet til denne konvention betragtes som værende en ikke-kontraherende stats territorium.

Artikel 24

Organisationens Generalsekretær skal give meddelelse til alle signatarmagter og tiltrædende regeringer om modtagelsen af ethvert dokument angående ratifikation, tiltrædelse, tilbagekaldelse, meddelelse i medfør af artikel 23 og om beslutninger taget af Styrelseskomiteen i medfør af artikel 1 (a) (ii), 1 (a) (iii) og 1 (b). Han skal endvidere underrette dem om denne konventions ikrafttrædelsesdato, om ordlyden af ændringer i konventionen og om sådanne ændrings ikrafttrædelsesdato samt om ethvert forbehold taget i henhold til artikel 18.

ANNEX I

The following reservations were accepted either at the time of signature of the Convention or at the time of signature of the Additional Protocol:

1. Article 6 (a) and (c) (i):

Reservation by the Government of the Federal Republic of Germany, the Government of the Republic of Austria and the Government of the Kingdom of Greece.

Reservation of the right to provide, by national law, that persons other than the operator may continue to be liable for damage caused by a nuclear incident on condition that these persons are fully covered in respect of their liability, including defence against unjustified actions, by insurance or other financial security obtained by the operator or out of State funds.

2. Article 6 (b) and (d):

Reservation by the Government of the Republic of Austria, the Government of the Kingdom of Greece, the Government of the Kingdom of Norway and the Government of the Kingdom of Sweden.

Reservation of the right to consider their national legislation which includes provisions equivalent to those included in the international agreements referred to in Article 6 (b) as being international agreements within the meaning of Article 6 (b) and (d).

3. Article 8 (a):

Reservation by the Government of the Federal Republic of Germany and the Government of the Republic of Austria.

Reservation of the right to establish, in respect of nuclear incidents occurring in the Federal Republic of Germany and in the Republic of Austria respectively, a period longer than ten years if measures have been taken to cover the liability of the

BILAG I

Følgende forbehold blev godkendt ved undertegnelsen af konventionen eller af tillægsprotokollen:

1. Artikel 6 (a) og (c) (i):

Forbehold taget af Forbundsrepublikken Tysklands regering, Republikken Østrigs regering og Kongeriget Grækenlands regering.

Forbehold af retten til i national ret at bestemme, at andre personer end indehaveren fortsat kan være ansvarlige for skade forvoldt ved en nuklear ulykke på betingelse af, at sådanne personer er fuldt dækket med hensyn til deres ansvar, derunder forsvaret mod uberettigede søgsmål, ved forsikring eller anden økonomisk garanti opnået af indehaveren eller af statsmidler.

2. Artikel 6 (b) og (d):

Forbehold taget af Republikken Østrigs regering, Kongeriget Grækenlands regering, Kongeriget Norges regering og Kongeriget Sveriges regering.

Forbehold af retten til at betragte bestemmelser i deres nationale lovgivning svarende til dem, der indeholdes i de i art. 6 (b) nævnte internationale overenskomster, som internationale overenskomster i den i artikel 6 (b) og (d) anvendte betydning.

3. Artikel 8 (a):

Forbehold taget af Forbundsrepublikken Tysklands regering og Republikken Østrigs regering.

Forbehold af retten til med hensyn til nukleare ulykker henholdsvis i Forbundsrepublikken Tyskland og i republikken Østrig at fastsætte en tidsfrist på mere end ti år, dersom der er truffet foranstaltninger til at dække anlægsindehaverens ansvar med

operator in respect of any actions for compensation begun after the expiry of the period of ten years and during such longer period.

4. Article 9:

Reservation by the Government of the Federal Republic of Germany and the Government of the Republic of Austria.

Reservation of the right to provide, in respect of nuclear incidents occurring in the Federal Republic of Germany and in the Republic of Austria respectively, that the operator shall be liable for damage caused by a nuclear incident directly due to an act of armed conflict, hostilities, civil war, insurrection or a grave natural disaster of an exceptional character.

5. Article 19:

Reservation by the Government of the Federal Republic of Germany, the Government of the Republic of Austria, and the Government of the Kingdom of Greece.

Reservation of the right to consider ratification of this Convention as constituting an obligation under international law to enact national legislation on third party liability in the field of nuclear energy in accordance with the provisions of this Convention.

hensyn til erstatningssøgsmål, der er påbegyndt efter ti års fristens udløb og inden for en sådan længere tidsfrist.

4. Artikel 9:

Forbehold taget af Forbundsrepublikken Tysklands regering og af Republikken Østrigs regering.

Forbehold af retten til med hensyn til nukleare ulykker henholdsvis i Forbundsrepublikken Tyskland og i Republikken Østrig at bestemme, at anlægsindehaveren skal være ansvarlig for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, som direkte skyldes krigshandling, fjendtligheder, borgerkrig, oprør eller en alvorlig naturkatastrofe af usædvanlig karakter.

5. Artikel 19:

Forbehold taget af Forbundsrepublikken Tysklands regering, Republikken Østrigs regering og Kongeriget Grækenlands regering.

Forbehold af retten til at betragte ratifikation af denne konvention som stiftende en folkeretlig forpligtelse til at gennemføre national lovgivning om civilretligt ansvar på den nukleare energis område i overensstemmelse med denne konventions bestemmelser.

ANNEX II

This Convention shall not be interpreted as depriving a Contracting Party, on whose territory damage was caused by a nuclear incident occurring on the territory of another Contracting Party, of any recourse which might be available to it under international law.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, duly empowered, have signed this Convention.

DONE in Paris, this twenty-ninth day of July Nineteen Hundred and Sixty, in the English, French, German, Spanish, Italian and Dutch languages in a single copy which shall remain deposited with the Secretary-General of the Organisation for European Economic Co-Operation by whom certified copies will be communicated to all Signatories.

Ved underskrivelsen af konventionen har Danmark tilkendegivet, at konventionen ikke omfatter Færøerne og Grønland, før den danske regering i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 23 (b) giver Organisationens Generalsekretær meddelelse om, at konventionen skal omfatte disse territorier.

BILAG II

Denne konvention skal ikke fortolkes som berøvende en kontraherende part, på hvis territorium skade forvoldes ved en nuklear ulykke, der sker på en anden kontraherende parts territorium, nogen regres, som efter folkeretten måtte tilkomme den.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede dertil behørigt befuldmægtigede underskrevet denne konvention.

UDFÆRDIGET i Paris den niogtyvende juli nittenhundrede og tres på engelsk, fransk, tysk, spansk, italiensk og hollandsk i et enkelt eksemplar, som skal forblive hos Generalsekretæren for Organisationen for Europæisk Økonomisk Samarbejde, af hvem bekræftede afskrifter vil blive sendt til alle signatarmagter.

**ADDITIONAL PROTOCOL
TO THE CONVENTION ON THIRD PARTY
LIABILITY IN THE FIELD OF NUCLEAR
ENERGY 28TH JANUARY 1964**

II

(Final clauses)

(a) The provisions of this Additional Protocol shall form an integral part of the Convention on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy of 29th July 1960 (hereinafter referred to as the "Convention").

(b) This Additional Protocol shall be ratified or confirmed. Instruments of ratification of this Additional Protocol shall be deposited with the Secretary-General of the Organisation for Economic Co-operation and Development. Where there is a confirmation of this Additional Protocol, it shall be notified to him.

(c) The Signatories of this Additional Protocol who have already ratified the Convention undertake to ratify or to confirm this Additional Protocol as soon as possible. The other Signatories of this Additional Protocol undertake to ratify it or to confirm it at the same time as they ratify the Convention. Accessions to the Convention will be accepted only if they are accompanied by accession to this Additional Protocol.

(d) The Secretary-General of the Organisation shall give notice to all Signatories and acceding Governments of the receipt of any instrument of ratification and of the receipt of any confirmation.

(e) In calculating the number of ratifications required in accordance with Article 19 (b) for the coming into force of the Convention, account will be taken only of those Signatories who have ratified the Convention and have ratified or confirmed this Additional Protocol.

**TILLÆGSPROTOKOL
AF 28. JANUAR 1964 TIL KONVENTION
OM ANSVAR OVER FOR TREDJEMAND
PÅ DEN NUKLEARE ENERGIS OMRÅDE**

II

(Slutningsbestemmelser).

(a) Bestemmelserne i denne tillægsprotokol skal udgøre en integrerende bestanddel af konventionen om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område af 29. juli 1960 (i det følgende betegnet som „konventionen“).

(b) Tillægsprotokollen skal ratificeres eller bekræftes. Ratifikationsinstrumenter vedrørende tillægsprotokollen skal deponeres hos Generalsekretæren for Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling. Bekræftelse af tillægsprotokollen skal meddeles generalsekretæren.

(c) Stater, der har underskrevet tillægsprotokollen, og som allerede har ratificeret konventionen, forpligter sig til at ratificere eller bekræfte tillægsprotokollen så snart som muligt. De øvrige stater, som har underskrevet tillægsprotokollen, forpligter sig til at ratificere eller bekræfte den samtidig med, at de ratificerer konventionen. Tiltrædelse af konventionen vil kun blive akcepteret, hvis den er ledsaget af tiltrædelse af tillægsprotokollen.

(d) Organisationens Generalsekretær skal give meddelelse til alle signatarmagter og tiltrædende regeringer om modtagelsen af ethvert ratifikationsinstrument og om modtagelsen af enhver bekræftelse.

(e) Ved beregningen af det antal ratifikationer, der kræves efter art. 19 (b) til konventionens ikrafttræden, vil der alene blive taget hensyn til de signatarmagter, som har ratificeret konventionen og tillige har ratificeret eller bekræftet tillægsprotokollen.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, duly empowered, have signed this Protocol.

DONE in Paris the 28th day of January 1964 in the English, French, German, Spanish, Italian and Dutch languages in a single copy which shall remain deposited with the Secretary-General of the Organisation for European Co-operation and Development by whom certified copies will be communicated to all Signatories.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede, som er behørigt bemyndiget dertil, undertegnet denne protokol.

UDFÆRDIGET i Paris den 28. januar 1964 på engelsk, fransk, tysk, spansk, italiensk og hollandsk sprog i et enkelt eksemplar, som skal deponeres hos Generalsekretæren for Organisationen for Europæisk Økonomisk Samarbejde og Udvikling, af hvem bekræftede afskrifter vil blive sendt til alle signatarmagter.

EXPOSÉ DES MOTIFS

1. The production and use of atomic energy involves hazards unlike those with which the world has long been familiar. Knowledge of possible accidents and their consequences is limited by the remarkable safety record which has hitherto governed atomic energy activities. Despite this excellent safety record, it is only reasonable to expect that as the new source of energy becomes more widely used accidents will happen more frequently. Most experts incline to the view that the probability of a catastrophic nuclear incident is extremely low, but however slight the probability, the possibility remains, and enormous losses could fall both upon the public exposed to injury and upon the undertakings operating or associated with the operation of a nuclear installation.

2. A special regime for third party liability is indispensable. Firstly, the potential risks, under existing legal rules, would expose operators of nuclear installations to unlimited liability. It would clearly not be possible to obtain unlimited financial protection. Secondly, it is vitally important that all those who are associated with the operation of nuclear installations should be likewise protected. Those who supply services, materials or equipment, in connection with the planning, construction, modification, maintenance, repair or operation of a nuclear installation, should not be exposed to unlimited liability which could result if existing legal principles and practices were to apply. The heavy financial burden which could result from unlimited liability could thus seriously endanger the development of the nuclear industry.

3. The elaboration of a special regime for third party liability should as far as possible provide a uniform system for all

MOTIVER

1. Produktionen og anvendelsen af atomenergi medfører risici, der er forskellige fra dem, som verden hidtil har været kendt med. Kendskabet til mulige ulykker og deres følger er begrænset på grund af den bemærkelsesværdige sikkerhed, der hidtil er opnået ved virksomhed med atomenergi. Trods dette udmærkede resultat er det kun rimeligt at forvente, at ulykker vil ske oftere, efterhånden som den nye energikilde bliver benyttet i videre og videre omfang. De fleste eksperter hælder mod den anskuelse, at muligheden for en katastrofal nuklear ulykke er overordentlig ringe, men hvor ringe den end er, består muligheden dog, og kæmpemæssige tab ville kunne lides både af den almenhed, der ville blive udsat for skade, og af de virksomheder, der driver et nukleart anlæg eller har forbindelse med driften af et nukleart anlæg.

2. En særlig regulering af det civilretlige ansvar uden for kontraktforhold er uomgængelig nødvendig. For det første ville den mulige risiko under de nugældende lovgæver udsætte anlægsindehavere for et ubegrænset ansvar. Det er klart, at det ville være umuligt at opnå ubegrænset økonomisk dækning for ansvaret. Det er for det andet af afgørende vigtighed, at alle de, som er tilknyttet driften af et nukleart anlæg, ligeledes bliver dækket for deres ansvar. De, som yder tjeneste, leverer materialer eller udstyr i forbindelse med planlægning, bygning, forandring, vedligeholdelse, reparation eller drift af et nukleart anlæg, bør ikke udsættes for det ubegrænsede ansvar, som kunne blive følgen, hvis de bestående retsprinsipper og den bestående retspraksis skulle finde anvendelse. Den tunge økonomiske byrde, som det ubegrænsede ansvar kunne medføre, kunne således bringe udviklingen af den nukleare industri i alvorlig fare.

3. Udarbejdelsen af særlige regler om civilretligt ansvar bør så vidt muligt tilvejebringe en ensartet ordning i alle de vest-

Western European countries. The effects and repercussions of a nuclear incident will not stop at political or geographical frontiers and it is highly desirable that persons on one side of a frontier should be no less well protected than persons on the other side.

4. Furthermore, the possible magnitude of a nuclear incident requires international collaboration between national insurance pools. Only an effective marshalling of the resources of the European insurance market by co-insurance and reinsurance will enable sufficient financial security to be made available to meet possible compensation claims. The establishment of uniform third party liability regulations throughout Europe is a vital factor if this collaboration is to be achieved.

5. Such uniform regulations will, moreover, supplement the measures under elaboration in the related and important fields of public health and safety and the prevention of accidents. All these measures together will provide the legal and social conditions necessary for the rapid and full development of the nuclear industry.

Lastly, an internationally agreed system may facilitate the solution to third party liability problems on a national basis.

6. The core of the third party liability problem is upon whom and in what proportions and conditions should fall the risk of legal liability to persons who may suffer damage caused by nuclear incidents. How much of this risk should be borne by the operator or those associated with the operation of the installation in a particular nuclear incident, how much by the individuals who have suffered the damage, and finally to what extent should States make available public funds for compensation. The solution to the problem involves devising means of harmonizing the separate sets of interests.

On the one hand, the public exposed must be ensured of adequate protection in the face of unknown dangers, both for legal and for psychological reasons, and, on the other hand, the growth of the nuclear industry should not be hindered by a burden of liability which would be intoler-

europæiske lande. Virkningerne og følgerne af en nuklear ulykke standser ikke ved politiske eller geografiske grænser, og det er højst ønskeligt, at personer på den ene side af en grænse ikke skal være mindre beskyttede end personer på den anden side.

4. Endvidere kræver det mulige omfang af en nuklear ulykke internationalt samarbejde mellem de nationale forsikringspools. Kun en effektiv ordning af det europæiske forsikringsmarkeds midler ved samforsikring og genforsikring vil gøre det muligt at stille tilfredsstillende økonomisk sikkerhed til rådighed til at møde mulige erstatningskrav. Tilvejebringelsen af ensartede regler om civilretligt ansvar i hele Europa er en væsentlig faktor, hvis dette samarbejde skal lykkes.

5. Sådanne ensartede regler vil endvidere supplere de forholdsregler, man er i færd med at tage inden for de beslægtede og vigtige områder vedrørende den offentlige sundhed og sikkerhed og forebyggelsen af ulykker. Alle disse forholdsregler vil til sammen tilvejebringe de nødvendige retlige og sociale betingelser for en hurtig og fuld udvikling af den nukleare industri.

Endelig kan en internationalt aftalt ordning lette de nationale løsninger af spørgsmålet om civilretligt ansvar.

6. Kernen i problemet om civilretligt ansvar er, på hvem og i hvilket forhold og under hvilke betingelser risikoen for retligt ansvar over for personer, som måtte lide skade ved nukleare ulykker, skal falde. Hvor meget af denne risiko skal bæres af indehaveren eller dem, der er beskæftigede med anlæggets drift, når en bestemt nuklear ulykke sker, og hvor meget af de personer, der har lidt skaden, og endelig i hvilket omfang skal staterne stille offentlige midler til rådighed til dækning af erstatning. Løsningen af problemet kræver, at der findes midler til at bringe de forskellige slags interesser i samklang.

På den ene side må den almenhed, der er udsat, både af retlige og psykologiske grunde sikres en fyldestgørende beskyttelse over for ukendte farer, og på den anden side må den nukleare industris vækst ikke hindres ved en ansvarsbyrde, som ville være umulig at bære i tilfælde af, at der indtrådte en ulykke, som

able in the case of an incident assuming catastrophic proportions and which could not be covered by conventional insurance.

A balance of these interests involved is not easy to attain, especially in view of the multiplicity and variety of legal rules and traditions which may have to be modified or laid aside.

Scope of Application of the Convention

7. The Convention provides an exceptional regime and its scope is limited to risks of an exceptional character for which common law rules and practice are not suitable. Whenever risks, even those associated with nuclear activities, can properly be dealt with through existing legal processes, they are left outside the scope of the Convention.

The Convention does not apply to nuclear incidents occurring in the territory of non-Contracting States or to damage suffered in such territory, unless the national legislation of the operator liable otherwise provides [Article 2 and 23 (a)], and with one small exception which grants certain persons, such as carriers and suppliers, rights against operators even though operators are not liable under the Convention (see paragraph 37). The term "territory" as used in the Convention is understood to include territorial seas.

8. The special regime of the Convention applies only to nuclear incidents occurring at or in connection with certain nuclear installations, or in the course of transport of nuclear substances as defined. A Contracting Party may, however, apply the provisions of the Convention to damage which arises out of or results from ionizing radiations emitted by any source of radiation inside a nuclear installation [Article 3(c)]. States remain free, of course, to take additional measures outside the Convention to apply its provisions to nuclear incidents not covered thereby, but this must be done through funds other than those made available under the Convention.

A nuclear incident is defined as any occurrence or succession of occurrences hav-

antog katastrofalt omfang, og som ikke kunne dækkes ved almindelig forsikring.

Det er særlig under hensyn til den mangfoldighed af og forskellighed i retsregler og traditioner, som må tilpasses eller skydes til side, ikke let at opnå balance mellem de omfattede interesser.

Konventionens anvendelsesområde.

7. Konventionen tilvejebringer et særligt sæt retsregler, og dens område er begrænset til risici af usædvanlig karakter, på hvilke almindelige retsregler og retspraksis ikke passer. Hvor som helst risici, uanset om de er forbundet med nuklear virksomhed, kan behandles tilfredsstillende gennem de bestående retlige procedurer, er de holdt uden for konventionen.

Konventionen gælder ikke for nukleare ulykker, der sker på ikke-kontraherende staters territorium, eller på skade lidt på et sådant territorium, medmindre den ansvarlige anlægsindehavers nationale lovgivning bestemmer anderledes [artikel 2 og 23 (a)], og med en lille undtagelse, hvorefter der tillægges visse personer, såsom fragtførere og leverandører, rettigheder over for anlægsindehavere, selv om indehaverne ikke er ansvarlige i medfør af konventionen (se stykke 37). Udtrykket „territorium“, som det er anvendt i konventionen, forstås som også omfattende søterritoriet.

8. Konventionens særlige retsregler gælder kun for nukleare ulykker, der sker i eller i forbindelse med visse nukleare anlæg eller under befordring af nukleare substanser, således som de er defineret i konventionen. En kontraherende part kan imidlertid anvende konventionens bestemmelser på skade, som opstår ved eller følger af ioniserende strålinger, som stammer fra en hvilken som helst strålskilde inden for et nukleart anlæg [artikel 3 (c)]. Det står naturligvis staterne frit for at træffe supplerende foranstaltninger uden for konventionen med det formål at anvende dens bestemmelser på nukleare ulykker, som ikke dækkes af konventionen, men dette må gøres ved hjælp af andre midler end dem, der stilles til rådighed i henhold til konventionen.

En nuklear ulykke defineres som enhver hændelse eller række af hændelser af samme

ing the same origin which causes damage, provided that the occurrence or succession of occurrences, or any of the damage caused, are due to radioactivity or a combination of radioactivity with toxic, explosive or other hazardous properties of nuclear fuel or radioactive products or waste. Thus, for example, an uncontrolled release of radiation extending over a certain period of time is considered to be a nuclear incident if its origin lies in one single phenomenon even though there has been an interruption in the emission of radioactivity. With this definition of "nuclear incident" it is clear that where both the occurrence and the damage are due to radioactivity, compensation may be claimed. Similarly, where the occurrence and the damage are conventional, there will be no claim. Compensation may, however, be claimed under the Convention either where an occurrence due to radioactivity causes conventional damage or injury or where an occurrence of conventional origin causes radiation damage or injury.

The situation may arise, however, where both a nuclear incident and a conventional occurrence or an emission of ionizing radiation which does not fall within the scope of the Convention (see paragraph 9) are so closely interrelated that the resulting damage or loss may be said to have been caused jointly by the nuclear incident and such other occurrence or emission. In such case, to the extent that the damage or loss caused by the conventional occurrence or the emission of ionizing radiation not covered is not reasonably separable from that caused by the nuclear incident, such damage or loss is considered to be damage caused by the nuclear incident and thus compensation in respect thereof may be claimed under the Convention [Article 3 (b), first sentence].

Where, however, damage has been caused jointly by a nuclear incident and an emission of ionizing radiation not covered by the Convention it has been provided, in order not to prejudge the assignment of liability in such a case, that the Convention does not limit or otherwise affect the liability of any person in connection with such an emission of ionizing radiation [Article 3 (b), second sentence].

oprindelse, som forvolder skade, forudsat at hændelsen eller rækken af hændelser eller den forvoldte skade helt eller delvis skyldes radioaktivitet eller en forening af radioaktivitet og giftige, eksplosive eller andre farlige egenskaber ved nukleart brændsel eller radioaktive produkter eller affald. Således er for eksempel en ukontrolleret udsendelse af stråling, der strækker sig over et vist tidsrum, at betragte som en nuklear ulykke, hvis dens oprindelse ligger i et enkelt fænomen, selv om der har været afbrydelse i udsendelsen af radioaktivitet. Med denne definition af nuklear ulykke er det klart, at hvor både hændelse og skade skyldes radioaktivitet, kan erstatning kræves. Tilsvarende vil der, hvor hændelsen og skaden er konventionelle, ikke være noget krav. Erstatning kan imidlertid kræves i medfør af konventionen, enten hvor en hændelse, der skyldes radioaktivitet, forårsager konventionel skade eller beskadigelse, eller hvor en hændelse af konventionel oprindelse forvolder strålingsskade eller -beskadigelse.

Der kan imidlertid forekomme tilfælde, hvor både en nuklear ulykke og en konventionel hændelse eller en ioniserende stråling, som ikke falder inden for konventionens anvendelsesområde (se stykke 9), er så nøje sammenknyttet, at den opståede skade eller tab kan siges at være forvoldt både ved den nukleare ulykke og ved en sådan anden hændelse eller stråling. I et sådant tilfælde skal skaden eller tabet anses som skade forvoldt ved den nukleare ulykke i det omfang, hvori den skade eller det tab, der er forvoldt ved den konventionelle hændelse eller den ioniserende stråling, som ikke falder ind under konventionen, ikke med rimelighed kan skilles fra den ved den nukleare ulykke forvoldte skade, og erstatning for sådan skade kan derfor kræves i medfør af konventionen [artikel 3 (b), første sætning].

For tilfælde, hvor skade er forvoldt både ved en nuklear ulykke og ved en ioniserende stråling, som ikke falder ind under konventionen, er det imidlertid, for ikke at præjudicere ansvarsfastsættelsen, bestemt, at konventionen ikke begrænser eller på anden måde påvirker nogen persons ansvar i forbindelse med en sådan ioniserende stråling [artikel 3 (b), anden sætning].

9. Nuclear installations are defined as reactors other than those comprised in any means of transport (see paragraph 11), factories for the manufacture or processing of nuclear substances, factories for the separation of isotopes of nuclear fuel, factories for the reprocessing of irradiated nuclear fuel, and facilities for the storage of nuclear substances. Where nuclear substances are stored only as an incidental part of their carriage—for example, on a railway station platform—the facilities used for such storage will normally not be deemed to come within the definition of nuclear installation because of the transitory and fortuitous nature of the storage. Nuclear fuel is defined as fissionable material, i.e., uranium, including natural uranium in all its forms, and plutonium in all its forms. Nuclear substances are defined as nuclear fuel, other than natural uranium and depleted uranium, and radioactive products or waste. Depleted uranium means uranium which contains a smaller proportion of the isotope U 235 than is contained in natural uranium.

Some activities, as for example, mining, milling and the physical concentration of uranium ores, do not involve high levels of radioactivity and such hazard as there is concerns persons immediately involved in those activities rather than the public at large. Hence, these activities do not fall within the scope of the exceptional regime of the Convention. Factories for the manufacture or processing of natural or depleted uranium, facilities for the storage of natural or depleted uranium, and the transport of natural or depleted uranium, since the level of radioactivity is low and there are no criticality risks, are also excluded.

Installations where small amounts of fissionable materials are to be found, such as research laboratories, are likewise outside the Convention. Particle accelerators, too, are excluded. Finally, where materials, such as uranium salts, are used incidentally in various industrial activities not related to the nuclear industry, such usage does not bring the plant concerned within the scope of the Convention.

10. Similarly, risks which arise in respect of radioisotopes usable for any industrial, commercial, agricultural, medical or scientific

9. Nukleare anlæg defineres som reaktorer med undtagelse af sådanne, som er installeret i transportmidler (se stykke 11), fabrikker til fremstilling eller behandling af nukleare substanser, fabrikker til adskillelse af isotoper i nukleart brændsel, fabrikker til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel og anlæg til opbevaring af nukleare substanser. Hvor nukleare substanser kun opbevares som et led i deres transport — for eksempel på en jernbaneperron — vil de anlæg, som anvendes til opbevaringen, normalt ikke blive betragtet som faldende inden for definitionen af nukleart anlæg på grund af opbevaringens forbigående og tilfældige karakter. Nukleart brændsel defineres som fissibelt materiale, d. v. s. uran, herunder naturligt uran i alle dets former, og plutonium i alle dets former. Nukleare substanser defineres som nukleart brændsel, undtagen naturligt uran og udarmet uran, og radioaktivt produkt eller affald. Ved udarmet uran forstås uran, som indeholder mindre af isotopen U 235, end der indeholdes i naturligt uran.

Visse former for virksomhed, såsom optagning, forarbejdning og fysisk koncentration af uranmalm, medfører ikke høje grader af radioaktivitet, og de farer, der er forbundet dermed, berører snarere de direkte omfattede personer end befolkningen i almindelighed. Derfor falder disse former for virksomhed ikke inden for konventionens særlige regler. Fabrikker til fremstilling eller behandling af naturligt eller udarmet uran, anlæg til opbevaring af naturligt eller udarmet uran, og befordringen af naturligt og udarmet uran er også undtaget, da graden af radioaktivitet er lav, og der ikke er kritiske risici forbundet dermed.

Anlæg, hvori der findes små mængder af fissible stoffer, såsom laboratorier, er ligeledes uden for konventionen. Partikel-acceleratorer er også undtaget. Hvor stoffer som uransalte anvendes i forbindelse med forskellig industriel virksomhed, der ikke har med nuklear industri at gøre, bringer sådan brug heller ikke vedkommende anlæg ind under konventionens anvendelsesområde.

10. Ligeledes er risici, som opstår med hensyn til radioisotoper, der benyttes til industrielle, kommercielle, landbrugsmæs-

purpose are excluded from the scope of the Convention, once the radioisotopes are outside a nuclear installation. Such risks are not of an exceptional nature and, indeed, have been covered by the insurance industry in the ordinary course of business for some years. Despite the rapidly increasing use of radioisotopes in many fields, which will require continual and careful observance of health protection precautions, there is little possibility of catastrophe. Hence no special third party liability problems are posed and the matter is left to existing legal regimes.

If, however, an incident occurs involving radioisotopes which are in a nuclear installation and causes damage arising out of or resulting from the special properties of these materials as defined, the nuclear incident is covered by the Convention. Whilst there may be some borderline cases, this solution indicates in a general way the moment in time when radioisotopes fall outside the Convention.

11. For different reasons, only reactors other than those comprised in any means of transport are covered; i.e., reactors which are used or incorporated for use in a means of transport as a source of power, whether for propelling it or for any other purpose such as, for example, serving as a source of electricity for lighting the means of transport are excluded. The feasibility of merchant ship propulsion has clearly been brought nearer by the success of the atomic-powered submarines, and it is encouraging to note that it is possible that the marine insurance market will be in a position to offer a satisfactory cover to commercial owners of nuclear-propelled ships when they are ready to take the water, but commercial exploitation is still some way off.

The possibility of nuclear-propelled aircraft is frequently discussed but commercial development is even further away. In view of the special problems which are posed in this field, it is not felt appropriate at present for nuclear propulsion to be covered by the Convention.

12. The same position is true with regard to nuclear fusion, which may be on the threshold of a development which will render it of great economic importance in a few decades. But until the nature of the

sige, medicinske eller videnskabelige formål, udelukkede fra konventionens område, når radioisotoperne er uden for et nukleart anlæg. Sådanne risici er ikke af usædvanlig beskaffenhed og har i nogle år været dækket af forsikringsselskaberne på sædvanlig måde. Trods den hastigt voksende anvendelse af radioisotoper på mange områder, hvilket vil kræve en stadig og omhyggelig overholdelse af sundhedsforskrifter, er der kun ringe mulighed for en katastrofe. Derfor er der ikke opstået særlige problemer med hensyn til civilretligt ansvar, og spørgsmålet overlades til de bestående retsregler.

Hvis der imidlertid sker en ulykke under medvirken af radioisotoper, der er i et nukleart anlæg, og der forvoldes skade som følge af de særlige egenskaber ved disse stoffer, er den nukleare ulykke dækket af konventionen. Skønt der kan forekomme grænsetilfælde, angiver denne løsning på en almindelig måde det tidspunkt, da radioisotoper falder uden for konventionen.

11. Af andre grunde dækkes kun reaktorer, som ikke er installeret i transportmidler; d. v. s. reaktorer, som bruges, eller som er indsat til brug i et transportmiddel som kraftkilde, hvad enten det er for dets fremdrift eller for et andet formål, som for eksempel som kilde for elektricitet til belysning af transportmidlet, er undtagne. Det er klart, at muligheden for fremdrift af handelsskibe er blevet bragt nærmere ved de atomdrevne undervandsbådes succes, og det er opmuntrende at bemærke, at det er muligt, at søforsikringsbranchen vil være i stand til at tilbyde en tilfredsstillende dækning for kommercielle ejere af nukleart drevne skibe, når de er færdige til at blive søsat, men forretningsmæssig udnyttelse ligger endnu et stykke vej borte.

Muligheden for nukleart drevne flyvemaskiner diskuteres ofte, men forretningsmæssig udvikling er her endnu fjernere. Under hensyn til de særlige problemer, der opstår på dette område, synes det ikke naturligt, at nuklear energi som middel til fremdrift for tiden dækkes af konventionen.

12. Det samme standpunkt må indtages over for nuklear fusion, som måske er på tærsklen til en udvikling, der vil give den stor økonomisk betydning i løbet af få årtier. Men indtil udviklingen ligger klarere,

development is clearer it does not seem possible or necessary to take nuclear fusion into consideration.

13. So as to take account of future developments as well as new activities which may involve risks of an exceptional kind, it is provided that the Steering Committee for Nuclear Energy, the governing body of O.E.C.D.'s European Nuclear Energy Agency (ENEA), may extend the scope of the Convention to other nuclear installations [Article 1 (a) (ii)]. The Steering Committee may furthermore include new materials in the definition of nuclear fuel [Article 1 (a) (iii)]. It may also decide that a nuclear installation or nuclear fuel or nuclear substances at present included may, by reason of the small risks involved, cease to be covered by the Convention [Article 1 (b)]. Decisions of the Steering Committee in all these matters are taken, in accordance with the Statute of ENEA, by mutual agreement of the members of the Steering Committee representing Contracting Parties [Article 16].

Nature of Liability.

14. In Western Europe, with but few exceptions, there is a long-established tradition of legislative action or judicial interpretation that a presumption of liability for hazards created arises when a person engages in a dangerous activity. Because of the special dangers involved in the activities within the scope of the Convention and the difficulty of establishing negligence in view of the new techniques of atomic energy, this presumption has been adopted for nuclear liability. Absolute liability is therefore the rule; liability results from the risk irrespective of fault [Articles 3 and 4]. This does not, however, mean that merely to engage in a nuclear activity or to transport nuclear substances is to be considered in itself as a presumption of fault; but where an incident occurs, the liability of the operator of the nuclear installation concerned is absolute.

synes det ikke muligt eller nødvendigt at tage nuklear fusion med i overvejelserne.

13. For at tage hensyn til fremtidig udvikling såvel som nye former for virksomhed, som kan medføre risici af usædvanlig karakter, er det bestemt, at Styrelseskomiteen for Atomenergi, det ledende organ inden for O.E.C.D.s europæiske Atomenergi-Organisation (E.N.E.A.) kan udvide konventionens område til andre nukleare anlæg [artikel 1 (a) (ii)]. Styrelseskomiteen kan endvidere indbefatte nye stoffer under definitionen af nukleart brændsel [artikel 1 (a) (iii)]. Den kan også bestemme, at et nukleart anlæg eller nukleart brændsel eller substans, som for øjeblikket er undergivet konventionen, under hensyn til, at de kun medfører en ringe fare, kan ophøre med at være dækket af konventionen [artikel 1 (b)]. Styrelseskomiteens beslutninger i alle disse sager tages i overensstemmelse med Den Europæiske Atomenergi-Organisations statut ved enstemmighed mellem medlemmerne af Styrelseskomiteen som repræsentanter for de kontraherende parter [artikel 16].

Answarets art.

14. I Vesteuropa er der med kun få undtagelser en gammel tradition i lovgivningen eller domstolenes fortolkning for at formode, at der er ansvar for opståede ulykkestilfælde, når en person går i gang med en farlig virksomhed. På grund af de særlige farer, der følger med de inden for denne konventions område faldende virksomheder, og vanskelighederne ved at fastslå forsømmelse under hensyn til den nye teknik ved anvendelse af nuklear energi, har man anvendt denne formodning for så vidt angår ansvaret for nuklear virksomhed. Objektivt ansvar er derfor hovedreglen; ansvar er en følge af risikoen uden hensyn til skyld [artiklerne 3 og 4]. Dette betyder imidlertid ikke, at alene det at gå igang med nuklear virksomhed eller at transportere nuklear substans skal anses som noget, der fremkalder formodning for skyld, men hvor en ulykke sker, er ansvaret for indehaveren af et nukleart anlæg absolut.

Person Liable — Installations.

15. All liability is channelled onto one person, namely the operator of the nuclear installation where the nuclear incident occurs. Under the Convention, the operator—and only the operator—is liable for nuclear incidents at installations and no other person is liable. The Convention deals, of course, only with civil liability. The operator of a nuclear installation is denned as the person designated or recognized as the operator of that nuclear installation by the competent public authority [Article 1 (a) (vi)]. Where there is a system of licensing or authorization, the operator will be the licensee or person duly authorized. In all other cases he will be the person required by the competent public authority, in accordance with the provisions of the Convention, to have the necessary financial protection to meet third party liability risks. Thus, during test operation when a reactor, for the initial trial period, is normally operated by the supplier before being handed over to the person for whom the reactor was supplied, the person liable will be appropriately designated by the competent public authority. Where an action is brought, the court concerned will be bound to consider the operator as the person considered as the operator by the competent public authority of the country where the operator's installation is situated.

Two primary factors have motivated in favour of this channelling of all liability onto the operator which involves a limitation of the rights of an injured person under the law of torts to sue the person causing the damage. Firstly, it is desirable to avoid difficult and lengthy questions of complicated legal cross-actions to establish in individual cases who is legally liable. Secondly, special insurance would otherwise be needed to cover the liability of all those who might be associated with the operation of a nuclear installation as well as the liability of the operator, which would be very expensive and which it is not certain would be available.

16. No other person is liable for compensation for damage caused by a nuclear incident [Article 6 (b)]. This rule does not

Den ansvarlige — Anlæg.

15. Alt ansvar er pålagt én person, nemlig indehaveren af det nukleare anlæg, hvor ulykken sker. Efter konventionen er indehaveren — og kun indehaveren — ansvarlig for nukleare ulykker i anlæg, og ingen anden er ansvarlig. Konventionen behandler selvfølgelig kun det civilretlige ansvar. Indehaveren af et nukleart anlæg defineres som den, der af den kompetente offentlige myndighed er udpeget eller anerkendt som indehaver af det nukleare anlæg [artikel 1 (a) (vi)]. Hvor der består et system med tilladelser eller autorisationer, er indehaveren den, som har tilladelsen, eller som er behørigt autoriseret. I alle andre tilfælde vil han være den, af hvem det af den kompetente offentlige myndighed i henhold til konventionens bestemmelser kræves, at han har den nødvendige økonomiske sikkerhed til at imødegå det civilretlige ansvar. Ved prøvekørslen af en reaktor i den første forsøgsperiode, i hvilken reaktoren normalt betjenes af leverandøren, før den overgives til den person, til hvem den skal leveres, er således den ansvarlige person den, som på behørig måde er udpeget af den kompetente offentlige myndighed. I tilfælde af, at sag bliver anlagt, skal vedkommende domstol anse den person som indehaver, som af den kompetente offentlige myndighed i det land, hvor indehaverens anlæg er beliggende, anses som indehaver.

To primære faktorer har været bestemmende for denne „kanalisering“ af hele ansvaret til indehaveren, hvilket medfører en begrænsning af den skadedes ret til i medfør af erstatningsretlige regler at sagsøge skadevolderen. For det første er det ønskeligt at undgå vanskelige og vidtløftige spørgsmål om anlæg af indviklede retssager mellem mange personer indbyrdes for i det konkrete tilfælde at fastslå, hvem der er den retligt ansvarlige. For det andet ville særlige forsikringer være nødvendige for at dække ansvaret for alle, der måtte få med et nukleart anlæg at gøre, såvel som ansvaret for indehaveren, hvilket ville blive meget kostbart, og hvilket ikke med sikkerhed ville være muligt.

16. Ingen anden er ansvarlig for skade forvoldt ved en nuklear ulykke [artikel 6 (b)]. Denne regel griber ikke ind i eks-

affect existing international agreements in the field of transport (see paragraph 35) nor is it intended to affect the rules of public international law with regard to any possible responsibility of States towards each other in the event of tortious acts. Moreover, where the operator is not liable under the Convention for damage to the nuclear installation itself or to on-site property or to the means of transport [Article 3 (a) (ii)] or is exonerated with respect to certain damage [Article 9], the Convention leaves it to the ordinary rules of law to determine the liability of an individual for such damage where that damage results from an act or omission of that individual done with intent to cause damage [Article 6 (c) (i) (1)]. In addition, it does not affect the liability of a person duly authorized to operate a reactor comprised in a means of transport where the operator is not liable under the Convention [Article 6 (c) (i) (2)]. The operator himself can be held to no liability outside the Convention with respect to damage caused by a nuclear incident, except to the extent that national legislation or the legislation of the Contracting Party in whose territory the nuclear installation of the operator liable is situated specifically provides for such liability with respect to the means of transport and only where damage to the means of transport has not been included within the liability of the operator under paragraph (c) of Article 7 [Article 6 (c) (ii)].

17. It is essential to the notion of channelling liability onto the operator that no actions may lie against any other person and in particular, for example, any person who has supplied any services, materials or equipment in connection with the planning, construction, modification, maintenance, repair or operation of a nuclear installation.

In the ordinary course of law, on the contrary, should an incident arise due to a defect in design or in materiel supplied, a person suffering damage may well have a right of action against the supplier, for example, on the basis of the so-called products liability.

18. Furthermore, the operator might well have a recourse for indemnity in respect of any compensation which he has to pay for damage to third parties. A corollary

sterende internationale overenskomster på transportområdet (se stykke 35), og den tilsligter heller ikke at anfægte folkerettens regler med hensyn til et muligt ansvar mellem staterne indbyrdes for uberettigede handlinger. Hvor anlægsindehaveren ikke er ansvarlig efter konventionen for skade på selve det nukleare anlæg eller på derværende ejendom eller på transportmidlet [artikel 3 (a) (ii)] eller er undtaget fra ansvar for en vis skade [artikel 9], overlades konventionen det endvidere til almindelige retsregler at bestemme ansvaret for en enkeltperson for en sådan skade, såfremt skaden følger af en handling eller undladelse, som er foretaget af den pågældende i den hensigt at forvolde skade [artikel 6 (c) (i) (1)]. Endvidere påvirker konventionen ikke ansvaret for en person, der er behørigt autoriseret til at drive en reaktor, der er installeret i et transportmiddel, såfremt anlægsindehaveren ikke er ansvarlig i henhold til konventionen [artikel 6 (c) (i) (2)]. Anlægsindehaveren selv kan ikke gøres ansvarlig uden for konventionen med hensyn til skade forvoldt ved en nuklear ulykke, bortset fra tilfælde, hvor national lov eller loven i den kontraherende stat, på hvis territorium den ansvarlige indehavers anlæg er beliggende, giver særlige bestemmelser for sådant ansvar med hensyn til transportmidlet, og kun såfremt skade på transportmidlet ikke er inkluderet i anlægsindehaverens ansvar efter stykke (c) i artikel 7 [artikel 6 (ii)].

17. Det er væsentligt for kanaliseringen af ansvaret til indehaveren, at der ikke kan anlægges sag mod andre personer og i særdeleshed ikke mod nogen, som har ydet nogen tjeneste, leveret materialer eller udstyr i forbindelse med planlægning, bygning, ændring, vedligeholdelse, reparation eller drift af et nukleart anlæg.

Skulle en ulykke ske på grund af fejl ved udformningen eller ved leveret materiale, kunne derimod efter almindelige retsregler den, som har lidt skade, have ret til at anlægge sag mod leverandøren, f. eks. på grundlag af det såkaldte „produktionsansvar“.

18. Endvidere kunne indehaveren have regresret med hensyn til erstatning, som han må betale til skadelidte. Et naturligt korrelat til den foreslåede kanalisering af ansvaret er

to the notion of channelling is therefore that possible recourse actions by the operator (or the insurer or other financial guarantor to whom the operator's right of recourse may have been transferred) against suppliers in respect of any sums which the operator has paid as compensation are barred.

19. There are, however, two exceptions to this rule. Firstly, where the damage caused by a nuclear incident results from an act or omission done with the intention of causing damage, the operator's normal right of recourse against the individual who so acts or omits to act is specifically retained [Article 6 (f) (i)]. The right of recourse is limited to a right against the individual physical person who acts or omits to act with intent to cause damage. There is no right of recourse against the employer of such a person and the principle of "*respondeat superior*" is thus excluded. Imputation to the employer of acts or omissions of individuals done with intent to cause damage has been barred, for it would be contrary to the purpose of the Convention. Under the Convention, operators of nuclear installations can never be held to any civil liability beyond the maximum laid down pursuant to Article 7 even if the damage was caused by them with intent to cause damage. For this maximum liability, insurance or other financial security will be available. If undertakings supplying operators were to be held liable for acts or omissions of their employees by way of actions in recourse for an unlimited amount, it would be impossible for them to obtain the necessary insurance or other financial security. This would involve serious consequences for suppliers and impede the development of the nuclear industry.

Secondly, rights of recourse may be exercised where and to the extent that they are expressly provided for in contractual arrangements [Article 6 (f) (ii)]. These rights of recourse may, of course, be exercised by the insurer or other financial guarantor by way of subrogation.

The provisions of Article 6 (f) relating to the operator's right of recourse do not include his rights to recover from joint tortfeasors in the case where more than one operator is liable.

derfor, at mulige regressøgsmaal fra indehaveren (eller forsikreren eller den økonomiske garant, til hvilken indehaverens regresret måtte være overført) mod leverandører for beløb, som indehaveren har betalt som erstatning, er udelukket.

19. Der er imidlertid to undtagelser fra denne regel. For det første er i tilfælde, hvor skaden er forvoldt ved en nuklear ulykke, der skyldes en handling eller undladelse foretaget i den hensigt at forvolde skade, indehaverens almindelige regresret mod den, der handler eller undlader at handle, udtrykkelig bibeholdt [artikel 6 (f) (i)]. Regresretten er begrænset til en ret mod den individuelle fysiske person, som handler eller undlader at handle i den hensigt at forvolde skade. Der er ingen regresret mod en sådan persons arbejdsgiver, og princippet om den overordnede ansvar er således udelukket. Det er udelukket at pålægge arbejdsgiveren ansvar for enkeltpersoners handlinger eller undladelser foretaget i den hensigt at forvolde skade, idet dette ville stride mod konventionens hensigt. I medfør af konventionen kan indehavere af nukleare anlæg aldrig pålægges noget civilretligt ansvar udover det i henhold til artikel 7 fastsatte maksimum, selv om skaden er blevet forvoldt af dem i skadehensigt. For dette maksimale ansvar vil forsikring eller anden økonomisk sikkerhed kunne skaffes. Hvis virksomheder, der er leverandører til indehavere, ved regressøgsmaal kunne gøres ansvarlige for handlinger eller undladelser foretaget af deres ansatte for et ubegrænset beløb, ville det være umuligt for dem at opnå den nødvendige forsikring eller anden økonomisk sikkerhed. Dette ville have alvorlige følger for leverandørerne og vanskeliggøre den nukleare industris udvikling.

For det andet kan regresretten udøves i de tilfælde og i det omfang, hvori det udtrykkeligt er aftalt [artikel 6 (f) (ii)]. Denne regresret kan selvfølgelig udøves af forsikreren eller den økonomiske garant ved indtræden i retten.

Bestemmelserne i artikel 6 (f) vedrørende indehaverens regresret omfatter ikke hans ret til at søge dækning hos medskadevoldere i tilfælde, hvor flere end én indehaver er ansvarlig.

20. Where the damage gives rise to the liability of more than one operator, the liability of the different operators involved is joint and several and any of them may therefore be sued for the whole amount of the damage. The total amount of compensation available is therefore the aggregate of the sums of each of the operators concerned. This rule, however, does not apply to a nuclear incident involving nuclear substances in the course of carriage in one and the same means of transport, or involving such substances where they are stored incidental to the carriage, in one and the same nuclear installation; here the total amount of compensation is the highest amount established with respect to any of them. In any event, whether the nuclear incident occurs at or in connection with an installation or in the course of transport, no operator is liable to pay more than the maximum amount established for him in respect of a nuclear incident in accordance with Article 7 [Article 5 (d)]. The ordinary operation of common law as regards contributions between persons jointly and severally liable will regulate the recovery of sums paid as compensation to third parties as between the different operators involved.

21. In the event of a nuclear incident involving materials which have been stolen, lost, jettisoned or abandoned, liability is imposed on the operator from whose nuclear installation the materials came immediately before such an event [Article 3 (a)].

Person liable — transport.

22. When nuclear incidents occur in the course of transport of nuclear substances, the choice of the person liable must fall either upon the carrier or upon the operator of the nuclear installation in connection with which the materials are carried. The choice will not affect any contractual arrangements which may be made by the person liable and, in turn, such arrangements will not, of course, have any effect upon third persons.

It would seem normal, in the case of transport, for the carrier to be the person liable and this is the present situation at common law. However, in the case of radio-

20. Hvor skaden giver anledning til ansvar for flere end én indehaver, er de pågældende solidarisk ansvarlige, og hver af dem kan derfor blive sagsøgt for hele skadeserstatningen. Det samlede erstatningsbeløb, der står til rådighed, er derfor summen af hver af de pågældende indehaveres erstatningsbeløb. Denne regel gælder imidlertid ikke for en nuklear ulykke, der omfatter nuklear substans under transport i et og samme transportmiddel, eller nuklear substans, der er oplagret i et og samme nukleare anlæg i forbindelse med transporten; her er det samlede erstatningsbeløb det højeste beløb, der er fastsat for nogen af dem. I alle tilfælde, hvad enten en nuklear ulykke er sket i eller i forbindelse med et anlæg eller under transport, er ingen indehaver ansvarlig for et større beløb end det for ham i henhold til artikel 7 for nukleare ulykker fastsatte maksimale beløb [artikel 5 (b)]. Regressen mellem de ansvarlige indehavere med hensyn til udbetalte erstatningsbeløb til tredjemand reguleres efter de almindelige retsregler om fordeling af ansvaret mellem solidarisk ansvarlige.

21. I tilfælde af en nuklear ulykke, der omfatter stoffer, som er blevet stjålet, tabt, kastet over bord eller opgivet, pålægges ansvaret den indehaver, fra hvis nukleare anlæg stoffene er kommet umiddelbart forud for en sådan ulykke [artikel 3 (a)].

Den ansvarlige — Transport.

22. Når nukleare ulykker sker under transport af nuklear substans, må valget af den ansvarlige person falde enten på fragtføreren eller den indehaver, i tilknytning til hvis nukleare anlæg transporten af materialet udføres. Valget berører ikke nogen aftale, som måtte blive indgået af den ansvarlige person, og på den anden side vil sådanne aftaler selvfølgelig ikke have virkning over for tredjemand.

Det kan i tilfælde af transport synes normalt, at fragtføreren er den ansvarlige person, og dette er den nuværende retsstilling. Ganske særlige hensyn spiller imidlertid ind,

active materials, very special considerations are involved. The carrier will generally not be in a position to verify the precautions in packing and containment taken by the person sending the materials. Moreover, if the carrier is to be liable he will have to obtain the necessary insurance coverage in respect of potentially high liability, and this would result in increased transport charges for the operator. Transport insurance ordinarily covers only the value of the goods transported, i.e., their loss or destruction, and does not extend to damage which such goods may cause to third persons.

23. If liability is to be imposed on the operator, the operator in question must be denned; is it to be the operator who sends nuclear substances or who receives them? In principle, liability is imposed on the operator sending the materials since he will be responsible for the packing and containment and for ensuring that these comply with the health and safety regulations laid down for transport [Article 4 (a)].

24. The liability of the sending operator ends when the operator of another nuclear installation has assumed liability for the materials pursuant to the express terms of a written contract [Article 4 (a) (i) and (b) (i)]; but, if the contract contains no such express terms, his liability ends when the operator of another nuclear installation has taken charge of the materials [Article 4 (a) (ii) and (b) (ii)]. It also ends when the materials have been taken in charge by a person duly authorized to operate a reactor comprised in a means of transport, if the materials are intended to be used in that reactor [Article 4 (a) (iii)]. Thus, from the point of view of the person suffering damage, the burden of proof will be on the sending operator to show that the operator of some other nuclear installation has assumed liability under contract or that such operator or a person operating a reactor comprised in a means of transport has taken charge of the nuclear substances. The precise moment of the taking in charge will normally be determined by the competent tribunal in the event of actions (but also see paragraph 32). Similarly, if the materials are sent to the operator from a person operating a reactor comprised in a means of transport,

hvor det drejer sig om radioaktive stoffer. Fragtføreren vil almindeligvis ikke kunne skaffe sig klarhed over de forsigtighedsforanstaltninger med hensyn til pakning og emballage, som er foretaget af den person, som sender stofferne. Endvidere måtte fragtføreren, hvis han skulle bære ansvaret, have den nødvendige forsikringsdækning for det mulige, høje ansvar, og heraf ville følge forhøjede transportomkostninger for indehaveren. Transportforsikringer dækker almindeligvis kun værdien af det transporterede gods, d. v. s. tab eller ødelæggelse af det, og omfatter ikke skade, som dette gods måtte forvolde tredjemand.

23. Hvis ansvar skal pålægges indehaveren, skal den pågældende indehaver bestemmes; skal det være den indehaver, der sender den nukleare substans, eller den, som modtager det? Principielt pålægges ansvaret den indehaver, som sender stoffet, fordi han vil være ansvarlig for pakning og emballage og for, at dette er i overensstemmelse med sundheds- og sikkerhedsbestemmelserne for befording [artikel 4 (a)].

24. Ansvaret for den indehaver, som er afsender, ophører, når indehaveren af et andet nukleart anlæg har overtaget ansvaret for stoffet i overensstemmelse med de udtrykkelige bestemmelser i en skriftlig aftale [artikel 4 (a) (i) og (b) (i)], men hvis aftalen ikke indeholder sådanne udtrykkelige bestemmelser, ophører hans ansvar, når indehaveren af et andet nukleart anlæg har taget stoffet i besiddelse [artikel 4 (a) (ii) og (b) (ii)]. Det ophører også, når stoffet er overtaget af en person, der er behørigt autoriseret til at drive en reaktor i et transportmiddel, hvis stoffet er bestemt til at benyttes i denne reaktor [artikel 4 (a) (iii)]. Fra den skadelidendes synspunkt vil det således påhvile den anlægsindehaver, der har afsendt stoffet, at bevise, at en anden anlægsindehaver har overtaget ansvaret ved aftale, eller at en sådan anlægsindehaver eller en person, der driver en reaktor i et transportmiddel, har taget den nukleare substans i besiddelse. Det nøjagtige tidspunkt for overtagelsen vil i tilfælde af søgsmål normalt blive fastslået af den kompetente domstol (se dog tillige stykke 32). Hvis stoffet er sendt til anlægsindehaveren af en person, der driver en reaktor i et transportmiddel, vil på tilsvarende måde

the liability of the receiving operator begins when he has taken charge of them [Article 4 (b) (III)].

25. If, however, the materials are consigned to a destination in a non-Contracting State, different rules apply, for the Convention clearly cannot impose liability upon persons not subject to the jurisdiction of the Contracting Parties. The liability of the sending operator comes to an end when the materials have been unloaded from the means of carriage by which they have arrived in the territory of the non-Contracting State [Article 4 (a) (iv)].

26. In the converse situation, where materials are being carried from a non-Contracting State to a Contracting Party, i. e., where there is no sender in the territory of the Contracting Parties, another rule applies. It is vital for victims that there should always be somebody liable within the territory of the Contracting Parties: liability in this case is imposed upon the operator for whom the materials are destined and with whose written consent they have been sent [Article 4 (b) (iv)].

27. Here again, it is necessary to define exactly the point when the liability of the operator in the territory of a Contracting Party for whom the materials are destined, and with whose written consent they have been sent, begins. This operator's liability will begin when the materials have been loaded on the means of transport by which they are to be carried from the territory of the non-Contracting State from which they are sent. In this case also the general principle of Article 2 applies and the operator will not be liable for nuclear incidents occurring in or damage suffered in the territory of non-Contracting States.

28. As has already been pointed out (see paragraph 7), the operator will not be liable under the Convention, unless the national legislation of the Contracting Party in whose territory his installation is situated otherwise provides, for nuclear incidents occurring in or damage suffered in the territory of a non-Contracting State, though persons such as carriers and suppliers may have certain rights which they can enforce against him (see paragraph 37).

den modtagende anlægsindehavers ansvar begynde, når han har taget det i besiddelse [artikel 4 (b) (iii)].

25. Hvis imidlertid stoffet er afsendt til et bestemmelsessted i en ikke-kontraherende stat, gælder andre regler, for konventionen kan selvfølgelig ikke pålægge personer, der ikke er undergivet en kontraherende parts domsmyndighed, ansvar. Ansvar for den indehaver, som er afsender, ophører, når stoffet er blevet læsset af det transportmiddel, med hvilket det er ankommet til den ikke-kontraherende stats territorium [artikel 4 (a) (iv)].

26. I den omvendte situation, hvor stoffet transporteres fra en ikke-kontraherende stat til en kontraherende part, d. v. s. hvor der ikke er nogen afsender på en kontraherende parts territorium, gælder en anden regel. Det er af afgørende betydning for ofrene, at der altid er en ansvarlig på de kontraherende parters territorium; ansvar pålægges i dette tilfælde den indehaver, til hvem stoffet er bestemt, og med hvis skriftlige samtykke det er sendt [artikel 4 (b) (iv)].

27. Også her er det nødvendigt nøjagtigt at bestemme, hvornår ansvaret begynder for den indehaver på en kontraherende parts territorium, til hvem stoffet er bestemt, og med hvis skriftlige samtykke det er blevet sendt. Denne indehavers ansvar begynder, når stoffet er blevet indladet i det transportmiddel, med hvilket det skal bringes fra den ikke-kontraherende stats territorium, fra hvilken det sendes. I dette tilfælde er det almindelige princip i artikel 2 også anvendeligt, og indehaveren bliver ikke ansvarlig for nukleare ulykker, der sker, eller for skade, der lides, på en ikke-kontraherende stats territorium.

28. Som det allerede er påpeget (se stykke 7), vil indehaveren ikke i medfør af konventionen være ansvarlig for nukleare ulykker, der sker, eller skade, der lides, på en ikke-kontraherende stats territorium, medmindre national lovgivning i den kontraherende part, på hvis territorium indehaverens anlæg er beliggende, bestemmer anderledes. Dog kan visse personer såsom fragtførere og leverandører have visse rettigheder, som de kan udøve mod indehaveren (se stykke 37).

29. In addition, since nuclear substances may be stored temporarily in the course of their carriage it was necessary to establish a clear rule as to which operator would be liable if such storage took place in a nuclear installation. Although facilities where nuclear substances are stored only incidentally to their carriage are normally excluded from the definition of "nuclear installation" (see paragraph 9), such facility may itself be a nuclear installation within the meaning of Article 1 (a) (ii). However, the operator of a nuclear installation will not be liable for damage caused by a nuclear incident involving only nuclear substances which are stored at his installation incidental to their carriage where another operator or person is liable pursuant to Article 4 [Article 5 (b)].

30. There is one exception to the basic principle that only the operator is liable under the Convention. A Contracting Party may, by legislation, on condition that the requirements of Article 10 (a) with regard to financial security are fulfilled, provide that a carrier be liable under the Convention in substitution for an operator of a nuclear installation in its territory. The term "carrier" as used in the Convention is understood to include a person carrying on the business of disposing of radioactive waste. Such substitution will be in accordance with the terms laid down in the legislation and by decision of the competent public authority. Moreover, the substitution must be requested by the carrier and have the consent of the operator of the nuclear installation situated in the territory of the Contracting Party in question. Once the decision has been taken, the carrier will be liable in accordance with the Convention in place of that operator. For all the purposes of the Convention, the carrier is then considered, in respect of nuclear incidents occurring in the course of carriage of nuclear substances, as an operator of a nuclear installation in the territory of the Contracting Party whose legislation has provided for the substitution [Article 4 (d)].

Where, in respect of the carriage of nuclear substances coming from or destined for different operators, the carrier has assumed, by substitution, the liability of each

29. Da nukleare substanser kan blive oplagret midlertidigt under en transport, var det tillige nødvendigt at indføre en klar regel om, hvilken anlægsindehaver der skulle være ansvarlig, hvis en sådan oplagring fandt sted i et nukleart anlæg. Skønt lokaliteter, hvor nukleare substans alene oplagres i forbindelse med stoffets transport, normalt udelukkes fra definitionen af „nukleart anlæg" (se stykke 9), kan en sådan lokalitet selv være et nukleart anlæg i den betydning, som anvendes i artikel 1 (a) (ii). Indehaveren af et nukleart anlæg vil imidlertid ikke blive ansvarlig for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, hvortil alene har medvirket nukleare substans, som er oplagret i hans anlæg i forbindelse med stoffets transport, såfremt en anden anlægsindehaver eller person er ansvarlig efter artikel 4 [artikel 5 (b)].

30. Der er en undtagelse fra det grundlæggende princip, at kun indehaveren er ansvarlig i henhold til konventionen. En kontraherende part kan på betingelse af, at kravet i artikel 10 (a) med hensyn til økonomisk sikkerhed er opfyldt, ved lov bestemme, at en fragtfører kan være ansvarlig i medfør af konventionen i stedet for en indehaver af et nukleart anlæg på dens område. Udtrykket „fragtfører" i konventionen anses også at omfatte en person, der beskæftiger sig med at fjerne radioaktivt affald. Sådan overtagelse af ansvaret skal træffes i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i loven og ved den kompetente offentlige myndigheds beslutning. Endvidere skal overtagelsen være begæret af fragtføreren og have samtykke fra indehaveren af det nukleare anlæg, der er beliggende på den pågældende kontraherende parts territorium. Når en sådan beslutning er taget, er fragtføreren ansvarlig i henhold til konventionen i stedet for indehaveren. Fragtføreren betragtes da for alle af konventionen omfattede formål med hensyn til nukleare ulykker, der sker under transporten af den nukleare substans, som indehaver af et nukleart anlæg på den kontraherende parts territorium, ved hvis lovgivning der er givet adgang til overtagelsen af ansvaret [artikel 4 (d)].

Hvor fragtføreren for så vidt angår transport af nukleare substans, der kommer fra eller er bestemt for forskellige indehavere, har overtaget hver af de pågældende inde-

of the operators concerned, such carrier is considered as if he were each of the different operators concerned and the rules relating to liability of more than one operator will apply in the same way as if there had been no substitution.

31. In order to facilitate the transport of radioactive materials, especially in the event of transit through a number of countries, it is provided that in respect of each carriage the operator liable in accordance with the Convention must provide the carrier with a certificate issued by or on behalf of the insurer or other person providing the financial security required pursuant to Article 10. This certificate must contain the name and address of the operator liable and the details of the financial security. This information may not be subsequently contested by the person by whom or on whose behalf the certificate was issued. The certificate must also include an indication of the nuclear substances involved and the carriage in respect of which the security applies, as well as a statement by the competent public authority that the person named is an operator within the meaning of the Convention [Article 4 (c)].

32. For transport of nuclear substances to or from installations situated in its territory, a Contracting Party may require the operators of the installations for whom the substances are carried from abroad to take the substances in charge the moment the substances reach its territory or even earlier. Similarly, in the case of nuclear substances sent by operators of nuclear installations in its territory to a foreign destination, a Contracting Party may require that the nuclear substances shall remain in the charge of such operators until they have left its territory or even longer.

33. The possession of a certificate by a carrier does not imply any right to enter the territory of a Contracting Party. Moreover, a Contracting Party may subject the transit of nuclear substances through its territory to the condition that the maximum amount of liability of the foreign operator concerned is increased if it considers, taking account of the special dangers of the nuclear substances in the particular transit in question, that such amount does not adequately cover the risks. But the maximum amount

haveres ansvar, betragtes en sådan fragtfører, som om han var hver enkelt af de pågældende forskellige indehavere, og reglerne vedrørende ansvar for flere end én indehaver gælder på samme måde, som hvis der ikke var sket overtagelse af ansvaret.

31. For at lette transporten af radioaktive stoffer, særlig i tilfælde af transit gennem flere lande, er det bestemt, at for hver transport skal den indehaver, der er ansvarlig i henhold til konventionen, forsyne fragtføreren med et certifikat, der er udstedt af eller for forsikreren eller en anden person, som yder den ifølge artikel 10 krævede økonomiske garanti. Dette bevis skal indeholde indehaverens navn og bopæl og nærmere oplysninger om den økonomiske sikkerhed. Disse oplysninger kan ikke senere bestrides af den person, af hvem eller på hvis vegne certifikatet blev udstedt. Certifikatet skal også indeholde angivelse af den nukleare substans, som transporten omfatter, og den transport, for hvilken sikkerheden dækker, såvel som en erklæring fra den kompetente offentlige myndighed om, at den person, der er nævnt deri, er indehaver i konventionens betydning [artikel 4 (c)].

32. En kontraherende part kan for transport af nuklear substans til eller fra anlæg, der er beliggende på dens territorium, kræve, at de anlægsindehavere, til hvem stoffet transporteres fra udlandet, skal overtage det, så snart det ankommer til dens territorium eller endog tidligere. Ligeledes kan en kontraherende part kræve, at den nukleare substans i tilfælde af, at den sendes fra indehavere af nukleare anlæg på dens territorium til udenlandske bestemmelsessteder, skal forblive i afsendernes besiddelse, indtil det har forladt territoriet eller endog længere.

33. Fragtførerens besiddelse af et certifikat medfører ikke nogen ret til at komme ind på en kontraherende parts territorium. Endvidere kan en kontraherende part undergive transit af nuklear substans gennem sit territorium den betingelse, at det maksimale beløb for den pågældende fremmede indehavers ansvar forhøjes, hvis den under hen syn til de særlige farer ved den af den pågældende befordring omfattede nukleare substans mener, at beløbet ikke fyldestgørende dækker risikoen. Men det således

thus increased cannot exceed the maximum amount of liability of operators of nuclear installations situated in its territory [Article 7 (e)].

It was recognized, however, that a right of entry in case of urgent distress into the ports of States and a right of innocent passage through territorial seas is granted under international law and that by agreement or under international law there may be a right to fly over or land on the territory of States; hence the provisions of Article 7 (e) do not apply to a transit by sea or by air in these cases [Article 7 (f)].

34. Where, and this may well be a normal case, the carriage involves materials sent by a number of different operators, the maximum total amount for which such operators are jointly and severally liable is the highest amount established with respect to any of them pursuant to Article 7. As has already been stated (see paragraph 20), there is no accumulation of amounts for a nuclear incident in the course of transport when the nuclear substances involved are in one and the same means of transport or are stored incidentally to the transport, in one and the same nuclear installation.

35. It has been thought advisable not to interfere with existing international agreements in the field of transport in force or open for signature, ratification or accession at the date of the Convention, especially since countries outside Europe are parties to them. International agreements in the field of transport are understood to mean international agreements dealing with third party liability for damage involving a means of transport, international agreements dealing with collisions involving a means of transport and international agreements dealing with bills of lading. To avoid the possibility of conflicting provisions, it is laid down that the Convention does not affect the application of such agreements [Article 6 (b)].

36. Hence, a person suffering damage caused by a nuclear incident occurring in the course of transport may have two rights of action: one against the operator liable under the Convention and another against the carrier liable under existing international agreements in the field of transport.

forhøjede maksimale beløb kan ikke overstige det maksimale ansvarsbeløb for indehavere af nukleare anlæg beliggende på dens territorium [artikel 7 (e)].

Det blev imidlertid anerkendt, at der i medfør af folkeretten består ret til for skibe i havsnød at gå ind i en stats havne og en ret til uskadelig passage over søterritoriet, og at der ved overenskomst eller i medfør af folkeretten kan være ret til at flyve over eller lande på en stats territorium; derfor er bestemmelserne i artikel 7 (e) ikke anvendelige på passage ad sø- eller luftvejen i disse tilfælde [artikel 7 (f)].

34. Hvor, og dette kan vel være et normalt tilfælde, transporten omfatter stoffer, der sendes af et antal forskellige indehavere, er det maksimale samlede beløb, for hvilket sådanne indehavere er solidarisk ansvarlige, det højeste beløb, der ifølge artikel 7 er fastsat for nogen af dem. Som allerede udtalt (se stykke 20), sker der ikke nogen sammenlægning af ansvarsbeløb for nukleare ulykker under transport, når den pågældende nukleare substans er i et og samme transportmiddel eller opbevares i et og samme nukleare anlæg i forbindelse med transporten.

35. Man har anset det for tilrådeligt ikke at berøre internationale overenskomster vedrørende transport, som er i kraft eller åbne for undertegnelse, ratifikation eller tiltræden på konventionens undertegnedag, navnlig da lande uden for Europa er parter i sådanne overenskomster. Ved internationale overenskomster vedrørende transport forstås internationale overenskomster om ansvar over for tredjemand for skader, der omfatter transportmidler, internationale overenskomster om sammenstød vedrørende transportmidler, og internationale overenskomster om konossementer. For at undgå muligheden for strid mellem bestemmelserne er det bestemt, at konventionen ikke skal berøre sådanne overenskomsters anvendelse [artikel 6 (b)].

36. En person, der lider skade forvoldt ved en nuklear ulykke, der sker under transport, kan derfor have mulighed for to søgsmål: det ene mod den indehaver, der er ansvarlig i medfør af konventionen, og det andet mod den fragtfører, der er ansvarlig i medfør af de bestående internationale overenskomster vedrørende transport.

Where the operator liable is at the same time the carrier, for example, where he transports nuclear substances on his own means of transport, these two possible actions may be brought against one person. In this case, however, the operator cannot take advantage of the provisions of international agreements in the field of transport to reduce or alter his liability under the Convention.

37. A person so liable under any international agreement or under any legislation of a non-Contracting State acquires *hij* subrogation the rights under the Convention of the person whom he has compensated [Article 6 (d)]. If a nuclear incident occurs in the territory of a non-Contracting State or damage is suffered in such territory, any person who has his principal place of business in the territory of a Contracting Party or who is the servant of such a person acquires the rights which the person whom he has compensated would have had under the Convention had it not been for Article 2 [Article 6 (e)]. This rule, which provides for rights against the operator in circumstances where he is not liable under the Convention to persons suffering damage, i.e., in non-Contracting States, is the only derogation from the general principle of Article 2. But these rights, and the rights of subrogation mentioned earlier, can only be exercised by a person against the operator to the extent that the operator does not have a right of recourse against him [Article 6 (g)].

The rules relating to damage or loss caused jointly by a nuclear incident and by an incident other than a nuclear incident or caused jointly by a nuclear incident and by an emission of ionizing radiation not covered by the Convention (see paragraph 8) apply equally to nuclear incidents occurring in the course of transport.

All these rules relating to transport apply to all the different means of transport.

Actions

38. Although actions for compensation under the Convention, whether arising out of nuclear incidents occurring at or in connection with nuclear installations or in the course of transport, can in principle only be brought against the operator, the right

Hvor den ansvarlige indehaver på samme tid er fragtfører, f. eks. når han befordrer nuklear substans i sit eget transportmiddel, kan disse to måder at gennemføre søgsmålet på anvendes mod samme person. I dette tilfælde kan indehaveren imidlertid ikke nyde fordel af bestemmelser i internationale overenskomster vedrørende transport til at formindske eller ændre hans ansvar i medfør af konventionen.

37. En person, der således er ansvarlig i henhold til en international overenskomst eller i medfør af en ikke-kontraherende stats lovgivning, indtræder i den persons rettigheder efter konventionen, som han har ydet erstatning [artikel 6 (d)]. Hvis en nuklear ulykke sker på en ikke-kontraherende stats territorium, eller skade lides på et sådant territorium, erhverver enhver, som har sit hovedforretningssted på en kontraherende parts territorium, eller som er i en sådan persons tjeneste, de rettigheder, som den, han har ydet erstatning, ville have haft efter konventionen, hvis artikel 2 ikke var gældende [artikel 6 (e)]. Denne regel, som giver rettigheder mod indehaveren under omstændigheder, hvor han ikke i medfør af konventionen er ansvarlig over for personer, der lider skade, d. v. s. i ikke-kontraherende stater, er den eneste afvigelse fra det almindelige princip i artikel 2. Men disse rettigheder og de tidligere nævnte indtrædelsesrettigheder, kan kun udøves mod indehaveren i det omfang, hvor indehaveren ikke har nogen regresret mod ham [artikel 6 (g)].

Reglerne om skade eller tab, der er forvoldt både ved en nuklear ulykke og ved en hændelse af anden art end en nuklear ulykke eller både ved en nuklear ulykke og ved en ioniserende stråling, som ikke dækkes af konventionen (se stykke 8), finder ligeledes anvendelse på nukleare ulykker, som indtræffer under transport.

Alle disse regler angående transport gælder for alle transportmidler.

Søgsmål.

38. Skønt søgsmål om erstatning i medfør af konventionen, hvad enten de opstår som følge af en nuklear ulykke, der sker i eller i forbindelse med et nukleart anlæg eller under transport, principielt kun kan anlægges mod indehaveren, opretholdes retten til at

to bring actions against the insurer or other person providing the financial security, either as an alternative to the operator or in addition to him, is maintained where the national law of the court having jurisdiction grants a right of direct action in such a case [Article 6 (a)].

Damage giving Right to Compensation

39. The Convention contains no detailed provisions determining the kind of damage or injury which will be compensated, but it is provided merely that damage must be to persons or property and related causally to a nuclear incident. What should be considered as damage to persons or property and the extent to which compensation will be recoverable, for example, for purely moral damages or by dependents and others who suffer a loss of right to support, in view of the very wide divergence of legal principles and jurisprudence in the law of torts in European countries, is left to be decided by the competent court in accordance with the national law applicable [Article 3].

40. There are, however, two limitations in respect of property. Firstly, there is no right of compensation under the Convention for damage to the installation itself or to on-site property used or to be used in connection with the installation. Normally, damage to property in regard to which a person has a contractual relationship is not covered by third party insurance. It seems likely that insurers may make an exception to their normal practice and provide insurance where the property is held at the site of a nuclear installation but has no connection with its operation.

Secondly, there is in principle no right of compensation for damage to the means of transport upon which the nuclear substances involved were at the time of a nuclear incident occurring in the course of carriage and outside a nuclear installation. Means of transport do not include fixed buildings or installations such as bridges, tunnels, electric cables or railway lines.

A Contracting Party may, however, by legislation provide for the inclusion of damage to the means of transport on con-

sagsøge forsikreren eller den anden person, der yder den økonomiske sikkerhed, enten i stedet for eller tillige med indehaveren, dersom den nationale ret, der gælder for den domstol, der har jurisdiktion, giver ret til et direkte søgsmål i et sådant tilfælde [artikel 6 (a)].

Skade, der giver ret til erstatning.

39. Konventionen indeholder ikke detaljerede bestemmelser, der afgør, hvilken slags skade eller beskadigelse der vil blive erstattet, men det er blot bestemt, at skaden skal være sket på person eller ejendom, og at den må have årsagsforbindelse med en nuklear ulykke. Det er på grund af de meget store forskelligheder i retsprincipper og retsvidenskab i europæisk erstatningsret overladt til den kompetente domstol i overensstemmelse med den nationale ret, der kommer til anvendelse, at afgøre, hvad der skal betragtes som skade på person eller ejendom, og i hvilket omfang, erstatning skal kunne opnås, f. eks. for rent moralsk skade eller af pårørende eller andre, der har mistet ret til forsørgelse [artikel 3].

40. Der er imidlertid to begrænsninger med hensyn til ejendom. For det første er der ikke i medfør af konventionen nogen ret til erstatning for skade på selve anlægget eller på ejendom, der findes på anlæggets område, og som anvendes eller er bestemt til anvendelse i forbindelse med anlægget. Almindeligvis er skade på ejendom, som en person har kontraktmæssig tilknytning til, ikke dækket af ansvarsforsikringer. Det synes sandsynligt, at forsikrerne må gøre en undtagelse fra deres almindelige praksis og yde forsikring for ejendom, som er på et nukleart anlægs område, men ikke står i forbindelse med dets drift.

For det andet består der principielt ikke ret til erstatning for skade på det transportmiddel, i hvilket den af ulykken omfattede nukleare substans var på tidspunktet for en nuklear ulykke, der indtræffer under transport og uden for et nukleart anlæg. Transportmidler omfatter ikke faste bygninger eller anlæg såsom broer, tunneler, elektriske kabler eller jernbanelinjer.

En kontraherende part kan imidlertid ved sin lovgivning bestemme, at skade på transportmidlet skal medtages på den be-

dition that such inclusion does not reduce the liability of the operator in respect of other damage to less than 5,000,000 European Monetary Agreement units of account [Article 7 (c)]. Where such inclusion is provided for, 5,000,000 u/a are thus in principle earmarked for other damage, but if such other damage is less than this amount, the part of the amount not used is available, if necessary, for compensation for damage to the means of transport. On the other hand, if other damage is more than 5,000,000 u/a there will be proportional distribution of the total amount available to cover all the damage including damage to the means of transport. This might involve paying compensation of more than 5,000,000 u/a for other damage but cannot result in reducing the amount of compensation for such other damage below 5,000,000 u/a.

Where property belongs to the operator himself, no action for compensation would lie in any event since a person cannot sue himself.

41. It is specifically provided that the operator cannot be liable outside the Convention for damage to on-site property. However, under certain conditions, as has already been mentioned (see paragraph 16), a right of compensation may exist outside the Convention against the operator as regards damage to the means of transport. Where a right to compensation for damage exists by virtue of contractual arrangements, such right remains unaffected by the Convention.

Industrial Accidents and Occupational Diseases.

42. Any person who suffers damage caused by a nuclear incident, whether he is a third party inside or outside the installation or an employee of the operator of the installation in question, is covered by Article 3. In most countries, employees who suffer damage may also be entitled in respect of such damage to compensation under national or public health insurance, social security, workmen's compensation or occupational disease compensation systems. In principle it is felt that benefits under such systems should be retained for employees whether of the installation in question or

tingelse, at sådan medtagelse ikke formindsker indehaverens ansvar for andre skader til mindre end 5.000.000 afregningsenheder efter Den europæiske Valutaoverenskomst [artikel 7 (c)]. Hvor en sådan medtagelse er bestemt, er således principielt 5.000.000 afregningsenheder afsat til anden skade, men hvis den anden skade er mindre end dette beløb, står den ikke benyttede del om nødvendigt til rådighed til erstatning for skade på transportmidlet. Hvis den anden skade derimod er på mere end 5.000.000 afregningsenheder, må der ske en forholdsmæssig fordeling af det samlede til rådighed stående beløb for at dække alle skader, herunder skade på transportmidlet. Dette kan medføre, at der skal betales mere end 5.000.000 afregningsenheder i erstatning for anden skade, men kan ikke medføre en formindskelse af erstatningsbeløbet for sådan anden skade til under 5.000.000 afregningsenheder.

Hvor ejendommen tilhører indehaveren selv, er der ingen adgang til søgsmål, idet en person ikke kan sagsøge sig selv.

41. Det bestemmes særligt, at anlægsindehaveren ikke kan være ansvarlig uden for konventionen for skade på ejendom på anlæggets område. Som allerede omtalt (se stykke 16) kan imidlertid ret til erstatning eksistere uden for konventionen mod indehaveren med hensyn til skade på transportmidlet. En eventuel ret til erstatning for «skade på grundlag af kontraktmæssige arrangementer berøres ikke af konventionen.

Arbejdsulykker og erhvervssygdomme.

42. Enhver person, der lider skade ved en nuklear ulykke, hvad enten han er tredjemand inden for eller uden for anlægget eller i tjeneste hos indehaveren af det pågældende anlæg, er dækket af artikel 3. I de fleste lande er ansatte, der lider skade, også berettigede til erstatning for sådan skade i medfør af en statslig eller offentlig sygeforsikring, socialforsikring, arbejderforsikring eller forsikring mod erhvervssygdomme. Principielt findes det naturligt, at ydelser i medfør af sådanne arrangementer opretholdes for ansatte såvel ved det pågældende anlæg som ved andre virksomheder, men det overlades

employed in other establishments, but it is left to the law establishing such systems to decide this as well as whether employees should also be entitled to compensation under the Convention. This law will also decide whether the bodies responsible for such systems can turn to the operator to recover for payments made, it being understood that in any event the operator cannot be obliged to pay more than the maximum liability laid down. Where such systems have been established by an inter-governmental organisation these questions are left to be decided by the regulations of the organisation [Article 6 (h)].

Limitation of Liability in Amount.

43. In the absence of a limitation of liability, the risks could in the worst possible circumstances involve financial liabilities greater than any hitherto encountered. Even with a limitation, it will not always be easy for operators to find the necessary financial security to meet the risks.

The maximum liability in respect of any single nuclear incident, whether occurring at or in connection with a nuclear installation or in the course of carriage of nuclear substances, has been fixed at 15,000,000 u/a. A Contracting Party may, however, taking into account the possibilities for the operator of obtaining the insurance or other financial security required pursuant to Article 10, establish by special legislation a greater or lesser amount than 15,000,000 u/a but in no event less than 5,000,000 u/a. Since the units of account of the European Monetary Agreement of 5th August 1955 may be altered by the Parties to that Agreement, it is provided that the units of account referred to should be as valued at the date of the Convention [Article 7 (a) and (b)].

44. If no special rule were envisaged with respect to maximum liability for nuclear incidents occurring in the course of transport, an operator might be liable for varying amounts depending on the countries crossed in the course of the voyage. To avoid this it is provided that the maximum

til den lovgivning, der har oprettet sådanne erstatningssystemer, at bestemme såvel dette som spørgsmålet om, hvorvidt de ansatte også skal være berettigede til erstatning i medfør af konventionen. Denne lovgivning bestemmer også, om de institutioner, der er ansvarlige for sådanne arrangementer, kan holde sig til indehaveren for at opnå dækning for udbetalte beløb, underforstået at indehaveren ikke i noget tilfælde kan tilpligtes at betale mere end det fastsatte maksimale ansvar. Hvor sådanne arrangementer er oprettet af en mellemfolkelig organisation, skal disse spørgsmål afgøres efter organisationens bestemmelser [artikel 6(h)].

Begrænsning af ansvarets størrelse.

43. I mangel af begrænsning af ansvaret kunne risikoen under de værste omstændigheder medføre et økonomisk ansvar, der er større, end hvad man hidtil har været udsat for. Selv med en begrænsning vil det ikke altid være let for indehaveren at opnå den nødvendige økonomiske sikkerhed til at imødegå risikoen.

Det maksimale ansvar for en enkelt nuklear ulykke, hvad enten den sker i eller i forbindelse med et nukleart anlæg eller under transport af nuklear substans, er fastsat til 15.000.000 afregningsenheder. En kontraherende part kan imidlertid under hensyn til indehaverens muligheder for at opnå forsikring eller anden økonomisk sikkerhed, som kræves ifølge artikel 10, ved særlig lovgivning fastsætte et beløb større eller mindre end 15.000.000 afregningsenheder, men i intet tilfælde mindre end 5.000.000 afregningsenheder. Da afregningsenhederne efter Den europæiske Valutaoverenskomst af 5. august 1955 kan ændres af overenskomstens parter, er det bestemt, at den afregningsenhed, der henvises til, skal have den værdi, som den havde på konventionens undertegningsdag [artikel 7 (a) og (b)].

44. Hvis der ikke var givet en særlig regel om maksimalt ansvar for nukleare ulykker, der sker under transport, kunne en indehaver blive ansvarlig for varierende beløb afhængig af de lande, der passeredes under befordringen. For at undgå dette er det bestemt, at det maksimale ansvar på

liability will, in the same way as for nuclear incidents occurring at or in connection with nuclear installations, be determined by the national legislation of the operator liable [Article 7 (d)].

45. The possibility of removing the limit in the case of fault on the part of the operator or his employees was considered, but it was feared that in the absence of experience in operating nuclear installations, the notion of fault or gross negligence would be very difficult to define and would tend to be given a wide interpretation. Moreover, unlimited liability could easily lead to the ruin of the operator without affording any substantial contribution to compensation for the damage caused.

46. The amount fixed for the maximum liability in accordance with Article 7 does not include interest and costs awarded by a court in actions for compensation. Such interest and costs are payable by the operator in addition to any sum for which he is liable under Article 7 [Article 7 (g)].

Limitation of Liability in Time.

47. Bodily injury caused by radioactive contamination may not become manifest for some time after the exposure to radiation has actually occurred. The legal period during which an action may be brought is therefore a matter of great importance. Operators and their financial guarantors will naturally be concerned if they have to maintain, over long periods of time, reserves against outstanding or expired policies for possibly large but unascertainable amounts of liability. On the other hand, it is unreasonable for victims whose damage manifests itself late to find no provision has been made for compensation to them.

A further complication is the difficulty of proof involved in establishing or denying that delayed damage was, in fact, caused by the nuclear incident. A compromise has necessarily been arrived at between the interests of those suffering damage and the interests of operators.

A period of ten years running from the date of the nuclear incident is provided, after which a right to compensation is

samme måde som for nukleare ulykker, der sker i eller i forbindelse med nukleare anlæg, skal bestemmes efter den ansvarlige indehavers nationale lovgivning [artikel 7(d)].

45. Man har overvejet muligheden af at fjerne begrænsningen i tilfælde af fejl fra indehaverens eller hans personales side, men man frygtede under hensyn til manglen på erfaring i driften af nukleare anlæg, at begrebet fejl eller grov uagtsomhed ville blive meget svært at bestemme og ville gå i retning af en vid fortolkning. Endvidere kunne et ubegrænset ansvar føre til indehaverens ruin uden at tilvejebringe noget væsentligt bidrag til erstatning af den forvoldte skade.

46. Det beløb, som er fastsat som det maksimale ansvar i henhold til artikel 7, indbefatter ikke renter og omkostninger, der tilkendes af en domstol under erstatningssager. Sådanne renter og omkostninger skal indehaveren betale i tillæg til det beløb, for hvilket han er ansvarlig i medfør af artikel 7 [artikel 7 (g)].

Tidsmæssig begrænsning af ansvaret.

47. Legemlig skade forårsaget af radioaktiv stråling vil eventuelt først vise sig nogen tid efter, at udsættelsen for bestråling er sket. Den legale periode, i løbet af hvilken sag skal anlægges, er derfor et spørgsmål af stor betydning. Det vil naturligvis være en ulempe for indehavere og deres økonomiske garanter, hvis de skal opretholde reserver for muligvis store, men usikre ansvarsbeløb i længere tidsrum til dækning af løbende eller udløbne policer. På den anden side er det for de ofre, der sent viser sig at have lidt skade, urimeligt at finde, at der ikke er truffet nogen foranstaltning til at sikre dem erstatning.

Vanskeligheden ved at bevise eller afvise, at en senere skade skyldes den nukleare ulykke, gør sagen yderligere indviklet. Man har nødvendigvis måttet nå et kompromis mellem de skadelidendes og indehavernes interesser.

Der tilstås en frist på ti år løbende fra det tidspunkt, ulykken er sket, hvorefter retten til erstatning ophører, hvis der ikke

extinguished if no action has been brought before a competent court [Article 8 (a)]. The rules governing the choice of the competent court are laid down in Article 13 (see paragraphs 54-56) and where more than one court might be competent, the competent court is left to be determined by the European Nuclear Energy Tribunal [Article 13 (c) (ii)]. In these cases a victim cannot bring his action until the Tribunal has made its determination. In order to deal with this situation, it is provided that the right to compensation shall not be extinguished if, within the time provided for, prior to the determination by the Tribunal, an action has been brought before any of the courts from which the Tribunal can choose or a request has been made to a Contracting Party to institute a determination pursuant to Article 13 (c)(ii) by the Tribunal and an action is brought subsequent to such determination within the time, if any, fixed by the Tribunal [Article 8 (d)].

Where nuclear fuel or nuclear substances have been stolen, lost, jettisoned or abandoned it is provided that, while the period of ten years is to be calculated from the date of the nuclear incident, it shall in no case exceed a period of twenty years from the date of the theft, loss, jettison or abandonment [Article 8 (b)]. It seems that insurers **will** not be able for the time being to give cover for a period exceeding ten years from the date of the theft, loss, jettison or abandonment of nuclear substances.

States may, however, establish a shorter period of not less than two years running from the time when the damage and the operator liable have become known to the victim or ought reasonably to have become known, provided that the ten-year period is not exceeded [Article 8 (c)]. This shorter period may constitute a conventional period of prescription which may be suspended or interrupted even, where this is recognized, by a mere extra-judiciary demand, provided always that such suspension or interruption does not have the effect of prolonging the period beyond ten or twenty years, as the case may be. On the other hand, the shorter period may be an absolute period after which no right to compensation exists.

er anlagt sag ved en kompetent domstol [artikel 8(a)]. Reglerne om valget af den kompetente domstol er nedfældet i artikel 13 (se stykkerne 54-56), og hvor flere end én domstol kan være kompetent, er det overladt til den europæiske domstol for nuklear energi at bestemme den kompetente domstol [artikel 13 (c) (ii)]. I disse tilfælde kan et offer ikke anlægge sag, før den internationale domstol har taget sin beslutning. Vedrørende denne situation er det bestemt, at retten til erstatning ikke ophører, hvis der, før den internationale domstol har taget sin beslutning, er anlagt sag inden for den tilståede frist ved nogen af de domstole, mellem hvilke den internationale domstol kan vælge, eller er rettet anmodning til en kontraherende part om at foranledige en beslutning af den internationale domstol ifølge artikel 13 (c) (ii), og sag efter en sådan beslutning er anlagt inden for den frist, som den internationale domstol måtte have fastsat [artikel 8 (d)].

Er nukleart brændsel eller nuklear substans blevet stjålet, tabt, opofret eller opgivet, er det bestemt, at uagtet ti års fristen skal beregnes fra tidspunktet for den nukleare ulykke, kan den i intet tilfælde overskride en frist på tyve år fra tidspunktet for tyveriet, tabet, ofringen eller opgivelsen [artikel 8 (b)]. Det ser ud til, at forsikrere ikke for tiden vil være i stand til at yde dækning for et tidsrum ud over ti år fra tidspunktet for tyveriet, tabet, ofringen eller opgivelsen af nuklear substans.

Staterne kan imidlertid festsætte en kortere tidsfrist, dog ikke mindre end to år, løbende fra det tidspunkt, hvor skadelidte har fået kendskab eller med rimelighed burde have fået kendskab til skaden og til den ansvarlige indehaver, forudsat at ti års fristen ikke overskrides [artikel 8 (c)]. Denne kortere frist kan udgøre en almindelig forældelsesfrist, som kan suspenderes eller afbrydes, endog, hvor dette anerkendes, ved et simpelt udenretligt påkrav, dog altid forudsat at sådan suspension eller afbrydelse ikke har den virkning, at den forlænger fristen ud over ti, henholdsvis tyve år. Den kortere frist kan på den anden side være en absolut frist, efter udløbet af hvilken ingen ret til erstatning består.

Proceedings may also be brought after the ten-year period in two cases. Firstly, if under the national legislation of the operator liable his liability is covered for a longer period, the law of the competent court may provide that proceedings may be brought during such longer period. Any such extension of the period, however, may not affect the rights of compensation under the Convention of any person who, within the ten-year period, has brought an action against the operator in respect of loss of life or personal injury [Article 8 (a)]. Secondly, a person who suffers an aggravation of the damage for which he has already brought an action for compensation within the time limit laid down, may amend his claim after the expiry of the time limit provided that no final judgment has yet been entered by the competent court [Article 8 (e)].

Exonerations

48. The absolute liability of the operator is not subject to the classic exonerations such as *force majeure*, Acts of God or intervening acts of third persons, whether or not such acts were reasonably foreseeable and avoidable. In so far as any precautions can be taken, those in charge of a nuclear installation are in a position to take them whereas potential victims have no way of protecting themselves.

The only exonerations lie in the case of damage caused by a nuclear incident directly due to certain disturbances of an international character such as acts of armed conflict and hostilities, of a political nature such as civil war and insurrection, or grave natural disasters of an exceptional character, which are catastrophic and completely unforeseeable, on the grounds that all such matters are the responsibility of the nation as a whole. No other exonerations are permitted. The national legislation of the operator liable may, however, provide that he is to be liable even in the case of a grave natural disaster of an exceptional character [Article 9].

Where the incident or damage is caused

Sag kan også anlægges efter ti års fristens udløb i to tilfælde. Hvis ansvaret for den ansvarlige anlægsindehaver efter hans nationale lovgivning er dækket for et længere tidsrum, kan for det første den for den kompetente domstol gældende ret bestemme, at sag kan anlægges inden for et sådant længere tidsrum. En sådan forlængelse af fristen kan imidlertid ikke berøre de rettigheder med hensyn til erstatning i henhold til konventionen, som måtte tilkomme nogen person, som inden ti års fristens udløb har anlagt sag mod anlægsindehaveren angående erstatning for tab af liv eller skade på person [artikel 8 (a)].

For det andet kan en person, når der sker en forværring af den af ham lidt skade, for hvilken han allerede inden for fristen har anlagt erstatningssag, ændre sit krav efter fristens udløb, forudsat at endelig dom endnu ikke er blevet afsagt af den kompetente domstol [artikel 8(e)].

Ansvarsfritagelsesgrunde

48. Indehaverens absolutte ansvar er ikke undergivet de klassiske fritagelsesgrunde for ansvar for skadevoldende handlinger såsom *force majeure* eller indgriben fra tredjemands side, hvad enten sådanne handlinger med rimelighed var forudselige og undgåelige eller ej. Så vidt som nogen forsigtighedsregel kan iagttages, er de, som besidder nukleare anlæg, i stand til at iagttage dem, hvorimod mulige skadelidende ikke på nogen måde kan beskytte sig.

De eneste fritagelsesgrunde foreligger i tilfælde af skade forvoldt af en nuklear ulykke, der direkte skyldes visse uroligheder af international karakter såsom væbnet konflikt og fjendtligheder, af politisk karakter såsom borgerkrig og oprør, eller alvorlige naturulykker af usædvanlig beskaffenhed, som har karakter af katastrofe og er fuldstændig uforudselige; thi i alle sådanne tilfælde er nationen som helhed ansvarlig. Der tillades ikke andre fritagelsesgrunde. Den ansvarlige anlægsindehavers nationale lovgivning kan imidlertid bestemme, at han skal være ansvarlig selv i tilfælde af en alvorlig naturkatastrofe af usædvanlig beskaffenhed [artikel 9].

Dersom ulykken eller skaden helt eller

wholly or partly by the person suffering damage, it will be for the competent court, in accordance with national law, to decide the effect of such negligence upon the claim for compensation.

As has been pointed out (see paragraph 16), where the operator is exonerated, if the applicable law so provides an individual may be liable for damage caused by a nuclear incident resulting from that individual's act or omission done with intent to cause damage.

Security for Liability

49. To meet liability towards victims, it is provided that the operator shall be required to have and maintain financial security up to the maximum amount established pursuant to Article 7 of the Convention [Article 10 (a)]. Financial security may be in the form of conventional financial guarantees or ordinary liquid assets, though more probably, insurance coverage. A combination of insurance, other financial security and State guarantee may be accepted. An operator may change the insurance or other financial security, provided that the maximum amount is maintained.

Although the operator will thus be required to have financial security available for each nuclear incident, in practice insurance coverage will, it seems, only be available per installation for a fixed period of time rather than in respect of a single incident. There is nothing in the Convention which prevents this, provided that the maximum amount available is not reduced or exhausted as a result of a first incident without appropriate measures being taken to ensure that financial security up to the maximum amount is available for subsequent incidents.

It is for the competent public authority to determine the type and terms of the insurance or other financial security which the operator will be required to hold. The type and terms envisaged do not imply the establishment of a supervisory authority in the field of insurance in those countries where control by such an authority over insurance activities does not at present

delvis skyldes den skadelidende, må den kompetente domstol i overensstemmelse med national ret bestemme den virkning, en sådan uagtsomhed har på erstatningskravet.

Som det er blevet fremhævet (se stykke 16), kan i tilfælde, hvor anlægsindehaveren er fritaget for ansvar, en enkeltperson efter bestemmelse af den ret, der skal anvendes ved pådømmelsen, være ansvarlig for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, som skyldes en handling eller undladelse foretaget af denne person med den hensigt at forvolde skade.

Sikkerhed for ansvaret

49. Til at møde ansvar over for skadelidende er det bestemt, at det skal kræves af indehaveren, at han har økonomisk sikkerhed for indtil det ifølge konventionens artikel 7 fastsatte maksimale beløb, og at han skal holde sådan sikkerhed i kraft [artikel 10 (a)]. Økonomisk sikkerhed kan være i form af almindelig økonomisk garanti, almindelige likvide aktiver eller mere sandsynligt forsikringsdækning. En forening af forsikring, økonomisk sikkerhed og statsgaranti kan godkendes. En indehaver kan ændre forsikringen eller anden økonomisk sikkerhed, forudsat at det maksimale beløb oprettholdes.

Skønt det således kræves af indehaveren, at han har økonomisk sikkerhed til rådighed for hver enkelt nuklear ulykke, synes forsikringsdækning i praksis kun at kunne opnås for et anlæg i et vist tidsrum og ikke for en enkelt ulykke. Der er intet i konventionen, som forhindrer dette, forudsat at det maksimale til rådighed stående beløb ikke er formindsket eller opbrugt som følge af en første ulykke, uden at der tages passende forholdsregler for at sikre, at økonomisk sikkerhed indtil det maksimale beløb står til rådighed for efterfølgende ulykker.

Den kompetente offentlige myndighed må bestemme form og vilkår for den forsikring eller anden økonomisk sikkerhedsstillelse, som det skal kræves, at indehaveren har. Den forudsatte form og de forudsatte vilkår kræver ikke, at der oprettes en tilsynsførende myndighed på forsikringsområdet i de lande, hvor kontrol med forsikringsvirksomhed fra en sådan myndighed ikke for øjeblikket be-

exist, but only the control necessary to ensure compliance with the Convention. Thus the competent public authority must ensure that insurance policies are satisfactory in that they do not contain clauses which might render them ineffective, for example, that the insurer or other financial guarantor cannot put up any defences such as non-payment of premiums against persons seeking compensation.

Whatever conditions are laid down by the competent public authority, something untoward could happen, such as where the financial guarantor is bankrupt, or where insurance is per installation for a fixed period and after a first incident it is impossible to reinstate the financial security up to the maximum liability of the operator. It was recognized that these circumstances could not set aside the obligation of the operator under Article 10 or that of the State which is required to ensure that the operator always holds financial security up to his maximum liability. The Contracting Parties may therefore be led to intervene in such a situation to avoid their international responsibilities being involved.

The competent public authority has also to decide whether, where the operator operates a number of reactors or other nuclear installations within the meaning of the Convention at the same site, it is necessary for him to have and maintain insurance or other financial security for each of the nuclear installations or for the site as a whole.

The guiding principle is that financial security must be available in the amount provided for pursuant to Article 7 for each nuclear incident, whatever system is adopted by the competent public authority in regard to licensing and insurance of nuclear installations.

Operators of all the nuclear installations covered by the Convention are required to hold the financial protection whether the installations are small research reactors or fully-fledged nuclear power stations. This may seem to weigh heavily, for example, on a university or research institute. But the premiums for different types of nuclear installations, by taking account of factors such as power, use and location, will mean

står, men kun kontrol, som er nødvendig for at sikre overensstemmelse med konventionen. Således skal den kompetente offentlige myndighed sikre, at forsikringspoli-erne er fyldestgørende, således at de ikke indeholder bestemmelser, som måtte gøre dem ineffektive, f. eks. at forsikreren eller den økonomiske garant kan fremkomme med indsigelser, såsom med hensyn til manglende præmiebetaling, over for personer, der søger erstatning.

Hvilke betingelser der end fastsættes af den kompetente offentlige myndighed, kan der ske uheld, såsom at den økonomiske garant går konkurs, eller, hvor det drejer sig om forsikring af et anlæg i et vist tidsrum, at det efter en første ulykke er umuligt at genoprette den økonomiske sikkerhed op til indehaverens maksimale ansvar. Man anerkendte, at disse omstændigheder ikke kunne tilsidesætte indehaverens forpligtelse i medfør af artikel 10 eller den af staten krævede pligt til at sikre, at indehaveren altid opretholder økonomisk sikkerhed indtil det maksimale ansvar. De kontraherende parter kan derfor blive nødt til at gribe ind i en sådan situation for at undgå, at deres internationale ansvar bliver berørt.

I tilfælde, hvor indehaveren på samme område benytter et antal reaktorer eller andre nukleare anlæg i konventionens forstand, må de kompetente offentlige myndigheder også bestemme, om det er nødvendigt for ham at have forsikring eller anden økonomisk sikkerhed for hvert enkelt af de nukleare anlæg eller for området som helhed.

Det ledende princip er, at der, hvilket system der end vælges af den kompetente offentlige myndighed med hensyn til godkendelse og forsikring af nukleare anlæg, må stå økonomisk sikkerhed til rådighed for det beløb, der for hver enkelt nuklear ulykke er bestemt ifølge artikel 7.

Det kræves, at indehavere af alle af konventionen omfattede nukleare anlæg skal have den økonomiske sikkerhed, hvad enten det er små reaktorer til forskning eller fuldt udbyggede nukleare kraftværker. Dette kunne synes at være en tung byrde for, for eksempel, et universitet eller et forskningsinstitut. Men præmierne for forskellige slags nukleare anlæg vil for indehaveren være omkostninger, der varierer betydeligt efter

costs to the operator which vary considerably according to the type of installation. This being so, the fixing of a uniform amount for the operator's liability should not, in principle, involve a heavier burden for educational or research institutions than if the security required for them were to be reduced.

The relations between the operator and the insurer or other financial guarantor, for example, with regard to rights of recourse against the operator by these persons, are left to be settled by each State.

50. To ensure as far as possible that there **will** never be a period in which less than the **full** amount fixed is available, it has been necessary to provide that the financial security can only be suspended or cancelled, i.e., brought to an end before the expiry of the period provided for in the policy, after a period of at least two months' notice has been given to the competent public authority. The competent public authority may, of course, fix a longer period of notice. Where the financial security is provided in respect of the operator's liability for nuclear incidents occurring in the course of transport, the competent public authority must be satisfied that the financial security is provided for the duration of the liability of the operator in respect of any carriage, and, in particular, that it cannot be suspended or cancelled before a transport has been completed [Article 10 (b)].

51. All sums provided as financial security can only be drawn upon to pay compensation for damage caused by a nuclear incident; they need not be segregated but cannot be used to meet any other claims [Article 10 (c)].

Nature, Form and Extent of Compensation.

52. Claims for compensation following a nuclear incident may differ greatly in nature, amounts and time, and measures may be necessary to ensure an equitable distribution of the amount of compensation available if this amount is or may be exceeded. It will be for the competent court, in accordance with national law, to decide the nature, form and extent of the com-

anlæggets beskaffenhed, idet man tager forskellige faktorer i betragtning såsom kraft, anvendelse og beliggenhed. Under hensyn hertil skulle fastsættelsen af et ensartet beløb for indehaverens ansvar principielt ikke medføre en større byrde for undervisnings- eller forskningsinstitutter, end hvis den af dem krævede sikkerhed blev formindsket.

Forholdet mellem indehaveren og forsikrerer eller en anden økonomisk garant for eksempel med hensyn til disse personers regresret over for indehaveren afgøres af hver enkelt stat.

50. For i videst muligt omfang at sikre, at der aldrig vil opstå et tidsrum, hvor kun et beløb, der er mindre end det fulde beløb, står til rådighed, har det været nødvendigt at bestemme, at den økonomiske sikkerhed kun kan suspenderes eller bringes til ophør, d. v. s. bringes til ophør før det i policen bestemte tidsrum er udløbet, efter at varsel er givet den kompetente offentlige myndighed mindst to måneder forud. Den kompetente offentlige myndighed kan selvfølgelig fastsætte et længere varsel. Hvor økonomisk sikkerhed ydes for en indehavers ansvar for nukleare ulykker, der måtte ske under transport, må den kompetente offentlige myndighed have vished for, at den økonomiske sikkerhed ydes for den tid, indehaverens ansvar for transporten varer, og især at den ikke kan suspenderes eller bringes til ophør, før transporten er bragt til ende [artikel 10 (b)].

51. Alle beløb, der ydes som økonomisk sikkerhed, kan kun benyttes til at udbetale erstatninger for skade, der skyldes en nuklear ulykke; de behøver ikke at holdes adskilt fra andre midler, men kan ikke benyttes til at imødegå noget andet krav [artikel 10 (c)].

Erstatningens art, form og omfang.

52. Erstatningskrav som følge af en nuklear ulykke kan være meget forskellige i art, størrelse og med hensyn til det tidspunkt, på hvilket de fremsættes, og det kan være nødvendigt at tage forholdsregler for at sikre en retfærdig fordeling af det til rådighed stående beløb, hvis dette er eller kan blive overskredet. Det må i overensstemmelse med national ret tilkomme den

pensation, within the limits of the Convention, as well as equitable distribution [Article 11]. Thus, the granting of annuities and their amounts and, as has already been noted, the effect on his claim to compensation of contributory negligence on the part of a person suffering damage, will be decided by national law.

It is for each State to decide whether measures for equitable distribution should be taken in advance or at the time when actions are brought. Measures may involve providing a limit per person suffering damage or limits for damage to persons and damage to property.

Transfer of compensation.

53. If the system envisaged under the Convention—in particular the recognition of a single competent forum to deal with **all** actions arising out of the same nuclear incident and the enforceability of its judgments in all Contracting Parties—is to be effective, it is necessary to ensure that there are no impediments, for example, by way of exchange control or other financial regulations. Under the O.E.C.D. Code of Liberalisation, insurance premiums in respect of nuclear risks are only transferable if the risks cannot be covered in the country where they exist. Reinsurance premiums as well as compensation, costs and interest, are freely transferable. Financial guarantees other than insurance which may be provided to comply with Article 10 of the Convention are not covered.

In order, therefore, to ensure a comprehensive liberalisation and in addition to facilitate the accession to the Convention of countries which are not parties to the O.E.C.D. Code of Liberalisation, it is laid down that insurance and reinsurance premiums, sums which have to be paid out as insurance or reinsurance, or other financial security, as well as sums due as compensation and interest and costs, shall be freely transferable between monetary areas of the Contracting Parties [Article 12]. This freedom to transfer in regard to insurance is not intended, however, to affect national re-

kompetente domstol inden for konventionens grænser at bestemme art, form og omfang af erstatning såvel som dennes retfærdige fordeling [artikel 11]. Således vil tilkendelse af livrenter og disses størrelse og som allerede nævnt virkningen af en skadelidendes uagtsomme medvirken på størrelsen af hans erstatningskrav blive bestemt efter national ret.

Enhver stat kan bestemme, om forholdsregler med henblik på opnåelse af en retfærdig fordeling skal tages før eller på det tidspunkt, hvor sager anlægges. Disse forholdsregler kan indeholde bestemmelse om en begrænsning for hver person eller begrænsning for personskade og tingskade.

Overførelse af erstatninger.

53. Hvis det af konventionen foreslåede system — særlig anerkendelsen af en enkelt kompetent domstol for alle sager, der følger af samme nukleare ulykke, og bestemmelsen om, at domme skal kunne tvangsfuldbyrdes i alle de kontraherende stater — skal være effektivt, er det nødvendigt at sikre, at der ikke er hindringer for eksempel på grund af valutabestemmelser eller andre bestemmelser om økonomiske forhold. I medfør af OECDs liberaliseringskode er forsikringspræmier for nukleare risici alene overførlige, hvis risikoen ikke kan dækkes i det land, hvor den findes. Genforsikringspræmier såvel som erstatninger, omkostninger og renter er frit overførlige. Anden økonomisk sikkerhedsstillelse med henblik på opfyldelse af konventionens artikel 10 end. forsikring omfattes ikke af liberaliseringskoden.

For at sikre en omfattende liberalisering og tillige lette adgangen til at tiltræde konventionen for lande, som ikke er kontrahenter til OECDs liberaliseringskode, er det derfor fastsat, at forsikrings- og genforsikringspræmier, beløb, som skal udbetales som forsikring eller genforsikring, eller anden økonomisk sikkerhed, såvel som skyldige erstatningsbeløb, renter og omkostninger, frit skal kunne overføres mellem de kontraherende parters valuta-områder [artikel 12]. Denne overførelsesfrihed for så vidt angår forsikring har imidlertid ikke til hensigt at berøre nationale regler vedrørende forsik-

gulations governing insurance activities such as, for example, the establishment of technical reserves.

ringsvirksomhed som for eksempel oprettelsen af reservefonds.

Jurisdiction and enforcement of judgments.

54. There are many factors motivating in favour of a single competent forum to deal with all actions against the operator—including direct actions against insurers or other guarantors and actions to establish rights to claim compensation—arising out of the same nuclear incident. Most important is the need for a single legal mechanism to ensure that the limitation on liability is not exceeded. Moreover, if suits arising out of the same incident were to be tried and judgments rendered in the courts of several different countries, the problem of assuring equitable distribution of compensation might be insoluble.

The general rule is that a court of the Contracting Party in whose territory the nuclear incident occurs has jurisdiction [Article 13 (a)].

55. Special arrangements are necessary in the case of a nuclear incident which occurs outside the territory of a Contracting Party or where it is not possible to determine with certainty the place of the nuclear incident. For example, an incident may occur on the high seas or, where an incident is due to continuous radioactive contamination in the course of transport, it may not be possible to determine the place of such incident. Accordingly, it is provided that the competent court in such incidents is the court of the place where the installation of the operator liable is situated [Article 13 (b)]. Whilst there might be some practical disadvantages for the victims in recourse to the jurisdiction of the operator as a result of the distance involved, it has not been possible to find another solution which would enable the victims to refer to their national courts and which would at the same time secure unity of jurisdiction.

56. If the provisions relating to jurisdiction result in the courts of more than one Contracting Party being competent, special rules have been included to secure unity of jurisdiction.

Where the nuclear incident occurs partly

Domsmyndighed og fuldbyrdelse af domme.

54. Der er mange hensyn, der taler for et enkelt kompetent forum til at behandle alle sager mod anlægsindehaveren hidrørende fra samme nukleare ulykke — herunder sager anlagt direkte mod forsikrere eller andre garanter og søgsmål til at fastslå ret til at forlange erstatning. Af størst betydning er nødvendigheden af et enkelt retligt organ til at sikre, at grænsen for ansvaret ikke overskrides. Endvidere kunne spørgsmålet om at sikre en retfærdig fordeling af erstatningerne blive uløseligt, hvis søgsmål om den samme ulykke skulle prøves og pådømmes ved domstolene i flere forskellige lande.

Den almindelige regel går ud på, at en domstol i den kontraherende part, på hvis territorium den nukleare ulykke finder sted, har jurisdiktion [artikel 13 (a)].

55. Særlige ordninger er nødvendige, hvor en nuklear ulykke finder sted uden for en kontraherende parts territorium, eller hvor det ikke er muligt med sikkerhed at bestemme stedet for ulykken. For eksempel kan en ulykke finde sted på det åbne hav, eller det kan, hvor en ulykke skyldes en fortsat radioaktiv kontaminering under transport, være umuligt at fastslå stedet for ulykken. Det bestemmes derfor, at den kompetente domstol i sådanne tilfælde er domstolen på det sted, hvor den ansvarlige indehavers anlæg er beliggende [artikel 13 (b)]. Uagtet der på grund af afstanden kan være nogle praktiske ulemper for de skadelidte ved at holde sig til den domsmyndighed, som indehaveren er undergivet, har det ikke været muligt at finde en anden løsning, som ville sætte de skadelidte i stand til at henvende sig til deres nationale domstole, og som på samme tid ville sikre enhed med hensyn til domsmyndigheden.

56. For tilfælde, hvor bestemmelserne vedrørende jurisdiktionen medfører, at domstolene i flere end én af de kontraherende stater vil blive kompetente, er der optaget særlige regler for at sikre ensartethed med hensyn til domsmyndigheden.

Finder den nukleare ulykke sted delvis

outside the territory of the Contracting Parties and partly within the territory of one of them, a court of that one Contracting Party has jurisdiction [Article 13 (c) (i)].

In any other case jurisdiction will lie with one of the courts which would have been competent, determined, at the request of a Contracting Party concerned, by the European Nuclear Energy Tribunal as being the most closely related to the case in question [Article 13 (c) (ii)].

57. The competent court in all cases is intended to deal with all actions which might be brought against an operator, either directly by persons suffering damage [under Article 3] or by other persons who might be liable under international agreements in the field of transport or under the legislation of a non-Contracting State [Article 6 (d) and (e)]. The forum for actions in recourse by an operator under Article 6 (f) or for actions for contribution by an operator against other operators in the case of joint and several liability is not fixed in the Convention and will be decided by national law.

58. The concept of a single forum carries with it the need to ensure that final judgments rendered in that forum will be recognized by and can be enforceable in the other countries without re-examination of the merits. Hence such final judgments will be enforceable in any of the other Contracting Parties as soon as the formalities required have been complied with [Article 13 (d)].

Final judgments enforceable under Article 13 (d) do not include judgments rendered against persons other than the operator liable under Article 6 (b), judgments rendered in actions in recourse by the operator under Article 6 (f), actions against the operator under Article 6 (h) or actions for contribution between persons jointly and severally liable.

59. Where a Contracting Party is sued for compensation under the Convention, it is provided that such Party may not invoke any jurisdictional immunities which it might otherwise have, except in respect of measures of execution [Article 13 (e)].

uden for de kontraherende parter territorier og delvis på en af de kontraherende parter territorium, har en domstol i denne kontraherende part jurisdiktion [artikel 13 (c) (i)].

I alle andre tilfælde tilkommer domsmyndigheden den af de kompetente domstole, som på vedkommende kontraherende parts anmodning af den europæiske domstol for nuklear energi udpeges som den, der har nærmest tilknytning til den pågældende sag [artikel 13 (c) (ii)].

57. Det er hensigten, at den kompetente domstol skal behandle alle sager, som måtte blive anlagt mod indehaveren, hvad enten det er sager, der anlægges direkte af personer, som har lidt skade [i medfør af artikel 3], eller det er regressøgsmål, der anlægges af andre personer, som måtte være blevet ansvarlige i medfør af internationale overenskomster vedrørende transport eller i medfør af en ikke-kontraherende stats lovgivning [artikel 6 (d) og (e)]. Den kompetente domstol med hensyn til en indehavers regressøgsmål i henhold til artikel 6 (f) eller en indehavers regressøgsmål mod andre indehavere i tilfælde af solidarisk forpligtelse er ikke fastsat i konventionen, men bestemmes efter national ret.

58. Princippet om et enkelt forum medfører nødvendigheden af at sikre, at endelige domme afsagt af denne domstol kan fuldbyrdes i de andre lande, uden at der på ny sker undersøgelse af sagens omstændigheder. Derfor skal sådanne endelige domme kunne fuldbyrdes i enhver anden kontraherende stat, så snart de udkrævede formaliteter er i orden [artikel 13 (d)].

Under endelige domme, der i henhold til artikel 13 (d) kan fuldbyrdes, indbefattes ikke domme afsagt over andre personer end den i medfør af artikel 6 (b) ansvarlige indehaver, domme afsagt i regressøgsmål anlagt af indehaveren i medfør af artikel 6 (f), regressøgsmål mod indehaveren i medfør af artikel 6 (h) eller regressøgsmål mellem solidarisk ansvarlige.

59. Det bestemmes, at en kontraherende part, der bliver sagsøgt for erstatning i henhold til konventionen, ikke kan påberåbe sig nogen immunitet mod retsforfølgning, som den ellers måtte have undtagen med hensyn til eksekutionsskridt [artikel 13 (e)].

Law applicable.

60. The competent court must apply the provisions of the Convention without any discrimination based upon nationality, domicile or residence [Article 14 (a)] and for all matters, both substantive and procedural, not governed by these provisions, the national law or legislation, including rules of private international law, which are not affected by the Convention. Such national law or legislation must also be applied without any discrimination based upon nationality, domicile or residence [Article 14 c)].

Additional compensation.

61. The establishment of a limited liability necessarily involves a possible reduction in compensation for damage suffered, and in the event of a catastrophe it may well be that the limited amount of compensation available is inadequate to meet all the claims. For social and psychological reasons it seems difficult to accept this consequence without recognizing that the intervention of the State may be necessary.

62. Furthermore, it is recognized that in addition to any intervention which may be necessary to ensure that the requirements of Article 10 with regard to financial security are fulfilled (see paragraph 49), a Contracting Party may take such measures as it deems necessary to provide for an increase in the amount of compensation specified in the Convention [Article 15 (a)] whether within the third party liability of the operator or outside such liability. Where a Contracting Party takes measures to provide for compensation above 5,000,000 u/a in so far as it is to be paid out of public funds, such measures, whether within the third party liability of the operator or outside such liability, may be applied under special conditions which derogate from the provisions of the Convention and in particular need not be applied without discrimination to all victims [Article 15 (b)]. Hence, the Convention does not regulate the methods and means of application of State intervention and the availability of additional compensation above 5,000,000 u/a out of public funds for foreign victims is left to be dealt with outside the Convention.

Den ret, som skal anvendes.

60. Den kompetente domstol skal anvende konventionens bestemmelser uden forskelsbehandling grundet på nationalitet, domicil eller opholdssted [artikel 14 (a)] og i alle spørgsmål, både materielle og processuelle, der ikke omfattes af disse bestemmelser, den nationale ret, herunder international privatretlige regler, hvilke ikke berøres af konventionen. Denne nationale ret skal også anvendes uden forskelsbehandling grundet på nationalitet, domicil eller opholdssted [artikel 14 (c)].

Yderligere erstatning.

61. Fastsættelsen af et begrænset ansvar medfører nødvendigvis en mulig nedsættelse af erstatningen for lidt skade, og i tilfælde af en katastrofe kan det meget vel ske, at det begrænsede erstatningsbeløb, der står til rådighed, ikke er fyldestgørende til at imødegå alle kravene. Af sociale og psykologiske grunde synes det vanskeligt at godkende denne konsekvens uden tillige at anerkende, at statens indgriben kan blive nødvendig.

62. Endvidere anerkendes det, at en kontraherende part ud over indgriben, som måtte være nødvendig for at sikre opfyldelsen af kravet i artikel 10 om økonomisk sikkerhed (se stykke 49), kan tage sådanne forholdsregler, som den måtte anse for nødvendige for at tilvejebringe en forøgelse af det i konventionen specificerede erstatningsbeløb [artikel 15 (a)], enten inden for indehaverens civilretlige ansvar eller uden for et sådant ansvar. Hvor en kontraherende part tager forholdsregler med henblik på at tilvejebringe erstatning på over 5.000.000 afregningsenheder, og for så vidt denne betales af offentlige midler, kan sådanne forholdsregler enten inden for indehaverens civilretlige ansvar eller uden for sådant ansvar bringes i anvendelse under særlige betingelser, der afviger fra konventionens bestemmelser og navnlig ikke behøver at anvendes uden forskelsbehandling mellem alle skadelidte [artikel 15 (b)]. Som følge heraf regulerer konventionen ikke de metoder og midler, der anvendes ved statens intervention, og anvendelsen af tillægserstatning ud over 5.000.000 afregningsenheder af offentlige midler til fordel for udenlandske

The relations between the State and operators in so far as actions by the State against its operators are concerned, are left to be settled by each State.

Final clauses.

63. The final clauses of the Convention deal with disputes [Article 17], reservations [Article 18], ratification [Article 19], amendments [Article 20], accession [Article 21], duration, revision and withdrawal [Article 22], notification of the application of the Convention to territories for whose international relations the Contracting Party is responsible [Article 23], and notice to the Signatories of receipt of the various instruments deposited pursuant to the final clauses [Article 24]. In the case of disputes as to the interpretation of the Convention, it is provided that these shall be examined by the Steering Committee of ENEA and in the absence of friendly settlement shall, upon the request of a Contracting Party concerned, be submitted to the European Nuclear Energy Tribunal set up by the O.E.E.C. Security Control Convention of 20th December 1957. The Tribunal will act in accordance with the rules governing its organisation and functioning, which are set out in the Protocol annexed to the Security Control Convention and in its Rules of Procedure.

skadelidende må behandles uden for konventionen.

Forholdet mellem staten og indehaverne for så vidt angår statens søgsmål mod dens indehavere er overladt til hver enkelt stats afgørelse.

Slutningsbestemmelser.

63. Konventionens slutningsbestemmelser omhandler uoverensstemmelser (artikel 17), forbehold (artikel 18), ratifikation (artikel 19), ændringer (artikel 20), tiltræden (artikel 21), varighed, revision og tilbagetræden (artikel 22), meddelelse om konventionens anvendelse på territorier, for hvis internationale forhold den kontraherende part er ansvarlig (artikel 23) og meddelelse til signatarmagterne om modtagelsen af de forskellige dokumenter, som er deponeret i overensstemmelse med slutningsbestemmelserne (artikel 24). I tilfælde af uoverensstemmelser om konventionens fortolkning er det bestemt, at disse skal undersøges af Styrelseskomiteen, og i mangel af venskabelig afgørelse på en af de vedkommende kontraherende parter anmodning skal forelægges den europæiske domstol for nuklear energi, der er oprettet ved O.E.E.C.-Konventionen om Sikkerhedskontrol af 20. december 1957. Domstolen skal fungere i overensstemmelse med de regler, der bestemmer dens organisation og funktion, og som er nedfældet i den protokol, der er tilføjet Sikkerhedskontrolkonventionen, og i domstolens forretningsorden.

**Tillægskonvention af 31. januar 1963 til konvention af 29. juli 1960
om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område med
ændringer som følge af tillægsprotokol af 28. januar 1964.**

**CONVENTION OF 31ST JANUARY 1963
SUPPLEMENTARY TO THE PARIS CON-
VENTION OF 29TH JULY 1960 ON THIRD
PARTY LIABILITY IN THE FIELD OF
NUCLEAR ENERGY**

THE GOVERNMENTS of the Federal Republic of Germany, the Republic of Austria, the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, Spain, the French Republic, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of Norway, the Kingdom of the Netherlands, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, the Kingdom of Sweden and the Swiss Confederation;

BEING PARTIES to the Convention of 29th July 1960 on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy, concluded within the framework of the Organisation for European Economic Co-operation, now the Organisation for Economic Co-operation and Development and as modified by the Additional Protocol concluded in Paris on 28th January 1964 (hereinafter referred to as the "Paris Convention");

DESIROUS of supplementing the measures provided in that Convention with a view to increasing the amount of compensation for damage which might result from the use of nuclear energy for peaceful purposes;

HAVE AGREED as follows:

Article 1

The system instituted by this Convention is supplementary to that of the Paris Convention, shall be subject to the provisions of the Paris Convention, and shall be applied in accordance with the following Articles.

**TILLÆGSKONVENTION AF 31. JANUAR
1963 TIL PARISKONVENTIONEN AF 29.
JULI 1960 OM ANSVAR OVER FOR
TREDJEMAND PÅ DEN NUKLEARE
ENERGIS OMRÅDE**

REGERINGERNE i Forbundsrepublikken Tyskland, Republikken Østrig, Kongeriget Belgien, Kongeriget Danmark, Spanien, Den franske Republik, Den italienske Republik, Storhertugdømmet Luxembourg, Kongeriget Norge, Kongeriget Nederlandene, Det forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland. Kongeriget Sverige og Det Schweiziske Forbund,

SOM ER PARTER i den den 29. juli 1960 inden for rammerne af Organisationen for Europæisk Økonomisk Samarbejde, nu Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, afsluttede Konvention om Civilretligt Ansvar på den Nukleare Energis område som ændret ved tillægsprotokol af 28. august 1964 (i det følgende betegnet som „Pariskonventionen“) er

I ØNSKET OM at supplere de i den nævnte konvention fastsatte forholdsregler med henblik på at forhøje erstatningsbeløbet for skade, der måtte forvoldes ved anvendelsen af nuklear energi til fredelige formål,

BLEVET ENIGE om følgende:

Artikel 1

Den ordning, der indføres ved denne konvention, supplerer den ved Pariskonventionen fastlagte ordning; den skal være undergivet Pariskonventionens bestemmelser og skal bringes i anvendelse i overensstemmelse med de følgende artikler.

Article 2

(a) The system of this Convention shall apply to damage caused by nuclear incidents, other than those occurring entirely in the territory of a State which is not a Party to this Convention:

- (i) for which an operator of a nuclear installation, used for peaceful purposes, situated in the territory of a Contracting Party to this Convention (hereinafter referred to as a "Contracting Party"), and which appears on the list established and kept up to date in accordance with the terms of Article 13, is liable under the Paris Convention, and
- (ii) suffered (1) in the territory of a Contracting Party; or (2) on or over the high seas on board a ship or aircraft registered in the territory of a Contracting Party; or (3) on or over the high seas by a national of a Contracting Party, provided that, in the case of damage to a ship or an aircraft, the ship or aircraft is registered in the territory of a Contracting Party; provided that the courts of a Contracting Party have jurisdiction pursuant to the Paris Convention.

(b) Any Signatory or acceding Government may, at the time of signature of or accession to this Convention or on the deposit of its instruments of ratification, declare that, for the purposes of the application of paragraph (a) (ii) of this Article, individuals or certain categories thereof, considered under its law as having their habitual residence in its territory, are assimilated to its own nationals.

(c) In this Article, the expression "a national of a Contracting Party" shall include a Contracting Party or any of its constituent sub-divisions, or a partnership, or any public or private body whether corporate or not established in the territory of a Contracting Party.

Article 3

(a) Under the conditions established by this Convention, the Contracting Parties undertake that compensation in respect

Artikel 2

(a) Den ved denne konvention fastlagte ordning finder anvendelse på skade forvoldt ved nukleare ulykker, som ikke udelukkende finder sted på territorium hørende til en stat, som ikke er deltager i denne konvention, for så vidt

- (i) ansvaret for skade i medfør af Paris-konventionen påhviler indehaveren af et nukleart anlæg, som anvendes til fredelige formål, som er beliggende på territorium hørende til en i denne konvention deltagende part (i det følgende kaldet „kontraherende part"), og som findes opført i den efter bestemmelserne i artikel 13 udfærdigede og ajourførte fortegnelse, og
- (ii) skaden er lidt (1) på en kontraherende parts territorium, eller (2) på eller over det åbne hav om bord i et skib eller luftfartøj registreret på en kontraherende parts territorium, eller (3) på eller over det åbne hav af en statsborger i en kontraherende part, dog i tilfælde af skade på et skib eller luftfartøj kun, dersom skibet eller luftfartøjet er registreret på en kontraherende parts territorium,

og under forudsætning af, at en kontraherende parts domstole er kompetente i medfør af Pariskonventionen.

(b) Enhver signatarmagt eller tiltrædende regering kan ved sin undertegnelse eller tiltrædelse af denne konvention eller ved deponeringen af sit ratifikationsinstrument erklære, at fysiske personer eller visse kategorier heraf, som efter dens lovgivning anses for at have deres normale opholdssted på dens territorium, er ligestillede med dens egne statsborgere, for så vidt angår anvendelsen af denne artikels litra (a) (ii).

(c) I denne artikel indbefatter udtrykket „statsborger i en kontraherende part" en kontraherende part og dens forvaltningsmæssige underafdelinger så vel som alle offentlige og private selskaber, stiftelser og foreninger, som er hjemmehørende på en kontraherende parts territorium.

Artikel 3

(a) De kontraherende parter garanterer under de i denne konvention fastlagte vilkår, at erstatning for de i artikel 2 om-

of the damage referred to in Article 2 shall be provided up to the amount of 120 million units of account per incident.

(b) Such compensation shall be provided:

- (i) up to an amount of at least 5 million units of account, out of funds provided by insurance or other financial security, such amount to be established by the legislation of the Contracting Party in whose territory the nuclear installation of the operator liable is situated;
- (ii) between this amount and 70 million units of account, out of public funds to be made available by the Contracting Party in whose territory the nuclear installation is situated;
- (iii) between 70 million and 120 million units of account, out of public funds to be made available by the Contracting Parties according to the formula for contributions specified in Article 12.

(c) For this purpose, each Contracting Party shall either:

- (i) establish the maximum liability of the operator, pursuant to Article 7 of the Paris Convention, at 120 million units of account, and provide that such liability shall be covered by all the funds referred to in paragraph (b) of this Article; or
- (ii) establish the maximum liability of the operator at an amount at least equal to that established pursuant to paragraph (b) (i) of this Article and provide that, in excess of such amount and up to 120 million units of account, the public funds referred to in paragraph (b) (ii) and (iii) of this Article shall be made available by some means other than j as cover for the liability of the operator, i provided that the rules of substance ! and procedure laid down in this Convention are not thereby affected.

(d) The obligation of the operator to pay compensation, interest or costs out of public funds made available pursuant to paragraphs (b) (ii) and (iii), and (f) of this Article shall only be enforceable against the operator as and when such funds are in fact made available.

handlede skader vil blive ydet indtil et beløb af 120 millioner afregningsen heder for hver nuklear ulykke.

(b) Sådan erstatning skal tilvejebringes:

- (i) indtil et beløb på ikke under 5 millioner afregningsen heder fastsat ved lov i den kontraherende part, på hvis territorium den ansvarlige indehavers nukleare anlæg er beliggende, af midler hidrørende fra forsikring eller anden økonomisk sikkerhed;
- (ii) mellem dette beløb og 70 millioner afregningsenheder, af offentlige midler, som stilles til rådighed af den kontraherende part, på hvis territorium den ansvarlige indehavers nukleare anlæg er beliggende;
- (iii) mellem 70 millioner og 120 millioner afregningsenheder, af offentlige midler, som stilles til rådighed af de kontraherende parter i overensstemmelse med de i artikel 12 fastsatte bidragsregler.

(c) Hver kontraherende part skal til dette formål enten:

- (i) fastsætte anlægsindehaverens maksimale ansvar efter artikel 7 i Pariskonventionen til 120 millioner afregningsenheder samt bestemme, at sådant ansvar skal dækkes af samtlige de i denne artikels litra (b) nævnte midler, eller
- (ii) fastsætte anlægsindehaverens maksimale ansvar til et beløb af mindst samme størrelse som det i medfør af denne artikels litra (b) (i) fastsatte samt for så vidt angår beløb ud over det således fastsatte og indtil 120 millioner afregningsenheder bestemme, at de i denne artikels litra (b) (ii) og (iii) omhandlede offentlige midler skal stilles til rådighed på anden måde end som dækning for anlægsindehaverens ansvar; dog således, at de i denne konvention fastsatte materielle og processuelle bestemmelser ikke berøres derved.

(d) Indehaverens forpligtelse til at betale erstatning, renter og omkostninger af offentlige midler, der er tilvejebragt i overensstemmelse med denne artikels litra (b) (ii), (iii) og (f) skal kun kunne gennemtvinges mod indehaveren, såfremt og når sådanne midler virkelig er stillet til rådighed.

(e) The Contracting Parties, in carrying out this Convention, undertake not to make use of the right provided for in Article 15 (b) of the Paris Convention to apply special conditions:

- (i) in respect of compensation for damage provided out of the funds referred to in paragraph (b) (i) of this Article;
- (ii) other than those laid down in this Convention in respect of compensation for damage provided out of the public funds referred to in paragraph (b) (ii) and (iii) of this Article.

(f) The interest and costs referred to in Article 7 (g) of the Paris Convention are payable in addition to the amounts referred to in paragraph (b) of this Article and shall be borne in so far as they are awarded in respect of compensation payable out of the funds referred to in:

- (i) paragraph (b) (i) of this Article, by the operator liable;
- (ii) paragraph (b) (ii) of this Article, by the Contracting Party in whose territory the nuclear installation of that operator is situated;
- (iii) paragraph (b) (iii) of this Article, by the Contracting Parties together.

(g) For the purposes of this Convention, "unit of account" means the unit of account of the European Monetary Agreement as denned at the date of the Paris Convention.

Article 4

(a) If a nuclear incident causes damage which gives rise to liability of more than one operator, the aggregate liability provided for in Article 5 (d) of the Paris Convention shall not, to the extent that public funds have to be made available pursuant to Article 3 (b) (ii) and (iii), exceed 120 million units of account.

(b) The total amount of the public funds made available pursuant to Article 3 (b) (ii) and (iii) shall not, in such event, exceed the difference between 120 million units of account and the sum of the amounts established with respect to such operators

(e) De kontraherende parter forpligter sig til ved gennemførelsen af denne konvention at undlade at gøre brug af den i artikel 15 (b) i Pariskonventionen hjemlede adgang til at anvende særlige vilkår:

- (i) med hensyn til skadeserstatning tilvejebragt af de i denne artikels litra (b) (i) nævnte midler;
- (ii) bortset fra de i denne konvention hjemlede særlige vilkår, med hensyn til skadeserstatning tilvejebragt af de i denne artikels litra (b) (ii) og (iii) nævnte offentlige midler.

(f) De i Pariskonventionens artikel 7 (g) omhandlede renter og sagsomkostninger skal betales ud over de i denne artikels litra (b) nævnte beløb. De skal bæres af

- (i) den ansvarlige indehaver, for så vidt de vedrører erstatning af de i denne artikels litra (b) (i) nævnte midler,
- (ii) den kontraherende part, på hvis territorium denne indehavers nukleare anlæg er beliggende, for så vidt de vedrører erstatning af de i denne artikels litra (b) (ii) nævnte midler,
- (iii) de kontraherende parter i fællesskab, for så vidt de vedrører erstatning af de i denne artikels litra (b) (iii) nævnte midler.

(g) Ved „afregningsenhed“ forstås i denne konvention den efter Den Europæiske Valutaoverenskomst gældende afregningsenhed, som den var bestemt på Pariskonventionens undertegnelsesdag.

Artikel 4

(a) Hvis en nuklear ulykke forvolder skade, som giver anledning til ansvar for flere end én indehaver, kan det i artikel 5 (d) i Pariskonventionen omtalte samlede ansvarsbeløb, for så vidt som offentlige midler skal stilles til rådighed i medfør af artikel 3 (b) (ii) og (iii), ikke overstige 120 millioner af regningsenheder.

(b) Det samlede beløb af de i medfør af artikel 3 (b) (ii) og (iii) tilvejebragte offentlige midler skal i så fald ikke overstige forskellen mellem 120 millioner af regningsenheder og summen af de for sådanne indehavere i henhold til artikel 3 (b) (i) fast-

pursuant to Article 3 (b) (i) or, in the case of an operator whose nuclear installation is situated in the territory of a State which is not a Party to this Convention, the amount established pursuant to Article 7 of the Paris Convention. If more than one Contracting Party is required to make available funds pursuant to Article 3 (b) (ii), such funds shall be made available by them in proportion to the number of nuclear installations situated in their respective territories, which are involved in the nuclear incident and of which the operators are liable.

Article 5

(a) Where the operator liable has a right of recourse pursuant to Article 6 (f) of the Paris Convention, the Contracting Party in whose territory the nuclear installation of that operator is situated shall take such legislative measures as are necessary to enable both that Contracting Party and the other Contracting Parties to benefit from this recourse to the extent that public funds have been made available pursuant to Article 3 (b) (ii) and (iii), and (f).

(b) Such legislation may provide for the recovery of public funds made available pursuant to Article 3 (b) (ii) and (iii), and (f) from such operator if the damage results from fault on his part.

Article 6

In calculating the public funds to be made available pursuant to this Convention, account shall be taken only of those rights to compensation exercised within ten years from the date of the nuclear incident. In the case of damage caused by a nuclear incident involving nuclear fuel or radioactive products or waste which, at the time of the incident have been stolen, lost, jettisoned, or abandoned and have not yet been recovered, such period shall not in any case exceed twenty years from the date of the theft, loss, jettison or abandonment. It shall also be extended in the cases and under the conditions laid down in Article 8 (d) of the Paris Convention. Amendments made to claims after the

satte beløb eller, for så vidt angår indehavere af nukleare anlæg beliggende på territorium hørende til en stat, der ikke er deltager i denne konvention, det i henhold til Pariskonventionens artikel 7 fastsatte beløb. Såfremt det påhviler flere end én kontraherende part at stille offentlige midler til rådighed i henhold til artikel 3 (b) (ii), skal sådanne midler stilles til rådighed af de pågældende parter i forhold til det på deres respektive territorier beliggende antal nukleare anlæg, som har medvirket til den nukleare ulykke, og hvis indehavere er ansvarlige.

Artikel 5

(a) Hvor den ansvarlige indehaver har regresret ifølge Pariskonventionens artikel 6 (f), skal den kontraherende part, på hvis territorium vedkommende indehavers nukleare anlæg ligger, gennemføre sådanne lovbestemmelser, som er nødvendige for at sætte både den pågældende kontraherende part og de øvrige kontraherende parter i stand til at udnytte denne regres i det omfang, hvori offentlige midler er stillet til rådighed i henhold til artikel 3 (b) (ii), (iii) og (f).

(b) Det kan i sådan lovgivning bestemmes, at offentlige midler stillet til rådighed i medfør af artikel 3 (b) (ii), (iii) og (f) kan kræves godtgjort af den ansvarlige indehaver, såfremt skaden skyldes fejl fra hans side.

Artikel 6

Ved beregningen af de offentlige midler, der skal tilvejebringes i medfør af denne konvention, skal der kun tages hensyn til erstatningskrav, som gøres gældende inden ti år fra tidspunktet for den nukleare ulykke. I tilfælde af skade forvoldt af en nuklear ulykke, hvortil medvirker nukleart brændsel eller radioaktivt produkt eller affald, som på ulykkens tidspunkt var stjålet, tabt, kastet over bord eller opgivet og endnu ikke bragt til veje, skal fristen i intet tilfælde overstige 20 år fra tidspunktet for tyveriet, tabet, overbordkastningen eller opgivelsen. Fristen forlænges også i de tilfælde og på de vilkår, der omhandles i Pariskonventionens artikel 8 (d). Ændringer i fremsatte krav efter den nævnte

expiry of this period, under the conditions laid down in Article 8 (e) of the Paris Convention, shall also be taken into account.

Article 7

Where a Contracting Party makes use of the right provided for in Article 8 (c) of the Paris Convention, the period which it establishes shall be a period of prescription of three years either from the date at which the person suffering damage has knowledge or from the date at which he ought reasonably to have known of both the damage and the operator liable.

Article 8

Any person who is entitled to benefit from the provisions of this Convention shall have the right to full compensation in accordance with national law for damage suffered, provided that, where the amount of damage exceeds or is likely to exceed:

- (i) 120 million units of account; or
 - (ii) if there is aggregate liability under Article 5 (d) of the Paris Convention and a higher sum results therefrom, such higher sum,
- any Contracting Party may establish equitable criteria for apportionment. Such criteria shall be applied whatever the origin of the funds and, subject to the provisions of Article 2, without discrimination based on the nationality, domicile or residence of the person suffering the damage.

Article 9

(a) The system of disbursements by which the public funds required under Article 3 (b) (ii) and (iii), and (f) are to be made available shall be that of the Contracting Party whose courts have jurisdiction.

(b) Each Contracting Party shall ensure that persons suffering damage may enforce their rights to compensation without having to bring separate proceedings according to the origin of the funds provided for such compensation.

(c) No Contracting Party shall be required to make available the public funds referred

periodes udløb skal ligeledes tages i betragtning under de i Pariskonventionens artikel 8 (e) nævnte betingelser.

Artikel 7

I tilfælde, hvor en kontraherende part gør brug af den ved Pariskonventionens artikel 8 (c) hjemlede beføjelse, skal fristen være tre år enten fra det tidspunkt, da skadelidte kendte såvel skaden som den ansvarlige indehaver, eller fra det tidspunkt, da han med rimelighed burde have haft sådant kendskab.

Artikel 8

Enhver, som er berettiget til at nyde godt af denne konventions bestemmelser, har krav på fuld erstatning i overensstemmelse med national ret for skade, der påføres ham. Såfremt den samlede skade overstiger eller kan formodes at ville overstige:

- (i) 120 millioner af regningsenheder eller
- (ii) det højere beløb, der måtte fremkomme derved, at der er kumulativt ansvar i medfør af Pariskonventionens artikel 5(d),

kan enhver kontraherende part dog fastsætte rimelige fordelingskriterier. Disse kriterier skal anvendes uden hensyn til midlernes oprindelse og — med forbehold af bestemmelserne i artikel 2 — uden forskelsbehandling begrundet i skadelidtes nationalitet, bopæl eller opholdssted.

Artikel 9

(a) Den kontraherende part, hvis domstole er kompetente, fastsætter de udbetalingsregler, efter hvilke de i artikel 3 (b) (ii), (iii) og (f) nævnte offentlige midler skal stilles til rådighed.

(b) Enhver kontraherende part skal drage omsorg for, at skadelidte personer kan gennemføre deres erstatningskrav uden at måtte anlægge forskellige søgsmål under hensyn til oprindelsen af de midler, som erstatningen skal betales med.

(c) Ingen kontraherende part er forpligtet til at stille de i artikel 3 (b) (ii) og (iii)

to in Article 3 (b) (ii) and (iii) so long as any of the funds referred to in Article 3 (b) (i) remain available.

Article 10

(a) The Contracting Party whose courts have jurisdiction shall be required to inform the other Contracting Parties of a nuclear incident and its circumstances as soon as it appears that the damage caused by such incident exceeds, or is likely to exceed, 70 million units of account. The Contracting Parties shall without delay make all the necessary arrangements to settle the procedure for their relations in this connection.

(b) Only the Contracting Party whose courts have jurisdiction shall be entitled to request the other Contracting Parties to make available the public funds required under Article 3 (b) (iii) and (f) and shall have exclusive competence to disburse such funds.

(c) Such Contracting Party shall, when the occasion arises, exercise the right of recourse provided for in Article 5 on behalf of the other Contracting Parties who have made available public funds pursuant to Article 3 (b) (iii) and (f).

(d) Settlements effected in respect of the payment of compensation out of the public funds referred to in Article 3 (b) (ii) and (iii) in accordance with the conditions established by national legislation shall be recognized by the other Contracting Parties, and judgments entered by the competent courts in respect of such compensation shall become enforceable in the territory of the other Contracting Parties in accordance with the provisions of Article 13 (d) of the Paris Convention.

Article 11

(a) If the courts having jurisdiction are those of a Contracting Party other than the Contracting Party in whose territory the nuclear installation of the operator liable is situated, the public funds required under Article 3 (b) (ii) and (f) shall be made available by the first-named Contracting Party. The Contracting Party

omhandlede offentlige midler til rådighed, så længe midler af den i artikel 3 (b) (i) nævnte art er disponible.

Artikel 10

(a) Den kontraherende part, hvis domstole er kompetente, skal underrette de andre kontraherende parter om en indtruffen nuklear ulykke og omstændighederne ved denne, så snart det fremgår, at den af ulykken forvoldte skade beløber sig til eller kan formodes at ville beløbe sig til mere end 70 millioner afregningsenheder. De kontraherende parter skal uden opsætelse tage alle fornødne skridt til at fastsætte fremgangsmåden for afviklingen af deres indbyrdes forhold i denne henseende.

(b) Den kontraherende part, hvis domstole er kompetente, er alene berettiget til at anmode de øvrige kontraherende parter om at stille de i artikel 3 (b) (iii) og (f) omtalte offentlige midler til rådighed og har alene kompetence til at udbetale sådanne midler.

(c) Den ovenfor nævnte kontraherende part skal i påkommende tilfælde gøre den i artikel 5 omhandlede regresret gældende for de andre kontraherende parter, som har stillet offentlige midler til rådighed i henhold til artikel 3 (b) (iii) og (f).

(d) Forlig, der i overensstemmelse med de ved national lovgivning fastsatte betingelser indgås med hensyn til betaling af erstatning med de i artikel 3 (b) (ii) og (iii) omtalte offentlige midler, skal anerkendes af de øvrige kontraherende parter, og domme afsagt af de kompetente domstole vedrørende sådan erstatning skal kunne fuldbyrdes på de andre kontraherende parters territorium i overensstemmelse med bestemmelserne i Pariskonventionens artikel 13 (d).

Artikel 11

(a) Såfremt påkendelsesretten tilkommer domstolene i en anden kontraherende part end den, på hvis territorium den ansvarlige indehavers nukleare anlæg er beliggende, stilles de i artikel 3 (b) (ii) og (f) omhandlede offentlige midler til rådighed af den førstnævnte kontraherende part. Den kontraherende part, på hvis territori-

in whose territory the nuclear installation of the operator liable is situated shall reimburse to the other Contracting Party the sums paid. These two Contracting Parties shall agree on the procedure for reimbursement.

(b) In adopting all legislative, regulatory or administrative provisions, after the nuclear incident has occurred, concerning the nature, form and extent of the compensation, the procedure for making available the public funds required under Article 3 (b) (ii) and, if necessary, the criteria for the apportionment of such funds, the Contracting Party whose courts have jurisdiction shall consult the Contracting Party in whose territory the nuclear installation of the operator liable is situated. It shall further take all measures necessary to enable the latter to intervene in proceedings and to participate in any settlement concerning compensation.

Article 12

(a) The formula for contributions according to which the Contracting Parties shall make available the public funds referred to in Article 3 (b) (iii) shall be determined as follows:

- (i) as to 50 pct., on the basis of the ratio between the gross national product at current prices of each Contracting Party and the total of the gross national products at current prices of all Contracting Parties as shown by the official statistics published by the Organisation for Economic Co-operation and Development for the year proceeding the year in which the nuclear incident occurs;
- (ii) as to 50 pct., on the basis of the ratio between the thermal power of the reactors situated in the territory of each Contracting Party and the total thermal power of the reactors situated in the territories of all the Contracting Parties. This calculation shall be made on the basis of the thermal power of the reactors shown at the date of the nuclear incident in the list referred to in Article 2 (a) (i): provided

um den ansvarlige indehavers nukleare anlæg er beliggende, refunderer den anden kontraherende part de udbetalte beløb. De to kontraherende parter træffer aftale om den nærmere fremgangsmåde ved refusionen.

(b) Efter at en nuklear ulykke er sket, skal den kontraherende part, hvis domstole er kompetente, rådføre sig med den kontraherende part, på hvis territorium den ansvarlige indehavers nukleare anlæg er beliggende, med hensyn til udfærdigelse af lovbestemmelser eller forvaltningsforskrifter vedrørende erstatningens beskaffenhed, form og omfang, den nærmere fremgangsmåde, efter hvilken de i artikel 3 (b) (ii) omtalte offentlige midler skal stilles til rådighed, og — om nødvendigt — kriterier for fordeling af midlerne. Den skal endvidere træffe alle foranstaltninger, som er nødvendige for at give sidstnævnte part adgang til at intervenere i retsforhandlingerne og til at deltage i ethvert forlig om erstatning.

Artikel 12

(a) De kontraherende parter skal stille de i artikel 3 (b) (iii) omhandlede offentlige midler til rådighed efter følgende fordelingsregler:

- (i) 50 pct. af ydelsen fordeles på grundlag af forholdet mellem hver enkelt kontraherende parts brutto-nationalprodukt efter gældende priser og summen af samtlige kontraherende parters brutto-nationalprodukter efter gældende priser, således som disse brutto-nationalprodukter er angivet i den af Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling offentliggjorte officielle statistik for året forud for det år, hvori den nukleare ulykke indtræffer;
- (ii) 50 pct. af ydelsen fordeles på grundlag af forholdet mellem den termiske effekt af de på hver enkelt kontraherende parts territorium værende reaktorer og den samlede termiske effekt af de på alle de kontraherende parters territorier værende reaktorer. Udregningen heraf foretages på grundlag af reaktorerens termiske effekt, således som den på ulykkens tidspunkt står opført i den i artikel 2 (a) (i) omtalte fortegnelse;

that a reactor shall only be taken into consideration for the purposes of this calculation as from the date when it first reaches criticality.

(b) For the purposes of this Convention, "thermal power" means

- (i) before the issue of a final operating licence, the planned thermal power;
- (ii) after the issue of such licence, the thermal power authorized by the competent national authorities.

Article 13

(a) Each Contracting Party shall ensure that all nuclear installations used for peaceful purposes situated in its territory, and falling within the definition in Article 1 of the Paris Convention, appear in the list referred to in Article 2 (a) (i).

(b) For this purpose, each Signatory or acceding Government shall, on the deposit of its instrument of ratification or accession, communicate to the Belgian Government full particulars of such installations.

(c) Such particulars shall indicate:

- (i) in the case of all installations not yet completed, the expected date on which the risk of a nuclear incident will exist;
- (ii) and further, in the case of reactors, the expected date on which they will first reach criticality, and also their thermal power.

(d) Each Contracting Party shall also communicate to the Belgian Government the exact date of the existence of the risk of a nuclear incident, and in the case of reactors, the date on which they first reached criticality.

(e) Each Contracting Party shall also communicate to the Belgian Government all modifications to be made to the list. Where such modifications include the addition of a nuclear installation, the communication must be made at least three months before the expected date on which the risk of a nuclear incident will exist.

(f) If a Contracting Party is of the opinion that the particulars, or any modification to be made to the list, communicated by

en reaktor kan dog kun medtages i sådan udregning fra den dag, hvor den for første gang bliver kritisk.

(b) Ved „termisk effekt“ forstås i denne konvention:

- (i) før meddelelsen af endelig tilladelse til drift, den beregnede termiske effekt;
- (ii) efter meddelelsen af sådan tilladelse, den af de kompetente nationale myndigheder godkendte termiske effekt.

Artikel 13

(a) Hver kontraherende part skal drage omsorg for, at alle på dens territorium beliggende nukleare anlæg, som anvendes til fredelige formål, og som omfattes af definitionen i Pariskonventionens artikel 1, bliver opført i den i artikel 2 (a) (i) nævnte fortegnelse.

(b) Til dette formål skal enhver signatarmagt eller tiltrædende regering ved deponeeringen af sit ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument meddele den belgiske regering detaljerede oplysninger om sådanne anlæg.

(c) Disse oplysninger skal angive:

- (i) for ikke fuldførte anlæg det tidspunkt, da risikoen for en nuklear ulykke forventes at ville indtræde,
- (ii) og yderligere, for så vidt angår reaktorer, det tidspunkt, hvor disse forventes at blive kritiske for første gang, samt deres termiske effekt.

(d) Endvidere skal enhver kontraherende part give meddelelse til den belgiske regering om det nøjagtige tidspunkt for indtrædelsen af risikoen for nukleare ulykker samt, for så vidt angår reaktorer, det tidspunkt, hvor disse for første gang er blevet kritiske.

(e) Enhver kontraherende part skal fremsendes meddele den belgiske regering alle ændringer, som skal foretages i fortegnelsen. Hvor sådanne ændringer indbefatter tilføjelsen af et nukleart anlæg, skal meddelelsen gives mindst tre måneder før det tidspunkt, hvor risiko for nukleare ulykker forventes at ville indtræde.

(f) Såfremt en kontraherende part mener, at de af en anden kontraherende part meddelte oplysninger eller en ændring,

another Contracting Party do not comply with the provisions of Article 2 (a) (i) and of this Article, it may raise objections thereto only by addressing them to the Belgian Government within three months from the date on which it has received notice pursuant to paragraph (h) of this Article.

(g) If a Contracting Party is of the opinion that a communication required in accordance with this Article has not been made within the time prescribed in this Article, it may raise objections only by addressing them to the Belgian Government within three months from the date on which it knew of the facts which, in its opinion, ought to have been communicated.

(h) The Belgian Government shall give notice as soon as possible to each Contracting Party of the communications and objections which it has received pursuant to this Article.

(i) The list referred to in Article 2 (a) (i) shall consist of all the particulars and modifications referred to in paragraphs (b), (c) (d) and (e) of this Article, it being understood that objections submitted pursuant to paragraphs (f) and (g) of this Article shall have effect retrospective to the date on which they were raised, if they are sustained.

(j) The Belgian Government shall supply any Contracting Party on demand with an up-to-date statement of the nuclear installations covered by this Convention and the details supplied in respect of them pursuant to this Article.

Article 14

(a) Except insofar as this Convention otherwise provides, each Contracting Party may exercise the powers vested in it by virtue of the Paris Convention, and any provisions made thereunder may be invoked against the other Contracting Parties in order that the public funds referred to in Article 3 (b) (ii) and (iii) be made available.

(b) Any such provisions made by a Contracting Party pursuant to Articles 2, 7 (c) and 9 of the Paris Convention as a result of which the public funds referred to

som skal foretages i fortegnelsen, ikke opfylder bestemmelserne i artikel 2 (a) (i) og i denne artikel, kan den kun fremsætte indsigelser ved at stille dem til den belgiske regering inden tre måneder fra det tidspunkt, på hvilket den har modtaget meddelelse i overensstemmelse med denne artikels litra (h).

(g) Hvis en kontraherende part mener, at en i denne artikel foreskrevet meddelelse ikke er blevet givet inden for den i denne artikel fastsatte tidsfrist, kan den kun fremsætte indsigelser ved at stille dem til den belgiske regering inden tre måneder fra den dag, på hvilken den fik kendskab til de kendsgerninger, som efter dens mening burde være blevet meddelt.

(h) Den belgiske regering skal snarest muligt underrette hver enkelt kontraherende part om de meddelelser og indsigelser, som den har modtaget i medfør af denne artikel.

(i) Den i artikel 2 (a) (i) omtalte fortegnelse består af samtlige i denne artikels litra (b) (c) (d) og (e) omhandlede oplysninger og ændringer; dog skal indsigelser fremsat i overensstemmelse med denne artikels litra (f) og (g), såfremt de godtages, have tilbagevirkning til det tidspunkt, da de blev rejst.

(j) Den belgiske regering skal på begæring tilstille enhver kontraherende part en ajourført fortegnelse over de af denne konvention omfattede nukleare anlæg samt de om disse i medfør af denne artikel meddelte nærmere oplysninger.

Artikel 14

(a) Hvor intet andet er fastsat i denne konvention, kan enhver kontraherende part udøve de beføjelser, der er tillagt den i medfør af Pariskonventionen, og bestemmelser truffet i henhold hertil kan gøres gældende mod de øvrige kontraherende parter som grundlag for, at de i artikel 3 (b) (ii) og (iii) omtalte offentlige midler skal stilles til rådighed.

(b) Bestemmelser, som er truffet af en kontraherende part i henhold til artiklerne 2, 7 (c) og 9 i Pariskonventionen, og som medfører, at de i artikel 3 (b) (ii) og (iii)

in Article 3 (b) (ii) and (iii) are required to be made available may not be invoked against any other Contracting Party unless it has consented thereto.

(c) Nothing in this Convention shall prevent a Contracting Party from making provisions outside the scope of the Paris Convention and of this Convention, provided that such provisions shall not involve any further obligation on the part of the other Contracting Parties in so far as their public funds are concerned.

Article 15

(a) Any Contracting Party may conclude an agreement with a State which is not a Party to this Convention concerning compensation out of public funds for damage caused by a nuclear incident.

(I) To the extent that conditions for payment of compensation under any such agreement are not more favourable than those which result from the measures adopted by the Contracting Party concerned for the application of the Paris Convention and of this Convention, the amount of damage caused by a nuclear incident covered by this Convention and for which compensation is payable by virtue of such an agreement may be taken into consideration, where the proviso to Article 8 applies, in calculating the total amount of damage caused by that incident.

(c) The provisions of paragraphs (a) and (b) of this Article shall in no case affect the obligations under Article 3 (b) (ii) and (iii) of those Contracting Parties which have not given their consent to such agreement.

(d) Any Contracting Party intending to conclude such an agreement shall notify the other Contracting Parties of its intention. Agreements concluded shall be notified to the Belgian Government.

Article 16

(a) The Contracting Parties shall consult each other upon all problems of common interest raised by the application of this Convention and of the Paris Convention, especially Articles 20 and 22 (c) of the latter Convention.

nævnte offentlige midler skal stilles til rådighed, kan ikke gøres gældende mod nogen anden kontraherende part, som ikke har givet sit samtykke dertil.

(ej Intet i denne konvention er til hinder for, at en kontraherende part træffer bestemmelser, der går ud over Pariskonventionens og denne konventions anvendelsesområde: sådanne bestemmelser kan dog ikke påføre de øvrige kontraherende parter yderligere forpligtelser, for så vidt angår deres offentlige midler.

Artikel 15

(a) Enhver kontraherende part kan indgå overenskomst med en stat, som ikke er kontraherende part i denne konvention, om erstatning af offentlige midler for skade forvoldt ved en nuklear ulykke.

(b) I det omfang, hvori erstatningsbetingelserne efter en sådan overenskomst ikke er gunstigere end de, som følger af regler, som den pågældende kontraherende part benytter ved anvendelsen af Pariskonventionen og denne konvention, kan skader, som er forvoldt ved en ulykke, der omfattes af denne konvention, og som skal erstattes efter en sådan overenskomst, tages i betragtning ved beregningen af den samlede ved ulykken forvoldte skade, hvor der skal ske fordeling efter reglen i artikel 8, 2. punktum.

(c) Bestemmelserne i denne artikels litra (a) og (b) skal i intet tilfælde berøre de i artikel 3 (b) (ii) og (iii) omhandlede forpligtelser for så vidt angår de kontraherende parter, der ikke har givet deres samtykke til en sådan overenskomst.

(d) Enhver kontraherende part, der har til hensigt at træffe en sådan overenskomst, skal give de andre kontraherende parter meddelelse herom. Den belgiske regering skal underrettes om indgåede overenskomster.

Artikel 16

(a) De kontraherende parter skal rådføre sig med hinanden om alle problemer af fælles interesse, som opstår ved anvendelsen af denne konvention og Pariskonventionen, navnlig artiklerne 20 og 22 (c) i sidstnævnte konvention.

(b) They shall consult each other on the desirability of revising this Convention after a period of five years from the date of its coming into force, and at any other time upon the request of a Contracting Party.

Article 17

Any dispute arising between two or more Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Convention shall, upon the request of a Contracting Party concerned, be submitted to the European Nuclear Energy Tribunal established by the Convention of 20th December 1957 on the Establishment of a Security Control in the Field of Nuclear Energy.

Article 18

(a) Reservations to one or more of the provisions of this Convention may be made at any time prior to ratification of this Convention if the terms of these reservations have been expressly accepted by all Signatories or, at the time of accession or of the application of the provisions of Articles 21 and 24, if the terms of these reservations have been expressly accepted by all Signatories and acceding Governments.

(b) Such acceptance shall not be required from a Signatory which has not itself ratified this Convention within a period of twelve months after the date of notification to it of such reservation by the Belgian Government in accordance with Article 25.

(c) Any reservation accepted in accordance with the provisions of paragraph (a) of this Article may be withdrawn at any time by notification addressed to the Belgian Government.

Article 19

No State may become or continue to be a Contracting Party to this Convention unless it is a Contracting Party to the Paris Convention.

(b) De skal rådføre sig med hinanden om ønskeligheden af at revidere denne konvention efter et tidsrum af fem år fra dens ikrafttrædelsesdato og på et hvilket som helst andet tidspunkt på begæring af en kontraherende part.

Artikel 17

Enhver strid, der opstår mellem to eller flere kontraherende parter om denne konventions fortolkning eller anvendelse, skal på begæring af en af de pågældende kontraherende parter forelægges den Europæiske Domstol vedrørende Nuklear Energi, der er oprettet ved Konventionen af 20. december 1957 om Tilvejebringelse af Sikkerhedskontrol på Atomenergians Område.

Artikel 18

(a) Forbehold med hensyn til en eller flere af denne konventions bestemmelser kan tages på et hvilket som helst tidspunkt forud for dens ratifikation, såfremt deres ordlyd udtrykkeligt er godkendt af alle signatarmagterne, eller, ved tiltrædelse eller ved anvendelse af bestemmelserne i artikel 21 og 24, såfremt deres ordlyd udtrykkeligt er godkendt af alle signatarmagter og tiltræden de regeringer.

(b) Sådan godkendelse skal dog ikke kræves af en signatarmagt, som ikke selv har ratificeret denne konvention inden for et tidsrum af tolv måneder efter det tidspunkt, da den belgiske regering i overensstemmelse med artikel 25 har underrettet den pågældende signatarmagt om et sådant forbehold.

(c) Ethvert forbehold, der er godkendt i henhold til denne artikels litra (a), kan på et hvilket som helst tidspunkt tilbagekaldes ved meddelelse stilet til den belgiske regering.

Artikel 19

Ingen stat kan blive eller forblive kontraherende part i denne konvention, medmindre den er kontraherende part i Paris-konventionen.

Article 20

(a) The Annex to this Convention shall form an integral part thereof.

(b) This Convention shall be ratified. Instruments of ratification shall be deposited with the Belgian Government.

(c) This Convention shall come into force three months after the deposit of the sixth instrument of ratification.

(d) For each Signatory ratifying this Convention after the deposit of the sixth instrument of ratification, it shall come into force three months after the date of the deposit of its instrument of ratification.

Article 21

Amendments to this Convention shall be adopted by agreement among all the Contracting Parties. They shall come into force on the date when all Contracting Parties have ratified or confirmed them.

Article 22

(a) After the coming into force of this Convention, any Contracting Party to the Paris Convention which has not signed this Convention may request accession to this Convention by notification addressed to the Belgian Government.

(b) Such accession shall require the unanimous assent of the Contracting Parties.

(c) Once such assent has been given, the Contracting Party to the Paris Convention requesting accession shall deposit its instrument of accession with the Belgian Government.

(d) The accession shall take effect three months from the date of deposit of the instrument of accession.

Article 23

(a) This Convention shall remain in force until the expiry of the Paris Convention.

(b) Any Contracting Party may, by giving twelve months' notice to the Belgian Government, terminate the application of this Convention to itself after the end of the period of ten years specified in Article 22 (a) of the Paris Convention. Within six months

Artikel 20

(a) Tillægget til denne konvention skal udgøre en integrerende bestanddel af konventionen.

(b) Denne konvention skal ratificeres. Ratifikationsinstrumenterne skal deponeres hos den belgiske regering.

(c) Denne konvention træder i kraft tre måneder efter deponeringen af det sjette ratifikationsinstrument.

(d) For hver signatarmagt, der ratificerer denne konvention efter deponeringen af det sjette ratifikationsinstrument, træder konventionen i kraft tre måneder efter tidspunktet for deponeringen af den pågældende stats ratifikationsinstrument.

Artikel 21

Ændringer i denne konvention skal vedtages ved overenskomst mellem alle de kontraherende parter. De træder i kraft, når alle kontraherende parter har ratificeret eller bekræftet dem.

Artikel 22

(a) Efter at denne konvention er trådt i kraft, kan enhver i Pariskonventionen deltagende part, som ikke har undertegnet denne konvention, ved meddelelse stilet til den belgiske regering anmode om at måtte tiltræde denne konvention.

(b) Sådant tiltrædelse kræver samtykke fra alle de kontraherende parter.

(c) Når sådant samtykke er givet, deponerer den i Pariskonventionen deltagende part, der har anmodet om at måtte tiltræde, sit tiltrædelsesdokument hos den belgiske regering.

(d) Tiltrædelsen har virkning tre måneder fra den dag, hvor tiltrædelsesdokumentet deponeres.

Artikel 23

(a) Denne konvention forbliver i kraft indtil Pariskonventionens ophør.

(b) Enhver kontraherende part kan bringe denne konventions anvendelse på sine egne forhold til ophør efter udløbet af den i Pariskonventionens artikel 22 (a) fastsatte tiårsperiode ved meddelelse med tolv måneders varsel til den belgiske regering. Inden

after receipt of such notice, any other Contracting Party may, by notice to the Belgian Government, terminate the application of this Convention to itself as from the date when it ceases to have effect in respect of the Contracting Party which first gave notice.

(c) The expiry of this Convention or the withdrawal of a Contracting Party shall not terminate the obligations assumed by each Contracting Party under this Convention to pay compensation for damage caused by nuclear incidents occurring before the date of such expiry or withdrawal.

(d) The Contracting Parties shall, in good time, consult each other on what measures should be taken after the expiry of this Convention or the withdrawal of one or more of the Contracting Parties, to provide compensation comparable to that accorded by this Convention for damage caused by nuclear incidents occurring after the date of such expiry or withdrawal and for which the operator of a nuclear installation in operation before such date within the territories of the Contracting Parties is liable.

Article 24

(a) This Convention shall apply to the metropolitan territories of the Contracting Parties.

(b) Any Contracting Party desiring the application of this Convention to one or more of the territories in respect of which pursuant to Article 23 of the Paris Convention, it has given notification of application of that Convention, shall address a request to the Belgian Government.

(c) The application of this Convention to any such territory shall require the unanimous assent of the Contracting Parties.

(d) Once such assent has been given, the Contracting Party concerned shall address to the Belgian Government a notification which shall take effect as from the date of its receipt.

(e) Such notification may, as regards any territory mentioned therein, be withdrawn by the Contracting Party which has made

for et tidsrum af seks måneder fra modtagelsen af en sådan meddelelse kan enhver anden kontraherende part ved meddelelse til den belgiske regering bringe konventionens anvendelse på sine egne forhold til ophør fra det tidspunkt, hvor den ophører at have virkning for den kontraherende part, der først gav meddelelse.

(c) Denne konventions ophør eller en kontraherende parts udtræden medfører ikke bortfald af de forpligtelser, som hver kontraherende part i henhold til konventionen har påtaget sig til at erstatte skade forvoldt af nukleare ulykker indtruffet forud for tidspunktet for sådant ophør eller sådan udtræden.

(d) De kontraherende parter skal i god tid rådføre sig med hinanden om, hvilke forholdsregler der efter denne konventions ophør eller en eller flere kontraherende parters udtræden bør tages for at tilvejebringe en erstatning svarende til den i henhold til konventionen ydede, for skade forvoldt af nukleare ulykker, der indtræffer efter tidspunktet for sådant ophør eller sådan udtræden, og for hvilken ansvaret påhviler indehaveren af et nukleart anlæg, som forud for dette tidspunkt var i drift på de kontraherende parters territorier.

Artikel 24

(a) Denne konvention skal gælde i de kontraherende parters moderlande.

(b) Enhver kontraherende part, som ønsker, at konventionen skal finde anvendelse på et eller flere af de territorier, hvorom den har givet meddelelse i henhold til Pariskonventionens artikel 23, skal stille en begæring herom til den belgiske regering.

(c) Konventionens anvendelse på sådanne territorier kræver samtykke fra alle de kontraherende parter.

(d) Når sådant samtykke er givet, skal den pågældende kontraherende part give meddelelse til den belgiske regering. Meddelelsen har virkning fra dagen for dens modtagelse.

(e) En sådan meddelelse kan, for så vidt angår ethvert deri nævnt territorium, tilbagekaldes af den kontraherende part,

it by giving twelve months' notice to that effect to the Belgian Government.

(f) If the Paris Convention ceases to apply to any such territory, this Convention shall also cease to apply thereto.

Article 25

The Belgian Government shall notify all Signatories and acceding Governments of the receipt of any instrument of ratification, accession or withdrawal, and shall also notify them of the date on which this Convention comes into force, the text of any amendment thereto and the date on which such amendment comes into force, any reservations made in accordance with Article 18, and all notifications which it has received.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries, duly empowered, have signed this Convention.

DONE at Brussels, this 31st day of January 1963, in the English, Dutch, French, German, Italian and Spanish languages, the six texts being equally authoritative, in a single copy which shall be deposited with the Belgian Government by whom certified copies shall be communicated to all the other Signatories and acceding Governments.

Annex

The Governments of the Contracting Parties declare that compensation for damage caused by a nuclear incident not covered by the Supplementary Convention solely by reason of the fact that the relevant nuclear installation, on account of its utilization, is not on the list referred to in Article 2 of the Supplementary Convention, (including the case where such installa-

som har afgivet den, med tolv måneders varsel herom til den belgiske regering.

(f) Hvis Pariskonventionen ophører at gælde for et sådant territorium, skal denne konvention ligeledes ophøre at finde anvendelse på det.

Artikel 25

Den belgiske regering skal give meddelelse til alle signatarmagter og tiltrædende regeringer om modtagelsen af ethvert ratifikations-, tiltrædelses- eller udtrædelsesinstrument. Den skal endvidere underrette dem om denne konventions ikrafttrædelsesdag, om ordlyden af ændringer i den og om sådanne ændrings ikrafttrædelsesdag, om forbehold taget i henhold til artikel 18 og alle meddelelser, som den har modtaget.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede dertil behørigt befuldmægtigede underskrevet denne konvention.

UDFÆRDIGET i Bruxelles den 31. januar 1963 på engelsk, fransk, hollandsk, italiensk, spansk og tysk sprog, hvilke seks tekster har samme gyldighed, i et enkelt eksemplar, som skal deponeres hos den belgiske regering, af hvem bekræftede afskrifter vil blive sendt til alle andre signatarmagter og tiltrædende regeringer.

Tillæg

De kontraherende parterers regeringer erklærer, at erstatning for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, der ikke omfattes af tillægskonventionen, udelukkende fordi det pågældende nukleare anlæg på grund af sin anvendelse ikke er optaget på den i tillægskonventionens artikel 2 nævnte fortegnelse (herunder indbefattet det tilfælde, at en eller flere, men ikke alle regeringerne

tion is considered by one or more but not all of the Governments to be outside the Paris Convention).

- shall be provided without discrimination among the nationals of the Contracting Parties to the Supplementary Convention; and
- shall not be limited to less than 120 million units of account.

In addition, if they have not already done so, they shall endeavour to make the rules for compensation of persons suffering damage caused by such incidents as similar as possible to those established in respect of nuclear incidents occurring in connection with nuclear installations covered by the Supplementary Convention.

anser anlægget som faldende uden for Paris-konventionen)

- skal ydes, uden at der gøres forskel mellem statsborgerne i de i tillægs-konventionen kontraherende parter og
- ikke må begrænses til et beløb under 120 millioner af regningsenheder.

Endvidere vil disse regeringer, såfremt det ikke allerede er tilfældet, bestræbe sig på at udvirke, at reglerne for erstatning til personer, som lider skade forvoldt af sådanne ulykker, kommer til at svare så nøje som muligt til de regler, som gælder for nukleare ulykker, der indtræffer i forbindelse med nukleare anlæg, som omfattes af tillægerskonventionen.

ADDITIONAL PROTOCOL
TO THE CONVENTION OF 31 JANUARY
1963 SUPPLEMENTARY TO THE PARIS
CONVENTION OF 29 JULY 1960 ON THIRD
PARTY LIABILITY IN THE FIELD OF
NUCLEAR ENERGY 28 JANUARY 1964

II

(Final clauses)

(a) The provisions of this Additional Protocol shall form an integral part of the Convention of 31 January 1963 Supplementary to the Paris Convention of 29 July 1960 on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy.

(b) This Additional Protocol shall be ratified or confirmed. Instruments of ratification of this Additional Protocol shall be deposited with the Belgian Government. Where there is a confirmation of this Additional Protocol it shall be notified to him.

(c) The Signatories of this Additional Protocol undertake to ratify it or to confirm it at the same time as they ratify the Convention of 31 January 1963. Accessions to this Convention will be accepted only if they are accompanied by accession to this Additional Protocol.

(d) The Belgian Government shall give notice to all Signatories, as also to the Governments which have acceded to the Convention of 31 January 1963, of the receipt of instruments of ratification and of notification of confirmations.

(e) In calculating the number of ratifications required in accordance with Article 20 (c) of the Convention of 31 January 1963 for the coming into force thereof, account will be taken only of those Signatories who have ratified this Convention and have ratified or confirmed this Additional Protocol.

TILLÆGSPROTOKOL
AF 28. JANUAR 1964 TIL TILLÆGS-
KONVENTIONEN AF 31. JANUAR 1963
TIL PARISKONVENTIONEN OM AN-
SVAR OVER FOR TREDJEMAND PÅ
DEN NUKLEARE ENERGIS OMRÅDE

II

(Slutningsbestemmelser)

(a) Bestemmelserne i tillægsprotokollen skal udgøre en integrerende bestanddel af tillægskonventionen af 31. januar 1963 til Pariskonventionen af 29. juli 1960 om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område.

(b) Tillægsprotokollen skal ratificeres eller bekræftes. Ratifikationsinstrumenter vedrørende tillægsprotokollen skal deponeres hos den belgiske regering. Bekræftelse af tillægsprotokollen skal meddeles den belgiske regering.

(c) Stater, der har underskrevet tillægsprotokollen, forpligter sig til at ratificere eller bekræfte den samtidig med, at de ratificerer konventionen af 31. januar 1963. Tiltrædelse af denne konvention vil kun blive akcepteret, hvis den er ledsaget af tiltrædelse af tillægsprotokollen.

(d) Den belgiske regering skal give meddelelse til alle signatarmagter og til regeringer, der har tiltrådt konventionen af 31. januar 1963, om modtagelsen af ratifikationsinstrumenter og meddelelser om bekræftelse.

(e) Ved beregningen af det antal ratifikationer, der kræves efter artikel 20 (c) i konventionen af 31. januar 1963 til konventionens ikrafttræden, vil der alene blive taget hensyn til de signatarmagter, som har ratificeret denne konvention og tillige har ratificeret eller bekræftet tillægsprotokollen.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries, duly empowered, have signed this Protocol.

DONE at Paris, the 28 of January 1964, in the English, Dutch, French, German, Italian and Spanish languages, the six texts being equally authoritative, in a single copy which shall be deposited with the Belgian Government, by whom certified copies shall be communicated to all other Signatories and acceding Governments.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede, som er behørigt bemyndiget dertil, undertegnet denne protokol.

UDFÆRDIGET i Paris den 28. januar 1964 på engelsk, hollandsk, fransk, tysk, italiensk og spansk sprog, hvilke seks tekster har samme gyldighed, i et enkelt eksemplar, som skal deponeres hos den belgiske regering, af hvem bekræftede afskrifter vil blive sendt til alle andre signatarmagter og tiltrædende regeringer.

Wienkonvention af 21. maj 1963 om ansvar for nuklear skade.

VIENNA CONVENTION ON CIVIL LIABILITY FOR NUCLEAR DAMAGE

THE CONTRACTING PARTIES,
HAVING RECOGNIZED the desirability
of establishing some minimum standards to
provide financial protection against damage
resulting from certain peaceful uses of
nuclear energy,

BELIEVING that convention on civil
liability for nuclear damage would also
contribute to the development of friendly
relations among nations, irrespective of
their differing constitutional and social
systems,

HAVE DECIDED to conclude a con-
vention for such purposes, and thereto
have agreed as follows—

Article I

1. For the purposes of this Convention—
- (a) "Person" means any individual, partner-
ship, any private or public body whether
corporate or not, any international
organization enjoying legal personality
under the law of the Installation State,
and any State or any of its constituent
sub-divisions.
- (b) "National of a Contracting Party" in-
cludes a Contracting Party or any of its
constituent sub-divisions, a partner-
ship, or any private or public body
whether corporate or not established
within the territory of a Contracting
Party.
- (c) "Operator", in relation to a nuclear
installation, means the person desig-
nated or recognized by the Installation
State as the operator of that installation.
- (d) "Installation State", in relation to a
nuclear installation, means the Con-
tracting Party within whose territory

WIENKONVENTION OM CIVILRETSLIGT ANSVAR FOR NUKLEAR SKADE

DE KONTRAHERENDE PARTER,
SOM HAR ANERKENDT ønskeligheden af
at tilvejebringe nogle minimumsregler med
hensyn til at yde økonomisk dækning for
skade hidrørende fra visse fredelige anven-
delser af nuklear energi,

OG SOM ANTAGER, at en konvention
om civilretligt ansvar for nuklear skade
også vil bidrage til udviklingen af ven-
skabelige forhold mellem nationerne uden
hensyn til deres forskellige konstitutionelle
og sociale systemer,

HAR BESLUTTET at indgå en konven-
tion med dette formål og er derfor blevet
enige om følgende:

Artikel 1

1. I denne konvention anvendes følgende
betegnelser:
- (a) „Person” omfatter fysiske personer, alle
private eller offentlige selskaber, stif-
telser og foreninger, internationale orga-
nisationer, som efter anlægsstatens ret
er juridiske personer, og stater og deres
forvaltningsmæssige underafdelinger.
- (b) „Statsborger i en kontraherende part”
indbefatter en kontraherende part og
dens forvaltningsmæssige underafdelin-
ger så vel som alle private og offentlige
selskaber, stiftelser og foreninger, som
er hjemmehørende på en kontraherende
parts territorium.
- (c) „Indehaver” af et nukleart anlæg be-
tyder den person, der af anlægsstaten
er udpeget eller anerkendt som indehaver
af anlægget.
- (d) „Anlægsstaf med hensyn til et nukleart
anlæg betyder den kontraherende part,
på hvis territorium anlægget er belig-

that installation is situated or, if it is not situated within the territory of any-State, the Contracting Party by which or under the authority of which the nuclear installation is operated.

- (e) "Law of the competent court" means the law of the court having jurisdiction under this Convention, including any rules of such law relating to conflict of laws.
- (f) "Nuclear fuel" means any material which is capable of producing energy by a self-sustaining chain process of nuclear fission.
- (g) "Radioactive products or waste" means any radioactive material produced in, or any material made radioactive by exposure to the radiation incidental to, the production or utilization of nuclear fuel, but does not include radioisotopes which have reached the final stage of fabrication so as to be usable for any scientific, medical, agricultural, commercial or industrial purpose.
- (h) "Nuclear material" means—
 - (i) nuclear fuel, other than natural uranium and depleted uranium, capable of producing energy by a self-sustaining chain process of nuclear fission outside a nuclear reactor, either alone or in combination with some other material; and
 - (ii) radioactive products or waste.
- (i) "Nuclear reactor" means any structure containing nuclear fuel in such an arrangement that a self-sustaining chain process of nuclear fission can occur therein without an additional source of neutrons,
- (j) "Nuclear installation" means—
 - (i) any nuclear reactor other than one with which a means of sea or air transport is equipped for use as a source of power, whether for propulsion thereof or for any other purpose;
 - (ii) any factory using nuclear fuel for the production of nuclear material, or any factory for the processing of nuclear material, including any factory for the re-processing of irradiated nuclear fuel; and

gende, eller, hvis det ikke ligger på nogen stats territorium, den kontraherende part, som driver det nukleare anlæg, eller under hvis myndighed det drives.

- (e) „Den kompetente domstols ret" betyder den ret, som gælder i den stat, hvis domstole har jurisdiktion efter denne konvention, derunder denne rets regler angående lovkonflikter.
- (f) „Nukleart brændsel" betyder ethvert materiale, som kan frembringe energi ved en kædeproces af nuklear fission, som holder sig selv i gang.
- (g) „Radioaktivt produkt eller affald" betyder ethvert radioaktivt stof, som er dannet, og ethvert stof, som er blevet radioaktivt ved radioaktiv bestråling i forbindelse med fremstilling eller brug af nukleart brændsel, men indbefatter ikke radioisotoper, som har nået det endelige fremstillingsstadium, så at de er anvendelige til videnskabeligt, medicinsk, jordbrugsteknisk, kommercielt eller industrielt formål.
- (h) „Nukleart materiale" betyder:
 - (i) nukleart brændsel, bortset fra naturligt uran og udarmet uran, der er i stand til enten alene eller i forbindelse med andet stof at frembringe energi ved en kædeproces af nuklear fission, som holder sig selv i gang; og
 - (ii) radioaktivt produkt eller affald,
- (i) „Nuklear reaktor" betyder enhver konstruktion, der indeholder nukleart brændsel under sådanne forhold, at en kædeproces af nuklear fission kan finde sted deri uden en yderligere neutronkilde,
- (j) „Nukleart anlæg" betyder:
 - (i) enhver nuklear reaktor bortset fra sådanne, hvormed et sø- eller lufttransportmiddel er udstyret som kraftkilde, enten til transportmidlets fremdrift eller til andet formål;
 - (ii) enhver fabrik, der anvender nukleart brændsel til fremstilling af nukleart materiale, enhver fabrik til behandling af nukleart materiale, herunder fabrikker til efterbehandling af bestrålet nukleart brændsel; og

- (iii) any facility where nuclear material is stored, other than storage incidental to the carriage of such material;

provided that the Installation State may determine that several nuclear installations of one operator which are located at the same site shall be considered as a single nuclear installation,

(k) "Nuclear damage" means—

- (i) loss of life, any personal injury or any loss of, or damage to, property which arises out of or results from the radioactive properties or a combination of radioactive properties with toxic, explosive or other hazardous properties of nuclear fuel or radioactive products or waste in, or of nuclear material coming from, originating in, or sent to, a nuclear installation;

- (ii) any other loss or damage so arising or resulting if and to the extent that the law of the competent court so provides; and

- (iii) if the **law** of the Installation State so provides, loss of life, any personal injury or any loss of, or damage to, property which arises out of or results from other ionizing radiation emitted by any other source of radiation inside a nuclear installation.

- (1) "Nuclear incident" means any occurrence or series of occurrences having the same origin which causes nuclear damage.

2. An Installation State may, if the small extent of the risks involved so warrants, exclude any small quantities of nuclear material from the application of this Convention, provided that—

- (a) maximum limits for the exclusion of such quantities have been established by the Board of Governors of the International Atomic Energy Agency; and
- (b) any exclusion by an Installation State is within such established limits.

The maximum limits shall be reviewed periodically by the Board of Governors.

- (iii) ethvert anlæg, hvori nukleart materiale opbevares, bortset fra opbevaring i forbindelse med transport af sådant materiale.

Anlægsstaten kan dog bestemme, at flere nukleare anlæg tilhørende samme indehaver og beliggende på samme område skal betragtes som et nukleart anlæg,

(k) „Nuklear skade“ betyder:

- (i) en persons død, enhver skade på person eller ethvert tab af eller skade på ejendom, der opstår ved eller følger af radioaktive egenskaber eller en forening af radioaktive egenskaber med giftige, eksplosive eller andre farlige egenskaber ved nukleart brændsel eller radioaktivt produkt eller affald i et nukleart anlæg, eller ved nukleart materiale, der kommer fra, hidrører fra eller sendes til et nukleart anlæg;

- (ii) ethvert andet tab eller skade, der opstår eller følger på anførte måde, dersom og i det omfang, hvori det bestemmes af den kompetente domstols ret; og

- (iii) hvis anlægsstatens ret bestemmer det, en persons død, enhver skade på person eller ethvert tab af eller skade på ejendom, som opstår ved eller følger af anden ioniserende stråling hidrørende fra andre strålingskilder i et nukleart anlæg.

- (1) „Nuklear ulykke“ betyder enhver hændelse eller række af hændelser med samme oprindelse, som forvolder nuklear skade.

2. En anlægsstat kan i tilfælde, hvor det er forsvarligt på grund af farens ringe betydning, udelukke ringe mængder af nukleart materiale fra konventionens anvendelse, forudsat at

- (a) maksimalgrænser for udelukkelsen af sådanne mængder er fastsat af Den Internationale Atomenergi-Organisations styrelsesråd, og at
- (b) den udelukkelse, anlægsstaten bestemmer, ligger inden for de fastsatte grænser.

Maksimalgrænserne skal revideres periodisk af styrelsesrådet.

Article II

1. The operator of a nuclear installation shall be liable for nuclear damage upon proof that such damage has been caused by a nuclear incident—

(a) in his nuclear installation; or
(b) involving nuclear material coming from or originating in his nuclear installation, and occurring—

- (i) before liability with regard to nuclear incidents involving the nuclear material has been assumed, pursuant to the express terms of a contract in writing, by the operator of another nuclear installation;
 - (ii) in the absence of such express terms, before the operator of another nuclear installation has taken charge of the nuclear material; or
 - (iii) where the nuclear material is intended to be used in a nuclear reactor with which a means of transport is equipped for use as a source of power, whether for propulsion thereof or for any other purpose, before the person duly authorized to operate such reactor has taken charge of the nuclear material; but
 - (iv) where the nuclear material has been sent to a person within the territory of a non-Contracting State, before it has been unloaded from the means of transport by which it has arrived in the territory of that non-Contracting State;
- (c) involving nuclear material sent to his nuclear installation, and occurring—
- (i) after liability with regard to nuclear incidents involving the nuclear material has been assumed by him, pursuant to the express terms of a contract in writing, from the operator of another nuclear installation;
 - (ii) in the absence of such express terms, after he has taken charge of the nuclear material; or
 - (iii) after he has taken charge of the nuclear material from a person

Artikel II

1. Indehaveren af et nukleart anlæg skal være ansvarlig for nuklear skade, såfremt det godtgøres, at sådan skade er forvoldt ved en nuklear ulykke:

- (a) i hans nukleare anlæg; eller
 - (b) under medvirken af nukleart materiale, som kommer eller stammer fra hans nukleare anlæg, såfremt ulykken finder sted:
 - (i) inden ansvar for nukleare ulykker forvoldt af det nukleare materiale er blevet overtaget af indehaveren af et andet nukleart anlæg ved udtrykkelig bestemmelse i en skriftlig aftale;
 - (ii) i mangel af sådan udtrykkelig bestemmelse, inden indehaveren af et andet nukleart anlæg har overtaget det nukleare materiale; eller
 - (iii) dersom det nukleare materiale er bestemt til brug i en nuklear reaktor, som er anbragt i et transportmiddel som kraftkilde, enten til transportmidlets fremdrift eller til andet formål, forinden den person, der er behørigt autoriseret til at drive en sådan reaktor, har overtaget det nukleare materiale; men
 - (iv) dersom det nukleare materiale sendes til en person på en ikke-kontraherende stats territorium, forinden det er blevet udladet fra det transportmiddel, med hvilket det er ankommet til den ikke-kontraheerende stats territorium;
- (c) under medvirken af nukleart materiale, som sendes til hans nukleare anlæg, såfremt ulykken finder sted:
- (i) efter at ansvar for nukleare ulykker forvoldt af det nukleare materiale er blevet overtaget af ham fra indehaveren af et andet nukleart anlæg ved udtrykkelig bestemmelse i en skriftlig aftale;
 - (ii) i mangel af sådan udtrykkelig bestemmelse, efter at han har overtaget det nukleare materiale; eller
 - (iii) efter at han har overtaget det nukleare materiale fra en person,

- operating a nuclear reactor with which a means of transport is equipped **for** use as a source of power, whether for propulsion thereof or for any other purpose; but
- (iv) where the nuclear material has, with the written consent of the operator, been sent from a person within the territory of a non-Contracting State, only after it has been loaded on the means of transport by which it is to be carried from the territory of that State;

provided that, if nuclear damage is caused by a nuclear incident occurring in a nuclear installation and involving nuclear material stored therein incidentally to the carriage of such material, the provisions of subparagraph (a) of this paragraph shall not apply where another operator or person is solely liable pursuant to the provisions of subparagraph (b) or (c) of this paragraph.

2. The Installation State may provide by legislation that, in accordance with such terms as may be specified therein, a carrier of nuclear material or a person handling radioactive waste may, at his request and with the consent of the operator concerned, be designated or recognized as operator in the place of that operator in respect of such nuclear material or radioactive waste respectively. In this case such carrier or such person shall be considered, for all the purposes of this Convention, as an operator of a nuclear installation situated within the territory of that State.

3. (a) **Where** nuclear damage engages the liability of more than one operator, the operators involved shall, in so far as the damage attributable to each operator is not reasonably separable, be jointly and severally liable.
- (b) Where a nuclear incident occurs in the course of carriage of nuclear material, either in one and the same means of transport, or, in the case of storage incidental to the carriage, in one and the same nuclear installation, and causes nuclear damage which engages the liability of more than one operator, the

der driver en nuklear reaktor, hvormed et transportmiddel er udstyret som kraftkilde enten **til** transportmidlets fremdrift **eller til** andet formål; men

- (iv) såfremt det nukleare materiale med indehaverens skriftlige samtykke sendes fra en person på en ikke-kontraherende stats territorium, efter at det er blevet indladet i det transportmiddel, hvormed det skal transporteres fra den ikke-kontraherende stats territorium;

dog skal dette stykkes litra (a) ikke finde anvendelse i tilfælde, hvor nuklear skade forvoldes ved en nuklear ulykke, som finder sted i et nukleart anlæg, og som angår nukleart materiale, der opbevares i anlægget i forbindelse med transport af materialet, forudsat at en anden indehaver eller person er eneansvarlig efter dette stykkes litra (b) eller (c).

2. Anlægsstaten kan ved lov bestemme, at en fragtfører, der transporterer nukleart materiale, eller en person, der tager sig af radioaktivt affald, på sin begæring og med samtykke af vedkommende anlægsindehaver på sådanne vilkår, som fastsættes i loven, kan blive udpeget eller anerkendt som anlægsindehaver med hensyn til henholdsvis sådant nukleart materiale eller radioaktivt affald i stedet for vedkommende anlægsindehaver. I så fald skal fragtføreren eller nævnte person med hensyn til alle konventionens formål anses som indehaver af et nukleart anlæg på denne stats territorium.

3. (a) Giver en nuklear skade anledning til ansvar for flere end én anlægsindehaver, skal de pågældende indehavere, for så vidt den skade, der kan henføres til hver enkelt indehaver, ikke med rimelighed kan udskilles, være solidarisk ansvarlige.
- (b) Finder en nuklear ulykke sted under transport af nukleart materiale enten i et og samme transportmiddel, eller, under opbevaring i forbindelse med transporten, i et og samme nukleare anlæg, og forvolder ulykken nuklear skade, for hvilken flere end én indehaver er ansvarlig, kan det samlede ansvar ikke

total liability shall not exceed the highest amount applicable with respect to any one of them pursuant to Article V.

- (c) In neither of the cases referred to in sub-paragraphs (a) and (b) of this paragraph shall the liability of any one operator exceed the amount applicable with respect to him pursuant to Article V.

4. Subject to the provisions of paragraph 3 of this Article, where several nuclear installations of one and the same operator are involved in one nuclear incident, such operator shall be liable in respect of each nuclear installation involved up to the amount applicable with respect to him pursuant to Article V.

5. Except as otherwise provided in this Convention, no person other than the operator shall be liable for nuclear damage. This, however, shall not affect the application of any international convention in the field of transport in force or open for signature, ratification or accession at the date on which this Convention is opened for signature.

6. No person shall be liable for any loss or damage which is not nuclear damage pursuant to sub-paragraph (k) of paragraph 1 of Article I but which could have been included as such pursuant to sub-paragraph (k) (ii) of that paragraph.

7. Direct action shall lie against the person furnishing financial security pursuant to Article VII, if the law of the competent court so provides.

Article III

The operator liable in accordance with this Convention shall provide the carrier with a certificate issued by or on behalf of the insurer or other financial guarantor furnishing the financial security required pursuant to Article VII. The certificate shall state the name and address of that operator and the amount, type and duration of the security, and these statements may not be disputed by the person by whom or on whose behalf the certificate was issued. The certificate shall also indicate

overstige det højeste beløb, som er anvendeligt med hensyn til nogen af dem i henhold til artikel V.

- (c) 1 intet af de i dette stykkes litra (a) og (b) omtalte tilfælde skal nogen enkelt indehavers ansvar kunne overstige det beløb, der er anvendeligt med hensyn til ham i henhold til artikel V.

4. Med de undtagelser, som følger af denne artikels stykke 3, skal i tilfælde, hvor flere nukleare anlæg tilhørende én og samme indehaver er impliceret i én nuklear ulykke, den pågældende indehaver være ansvarlig for hvert nukleart anlæg med indtil det beløb, som i henhold til artikel V finder anvendelse for ham.

5. For så vidt ikke andet er bestemt i denne konvention, skal ingen anden end indehaveren være ansvarlig for nuklear skade. Dette skal imidlertid ikke berøre anvendelsen af nogen international konvention på transportområdet, som er i kraft eller åben for undertegnelse, ratifikation eller tiltræden på det tidspunkt, da denne konvention åbnes for undertegnelse.

6. Ingen skal være ansvarlig for tab eller skade, som ikke er nuklear skade i henhold til artikel I, stykke 1, litra (k), men som kunne have været indbefattet som sådan i henhold til det nævnte stykkes litra (k) (ii).

7. Der kan anlægges sag direkte mod den, som yder økonomisk sikkerhed i henhold til artikel VII, dersom dette bestemmes af den kompetente domstols ret.

Artikel III

Den i overensstemmelse med denne konvention ansvarlige anlægsindehaver skal forsyne fragtføreren med et certifikat udstedt af eller for den forsikrer eller økonomiske garant, der stiller den økonomiske sikkerhed, som kræves i henhold til artikel VII. Certifikatet skal angive indehaverens navn og adresse og sikkerhedens størrelse, art og varighed, og disse oplysninger skal ikke kunne bestrides af den, der har udstedt certifikatet eller på hvis vegne det er udstedt. Certifikatet skal også indeholde

the nuclear material in respect of which the security applies and shall include a statement by the competent public authority of the Installation State that the person named is an operator within the meaning of this Convention.

Article IV

1. The liability of the operator for nuclear damage under this Convention shall be absolute.

2. If the operator proves that the nuclear damage resulted wholly or partly either from the gross negligence of the person suffering the damage or from an act or omission of such person done with intent to cause damage, the competent court may, if its law so provides, relieve the operator wholly or partly from his obligation to pay compensation in respect of the damage suffered by such person.

3. (a) No liability under this Convention shall attach to an operator for nuclear damage caused by a nuclear incident directly due to an act of armed conflict, hostilities, civil war or insurrection.

(b) Except in so far as the law of the Installation State may provide to the contrary, the operator shall not be liable for nuclear damage caused by a nuclear incident directly due to a grave natural disaster of an exceptional character.

4. Whenever both nuclear damage and damage other than nuclear damage have been caused by a nuclear incident or jointly by a nuclear incident and one or more other occurrences, such other damage shall, to the extent that it is not reasonably separable from the nuclear damage, be deemed, for the purposes of this Convention, to be nuclear damage caused by that nuclear incident. Where, however, damage is caused jointly by a nuclear incident covered by this Convention and by an emission of ionizing radiation not covered by it, nothing in this Convention shall limit or otherwise affect the liability, either as regards any person suffering nuclear damage or by way of recourse or contribution, of any person who may be held

oplysning om det nukleare materiale, som sikkerheden angår, og skal indbefatte en af den kompetente myndighed afgiven attestation for, at den nævnte person er anlægsindehaver i denne konventions forstand.

Artikel IV

1. Anlægsindehaverens ansvar efter denne konvention for nuklear skade skal være absolut.

2. Hvis indehaveren beviser, at den nukleare skade helt eller delvis skyldtes deiv skadelidendes grove uagtsomhed eller en handling eller undladelse foretaget af denne i den hensigt at forvolde skade, kan den kompetente domstol, hvis dens ret bestemmer det, befri indehaveren helt eller delvis fra hans forpligtelse til at betale erstatning for den skade, som er lidt af den pågældende.

3. (a) En anlægsindehaver skal ikke have noget ansvar i henhold til denne konvention for nuklear skade forvoldt ved en nuklear ulykke, der direkte skyldes krigshandling, fjendtligheder, borgerkrig eller oprør.

(b) For så vidt anlægsstatens ret ikke bestemmer det modsatte, skal indehaveren ikke være ansvarlig for nuklear skade forvoldt ved en nuklear ulykke, som direkte skyldes en alvorlig naturulykke af usædvanlig karakter.

4. Når der ved en nuklear ulykke eller ved en nuklear ulykke i forbindelse med en eller flere andre hændelser er forvoldt både nuklear skade og anden skade end nuklear skade, skal den anden skade, i det omfang, hvori den ikke med rimelighed kan skilles fra den nukleare skade, for så vidt angår denne konventions formål, anses som nuklear skade forvoldt ved den nukleare ulykke. Er skade forvoldt både ved en nuklear ulykke, som falder ind under denne konvention, og en udsendelse af ioniserende stråling, der ikke falder ind under den, skal imidlertid intet i denne konvention begrænse eller på anden måde påvirke det ansvar — hvad enten det angår en person, der lider nuklear skade, eller regres eller fordeling — som påhviler nogen, der kan

liable in connection with that emission of ionizing radiation.

5. The operator shall not be liable under this Convention for nuclear damage—

- (a) to the nuclear installation itself or to any property on the site of that installation which is used or to be used in connection with that installation; or
- (b) to the means of transport upon which the nuclear material involved was at the time of the nuclear incident.

6. Any Installation State may provide by legislation that sub-paragraph (b) of paragraph 5 of this Article shall not apply, provided that in no case shall the liability of the operator in respect of nuclear damage, other than nuclear damage to the means of transport, be reduced to less than US \$ 5 million for any one nuclear incident.

7. Nothing in this Convention shall affect—

- (a) the liability of any individual for nuclear damage for which the operator, by virtue of paragraph 3 or 5 of this Article, is not liable under this Convention and which that individual caused by an act or omission done with intent to cause damage; or
- (b) the liability outside this Convention of the operator for nuclear damage for which, by virtue of sub-paragraph (b) of paragraph 5 of this Article, he is not liable under this Convention.

Article V

1. The liability of the operator may be limited by the Installation State to not less than US \$ 5 million for any one nuclear incident.

2. Any limits of liability which may be established pursuant to this Article shall not include any interest or costs awarded by a court in actions for compensation of nuclear damage.

3. The United States dollar referred to in this Convention is a unit of account equivalent to the value of the United States dollar in terms of gold on 29 April 1963, that is to say US \$ 35 per one troy ounce of fine gold.

gøres ansvarlig i forbindelse med den nævte udsendelse af ioniserende stråling.

5. Anlægsindehaveren skal ikke være ansvarlig i henhold til denne konvention for nuklear skade:

- (a) på det nukleare anlæg selv eller på ejendom på anlæggets område, som anvendes eller er bestemt til anvendelse i forbindelse med anlægget; eller
- (b) på det transportmiddel, hvori det nukleare materiale var på det tidspunkt, da den nukleare ulykke fandt sted.

6. Enhver anlægsstat kan ved lov bestemme, at denne artikels stykke 5, litra (b), ikke skal finde anvendelse, forudsat at indehaverens ansvar for anden nuklear skade end den, der er tilføjet transportmidlet, i intet tilfælde nedsættes til mindre end US \$ 5 millioner for en enkelt nuklear ulykke.

7. Intet i denne konvention skal berøre:

- (a) nogen enkeltpersons ansvar for nuklear skade, for hvilken anlægsindehaveren i medfør af denne artikels stykke 3 eller 5 ikke er ansvarlig efter denne konvention, og som vedkommende enkeltperson har forvoldt ved en handling eller undladelse foretaget i den hensigt at forvolde skade; eller
- (b) indehaverens ansvar uden for denne konvention for nuklear skade, for hvilken han på grund af denne artikels stykke 5, litra (b), ikke er ansvarlig efter denne konvention.

Artikel V

1. Anlægsindehaverens ansvar kan at anlægsstaten begrænses til ikke under US \$ 5 millioner for en enkelt nuklear ulykke.

2. Enhver ansvarsbegrænsning, som måtte blive fastsat i medfør af denne artikel, skal ikke indbefatte renter eller omkostninger, som tilkendes af en ret i retssager om erstatning for nuklear skade.

3. Den i denne konvention omtalte United States dollar er en afregningsenhed svarende til værdien af en United States dollar omsat i guld den 29. april 1963, det vil sige US \$ 35 pr. en troy ounce fint guld.

4. The sum mentioned in paragraph 6 of Article IV and in paragraph 1 of this Article may be converted into national currency in round figures.

Article VI

1. Rights of compensation under this Convention shall be extinguished if an action is not brought within ten years from the date of the nuclear incident. If, however, under the law of the Installation State the liability of the operator is covered by insurance or other financial security or by State funds for a period longer than ten years, the law of the competent court may provide that rights of compensation against the operator shall only be extinguished after a period which may be longer than ten years, but shall not be longer than the period for which his liability is so covered under the law of the Installation State. Such extension of the extinction period shall in no case affect rights of compensation under this Convention of any person who has brought an action for loss of life or personal injury against the operator before the expiry of the aforesaid period of ten years.

2. Where nuclear damage is caused by a nuclear incident involving nuclear material which at the time of the nuclear incident was stolen, lost, jettisoned or abandoned, the period established pursuant to paragraph 1 of this Article shall be computed from the date of that nuclear incident, but the period shall in no case exceed a period of twenty years from the date of the theft, loss, jettison or abandonment.

3. The law of the competent court may establish a period of extinction or prescription of not less than three years from the date on which the person suffering nuclear damage had knowledge or should have had knowledge of the damage and of the operator liable for the damage, provided that the period established pursuant to paragraphs 1 and 2 of this Article shall not be exceeded.

4. Unless the law of the competent court otherwise provides, any person who claims to have suffered nuclear damage and who has brought an action for compensation

4. Den sum, som nævnes i stykke 6 i artikel IV og i stykke 1 i denne artikel, kan omregnes til de enkelte landes valutaer i afrundede beløb.

Artikel VI

1. Ret til erstatning efter denne konvention bortfalder, hvis retssag ikke anlægges inden ti år fra tidspunktet for den nukleare ulykke. Hvis anlægsindehaverens ansvar imidlertid efter anlægsstatens ret er dækket ved forsikring eller anden økonomisk sikkerhed eller ved statsmidler for et længere tidsrum end ti år, kan den kompetente domstols ret bestemme, at erstatningskrav mod anlægsindehaveren først skal bortfalde efter et tidsrum, som kan være længere end ti år, men som ikke må være længere end det tidsrum, for hvilket hans ansvar er dækket på denne måde efter anlægsstatens ret. En sådan forlængelse af forældelsesfristen må i intet tilfælde påvirke den ret til erstatning i medfør af denne konvention, som tilkommer nogen, der har anlagt sag mod indehaveren angående en persons død eller for skade på person inden udløbet af 10 års fristen.

2. Dersom nuklear skade forvoldes af en nuklear ulykke, hvortil medvirker nukleart materiale, som på tidspunktet for den nukleare ulykke var stjålet, tabt, kastet over bord eller opgivet, skal fristen i denne artikels stykke 1 regnes fra tidspunktet for den nukleare ulykke, men fristen kan i intet tilfælde overskride 20 år fra tidspunktet for tyveriet, tabet, overbordkastningen eller opgivelsen.

3. Den kompetente domstols ret kan fastsætte en frist for rettens bortfald eller forældelse på ikke under tre år fra det tidspunkt, da skadelidte havde kendskab eller burde have haft kendskab til skaden og den for skaden ansvarlige anlægsindehaver; den frist, der er fastsat i henhold til denne artikels stykke 1 og 2, kan dog ikke overskrides.

4. Såfremt den kompetente domstols ret ikke bestemmer andet, kan enhver, som hævder at have lidt nuklear skade, og som har anlagt sag om erstatning inden for

within the period applicable pursuant to this Article may amend his claim to take into account any aggravation of the damage, even after the expiry of that period, provided that final judgment has not been entered.

5. Where jurisdiction is to be determined pursuant to sub-paragraph (b) of paragraph 3 of Article XI and a request has been made within the period applicable pursuant to this Article to any one of the Contracting Parties empowered so to determine, but the time remaining after such determination is less than six months, the period within which an action may be brought shall be six months, reckoned from the date of such determination.

Article VII

1. The operator shall be required to maintain insurance or other financial security covering his liability for nuclear damage in such amount, of such type and in such terms as the Installation State shall specify. The Installation State shall ensure the payment of claims for compensation for nuclear damage which have been established against the operator by providing the necessary funds to the extent that the yield of insurance or other financial security is inadequate to satisfy such claims, but not in excess of the limit, if any, established pursuant to Article V.

2. Nothing in paragraph 1 of this Article shall require a Contracting Party or any of its constituent sub-divisions, such as States or Republics, to maintain insurance or other financial security to cover their liability as operators.

3. The funds provided by insurance, by other financial security or by the Installation State pursuant to paragraph 1 of this Article shall be exclusively available for compensation due under this Convention.

4. No insurer or other financial guarantor shall suspend or cancel the insurance or other financial security provided pursuant to paragraph 1 of this Article without giving notice in writing of at least two

den frist, som finder anvendelse i henhold til denne artikel, ændre sit krav for at tage hensyn til en forværring af skaden, selv efter fristens udløb, forudsat at endelig dom ikke er afsagt.

5. I tilfælde, hvor jurisdiktionen skal bestemmes efter artikel XI, stykke 3, litra (b), og der inden for den frist, som finder anvendelse i henhold til denne artikel, er rettet henvendelse til nogen af de kontraherende parter, der har ret til at træffe bestemmelse herom, men den tid, der er tilbage, efter at sådan bestemmelse er truffet, er mindre end seks måneder, skal fristen for anlæggelse af sag være seks måneder, regnet fra det tidspunkt, da bestemmelsen er truffet.

Artikel VII

1. Der skal stilles krav om, at anlægsindehaveren opretholder forsikring eller anden økonomisk sikkerhed til at dække hans ansvar for nuklear skade til et sådant beløb, af en sådan art og på sådanne vilkår, som anlægsstaten fastsætter. Anlægsstaten skal indestå for betalingen af krav mod indehaveren om erstatning for nuklear skade ved at tilvejebringe de nødvendige midler i det omfang, hvori udbyttet af forsikring eller anden økonomisk sikkerhed er utilstrækkeligt til at dække sådanne krav, men dog ikke ud over den begrænsning, som måtte være fastsat i henhold til artikel V.

2. Intet i denne artikels stykke 1 skal nødvendiggøre, at en kontraherende part eller nogen af dens forfatningsmæssige underafdelinger, så som stater eller republikker, opretholder forsikring eller anden økonomisk sikkerhed for at dække deres ansvar som anlægsindehavere.

3. De midler, som tilvejebringes ved forsikring, ved anden økonomisk sikkerhed eller af anlægsstaten i henhold til denne artikels stykke 1, skal udelukkende stå til rådighed for erstatning, som skyldes efter denne konvention.

4. Ingen forsikrer eller anden økonomisk garant må midlertidigt eller endeligt kunne bringe den i henhold til denne artikels stykke 1 tilvejebragte forsikring eller anden økonomisk sikkerhed til ophør uden at have

months to the competent public authority or, in so far as such insurance or other financial security relates to the carriage of nuclear material, during the period of the carriage in question.

Article VIII

Subject to the provisions of this Convention, the nature, form and extent of the compensation, as well as the equitable distribution thereof, shall be governed by the law of the competent court.

Article IX

1. Where provisions of national or public health insurance, social insurance, social security, workmen's compensation or occupational disease compensation systems include compensation for nuclear damage, rights of beneficiaries of such systems to obtain compensation under this Convention and rights of recourse by virtue of such systems against the operator liable shall be determined, subject to the provisions of this Convention, by the law of the Contracting Party in which such systems have been established, or by the regulations of the intergovernmental organization which has established such systems.

2. (a) If a person who is a national of a Contracting Party, other than the operator, has paid compensation for nuclear damage under an international convention or under the law of a non-Contracting State, such person shall, up to the amount which he has paid, acquire by subrogation the rights under this Convention of the person so compensated. No rights shall be so acquired by any person to the extent that the operator has a right of recourse against such person under this Convention.
- (b) Nothing in this Convention shall preclude an operator who has paid compensation for nuclear damage out of funds other than those provided pursuant to paragraph 1 of Article VII from reco-

givet skriftlig meddelelse med mindst to måneders varsel til den kompetente offentlige myndighed eller, for så vidt forsikringen eller den økonomiske garanti vedrører transport af nukleart materiale, så længe den pågældende transport varer.

Artikel VIII

Med forbehold af bestemmelserne i denne konvention skal erstatningens beskaffenhed, form og omfang, så vel som den retfærdige fordeling af erstatningen, afgøres efter den kompetente domstols ret.

Artikel IX

1. I tilfælde, hvor regler om statslig eller offentlig sygeforsikring, socialforsikring, social sikkerhed, arbejderforsikring eller forsikring mod erhvervssygdomme indbefatter erstatning for nuklear skade, skal spørgsmål om de i henhold til sådanne ordninger forsikredes rettigheder med hensyn til at opnå erstatning efter denne konvention, og om regresrettigheder i medfør af sådanne ordninger mod den ansvarlige anlægsindehaver, med forbehold af denne konventions bestemmelser, afgøres efter loven i den kontraherende part, i hvilken sådanne ordninger er etableret, eller efter de regler, som er fastsat af den mellemfolkelige organisation, som har etableret sådanne ordninger.

2. (a) Hvis en statsborger i en kontraherende part, bortset fra anlægsindehaveren, har betalt erstatning for nuklear skade i henhold til en international konvention eller efter en ikke-kontraherende stats ret, erhverver han for det beløb, han har betalt, ved subrogation de rettigheder, som den person, han således har ydet erstatning, havde i henhold til denne konvention. Sådanne rettigheder erhverves ikke i det omfang, hvori indehaveren har regresret mod den pågældende efter denne konvention.
- (b) Intet i denne konvention skal afskære en anlægsindehaver, som har betalt erstatning for nuklear skade af andre midler end dem, der er tilvejebragt i henhold til artikel VII, stykke 1, fra

vering from the person providing financial security pursuant to that paragraph or from the Installation State, up to the amount he has paid, the sum which the person so compensated would have obtained under this Convention.

Article X

The operator shall have a right of recourse only—

- (a) if this is expressly provided for by a contract in writing; or
- (b) if the nuclear incident results from an act or omission done with intent to cause damage, against the individual who has acted or omitted to act with such intent.

Article XI

1. Except as otherwise provided in this Article, jurisdiction over actions under Article II shall lie only with the court of the Contracting Party within whose territory the nuclear incident occurred.

2. Where the nuclear incident occurred outside the territory of any Contracting Party, or where the place of the nuclear incident cannot be determined with certainty, jurisdiction over such actions shall lie with the courts of the Installation State of the operator liable.

3. Where under paragraph 1 or 2 of this Article jurisdiction would lie with the courts of more than one Contracting Party, jurisdiction shall lie—

- (a) if the nuclear incident occurred partly outside the territory of any Contracting Party, and partly within the territory of a single Contracting Party, with the courts of the latter; and
- (b) in any other case, with the courts of that Contracting Party which is determined by agreement between the Contracting Parties whose courts would be competent under paragraph 1 or 2 of this Article.

indtil det beløb, han har betalt, at generhverve det beløb, som den således fyldestgjorte person ville have opnået efter denne konvention, hos den, der tilvejebringer den økonomiske sikkerhed i henhold til det nævnte stykke, eller hos anlægsstaten.

Artikel X

Anlægsindehaveren skal alene have regresret,

- (a) dersom dette udtrykkelig bestemmes ved en skriftlig aftale; eller
- (b) hvis den nukleare ulykke skyldes en handling eller undladelse foretaget i den hensigt at forvolde skade, og da mod den enkeltperson, som har handlet eller undladt at handle med sådan hensigt.

Artikel XI

1. Medmindre andet bestemmes i denne artikel, skal pådømmelse af søgsmål i medfør af artikel II alene kunne ske ved domstolene i den kontraherende part, på hvis territorium den nukleare ulykke fandt sted.

2. Dersom den nukleare ulykke fandt sted uden for nogen kontraherende parts territorium, eller dersom stedet for den nukleare ulykke ikke kan fastslås med sikkerhed, skal pådømmelse af sådanne søgsmål ske ved domstolene i den ansvarlige indehavers anlægsstat.

3. Dersom pådømmelsen ville tilkomme domstolene i flere end én kontraherende part i medfør af denne artikels stykke 1 eller 2, skal pådømmelsen:

- (a) hvis den nukleare ulykke fandt sted delvis uden for nogen kontraherende parts territorium og delvis på en enkelt kontraherende parts territorium, tilkomme den sidstnævnte parts domstole; og
- (b) i alle andre tilfælde tilkomme domstolene i den kontraherende part, som bestemmes ved overenskomst mellem de kontraherende parter, hvis domstole ville være kompetente efter denne artikels stykke 1 eller 2.

Article XII

1. A final judgment entered by a court having jurisdiction under Article XI shall be recognized within the territory of any other Contracting Party, except—

- (a) where the judgment was obtained by fraud;
- (b) where the party against whom the judgment was pronounced was not given a fair opportunity to present his case; or
- (c) where the judgment is contrary to the public policy of the Contracting Party within the territory of which recognition is sought, or is not in accord with fundamental standards of justice.

2. A final judgment which is recognized shall, upon being presented for enforcement in accordance with the formalities required by the law of the Contracting Party where enforcement is sought, be enforceable as if it were a judgment of a court of that Contracting Party.

3. The merits of a claim on which the judgment has been given shall not be subject to further proceedings.

Article XIII

This Convention and the national law applicable thereunder shall be applied without any discrimination based upon nationality, domicile or residence.

Article XIV

Except in respect of measures of execution, jurisdictional immunities under rules of national or international law shall not be invoked in actions under this Convention before the courts competent pursuant to Article XI.

Article XV

The Contracting Parties shall take appropriate measures to ensure that compensation for nuclear damage, interest and costs awarded by a court in connection therewith, insurance and reinsurance premiums and funds provided by insurance, reinsurance or other financial security, or funds

Artikel XII

1. Endelige domme afsagt af en domstol, der er kompetent i medfør af artikel XI, skal anerkendes på enhver anden kontraherende parts territorium, undtagen:

- (a) hvor dommen er opnået ved svig;
- (b) hvor den part, som dommen gik imod, ikke har fået fair lejlighed til at fremstille sin sag; eller
- (c) hvor dommen er i strid med „ordre public“ i den kontraherende stat, på hvis territorium anerkendelse søges, eller ikke er i overensstemmelse med grundlæggende retfærdighedsprincipper.

2. Endelige domme, som anerkendes, skal, når de præsenteres for fuldbyrdelse i overensstemmelse med de formaliteter, som kræves efter gældende ret i den kontraherende part, hvor fuldbyrdelse søges, kunne fuldbyrdes, som om det var en dom afsagt af en domstol i den pågældende kontraherende part.

3. Omstændighederne vedrørende det krav, om hvilket dommen er afsagt, skal ikke underkastes yderligere undersøgelse.

Artikel XIII

Denne konvention og den efter konventionen anvendelige ret skal anvendes uden forskelsbehandling begrundet i statsborgerskab, bopæl eller opholdssted.

Artikel XIV

Bortset fra eksekutionsskridt skal juridisk immunitet i henhold til national eller international ret ikke kunne påberåbes i retssager efter denne konvention for de domstole, der er kompetente i medfør af artikel XI.

Artikel XV

De kontraherende parter skal tage passende forholdsregler for at sikre, at erstatning for nuklear skade, renter og omkostninger tilkendt af en domstol i forbindelse hermed, forsikrings- og genforsikringspræmier og midler tilvejebragt ved forsikring, genforsikring eller anden økono-

provided by the Installation State, pursuant to this Convention, shall be freely transferable into the currency of the Contracting Party within whose territory the damage is suffered, and of the Contracting Party within whose territory the claimant is habitually resident, and, as regards insurance or reinsurance premiums and payments, into the currencies specified in the insurance or reinsurance contract.

Article XVI

No person shall be entitled to recover compensation under this Convention to the extent that he has recovered compensation in respect of the same nuclear damage under another international convention on civil liability in the field of nuclear energy.

Article XVII

This Convention shall not, as between the parties to them, affect the application of any international agreements or international conventions in civil liability in the field of nuclear energy in force, or open for signature, ratification or accession at the date on which this Convention is opened for signature.

Article XVIII

This Convention shall not be construed as affecting the rights, if any, of a Contracting party under the general rules of public international law in respect of nuclear damage.

Article XIX

1. Any Contracting Party entering into an agreement pursuant to sub-paragraph (b) of paragraph 3 of Article XI shall furnish without delay to the Director General of the International Atomic Energy Agency for information and dissemination to the other Contracting Parties a copy of such agreement.

2. The Contracting Parties shall furnish to the Director General for information and dissemination to the other Contracting

misk sikkerhed, eller midler tilvejebragt af anlægsstaten i henhold til denne konvention frit kan omsættes til den valuta, som anvendes i den kontraherende part, på hvis territorium skaden er lidt, og i den kontraherende part, på hvis territorium den berettede har sit normale opholdssted, og, for så vidt angår forsikrings- og genforsikringspræmier og betalinger, i de valutaer, som er angivet i forsikrings- eller genforsikringskontrakten.

Artikel XVI

Ingen skal have adgang til at opnå erstatning i henhold til denne konvention i det omfang, hvori han har fået erstatning for den samme nukleare skade i henhold til en anden international konvention om civilretligt ansvar på den nukleare energis område.

Artikel XVII

Denne konvention skal ikke, for så vidt angår forholdet mellem de pågældende parter indbyrdes, berøre anvendelsen af internationale overenskomster eller internationale konventioner om civilretligt ansvar på den nukleare energis område, som er i kraft eller åbnet for undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse på det tidspunkt, da denne konvention åbnes for undertegnelse.

Artikel XVIII

Denne konvention skal ikke kunne fortolkes som gribende ind i de rettigheder, som en kontraherende part måtte have efter folkerettens almindelige regler med hensyn til nuklear skade.

Artikel XIX

1. Enhver kontraherende part, som indgår en overenskomst i henhold til artikel XI, stykke 3, litra (b), skal uden ophold tilstille Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør en afskrift af overenskomsten til underretning og fordeling blandt de andre kontraherende jarter.

2. De kontraherende parter skal til underretning og fordeling blandt de andre kontraherende parter tilstille generaldirek-

Parties copies of their respective laws and regulations relating to matters covered by **this** Convention.

tøren afskrifter af deres respektive love og bestemmelser angående forhold, der omfattes af denne konvention.

Article XX

Notwithstanding the termination of the a] »plication of this Convention to any Contracting Party, either by termination pursuant to Article XXV or by denunciation pursuant to Article XXVI, the provisions of this Convention shall continue to apply to any nuclear damage caused by a nuclear incident occurring before such **termination**.

Artikel XX

Uanset om anvendelsen af denne konvention skulle ophøre i forhold til en kontraherende part, enten ved ophør i medfør af artikel XXV eller ved opsigelse i medfør af artikel XXVI, skal denne konventions bestemmelser fortsat anvendes på enhver nuklear skade, der er forvoldt ved en nuklear ulykke, som fandt sted før sådant ophør.

Article XXI

This Convention shall be open for signature by the States represented at the International Conference on Civil Liability for Nuclear Damage held in Vienna from **29 April** to 19 May 1963.

Artikel XXI

Denne konvention skal være åben for undertegnelse af de stater, som var repræsenteret på den internationale konference om civilretligt ansvar for nuklear skade, der blev holdt i Wien fra den 29. april til den 19. maj 1963.

Article XXII

This Convention shall be ratified, and the instruments of ratification shall be deposited with the Director General of the International Atomic Energy Agency.

Artikel XXII

Denne konvention skal ratificeres, og ratifikationsinstrumenterne skal deponeres hos Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør.

Article XXIII

This Convention shall come into force three months after the deposit of the **fifth** instruments of ratification, and, in respect of each State ratifying it thereafter, three months after the deposit of the instrument of ratification by that State.

Artikel XXIII

Denne konvention skal træde i kraft tre måneder efter deponeringen af det femte ratifikationsinstrument, og for så vidt angår stater, som senere ratificerer den, tre måneder efter deponeringen af den pågældende stats ratifikationsinstrument.

Article XXIV

1. All States Members of the United Nations, or of any of the specialized agencies or of the International Atomic Energy Agency not represented at the International Conference on Civil Liability for Nuclear Damage, held in Vienna from 29 April to 19 May 1963, may accede to this Convention.

Artikel XXIV

1. Alle medlemmer af De Forenede Nationer eller af nogen af dens særlige institutioner eller af Den internationale Atomenergiorganisation, som ikke var repræsenteret på den internationale konference om civilretligt ansvar for nuklear skade, som blev holdt i Wien fra den 29. april til den 19. maj 1963, kan tiltræde denne konvention.

2. The instruments of accession shall be deposited with the Director General of the International Atomic Energy Agency.

3. This Convention shall come into force in respect of the acceding State three months after the date of deposit of the instrument of accession of that State but not before the date of the entry into force of this Convention pursuant to Article XXIII.

Article XXV

1. This Convention shall remain in force for a period of ten years from the date of its entry into force. Any Contracting Party may, by giving before the end of that period at least twelve months' notice to that effect to the Director General of the International Atomic Energy Agency, terminate the application of this Convention to itself at the end of that period of ten years.

2. This Convention shall, after that period of ten years, remain in force for a further period of five years for such Contracting Parties as have not terminated its application pursuant to paragraph 1 of this Article, and thereafter for successive periods of five years each for those Contracting Parties which have not terminated its application at the end of one of such periods, by giving, before the end of one of such periods, at least twelve months' notice to that effect to the Director General of the International Atomic Energy Agency.

Article XXVI

1. A conference shall be convened by the Director General of the International Atomic Energy Agency at any time after the expiry of a period of five years from the date of the entry into force of this Convention in order to consider the revision thereof, if one-third of the Contracting Parties express a desire to that effect.

2. Any Contracting Party may denounce this Convention by notification to the Director General of the International Atomic Energy Agency within a period of twelve months following the first revision conference held pursuant to paragraph 1 of this Article.

2. Tiltrædelsesinstrumenterne skal deponeres hos Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør.

3. Denne konvention træder i kraft med hensyn til den tiltrædende stat tre måneder efter tidspunktet for deponeringen af den pågældende stats tiltrædelsesinstrument, men ikke før denne konventions ikrafttræden i henhold til artikel XXIII.

Artikel XXV

1. Denne konvention skal forblive i kraft i et tidsrum af 10 år fra dens ikrafttræden. Enhver kontraherende part kan, ved opsigelse mindst tolv måneder før udløbet af dette tidsrum til Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør, bringe konventionens anvendelse til ophør i forhold til sig selv ved udløbet af denne ti års periode.

2. Denne konvention skal efter ti års periodens udløb forblive i kraft i et yderligere tidsrum af fem år for sådanne kontraherende parter, som ikke har bragt dens anvendelse til ophør i medfør af denne artikels stykke 1, og derefter for tidsrum på hvert fem år for de kontraherende parter, som ikke har bragt dens anvendelse til ophør ved udløbet af en af disse perioder, ved opsigelse mindst tolv måneder før udløbet af en af disse perioder til Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør.

Artikel XXVI

1. Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør skal sammenkalde en konference på et hvilket som helst tidspunkt efter udløbet af en fem års periode fra denne konventions ikrafttræden for at overveje dens revision, dersom en tredjedel af de kontraherende parter udtrykker ønske herom.

2. Enhver kontraherende part kan opsig denne konvention ved meddelelse til Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør inden for et tidsrum af tolv måneder efter den første revisionskonference, der afholdes i henhold til denne artikels stykke 1.

3. Denunciation shall take effect one year after the date on which notification to that effect has been received by the Director General of the International Atomic Energy Agency.

Article XXVII

The Director General of the International Atomic Energy Agency shall notify the States invited to the International Conference on Civil Liability for Nuclear Damage held in Vienna from 29 April to 19 May 1963 and the States which have acceded to this Convention of the following—

- (a) signatures and instruments of ratification and accession received pursuant to Articles XXI, XXII and XXIV;
- (b) the date on which this Convention will come into force pursuant to Article XXIII;
- (c) notifications of termination and denunciation received pursuant to Articles XXV and XXVI;
- (d) requests for the convening of a revision conference pursuant to Article XXVI.

Article XXVIII

This Convention shall be registered by the Director General of the International Atomic Energy Agency in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article XXIX

The original of this Convention, of which the English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Director General of the International Atomic Energy Agency, who shall issue certified copies.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, duly authorized thereto, have signed this Convention.

DONE in Vienna, this twenty-first day of May, one thousand nine hundred and sixty-three.

3. Opsigelsen skal træde i kraft ét år efter det tidspunkt, på hvilket Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør har modtaget meddelelse herom.

Artikel XXVII

Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør skal underrette de stater, som var indbudt til den internationale konference om civilretligt ansvar for nuklear skade, som blev holdt i Wien fra den 29. april til den 19. maj 1963, og de stater, som har tiltrådt denne konvention, om følgende:

- (a) undertegnelser og instrumenter om ratifikation og tiltrædelse, som er modtaget i henhold til artiklerne XXI, XXII og XXIV;
- (b) det tidspunkt, på hvilket denne konvention træder i kraft i henhold til artikel XXIII;
- (c) meddelelser om ophør og opsigelse modtaget i henhold til artiklerne XXV og XXVI;
- (d) anmodninger om sammenkaldelse af en revisionskonference i henhold til artikel XXVI.

Artikel XXVIII

Denne konvention skal registreres af Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør i overensstemmelse med artikel 102 i De Forenede Nationers Pagt.

Artikel XXIX

Denne konventions original, hvoraf de engelske, franske, russiske og spanske tekster skal være lige autentiske, skal deponeres hos Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør, som skal udstede bekræftede afskrifter.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede, som er behørigt autoriseret dertil, undertegnet denne konvention.

UDFÆRDIGET i Wien, den enogtyvende maj, ét tusinde ni hundrede og sekstitte.

**OPTIONAL PROTOCOL
CONCERNING THE COMPULSORY
SETTLEMENT OF DISPUTES**

The States Parties to the present Protocol and to the Vienna Convention on Civil Liability for Nuclear Damage hereinafter referred to as "the Convention", adopted by the International Conference held at Vienna from 29 April to 19 May 1963,

EXPRESSING THEIR WISH to resort in all matters concerning them in respect of any dispute arising out of the interpretation or application of the Convention to the compulsory jurisdiction of the International Court of Justice, unless some other form of settlement has been agreed upon by the parties within a reasonable period,

HAVE AGREED as follows —

Article I

Disputes arising out of the interpretation or application of the Convention shall lie within the compulsory jurisdiction of the International Court of Justice and may accordingly be brought before the Court by an application made by any party to a dispute being a Party to the present Protocol.

Article II

The parties to a dispute may agree, within a period of two months after one party has notified its opinion to the other that a dispute exists, to resort not to the International Court of Justice but to an arbitral tribunal. After the expiry of the said period, either party may bring the dispute before the Court by an application.

**VALGFRI PROTOKOL
ANGÅENDE TVUNGEN AFGØRELSE
AF UOVERENSSTEMMELSER**

De stater, som er parter i denne protokol og i Wienkonventionen om civilretligt ansvar for nuklear skade, herefter betegnet som „konventionen“, vedtaget på den internationale konference, der blev afholdt i Wien fra den 29. april til den 19. maj 1963,

SOM UDTRYKKER deres ønske om i alle sager mellem dem angående uoverensstemmelser om fortolkning eller anvendelse af konventionen at underkaste sig den tvungne jurisdiktion ved Den mellemfolkelige Domstol, medmindre der mellem parterne er opnået enighed om anden afgørelsesmåde inden for en rimelig tid,

ER BLEVET ENIGE om følgende:

Artikel I

Uoverensstemmelser om fortolkning eller anvendelse af konventionen skal afgøres under Den mellemfolkelige Domstols tvungne jurisdiktion og kan følgelig indbringes for domstolen ved en anmodning fremsat af en part i en uoverensstemmelse, som tillige er part i denne protokol.

Artikel II

Parterne i en uoverensstemmelse kan inden for en periode af 2 måneder fra det tidspunkt, da den ene part har meddelt den anden, at der efter dens mening består en uoverensstemmelse, vedtage at henskyde sagen ikke til Den mellemfolkelige Domstol, men til voldgift. Efter udløbet af den nævnte periode kan hver af parterne indbringe uoverensstemmelsen for domstolen ved en anmodning.

Article III

1. Within the same period of two months, the parties may agree to adopt a conciliation procedure before resorting to the International Court of Justice.

2. The conciliation commission shall make its recommendations within five months after its appointment. If its recommendations are not accepted by the parties to the dispute within two months after they have been delivered, either party may bring the dispute before the Court by an application.

Article IV

The present Protocol shall be open for signature by all States which may become Parties to the Convention.

Article V

The present Protocol is subject to ratification. The instruments of ratification shall be deposited with the Director General of the International Atomic Energy Agency.

Article VI

The present Protocol shall remain open for accession by all States which may become Parties to the Convention. The instruments of accession shall be deposited with the Director General of the International Atomic Energy Agency.

Article VII

1. The present Protocol shall enter into force on the same day as the Convention or on the thirtieth day following the date of deposit of the second instrument of ratification or accession to the Protocol with the Director General of the International Atomic Energy Agency, whichever date is the later.

2. For each State ratifying or acceding to the present Protocol after its entry into force in accordance with paragraph 1 of this Article, the Protocol shall enter into force on the thirtieth day after deposit by each State of its instrument of ratification or accession.

Artikel III

1. Inden for samme periode af 2 måneder kan parterne vedtage at akceptere mægling, inden sagen indbringes for Den mellemfolkelige Domstol.

2. Mæglingskommissionen skal fremsætte sine forslag inden 5 måneder, efter at den er nedsat. Hvis dens forslag ikke akcepteres af uoverensstemmelsens parter inden 2 måneder efter, at de er afgivet, kan hver af parterne indbringe uoverensstemmelsen for domstolen ved en anmodning.

Artikel IV

Denne protokol skal være åben for undertegnelse af alle stater, som kan blive parter i konventionen.

Artikel V

Denne protokol skal ratificeres. Ratifikationsinstrumenterne skal deponeres hos Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør.

Artikel VI

Denne protokol skal være åben for tiltrædelse af alle stater, som kan blive parter i konventionen. Tiltrædelsesinstrumenterne skal deponeres hos Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør.

Artikel VII

1. Denne protokol skal træde i kraft på samme dag som konventionen eller på den 30. dag efter datoen for deponeringen af det andet ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument hos Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør, alt efter hvilken dato der bliver den sidste.

2. For hver stat, som ratificerer eller tiltræder denne protokol efter dens ikrafttræden i henhold til denne artikels nr. 1, træder protokollen i kraft på den 30. dag efter statens deponering af sit ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

Article VIII

The Director General of the International Atomic Energy Agency shall inform all States which may become Parties to the Convention —

(a) Of signatures to the present Protocol and of the deposit of instruments of ratification or accession, in accordance with Articles IV, V and VI;

(b) Of the date on which the present Protocol will enter into force, in accordance with Article VII.

Article IX

The original of the present Protocol, of which the English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Director General of the International Atomic Energy Agency who shall issue certified copies.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries, duly authorized thereto, have signed this Protocol.

Artikel VIII

Den internationale Atomenergiorganisations generaldirektør skal underrette alle stater, som kan blive parter i konventionen

a) om underskrivelse af denne protokol og om deponering af ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumenter i overensstemmelse med artiklerne IV, V og VI;

b) om datoen, på hvilken denne protokol vil træde i kraft i henhold til artikel VII.

Artikel IX

Originalteksten til denne protokol, hvoraf de engelske, franske, russiske og spanske tekster er lige autentiske, skal deponeres hos Den internationale Atomenergiorganisations generalsekretær, som skal udstede bekræftede genparter.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede, som er behørigt bemyndiget dertil, undertegnet denne protokol.

Skrivelse af 27. juli 1964 fra udenrigsministeriets folkeretsrådgiver,
professor, dr. jur. Max Sørensen.

Spørgsmål om den territoriale anvendelse af Wien-konvention af 21. maj 1963 om civilretligt ansvar for nuklear skade.

1. Af Wien-konventionens tilblivelseshistorie kan intet sikkert slutes med hensyn til dens anvendelighed på ulykker eller skade indtruffet på tredjestats territorium. Udkastet forudså, at konventionen ikke skulle være anvendelig, medmindre „the Installation State“ bestemte det i sin lovgivning.

På konferencen stemte et flertal på 23 mod 19 imod, at denne sidstnævnte undtagelse optoges i teksten. Den absolutte regel om uanvendelighed i de omhandlede tilfælde opnåede derpå 24 stemmer imod 21, hvilket dog ikke udgjorde det nødvendige to tredjedele flertal til, at artiklen vedtoges.

Det er ikke noget enkeltstående tilfælde, at de formelle afstemningsregler således kan medføre en uklarhed i tilfælde, hvor en traktattekst udformes på en international konference, der følger de fra FNs praksis hidrørende procedureregler. Eksempler kendes også fra bl. a. konventionerne om havets retsforhold, som vedtoges på Geneve-konferencen i 1958. Der har ikke i international praksis udformet sig retningslinjer for, hvorledes konventionen i så fald skal fortolkes. Sædvanlige logiske resonnementer fører ikke til noget resultat; på den ene side kan man ikke henvise til, at der har været flertal for en bestemt løsning, når dette flertal dog ikke har været tilstrækkeligt stort til, at løsningen har kunnet finde udtryk i den vedtagne tekst, og på den anden side kan man heller ikke fra den omstændighed, at et forslag ikke er blevet vedtaget, slutte modsætningsvis, at det så må være den modstående løsning, der skal vælges — selv om

det overhovedet måtte være muligt i det konkrete tilfælde at pege på en enkelt modstående løsning.

Den eneste holdbare slutning, der efter min mening kan drages af et afstemningsforløb som det omhandlede, er, at det spørgsmål, den pågældende tekst skulle tage stilling til, må anses for uløst og åbentstående. Hvilken løsning, de kontraherende parter kan vælge, må da bero på folkerettens almindelige regler og principper, således som de gælder uafhængigt af den pågældende konvention.

2. Når der herefter skal tages stilling til, hvad der må følge af folkerettens almindelige regler og principper, må man gøre sig klart, hvad der ligger i begrebet territorial anvendelse i den foreliggende sammenhæng.

Negativt kan det fastslås, at der ikke er tale om en eventuel håndhævelse af konventionen eller de dertil svarende nationale retsregler på en fremmed stats territorium. Havde dette været tilfældet, måtte man have antaget, at de traditionelle principper om den territoriale suverænitæt ville stille sig hindrende i vejen. Disse principper kan imidlertid ikke række videre end til at udelukke myndighedsudøvelse på fremmed territorium og giver derfor ingen vejledning i det foreliggende tilfælde.

Positivt kan spørgsmålet om den territoriale anvendelse formentlig karakteriseres på den måde, at det er et spørgsmål, om hvilke fakta i territoriale henseender en kontraherende stat er berettiget eller forpligtet til at henhøre under konventionen og de dertil svarende regler i national lovgivning, når spørgsmålet opstår i forbindelse med retsanvendelse ved statens egne myndigheder.

I det omfang, hvori der som følge af konventionen, eller på andet grundlag, gennemføres ensartede ansvarsregler i de pågældende lande, er der i hovedsagen intet problem. Forholdet er imidlertid det, at der ikke kan ventes retsenhed med ikke-kontraherende stater, og at der selv mellem de kontraherende staters lovgivning kan opretholdes visse forskelle i kraft af den valgfrihed, som enkelte af konventionens bestemmelser hjemler. Hertil kommer, at der kan blive spørgsmål om, hvor stor en kreds af skadelidte, der skal være berettigede til at få anpart i den sum, hvortil erstatningspligten kan begrænses.

Mere præcist er spørgsmålet for det første, om det er uforeneligt med tredjestats rettigheder, at en kontraherende stat lader konventionens regler finde anvendelse på ulykker eller skade indtrådt i tredje land. Dette spørgsmål må besvares for så vidt angår dels reglerne om domstolskompetencen, dels reglerne om lovvalg (hvilket lands lov kommer til anvendelse ved en retssags afgørelse), dels de materielle erstatningsregler.

For det andet er det et spørgsmål, om det er i strid med andre kontraherende staters rettigheder ifølge konventionen at udstrække dens anvendelse til begivenheder i tredjestat.

3. At anvende Wien-konventionens jurisdiktionsregler (art. XI) i forhold til *tredjestat* kan ikke med rimelighed siges at være retsfornægtelse. Sag vil da kunne anlægges ved dansk domstol, såfremt det anlæg, hvis indehaver er ansvarlig, er beliggende her i landet. Ligger anlægget andetsteds, men indehaveren har personligt eller andet værneting her i landet, vil sag ikke kunne anlægges. Heri kan næppe siges at ligge nogen retsfornægtelse, idet tilknytningen til anlæggets beliggenhed er så væsentlig under hensyn til den materielle ansvarsordning, at en sådan snæver værnetingsregel er rimeligt begrundet. For så vidt angår lovvalget, bygger konventionen på den forudsætning, at det er *lex fori*, der skal anvendes. Heller ikke dette kan siges at være en fornægtelse af fremmede staters og deres borgeres rettigheder. Man kan vel antage, at det ville være uforeneligt med hævdvunden folkeretlig opfattelse, om en stat i enhver situation

påbød anvendelse af *lex fori* og altså konsekvent nægtede at lade fremmed ret finde anvendelse uanset overvejende tilknytningspunkter til fremmed stat. Om noget sådant er der jo imidlertid ikke tale i den foreliggende situation, hvor sag netop kun vil kunne anlægges i en stat, hvortil der er det ovennævnte væsentlige tilknytningspunkt.

Endelig er der spørgsmålet, om den materielle ansvarsordning kan anses for stridende mod tredjestats rettigheder. Det objektive ansvar er en udvidelse i forhold til almindelige erstatningsregler og giver for så vidt tredjestat og dens borgere en bedre retsstilling end det minimum, de må have folkeretligt krav på. At kredsen af de ansvarspligtige er begrænset, og hæftelsen er begrænset til et bestemt maksimalt beløb kan næppe føre til et andet resultat. Ansvarsbegrænsningen er en forudsætning for, at erstatningspligten overhovedet kan opfyldes. Den er i det hele et så rimeligt og naturligt led i ordningen, at den ikke kan antages at indebære noget indgreb i tredjestats folkeretligt beskyttede rettigheder.

Konklusionen af foranstående må derfor blive, at det ikke i forhold til tredjestat kan være udelukket at gøre Wien-konventionen anvendelig også på ulykker eller skader, der sker på tredjestats territorium.

4. Tilbage står herefter spørgsmålet, om det er i strid med *andre kontraherende staters* rettigheder at udstrække konventionens anvendelse til ulykker eller skader indtruffet på en ikke-kontraherende stats territorium.

Den eneste interesse de andre kontraherende stater kan have i, at sådan udstrækning ikke foretages, synes at være den, at der derved kunne tænkes at ske en udvidelse af den kreds af skadelidte, som kan gøre krav på den begrænsede erstatningssum, med den virkning, at den enkeltes anpart reduceres.

Det er et spørgsmål om konventionens fortolkning, hvorvidt denne specielle interesse er beskyttet af dens bestemmelser. Svaret synes at måtte blive benægtende. Det kan herved tages i betragtning, at konventionen ikke er begrænset til at gælde i forholdet mellem en snæver kreds af stater, men iflg. art. XXIV står åben for tiltrædelse af praktisk taget alle stater. De

oprindelige signatiirstater og deres borgere kan derfor ikke regne med nogen fortrinsstilling i forhold til andre stater.

Et sådant fortolkningsspørgsmål kan ikke afgøres af hver enkelt kontraherende stat for sig. Konventionen anviser imidlertid ikke nogen procedure til afgørelse af fortolkningstvivl, og indtil et modsat resultat måtte opnå almindelig tilslutning blandt de

kontraherende parter eller blive fastslået autoritativt på anden måde, vil det være forsvarligt, at man fra dansk side indretter sig efter den ovenfor udtrykte opfattelse, at andre kontraherende staters rettigheder ikke krænkes ved, at konventionens bestemmelser bringes til anvendelse på ulykker eller skader, der indtræder på en ikke-kontraherende stats territorium.

Uddrag af rapport om den første møderække i Den stående komite om civilretligt ansvar for nuklear skade, der blev afholdt i Wien i dagene 13.-17. april 1964.

III. General Points Emerging from the Committee's Discussions.

2. In adopting the provisional agenda (CN - 12/SC/I) the Committee agreed that its principal task at that meeting was the consideration of problems related to the entry into force and implementation of the Convention. It would be premature to take up any questions relating to the revision of the Convention (cf. Art. XXVI (1)). The conclusions reached with respect to the substantive questions before it shall therefore not be understood as indicating any urgency for revising the Convention or as reflecting upon the adequacy of the present text.

3. It was the understanding of the Committee that the conclusions it reached, as set forth in Chapter IV, could not be regarded as an interpretation of the Convention which would be binding upon the parties thereto.

IV. Specific Problems Considered *(a) Territorial Scope of the Convention* *(Agenda Item 4 (a)).*

4. The Paris Convention contains in its Article 2 a statement on the territorial scope of that Convention. A similar provision in the Vienna draft text was not adopted by the Conference and, in the opinion of the ENEA experts, it was difficult to determine in the absence of any such provision whether the Vienna Convention covers any nuclear incidents occurring, or nuclear damage suffered, outside the territory of Contracting Parties. Furthermore, in case the Vienna Convention does not cover any such incidents or damage, the question arises as to whether the Contracting Parties can extend the application of the provisions of the Convention to include such incidents or damage. The Secretariat had prepared a note (CN-12/SC/2) on that problem to

III. Almindelige bemærkninger vedrørende komiteens drøftelser.

2. Idet komiteen antog den foreløbige dagsorden (CN - 12/SC/I), udtrykte den sin enighed om, at dens vigtigste opgave ved dette møde var drøftelsen af spørgsmål i forbindelse med konventionens ikrafttræden og gennemførelse. Det ville være forhastet at optage noget spørgsmål vedrørende revision af konventionen (cfr. art. XXVI (1)). De konklusioner, komiteen er kommet til med hensyn til de forelagte realitetsspørgsmål, skal derfor ikke opfattes som udtryk for, at en revision af konventionen er påtrængende, eller som en drøftelse af den nuværende teksts hensigtsmæssighed.

3. Det var komiteens opfattelse, at de konklusioner, den nåede **til**, og som omtales i kapitel IV, ikke kan betragtes som en fortolkning af konventionen, som er bindende for dennes parter.

IV. Særlige Spørgsmål, der har været genstand for drøftelse, *(a) Konventionens territoriale anvendelse* *(dagsordenens punkt 4 (a)).*

4. Pariskonventionen indeholder i artikel 2 en udtalelse om konventionens territoriale anvendelsesområde. En tilsvarende bestemmelse i udkastet til Wienkonventionen blev ikke vedtaget af konferencen, og de sagkyndige under ENEA var af den anskuelse, at det i mangel af en sådan bestemmelse var vanskeligt at tage stilling til, om Wienkonventionen dækker nukleare ulykker, som indtræder, eller nuklear skade, som lides uden for de kontraherende parters territorium. Endvidere rejser sig i tilfælde af, at Wienkonventionen ikke dækker sådanne ulykker eller sådan skade, det spørgsmål, om de kontraherende parter kan udstrække anvendelsen af konventionens bestemmelser til at gælde sådanne ulykker eller sådan skade. Sekretariatet havde for-

facilitate consideration of the matter by the Committee.

5. After discussion, the Committee reached the following *conclusions*:

The Committee was of the view that the Convention, under general principles of international law, applies between the Contracting Parties only and does not establish any rights or obligations for non-contracting States.

The Committee was also of the view, having regard *inter alia* to the transport cases referred to in Article II (1), that in the case of a nuclear incident involving the liability of an operator within the meaning of the Convention, nuclear damage suffered within the territory of Contracting States and on or over the high seas would be nuclear damage covered by the Convention even if the nuclear incident causing such damage occurred on or over the high seas or within the territory of a non-contracting State. On the other hand, nuclear damage suffered within the territory of a non-contracting State would not be nuclear damage covered by the Convention even if the nuclear incident causing such damage occurred within the territory of a Contracting Party or on or over the high seas.

(c) *Period of Extinction where Two or More Courts **Might** be Competent and the Competent Court is to be Determined by Contracting Parties (Agenda Item 4 (c)).*

8. Where jurisdiction would lie with the courts of more than one Contracting Party under Article XI, the competent court is to be determined by agreement between these Contracting Parties (Article XI (3)(b)). The Committee considered whether the prescription period could be considered extended under the Vienna Convention if the claimant brought an action before one of these courts which, after such a determination, loses its competence. The Paris Convention provides expressly for an extension of the prescription period in such a situation (the competent court being however determined by the European Nuclear Energy Tribunal).

beredt et dokument (CN - 12/SC/2) om spørgsmålet for at lette komiteens drøftelse af sagen.

5. Efter diskussion nåede komiteen til følgende *konklusioner*:

Komiteen var af den anskuelse, at konventionen efter folkerettens almindelige principper finder anvendelse alene mellem kontraherende parter og ikke begrunder retigheder eller forpligtelser for ikke-kontraherende stater.

Idet komiteen bl. a. tog hensyn til de i artikel II (1) omhandlede transporttilfælde, var den endvidere af den anskuelse, at spørgsmålet om ansvaret i anledning af en nuklear ulykke for en i konventionen omhandlet anlægsindehaver må løses således, at nuklear skade, som lides inden for de kontraherende staters territorium og på eller over det åbne hav, anses som nuklear skade dækket af konventionen, selv om den nukleare ulykke, som forvoldte skaden, skete på eller over det åbne hav eller inden for en ikke-kontraherende stats territorium. På den anden side ville nuklear skade, som lides inden for en ikke-kontraherende stats territorium, ikke være nuklear skade dækket af konventionen, selv om den nukleare ulykke, som forvoldte sådan skade, fandt sted inden for en kontraherende parts territorium eller på eller over det åbne hav.

(c) *Forældelsesfrist, hvor to eller flere domstole kan være kompetente, og de kontraherende parter skal afgøre, hvilken domstol der skal have kompetencen (dagsordens punkt 4 (c)).*

8. Hvor artikel XI ville føre til, at flere end en kontraherende parts domstole ville have jurisdiktion, skal det ved aftale mellem disse kontraherende parter afgøres, hvilken domstol der skal være kompetent (artikel XI, (3)(b)). Komiteen overvejede, om forældelsesfristen kunne anses forlænget efter Wienkonventionen, hvis sagsøgeren anlagde sag ved en af disse domstole, og denne mistede sin kompetence ved en sådan afgørelse. Pariskonventionen bestemmer udtrykkeligt, at forældelsesfristen skal forlænges i en sådan situation (den kompetente ret bestemmes imidlertid af den europæiske internationale domstol for nuklear energi).

9. After discussion the Committee reached the following *conclusion*:

The Committee was of the view that, in cases falling within Article XI(3)(b), if action is brought in a court which would, under Article XI, be competent prior to a determination of the actual court which is competent and if it is later determined that some other court is the competent court, the period of extinction laid down in Article VI should not be considered to have come to an end before the expiry of six months from the date of the determination. Some members of the Committee considered that such situations can be dealt with under Article VI(5).

9. Efter diskussion nåede komiteen til følgende *konklusion*:

Komiteen var af den anskuelse, at såfremt der i tilfælde omfattet af artikel XI (3)(b) anlægges sag ved en domstol, som efter artikel XI kunne være kompetent, forud for afgørelsen af, hvilken domstol der skal have den aktuelle kompetence, og såfremt det senere bestemmes, at en anden domstol skal have kompetencen, da skal den i artikel VI fastsatte forældelsesfrist ikke anses udløbet tidligere end seks måneder efter afgørelsen. Nogle medlemmer af komiteen fandt, at sådanne tilfælde kunne behandles efter artikel VI (5).

Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 278 af 27. juni 1963 om beskyttelsesforanstaltninger mod uheld i nukleare anlæg (atomanlæg) m. m.

Kapitel I.

1 henhold til § 2 i lov nr. 94 af 31. marts 1953 om brug m. v. af radioaktive stoffer fastsættes følgende bestemmelser:

§ 1. Sundhedsstyrelsen fastsætter de strålingsdoser hidrørende fra radioaktive stoffer, som af hensyn til befolkningens sikkerhed ikke må overskrides som følge af den normale drift af et nukleart anlæg (atomanlæg), herunder et nukleart skib (atomskib).

Stk. 2. Endvidere fastsætter sundhedsstyrelsen grænserne for bestråling af personer, som så vidt muligt skal overholdes i tilfælde af uheld.

§ 3. Efter § 5 i lov om brug m. v. af radioaktive stoffer straffes overtrædelse af de i medfør af bekendtgørelsens § 1 givne bestemmelser med bøde.

Kapitel II.

I henhold til §§ 7, stk. 3, 9 og 38, stk. 3, i lov nr. 170 af 16. maj 1962 om nukleare anlæg (atomanlæg) har undervisningsministeren fastsat følgende bestemmelser:

§ 3. Den, der søger undervisningsministerens godkendelse i medfør af § 4 i lov om nukleare anlæg (atomanlæg) til bygning af et nukleart anlæg på landjorden eller i et skib, skal, før opførelsen eller bygningen påbegyndes, forelægges sundhedsstyrelsen og atomenergikommissionen en foreløbig sikkerhedsrapport indeholdende en teknisk beskrivelse af anlægget og dets kontrol- og sikkerhedsanlæg, samt for nukleare anlæg på landjorden tillige en beskrivelse af anlægsområdet og dets omgivelser.

Stk. 2. Omegnsbeskrivelsen kan i tilfælde, hvor undervisningsministeren skønner det

hensigtsmæssigt eller nødvendigt, udføres af eller i samarbejde med atomenergikommissionen.

§ 4. Den, der i medfør af § 4 i nævnte lov søger undervisningsministerens godkendelse af, at et nukleart anlæg sættes i drift, skal forelægge sikkerhedsrapport for sundhedsstyrelsen og atomenergikommissionen, for så vidt angår nukleare anlæg i skibe tillige direktoratet for statens skibstilsyn.

Stk. 2. Sikkerhedsrapporten skal indeholde en sådan teknisk beskrivelse af anlægget, at den kan danne grundlag for en fuldstændig vurdering af anlæggets sikkerhed.

Stk. 3. Endvidere skal sikkerhedsrapporten indeholde oplysninger om den påtænkte driftsform og om de foranstaltninger, der er truffet med henblik på sikkerheden.

§ 5. Om nukleare skibes (atomskibes) anløb af dansk havn eller besejling af danske farvande gælder reglerne i Den internationale Konvention om Sikkerhed for Menneskeliv på Søen, 1960, kapitel VIII, jfr. de i konventionens bilag C indeholdte rekommandationer. Andragende om sådant anløb eller sådan besejling må i god tid forinden indgives til undervisningsministeren, der meddeler den fornødne tilladelse på grundlag af indstilling fra sundhedsstyrelsen og atomenergikommissionen og i øvrigt efter forhandling med handelsministeren.

§ 6. Overtrædelse af 3-5 straffes med bøde eller hæfte.

Kapitel III.

I henhold til § 1, stk. 2, i lov om civilforsvaret, jfr. lovbekendtgørelse nr. 122 af 1. april 1962 fastsættes følgende bestemmelser. Reglen i § 8, stk. 1, nr. 7 fastsættes dog i

henhold til §§ 2, 12, 14 og 16 i lov nr. 174 af 28. april 1950 om levnedsmidler m. m.

§ 7. For hvert nukleart anlæg beliggende her i riget samt for hver dansk havn, i hvilken nukleare skibe (atomskibe) modtages, udarbejdes på foranledning af sundhedsstyrelsen, jfr. herved § 9, stk. 3, efter forhandling med vedkommende politi- og civilforsvarsmyndigheder, en beredskabsplan, der fastlægger de foranstaltninger, som skal kunne iværksættes for at beskytte befolkningen i tilfælde af dennes udsættelse for stråling fra radioaktive stoffer eller for andre nukleare faremomenter. Planen godkendes af indenrigsministeren og af undervisningsministeren.

§ 8. Udsættes befolkningen for ioniserende stråling eller for andre nukleare faremomenter hidrørende fra nukleart anlæg på landjorden eller i et skib i dansk havn eller farvand, kan de nødvendige foranstaltninger iværksættes såsom:

- 1) Måling af radioaktivitet og andre fornødne undersøgelser.
- 2) Varsling.
- 3) Afspærring.
- 4) Evakuering og indkvartering.
- 5) Påbud om indendørs ophold og om lukning af vinduer og døre samt om standsning af ventilationsanlæg m. v.
- 6) Færdselsregulering.
- 7) Fastsættelse af restriktioner med hensyn til benyttelse af levnedsmidler, vand m. v., herunder beslaglæggelse og uskadiggørelse af levnedsmidler eller andet, som er blevet forurennet med radioaktive stoffer.

Stk. 2. Målinger, undersøgelser og andre foranstaltninger kan om fornødent iværksættes også på privat område.

§ 9. I de i § 8 nævnte tilfælde træffer sundhedsstyrelsen beslutning om iværksættelse af i samme paragraf omhandlede foranstaltninger efter forhandling med det i stk. 2 nævnte udvalg samt politiet og vedkommende civilforsvarsmyndighed og i øvrigt i overensstemmelse med reglerne i denne bekendtgørelse og de i medfør af den fastsatte bestemmelser.

Stk. 2. Indenrigsministeren nedsætter et sagkyndigt udvalg bestående af repræsentanter for sundhedsstyrelsen og atomenergi-kommissionen. Udvalget kan tilkalde andre sagkyndige.

Stk. 3. Udvalget kan efter indenrigsministerens bestemmelse overtage udarbejdelsen af den i § 7 omtalte beredskabsplan.

§ 10. Udsættes i fredstid befolkningen for ioniserende stråling, der ikke stammer fra nukleart anlæg eller nukleart skib (atomskib) i dansk havn eller farvand, kan indenrigsministeren, i det omfang det skønnes nødvendigt, bringe bestemmelserne i §§ 7-9 til anvendelse.

§ 11. Undladelse af at efterkomme påbud eller forbud i henhold til §§ 8 og 10 straffes efter § 46 i lov om civilforsvaret med bøde eller hæfte, for så vidt forholdet ikke efter sin beskaffenhed medfører højere straf efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. Undladelse af at efterkomme påbud eller forbud i henhold til § 8, stk. 1, nr. 7 straffes dog efter § 23 i lov om levnedsmidler m. v. med bøde, hæfte eller fængsel i indtil 6 måneder, for så vidt strengere straf ikke er forskyldt efter bestemmelserne i borgerlig straffelov.

§ 12. Denne bekendtgørelse gælder ikke for Grønland og Færøerne.

Indenrigsministeriet, den 27. juni 1963.

Lars P. Jensen.

Gemynthe Madsen.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 243 af 29. juli 1964 om erstatningsansvar for n/s Savannah.

I medfør af § 9 i lov nr. 170 af 16. maj 1962 om nukleare anlæg (atomanlæg) og i forbindelse med den overenskomst, som er indgået med regeringen i Amerikas Forenede Stater den 2. juli 1964, fastsættes herved følgende bestemmelser om erstatningsansvar for n/s Savannah.

§ 1. Regeringen i Amerikas Forenede Stater, som ejer og driver n/s Savannah gennem sin søfartsadministration, er pligtig at erstatte skade, som sker ved en nuklear ulykke, som beskrevet i lovens § 1, f, hvori n/s Savannah medvirker, såfremt ulykken er indtruffet eller skaden er opstået på dansk territorium.

Stk. 2. Erstatning ydes, selv om skaden er hændelig.

Stk. 3. Skaden kan ikke kræves erstattet af andre.

Stk. 4. Har skadelidende forsætligt eller uagtsomt medvirket til skaden, kan erstatningen nedsættes eller bortfalde, medmindre han kun har udvist ringe uagtsomhed.

Stk. 5. Ved en „nuklear ulykke, hvori n/s Savannah medvirker“, jfr. stk. 1, for-

stås enhver nuklear ulykke, som sker i forbindelse med, som opstår ved eller som følge af drift, reparation, vedligeholdelse eller brug af skibet.

§ 2. Det samlede ansvar efter § 1 for skader, der er en følge af en og samme ulykke, bortset fra skader på n/s Savannah selv eller skibets besætning, er begrænset til 500 millioner dollars.

Stk. 2. Begrænsningen i stk. 1 omfatter sagsomkostninger samt procesrenter indtil dommen kan fuldbyrdes eller kravet er anerkendt.

Stk. 3. Såfremt det kan forudses, at de samlede skader vil overstige 500 millioner dollars, kan justitsministeren give regler for fordeling og udbetaling af erstatningen.

§ 3. Krav på erstatning i medfør af § 1 forældes efter reglerne i lov nr. 274 af 22. december 1908.

§ 4. Sager om erstatning i medfør af § 1 kan anlægges ved dansk domstol på det sted, hvor ulykken er indtruffet, eller skader er opstået.

Undervisningsministeriet, den 29. juli 1964.

K. Helveg Petersen.

Chr. L. Thomsen.

**Udenrigsministeriets bekendtgørelse nr. II af 30. januar 1965 af
overenskomst af 2. juli 1964 med Amerikas Forenede Stater
om besøg i Danmark af N/S „Savannah“.**

Oversættelse.

AGREEMENT

between the Government of the Kingdom of Denmark and the Government of the United States of America concerning Visits of the N. S. «SAVANNAH»

The Governments of Denmark and the United States of America, having a mutual interest in the peaceful uses of atomic energy, including its application to the merchant marine, have agreed as follows concerning such visits of the N. S. "SAVANNAH" to Denmark as may be authorized by the Government of Denmark.

Article I.

Entry of N. S. 'SAVANNAH' into Ports of Denmark.

(a) — Each entry of the N. S. "SAVANNAH" (hereinafter designated as the "Ship") into Danish ports and territorial waters and the use thereof shall be subject to the prior approval of the Government of Denmark.

(b) — The visits of the Ship to Danish ports and territorial waters shall be governed, inter alia but not exclusively, by the principles and procedures set forth in Chapter VIII of the Safety of Life at Sea Convention of 1960 and in the Recommendations Applicable to Nuclear Ships contained in Annex C to the Final Act of the 1960 Safety of Life at Sea Conference.

Article II.

Safety Assessment.

(a) — To enable the Government of Denmark to consider the grant of approval for entry and use of Danish ports and territorial waters by the Ship, the Government of the United States shall provide a Safety Assessment prepared in accordance with Regulation 7 of Chapter VIII of the

OVERENSKOMST

mellem kongeriget Danmarks regering og regeringen i Amerikas Forenede Stater om besøg i Danmark af N/S „Savannah“.

Regeringerne i Danmark og i Amerikas Forenede Stater, som har en fælles interesse i den fredelige udnyttelse af atomenergien, herunder dens anvendelse i handelsflåden, er blevet enige om følgende bestemmelser vedrørende sådanne besøg i Danmark af N/S „Savannah“, som måtte blive tilladt af regeringen i Danmark.

Artikel I.

N/S „Savannah“'s adgang til havne i Danmark.

(a) Enhver adgang for N/S „Savannah“ (herefter benævnt „skibet“) til danske havne og territorialfarvande og brug af disse skal være betinget af den danske regerings forudgående godkendelse.

(b) Skibets anløb af danske havne og territorialfarvande skal være undergivet blandt andet, men ikke udelukkende, de principper og procedurer, som er fastlagt i kapitel VIII i konventionen af 1960 om sikkerhed for menneskeliv på søen og i rekommandationerne vedrørende atomdrevne skibe indeholdt i bilag C til slutakten fra konferencen i 1960 om sikkerhed for menneskeliv på søen.

Artikel II.

Sikkerhedsrapport.

(a) For at sætte den danske regering i stand til at bedømme spørgsmålet om skibet skal have tilladelse til at anløbe og benytte danske havne og territorialfarvande, skal de Forenede Staters regering fremlægge en sikkerhedsrapport udarbejdet i overensstemmelse med reglement 7 i kapitel VIII

Safety of Life at Sea Convention of 1960 and in accordance with Recommendation 9 of Annex C mentioned above.

(b) — As soon as practicable after receipt of the Safety Assessment, the Government of Denmark shall notify the Government of the United States whether the Ship can be operated in the ports and territorial waters of Denmark in accordance with this Agreement and the Safety Assessment.

Article III.

Ports.

The Government of Denmark shall determine the port or ports to be visited and will designate the authorities responsible for acceptance arrangements and for special control under Regulation 11 of Chapter VIII of the Safety of Life at Sea Convention of 1960.

Article IV.

Port Arrangements.

(a) — Designated authorities of the Government of Denmark shall make arrangements with appropriate local governmental authorities for entrance of the ship into Danish ports and the use thereof.

(b) — Local governmental authorities shall be responsible for fire and police protection, crowd control and the general preparation of the harbour with respect to acceptance of the Ship.

(c) — Control of public access to the Ship shall be the responsibility of the Master of the Ship. Special arrangements relating to such control shall be developed by the Master with the concurrence of designated authorities of the Government of Denmark.

(d) — The Master shall comply with local regulations so long as in the opinion of the Master these regulations do not adversely affect the operating safety of the nuclear plant.

Article V.

Inspection.

While the Ship is within Danish territorial waters, the designated authorities shall have appropriate inspection access to the Ship and its operating records and

i konventionen af 1960 om sikkerhed for menneskeliv på søen og i overensstemmelse med rekommandation nr. 9 i ovennævnte bilag C.

(b) Så snart det er praktisk muligt efter modtagelsen af sikkerhedsrapporten, skal den danske regering underrette de Forenede Staters regering om, hvorvidt skibet kan besejle danske havne og territorialfarvande i overensstemmelse med nærværende overenskomst og sikkerhedsrapporten.

Artikel III.

Havne.

Den danske regering skal fastsætte den eller de havne, der kan anløbes, og udpege de myndigheder, der skal være ansvarlige for foranstaltninger i forbindelse med skibets modtagelse og for særlig kontrol i henhold til reglement 11 i kapitel VIII i konventionen af 1960 om sikkerhed for menneskeliv på søen.

Artikel IV.

Foranstaltninger i havne.

(a) De udpegede danske regeringsmyndigheder skal træffe aftale med vedkommende lokale myndigheder med henblik på skibets anløb og brug af danske havne.

(b) De lokale myndigheder skal være ansvarlige for brand- og politiberedskab, kontrol med publikum og den almindelige forberedelse af havnen med henblik på modtagelse af skibet.

(c) Ansvar for kontrollen med publikums adgang til skibet skal påhvile skibets fører. Særlige foranstaltninger vedrørende sådan kontrol skal træffes af denne i samråd med myndigheder udpeget af den danske regering.

(d) Skibsføreren skal efterkomme lokale forskrifter, så længe disse efter hans opfattelse ikke modvirker atomanlæggets driftssikkerhed.

Artikel V.

Inspektion.

Så længe skibet befinder sig i dansk territorialfarvand, skal de udpegede myndigheder have rimelig adgang til at inspicere skibet samt dets logbøger og driftsforskrif-

program data for purposes of determining whether the Ship has been operating in accordance with the operating manual of the Ship.

Article VI.
Radioactive Waste.

The Government of the United States shall ensure that no disposal of radioactive liquid or solid wastes shall take place from the Ship while she is within the territorial waters of Denmark without the specific prior approval of the designated authorities of the Government of Denmark.

Article VII.
Casualties.

A report, such as is required by Chapter VIII, Regulation 12 of the Safety of Life at Sea Convention of 1960, shall be made to the designated authorities by the Master of the Ship in the event of any incident, likely to lead to an environmental hazard, while the Ship is in or is approaching the territorial waters of Denmark.

Article VIII.
Legal Actions.

The Government of the United States agrees that in any legal action or proceeding brought, in personam, against the United States, in a Danish court of competent jurisdiction, on account of any nuclear incident involving the Ship in a Danish port or in Danish territorial waters or for damage arising out of or resulting from a nuclear incident involving the Ship which is sustained in Denmark, the United States will not interpose the defense of sovereign immunity but will submit to the jurisdiction of such court; and, in such, event, the United States will not seek to invoke, the provisions of the Danish law, or any other law, relating to the limitations of shipowner's liability.

Article IX.
Indemnification.

The Government of the United States represents that there is an agreement in effect between the United States Atomic Energy Commission and the United States Maritime Administration whereunder the

ter med henblik på at fastslå, om skibets drift er foregået i overensstemmelse med dets instruktionsbog.

Artikel VI.
Radioaktivt affald.

De Forenede Staters regering skal sikre, at der ikke uden udtrykkelig forudgående tilladelse af de af den danske regering udpegede myndigheder afgives noget radioaktivt, flydende eller fast, affald fra skibet, medens dette befinder sig i dansk territorialfarvand.

Artikel VII.
Ulykkestilfælde.

En rapport som påbudt i kapitel VIII, reglement 12 i konventionen af 1960 om sikkerhed for menneskeliv på søen skal afgives til de udpegede myndigheder af skibets fører, såfremt der indtræffer noget uheld, der kan indebære fare for omgivelserne, medens skibet befinder sig i eller nærmer sig dansk territorialfarvand.

Artikel VIII.
Retsforfølgning.

De Forenede Staters regering samtykker i, at den ikke under noget sagsanlæg mod eller skridt til retsforfølgning af denne ved en kompetent dansk domstol i anledning af en nuklear ulykke forvoldt af skibet i dansk havn eller i dansk territorialfarvand, eller i anledning af skade, som er opstået ved eller hidrører fra en nuklear ulykke forvoldt af skibet, og denne skade påføres nogen i Danmark, vil påberåbe sig statslig højhedsret, men vil underkaste sig sådan domstols retsmyndighed. I et sådant tilfælde vil de Forenede Stater heller ikke søge at påberåbe sig bestemmelserne i dansk eller anden lovgivning vedrørende begrænsning af rederens ansvar.

Artikel IX.
Skadesløsholdelse.

De Forenede Staters regering gør opmærksom på, at der mellem dennes Atomenergikommission og Søfartsadministration består en aftale, ifølge hvilken Atomenergikommissionen med hjemmel i § 170 i Atom-

Atomic Energy Commission, acting upon the authority of Section 170 of the Atomic Energy Act of 1954 (Public Law 83-703), and amended by Public Law 85-256 and Public Law 85-602, has agreed to indemnify the United States Maritime Administration and other persons indemnified against claims for public liability arising from a nuclear incident in connection with the design, development, construction, operating, repair, maintenance or use of the Ship in the amount of 500 million United States dollars including the reasonable costs of investigating and setting claims and defending suits for damage. This sum represents the maximum amount for which the United States will be liable for a single nuclear incident involving the Ship, regardless of where damage may be suffered. The Government of the United States will promptly notify the Government of Denmark in the event this indemnification is terminated.

Article X.
Definitions.

(a) — The term "nuclear incident" means any occurrence causing bodily injury, sickness, disease, or death, or loss of or damage to property, or loss of use of property, arising out of or resulting from the radioactive, toxic, explosive, or other hazardous properties of source, special nuclear, or by-product material.

(b) — The term "nuclear incident involving the Ship" means any nuclear incident in connection with, arising out of, or resulting from the operation, repair, maintenance or use of the Ship.

(c) — The term "person indemnified" means the person with whom an indemnity agreement is executed and any other person who may be liable for public liability for a nuclear incident involving the Ship.

(d) — The term "public liability" means any legal liability arising out of or resulting from a nuclear incident, except: (i) claims under United States State or Federal workmen's compensation acts of employees of persons indemnified who are employed at the site of and in connection with the activity where the nuclear incident occurs; and (ii) claims arising out of an act of war.

energiloven af 1954 (Public Law 83-703) som ændret ved Public Law 85-256 og Public Law 85-602 har erklæret at ville holde de Forenede Staters Søfartsadministration og andre sikrede personer skadesløs for erstatningskrav hidrørende fra en nuklear ulykke i forbindelse med skibets konstruktion, udvikling, bygning, drift, reparation, vedligeholdelse eller brug inden for et beløb af 500 millioner amerikanske dollars, inklusive rimelige udgifter til undersøgelse og opgørelse af krav samt sagsomkostninger i erstatningssager. Denne sum udgør det største beløb, for hvilket de Forenede Stater vil være ansvarlig for en enkelt nuklear ulykke forvoldt af skibet, uanset hvor skade lides. De Forenede Staters regering vil øjeblikkelig underrette regeringen i Danmark i tilfælde af, at denne skadesløsholdelse ophører.

Artikel X.
Definitioner.

(a) Udtrykket „nuklear ulykke" betyder enhver begivenhed, der forårsager legemlig skade, sygdom eller død, tab af eller skade på ejendom, eller tab af brugen af ejendom, når begivenheden er opstået ved eller er resultat af de radioaktive, giftige, eksplosive eller andre farlige egenskaber ved grundstoffer, særligt stof til frembringelse af atomenergi eller biprodukter deraf.

(b) Udtrykket „nuklear ulykke forvoldt af skibet" betyder enhver nuklear ulykke der står i forbindelse med, er opstået ved eller er resultat af skibets drift, reparation, vedligeholdelse eller brug.

(c) Udtrykket „sikret person" betyder en person, med hvem aftale om skadesløsholdelse er indgået, eller enhver anden person, som kan ifalde erstatningsansvar i anledning af en nuklear ulykke forvoldt af skibet.

(d) Udtrykket „erstatningsansvar" betyder ethvert erstatningsansvar, der opstår ved eller hidrører fra en nuklear ulykke, undtagen: (i) krav i henhold til de Forenede Staters enkeltstats- eller forbundslovgivning om arbejderulykkesforsikring fra sikrede personers personale, som er beskæftigede på det sted og i forbindelse med den virksomhed, hvor den nukleare ulykke ind-

"Public liability" also includes damage to property of persons indemnified, except the Ship and other property which is located at the site of and used in connection with the activity where the nuclear incident occurs.

Article XI.

Termination.

Either Government may terminate this Agreement by giving no less than 180 days notice to the other. This Agreement terminate in the event the indemnification specified in Article IX is terminated without being replaced by an arrangement equally acceptable to both Governments.

Article XII.

Term of Agreement.

In the event of entry into force of any general multilateral convention relating to the safety and operating procedures or third party liability of nuclear powered merchant ships by which both Governments become bound, this Agreement shall be amended.

DONE at Copenhagen this second day of July 1964, in duplicate in the English language.

For the Government of the Kingdom of
Denmark

Per Hækkerup

For the Government of the United States
of America

Katherina Elkus White

træffer, og (ii) krav som følge af en krigshandling., „Erstatningsansvar" omfatter også skade på ejendom tilhørende sikrede personer, bortset fra skibet og anden ejendom, som befinder sig på det sted og benyttes i forbindelse med den virksomhed, hvor den nukleare ulykke indtræffer.

Artikel XI.

Ophør.

Hver regering kan bringe nærværende overenskomst til ophør ved at give mindst 180 dages varsel til den anden regering. Overenskomsten ophører i tilfælde af, at den i artikel IX omhandlede skadesløsholdelse bringes til ophør uden at blive erstattet af en ordning, der på tilsvarende måde er acceptabel for begge regeringer.

Artikel XII.

Aftaleklausul.

I tilfælde af ikrafttræden af en almindelig multilateral overenskomst om atomdrevne handelsskibes sikkerheds- og driftsforskrifter og erstatningsansvar overfor tredjepart, af hvilken begge regeringer bliver bundet, skal nærværende overenskomst ændres.

Udfærdiget i København den anden juli 1964 i to eksemplarer på engelsk.

For regeringen i kongeriget Danmark

Per Hækkerup

For regeringen i Amerikas Forenede Stater

Katherina Elkus White

Overenskomsten trådte i kraft den 2. juli 1964.

Udenrigsministeriet, den 30. januar 1965.

Per Hækkerup.

Udkast til bekendtgørelse om undtagelse af små mængder nuklear substans fra atomerstatningskonventionernes bestemmelser.

I medfør af § 00 i lov om nukleare anlæg (atomanlæg) bestemmes herved, at små mængder af nuklear substans, som af indehaveren af et nukleart anlæg forsendes til en modtager til brug for denne, er undtaget fra lovens bestemmelser i det tidsrum, hvori de er uden for et nukleart anlæg, såfremt forsendelsen ved afsendelsen fra et sådant anlæg opfylder bestemmelserne i nedenstående tillæg til de af Den europæiske Atomenergiorganisation (ENEA) og Den

internationale Atomenergiorganisation (IAEA) vedtagne resolutioner om undtagelse af fra henholdsvis Pariskonventionen og Wienkonventionen samt andre krav indeholdt i den på det pågældende tidspunkt gældende udgave af IAEAs regulativ om sikkerhedsforanstaltninger ved transport af radioaktive stoffer.

ENEAs og IAEAs resolutioner lyder således:

ENEAs styrelseskomiité

Bestemmer:

1. Nukleare substanser, som af indehaveren af et nukleart anlæg forsendes til en modtager til brug for denne, undtages fra bestemmelserne i konventionen af 29. juli 1960 om ansvar overfor tredjemand på den nukleare energis område i det tidsrum, hvori de er uden for et nukleart anlæg, forudsat at forsendelsen ved afsendelse fra et sådant anlæg opfylder bestemmelserne i tillægget til denne resolution samt andre relevante

krav indeholdt i den på det pågældende tidspunkt gældende udgave af Den internationale Atomenergiorganisations regulativ om sikkerhedsforanstaltninger ved transport af radioaktive stoffer.

2. Bestemmelserne i tillægget til denne resolution vil senere kunne ændres under hensyn til erfaringer indhøstet ved deres anvendelse eller til eventuelle relevante ændringer, som måtte blive foretaget i ovennævnte regulativ.

Tillæg

til resolution om undtagelse af små mængder af nukleare substanser fra bestemmelserne i konventionen af 29. juli 1960 om ansvar overfor tredjemand på den nukleare energis område.

Generelt.

1. I disse bestemmelser har betegnelserne „gruppe“, „spaltelige stoffer“, „kolli“ og „radioaktivt stof i speciel form“ den betydning, som er dem tillagt af paragraf A-2 i 1964-udgaven af Den internationale Atomenergiorganisations regulativ om sikkerhedsforanstaltninger ved transport af radioaktive stoffer (i det følgende kaldet „Transportregulativet“).

Bestemmelser om samtlige radioaktive isotoper

2. Den samlede aktivitet i en forsendelse, som indeholder en enkelt radioaktiv isotop eller flere radioaktive isotoper inden for samme gruppe, må højst være som følger:

For radioaktive isotoper i gruppe ^{a)}	Maksimal aktivitet (curie)
I	2
II	20
III-IV	200
V	5.000
VI-VIII	50.000

^{a)} Gruppernes sammensætning fremgår af tabel 2 i tillæg I til Transportregulativet.

En radioaktiv isotop, hvis identitet ikke kendes, skal betragtes som hørende til gruppe I.

3. Den samlede aktivitet i en forsendelse af radioaktive isotoper, som udgør radioaktivt stof i speciel form, må ikke overstige 500 curie. Dersom isotoperne udgør radioaktivt stof i speciel form i kraft af indkapsling i overensstemmelse med Transportregulativets paragraf A-2. 12 (b), skal endvidere indkapslingen være udformet og bestemt til at forblive intakt under brug.

4. Hvis en forsendelse indeholder radioaktivt stof i speciel form samt radioaktive isotoper, som falder uden for denne kategori, eller sådanne isotoper inden for forskellige grupper, hvad enten de pågældende stoffer

er emballeret særskilt eller sammen, må summen af de brøker, som fremkommer ved division af hver af de tilstedeværende isotopers aktivitet med den i ovenstående stk. 2 og 3 foreskrevne relevante maksimumsaktivitet højst være 1. Hvis de enkelte aktiviteter i nogle af isotoperne i en sådan blandet forsendelse ikke kendes, skal den laveste maksimumsaktivitet foreskrevet for nogen af disse isotoper anvendes som divisor for deres samlede aktivitet. Såfremt ingen af de enkelte aktiviteter kendes, må forsendelsens samlede aktivitet ikke overstige det laveste maksimum foreskrevet for nogen af de tilstedeværende isotoper.

Tillægsbestemmelser om spaltelige stoffer.

5. Forsendelser af spaltelige stoffer skal opfylde de for dem relevante blandt de foregående bestemmelser og skal endvidere:

- embalieres som kolli, der er i overensstemmelse med Transportregulativets paragraf C-l. 6, dog således at de ikke er Fissil Klasse III-kolli som foreskrevet i regulativets tillæg III, og
- være underkastet følgende grænser med hensyn til masse:
 - For en forsendelse indeholdende et enkelt stof:

Stof	Masse højst (gram)
Plutonium-239	375
Plutonium-241	375
Uran-233	375
Uran-235	600

- For en forsendelse, som indeholder mere end ét stof, må summen af de brøker, der fremkommer ved division af hvert af de tilstedeværende stoffers masse med den i ovenstående tabel foreskrevne relevante grænseværdi højst være 1.

IAEAs styrelsesråd

1. *Bestemmer*, at nukleart materiale⁴⁾, som af indehaveren af et nukleart anlæg⁵⁾ forsendes til en modtager til brug for denne, kan undtages fra bestemmelserne i Wienkonventionen om civilretligt ansvar for nuklear skade¹⁾ i det tidsrum, hvori de er uden for et nukleart anlæg⁶⁾, forudsat at forsendelsen ved afsendelse fra et sådant anlæg opfylder bestemmelserne i tillægget til denne resolution samt andre relevante krav indeholdt i den på det pågældende tidspunkt gældende udgave af organisa-

tionens regulativ om sikkerhedsforanstaltninger ved transport af radioaktive stoffer⁷⁾, og

2. *Anmoder* generaldirektøren om at overvåge den således etablerede ordning samt forelægge styrelsesrådet en beretning om, hvorledes den fungerer, tillige med eventuelt påkrævede ændringsforslag ca. to år efter konventionens ikrafttræden — eller før, såfremt indhøstede erfaringer eller ændringer i nævnte Transportregulativ gør dette ønskeligt.

¹⁾ Juridisk serie, nr. 2 og 3.

⁴⁾ Som defineret i konventionens artikel I(1)(h).

⁵⁾ Som defineret i artikel 1(1)(c).

⁶⁾ Som defineret i artikel I(1)(j).

⁷⁾ Ved denne resolutions vedtagelse var den gældende udgave Sikkerhedsserien, nr. 6 (1964-udgaven).

Tillæg

Generelt.

1. I disse bestemmelser har betegnelserne „gruppe“, „spaltelige stoffer“, „kolli“ og „radioaktivt stof i speciel form“ den betydning, som er dem tillagt af paragraf A-2 i den reviderede udgave af juni 1964 af Organisationens Regulativ om Sikkerhedsforanstaltninger ved Transport af Radioaktive Stoffer (i det følgende kaldet „Transportregulativet“)¹⁾.

Bestemmelser om samtlige radioaktive isotoper

2. Den samlede aktivitet i en forsendelse, som indeholder en enkelt radioaktiv isotop eller flere radioaktive isotoper inden for samme gruppe, må højst være som følger:

For radioaktive isotoper i gruppe a)	Maksimal aktivitet (curie)
I	2
II	20
III-IV	200
V	5.000
VI-VIII	50.000

^{a)} Gruppernes sammensætning fremgår af tabel 2 i tillæg I til Transportregulativet.

En radioaktiv isotop, hvis identitet ikke kendes, skal betragtes som hørende til gruppe I.

3. Den samlede aktivitet i en forsendelse af radioaktive isotoper, som udgør radioaktivt stof i speciel form, må ikke overstige 500 curie. Dersom isotoperne udgør radioaktivt stof i speciel form i kraft af indkapsling i overensstemmelse med Transportregulativets paragraf A-2. 12 (b), skal endvidere indkapslingen være udformet og bestemt til at forblive intakt under brug.

4. Hvis en forsendelse indeholder radioaktivt stof i speciel form samt radioaktive isotoper, som falder uden for denne kategori, eller sådanne isotoper inden for forskellige grupper, hvad enten de pågældende stoffer

er emballeret særskilt eller sammen, må summen af de brøker, som fremkommer ved division af hver af de tilstedeværende isotopers aktivitet med den i ovenstående stk. 2 og 3 foreskrevne relevante maksimumsaktivitet højst være 1. Hvis de enkelte aktiviteter i nogle af isotoperne i en sådan blandet forsendelse ikke kendes, skal den laveste maksimumsaktivitet foreskrevet for nogen af disse isotoper anvendes som divisor for deres samlede aktivitet. Såfremt ingen af de enkelte aktiviteter kendes, må forsendelsens samlede aktivitet ikke overstige det laveste maksimum foreskrevet for nogen af de tilstedeværende isotoper.

Tillægsbestemmelser om spaltelige stoffer.

5. Forsendelser af spaltelige stoffer skal opfylde de for dem relevante blandt de foregående bestemmelser og skal endvidere:

- emballes som kolli, der er i overensstemmelse med Transportregulativets paragraf C-l. 6, dog således at de ikke er Fissil Klasse III-kolli som foreskrevet i regulativets tillæg III, og
- være underkastet følgende grænser med hensyn til masse:

I) For en forsendelse indeholdende et enkelt stof:

Stof	Masse højst (gram)
Plutonium-239.	375
Plutonium-241.	375
Uran-233.	375
Uran-235.	600

- For en forsendelse, som indeholder mere end ét stof, må summen af de brøker, der fremkommer ved division af hvert af de tilstedeværende stoffers masse med den i ovenstående tabel foreskrevne relevante grænseværdi højst være 1.

**CERTIFIKAT OM ØKONOMISK SIKKERHED
FOR TRANSPORT
AF NUKLEAR SUBSTANS**

udstedt i overensstemmelse med artikel 4 (c) i Pariskonventionen om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område og lov.....

**CERTIFICATE OF FINANCIAL SECURITY
FOR THE CARRIAGE
OF NUCLEAR SUBSTANCES**

issued in accordance with Article 4 (c) of the Paris Convention on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy of 29th July 1960 and the Law.....

FORKLARENDE BEMÆRKNINGER
TIL CERTIFIKATET OM ØKONOMISK SIK-
KERHED FOR TRANSPORT AF NUKLEAR
SUBSTANS

Afsnit I.

Nr. 2.

Såfremt national ret i overensstemmelse med Pariskonventionens artikel 4 (d) bestemmer, at fragtføreren kan være ansvarlig i stedet for den normalt ansvarlige anlægsindehaver, og såfremt denne adgang er benyttet, skal fragtførerens navn og adresse angives i stedet for anlægsindehaverens.

Nr. 3.

Sikkerhedsbeløbet kan fastsættes pr. ulykke, pr. tidsrum eller pr. transport. Dersom der foreligger mere end én sikkerhed, skal hver sikkerhedsbeløb angives. Det samlede sikkerhedsbeløb skal opfylde bestemmelserne i konventionens artikel 7 (b) og (c). Dersom den økonomiske sikkerhed, der tilvejebringes gennem forsikring eller ad anden vej, er utilstrækkelig, kan de kompetente nationale myndigheder imidlertid — enten i afsnit I, nr. 3, eller i afsnit II — angive de yderligere forholdsregler, der er truffet.

Nr. 4.

Certifikatet skal angive, om den tilvejebragte sikkerhed foreligger som forsikring (i så fald under angivelse af policenummer) eller om den foreligger på anden måde.

Nr. 5.

I rubrikken „sikkerhedens varighed" må angives det tidspunkt, da sikkerheden træder i kraft. Der mindes om, at konventionens artikel 10 (b) bestemmer, at ingen forsikrer eller økonomisk garant midlertidigt eller endeligt må bringe den økonomiske sikkerhed til ophør, medens den omhandlede transport finder sted.

Nr. 6.

Beskrivelsen af den nukleare substans skal være tilstrækkelig fuldstændig til at identificere den med sikkerhed. Dersom under-certifikatet benyttes, kan der imidlertid gives en almindelig beskrivelse under nr. 6, forudsat at under-certifikatet indeholder en beskrivelse, som muliggør en nøjagtig identifikation af den pågældende nukleare substans.

EXPLANATORY NOTICE
OF THE CERTIFICATE OF FINANCIAL SE-
CURITY FOR THE CARRIAGE OF NUCLEAR
SUBSTANCES

Part I.

Item 2.

Where, in accordance with Article 4 (d) of the Paris Convention, national law provides that the carrier may be liable in place of the operator who would normally be liable and when use is made of that option, the name and address indicated should be that of the carrier rather than that of the operator.

Item 3.

The amount of the security may be established per incident, per period or per carriage. If multiple security is furnished, the amount of each of them should be indicated. The total amount of security must conform to the provisions of Article 7 (b) and (c) of the Convention. However, if the financial security furnished by insurance or from some other source is insufficient, the competent national authorities may indicate, either in Item 3 of Part I, or in Part II, the supplementary measures which have been taken.

Item 4.

The Certificate should stipulate whether the security furnished is by insurance (including, in such case, the insurance policy number) or whether such security is furnished in some other form.

Item 5.

The entry „duration of the security" must stipulate the date on which such security takes effect. It should be recalled that Article 10 (b) of the Convention provides that no insurer or other financial guarantor shall suspend or cancel the financial security during the period of the carriage in question.

Item 6.

The description given of the nuclear substances should be sufficiently complete to enable them to be identified with certainty. However, if the Sub-Certificate is used, a general description may be given in Item 6 provided that the Sub-Certificate contains a description which enables the exact identification of the nuclear substances involved.

Nr. 7.

De vigtigste transitsteder skal angives, især grænsepassager; om ønsket kan også modtagerens navn og adresse angives.

Nr. 8.

Dersom staten eller en anden garant kompletterer den gennem forsikring tilvejebragte sikkerhed, kan også disse underskrive afsnit I.

Afsnit II.

Samtidig med, at de kompetente myndigheder attesterer, at den, som angives i afsnit I, nr. 2, er anlægsindehaver i konventionens forstand, kan de også indbefatte en omtale af den af staten tilvejebragte sikkerhed eller af andre forholdsregler, som er truffet for at sikre, at der ydes erstatning til personer, som lider skade, i overensstemmelse med konventionen.

(Valgfrit)

UNDER-CERTIFIKAT

Dersom certifikatet om økonomisk sikkerhed skal dække mere end én transport, vil anvendelsen af under-certifikatet i forbindelse med hoved-certifikatet muliggøre dækning for hver enkelt transport. I sådanne tilfælde skal hoved-certifikatet angive den almindelige transportdækning, medens under-certifikatet skal angive enkeltheder om den specielle transport, der er tale om. Under-certifikatet må under ingen omstændigheder anvendes alene.

Item 7.

The major points of transit should be indicated, notably the crossing of borders; where desired, the name and address of the consignee may also be given.

Item 8.

Where the State or some other guarantor completes the security furnished by insurance, they may also sign at the bottom of Part I.

Part II.

In certifying that the party mentioned in Item 2 of Part I is an operator within the meaning of the Convention, the competent authorities may also include mention of the security furnished by the State or of other measures which it has taken, to ensure the compensation of persons suffering damage in conformity with the Convention.

(Optional)

SUB-CERTIFICATE

Where the Certificate of Financial Security is intended to cover more than one carriage, the Sub-Certificate attached to the main Certificate will enable the coverage of each individual carriage. In such case, the main Certificate will indicate the general coverage granted with respect to carriage whilst the Sub-Certificate will stipulate the details of the particular carriage in question. The Sub-Certificate may in no circumstances be used alone.

CERTIFIKAT OM ØKONOMISK SIKKERHED FOR TRANSPORT AF NUKLEAR SUBSTANS
 CERTIFICATE OF FINANCIAL SECURITY
 FOR THE CARRIAGE OF NUCLEAR SUBSTANCES

I

1. Certifikatets nummer
 Certificate Number
2. Navn og adresse på den ansvarlige anlægsindehaver
 Name and address of the Operator liable
 Navn.....
 Name
 Adresse
 Address
3. Sikkerhedsbeløbet
 Amount of the security
4. Sikkerhedens art
 Type of security
5. Sikkerhedens varighed
 Duration of the security
6. Betegnelse af den nukleare substans, som sikkerheden angår
 Nuclear substances in respect of which the security applies

7. Transport, der omfattes af sikkerheden
 Carriage in respect of which the security applies

8. Navn og adresse for forsikreren (forsikrerne) den (og/eller dem), som har stillet sikkerhed
 Name and address of the Insurer(s) and/or Guarantor(s)
 Navn
 Name
 Adresse
 Address
 Underskrevet i.....for garanterne.
 Signed in for and on behalf of the Guarantor(s)

II

Det bekræftes herved, at den under nr. 2 angivne er anlægsindehaver i Pariskonventionens forstand.
 I hereby certify, that the party mentioned in Paragraph 2 is an operator within the meaning of the Paris Convention.

Underskrevet i.....For.....
 Signed in For and on behalf of

(Den kompetente offentlige myndighed)
 (The Competent Public Authority)

CERTIFIKAT OM ØKONOMISK SIKKERHED FOR TRANSPORT AF NUKLEAR SUBSTANS
 CERTIFICATE OF FINANCIAL SECURITY
 FOR THE CARRIAGE OF NUCLEAR SUBSTANCES

UNDER-CERTIFIKAT
 SUB-CERTIFICATE

Under-Certificat nr.
 Sub-Certificate No.

ansvarlig anlægsindehaver,
 operator liable,

hvis adresse er
 whose address is

bekræfter, at den transport af nuklear substans, der er beskrevet nedenfor, udføres på indehaverens vegne, og at transporten er dækket af den sikkerhed, der er omtalt i afsnit 1 i certifikat nr.....
 certifies that the carriage of nuclear substances described hereinafter is carried out on its behalf and that such carriage is covered by the security mentioned in Part 1 of the Certificate No.....

Betegnelse af den nukleare substans, som sikkerheden angår.....
 Nuclear substances in respect of which the security applies

Transport, der omfattes af sikkerheden
 Carriage in respect of which the security applies

Underskrevet i.....for
 Signed in for and on behalf of

Underskrift:
 Signature:

(Den ansvarlige anlægsindehaver)
 (The Operator liable)

**Sammenstilling af de nordiske udkasts erstatnings- og
forsikringsnæssige bestemmelser.*)**

*) Det finske udkast foreligger endnu ikke.

Danmark

Udkast 1 til lov om nukleare anlæg
(atomanlæg).*)

Kapitel 1.

Definitioner m.v.

§ 1. I denne lov forstås ved:

a) *nukleart brændsel*:

spalteligt stof bestående af uran eller plutonium i metallisk form, i legering eller kemisk forbindelse, samt andet spalteligt stof, som efter undervisningsministerens bestemmelse skal anses som nukleart brændsel;

b) *radioaktivt produkt*:

radioaktivt stof — herunder affald — som er dannet under fremstilling eller anvendelse af nukleart brændsel eller er blevet radioaktivt ved bestråling i forbindelse med sådan fremstilling eller anvendelse, men som ikke falder ind under litra a;

c) *nuklear substans*:

- 1) nukleart brændsel med undtagelse af naturligt uran og udarmet uran,
- 2) radioaktivt produkt, med undtagelse af radioisotoper, som er fremstillet til og færdige til anvendelse til industrielt, kommercielt, jordbrugsteknisk, medicinsk eller videnskabeligt formål;

d) *nuklear reaktor*:

indretning indeholdende nukleart brændsel under sådanne forhold, at en nuklear spaltningsproces kan finde sted deri som en kædereaktion, der vedligeholder sig selv uden yderligere neutronkilde;

*) Forudsætter ratifikation af Pariskonventionen. Tillægskonventionen til denne og Wienkoventio-

Danmark

Udkast 2 til lov om nukleare anlæg
(atomanlæg).**)

Kapitel 1.

Definitioner m.v.

§ 1. I denne lov forstås ved:

a) *nukleart brændsel*:

spalteligt stof bestående af uran eller plutonium i metallisk form, i legering eller kemisk forbindelse, samt andet spalteligt stof, som efter undervisningsministerens bestemmelse skal anses som nukleart brændsel;

b) *radioaktivt produkt*:

radioaktivt stof — herunder affald — som er dannet under fremstilling eller anvendelse af nukleart brændsel eller er blevet radioaktivt ved bestråling i forbindelse med sådan fremstilling eller anvendelse, men som ikke falder ind under litra a;

c) *nuklear substans*:

- 1) nukleart brændsel med undtagelse af naturligt uran og udarmet uran,
- 2) radioaktivt produkt, med undtagelse af radioisotoper, som er fremstillet til og færdige til anvendelse til industrielt, kommercielt, jordbrugsteknisk, medicinsk eller videnskabeligt formål;

d) *nuklear reaktor*:

indretning indeholdende nukleart brændsel under sådanne forhold, at en nuklear spaltningsproces kan finde sted deri som en kædereaktion, der vedligeholder sig selv uden yderligere neutronkilde;

**) Forudsætter ratifikation af Pariskonventionen og Tillægskonventionen til denne.

*Norge***Lov om atomenergivirksomhet.**Kapittel I. *Definisjoner m. m.*

§ 1 (definisjoner).

I denne lov menes med:

a) *atombrensel*:

spaltbart stoff som består av uran eller plutonium i metallisk form, i legering eller i kjemisk forbindelse, samt annet spaltbart stoff som departementet måtte bestemme;

b) *radioaktiv produkt*:

annet radioaktivt stoff (herunder avfall) som er dannet eller blitt radioaktivt ved bestråling i samband med framstilling eller bruk av atombrensel;

c) *atomsustans*:

atombrensel bortsett fra naturlig uran (uran med naturlig isotopblanding) og utmagret uran (uran som har et mindre samlet innhold av isotopene uran-233 og -235 enn naturlig uran) samt radioaktivt produkt unnattet radioisotoper som nyttes til industrielt, kommersielt, jordbruksmessig, medisinsk eller vitenskapelig formål eller som er bestemt og uten videre brukelige til et slikt formål;

d) *atomreaktor*:

innretning som (uten å være militært våpen) inneholder atombrensel under slike forhold at spalting av atomkjerner kan oppstå i den og selv holde seg ved like i kjedereaksjon uten neutrontilførsel fra annen kilde;

*Sverige***Lag om ersättning för skada i följd av atomreaktordrift m. m.
(atomansvarighetslag)***Inledande bestämmelser*

I denna lag förstås med

atombränsle: klyvbart material, bestående av uran eller plutonium i form av metall, i legering eller i kemisk förening, samt annat klyvbart material, som enligt Konungens förordnande skall anses som atombränsle;

radioaktiv produkt: annat radioaktivt ämne eller avfall, som blivit radioaktivt eller bildats genom bestrålning i samband med framställning eller användning av atombränsle;

atomsustans: dels atombränsle med undantag av naturligt uran och utarmat uran, dels radioaktiv produkt med undantag av radioisotoper, som begagnas för eller äro avsedda och omedelbart användbara för industriellt, kommersiellt, jordbrukstekniskt, medicinskt eller vetenskapligt ändamål;

atomreaktor: anordning innehållande atombränsle under sådana förhållanden, att klyvning av atomkärnor i en självunderhållande kedjereaktion kan uppkomma däri utan tillskott av neutroner från annan källa;

Danmark

e) *nukleart anlæg eller anlæg:*

- 1) nukleart reaktoranlæg,
- 2) fabrik til fremstilling eller behandling af nuklear substans,
- 3) fabrik til adskillelse af isotoper i nukleart brændsel,
- 4) fabrik til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel,
- 5) anlæg til opbevaring af nuklear substans, bortset fra midlertidig opbevaring under transport, samt
- 6) efter undervisningsministerens bestemmelse andet anlæg, hvori der findes nukleart brændsel eller radioaktivt produkt;

f) *anlægsstat:*

den konventionsstat, i hvilken vedkommende nukleare anlæg ligger, eller, dersom anlægget ikke ligger i nogen stat, den konventionsstat, der driver eller har godkendt anlægget;

g) *indehaver af nukleart anlæg:*

- 1) for så vidt angår anlæg her i riget den, der af undervisningsministeren er godkendt som indehaver af anlægget, eller i mangel af sådan godkendelse den, der driver anlægget,
- 2) for så vidt angår anlæg uden for riget den, som er ansvarlig for anlægget efter lovgivningen i anlægsstaten;

h) *nuklear skade:*

- 1) skade, som er forårsaget af radioaktive egenskaber eller en forening af radioaktive egenskaber og giftige, eksplosive eller andre farlige egenskaber ved nukleart brændsel eller radioaktivt produkt i et nukleart anlæg eller ved nuklear substans, som kommer fra, hidrører fra eller sendes til et nukleart anlæg,
- 2) skade, som er forårsaget af anden ioniserende stråling fra en strålingskilde i et nukleart anlæg;

i) *nuklear ulykke eller ulykke:*

en hændelse eller række af hændelser med samme oprindelse, som forvolder nuklear skade;

Danmark

e) *nukleart anlæg eller anlæg:*

- 1) nukleart reaktoranlæg,
- 2) fabrik til fremstilling eller behandling af nuklear substans,
- 3) fabrik til adskillelse af isotoper i nukleart brændsel,
- 4) fabrik til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel,
- 5) anlæg til opbevaring af nuklear substans, bortset fra midlertidig opbevaring under transport, samt
- 6) efter undervisningsministerens bestemmelse andet anlæg, hvori der findes nukleart brændsel eller radioaktivt produkt;

f) *anlægsstat:*

den konventionsstat, i hvilken vedkommende nukleare anlæg ligger, eller, dersom anlægget ikke ligger i nogen stat, den konventionsstat, der driver eller har godkendt anlægget;

g) *indehaver af nukleart anlæg:*

- 1) for så vidt angår anlæg her i riget den, der af undervisningsministeren er godkendt som indehaver af anlægget, eller i mangel af sådan godkendelse den, der driver anlægget,
- 2) for så vidt angår anlæg uden for riget den, som er ansvarlig for anlægget efter lovgivningen i anlægsstaten;

h) *nuklear skade:*

- 1) skade, som er forårsaget af radioaktive egenskaber eller en forening af radioaktive egenskaber og giftige, eksplosive eller andre farlige egenskaber ved nukleart brændsel eller radioaktivt produkt i et nukleart anlæg eller ved nuklear substans, som kommer fra, hidrører fra eller sendes til et nukleart anlæg,
- 2) skade, som er forårsaget af anden ioniserende stråling fra en strålingskilde i et nukleart anlæg;

i) *nuklear ulykke eller ulykke:*

en hændelse eller række af hændelser med samme oprindelse, som forvolder nuklear skade;

Norge

e) *atomanlegg*:

atomreaktoranlegg,
 fabrikk for framstilling eller behandling av
 atomsubstans,
 fabrikk for separasjon av isotoper i atom-
 brensel,
 fabrikk for opparbeiding av bestrålt atom-
 brensel,
 innretning for annen forvaring av atom-
 substans enn bare mellombels oppbevaring
 under transport,
 og etter departementets nærmere bestem-
 melse annen innretning der det fins atom-
 brensel eller radioaktivt produkt;

f) *anleggstat*:

den stat som et bestemt atomanlegg ligger
 i eller — om anlegget ikke ligger på noen
 stats område — den stat som driver eller
 har godkjent anlegget;

g) *innehaver av atomanlegg (operatør)*:

den som har løyve til å drive anlegget eller
 som departementet har utpekt som operatør,
 eller — i mangel av slik fastsetting — den
 som råer over anlegget, eller for så vidt
 angår anlegg i utlandet, den som anses for
 innehaver etter lovgivningen i anleggstaten;

h) *atomskade*:

skade som skyldes radioaktive egenskaper
 eller en forening av radioaktive og giftige,
 eksplosive eller andre farlige egenskaper ved
 atombrensel eller radioaktivt produkt;

i) *atomulykke*:

en skadevoldende hending eller hendings-
 rekke med samme opphav som forårsaker
 atomskade;

Sverige

atomanläggning: atomreaktoranläggning
 med undantag av atomreaktor som infogats
 i fartyg eller annat transportmedel och där
 användes eller är avsedd att användas som
 kraftkälla; fabrik för framställning eller
 behandling av atomsubstans; fabrik för
 separation av isotoper i atombränsle; fabrik
 för bearbetning av bestrålat atombränsle;
 anläggning för förvaring av atomsubstans,
 om anläggningen ej är avsedd endast för
 tillfällig uppläggning under transport av
 ämnet; samt enligt Konungens förordnande
 annan anläggning i vilken finnes atom-
 bränsle eller radioaktiv produkt;

anläggningsstat: den konventionsstat inom
 vars område viss atomanläggning är belägen
 eller, om anläggningen icke är belägen inom
 någon stats område, den konventionsstat
 som driver eller har godkänt anläggningen;

innehavare av atomanläggning: beträffande
 anläggning inom riket den som med tillstånd
 enligt atomenergilagen den 1 juni 1956 eller
 eljest driver eller innehar anläggningen samt
 beträffande anläggning utom riket den som
 är att anse som anläggningens innehavare
 enligt lagen i anläggningsstaten;

atomskada: skada som orsakats av radio-
 aktiva egenskaper hos atombränsle eller
 radioaktiv produkt eller av radioaktiva
 egenskaper i förening med giftiga, explosiva
 eller andra farliga egenskaper hos bränslet
 eller produkten;

atomolycka: händelse eller serie av händel-
 ser med samma ursprung som orsakar atom-
 skada;

*Danmark*j) *Pariskonventionen:*

den i Paris den 29. juli 1960 indgåede konvention om ansvar over for tredje-mand på den nukleare energis område som ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964;

k) *Wienkonventionen:*

den i Wien den 21. maj 1963 indgåede konvention om ansvar for nuklear skade:

1) *Tillægskonventionen:*

den i Bryssel den 31. januar 1963 indgåede, ved tillægsprotokol af 28. januar 1964 ændrede Tillægskonvention til Pariskonventionen;

m) *konventionsstat:*

stat, som har tiltrådt Paris- og Wienkonventionerne eller en af dem.

ii) *Afregningsenheder:*

Afregningsenheder i overensstemmelse med Den Europæiske Valutaoverenskomst af 5. august 1955, således som disse beregnedes den 29. juli 1960.

§ 2. Nukleart anlæg eller brændsel samt radioaktivt produkt, som kun frembyder ringe fare, kan efter undervisningsministerens bestemmelse helt eller delvis undtages fra bestemmelserne i denne lov. Med hensyn til erstatningsansvar for indehaver af nukleart anlæg i anden konventionsstat bestemmes dog omfanget af en sådan undtagelse ved anlægsstatens lovgivning.

§ 3. Undervisningsministeren kan bestemme, at flere af de i § 1. litra e, nævnte anlæg, der ligger inden for samme område og hører til samme virksomhed, skal anses som ét nukleart anlæg.

*Danmark*j) *Pariskonventionen:*

den i Paris den 29. juli 1960 indgåede konvention om ansvar over for tredje-mand på den nukleare energis område som ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964:

k) *Tillægskonventionen:*

den i Bryssel den 31. januar 1963 indgåede, ved tillægsprotokol af 28. januar 1964 ændrede Tillægskonvention til Pariskonventionen;

1) *konventionsstat:*

stat, som har tiltrådt Pariskonvention.

m) *Afregningsenheder:*

Afregningsenheder i overensstemmelse med Den Europæiske Valutaoverenskomst af 5. august 1955, således som disse beregnedes den 29. juli 1955.

§ 2. Nukleart anlæg eller brændsel samt radioaktivt produkt, som kun frembyder ringe fare, kan efter undervisningsministerens bestemmelse helt eller delvis undtages fra bestemmelserne i denne lov.

§ 3. Undervisningsministeren kan bestemme, at flere af de i § 1, litra e, nævnte anlæg, der ligger inden for samme område og hører til samme virksomhed, skal anses som ét nukleart anlæg.

Norge

Sverige

j) *Pariskonvensjonen:*

den konvensjon om erstatningsansvar på atomenergiens område som ble inngått i Paris 29 juli 1960 og endret ved tillegg-protokoll 28 januar 1964;

k) *Tilleggskonvensjonen:*

den konvensjon til utfylling av Pariskonvensjonen som ble inngått i Brussel 31 januar 1963 og endret ved tilleggprotokoll 28 januar 1964;

l) *Wienkonvensjonen:*

den konvensjon om erstatningsansvar for atomskade som ble inngått i Wien 21 mai 1963;

m) *konvensjonstat:*

stat som er tilsluttet både Pariskonvensjonen og Wienkonvensjonen eller en av disse som også Norge er tilsluttet.

Pariskonventionen: den i Paris den 29 juli 1960 avslutade konventionen om skadestandsansvar på atomenergiens område i dess lydelse enligt det i Paris den 28 januari 1964 avslutade tilläggsprotokollet;

tilläggskonventionen: den i Bryssel den 31 januari 1963 avslutade och genom det i Paris den 28 januari 1964 avslutade tilläggsprotokollet reviderade tilläggskonventionen till Pariskonventionen;

Wienkonventionen: den i Wien den 21 maj 1963 avslutade konventionen om ansvarighet för atomskada;

konventionsstat: stat som tillträtt Paris- och Wienkonventionerna eller någon av dem.

§ 2 (unntak).

1. Departementet kan helt eller delvis unnta fra lovens regler visse slag atomanlegg, atombrensel, radioaktive produkter eller atomsubstans som etter dets mening medfører liten fare.

2. Oppstår spørsmål om erstatningsansvar for operatør av atomanlegg i en annen konvensjonstat, skal et tilsvarende unntak og dettes omfang bero på regiene i anleggstaten innen rammen av vedkommende konvensjon som også Norge er tilsluttet.

§ 3 (flere anlegg på samme område).

1. Departementet kan bestemme at to eller flere atomanlegg som ligger på samme område og innehas av samme operatør, helt eller delvis skal anses som ett anlegg i forhold til denne lov.

2. Dersom en eller flere innretninger der det fins radioaktivt stoff, er plassert innen anleggområdet for et atomanlegg eller for

Konungen äger förordna, att från lagens tillämpning skall helt eller delvis undantagas atombränsle eller radioaktiv produkt, om den risk som är förbunden med bränslet eller produkten är ringa; uppkommer fråga om ansvarighet för innehavare av atomanläggning utom riket, gäller dock beträffande omfattningen av dylikt undantag vad som föreskrives i anläggningsstatens lag.

2 §.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer äger förordna, att två eller flera atomanläggningar som äro i samma innehavares hand och belägna i varandras omedelbara närhet skola i hänseende som avses i denna lag behandlas som en anläggning.

Kapitel III.

Erstatning og forsikring.

Reglernes område.

§ 10. Bestemmelserne i dette kapitel omfatter ikke ansvar for reaktor, der anvendes som kraftkilde i fartøj eller andet transportmiddel.

§ 11. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke indtruffet i en stat, der hverken har tiltrådt Paris- eller Wienkonventionen, kan ikke af skadelidende kræves erstattet af indehaveren af et nukleart anlæg her i riget efter reglerne i dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat. Det samme gælder med hensyn til nuklear skade, som er opstået i en sådan stat, medmindre skaden er forvoldt ved en ulykke, som er indtruffet her i riget. Med hensyn til ansvaret for indehaveren af anlæg i en anden konventionsstat gælder de i denne stat fastsatte regler om erstatningspligtens territoriale udstrækning.

Stk. 2. Såfremt en stat, der ikke har tiltrådt nogen af konventionerne, har retsregler, hvorefter der ikke eller i ringere omfang end efter dansk ret ydes erstatning for nuklear skade, som opstår her i riget,

Kapitel III.

Erstatning og forsikring.

Reglernes område.

§ 10. Bestemmelserne i dette kapitel omfatter ikke ansvar for reaktor, der anvendes som kraftkilde i fartøj eller andet transportmiddel.

§ 11. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke indtruffet i en stat, der ikke har tiltrådt Pariskonventionen, kan ikke af skadelidende kræves erstattet af indehaveren af et nukleart anlæg her i riget efter reglerne i dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat. Det samme gælder med hensyn til nuklear skade, som er opstået i en sådan stat, medmindre skaden er forvoldt ved en ulykke, som er indtruffet her i riget. Med hensyn til ansvaret for indehaveren af anlæg i en anden konventionsstat gælder de i denne stat fastsatte regler om erstatningspligtens territoriale udstrækning.

Stk. 2. Såfremt en stat, der ikke har tiltrådt Pariskonventionen, har retsregler, hvorefter der ikke eller i ringere omfang end efter dansk ret ydes erstatning for nuklear skade, som opstår her i riget, kan

Norge

flere atomanlegg som utgjør ett og samme anlegg, skal vedkommende innretning anses som en del av atomanlegget.

3. Departementet kan fastsette grensene for et anleggomsråde.

lf*..

§ 49 (skipsreaktor m. m.).

1. Hvor ikke annet uttrykkelig er sagt, omfatter regiene i kapitlet her ikke atomreaktor som er bestanddel av et fartøy eller annet transportmiddel og som nyttes eller er bestemt til å nyttes som kraftkilde.

2. Kongen kan gjøre kapitlets regler med nødvendige lempinger helt eller delvis gjeldende for slike atomreaktorer. Han kan også gjøre helt eller delvis gjeldende for dem regiene i internasjonal overenskomst om transportmidler utstyrt med slike atomreaktorer, selv om Norge ikke har sluttet seg til vedkommende overenskomst. Operatørens ansvar kan i alle høve begrenses til det beløp Kongen fastsetter. Bestemmelse etter leddet her kan treffes generelt eller med virkning bare for ett bestemt fartøy eller annet transportmiddel.

Kapittel IV. Erstatning og forsikring
(atomansvaret)

§ 20 (stedlig virkeomsråde).

1. Skade voldt ved atomulykke som skjer i en ikke-konvensjonstat, kan skadelidte ikke kreve erstattet etter regiene i kapitlet her. Det samme gjelder atomskade som oppstår i en slik stat, med mindre ulykken er skjedd her i riket og operatøren av et atomanlegg her er ansvarlig for ulykken etter kapitlets regler ellers. Er operatøren av et atomanlegg i utlandet ansvarlig for ulykken, skal anleggstatsens regler om ansvarets stedlige utstrekning være avgjørende for spørsmålet om operatøren har ansvar etter kapitlets regler for atomskade oppstått i en ikke-konvensjonstat.

2. Kongen kan bestemme at det ikke skal ytes erstatning etter regiene i kapitlet her eller etter andre regler for atomskade som er oppstått i en ikke-konvensjonstat, uten for så vidt det etter denne stats lovgivning

Sverige

3 §.

Denna lag gäller icke beträffande atomolycka som inträffat i stat vilken ej tillträtt någon av konventionerna.

I fråga om ansvarighet för innehavare av här i riket belägen atomanläggning tillämpas lagen beträffande atomskada som uppkommit i stat vilken ej tillträtt någon av konventionerna endast om atomolyckan inträffat här i riket. Uppkommer fråga om ansvarighet enligt denna lag för innehavare av atomanläggning utom riket, gäller beträffande ansvarighetens utsträckning i rummet vad som föreskrives i anläggningsstaens lag-

Konungen äger beträffande viss främmande stat som ej tillträtt någon av konventionerna förordna, att ersättning för atomskada som uppkommer i den staten icke skall utgå här i riket i vidare mån än

Danmark

kan justitsministeren bestemme, at tilsvarende regler skal gælde med hensyn til erstatning for nuklear skade, som opstår i den pågældende stat.

§ 12. Justitsministeren kan bestemme, at en stat, som ikke har tiltrådt nogen af konventionerne, ved anvendelsen af reglerne i dette kapitel helt eller delvis skal ligestilles med konventionsstater.

Anlægsindehaverens ansvar for ulykke i et anlæg.

§ 13. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke i et anlæg erstattes af anlæggets indehaver. Dette gælder dog ikke, dersom skaden alene hidrører fra nuklear substans, som midlertidigt opbevares i anlægget under transport til eller fra et nukleart anlæg i en konventionsstat.

Ulykke under transport.

§ 14. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke under forsendelse af nuklear substans fra et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat erstattes med den af § 11 følgende begrænsning af anlæggets indehaver.

Stk. 2. Sker forsendelsen mellem anlæg i samme konventionsstat eller i stater, som har tiltrådt samme konvention, påhviler erstatningspligten dog den modtagende anlægsindehaver,

- a) dersom han har truffet skriftlig aftale om overtagelse af ansvaret, og ulykken indtræffer efter det for ansvarsovergangen bestemte tidspunkt,
- b) i andre tilfælde, dersom ulykken indtræffer, efter at han har overtaget stoffet.

Danmark

justitsministeren bestemme, at tilsvarende regler skal gælde med hensyn til erstatning for nuklear skade, som opstår i den pågældende stat.

§ 12. Justitsministeren kan bestemme, at en stat, som ikke har tiltrådt Pariskonventionen, ved anvendelsen af reglerne i dette kapitel helt eller delvis skal ligestilles med konventionsstater.

Anlægsindehaverens ansvar for ulykke i et anlæg.

§ 13. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke i et anlæg erstattes af anlæggets indehaver. Dette gælder dog ikke, dersom skaden alene hidrører fra nuklear substans, som midlertidigt opbevares i anlægget under transport til eller fra et nukleart anlæg i en konventionsstat.

Ulykke under transport.

§ 14. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke under forsendelse af nuklear substans fra et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat erstattes med den af § 11 følgende begrænsning af anlæggets indehaver.

Stk. 2. 8ker forsendelsen til et anlæg her i riget eller i en anden konventionsstat, påhviler erstatningspligten dog den modtagende anlægsindehaver,

- a) dersom han har truffet skriftlig aftale om overtagelse af ansvaret, og ulykken indtræffer efter det for ansvarsovergangen bestemte tidspunkt,
- b) i andre tilfælde, dersom ulykken indtræffer, efter at han har overtaget stoffet.

Norge

eller etter overenskomst foreligger gj ensidighet. Slik bestemmelse kan Kongen treffe generelt eller med virkning i forhold til nærmere bestemte stater.

3. Uten hinder av bestemmelsene i paragrafen her kan regresskrav gjøres gjeldende mot vedkommende operatør i samsvar med reglene i § 30.

§ 21 (likestilling av ikke-konvensjonstat).

Kongen kan bestemme at en ikke-konvensjonstat helt eller delvis skal likestilles med konvensjonstat i forhold til reglene i kapitlet her.

§ 22 (operatørens ansvar for ulykke i atomanlegg).

Operatøren skal erstatte atomskade voldt ved atomulykke som skjer i hans atomanlegg. Dette gjelder likevel ikke atomskade som utelukkende skyldes deltakelse av atomsubstans som bare mellombels er oppbevart i anlegget under transport, såfremt en annen operatør er ansvarlig for skaden etter skriftlig avtale og slikt ansvar er forenlig med reglene i § 23 jfr. § 25.

§ 23 (ansvar i transportforhold).

1. Skjer en atomulykke under transport (medreknet mellombels oppbevaring under transport) av atomsubstans fra atomanlegg her i riket eller i annen konvensjonstat, skal operatøren av dette anlegg (avsenderoperatøren) erstatte atomskade som skyldes deltakelse av denne substans, for så vidt ikke annet følger av reglene nedafor i paragrafen her.

2. Skjer ulykken etter at substansen er overtatt av operatøren av et annet atomanlegg her i riket eller i annen konvensjonstat, har i steden denne operatør erstatningsplikten, såfremt ikke annet tidspunkt for ansvars overgang er uttrykkelig bestemt ved skriftlig avtale mellom avsenderoperatøren og mottakeroperatøren. Var atomsubstansen under transport til og bestemt til bruk i en atomreaktor som er bestanddel av et transportmiddel for å nyttes som kraftkilde, skal ansvaret gå over fra avsender-

Sverige

ersättning i nämnda stat skulle utgå för atomskada som uppkommer här.

Dessa bestämmelser medföra ej inskränkning i den rätt till återkrav som föreskrives i 15 § andra stycket.

4 §.

Konungen äger förordna, att stat som icke tillträtt någon av konventionerna skall vid lagens tillämpning likställas med konventionsstat.

Skadestånd

5 §.

Atomskada som uppkommit genom atomolycka i atomanläggning skall ersättas av anläggningens innehavare. Ansvarighet enligt denna bestämmelse inträder dock ej för atomskada som härrör uteslutande från atomsubstans vilken under transport till eller från atomanläggning i konventionsstat tillfälligt upplagts i annan atomanläggning.

6 §.

Atomskada som uppkommit genom atomolycka under transport av atomsubstans från atomanläggning här i riket eller i annan konventionsstat skall ersättas av den avsändande anläggningsinnehavaren, om annat icke följer av vad som sägs nedan i denna paragraf.

Vid transport mellan atomanläggningar i samma konventionsstat eller i stater, som tillträtt samma konvention, övergår ansvarigheten för atomskada i följd av atomolycka under transporten på den mottagande anläggningsinnehavaren när denne övertager atomsubstansen. Om annan tidpunkt för ansvarighetens övergång blivit bestämd genom skriftligt avtal mellan avsändare och mottagare, övergår dock ansvarigheten på mottagaren vid den avtalade tidpunkten. Under transport från atom-

Stk. 3. Sker forsendelsen mellem anlæg i konventionsstater, der ikke har tiltrådt samme konvention, påhviler erstatningspligten begge anlægsindehavere i overensstemmelse med konventionernes ansvarsregler.

Stk. 4. Under forsendelse af nuklear substans, der er bestemt til anvendelse i en nuklear reaktor, der anvendes som kraftkilde i et fartøj eller andet transportmiddel, ophører den afsendende anlægsindehavers ansvar, når den, der er behørigt godkendt til at drive transportmidlets reaktor, har overtaget stoffet.

Stk. 5. Justitsministeren kan bestemme, i hvilke tilfælde og under hvilke betingelser indehavere af anlæg her i riget skal eller må træffe sådan aftale om ansvaret som omhandlet i stk. 2.

§ 15. Sendes nuklear substans fra en stat, som hverken har tiltrådt Paris- eller Wienkonventionen, til et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, med skriftligt samtykke fra dette anlægs indehaver, skal denne med den af § 11 følgende begrænsning erstatte nuklear skade forvoldt ved en ulykke under transporten.

Stk. 2. Sendes nuklear substans fra indehaveren af en nuklear reaktor, der anvendes som kraftkilde i et fartøj eller andet transportmiddel, til et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, har den modtagende anlægsindehaver fra det tidspunkt, da han har overtaget stoffet, ansvar som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Nuklear skade forvoldt ved en **ulykke** under en forsendelse af nuklear substans gennem Danmark, der ikke omfattes af reglerne i § 14 eller denne paragrafs stk. 1 og 2, skal erstattes af den, der har fået tilladelse til transporten i henhold til lov om brug m. v. af radioaktive stoffer. Ved anvendelsen af reglerne i dette kapitel skal indehaveren af tilladelsen betragtes som indehaver af et nukleart anlæg her i riget.

Stk. 3. Under forsendelse af nuklear substans, der er bestemt til anvendelse i en nuklear reaktor, der anvendes som kraftkilde i et fartøj eller andet transportmiddel, ophører den afsendende anlægsindehavers ansvar, når den, der er behørigt godkendt til at drive transportmidlets reaktor, har overtaget stoffet.

Stk. 4. Justitsministeren kan bestemme, i hvilke tilfælde og under hvilke betingelser indehavere af anlæg her i riget skal eller må træffe sådan aftale om ansvaret som omhandlet i stk. 2.

§ 15. Sendes nuklear substans **fra** en stat, som ikke har tiltrådt Pariskonventionen, til et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, med skriftligt samtykke fra dette anlægs indehaver, skal denne med den af § 11 følgende begrænsning erstatte nuklear skade forvoldt ved en ulykke under transporten.

Stk. 2. Sendes nuklear substans **fra** indehaveren af en nuklear reaktor, der anvendes som kraftkilde i et fartøj eller andet transportmiddel, til et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, har den modtagende anlægsindehaver fra det tidspunkt, da han har overtaget stoffet, ansvar som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Nuklear skade forvoldt ved en ulykke under en forsendelse af nuklear substans gennem Danmark, der ikke omfattes af reglerne i § 14 eller denne paragrafs stk. 1 og 2, skal erstattes af den, der har fået tilladelse til transporten i henhold til lov om brug m. v. af radioaktive stoffer. Ved anvendelsen af reglerne i dette kapitel skal indehaveren af tilladelsen betragtes som indehaver af et nukleart anlæg her i riget.

Norge

operatøren for så vidt angår atomulykke som måtte inntreffe etter det tidspunkt da operatøren av atomreaktoranlegget i dette transportmiddel har overtatt substansen.

3. Sendes atomsubstansen fra en ikke-konvensjonstat til et atomanlegg her i riket eller i annen konvensjonstat med skriftlig samtykke av dette anleggs operatør, skal denne være ansvarlig for atomulykke som inntreffer under transporten. Sendes atomsubstansen fra ett atomreaktoranlegg som er bestanddel av et transportmiddel for å nyttes som kraftkilde, til et atomanlegg her i riket eller i annen konvensjonstat, skal mottakeroperatøren ha ansvaret for atomulykke som måtte inntreffe etter at han har overtatt substansen.

Sverige

anläggning i stat som tillträtt endast den ena av Paris- och Wienkonventionerna till anläggning i stat som tillträtt endast den andra konventionen skall i överensstämmelse med konventionernas ansvarighetsregler ersättningsskyldighet åvila både den avsändande och den mottagande anläggningsinnehavaren .

Vid transport av atomsubstans till atomreaktor, som infogats i fartyg eller annat transportmedel för att där användas som kraftkälla, upphör den avsändande anläggningsinnehavarens ansvarighet när atomsubstansen övertages av den som med vederbörligt tillstånd driver eller innehar transportmedlets reaktoranläggning.

Konungen äger meddela bestämmelser om i vilka fall och under vilka villkor innehavare av här i riket belägen atomanläggning skall eller äger sluta avtal som avses i andra stycket andra punkten.

7 §.

Sker transport av atomsubstans från stat som ej tillträtt någon av konventionerna till atomanläggning här i riket eller i annan konventionsstat med skriftligt samtycke av denna anläggnings innehavare, svarar mottagaren för skada genom atomolycka under transporten, om annat icke följer av vad som föreskrives i andra stycket.

Sändes atomsubstans från atomreaktor, som infogats i fartyg eller annat transportmedel för att där användas som kraftkälla, till atomanläggning här i riket eller i annan konventionsstat, åvilar ansvarigheten den mottagande anläggningsinnehavaren från det han övertagit atomsubstansen.

Danmark

Danmark

§ 16. Bestemmelserne i §§ 14-15 om ansvar for nuklear skade som følge af ulykke under transport af nuklear substans rinder også anvendelse på ulykke, der indtræder under midlertidig opbevaring af stoffet under transport.

§ 16. Bestemmelserne i §§ 14-15 om ansvar for nuklear skade som følge af ulykke under transport af nuklear substans finder også anvendelse på ulykke, der indtræder under midlertidig opbevaring af stoffet under transport.

1. titlen ulykke uden for et anlæg.

§ 17. Er nuklear skade i andre tilfælde end de i §§ 13-16 omtalte forvoldt af nuklear substans, som kom fra eller hidrørte fra et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, eller som før ulykken havde været under transport som nævnt i § 15, påhviler ansvaret den anlægsindehaver, som på tilfykkestidspunktet havde stoffet i sin besiddelse eller — dersom stoffet da ikke var i nogen anlægsindehavers besiddelse — den anlægsindehaver, som senest inden ulykken havde haft det i sin besiddelse. Havde stoffet før ulykken været under transport, og var det ikke efter transportens afbrydelse kommet i en anlægsindehavers besiddelse, påhviler ansvaret dog den indehaver, der ved transportens

Anden ulykke uden for et anlæg.

§ 17. Er nuklear skade i andre tilfælde end de i §§ 13-16 omtalte forvoldt af nuklear substans, som kom fra eller hidrørte fra et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, eller som før ulykken havde været under transport som nævnt i § 15, påhviler ansvaret den anlægsindehaver, som på ulykkestidspunktet havde stoffet i sin besiddelse eller — dersom stoffet da ikke var i nogen anlægsindehavers besiddelse — den anlægsindehaver, som senest inden ulykken havde haft det i sin besiddelse. Havde stoffet før ulykken været under transport, og var det ikke efter transportens afbrydelse kommet i en anlægsindehavers besiddelse, påhviler ansvaret dog den indehaver, der ved transportens

Norge

Sverige

4. Avsenderoperatøren og mottakeroperatøren skal begge ha ansvar i samsvar med **henholdsvis** Pariskonvensjonens og **Wien-**konvensjonens regler for atomulykke som måtte **inntreffe** under transport av atomsubstans fra atomanlegg i fremmed stat som har sluttet seg til bare en av disse konvensjoner, **til** atomanlegg i fremmed stat som har sluttet seg til bare den andre konvensjonen.

5. Er vedkommende atomsubstans på ulykketiden under transport mellom land som ikke er konvensjonstater eller likestilt med slike, og skjer atomulykken på norsk område eller i internasjonalt farvann utafor norsk område, gjelder alminnelige erstatningsregler. Vedkommende operatør eller annen person som sendingen skjer på vegne av, er ansvarlig uansett skyld i skaden.

6. Kongen kan gi forskrifter om i hvilke tilfelle og på hvilke vilkår operatører av atomanlegg her i riket skal eller kan slutte **avtale** om ansvarets overgang etter paragrafen her (jfr. nr. 1—3).

8§.

Vad som sägs i 6—7 §§ om ansvarighet för atomskada i följd av atomolycka under transport av atomsubstans tillämpas även beträffande atomolycka som inträffar under tillfällig uppläggning av atomsubstansen under transporten.

§ 24 (operatørens ansvar i andre hove).

Er skadevoldende atomsubstans på ulykke tiden ikke i noe atomanlegg og heller ikke under transport, skal ansvaret for atomskaden ligge hos den operatør av atomanlegg i konvensjonstat som på ulykketiden eller seinest før ulykken hadde atomsubstansen i sin besittelse. Men hadde atomsubstansen vært under transport uten at noen operatør i konvensjonstat hadde fått den i sin besittelse mellom transportens avbrytelse og ulykken, skal skaden erstattes av den operatør eller annen person som ved transportens avbrytelse var ansvarlig etter reglene i § 23 for atomulykke under transporten. Var atomsubstansen på annen måte sist kommet fra en ikke-konvensjonstat, uten at noen operatør i konvensjonstat

9 §.

Har atomskada i annat fall än som avses i 5—8 §§ orsakats av atomsubstans vilken kom från atomanläggning här i riket eller i annan konventionsstat eller vilken före atomolyckan varit under transport som avses i 7 §, åvilar ansvarigheten för skadan den anläggningsinnehavare som vid tiden för olyckan hade ämnet i sin besittning eller, om ämnet då icke var i någon anläggningsinnehavares besittning, den anläggningsinnehavare som senast före olyckan haft ämnet i sin besittning. Om atomsubstansen före olyckan varit under transport och icke efter transportens avbrytande varit i någon anläggningsinnehavares besittning, åvilar dock ansvarigheten den anläggningsinnehavare som när transporten avbröts var

Danmark

afbrydelse efter reglerne i §§ 14-15 var ansvarlig for nuklear skade som følge af ulykke under transporten.

Overtagelse af anlæg sindehaver ens ansvar.

§ 18. På begæring af en fragtfører, der udfører transport som nævnt i §§ 14-15, kan justitsministeren tillade, at den pågældende i stedet for indehaveren af et anlæg her i riget skal være ansvarlig for nuklear skade som følge af ulykke, der måtte indtræffe under sådan transport. Sådan tilladelse må kun meddeles, såfremt anlægsindehaveren har samtykket deri, og ansøgeren har godtgjort, at der er tegnet forsikring i overensstemmelse med § 30 eller stillet sikkerhed efter § 33. Er tilladelse meddelt, finder bestemmelserne om anlægsindehaverens ansvar i stedet anvendelse på fragtføreren. Dette gælder også, såfremt en anlægsindehavers ansvar ifølge tilsvarende lovgivning i anden konventionsstat er overført til nogen anden end indehaveren.

Ansvarsgrundlaget.

§ 19. Anlægsindehaveren er erstatningspligtig efter bestemmelserne i dette kapitel, selv om skaden er hændelig.

Stk. 2. Ansvar efter disse bestemmelser indtræder dog ikke for indehavere af anlæg her i riget, såfremt den nukleare ulykke direkte skyldes væbnet konflikt, fjendtligheder, borgerkrig, oprør eller en alvorlig naturkatastrofe af usædvanlig karakter. For så vidt angår indehavere af anlæg i anden konventionsstat gælder herom de af anlægsstaten fastsatte regler. Reglen i 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse i det i Paris- og Wienkonventionen angivne omfang, hvor anden konventionsstats lov skal anvendes på dansk anlægsindehavers ansvar.

Danmark

afbrydelse efter reglerne i §§ 14-15 var ansvarlig for nuklear skade som følge af ulykke under transporten.

Overtagelse af anlæg'sindehaverens ansvar.

§ 18. På begæring af en fragtfører, der udfører transport som nævnt i §§ 14-15, kan justitsministeren tillade, at den pågældende i stedet for indehaveren af et anlæg her i riget skal være ansvarlig for nuklear skade som følge af ulykke, der måtte indtræffe under sådan transport. Sådan tilladelse må kun meddeles, såfremt anlægsindehaveren har samtykket deri, og ansøgeren har godtgjort, at der er tegnet forsikring i overensstemmelse med § 30 eller stillet sikkerhed efter § 33. Er tilladelse meddelt, finder bestemmelserne om anlægsindehaverens ansvar i stedet anvendelse på fragtføreren. Dette gælder også, såfremt en anlægsindehavers ansvar ifølge tilsvarende lovgivning i anden konventionsstat er overført til nogen anden end indehaveren.

Ansvarsgrundlaget.

§ 19. Anlægsindehaveren er erstatningspligtig efter bestemmelserne i dette kapitel, selv om skaden er hændelig.

Stk. 2. Ansvar efter disse bestemmelser indtræder dog ikke for indehavere af anlæg her i riget, såfremt den nukleare ulykke direkte skyldes væbnet konflikt, fjendtligheder, borgerkrig, oprør eller en alvorlig naturkatastrofe af usædvanlig karakter. For så vidt angår indehavere af anlæg i anden konventionsstat gælder herom de af anlægsstaten fastsatte regler. Reglen i 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse i det i Pariskonventionen angivne omfang, hvor anden konventionsstats lov skal anvendes på dansk anlægsindehavers ansvar.

Norge

liadde fått substansen i sin besittelse før ulykken, gjelder § 23 nr. 5 tilsvarende.

§ 25 (lisensiert fraktførers ansvar).

Kongen kan etter søknad fra en fraktfører eller liknende som utfører transport som omliandlet i § 23, bestemme at søkeren skal være ansvarlig istedenfor operatøren av et atomanlegg her i riket for atomulykke som måtte skje under transporten. Slik bestemmelse kan ikke treffes uten operatørens samtykke og ikke uten at det foreligger garanti-erklæring i samsvar med § 39. Treffes slik bestemmelse, skal det som etter denne lov gjelder for operatøren, isteden gjelde for søkeren for så vidt angår atomulykke under transporten. Det samme gjelder dersom tilsvarende bestemmelse treffes etter loven i en annen konvensjonstat med hensyn til skade som operatøren av atomanlegg i den staten ellers skulle være ansvarlig for.

§ 26 (objektivt ansvar m. m.).

1. Skaden skal erstattes av operatøren, selv om han er uten skyld i skaden.

2. Operatør av atomanlegg her i riket er ikke ansvarlig etter regiene i dette kapitel, dersom atomulykken direkte skyldes krigshandling eller Liknende handling under vannet konflikt, invasjon, borgerkrig eller opprør, eller om den direkte skyldes en alvorlig naturkatastrofe av usedvanlig art. Om ansvar for operatør av atomanlegg i utlandet i tilfelle som nevnt gjelder anleggstatens lovgivning.

3. Erstatning for ikke-økonomisk skade skal bare gis for så vidt anleggets operatør er ansvarlig for skaden etter regiene i straffelovens ikrafttreddelseslov § 19 eller 21.

Sverige

ansvarig enligt 6 eller 7 § för atomskada i följd av atomolycka under transporten.

10 §.

På ansökan av fraktförare, vilken utför sådan transport av atomsubstans som avses i 6—7 §§, äger Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer förordna, att fraktföraren i stället för innehavare av här i riket belägen atomanläggning skall vara ansvarig för atomskada i följd av atomolycka under eller i anslutning till transporten. Sådant förordnande får meddelas endast om anläggningsinnehavaren samtyckt därtill samt sökanden visat att försäkring tecknats enligt 22—26 §§ eller säkerhet ställts enligt 27 §. Har förordnande meddelats, skall vad som sägs i denna lag om anläggningsinnehavaren i stället gälla fraktföraren i fråga om atomolycka under eller i anslutning till transporten.

Har motsvarande förordnande utfärdats enligt lagen i annan konventionsstat i fråga om skada för vilken innehavare av anläggning i den staten skulle vara ansvarig, har förordnandet vid tillämpning av denna lag den verkan som sägs i första stycket.

11 §.

Ersättning enligt denna lag utgår, även om anläggningens innehavare ej är vållande till skadan.

För innehavare av atomanläggning här i riket inträder dock ej ansvarighet enligt denna lag i anledning av atomolycka, som är en direkt följd av krigshandling eller liknande handling under väpnad konflikt, invasion, inbördeskrig eller uppror eller som orsakats av en allvarlig naturkatastrof av osedvanlig art. Beträffande ansvarighet i nu nämnda fall för innehavare av atomanläggning utom riket gäller anläggningsstatens lag.

Danmark

U¹ udtagne skader.

§ 20. Anlægsindehaverens erstatningsansvar efter dette kapitel omfatter ikke nuklear skade, der forvoldes på selve anlægget eller på ting, der findes på anlæggets område, og som anvendes eller er bestemt til anvendelse i forbindelse med anlægget.

Stk. 2. For indehavere af anlæg her i riget omfatter ansvaret nuklear skade, der i de i §§ 14-15 omhandlede tilfælde tilføjes det transportmiddel, hvori den nukleare substans fandtes, da ulykken skete. Medfører ansvarsbegrænsningen i henhold til § 25, at erstatningskravene ikke kan dækkes fuldt ud, skal erstatning for skade på transportmidlet kun udbetales i det omfang, dette kan ske, uden at de samlede erstatninger for anden skade nedsættes under et beløb svarende til 5 millioner afregningsenheder. Påhviler ansvaret indehaveren af et anlæg i en anden konventionsstat, bestemmes det af loven i anlægsstaten, om skade på transportmidlet indbefattes under anlægsindehaverens ansvar. Reglerne i 1. og 2. punktum finder tilsvarende anvendelse, hvor anden konventionsstats lov skal anvendes på dansk anlægsindehavers ansvar i medfør af Paris- eller Wienkonventionen.

Skadelid endes egen skyld.

§ 21. Er der fra skadelidendes side medvirket til skaden med forsæt eller grov uagtsomhed, kan erstatningen nedsættes eller bortfalde.

Krav mod andre end anlægsindehaveren.

§ 22. Nuklear skade, der omfattes af dette kapitels erstatningsregler eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, kan ikke kræves erstattet af andre end vedkommende anlægsindehaver. Kan kravet efter indehaverens død eller virksomhedens ophør ikke rettes mod indehaveren eller hans bo, kan det gøres gældende mod forsikreren eller den, der har stillet anden sikkerhed. Dette krav berøres ikke af præklusiv indkaldelse af indehaverens kreditorer.

Stk. 2. Er indehaveren ikke erstatningspligtig efter de nævnte regler som følge af

Danmark

Undtagne skader.

§ 20. Anlægsindehaverens erstatningsansvar efter dette kapitel omfatter ikke nuklear skade, der forvoldes på selve anlægget eller på ting, der findes på anlæggets område, og som anvendes eller er bestemt til anvendelse i forbindelse med anlægget.

Stk. 2. For indehavere af anlæg her i riget omfatter ansvaret nuklear skade, der i de i §§ 14-15 omhandlede tilfælde tilføjes det transportmiddel, hvori den nukleare substans fandtes, da ulykken skete. Medfører ansvarsbegrænsningen i henhold til § 25, at erstatningskravene ikke kan dækkes fuldt ud, skal erstatning for skade på transportmidlet kun udbetales i det omfang, dette kan ske, uden at de samlede erstatninger for anden skade nedsættes under et beløb svarende til 5 millioner afregningsenheder. Påhviler ansvaret indehaveren af et anlæg i en anden konventionsstat, bestemmes det af loven i anlægsstaten, om skade på transportmidlet indbefattes under anlægsindehaverens ansvar. Reglerne i 1. og 2. punktum finder tilsvarende anvendelse, hvor anden konventionsstats lov skal anvendes på dansk anlægsindehavers ansvar i medfør af Pariskonventionen.

Skadelidendes egen skyld.

§ 21. Er der fra skadelidendes side **for-sægtligt** eller uagtsomt medvirket til skaden, kan erstatningen nedsættes eller bortfalde, medmindre der kun er udvist ringe uagtsomhed.

Krav mod andre end anlægsindehaveren.

§ 22. Nuklear skade, der omfattes af dette kapitels erstatningsregler eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, kan ikke kræves erstattet af andre end vedkommende anlægsindehaver. Kan kravet efter indehaverens død eller virksomhedens ophør ikke rettes mod indehaveren eller hans bo, kan det gøres gældende mod forsikreren eller den, der har stillet anden sikkerhed. Dette krav berøres ikke af præklusiv indkaldelse af indehaverens kreditorer.

Stk. 2. Er indehaveren ikke erstatningspligtig efter de nævnte regler som følge af

Norge

§ 27 (skade på anlegget selv med tilhør).

1. Regiene i kapitlet her gjelder ikke skade voldt atomanlegget selv eller ting som på ulykketiden var på anleggområdet og ble brukt eller var der for å bli brakt i forbindelse med anlegget, jfr. likevel § 29 nr. 2.

2. Det samme gjelder skade som under transport voldes det transportmiddel der den skadevoldende atoms substans fanns da atomulykken skjedde, såframt operatør av atomanlegg i fremmed konvensjonstat er ansvarlig for ulykken, men etter anleggsstatens lovgivning er fritatt for atomansvaret for så vidt angår skade på transportmidlet.

§ 28 (skadelidtes medvirkning).

Har skadelidte forsettlig eller grovt aktløst medvirket til skaden, kan erstatningen lempes.

§ 29 (utelukking av krav mot andre enn operatøren).

1. Erstatningkrav for atomskade kan ikke reises mot noen annen enn vedkommende operatør eller dennes forsikringsgiver eller garantist, såframt operatøren er ansvarlig etter regiene i dette kapittel eller tilsvarende regler i en annen konvensjonstat. Dette gjelder selv om kravet mot operatøren m. v. er falt bort ved foreldelse, jfr. § 36.

2. Erstatningkrav for atomskade som operatøren ikke er ansvarlig for etter § 26

Sverige

12 §.

För skada på atom anläggningen eller på egendom som vid tiden för atomolyckan fanns inom anläggningens område och nyttjades eller var avsedd att nyttjas i förbindelse med denna utgår ej ersättning enligt denna lag.

I fall som avses i 6—7 §§ utgår ej heller ersättning enligt denna lag för skada på det transportmedel på vilket atoms substansen fanns vid tiden för atomolyckan. Svarar innehavare av atomanläggning utom riket för skada i följd av atomolyckan, gäller dock i detta hänseende anläggningsstatens lag.

Beträffande ansvarighet enligt andra skadeståndsregler för skada som avses i denne paragraf stadgas i 14 § andra stycket.

13 §.

Om icke nedan annorlunda föreskrives, bestämmes ersättning enligt denna lag med tillämpning av allmänna skadeståndsrättsliga grunder.

Jämkning av skadestånd i anledning av medvållande på den skadelidandes sida får äga rum, endast om medverkan till skadan skett uppsåtligen eller av grov vårdslöshet.

14 §.

Anspraak på ersättning för atomskada, som omfattas av ersättningsbestämmelserna i denna lag eller motsvarande lagstiftning i annan konventionsstat, kan ej göras gällande mot annan än anläggningsinnehavaren eller försäkringsgivare som meddelat försäkring mot hans ansvarighet.

Skadeståndsanspraak i anledning av atomskada, för vilken anläggningsinnehavaren

Danmark

bestemmelserne i § 19, stk. 2, eller § 20 eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, kan skaden kun kræves erstattet af enkeltperson, som har forvoldt skaden med forsæt. For sådan skade på transportmiddel, som i henhold til anlægsstatens lovgivning ikke omfattes af kapitlets erstatningsregler, jfr. § 20, stk. 2, 3. pkt., er anlægsindehaveren dog ansvarlig efter almindelige erstatningsregler.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 afskærer ikke erstatningskrav, som kan støttes på international overenskomst om skade i transportforhold, såfremt overenskomsten var i kraft eller åben for undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse den 29. juli 1960.

Indtræden i skadelidendes rettigheder mod anlæg'sindehaver'en m. v.

§ 23. Enhver, som har måttet betale erstatning for nuklear skade som følge af de i § 22 stk. 3, nævnte overenskomster eller i medfør af lovgivningen i fremmed stat, indtræder i den skadelidendes rettigheder mod den anlægsindehaver, som er ansvarlig for skaden efter bestemmelserne i dette kapitel. Over for indehavere af anlæg i en stat, der ikke har tiltrådt Pariskonventionen, kan retten til indtræden dog kun gøres gældende af en stat, der har tiltrådt Wienkonventionen, statsborgere i en sådan stat samt offentlige eller private institutioner, selskaber, foreninger eller stiftelser af enhver art, der er hjemmehørende i en sådan stat.

Stk. 2. Er anlægsindehaveren på grund af bestemmelserne i § 11 ikke ansvarlig over for skadelidende for nuklear skade efter reglerne i dette kapitel, erhverver den, som har måttet betale erstatning for skaden, desuagtet sådan ret mod anlægsindehaveren,

Danmark

bestemmelserne i § 19, stk. 2, eller § 20 eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, kan skaden kun kræves erstattet af enkeltperson, som har forvoldt skaden med forsæt. For sådan skade på transportmiddel, som i henhold til anlægsstatens lovgivning ikke omfattes af kapitlets erstatningsregler, jfr. § 20, stk. 2, 3. pkt., er anlægsindehaveren dog ansvarlig efter almindelige erstatningsregler.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 afskærer ikke erstatningskrav, som kan støttes på international overenskomst om skade i transportforhold, såfremt overenskomsten var i kraft eller åben for undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse den 29. juli 1960.

Indtræden i skadelidendes rettigheder mod anlægsindehaveren m. v.

§ 23. Enhver, som har måttet betale erstatning for nuklear skade som følge af de i § 22, stk. 3, nævnte overenskomster, eller i medfør af lovgivningen i fremmed stat, indtræder i den skadelidendes rettigheder mod den anlægsindehaver, som er ansvarlig for skaden efter bestemmelserne i dette kapitel.

Stk. 2. Er anlægsindehaveren på grund af bestemmelserne i § 11 ikke ansvarlig over for skadelidende for nuklear skade efter reglerne i dette kapitel, erhverver den, som har måttet betale erstatning for skaden, og som har sit hovedforretningssted i en

Norge

nr. 2 eller § 27 eller tilsvarende bestemmelser i annen konvensjonstats lovgivning, kan bare gjøres gjeldende mot enkeltperson som selv forsettlig har voldt skaden. Operatøren selv er likevel ansvarlig i samsvar med alminnelige erstatningsregler for skade på transportmiddel i tilfelle som nevnt i § 27 nr. 2, når ikke annet er avtalt.

3. Bestemmelsene i paragrafen her avskjærer ikke erstatningskrav i medhold av internasjonal overenskomst på samferdselens område eller etter lovgivning som bygger på slik overenskomsts prinsipper, forutsatt at overenskomsten var i kraft eller åpen for undertegning, ratifikasjon eller tiltreding den 29 juli 1960.

4. Om dekning av statsmidler gjelder bestemmelse i §§ 40-45.

§ 30 (regress mot operatør).

1. Den som er erstatningspliktig her eller i utlandet i henhold til bestemmelser som nevnt i § 29 nr. 3 eller i henhold til lovgivning i en ikke-konvensjonstat, kan kreve dekning (regress) hos vedkommende operatør eller garantist innen den ramme som gjelder om erstatning etter dette kapittel og med de unntak som er nevnt i paragrafen her.

2. Er atomulykken skjedd eller skaden oppstått i en ikke-konvensjonstat, kan regress hos den operatør som bortsett fra § 20 ville vært ansvarlig for skaden, bare kreves av noen som har sitt hovedforretningssted her eller i en annen konvensjonstat, eller av folk i dennes tjeneste. Ved

Sverige

på grund av bestämmelserna i 11 eller 12 § eller motsvarande bestämmelser i annan konventionsstats lag icke är ansvarig vare sig enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i annan konventionsstat, får göras gällande endast mot fysisk person som orsakat skadan uppsåtligt. För sådan skada på transportmedel som avses i 12 § andra stycket är dock anläggningsinnehavaren själv ansvarig enligt allmänna skadeståndsregler.

Utan hinder av bestämmelserna i första och andra styckena tillämpas beträffande ansvarighet under transport av atomsubstans eller eljest i följd av begagnande av fartyg eller annat transportmedel vad i sådant hänseende följer av internationellt fördrag, vilket var i kraft eller öppet för undertecknande, ratifikation eller anslutning den 29 juli 1960, eller av bestämmelser grundade på sådant fördrag. Konungen äger förordna, att detta skall gälla även i fråga om andra bestämmelser i konventionsstats lag, vilka i huvudsak motsvara föreskrifterna i sådant fördrag.

Om ersättning av staten stadgas i 28 - 36 §§.

15 §.

Den som nödgats utge ersättning för atomskada på grund av fördrag eller bestämmelser som avses i 14 § tredje stycket eller på grund av lagstiftning i stat vilken ej tillträtt någon av konventionerna inträder i den skadelidandes rätt mot den anläggningsinnehavare som svarar för skadan enligt denna lag. Detta medför dock ej rätt för annan än medborgare i stat vilken tillträtt Wienkonventionen att rikta återkrav mot innehavare av atomanläggning i stat som ej tillträtt Pariskonventionen. Med medborgare i stat som tillträtt Wienkonventionen likställes sådan stat samt bolag, förening eller annat samfund, stiftelse eller annan dylik inrättning, vilken har sitt säte eller eljest är hemmahörande i sådan stat.

Har någon som har sitt huvudkontor här i riket eller i annan stat vilken tillträtt Pariskonventionen eller någon som är anställd hos sådan person nödgats utge ersättning för atomskada, för vilken den skadelidande på grund av bestämmelserna i 3 §

Danmark

som skadelidende ville have haft, dersom § 11 ikke var gældende, såfremt:

- a) erstatningen er betalt af en person, der har sit hovedforretningssted i en stat, som har tiltrådt Pariskonventionen, eller som er i tjeneste hos en sådan person, og
- b) anlægget ligger i en stat, som har tiltrådt Pariskonventionen.

Denne ret erhverves dog ikke ved transport af nuklear substans til modtager i en stat, der ikke har tiltrådt nogen af konventionerne, såfremt ulykken er indtruffet, efter at materialet er udladet fra det transportmiddel, med hvilket det er ankommet til den nævnte stat. Ved transport af nuklear substans fra afsender i en stat, der ikke har tiltrådt nogen af konventionerne, erhverves den omhandlede ret ikke, dersom ulykken er indtruffet, inden materialet er indladet i det transportmiddel, der skal udføre transporten fra den fremmede stat.

Stk. 3. Krav mod anlægsindehaveren efter stk. 1-2 bortfalder i det omfang, hvori den, der fremsætter kravet, selv er ansvarlig over for indehaveren i medfør af § 28.

Danmark

konventionsstat, eller som er i tjeneste hos en person, der opfylder denne betingelse, samme ret mod anlægsindehaveren, som skadelidende ville have haft, dersom § 11 ikke var gældende. Denne ret erhverves dog ikke ved transport af nuklear substans til modtager i en stat, der ikke har tiltrådt Pariskonventionen, såfremt ulykken er indtruffet, efter at materialet er udladet fra det transportmiddel, med hvilket det er ankommet til den nævnte stat. Ved transport af nuklear substans fra afsender i en stat, der ikke har tiltrådt Pariskonventionen, erhverves den omhandlede ret ikke, dersom ulykken er indtruffet, inden materialet er indladet i det transportmiddel, der skal udføre transporten fra den fremmede stat.

Stk. 3. Krav mod anlægsindehaveren efter stk. 1-2 bortfalder i det omfang, hvori den, der fremsætter kravet, selv er ansvarlig over for indehaveren i medfør af § 28.

*Nuklear skade i forbindelse
med anden skade.*

§ 24. Har nogen samtidig lidt både nuklear skade, som medfører ret til erstatning efter dette kapitel, og anden skade, og er der en sådan forbindelse mellem skaderne,

*Nuklear skade i forbindelse
med anden skade.*

§ 24. Har nogen samtidig lidt både nuklear skade, som medfører ret til erstatning efter dette kapitel, og anden skade, og er der en sådan forbindelse mellem skaderne,

Norge

transport som omhandlet i § 23 nr. 1 til mottaker i en ikke-konvensjonstat, skal avsenderoperatørens ansvar dog ikke i noe høve gjelde atomulykke som inntreffer etter at atomsubstansen er blitt losset i bestemmelseslandets område fra det transportmiddel som har ført substansen til dette land. Ved transport som omhandlet i § 23 nr. 2 fra avsender i ikke-konvensjonstat skal mottakeroperatørens ansvar ikke gjelde atomulykke som inntreffer før atomsubstansen er blitt lastet på det transportmiddel som skal føre substansen fra avsenderstatens område.

3. Regress som nevnt i paragrafen her, kan ikke kreves for så vidt regressøkeren ved avtale med operatøren uttrykkelig har påtatt seg å dekke skaden eller for øvrig er dekningspliktig overfor denne i henhold til §35.

4. Dersom overenskomst med fremmed stat gjør det nødvendig, kan Kongen gi forskrifter om

a) at bare statsborgere av eller institusjoner eller bedrifter heimehørende i stat som har sluttet seg til Wienkonvensjonen, skal kunne gjøre gjeldende regresskrav etter paragrafen her mot operatør av atomanlegg i stat som har sluttet seg til Wienkonvensjonen men ikke Pariskonvensjonen.

b) at regresskrav i tilfelle som nevnt i nr. 2 ikke skal kunne gjøres gjeldende mot operatør av atomanlegg i stat som har sluttet seg til Wienkonvensjonen, men ikke Pariskonvensjonen, og at slik stat ikke skal regnes som konvensjonstat etter nevnte bestemmelse.

§ 31 (skade som likestilles med atomskade m. m.).

1. Har noen samtidig lidt både atomskade som medfører rett til erstatning etter kapitlet her, og annen skade, skal hele skaden anses som atomskade etter kapitlet her i den

Sverige

icke är berättigad till ersättning enligt denna lag, äger han, om med bortseende från nämnda bestämmelser innehavare av atomanläggning här i riket eller i annan till Pariskonventionen ansluten stat skulle ha svarat för skadan, återkräva skadeståndet av denne anläggningsinnehavare, varvid första stycket första punkten äger motsvarande tillämpning. Har skadan uppkommit under transport av atomsubstans till mottagare i stat som ej tillträtt någon av konventionerna, gäller dock den avsändande anläggningsinnehavarens ansvarighet ej längre än till dess ämnet lossats från det transportmedel varmed det anlänt till nämnda stat. Har skadan uppkommit under transport av atomsubstans från avsändare i sådan stat, inträder den mottagande anläggningsinnehavarens ansvarighet icke förr än ämnet lastats på det transportmedel varmed det avsändes från den främmande staten.

Återkravs rätt med stöd av första eller andra stycket kan icke göras gällande av den som själv svarar för skadan enligt 20 §.

§ 16.

Har någon på en gång lidit såväl atomskada, vilken medför rätt till ersättning enligt denna lag, som annan skada, tillämpas lagens bestämmelser om ansvarighet för atomskada på skadorna i deras helhet,

Danmark

at de ikke med rimelig sikkerhed kan holdes ude fra hinanden, skal bestemmelserne om nuklear skade finde anvendelse på skaderne i deres helhed.

Sti'. 2. Er der foruden nuklear skade forvoldt skade ved ioniserende stråling, der ikke omfattes af kapitlets erstatningsregler, afskærer reglen i stk. 1 dog ikke ansvar for nogen, der efter almindelige erstatningsregler er ansvarlig for sådan ioniserende stråling.

Begrænsning af indehaverens ansvar.

§ 25. Det samlede ansvar efter dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat for nukleare skader, der er en følge af en og samme ulykke, er for indehavere af anlæg her i riget begrænset til 75 mill. kr. Justitsministeren kan dog i særlige tilfælde under hensyn til anlæggets størrelse og art, omfanget af transport, som omfattes af ansvaret, og omstændighederne i øvrigt fastsætte et andet størstebeløb, dog ikke under et beløb svarende til 5 millioner afregningsenheder. For anlæg i anden konventionsstat gælder den i vedkommende stats lovgivning fastsatte ansvarsbegrænsning.

Stk. 2. Begrænsningen i stk. 1 gælder ikke renter og sagsomkostninger.

§ 26. Er indehaverne af flere anlæg erstatningspligtige for samme nukleare skade efter reglerne i dette kapitel eller anden konventionsstats lov, hæfter indehaverne solidarisk over for skadelidende, men hver

Danmark

at de ikke med rimelig sikkerhed kan holdes ude fra hinanden, skal bestemmelserne om nuklear skade finde anvendelse på skaderne i deres helhed.

Stk. 2. Er der foruden nuklear skade forvoldt skade ved ioniserende stråling, der ikke omfattes af kapitlets erstatningsregler, afskærer reglen i stk. 1 dog ikke ansvar for nogen, der efter almindelige erstatningsregler er ansvarlig for sådan ioniserende stråling.

Begrænsning af indehaverens ansvar.

§ 25. Det samlede ansvar efter dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat for nukleare skader, der er en følge af en og samme ulykke, er for indehavere af anlæg her i riget begrænset til 75 mill. kr. Justitsministeren kan dog i særlige tilfælde under hensyn til anlæggets størrelse og art, omfanget af transport, som omfattes af ansvaret, og omstændighederne i øvrigt fastsætte et andet størstebeløb, dog ikke under et beløb svarende til 5 millioner afregningsenheder. For anlæg i anden konventionsstat gælder den i vedkommende stats lovgivning fastsatte ansvarsbegrænsning.

Stk. 2. Begrænsningen i stk. 1 gælder ikke renter og sagsomkostninger.

§ 26. Er indehaverne af flere anlæg erstatningspligtige for samme nukleare skade efter reglerne i dette kapitel eller anden konventionsstats lov, hæfter indehaverne solidarisk over for skadelidende, men hver

Norge

utstrekning de ulike skader ikke med rimelighet lar seg holde ut fra hverandre.

2. Bestemmelsen i første ledd skal ikke gjøre noen endring i det erstatningsansvar som andre enn den ansvarlige operatør måtte ha etter lovgivningen ellers for skade forårsaket av ioniserende stråling som ikke går inn under regiene i kapitlet her.

§ 32 (ansvarbegrensning).

1. Operatørens samlede ansvar for atomskader som følge av en og samme atomulykke er i alminnelighet begrenset til 70 millioner kroner. Kongen kan i særhøve under omsyn til anleggets størrelse og art og tilhøva ellers fastsette et annet størstebeløp, dog ikke under 35 millioner kroner.

2. Ligger den ansvarlige operatørs atomanlegg i en annen konvensjonsstat, gjelder denne stats lovgivning om ansvarbegrensningen, selv om norsk rett for øvrig får anvendelse.

3. Dersom det ved en atomulykke under transport voldes atomskade på det transportmiddel der den skadevoldende atomsubstans fant da ulykken skjedde, skal ansvaret for slik skade ikke føre til at ansvaret for annen atomskade begrenses til et lavere beløp enn motverdien av 5 millioner avrekningsenheter etter Den Europeiske Valutaavtale 5 august 1955 slik disse er bestemt pr. 29 juli 1960.

4. Begrensningen i nr. 1—3 foran gjelder ikke renter og sakskostnader.

§ 33 (skade voldt av flere anlegg).

1. Er to eller flere operatører erstatningspliktige for samme skade, svarer de overfor skadelidte en for alle og alle for en, men hver især bare innen den ansvarbegrensning

om det råder sådant samband mellom skadorna att de ikke kunna tillförlitlig en särskiljas. Detta medför dock ej inskränkning i den ansvarighet som enligt andra skadeståndsregler åvilar annan än den enligt denna lag ansvarige anläggningsinnehavaren för sådan av joniserande strålning orsakad skada som icke omfattas av ersättningsbestämmelserna i denna lag.

17 §.

För innehavare av här i riket belägen atomanläggning är ansvarigheten enligt denna lag begränsad till femtio miljoner kronor för varje atomolycka. Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer äger, med hänsyn till anläggningens storlek eller art, omfattningen av transport eller andra omständigheter, fastställa ett lägre belopp, ej understigande tjugofem miljoner kronor. För innehavare av atomanläggning utom riket bestämmes ansvarighetsbeloppet enligt anläggningsstatens lag.

Ansvarigheten i anledning av dödsfall eller personskada är för varje dödad eller skadad person begränsad till femhundra-tusen kronor.

De belopp som anges i första och andra styckena innefatta icke ränta och ersättning för rättegångskostnader.

18 §.

Aro två eller flera anläggningsinnehavare ansvariga för samma skada, svara de solidariskt för skadeståndet med begränsning för var och en av dem till belopp som gäller

Danmark

enkelt indehaver kun inden for det største-beløb, der efter § 25 gælder for ham. Ligger anlæggene i samme stat eller i stater, som har tiltrådt samme konvention, og sker ulykken under transport af nuklear substans, enten medens stoffet er i et og samme transportmiddel, eller under midlertidig opbevaring af det i et og samme nukleare anlæg, kan indehavernes samlede hæftelse ikke overstige det største ansvarsbeløb, som efter § 25 gælder for nogen af dem.

Stk. 2. Mellem indehaverne indbyrdes skal ansvaret fordeles under hensyn til hvert anlægs andel i skaden og omstændighederne i øvrigt.

§ 27. Overstiger de nukleare skader, der er forvoldt ved en enkelt ulykke, de i §§ 25 og 26 nævnte ansvarsbeløb, nedsættes erstatningerne med påløbende renter med samme brøkdel, jfr. dog § 20, stk. 2.

Stk. 2. Justitsministeren kan, når det må forventes, at nedsættelse efter stk. 1 vil være nødvendig, bestemme, at der indtil videre kun må udbetales en nærmere fastsat brøkdel af de opgjorte erstatningsbeløb.

Danmark

enkelt indehaver kun inden for det største-beløb, der efter § 25 gælder for ham. Sker ulykken under transport af nuklear substans, enten medens stoffet er i et og samme transportmiddel, eller under midlertidig opbevaring af det i et og samme nukleare anlæg, kan indehavernes samlede hæftelse ikke overstige det største ansvarsbeløb, som efter § 25 gælder for nogen af dem.

Stk. 2. Mellem indehaverne indbyrdes skal ansvaret fordeles under hensyn til hvert anlægs andel i skaden og omstændighederne i øvrigt.

§ 27. Overstiger de nukleare skader, der er forvoldt ved en enkelt ulykke, de i §§ 25 og 26 nævnte ansvarsbeløb, nedsættes erstatningerne med påløbende renter med samme brøkdel, jfr. dog § 20, stk. 2.

Stk. 2. Justitsministeren kan, når det må forventes, at nedsættelse efter stk. 1 vil være nødvendig, bestemme, at der indtil videre kun må udbetales en nærmere fastsat brøkdel af de opgjorte erstatningsbeløb.

Norge

som etter § 32 er fastsatt for ham. Er skaden voldt ved atomulykke under transport av atoms substans mens denne er i ett og samme transportmiddel eller under mellombels oppbevaring i ett og samme atomanlegg, skal dog operatørenes ansvar til sammen ikke overstige den høyeste ansvarbegrensning som etter § 32 gjelder for noen enkelt av dem, forutsatt at deres atomanlegg ligger i samme stat eller i stater som er tilsluttet samme konvensjon.

2. Mellom operatørene innbyrdes fordeles ansvaret under omsyn til hvert anleggs del i skaden og tilhøva ellers.

§ 34 (fordeling av krav som overstiger størstebeløpet).

1. Dersom det begrenste ansvarbeløp etter § 32 jfr. 33, ikke rekker til å gi alle skadelidte full dekning, nedsettes erstatningen med tilhørende renter forholdsmessig. Nedsettingen må godkjennes ved kjennelse av skifteretten.

2. Departementet kan bestemme at erstatning for skade på person innafor et størstebeløp pr. person som departementet fastsetter, skal gis fortrinnsvis dekning av ansvarbeløpet.

3. Er det etter inntruffet atomulykke grunn til å frykte for at de samlede skader vil overstige ansvarbeløpet etter § 32 jfr. 33, skal den ansvarlige operatør og hans forsikringsgiver eller garantist snarest mulig sørge for at departementet får skriftlig melding om det sammen med nærmere opplysninger om skadenes omfang. Departementet kan i slikt tilfelle bestemme at det inntil videre skal utbetales til de skadelidte en så stor del av deres erstatningskrav som det etter anmeldte krav skjønnes å være dekning for, eller bare en så stor del som det er dekning for etter avsetning av en reserve til dekning av mulige seinere krav.

4. Kongen kan gi føresegner til utfylling av regiene i paragrafen her. Når Kongen ikke har bestemt annet, gjelder skifteoven tilsvarende så langt den passer for skifterettens avgjør etter denne paragraf. Bestemmelsene i §§ 46 og 47 om stedlig myndighetsområde gjelder tilsvarende for skifte-

Sverige

för honom enligt 17 § första stycket. Aro atomanläggningarna belägna i samma stat eller i stater som tillträtt samma konvention och har skadan uppkommit under transport av atoms substans på ett och samma transportmedel eller under tillfällig uppläggning av atoms substans under transport, är dock anläggningsinnehavarnas sammanlagda ansvarighet begränsad till det högsta belopp som gäller för någon av dem.

Mellan anläggningsinnehavarna inbördes fördelas ansvarigheten efter vad som finnes skäligt med hänsyn till varje anläggnings andel i skadans uppkomst och övriga omständigheter.

19 §.

Om ansvarighetsbelopp som gäller enligt 17 § första stycket eller 18 § första stycket ej förslår till gottgörelse åt dem som äro berättigade till ersättning, nedsättes deras ersättningar jämte därpå belöpande ränta med samma kvotdel.

Kan efter inträffat skadefall befaras, att nedsättning av ersättningarna enligt första stycket kommer att fordras, äger Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer förordna, att ersättning tills vidare skall utgå endast med viss kvotdel av full ersättning.

Anlæg sindehaver ens regres.

§ 28. Er en nuklear skade, for hvilken **indehaveren** af et nukleart anlæg er **erstatningspligtig** i medfør af dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, forvoldt med forsæt, har anlægssindehaveren krav på at blive holdt skadesløs af den eller de enkeltpersoner, der forsætligt har hidført skaden. Anlægssindehaveren har også krav på skadesløsholdelse, for så vidt sådan ret udtrykkelig er indrømmet ham ved skriftlig aftale.

Stk. 2. Bortset fra de i § 24. stk. 2, § 26, stk. 2, og denne paragrafs stk. 1 hjemlede krav har anlægssindehaveren ikke ret til at få de erstatningsbeløb, han har betalt, dækket af tredjemand.

Forældelse.

§ 29. Krav på erstatning hos indehaveren af et nukleart anlæg i medfør af §§ 13-17 og § 23 forældes efter reglerne i lov nr. 274 af 22. december 1908, dog at forældelsesfristen er 3 år. For så vidt angår de i § 23 nævnte krav regnes fristen fra det tidspunkt, da den berettigede ved sædvanlig agtpågivenhed kunne gøre sit krav gældende ved retsligt skridt mod anlægssindehaveren.

Stk. 2. Er forældelse ikke indtrådt efter reglerne i stk. 1, bortfalder kravet 10 år efter den nukleare ulykke, som har forvoldt skaden, medmindre det forinden er anerkendt af indehaveren, eller skadelidende har foretaget retsligt skridt til dets gennemførelse. Er skaden forårsaget af nuklear substans, som er blevet ulovligt fjernet, tabt eller opgivet og ikke på ny bragt til stede på ulykkestidspunktet, indtræder forældelse dog senest 20 år efter fjernelsen, tabet eller opgivelsen.

Stk. 3. I tilfælde, hvor det skal afgøres efter reglerne i Pariskonventionens artikel 13 (c) (ii) eller Wienkonventionens artikel XI, 3 (b), om retssag skal anlægges her i riget, indtræder forældelse efter stk. 1 og 2 dog ikke, såfremt der, inden forældelse er

Anlægssindehaverens regres.

§ 28. Er en nuklear skade, for hvilken indehaveren af et nukleart anlæg er erstatningspligtig i medfør af dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, forvoldt med forsæt, har anlægssindehaveren krav på at blive holdt skadesløs af den eller de enkeltpersoner, der forsætligt har hidført skaden. Anlægssindehaveren har også krav på skadesløsholdelse, for så vidt sådan ret udtrykkelig er indrømmet ham ved aftale.

Stk. 2. Bortset fra de i § 24, stk. 2, § 26, stk. 2, og denne paragrafs stk. 1 hjemlede krav har anlægssindehaveren ikke ret til at få de erstatningsbeløb, han har **betalt**, dækket af tredjemand.

Forældelse.

§ 29. Krav på erstatning hos indehaveren af et nukleart anlæg i medfør af §§ 13-17 og § 23 forældes efter reglerne i lov nr. 274 af 22. december 1908, dog at forældelsesfristen er 3 år. For så vidt angår de i § 23 nævnte krav regnes fristen fra det tidspunkt, da den berettigede ved sædvanlig agtpågivenhed kunne gøre sit krav gældende ved retsligt skridt mod anlægssindehaveren.

Stk. 2. Er forældelse ikke indtrådt efter reglerne i stk. 1, bortfalder kravet 10 år efter den nukleare ulykke, som har forvoldt skaden, medmindre det forinden er anerkendt af indehaveren, eller skadelidende har foretaget retsligt skridt til dets gennemførelse. Er skaden forårsaget af nuklear substans, som er blevet ulovligt fjernet, tabt eller opgivet og ikke på ny bragt til stede på ulykkestidspunktet, indtræder forældelse dog senest 20 år efter fjernelsen, tabet eller opgivelsen.

Stk. 3. I tilfælde, hvor det skal afgøres af den i Pariskonventionens artikel 17 nævnte internationale domstol, om retssag skal anlægges her i riget, indtræder forældelse efter stk. 1 og 2 dog ikke, såfremt der, inden forældelse er indtrådt efter ved-

Norge

retten. Kongen kan bestemme at en sak skal høre under norsk skifterett når vedkommende atomanlegg ligger her i riket, uansett om søksmål om ansvaret ellers hører under norsk domsmyndighet.

§ 35. (regress fra operatør).

Operatør som er ansvarlig etter kapitlet her eller tilsvarende regler i en annen konvensjonstat, har ikke rett til å søke dekning (regress) hos andre for dette ansvar, med mindre vedkommende

- a) ved avtale uttrykkelig har påtatt seg å dekke skaden, eller
- b) er en enkeltperson som selv har voldt skaden forsettlig, eller
- c) er ansvarlig for ioniserende stråling som nevnt i § 31 nr. 2, eller
- d) er en medansvarlig operatør (jfr. § 33 nr. 2).

§36 (bortfall av erstatningkrav seinest etter 10 år).

1. Selv om erstatning- eller regresskrav mot en operatør ikke er foreldet tidligere etter alminnelige foreldelsesregler, faller det **iallfall** bort dersom det ikke er anerkjent eller gjort gjeldende ved rettslig skritt innen 10 år etter vedkommende atomulykke.

2. Skyldes atomulykken atomsubstans som er ulovlig fjernet, tapt eller oppgitt og ikke kommet til rette på ulykktiden, kan erstatningkrav for så vidt angår atomskader voldt ved slik ulykke ikke gjøres gjeldende mot operatøren seinere enn 20 år etter tidspunktet for fjernelsen, tapet eller oppgivelsen.

3. Er det etter konvensjon domsmyndighet for erstatningkravet i flere konvensjonstater (jfr. § 46), bevares kravet også såframt

- a) det foretas rettslig skritt til inntale av kravet i en slik fremmed konvensjonstat

Sverige

20 §.

Anläggningsinnehavare, vilken utgivit ersättning enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i annan konventionsstat. äger återkräva ersättningen av fysisk person som orsakat skadan uppsåtligen och av den som gentemot anläggningsinnehavaren uttryckligen åtagit sig att svara för skadan.

I vidare mån än som följer av bestämmelserna i första stycket, 16 § andra punkten och 18 §, äger anläggningsinnehavare icke rätt att av annan kräva åter vad han utgivit enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i annan konventionsstat.

21 §.

Den som med stöd av 5, 6, 7, 8, 9 eller 15 § vill rikta ersättningsanspråk mot innehavare av atomanläggning eller mot försäkringsgivare som meddelat försäkring mot hans ansvarighet skall vid äventyr av talans förlust anmäla sitt anspråk hos innehavaren inom tre år, räknat från den dag han fick eller med iakttagande av skälig aktsamhet bort få kännedom om att han lidit sådan skada som medför rätt till ersättning enligt denna lag och om den för skadan ansvarige eller, i fall som avses i 15 § första och andra styckena, från den dag den återkravsberättigade fick eller bort få kännedom om det mot honom riktade ersättningsanspråket.

Talan om ersättning skall väckas mot anläggningsinnehavaren eller försäkringsgivaren inom tio år, räknat från den dag atomolyckan inträffade. Har skadan orsakats av atomsubstans som olovligen tillgripits, förlorats eller övergivits utan att åter ha tillvaratagits, får dock talan icke väckas efter det att tjugo år förflutit från dagen för tillgreppet, förlusten eller övergivandet.

Om det för visst fall påkallas för att uppfylla Paris- eller Wienkonventionens bestämmelser, äger Konungen föreskriva att

Danmark

indtrådt efter vedkommende konventionsstats lovgivning, rettes henvendelse til den kompetente myndighed i denne stat om at foranledige en afgørelse efter konventionen, eller, forudsat at sådan afgørelse ikke er truffet, rejses sag i en af de stater, hvor der efter konventionen er mulighed for, at sag kan anlægges. I disse tilfælde skal sag anlægges her i riget inden den frist, som skal anvendes efter vedkommende konvention.

Forsikring og sikkerhedsstillelse.

§ 30. Indehaveren af et nukleart anlæg her i riget skal tegne og opretholde en forsikring til dækning af det ansvar for nuklear skade, som han inden for begrænsningen efter § 25 kan ifalde i medfør af dette kapitel eller anden konventionsstats lov. Forsikringen skal godkendes af justitsministeren. Der kan godkendes forsikringer, der er begrænset til et bestemt beløb pr. anlæg for et angivet tidsrum, ligesom der kan godkendes særskilt forsikring til dækning af ansvar for nuklear skade ved ulykker, der indtræffer under transport.

Danmark

kommende konventionsstats lovgivning, rettes henvendelse til den kompetente myndighed i denne stat om at foranledige en afgørelse fra den internationale domstol, eller, forudsat at sådan afgørelse ikke er truffet, rejses sag i en af de stater, hvor der efter konventionen er mulighed for, at sag kan anlægges. I disse tilfælde skal sag anlægges her i riget inden det tidspunkt, som den internationale domstol måtte fastsætte.

Forsikring og sikkerhedsstillelse.

§ 30. Indehaveren af et nukleart anlæg her i riget skal tegne og opretholde en forsikring til dækning af det ansvar for nuklear skade, som han inden for begrænsningen efter § 25 kan ifalde i medfør af dette kapitel eller anden konventionsstats lov. Forsikringen skal godkendes af justitsministeren. Der kan godkendes forsikringer, der er begrænset til et bestemt beløb pr. anlæg for et angivet tidsrum, ligesom der kan godkendes særskilt forsikring til dækning af ansvar for nuklear skade ved ulykker, der indtræffer under transport.

Norge

innen de der gj eidende frister og før domsmyndigheten måtte være lagt utelukkende til et annet land ved avgjørelse av den internasjonale domstol som er nevnt i Pariskonvensjonens artikkel 17, eller på annen konvensjonbestemt måte, eller

- b) Det settes fram rettidig begjæring til rette myndighet i en konvensjonstat om om å innieide skritt for å få truffet avgjørelse om domsmyndighet i samsvar med Pariskonvensjonen eller Wienkonvensjonen.

Blir domsmyndigheten lagt til Norge ved avgjørelse som nevnt under bokstav a eller b foran, faller virkningen av den rettidige påtale eller begjæring bort, dersom ikke kravet deretter blir gjort gjeldende her i riket innen den frist som måtte bli fastsatt av nevnte internasjonale domstol eller på annen konvensjonbestemt måte, eller — om noen slik frist ikke blir fastsatt — innen seks måneder etter avgjørelsen.

4. Paragrafen her gjelder ikke statens regressrett mot operatøren i medhold av § 40 ur. 2 bokstav b eller § 45.

§ 37. (forsikring eller annen garanti).

1. Til dekning av ansvar for atomskade etter dette kapittel eller tilsvarende bestemmelser i annen konvensjonstat skal operatøren av ethvert atomanlegg her i riket tegne og holde i kraft slik forsikring eller stille slik annen sikkerhet som departementet finner å kunne godkjenne.

2. Kongen kan likevel for et nærmere angitt tidsrom bestemme at departementet kan godta forsikring eller annen sikkerhet som er begrenset til et samlet størstebeløp for en viss termin, og såleis ikke fullt ut dekker operatørens maksimumansvar for hver mulig atomulykke (jfr. § 32), forutsatt at størstebeløpet er minst 20 pst. over operatørens ansvarbegrensning for hver enkelt ulykke. Må det antas at slik forsikring eller sikkerhet som følge av inntruffet skade er sunket under operatørens ansvarbegrensning pr. ulykke, skal departementet tilbakekalle godkjenningen inntil forsikringen eller sikkerheten er brakt opp i det opprinnelige størstebeløp.

Sverige

den som lidit skada skall vara bevarad vid sin rätt till ersättning, trots att talan icke väckts vid svensk domstol inom här föreskriven tid.

Om ersättning av staten stadgas i 33 §.

Försäkring

22 §.

Innehavare av här i riket belägen atomanläggning skall taga och vidmakthålla försäkring för att täcka sin ansvarighet för atomskada enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i annan konventionsstat intill det ansvarighetsbelopp som gäller för honom enligt 17 § första stycket. Försäkringen skall godkännas av Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer.

Försäkringen får tagas antingen

a) så att försäkringsbeloppet täcker ansvarigheten för varje inträffande atomolycka; eller

b) så att försäkringen vid varje tidpunkt gäller för anläggningen med avtalat försäkringsbelopp efter avdrag för ersättning som försäkringsgivaren har att utge på grund av försäkringen.

Ansvarighet enligt 6—8 §§ för skada under transport kan täckas av särskild försäkring.

*Danmark**Danmark*

§ 31. Ophører forsikringsaftalen, uden at ny forsikring er trådt i kraft, skal forsikreren vedblive at hæfte for nuklear skade, der skyldes ulykke, som indtræffer inden 2 måneder efter, at forsikreren skriftligt har underrettet justitsministeren om aftalens ophør. Angår forsikringen skade forvoldt under transport, vedbliver forsikrerens hæftelse dog, indtil transporten er tilendebragt.

§ 31. Ophører forsikringsaftalen, uden at ny forsikring er trådt i kraft, skal forsikreren vedblive at hæfte for nuklear skade, der skyldes ulykke, som indtræffer inden 2 måneder efter, at forsikreren skriftligt har underrettet justitsministeren om aftalens ophør. Angår forsikringen skade forvoldt under transport, vedbliver forsikrerens hæftelse dog, indtil transporten er tilendebragt.

Norge

3. Departementet kan godta særskilt forsikring eller annen sikkerhet til dekning av ansvar for atomulykker som måtte inntreffe under transport til og fra vedkommende anlegg.

4. Operatoren plikter i tide å innliege departementets beslutning om når forsikring eller sikkerhet skal tre i kraft. Departementet avgjør med bindende virkning for operatøren hvor lenge han etter loven skal oppretholde forsikring eller sikkerhet.

§ 39 (garantierklæring).

1. Forsikrings- eller sikkerhetsgiveren (garantisten) skal hos vedkommende myndighet legge ned en garantierklæring til fordel for mulige skadelidte og i slik form og av slikt innhold som departementet fastsetter. Enhver garantierklæring skal stadfeste bl. a. følgende vilkår som gjelder for garantien inntil den måtte bli avløst av ny godkjent garanti:

- a) Skadelidte har rett til å holde seg direkte til garantisten uansett forholdet mellom garantist og den ansvarlige operatør.
- b) Garantien gjelder uten tidsgrenser og uansett om atomanlegget skifter eier

Sverige

23 §.

I fall som anges i 22 § andra stycket under a) skall försäkringsbeloppet utgöra minst det belopp som gäller som ansvarighetsbelopp för anläggningsinnehavaren enligt 17 § första stycket. I fall som anges i 22 § andra stycket under b) skall försäkringsbeloppet utgöra minst nyssnämnda ansvarighetsbelopp ökat med en femtedel därav. I försäkringsbeloppet inräknas ej ränta och ersättning för rättegångskostnader.

Har försäkringen tecknats på sätt som anges i 22 § andra stycket under b), åligger det anläggningens innehavare att, så snart försäkringsfall inträffat som ensamt eller i förening med tidigare försäkringsfall kan antagas medföra nedskrivning av försäkringsbeloppet så att det kommer att understiga det för anläggningsinnehavaren gällande ansvarighetsbeloppet, taga tilläggsförsäkring som åter bringar försäkringen upp till minst sistnämnda belopp ökat med en femtedel därav.

24 §.

Försäkringen skall för den som är berättigad till ersättning medföra rätt att utfå ersättningen direkt av försäkringsgivaren. Om denne icke gjort annat förbehåll, skall försäkringen också för anläggningsinnehavaren gälla mot hans ansvarighet enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i annan konventionsstat.

25 §.

Har försäkringsavtalet efter uppsägning eller på annan grund upphört, är försäkringsgivaren likväl ansvarig gentemot den skadelidande för skadestånd i anledning av atomolycka som inträffat inom två månader, räknat från den dag skriftlig anmälan om tiden för avtalets upphörande inkom till myndighet som Konungen bestämmer. Gäller försäkringen skada som uppkommer under transport av atomsubstans, upphör dock försäkringsgivarens ansvarighet gentemot den skadelidande icke förr än transporten avslutats.

Om ny försäkring meddelats tillämpas första stycket icke beträffande atomolycka

§ 32. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i § 30 nævnte forsikringer.

§ 33. Forsikringspligten gælder ikke for anlæg, for hvilke ansvaret påhviler staten.

Stk. 2. Justitsministeren kan fritage indehaveren af et anlæg for forsikringspligt, mod at der stilles en efter ministerens skøn lige så betryggende sikkerhed.

Stic. 3. Stilles sikkerheden af en anden end anlægsindehaveren, finder lovens regler om forsikring tilsvarende anvendelse.

§ 32. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i § 30 nævnte forsikringer.

§ 33. Forsikringspligten gælder ikke for anlæg, for hvilke ansvaret påhviler staten.

Stk. 2. Justitsministeren kan fritage indehaveren af et anlæg for forsikringspligt, mod at der stilles en efter ministerens skøn lige så betryggende sikkerhed.

Stk. 3. Stilles sikkerheden af en anden end anlægsindehaveren, finder lovens regler om forsikring tilsvarende anvendelse.

Norge

eller operatør. En transportgaranti kan likevel begrenses til transportens varighet. Også for øvrig kan departementet 1 særhøve godkjenne en tidsbegrenset garanti.

- c) Garantien kan bare sis opp eller på annen mate settes ut av kraft etter minst 2 måneders skriftlig forhåndsvarsel til vedkommende myndighet. For så vidt angår atomulykker som inntreffer under transport påbegynt innen varslet kom fram, gj elder dog garantien videre så lenge transporten pågår.
- d) For skade voldt ved atomulykke som inntreffer mens garantien står ved makt kan skadelidte holde seg til denne også etter at den er brakt til opphør.

2. Når og så snart erstatningskrav kan gj øres gj eidende her i riket etter dette kapittel, gjelder reglene i bokstavene a—d under nr. 1 foran uten videre tilsvarende med virkning for kravet, uansett om fremmed lovgivning ellers legges til grunn for forholdet mellom garantisten og operatøren, og selv om den ansvarlige operatørs anlegg ligger i utlandet.

Sverige

som inträffar efter det att den nya försäkringen trätt i kraft.

I vidare mån än som följer av första och andra styckena kan försäkringsgivaren icke till befrielse från ansvarighet gentemot den skadelidande åberopa omständighet som beror av annan än denne.

26 §.

24 och 25 §§ tillämpas så snart talan om ersättning enligt denna lag får väckas här i riket, även om utländsk lag är tillämplig på förhållandet mellan försäkringsgivaren och anläggningsinnehavaren eller anläggningen är belägen i utlandet.

§ 38 (fritak for staten; sikkerhet i form av statsgaranti).

1. Plikt til å stille sikkerhet påhviler ikke staten.

2. Når allmenne interesser taler for det, kan Kongen ved statsgaranti, innen den ramme og på de vilkår Stortinget måtte fastsette, stille sikkerhet som nevnt i § 37 til fordel for en operatør.

27 §.

Försäkringsplikt enligt 22 § åvilar icke staten.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer äger från försäkringsplikten befria anläggningsinnehavare som ställer betryggande säkerhet för sina förpliktelser enligt denna lag och motsvarande lagstiftning i annan konventionsstat samt visar att han på tillfredsställande sätt sört för reglering av uppkommande skador.

Vad som föreskrives denne lag om för-

Erstatning af staten.

§ 34. Staten udreder inden for den efter § 25 gældende grænse erstatninger, for hvilke indehaveren af et nukleart anlæg her i riget er ansvarlig i medfør af dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, for så vidt erstatningerne ikke har kunnet afholdes af indehaverens forsikring eller anden sikkerhed.

§ 35. Erstatningskrav, som ikke har kunnet fyldestgøres på grund af ansvarsbegrænsningen i henhold til §§ 25 og 26, dækkes af staten, såfremt

- a) *ulykken* ikke udelukkende har fundet sted i en stat, der ikke har tiltrådt Tillægskonventionen,
- b) *retssag* angående erstatningskravet kan anlægges her i riget i medfør af § 41,
- c) *erstatningspligten* påhviler indehaveren af et nukleart anlæg til fredeligt formål, som ligger her i riget eller i anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, og er optaget på den i Tillægskonventionens artikel 13 omhandlede liste, og
- d) *skaden* er lidt:
 - 1) her i riget eller i anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller

Erstatning af staten.

§ 34. Staten udreder inden for den efter § 25 gældende grænse erstatninger, for hvilke indehaveren af et nukleart anlæg her i riget er ansvarlig i medfør af dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, for så vidt erstatningerne ikke har kunnet afholdes af indehaverens forsikring eller anden sikkerhed.

§ 35. Erstatningskrav, som ikke har kunnet fyldestgøres på grund af ansvarsbegrænsningen i henhold til §§ 25 og 26, dækkes af staten, såfremt

- a) *ulykken* ikke udelukkende har fundet sted i en stat, der ikke har tiltrådt Tillægskonventionen,
- b) *retssag* angående erstatningskravet kan anlægges her i riget i medfør af § 40,
- c) *erstatningspligten* påhviler indehaveren af et nukleart anlæg til fredeligt formål, som ligger her i riget eller i anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, og er optaget på den i Tillægskonventionens artikel 13 omhandlede liste, og
- d) *skaden* er lidt:
 - 1) her i riget eller i anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller

Norge

§ 40 (statsansvar for at operatørens ansvar blir oppfylt).

1. Innen grensen av ansvarbeløpet etter § 32 nr. 1, jfr. nr. 3 og 4, inntår staten for at det ansvar for atomulykker blir oppfylt som operatører av atomanlegg her i riket har etter dette kapittel eller tilsvarende regler i ann en konvensjonstat. Dette gjelder likevel ikke mulig ansvar for atomulykke som nevnt i § 26 nr. 2.

§ 41 (tilleggytelser av statsmidler etter Tilleggskonvensjonen).

1. I den utstrekning erstatningskrav mot operatør av atomanlegg til fredelig formål som ligger her i riket eller i annen stat tilsluttet Tilleggskonvensjonen, ikke kan fyllestgjøres på grunn av ansvarbegrensningen etter § 32 jfr. 33, men for øvrig kan gjøres — og i tide er gjort — gjeldende mot operatøren i samsvar med regiene i kapitlet her. skal kravene dekkes av statsmidler innen de grenser § 42 setter, såframt

- a) den ansvarlige operatørs anlegg på ulykkesetiden var oppført på den liste som er nevnt i Tilleggskonvensjonens artikkel 13, og
 - b) rettsak om operatørens ansvar hører under norsk domsmyndighet etter § 46, og
 - c) atomulykken ikke skjedde utelukkende i en stat som ikke er tilsluttet Tilleggskonvensjonen, og
- d) kravene gjelder atomskade oppstått
(i) her i riket eller i annen stat tilsluttet Tilleggskonvensjonen, eller

Sverige

säkring (försäkringsgivare) äger motsvarande tillämpning i fråga om säkerhet (den som gentemot anläggningsinnehavare åtagit sig att ställa säkerhet) enligt andra stycket eller motsvarande bestämmelser i annan konventionsstats lag.

*Ersättning av statsmedel***28 §.**

Visar den som enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i annan konventionsstat är berättigad till skadestånd av innehavare av atomanläggning här i riket, att han icke kunnat utfå detta skadestånd av försäkringsgivare som meddelat försäkring mot anläggningsinnehavarens ansvarighet, utges skadeståndet av staten.

Statens garanti enligt första stycket täcker icke ersättning utöver det ansvarighetsbelopp som gäller för anläggningsinnehavaren enligt 17 § första stycket.

29 §.

Åvilar ansvarighet för atomskada innehavare av här i riket eller i annan stat som tillträtt tilläggskonventionen belägen atomanläggning, vilken användes för fredliga ändamål och vid tiden för atomolyckan fanns upptagen på den i artikel 13 i tilläggskonventionen omförmälda listan, och är enligt 37 § första stycket a) eller b) svensk domstol behörig att upptaga mot anläggningsinnehavaren riktade ersättningsanspråk, skall i den mån det ansvarighetsbelopp som gäller enligt 17 § första stycket eller 18 § första stycket icke förslår till full ersättning för uppkomna skador gottgörelse av statsmedel beredas för

a) atomskada som uppkommit här i riket eller i annan stat som tillträtt tilläggskonventionen ;

b) atomskada som uppkommit ombord på här i riket eller i annan stat som tillträtt tilläggskonventionen registrerat fartyg eller luftfartyg under det att detta befann sig på eller över det fria havet;

c) atomskada som eljest uppkommit på eller över det fria havet och tillfogast stat som tillträtt tilläggskonventionen eller med-

Danmark

- 2) på eller over det åbne hav om bord i skib eller luftfartøj registreret her i riget eller i anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller
- 3) på eller over det åbne hav af en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller af dens statsborgere. Erstatning for skade på skib eller luftfartøj ydes i dette tilfælde kun, hvis skibet eller luftfartøjet på tidspunktet for ulykken var registreret i en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen.

Stk. 2. Med statsborgere i en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, ligestilles i det i stk. 1, litra d, nr. 3, nævnte tilfælde alle offentlige eller private institutioner, selskaber, foreninger eller stiftelser af enhver art, der er hjemmehørende i en sådan stat samt, dersom det bestemmes af vedkommende stat, personer hjemmehørende i staten. Personer, der er hjemmehørende i Danmark, ligestilles med danske statsborgere.

§ 36. De samlede erstatninger, som i anledning af en og samme nukleare ulykke skal betales dels af vedkommende anlægsindehaver efter reglerne i dette kapitel, dels af staten i medfør af § 35, er begrænset til et beløb svarende til 120 millioner afregningsenheder. Skal der i anledning af ulykken tillige udbetales erstatninger i medfør af en aftale, som en stat, der har tiltrådt

Danmark

- 2) på eller over det åbne hav om bord i skib eller luftfartøj registreret her i riget eller i anden stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller
- 3) på eller over det åbne hav af en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, eller af dens statsborgere. Erstatning for skade på skib eller luftfartøj ydes i dette tilfælde kun, hvis skibet eller luftfartøjet på tidspunktet for ulykken var registreret i en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen.

Stk. 2. Med statsborgere i en stat, der har tiltrådt Tillægskonventionen, ligestilles i det i stk. 1, litra d, nr. 3, nævnte tilfælde alle offentlige eller private institutioner, selskaber, foreninger eller stiftelser af enhver art, der er hjemmehørende i en sådan stat samt, dersom det bestemmes af vedkommende stat, personer hjemmehørende i staten. Personer, der er hjemmehørende i Danmark, ligestilles med danske statsborgere.

§ 36. De samlede erstatninger, som i anledning af en og samme nukleare ulykke skal betales dels af vedkommende anlægsindehaver efter reglerne i dette kapitel, dels af staten i medfør af § 35, er begrænset til et beløb svarende til 120 millioner af regningsenheder. Skal der i anledning af ulykken tillige udbetales erstatninger i medfør af en aftale, som en stat, der har tiltrådt

Norge

Sverige

- (ii) på eller over det åpne hav om bord i fartøy eller luftfartøy registrert i stat tilsluttet Tilleggskonvensjonen eller
- (iii) ellers på eller over det åpne hav og har rammet statsborgere eller likestilte personer i konvensjonstat som nevnt, likevel slik at det for så vidt angår skade tilføyd fartøy eller luftfartøy er et ytterligere vilkår at dette på ulykketiden var registrert i stat som nevnt.

2. Med statsborger i konvensjonstat likestilles i paragrafen her staten selv, dens administrative inndelinger eller enheter samt offentlig eller privat selskap, forening, stiftelse, interessentskap eller enhver annen sammenslutning som har sitt sete eller for øvrig hører heime i slik stat. Med norsk eller dansk statsborger likestilles også person som hører heime henholdsvis her eller i Danmark. Med statsborger i annen konvensjonstat likestilles i tilfelle person som etter denne statens lovgivning anses heimehørende der og etter bestemmelse av dens regjering skal likestilles når det gjelder rett til erstatning etter Tilleggskonvensjonen.

3. Uansett om operatøren er ansvarlig kan krav i høve atomulykke som nevnt i § 26 nr. 2 eller skade som nevnt i § 27 ikke kreves dekt av statsmidler etter paragrafen her. Regresskrav etter regiene i § 30 nr. 1 jfr. nr. 3, kan kreves dekt i den utstrekning det grunner seg på innfridd erstatningskrav som går inn under paragrafen her, forutsatt at ikke annet følger av avtale med den ansvarlige operatør eller med staten.

4. Kongen kan bestemme at operatøren eller i tilfelle dennes garantist i samsvar med nærmere regler skal forestå skadeoppgjøret også for tilleggstyktene.

§ 42 (begrensning av tilleggstyktelser m. m.).

1. De sammenlagte erstatningssummer som kan kreves utbetalt for atomskader som følge av en og samme atomulykke, dels fra den eller de ansvarlige operatører etter kapitlets regler, dels av statsmidler etter § 41, skal ikke overstige et beløp i norske kroner motsvarende 120 millioner avrekningsenhe-

borgare i sådan stat, varvid dock ersättning för skada på fartyg eller luftfartyg utgår endast om detta vid tiden för atomolyckan var registrerat i stat som nyss nämnts.

Vid tillämpning av första stycket räknas som medborgare i stat som tillträtt tilläggs-konventionen även den som enligt lagen i sådan stat är att anse som stadigvarande bosatt i den staten och i fråga om rätt till ersättning enligt tilläggskonventionen jämställas med medborgare i nämnda stat. Med medborgare i stat som tillträtt tilläggs-konventionen likställas vidare bolag, förening eller annat samfund, stiftelse eller annan dylik inrättning, vilken har sitt säte i eller eljest är hemmahörande i sådan stat.

31 §.

Det sammanlagda beloppet av de ersättningar som i följd av en atomolycka skola utges dels enligt 5—21 §§ och 29—30 §§ av vederbörande anläggningsinnehavare och staten, dels enligt sådant av Sverige eller annan stat vilken tillträtt tilläggskonventionen ingånget avtal om ersättning av statsmedel som avses i artikel 15 i tilläggs-

Danmark

Tillægskonventionen, har indgået med en anden stat i medfør af denne konventions artikel 15, indgår også disse erstatninger i det nævnte størsteløb.

Stk. 2. Begrænsningen i stk. 1 gælder ikke renter og sagsomkostninger.

Stk. 3. Kan kravene ikke dækkes af de i stk. 1 nævnte beløb, finder § 27 tilsvarende anvendelse.

§ 37. Erstatning efter §§ 34 og 35 betales ikke for nuklear skade, der skyldes ulykke, som er indtruffet under de i § 19, stk. 2, nævnte omstændigheder.

§ 38. Er et erstatningskrav for nuklear skade, der her i riget er forvoldt ved en ulykke, for hvilken indehaveren af et anlæg her i riget er ansvarlig, bortfaldet i medfør af § 29, stk. 2, eller tilsvarende bestemmelse i anden konventionsstats lov, udredes erstatningen af staten. Kravet mod staten kan kun gøres gældende, såfremt det er undskyldeligt, at retsligt skridt mod indehaveren ikke er foretaget, inden hans ansvar er bortfaldet efter de nævnte bestemmelser. Kravet forældes efter reglerne i lov nr. 274 af 22. december 1908, dog at fristen er 3 år, og bortfalder senest 30 år efter den nukleare ulykke, der har forvoldt

Danmark

Tillægskonventionen, har indgået med en anden stat i medfør af denne konventions artikel 15, indgår også disse erstatninger i det nævnte størsteløb.

Stk. 2. Begrænsningen i stk. 1 gælder ikke renter og sagsomkostninger.

Stk. 3. Kan kravene ikke dækkes af de i stk. 1 nævnte beløb, finder § 27 tilsvarende anvendelse.

§ 37. Erstatning efter §§ 34 og 35 betales ikke for nuklear skade, der skyldes ulykke, som er indtruffet under de i § 19, stk. 2, nævnte omstændigheder.

§ 38. Er et erstatningskrav for nuklear skade, der her i riget er forvoldt ved en ulykke, for hvilken indehaveren af et anlæg her i riget er ansvarlig, bortfaldet i medfør af § 29, stk. 2, eller tilsvarende bestemmelse i anden konventionsstats lov, udredes erstatningen af staten. Kravet mod staten kan kun gøres gældende, såfremt det er undskyldeligt, at retsligt skridt mod indehaveren ikke er foretaget, inden hans ansvar er bortfaldet efter de nævnte bestemmelser. Kravet forældes efter reglerne i lov nr. 274 af 22. december 1908, dog at fristen er 3 år, og bortfalder senest 30 år efter den nukleare ulykke, der har forvoldt

Norge

ter etter Den Europeiske Valutaavtale 5 august 1955 slik disse er bestemt pr. 29 juli 1960. I tillegg kommer renter og sakskostnader.

2. Er slik overenskomst om dekning av statsmidler som nevnt i Tilleggskonvensjonen artikkel 15 inngått mellom konvensjonstat som der nevnt og en annen stat, og overenskomsten omfatter atomulykke som går inn under § 41, skal også erstatninger i henhold til slik overenskomst reknes med i begrensningbeløpet etter nr. 1.

3. Dersom begrensningbeløpet etter nr. 1 jfr. nr. 2 ikke rekkes til å gi alle krav full dekning etter regiene i § 41, nedsettes erstatningene med tilhørende renter forholdsmessig. Regiene i § 34 gjelder tilsvarende.

§ 43 (statsansvar for visse sein-skader).

1. Erstatningkrav som er bortfalt på grunn av 10 eller 20 års fristene i § 36 eller tilsvarende regler i annen konvensjonstat, skal dekkes av staten når kravet gjelder personskade oppstått her i riket ved atomulykke som en operatør av atomanlegg her var ansvarlig for, såfremt det er unnskyldelig at kravet ikke i tide ble gjort gjeldende mot operatøren. For å bevares må kravet gjøres gjeldende ved rettslig skritt mot vedkommende departement før operatørens ansvar ville vært foreidet etter alminnelige norske foreldelsesregler og senest innen 30

Sverige

konventionen, skall ej överstiga ett belopp i svenska kronor motsvarande etthundratjugo miljoner i det europeiska monetära avtalet den 5 augusti 1955 avsedda betalningsenheter sådana dessa enligt artikel 24 i avtalat voro bestämda den 29 juli 1960. I beloppet inräknas ej ränta och ersättning för rättegångskostnader.

Om det belopp som meå tillämpning av första stycket står till förfogande för gottgörelse av statsmedel enligt 29—30 §§ icke förslår till full ersättning för skadorna, ned sättas ersättningarna jämte därpå belöpande ränta med samma kvotdel. 19 § andra stycket äger motsvarande tillämpning.

34 §.

Ersättning enligt 28, 29 eller 33 § utgår ej i anledning av atomolycka som avses i 11 § andra stycket.

30 §.

Vid fastställande av ersättning av statsmedel enligt 29 § äga 11 § första stycket, 12—13 §§ och 17 § andra stycket motsvarande tillämpning.

Bestämmelserna i 15 § första och tredje styckena om rätt till återkrav mot innehavare av atomanläggning äga motsvarande tillämpning beträffande rätt att av staten kräva åter vad som utgivits i anledning av atomskada, för vilken ersättning skall utgå av statsmedel enligt 29 §.

32 §.

Har atomolycka, för vars skadeverkningar innehavare av atomanläggning här i riket är ansvarig, medfört atomskada här, vilken yppats först efter det att anläggningsinnehavarens ansvarighet till följd av bestämmelserna i 21 § andra stycket eller motsvarande bestämmelser i annan konventionsstats lag upphört men inom trettio år, räknat från dagen för olyckan, utges ersättning av staten. För skada som yppats innan ansvarigheten sålunda upphört utges också ersättning av staten, om den skadelidande underlåtit att inom föreskriven tid väcka talan eller företaga annan preskrip-

Danmark

skaden. Dersom andre tilsvarende krav er blevet nedsat i medfør af § 27, stk. 1, eller § 36, stk. 3, eller tilsvarende bestemmelser i anden konventionsstat, nedsættes den her nævnte erstatning på tilsvarende måde.

Stk. 2. Justitsministeren kan bestemme, at erstatning efter reglerne i stk. 1 også skal ydes for skade, der er opstået uden for riget.

Danmark

skaden. Dersom andre tilsvarende krav er blevet nedsat i medfør af § 27, stk. 1, eller § 36, stk. 3, eller tilsvarende bestemmelser i anden konventionsstat, nedsættes den her nævnte erstatning på tilsvarende måde.

Stk. 2. Justitsministeren kan bestemme, at erstatning efter reglerne i stk. 1 også skal ydes for skade, der er opstået uden for riget.

§ 39. Er det i medfør af denne lov og en i en anden konventionsstat i overensstemmelse med henholdsvis Paris- og Wienkonventionen udfærdiget lov eller sådan lovgivning i flere konventionsstater blevet pålagt indehaveren af et nukleart anlæg her i riget at betale erstatning ud over det efter § 25 gældende størsteløb, betales det overskudende beløb af staten.

Norge

år etter atomulykken. Dersom andre krav etter samme ulykke ikke har fått full dekning på grunn av begrensningreglene i § 34 eller i tilfelle § 42 eller etter tilsvarende regler i annen konvensjonstat, nedsættes erstatningen av statsmidler etter paragrafen her i samme forhold.

2. Kongen kan bestemme at erstatning på nærmere angitte vilkår skal ytes etter paragrafen her, selv om atomskaden er oppstått utafor riket.

Sverige

tionsavbrytande åtgärd och haft godtagbar ursäkt för sin underlåtenhet.

Har skadestånd nedsatts enligt 19 § första stycket och, i förekommande fall, 31 § andra stycket eller enligt motsvarande bestämmelser i annan konventionsstats lag, nedsättes ersättningen av statsmedel enligt denna paragraf i samma mån. Ersättnings-skyldigheten bestämmes i övrigt som om anläggningsinnehavaren svarat för skadan. Anspråk på ersättning skall vid äventyr av talans förlust anmälas inom tid som anges i 21 § första stycket hos myndighet som Konungen bestämmer.

Konungen äger förordna, att ersättning enligt denna paragraf skall utgå även för skada som uppkommit utom riket.

33 §.

Om i annat fall än som avses i 29 § första stycket det ansvarighetsbelopp som gäller enligt 17 § första stycket eller 18 § första stycket eller motsvarande bestämmelser i annan konventionsstats lag icke förslår till full ersättning för här i riket uppkomna skador, beredes gottgörelse av statsmedel enligt grunder som fastställas av Konungen och riksdagen. Sådan gottgörelse lämnas i här avsedda fall även i tillägg till ersättning som utges enligt 32 § för här i riket uppkomna skador, om sådan ersättning nedsatts enligt andra stycket första punkten i nämnda paragraf.

§ 44 (statsansvar ved visse ulikheter mellom Paris- og Wienkonvensjonene).

1. Dersom operatør av atomanlegg her i riket etter lovgivningen i flere konvensjonstater, i samsvar dels med Pariskonvensjonen og dels med Wienkonvensjonen, skulle bli pålagt å dekke erstatningsbeløp som sammenlagt overstiger hans ansvarbegrensning etter § 32 jfr. 33, kan Kongen bestemme at staten så langt det trengs dekker det over-

35 §.

Är innehavare av här i riket belägen atomanläggning enligt denna lag och lagen i annan konventionsstat eller eljest enligt lagen i flera konventionsstater samt i överensstämmelse med Paris- och Wienkonventionerna skyldig att utge ersättning med belopp som sammanlagt överstiger det ansvarighetsbelopp som gäller för honom enligt 17 § första stycket, utges överskjutande belopp av staten.

Statens regres.

§ 40. Beløb, som staten har betalt i medfør af §§ 34-35 eller 38-39, eller som i øvrigt i henhold til Tillægskonventionens bestemmelser er betalt til dækning af nuklear skade, for hvilken indehaveren af et anlæg her i riget er ansvarlig efter anden konventionsstats lov, kan kræves erstattet af den eller de enkeltpersoner, som forsætlig har hidført skaden.

Stk. 2. Beløb betalt i medfør af § 34 kan endvidere kræves erstattet

- a) af den, som i egenskab af forsikrer eller garant eller i øvrigt ved udtrykkelig aftale har påtaget sig ansvar for skaden, jfr. § 28, stk. 1, 2. pkt.,
- b) af anlægsindehaver, der i medfør af § 26, stk. 1, er medansvarlig for skaden, i det omfang, hvori ansvaret i medfør af § 26, stk. 2, falder på ham,
- c) af anlægsindehaveren selv, dersom udgiften skyldes, at han ikke har tegnet og opretholdt behørigt godkendt forsikring eller anden sikkerhed, eller at sikkerheden har vist sig usolid.

Statens regres.

§ 39. Beløb, som staten har betalt i medfør af §§ 34-35 eller S 38, eller som i øvrigt i henhold til Tillægskonventionens bestemmelser er betalt til dækning af nuklear skade, for hvilken indehaveren af et anlæg her i riget er ansvarlig efter anden konventionsstats lov, kan kræves erstattet af den eller de enkeltpersoner, som forsætlig har hidført skaden.

Stk. 2. Beløb betalt i medfør af § 34 kan endvidere kræves erstattet

- a) af den, som i egenskab af forsikrer eller garant eller i øvrigt ved udtrykkelig aftale har påtaget sig ansvar for skaden, jfr. § 28, stk. 1, 2. pkt.,
- b) af anlægsindehaver, der i medfør af § 26, stk. 1, er medansvarlig for skaden, i det omfang, hvori ansvaret i medfør af § 26, stk. 2, falder på ham,
- c) af anlægsindehaveren selv, dersom udgiften skyldes, at han ikke har tegnet og opretholdt behørigt godkendt forsikring eller anden sikkerhed, eller at sikkerheden har vist sig usolid.

Norge

skyttende. Dette gj elder likevel ikke for så vidt skaden kan dekkes av tilleggytelse etter § 41 eller for øvrig i medhold av Tilleggs-konvensjonens bestemmelser.

2. Om skadeoppgjøret gj elder § 41 nr. 4 tilsvarende.

§ 45 (statens regressrett).

Om ikke annet er særskilt bestemt i medhold av dette kapittel eller overenskomst med fremmed stat, kan staten for utlegg etter §§ 41—44 bare kreve dekning (regress) hos enkeltperson som selv måtte ha voldt skaden forsettlig, hos den som måtte være ansvarlig for ioniserende stråling som nevnt i § 31 nr. 2, eller i henhold til avtale hos noen som uttrykkelig har påtatt seg å dekke skaden. Tilsvarende gj elder om regress for ytelser som ellers er gitt i medhold av Tilleggs-konvensjonens bestemmelser i høve atomulykke som operatør av atomanlegg her i riket eller i annen konvensjonstat har ansvaret for etter lovgivningen i noen slik stat.

§ 40

2. For utlegg etter paragrafen her kan staten bare kreve dekning (regress)

- a) hos noen som er regressansvarlig overfor vedkommende operatør etter regiene i § 35,
- b) hos operatøren selv dersom denne har forsømt sin plikt til å tegne og holde i kraft forsikring eller å stille annen sikkerhet etter regiene i § 37, eller dersom sikkerheten har sviktet, eller
- c) hos vedkommende garantist for så vidt denne hefter for skaden.

Sverige

Ersättning enligt första stycket utgår ej i den mån motsvarande ersättning utgår enligt 29—31 §§ eller eljest på grund av tilläggskonventionens bestämmelser.

36 §.

Belopp som utgivits enligt 28 § äger staten söka åter av anläggningsinnehavaren, försäkringsgivaren och den mot vilken anläggningsinnehavaren har återkravs rätt enligt 20 §.

Ersättning som staten utgivit enligt 29—31 §§ eller som eljest utgivits enligt tilläggs-konventionens bestämmelser i anledning av atomolycka för vars skadeverkningar innehavare av här i riket belägen atomanläggning är ansvarig enligt annan konventionsstats lag kan krävas åter från fysisk person som orsakat skadan uppsåtligen. Motsvarande gäller i fråga om ersättning som utgivits enligt 32, 33 eller 35 §.

Danmark

Danske domstoles kompetence.

§ 41. Sag imod indehaveren af et nukleart anlæg — eller i det i § 22, stk. 1, 2. pkt., nævnte tilfælde mod forsikrer eller garant — om erstatning for nuklear skade i medfør af §§ 13-17 eller § 23 kan anlægges her i riget, såfremt

a) den nukleare ulykke, som har forvoldt skaden, helt eller delvis er sket her i riget, eller

b) kravet rettes mod indehaveren af et anlæg her i riget og enten

1) ulykken i sin helhed er sket uden for nogen konventionsstats territorium, eller

2) ulykkesstedet ikke med sikkerhed kan fastslås, eller

3) ulykken er sket i en stat, som kun har tiltrådt den ene af Paris- og Wienkonventionerne, og kravet angår erstatning for skade i en stat, som kun har tiltrådt den anden konvention, eller

4) ulykken er sket delvis i en stat, som kun har tiltrådt den ene af konventionerne, og delvis uden for nogen stats territorium, og kravet angår skade, som er opstået uden for nogen stats territorium eller i en stat, som kun har tiltrådt den anden konvention, eller

5) ulykken er sket i en stat, som kun har tiltrådt Wienkonventionen, og kravet rejses af en person, der ikke er statsborger i en sådan stat, i henhold til § 23, stk. 1.

Stk. 2. Træffes der i et i stk. 1 omhandlet tilfælde i medfør af Pariskonventionens ar-

Danmark

Danske domstoles kompetence.

§ 40. Sag imod indehaveren af et nukleart anlæg — eller i det i § 22, stk. 1, 2. pkt., nævnte tilfælde mod forsikrer eller garant — om erstatning for nuklear skade i medfør af §§ 13-17 eller § 23 kan anlægges her i riget, såfremt

a) den nukleare ulykke, som har forvoldt skaden, helt eller delvis er sket her i riget, eller

b) kravet rettes mod indehaveren af et anlæg her i riget og ulykken i sin helhed er sket uden for nogen konventionsstats territorium, eller ulykkesstedet ikke med sikkerhed kan fastslås.

Stk. 2. Træffes der i et i stk. 1 omhandlet tilfælde af den i Pariskonventionens artikel

Norge

§ 46 (norsk domsmyndighet).

1. Søksmål om en operatørs eller lians garantists ansvar for atomskade etter kapitlet her hører under norsk domstol:

- a) når atomulykken er skjedd helt eller delvis innen norsk område eller —• i tilfelle som nevnt i § 23 nr. 5 ifr. 8 24 — i internasjonalt farvann utafor norsk område, eller
- 1D) når vedkommende atomanlegg ligger her i riket og ulykken er skjedd utafor noen konvensjonstats territorium eller ulykkestedet ikke kan fastslås med sikkerhet.

2. Søksmål om krav mot en operatør eller hans garantist etter § 29 nr. 2 annet punktum, § 33 nr. 2, § 40 nr. 2 eller § 45 kan dessuten reises i Norge når det er verneting her etter alminnelige prosessregler.

3. Søksmål om ansvaret kan like vel ikke reises eller fortsettes ved norsk domstol i medhold av paragrafen her, dersom

- a) den internasjonale domstol sona er nevnt i Pariskonvensjonens artikkel 17, bestemmer at søksmål om ansvaret utelukkende skal høre under domstolene i en annen konvensjonstat, eller
- b) Kongen for å etterkomme bestemmelser om domsmyndighet i overenskomst med fremmed stat bestemmer at saken ikke skal høre under norsk domsmyndighet.

4. Vedkommende departement kan av eget tiltak eller etter begjæring av en interessert forelegge for den nevnte internasjonale domstol spørsmålet om i hvilken stat søksmål skal reises. Dersom det trengs for å etterkomme bestemmelser om domsmyndighet i overenskomst med fremmed stat eller for å få gjort gjeldende krav mot operatør her i riket eller hans garantist i samsvar med regiene i kapitlet her, kan Kongen bestemme at søksmål om ansvar for atomulykke skal høre under norsk domsmyndighet også i tilfelle hvor dette ikke følger av regiene i nr. 1 eller 2 foran.

Sverige

Laga domstol m. m.

37 §.

Talan med stöd av 5, 6, 7, 8, 9 eller 15 § mot innehavare av atomanläggning eller den som meddelat försäkring mot hans ansvarighet får väckas här i riket,

- a) om atomolyckan helt eller delvis inträffat här i riket;
 - b) om atomanläggningen är belägen här och atomolyckan i sin helhet inträffat utom konventionsstaternas områden eller platsen för olyckan ej kan bestämmas med säkerhet;
 - c) om atomanläggningen är belägen här och olyckan inträffat i stat som tillträtt endast den ena av Paris- och Wienkonventionerna samt talan avser antingen ersättning för skador uppkomna i stat vilken tillträtt endast den andra konventionen eller sådant enligt 15 § första stycket av annan än medborgare i stat vilken tillträtt Wienkonventionen väckt återkrav som på grund av Wienkonventionens bestämmelser ej kan göras gällande i den stat där olyckan inträffat;
 - d) om atomanläggningen är belägen här och olyckan inträffat delvis i stat som tillträtt endast den ena av Paris- och Wienkonventionerna och delvis utanför någon stats område samt talan avser ersättning för skada uppkommen utanför någon stats område eller i stat som tillträtt endast den andra konventionen.
- Om det för visst fall påkallas för att efterkomma bestämmelserna i Pariskonventionen art. 13 (c) (ii) eller Wienkonventionen art. XI (3) (b), äger Konungen förordna om inskränkning av den behörighet som tillkommer svensk domstol enligt första stycket a) och b).

Danmark

tikel 13 (c) (ii) eller Wienkonventionens artikel XI, 3 (b) bestemmelse om, at sag skal anlægges i en anden konventionsstat, bortfalder adgangen til anlæg og pådømmelse af sag her i riget.

Stk. 3. Begæring om afgørelse i medfør af de i stk. 2 nævnte konventionsbestemmelser rettes til justitsministeren.

Danmark

17 nævnte internationale domstol i medfør af art. 13 bestemmelse om, at sag skal anlægges i anden konventionsstat, bortfalder adgangen til anlæg og pådømmelse af sag her i riget.

Stk. 3. Begæring om afgørelse i medfør af den i stk. 2 nævnte konventionsbestemmelse rettes til justitsministeren.

Fuldbyrdelse af udenlandske domme.

§ 42. Domme om erstatning for nuklear skade, der er afsagt af en domstol i en konventionsstat i overensstemmelse med Paris- eller Wienkonventionens jurisdiktionsregler, og som opfylder de i vedkommende konvention angivne betingelser for anerkendelse, kan med den i § 25 nævnte begrænsning fuldbyrdes her i riget. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på domme, der kun har foreløbig eksekutionskraft.

Fuldbyrdelse af udenlandske domme.

§ 41. Domme om erstatning for nuklear skade, der er afsagt af en domstol i en konventionsstat i overensstemmelse med Pariskonventionens artikel 13, og som kan fuldbyrdes efter vedkommende stats lovgivning, kan med den i § 25 nævnte begrænsning fuldbyrdes her i riget. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på domme, der kun har foreløbig eksekutionskraft.

§ 47 (lokalt vernetning her i riket).

1. Søksmål som etter § 46 hører under norsk domsmyndighet, kan bare reises i den rettskrets her i riket der atomulykken skjedde, når ikke annet er sagt i paragrafen her.

2. Er atomulykken skjedd utafor riket, kan søksmål bare reises i den rettskrets der vedkommende atomanlegg her i riket ligger, eller når saken gjelder ansvar for operatør av atomanlegg i utlandet — i samsvar med domstolovens § 39.

3. Kan søksmål om ansvar for samme atomulykke etter regiene foran reises i mer enn en rettskreds, fastsetter vedkommende departement hvor vernetning skal være. Søksmål som nevnt i § 46 nr. 2 kan likevel reises i enhver rettskrets der det er vernetning for saken etter almindelige prosessregler. Etter søknad kan departementet også fastsette vernetning dersom det ikke kan bringes på det rene i hvilken rettskrets søksmål skal reises etter regiene foran. Domstolovens kap. 2 får anvendelse.

4. Søksmål mot staten etter §§ 40—44 skal reises i samme rettskrets der det etter reglene foran i paragrafen her er vernetning for søksmål mot operatøren i høve samme atomulykke.

§ 47 (anerkjennelse og fullbyrding av utlandske dommer).

1. Dom mot en operatør eller hans garantist i sak om ansvar for atomskade skal ha bindende virkning og kunne fullbyrdes her i riket innafor rammen av ansvarbegrensningen etter § 32 jfr. § 33, såframt dommen med heimel i Pariskonvensjonen eller Wienkonvensjonen er avsagt av domstol i en konvensjonstat og kan fullbyrdes der. Dette gjelder ikke dom som bare har foreløpig tvangskraft. Fullbyrdingen skjer etter tvangsfullbyrdingslovens regler uten annen prøving

38 §.

Talan i mål som enligt 37 § får upptagas här i riket väckes vid rätten i den ort där atomolyckan inträffade.

Äro två eller flera domstolar behöriga enligt första stycket, kan talan väckas vid någon av dem. Finnes ej behörig domstol enligt första stycket, väckes talan vid Stockholms rådhusrätt.

Talan mot staten med stöd av 28, 29, 32, 33 eller 35 § väckes vid domstol som är behörig enligt första eller andra stycket att upptaga talan mot anläggningsinnehavaren. Är svensk domstol icke behörig att upptaga sådan talan, väckes talan mot staten vid Stockholms rådhusrätt.

39 §.

Har i mål om ersättning för atomskada dom meddelats i annan konventionsstat och äro domstolarna i den staten enligt någon av Paris- och Wienkonventionerna behöriga att upptaga tvist som domen gäller, kan domen, när den vunnit laga kraft och kan verkställas i den stat där den meddelats, gå i verkställighet också här i riket utan att ny prövning sker av den sak som avgjorts genom domen, under förutsättning att de villkor i övrigt för verkställighet som föreskrivits i vederbörande konvention äro upp-

Danmark

Stk. 2. Begæring om fuldbyrdelse af de i stk. 1 nævnte domme skal ledsages af en bekræftet udskrift af dommen og en erklæring fra myndighederne i vedkommende stat om, at dommen vedrører krav på erstatning for skade, som omfattes af konventionen, samt at den kan fuldbyrdes efter den pågældende stats lovgivning. Udskriften og erklæringen kan kræves ledsaget af en bekræftet oversættelse til dansk.

Stk. 3. Såfremt fogden ikke mener sig i stand til at forkaste en på vedkommende konvention støttet indsigelse på det foreliggende grundlag, kan han henvise rekvirenten til almindelig rettergang.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på forlig, der er indgået eller bekræftet for de nævnte domstole.

Certifikater.

§ 43. Ved forsendelse af nuklear substans fra eller til et anlæg her i riget henholdsvis til en modtager eller fra en afsender i en anden stat eller ved forsendelse af sådant materiale gennem riget fra eller til et anlæg i anden konventionsstat skal den ansvarlige anlægsindehaver forsyne fragtføreren med et certifikat, som udstedes af forsikreren eller den, som har stillet anden sikkerhed til dækning af erstatningspligten. Fragtføreren må ikke udføre transporten her i riget, forinden han har modtaget certifikatet, som på forlangende skal forevises for vedkommende myndigheder.

Danmark

Stk. 2. Begæring om fuldbyrdelse af de i stk. 1 nævnte domme skal ledsages af en bekræftet udskrift af dommen og en erklæring fra myndighederne i vedkommende stat om, at dommen vedrører krav på erstatning for skade, som omfattes af Paris-konventionen, samt at den kan fuldbyrdes efter den pågældende stats lovgivning. Udskriften og erklæringen kan kræves ledsaget af en bekræftet oversættelse til dansk.

Stk. 3. Såfremt fogden ikke mener sig i stand til at forkaste en på konventionen støttet indsigelse på det foreliggende grundlag, kan han henvise rekvirenten til almindelig rettergang.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på forlig, der er indgået eller bekræftet for de nævnte domstole.

Certifikater.

§ 42. Ved forsendelse af nuklear substans fra eller til et anlæg her i riget henholdsvis til en modtager eller fra en afsender i en anden stat, eller ved forsendelse af sådant materiale gennem riget fra eller til et anlæg i anden konventionsstat skal den ansvarlige anlægsindehaver forsyne fragtføreren med et certifikat, som udstedes af forsikreren eller den, som har stillet anden sikkerhed til dækning af erstatningspligten. Fragtføreren må ikke udføre transporten her i riget, forinden han har modtaget certifikatet, som på forlangende skal forevises for vedkommende myndigheder.

Norge

av sakens realitet enn vedkommende konvensjon tillåter.

2. Begjæring om fullbyrding av utlandsk dom som nevnt inngis til vedkommende namsrett sammen med

- a) en bekræftet utskrift av dommen,
- b) en erklæring fra myndighetene i domstollandet om at dommen gj elder erstatning for atomskade etter konvensjonens regler og at dommen kan fullbyrdes i domstollandet og
- c) en autorisert omsetting til norsk av dokument som er avfattet på annet fremmed språk enn dansk eller svensk.

3. Regiene i paragrafen her gj elder tilsvarende for rettsforlik som har doms virkning.

Sverige

fyllda. Detta medför ej förpliktelse att verkställa utländsk dom, om det för anläggningsinnehavaren gällande ansvarighetsbeloppet därigenom skulle överskridas.

Ansökan om verkställighet göres hos Svea hovrätt. Vid ansökningen skola fogas:

1. domen i huvudskrift eller av vederbörande myndighet bestyrkt avskrift; samt

2. förklaring av vederbörande myndighet i den stat där domen meddelats, att domen avser ersättning enligt någon av konventionerna samt att den vunnit laga kraft och kan verkställas i nämnda stat.

Nu nämnda handlingar skola vara försedda med bevis angående utfärdarens behörighet. Sådant bevis skall vara utställt av svensk beskickning eller konsul eller av chefen för justitieförvaltningen i den främmande staten. Är någon av de i ärendet åberopade handlingarna avfattad på annat främmande språk än det danska eller norska, skall handlingen åtföljas av översättning till svenska språket; översättningens riktighet skall var styrkt av diplomatisk eller konsulär tjänsteman eller av svensk notarius publicus.

Ansökan om verkställighet får ej bifallas utan att motparten haft tillfälle att yttra sig över ansökningen.

Bifalles ansökningen, verkställs domen på samme sätt som svensk domstols laga kraft ägande dom, om ej efter klagan över hovrättens beslut högsta domstolen förordnar annorledes.

Kapittel III.

§ 18 (garantisertifikat for transport).

1. Når atomsubstans sendes til eller fra utlandet (derunder gjennomført her i riket), skal den operatør som er ansvarlig etter kapittel III, gi fraktføreren et sertifikat utstedt av eller på vegne av den forsikringsgiver eller annen garantist som har ytt sikkerhet til dekning for ansvaret. Fraktføreren må ikke begynne transporten her i riket før han har fått sertifikatet. Dette skal inneholde

- a) navn og adresse på den ansvarlige operatør og opplysning om det stoff og den transport sikkerheten gj eider samt om sikkerhetens beløp, art og varighet, og

Övriga bestämmelser

40 §.

När atomsubstans sändes från eller till anläggning här i riket under sådana omständigheter, att anläggningsinnehavaren enligt 6 eller 7 § svarar för uppkommande skador, skall anläggningens innehavare till fraktföraren överlämna ett certifikat, som skall vara utställt av försäkringsgivaren eller på dennes vägnar och innehålla uppgift om vem som är anläggningsinnehavare och dennes adress, den atomsubstans och den transport som försäkringen avser samt försäkringens belopp, art och varaktighet. Certifikatet skall vara försett med intyg av myndighet som Konungen bestämmer, att

Stk. 2. Certifikatet skal indeholde navn og adresse på den ansvarlige anlægsindehaver, oplysning om det stof og den transport, som sikkerheden omfatter, samt om sikkerhedens beløb, art og varighed. Det skal endvidere være forsynet med attestation fra atomenergikommissionen — for udenlandske anlægsindehavere fra vedkommende myndighed — om, at den i certifikatet nævnte anlægsindehaver er indehaver af et nukleart anlæg i Paris- og Wienkonventionens forstand.

Stk. 3. Den, som udsteder certifikatet, hæfter for rigtigheden af certifikatets oplysninger om anlægsindehaverens navn og adresse og sikkerhedens beløb, art og varighed.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse ved de i § 15, stk. 3, omhandlede forsendelser. Nærmere regler fastsættes af justitsministeren.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte nærmere resier om certifikatets form.

Kapitel IV.

Forholdet til andre love, straffe- og slutningsbestemmelser.

§ 44. Personer, der er beskæftiget ved et nukleart anlæg, og som er omfattet af en ulykkesforsikring, der er tegnet af vedkommende ansvarlige indehaver i henhold til lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, har kun krav på erstatning efter nærværende lov i det omfang, hvori deres tab ikke er dækket gennem forsikringen. Forsikringsselskabet kan uanset bestemmelsen i ulykkesforsikringslovens § 4 ikke afkræve anlægsindehaveren erstatningsydelse, som selskabet har udbetalt til sådanne personer.

§ 45. Bestemmelserne i sundhedslovgivningen, herunder lov om brug m. v. af

Stk. 2. Certifikatet skal indeholde navn og adresse på den ansvarlige anlægsindehaver, oplysning om det stof og den transport, som sikkerheden omfatter, samt om sikkerhedens beløb, art og varighed. Det skal endvidere være forsynet med attestation fra atomenergikommissionen — for udenlandske anlægsindehavere fra vedkommende myndighed — om, at den i certifikatet nævnte anlægsindehaver er indehaver af et nukleart anlæg i Pariskonventionens forstand.

Stk. 3. Den, som udsteder certifikatet, hæfter for rigtigheden af certifikatets oplysninger om anlægsindehaverens navn og adresse og sikkerhedens beløb, art og varighed.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse ved de i § 15, stk. 3, omhandlede forsendelser. Nærmere regler fastsættes af justitsministeren.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om certifikatets form.

Kapitel IV.

Forholdet til andre love, straffe- og slutningsbestemmelser.

§ 43. Personer, der er beskæftiget ved et nukleart anlæg, og som er omfattet af en ulykkesforsikring, der er tegnet af vedkommende ansvarlige indehaver i henhold til lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, har kun krav på erstatning efter nærværende lov i det omfang, hvori deres tab ikke er dækket gennem forsikringen. Forsikringsselskabet kan uanset bestemmelsen i ulykkesforsikringslovens § 4 ikke afkræve anlægsindehaveren erstatningsydelse, som selskabet har udbetalt til sådanne personer.

§ 44. Bestemmelserne i sundhedslovgivningen, herunder lov om brug m. v. af

*Norge**Sverige*

b) en erklæring fra den myndighet departementet bestemmer (eller i tilfelle fra vedkommende myndighet i utlandet) om at den nevnte person er operatør i Paris- eller Wienkonvensjonens forstand.

2. Den som utsteder sertifikat eller den på hvis vegne det er utstedt, svarer for at sertifikatet riktig angir den ansvarlige operatørs navn og adresse og sikkerhetens beløp, art og varighet.

3. Kongen kan gi nærmere regler om sertifikatets form.

den däri nämnde anläggningsinnehavaren är innehavare av atomanläggning i Paris- och Wienkonventionernas mening. Den som utställt certifikatet eller den på vilkens vägnar det utställts svarar för att de uppgifter handlingen innehåller angående anläggningsinnehavaren och hans adress samt försäkringens eller säkerhetens belopp, art och varaktighet är o riktiga.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer fastställer formulär till certifikat som avses i första stycket.

Danmark

radioaktive stoffer, og i arbejderbeskyttelseslovgivningen berøres ikke af denne lov.

§ 46. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år straffes den, der

- a) uden godkendelse bygger eller driver et nukleart anlæg,
- b) undlader at efterkomme betingelser eller vilkår, der er gældende for godkendelsen,
- c) meddeler urigtige eller vildledende oplysninger til brug ved behandling af spørgsmål om godkendelse eller lempelse af betingelser eller vilkår for godkendelsen, eller som i forbindelse med ansøgning herom fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse, eller
- d) meddeler tilsynsmyndighederne urigtige eller vildledende oplysninger.

Stk. 2. Begås de i stk. 1 nævnte overtrædelser uagtsomt, er straffen bøde eller hæfte.

Stk. 3. Med bøde eller hæfte straffes den, som undlader at efterkomme krav, som i medfør af § 7 stilles af tilsynsmyndighederne, eller som overtræder bestemmelserne i §§ 30 og 43, stk. 1.

Stk. 4. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af loven, kan fastsættes straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 5. Der kan pålægges anlæggets indehaver bødeansvar, selv om lovovertrædelser ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan bødeansvar pålægges selskabet som sådant. For bødeansvar i medfør af bestemmelserne i dette stykke fastsættes ingen forvandlingsstraf.

§ 47. Sager om de i § 46 nævnte overtrædelser behandles som politisager. De i lov om rettens pleje kapitel 68, 69, 71 og 72 omhandlede retsmidler finder anvendelse i de pågældende sager i samme omfang som i sager, som det efter de almindelige regler tilkommer statsadvokaten at forfølge.

§ 48. Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af justitsministeren.

Stk. 2. Lov nr. 170 af 16. maj 1962 om nukleare anlæg (atomanlæg) ophæves.

Danmark

radioaktive stoffer, og i arbejderbeskyttelseslovgivningen berøres ikke af denne lov.

§ 45. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år straffes den, der

- a) uden godkendelse bygger eller driver et nukleart anlæg,
- b) undlader at efterkomme betingelser eller vilkår, der er gældende for godkendelsen,
- c) meddeler urigtige eller vildledende oplysninger til brug ved behandling af spørgsmål om godkendelse eller lempelse af betingelser eller vilkår for godkendelsen, eller som i forbindelse med ansøgning herom fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse, eller
- d) meddeler tilsynsmyndighederne urigtige eller vildledende oplysninger.

Stk. 2. Begås de i stk. 1 nævnte overtrædelser uagtsomt, er straffen bøde eller hæfte.

Stk. 3. Med bøde eller hæfte straffes den, som undlader at efterkomme krav, som i medfør af § 7 stilles af tilsynsmyndighederne, eller som overtræder bestemmelserne i §§ 30 og 42, stk. 1.

Stk. 4. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af loven, kan fastsættes straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 5. Der kan pålægges anlæggets indehaver bødeansvar, selv om lovovertrædelser ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan bødeansvar pålægges selskabet som sådant. For bødeansvar i medfør af bestemmelserne i dette stykke fastsættes ingen forvandlingsstraf.

§ 46. Sager om de i § 45 nævnte overtrædelser behandles som politisager. De i lov om rettens pleje kapitel 68, 69, 71 og 72 omhandlede retsmidler finder anvendelse i de pågældende sager i samme omfang som i sager, som det efter de almindelige regler tilkommer statsadvokaten at forfølge.

§ 47. Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af justitsministeren.

Stk. 2. Lov nr. 170 af 16. maj 1962 om nukleare anlæg (atomanlæg) ophæves.

Norge

Kapittel V. *Ymse.*§ 55 (forskrifter til utfylling
av loven).

Kongen kan gi nærmere forskrifter til utfylling av loven.

§ 56 (straffebestemmelser).

1. Med bøter eller fengsel inntil 1 år eller begge deler straffes den

- a) som forsettlig eller aktløst overtrer noen bestemmelse i denne lovs kapittel II, III eller V eller gitt i medhold av disse kapitler, eller
- b) som i strid med denne lovs regler unnlater å tegne eller holde i kraft forsikring eller å oppfylle pålegg om annen sikkerhet etter § 37.

2. Medvirkning straffes på samme mate.

Sverige

41 §.

Den som försummar försäkringsplikten enligt denna lag eller ej iakttagit sådana villkor om ställande av säkerhet som föreskrivits med stöd av 27 § andra stycket domes till dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

§ 58 (ikrafttredelse).

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Loven gjelder også på Svalbard, Jan Mayen og de norske biland, med mindre

*Danmark**Danmark*

§ 48. Loven gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for øerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

*Norge**Sverige*

Kongen bestemmer noe annet. Kongen kan fastsette endringer som de stedlige forhold måtte gjøre påkrevd.

Operatør av atomanlegg som er under oppføring eller i drift ved lovens ikraft-tredelse, skal innen 3 måneder fra ikraft-tredelsesdagen sende inn søknad om konsesjon og godkjenning etter kapittel II. Departementet kan gi midlertidig tillatelse inntil søknaden er avgjort.

Lov nr. 170 af 16. maj 1962 om nukleare anlæg (atomanlæg).

Kapitel I.

Definitioner m. v.

§ 1. I denne lov forstås ved:

a) *nukleart brændsel:*

spalteligt stof bestående af uran eller plutonium i metallisk form, i legering eller kemisk forbindelse, samt andet spalteligt stof, som efter statsministerens bestemmelse skal anses som nukleart brændsel;

b) *radioaktivt produkt:*

radioaktivt stof — herunder affald — som er dannet eller er blevet radioaktivt ved bestråling i forbindelse med fremstilling eller udnyttelse af nukleart brændsel, med undtagelse af

- 1) nukleart brændsel,
- 2) radioisotoper, som er uden for et nukleart anlæg, og som anvendes til eller er bestemt for industrielt, kommercielt, jordbrugsteknisk, medicinsk eller videnskabeligt formål;

c) *nuklear substans:*

- 1) nukleart brændsel med undtagelse af naturligt uran og uran, som indeholder mindre af isotopen uran 235 end naturligt uran;
- 2) radioaktivt produkt;

d) *nukleart anlæg eller anlæg:*

- 1) reaktoranlæg,
- 2) fabrik til fremstilling eller behandling af nuklear substans,
- 3) fabrik til adskillelse af isotoper i nukleart brændsel,
- 4) fabrik til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel,
- 5) anlæg til opbevaring af nuklear substans, bortset fra midlertidig opbevaring under transport, samt
- 6) efter statsministerens bestemmelse andet anlæg, hvori der findes nukleart brændsel eller radioaktivt produkt;

e) *indehaver af nukleart anlæg:*

den, som af statsministeren er godkendt som indehaver af nukleart anlæg her i riget,
eller i mangel af sådan godkendelse den, der driver anlægget,
eller — for så vidt angår anlæg i anden konventionsstat — den, som er ansvarlig for anlægget efter lovgivningen i den stat, hvor anlægget ligger;

f) *nuklear ulykke:*

en skadevoldende hændelse eller række af hændelser med samme oprindelse, som er fremkaldt ved, eller hvis skadevirkninger helt eller delvis beror på radioaktive egenskaber eller en forening af radioaktive og giftige, eksplosive eller andre farlige egenskaber ved nukleart brændsel eller radioaktivt produkt;

g) *erstatningskonventionen:*

den i Paris den 29. juli 1960 undertegnede konvention om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område;

h) *konventions stat:*

stat, der har tiltrådt erstatningskonventionen.

§ 2. Nukleart anlæg eller brændsel samt radioaktivt produkt, som kun frembyder ringe fare, kan efter statsministerens bestemmelse helt eller delvis undtages fra bestemmelserne i denne lov.

§ 3. Statsministeren kan bestemme, at en virksomhed, der omfatter flere af de i § 1, litra d, nævnte indretninger, skal anses som ét nukleart anlæg.

Kapitel II.

Nukleare anlæg og nukleart drevne transportmidler.

Adgangen til at drive nukleare anlæg.

§ 4. Nukleare anlæg må kun bygges og drives med statsministerens godkendelse.

Stic. 2. Godkendelse må ikke meddeles, hvor dette skønnes betænkeligt af hensyn til sikkerheden eller andre væsentlige almene interesser.

§ 5. Godkendelsen skal angive den efter kapitel III ansvarlige indehaver. Den kan begrænses til at gælde for en bestemt tid og er betinget af, at indehaveren tegner og opretholder sådan forsikring som nævnt i § 25 eller stiller sikkerhed i overensstemmelse med § 28.

Stk. 2. Godkendelsen meddeles på de vilkår, som findes påkrævede af hensyn til sikkerheden og andre væsentlige almene interesser.

Stk. 3. Som vilkår for godkendelsen kan stilles krav om, at der i tilfælde af virksomhedens ophør træffes sådanne foranstaltninger, som statsministeren måtte finde fornødne for at sikre, at anlægget efter driftens ophør ikke frembyder fare for den almene sikkerhed, og at forsikring eller anden sikkerhed for opfyldelsen af indehaverens ansvar i medfør af kapitel III oprettholdes, så længe det anses for påkrævet.

Stk. 4. Vilkår kan ændres, og nye vilkår kan opstilles, såfremt dette findes påkrævet af hensyn til sikkerheden eller andre væsentlige almene interesser.

§ 6. En meddelt godkendelse kan kaldes tilbage,

1) såfremt væsentlige forudsætninger for godkendelsen viser sig ikke at have været til stede,

2) såfremt der sker væsentlig eller gentagen tilsidesættelse af opstillede vilkår, eller

3) såfremt hensynet til sikkerheden eller anden tvingende grund i øvrigt kræver standsning eller nedlæggelse af anlægget.

§ 7. Anlægget er såvel under bygningen som under driften undergivet tilsyn af atomenergikommissionen og sundhedsstyrelsen.

Stk. 2. De nævnte myndigheder har til enhver tid adgang til anlægget og kan forlange sig meddelt enhver oplysning af betydning for udøvelsen af tilsynet. De kan meddele pålæg, som er fornødne for at sikre overholdelse af vilkårene for godkendelsen af

anlægget, eller som i øvrigt skønnes nødvendige af sikkerhedsmæssige grunde, ligesom de i påtrængende tilfælde af sikkerhedsmæssige grunde kan forlange brugen af anlægget standset for en vis tid.

Stk. 3. Nærmere regler om udøvelsen af tilsynet fastsættes af statsministeren.

Kontrol med den fredelige udnyttelse af nukleare anlæg m. v.

§ 8. Hvor internationale aftaler foreskriver kontrol med, at nukleare anlæg m. v. alene bruges til fredelige formål, kan statsministeren give de til gennemførelse heraf fornødne forskrifter, herunder om, at de personer, som udøver den i aftalerne omhandlede kontrol, har adgang til anlæggene for at foretage fornødent eftersyn.

Nukleart drevne transportmidler.

§ 9. Statsministeren kan fastsætte bestemmelser om tilstedeværelsen og benyttelsen af nukleart drevne transportmidler på dansk territorium, herunder om nukleart drevne skibes besejling af danske farvande og adgang til danske havne og om, efter hvilke regler eventuelt opståede skader som følge af nukleare ulykker skal erstattes.

Kapitel III.

Erstatning og forsikring.

Reglernes område.

§ 10. Bestemmelserne i dette kapitel omfatter ikke reaktor, som benyttes i fartøj eller andet transportmiddel, jfr. dog § 9.

§ 11. Skade forvoldt ved en nuklear ulykke indtruffet i en stat, der ikke har tiltrådt erstatningskonventionen, kan ikke af skadelidende kræves erstattet efter reglerne i dette kapitel. Det samme gælder med hensyn til skade, som er opstået i en sådan stat, medmindre skaden er forvoldt ved en nuklear ulykke, som er indtruffet her i riget, og for hvilken indehaveren af et anlæg her i riget er ansvarlig. Er indehaveren af et anlæg i en anden konventionsstat ansvarlig, gælder de i denne stat fastsatte regler om erstatningspligtens territoriale udstrækning.

Stk. 2. Såfremt en stat, der ikke har tiltrådt erstatningskonventionen, har retsreg-

ler, hvorefter der ikke eller i ringere omfang end efter dansk ret ydes erstatning for skade, som ved en nuklear ulykke opstår her i riget, kan det ved kongelig anordning bestemmes, at tilsvarende regler skal gælde med hensyn til erstatning for skade, som ved en nuklear ulykke opstår i den pågældende stat.

§ 12. Det kan ved kongelig anordning bestemmes, at en stat, som ikke har tiltrådt erstatningskonventionen, ved anvendelsen af reglerne i dette kapitel helt eller delvis skal ligestilles med konventionsstater.

Anlæg sindehaver ens ansvar.

§ 13. Indtræder en nuklear ulykke i et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, er anlæggets indehaver pligtig at erstatte den derved forvoldte skade.

Stk. 2. Skade forvoldt ved nuklear ulykke under transport af nuklear substans erstattes efter reglerne i §§ 14 og 15.

Stk. 3. Forvoldes en nuklear ulykke i øvrigt af nuklear substans, som ikke på ulykkestidspunktet findes i et anlæg, men som kommer fra et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, skal skaden erstattes af dette anlægs indehaver. Er stoffet overgået i en anden anlægsindehavers besiddelse, påhviler erstatningspligten dog denne.

Særlige regler om transport.

§ 14. Indtræder en nuklear ulykke under forsendelse af nuklear substans fra et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, er indehaveren af anlægget med den af § 11 følgende begrænsning pligtig at erstatte den ved ulykken forvoldte skade. Indtræder ulykken, efter at stoffet er overtaget af indehaveren af et andet anlæg her i riget eller i anden konventionsstat, påhviler erstatningspligten dog denne anlægsindehaver.

Stk. 2. Sendes stoffet fra en afsender i en stat, som ikke har tiltrådt erstatningskonventionen, til et anlæg her i riget eller i anden konventionsstat med billigelse af dette anlægs indehaver, er denne med den af § 11 følgende begrænsning pligtig at erstatte skade forvoldt ved nuklear ulykke, der indtræder under transporten.

Stk. 3. Anlægsindehaverens ansvar efter denne paragraf omfatter foruden selve transporten af stoffet også midlertidig opbevaring af dette under transport.

§ 15. På begæring af den fragtfører, der udfører en transport som nævnt i § 14, kan justitsministeren tillade, at den pågældende i stedet for indehaveren af et anlæg her i riget skal være ansvarlig for skade som følge af nuklear ulykke, der måtte indtræffe under transporten. Sådant tilladelse må kun meddeles, såfremt anlægsindehaveren har samtykket deri og ansøgeren har godtgjort, at der er tegnet forsikring i overensstemmelse med § 25 eller stillet sikkerhed efter § 28. Er tilladelse meddelt, skal bestemmelserne om anlægsindehaverens ansvar i stedet finde anvendelse på den, der har overtaget transporten. Dette gælder også, såfremt en anlægsindehavers ansvar ifølge tilsvarende lovgivning i anden konventionsstat er overført til nogen anden end indehaveren.

Ansvarsgrundlaget.

§ 16. Anlægsindehaveren er erstatningspligtig efter bestemmelserne i dette kapitel, selv om skaden er hændelig.

Stk. 2. Ansvar efter disse bestemmelser indtræder dog ikke, såfremt den nukleare ulykke skyldes væbnet konflikt, invasion, borgerkrig eller oprør.

Undtagne skader.

§ 17. Erstatning i medfør af dette kapitel ydes ikke for skade, der forvoldes på anlægget eller på ting, der findes på anlæggets område i indehaverens varetægt eller under hans kontrol i forbindelse med anlæggets brug.

Stk. 2. Sådant erstatning ydes heller ikke for skade, der i de i § 14 omhandlede tilfælde tilføjes det transportmiddel, hvori den nukleare substans fandtes, da ulykken fandt sted. Påhviler ansvaret indehaveren af et anlæg i anden konventionsstat, gælder dog herom bestemmelserne i denne stats lovgivning.

Skadelidendes egen skyld.

§ 18. Har skadelidende forsætligt eller uagtsomt medvirket til skaden, kan erstat-

ningen nedsættes eller bortfalde, medmindre han kun har udvist ringe uagtsomhed.

Stk. 2. Erstatningen kan ligeledes nedsættes eller bortfalde, såfremt den skadelidende ulovligt har sat sig i besiddelse af eller befattet sig med det skadevoldende stof.

Udelukkelse af krav mod andre end indehaveren.

§ 19. Såfremt indehaveren af et nukleart anlæg er erstatningspligtig for skade i medfør af dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, kan skadelidende ikke rejse erstatningskrav mod andre end indehaveren. Kan kravet efter indehaverens død eller virksomhedens ophør ikke rettes mod indehaveren eller hans bo, kan det gøres gældende mod forsikreren eller den, der har stillet anden sikkerhed. Dette krav berøres ikke af præklusiv indkaldelse af indehaverens kreditorer.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 afskærer ikke erstatningskrav, som kan støttes på international overenskomst om skade i transportforhold, såfremt overenskomsten var i kraft eller åben for undertegning, ratifikation eller tiltrædelse den 29. juli 1960.

Regres mod indehaveren.

§ 20. Enhver, som i medfør af § 19, stk. 2, eller i medfør af lovgivningen i en stat, som ikke har tiltrådt erstatningskonventionen, er pligtig at betale erstatning for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, kan inden for den efter § 21 gældende begrænsning kræve skadesløsholdelse af anlægsindehaver, som er ansvarlig for skaden efter bestemmelserne i dette kapitel.

Stk. 2. Er anlægsindehaveren på grund af bestemmelserne i § 11 ikke ansvarlig over for skadelidende efter reglerne i dette kapitel, har den, som er ifaldet erstatningsansvar i anledning af ulykken, og som har sit hovedforretningssted i en konventionsstat eller er i tjeneste hos en person, der opfylder denne betingelse, tilsvarende krav som i stk. 1 nævnt på at blive holdt skadesløs af anlægsindehaveren. Ved transport af nuklear substans til modtager i en stat, der ikke har tiltrådt erstatningskonventionen, kan skadesløsholdelse dog ikke kræves, såfremt ulykken er indtruffet, efter

af materialet er udladet fra det transportmiddel, med hvilket det er ankommet til den nævnte stat. Ved transport af nuklear substans fra afsender i en stat, der ikke har tiltrådt konventionen, kan skadesløsholdelse ikke kræves, dersom ulykken er indtruffet, inden materialet er indladet i det transportmiddel, der skal udføre transporten fra den fremmede stat.

Stk. 3. Det i stk. 1 og 2 nævnte krav mod anlægsindehaveren bortfalder i det omfang, hvori den, der fremsætter kravet, selv er ansvarlig over for indehaveren i medfør af §23.

Begrænsning af indehaverens ansvar.

§ 21. Det samlede ansvar for skader, der er en følge af en og samme nukleare ulykke, er for indehavere af anlæg her i riget begrænset til 70 millioner kroner. Justitsministeren kan dog i særlige tilfælde under hensyn til anlæggets størrelse og art, omfanget af transport, som omfattes af ansvaret, og omstændighederne i øvrigt fastsætte et andet størsteløb, dog ikke under 35 millioner kroner. For anlæg i anden konventionsstat gælder den i vedkommende stats lovgivning fastsatte ansvarsbegrænsning.

Stk. 2. Begrænsningen i stk. 1 gælder ikke procesrenter og sagsomkostninger.

§ 22. Er indehaverne af flere anlæg erstatningspligtige for samme skade efter reglerne i dette kapitel eller anden konventionsstats lov, hæfter indehaverne solidarisk over for skadelidende, men hver enkelt indehaver kun inden for det størsteløb, der efter § 21 gælder for ham. Sker ulykken under transport af nuklear substans, kan indehavernes samlede hæftelse dog ikke overstige det største ansvarsbeløb, som efter § 21 gælder for nogen af dem.

Stk. 2. Mellem indehaverne indbyrdes skal ansvaret fordeles under hensyn til hvert anlægs andel i skaden og omstændighederne i øvrigt.

Anlægsindehaverens regres.

§ 23. Er en skade, for hvilken indehaveren af et nukleart anlæg er erstatningspligtig i medfør af dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, for-

voldt med forsæt, har anlægsindehaveren krav på at blive holdt skadesløs af den eller de enkeltpersoner, der forsætligt har hidført skaden. Anlægsindehaveren har også krav på skadesløsholdelse, for så vidt sådan ret udtrykkelig er indrømmet ham ved aftale.

Stk. 2. Har en fragtfører uden samtykke af den i medfør af § 14 ansvarlige anlægsindehaver transporteret nuklear substans gennem konventionsstat, hvor anlægsindehaveren er undergivet en højere ansvarsbegrænsning end nævnt i § 21, og er indehaveren som følge heraf ifaldet erstatningsansvar ud over det i § 21 nævnte maksimum, kan indehaveren kræve det overskydende beløb erstattet af fragtføreren. Dette gælder dog ikke, såfremt transporten gennem den pågældende stat er sket for at redde liv eller ejendom eller er forårsaget af forhold uden for fragtføreres kontrol.

Stk. 3. Bortset fra de i § 22, stk. 2, og i denne paragrafs stk. 1 og 2 hjemlede krav har anlægsindehaveren ikke ret til at få de erstatningsbeløb, han har udredet, dækket af tredjemand.

Forældelse.

§ 24. Krav på erstatning eller skadesløsholdelse hos indehaveren af et nukleart anlæg i medfør af bestemmelserne i dette kapitel forældes efter reglerne i lov nr. 274 af 22. december 1908.

Stk. 2. Er forældelse ikke indtrådt efter disse regler, bortfalder kravet dog 10 år efter den hændelse, som har forvoldt skaden, jfr. § 1, litra f, medmindre det forinden er anerkendt af indehaveren eller skadelidende har foretaget retsligt skridt til dets gennemførelse. Er skaden forårsaget af nuklear substans, som er blevet ulovligt fjernet, tabt eller opgivet og ikke på ny bragt til stede på ulykkestidspunktet, skal 10 års fristen regnes fra tidspunktet for fjernelsen, tabet eller opgivelsen.

Stk. 3. I tilfælde, hvor det bestemmes af den i erstatningskonventionens artikel 17 nævnte internationale domstol, om retssag skal anlægges her i riget, jfr. § 33, stk. 3, indtræder forældelse efter stk. 1 og 2 dog ikke, såfremt der

enten forud for den internationale domstols afgørelse rejses sag i en af de stater,

mellem hvis domstole den internationale domstol kan vælge, *eller* rettes henvendelse til den kompetente myndighed i vedkommende stat om at foranledige en afgørelse fra den internationale domstol,

forudsat at disse handlinger foretages, inden forældelse er indtrådt efter vedkommende konventionsstats lovgivning. I disse tilfælde skal sag anlægges her i riget inden det tidspunkt, som den internationale domstol måtte fastsætte.

Forsikring og sikkerhedsstillelse.

§ 25. Indehaveren af et nukleart anlæg her i riget skal tegne og opretholde en forsikring, der skal godkendes af justitsministeren, til dækning af krav på erstatning eller skadesløsholdelse, som inden for begrænsningen efter § 21 kan gøres gældende mod indehaveren i medfør af dette kapitel eller anden konventionsstats lov, som efter erstatningskonventionen kommer til anvendelse. Der kan godkendes særskilt forsikring til dækning af ansvar for nukleare ulykker, som indtræffer under transport.

§ 26. Ophører en aftale om forsikring som i § 25 nævnt, uden at ny forsikring er trådt i kraft, skal forsikreren vedblive at hæfte for skade, der skyldes nuklear ulykke, som indtræffer inden 2 måneder efter, at forsikreren skriftligt har underrettet justitsministeren om aftalens ophør. Angår forsikringen skade forvoldt under transport, vedbliver forsikrerens hæftelse dog, indtil transporten er tilendebragt.

§ 27. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om de i § 25 nævnte forsikringer.

§ 28. Forsikringspligten gælder ikke for anlæg, for hvilke ansvaret påhviler staten.

Stk. 2. Justitsministeren kan fritage indehaveren af et anlæg for forsikringspligt, mod at der stilles en efter ministerens skøn lige så betryggende sikkerhed.

Stk. 3. Stilles sikkerheden af en anden end anlægsindehaveren, finder lovens regler om forsikring tilsvarende anvendelse.

Statens ansvar.

§ 29. Staten er over for skadelidende pligtig til inden for den efter § 21 gældende grænse at udrede erstatninger, for hvilke indehaveren af et nukleart anlæg her i riget er ansvarlig i medfør af dette kapitel eller tilsvarende regler i anden konventionsstat, for så vidt erstatningerne ikke har kunnet afholdes af indehaverens forsikring eller anden sikkerhed.

§ 30. Er et erstatningskrav for skade, der her i riget er forvoldt ved en nuklear ulykke, for hvilken indehaveren af et nukleart anlæg her i riget er ansvarlig, bortfaldet i medfør af § 24, stk. 2, eller tilsvarende bestemmelse i anden konventionsstats lov, udredes erstatningen af staten. Kravet mod staten kan kun gøres gældende, såfremt det er undskyldeligt, at retsligt skridt mod indehaveren ikke er foretaget, inden hans ansvar er bortfaldet efter de nævnte bestemmelser. Kravet forældes efter reglerne i lov nr. 274 af 22. december 1908 og senest 30 år efter det i § 24, stk. 2, angivne tidspunkt. Dersom andre skadelidendes krav ikke er blevet fuldt dækket på grund af den i § 21 nævnte ansvarsbegrænsning, jfr. § 31, nedsættes erstatningen fra staten på tilsvarende måde.

Stk. 2. Erstatning efter reglerne i stk. 1 ydes under forudsætning af gensidighed også for skade opstået i anden stat. Det kan endvidere ved kongelig anordning bestemmes, at erstatning skal ydes for skade opstået uden for folkeretligt anerkendt statsområde.

Erstatningsfordeling og statstilskud.

§ 31. Dersom det må forudses, at de skader, som er forårsaget af en nuklear ulykke, for hvilken indehaveren af et anlæg her i riget bærer ansvaret, overstiger det i § 21 nævnte maksimum, skal indehaveren uopholdeligt give meddelelse til justitsministeren. Denne kan bestemme, at der i et tidsrum af indtil 6 måneder kun må udbetales en nærmere fastsat brøkdel af de skyldige erstatningsbeløb. Det påhviler endvidere justitsministeren om fornødent at foranledige, at der for folkettinget fremsættes et lovforslag om, hvilke forholdsregler der bør træffes for at sikre, at erstatningskravene så vidt muligt dækkes forholdsmæssigt, og om og i bekræftende fald med

hvilke midler der af staten skal ydes tilskud til ikke dækket skade.

Stk. 2. Dersom erstatningspligten påhviler indehaveren af et anlæg, som ikke er beliggende her i riget, finder reglerne i stk. 1 tilsvarende anvendelse, såfremt erstatnings-sag kan anlægges her i riget i medfør af § 33.

Statens regres.

§ 32. Beløb, som staten har udredet i medfør af §§ 29-31, kan, såfremt skaden er forvoldt med forsæt, kræves erstattet af den eller de enkeltpersoner, som forsætligt har hidført skaden.

Stk. 2. Beløb udredet i medfør af § 29 kan endvidere kræves erstattet

1) af den, som i egenskab af forsikrer eller garant eller i øvrigt ved udtrykkelig aftale har påtaget sig ansvar for skaden, jfr. § 23, stk. 1, 2. punktum,

2) af anlægsindehaver, der i medfør af § 22, stk. 1, er medansvarlig for skaden, i det omfang, hvori ansvaret i medfør af § 22, stk. 2, falder på ham,

3) af anlægsindehaveren selv, dersom udgiften skyldes, at han ikke har tegnet og opretholdt behørigt godkendt forsikring eller anden sikkerhed, eller at sikkerheden har vist sig usolid.

Danske domstoles kompetence.

§ 33. Sag imod indehaveren af et nukleart anlæg — eller i det i § 19, stk. 1, 2. punktum, nævnte tilfælde mod forsikrer eller garant — om erstatning for skade eller om skadesløsholdelse i medfør af dette kapitel kan anlægges her i riget,

1) såfremt kravet rettes mod indehaveren af et anlæg, der er beliggende her, eller

2) såfremt den nukleare ulykke er sket under transport og i sin helhed her i riget.

Stk. 2. Reglen i stk. 1, nr. 1, finder dog ikke anvendelse, dersom ulykken er sket under transport og i sin helhed på en enkelt anden konventionsstats territorium.

Stk. 3. Såfremt kravet rettes både mod indehaveren af et anlæg her i riget og indehaveren af et anlæg i anden konventionsstat, kan sag kun anlægges her i riget i medfør af stk. 1, nr. 1,

a) i tilfælde af transport, dersom det transportmiddel, hvormed den nukleare sub-

stans på ulykkens tidspunkt befordredes, var indregistreret her i riget, eller hvis det af den i erstatningskonventionens artikel 17 nævnte internationale domstol bestemmes, at sag skal anlægges her;

b) i andre tilfælde efter bestemmelse af den under a) nævnte domstol.

Stk. 4. Er kravet alene rettet mod indehaveren af et anlæg her i riget, kan denne kræve reglerne i stk. 3 bragt i anvendelse, såfremt han godtgør, at kravet også kan rettes mod anlægsindehaver i anden konventionsstat.

Stk. 5. Begæring om forelæggelse for den i konventionens artikel 17 nævnte internationale domstol af spørgsmålet om, i hvilken stat sag skal anlægges, rettes til justitsministeren.

Fuldbyrkelse af udenlandske domme.

§ 34. Domme om erstatning for skade, der er opstået ved en nuklear ulykke, kan inden for den i § 21 nævnte begrænsning fuldbyrdes her i riget, såfremt de med hjemmel i erstatningskonventionens artikel 13 er afsagt af domstolene i en konventionsstat og kan fuldbyrdes i den stat, hvor afgørelsen er truffet. Denne bestemmelse rinder ikke anvendelse på domme, som kun har foreløbig eksekutionskraft.

Stk. 2. Begæring om fuldbyrkelse af de i stk. 1 nævnte udenlandske domme fremsættes for justitsministeren. Begæringen skal ledsages af en bekræftet udskrift af dommen og en erklæring fra myndighederne i vedkommende stat om, at dommen hjemler krav på erstatning for skade i henhold til bestemmelserne i konventionen, samt at den kan fuldbyrdes i den stat, hvor den er afsagt. Justitsministeren kan kræve, at udskriften og erklæringen skal være ledsaget af en bekræftet oversættelse.

Stk. 3. Tilsvarende regler finder anvendelse på forlig, der er indgået eller bekræftet for de nævnte domstole.

Certifikater.

§ 35. Når nuklear substans sendes fra eller til et anlæg her i riget under sådanne omstændigheder, at anlægsindehaveren i medfør af § 14 vil være ansvarlig for skade, der forvoldes under forsendelsen, skal han

forsyne fragtføreren med et certifikat, som udstedes af forsikreren eller den, som i medfør af § 28 har stillet anden sikkerhed til dækning af erstatningspligten, eller på disses vegne. Fragtføreren må ikke påbegynde transporten, forinden han har modtaget certifikatet.

Stk. 2. Certifikatet skal indeholde navn og adresse på den ansvarlige anlægsindehaver, oplysning om det stof og den transport, som sikkerheden omfatter, samt om sikkerhedens beløb, art og varighed. Det skal endvidere være forsynet med attestation fra atomenergikommissionen om, at den i certifikatet nævnte anlægsindehaver er indehaver af et nukleart anlæg i erstatningskonventionens forstand.

Stk. 3. Den, som udsteder certifikatet, eller den, på hvis vegne det er udstedt, hæfter for rigtigheden af certifikatets oplysninger om anlægsindehaverens navn og adresse og sikkerhedens beløb, art og varighed.

Kapitel IV.

Forholdet til andre love, straffe- og slutningsbestemmelser.

§ 36. Personer, der er beskæftiget ved et nukleart anlæg og er omfattet af en af vedkommende ansvarlige indehaver i henhold til lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde tegnet ulykkesforsikring, har kun krav på erstatning efter denne lov i det omfang, hvori deres tab ikke er dækket gennem forsikringen. Forsikringselskabet kan uanset bestemmelsen i § 4 i ulykkesforsikringsloven ikke afkræve anlægsindehaveren erstatningsydelse, som selskabet har udbetalt til sådanne personer.

§ 37. Bestemmelserne i sundhedslovgivningen, herunder lov nr. 94 af 31. marts 1953 om brug m. v. af radioaktive stoffer, og 1 arbejderbeskyttelseslovgivningen berøres ikke af denne lov.

§ 38. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år straffes den, som uden godkendelse bygger eller driver et nukleart anlæg, eller som undlader at efterkomme de for godkendelsen gældende betingelser eller vilkår. På samme måde straffes den, der meddeler urigtige eller vildledende oplysninger til

brug ved behandling af spørgsmål om godkendelse eller lempelse af betingelser eller vilkår for godkendelsen, eller som i forbindelse med ansøgning herom fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse. Begås lovovertrædelsen uagtsomt, er straffen bøde eller hæfte.

Stk. 2. Med bøde eller hæfte straffes den, som undlader at efterkomme krav, som i medfør af § 7 stilles af tilsynsmyndighederne, eller som meddeler tilsynsmyndighederne urigtig oplysning eller overtræder bestemmelserne i §§ 25, 31, stk. 1, 1. punktum, og 35, stk. 1.

Stk. 3. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af denne lov, kan fastsættes straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 4. Der kan pålægges anlæggets indehaver bødeansvar, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan bødeansvar pålægges selskabet som sådant. For bødeansvar i medfør af bestemmelsen i dette stykke fastsættes ingen forvandlingsstraf.

§ 39. Sager om overtrædelse af denne lov eller i medfør af loven givne forskrifter behandles som politisager. De i lov om rettens pleje kapitel 68, 69, 71 og 72 omhandlede retsmidler finder anvendelse i de pågældende sager i samme omfang som i sager, som det efter de almindelige regler tilkommer statsadvokaten at forfølge.

§ 40. Loven træder i kraft den 1. juli 1962.

Stk. 2. Loven gælder ikke for Færøerne, men kan efter forhandling med det færøske hjemmestyre ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Stk. 3. Indehavere af nukleare anlæg, som er i drift ved lovens ikrafttræden, skal inden 3 måneder fra ikrafttrædelsesdagen indgive andragende til statsministeren om anlæggets godkendelse.

Stk. 4. I tiden, indtil erstatningskonventionen i medfør af dennes artikel 19 træder i kraft, finder reglerne i denne lov om ansvar for nukleare ulykker kun anvendelse på ulykker, der sker på dansk territorium.

Summary of the Report submitted by the Nuclear Damage Committee.

After negotiations had been initiated in 1957 under the auspices of the O. E. E. C. for the preparation of a Convention on third party liability in the field of nuclear energy the Danish Minister of Justice in November 1958 appointed a Committee to consider, in cooperation with representatives of the other Nordic countries, the problems concerning liability and insurance in connection with damage caused by the operation of nuclear reactors and, if appropriate, to make recommendations for legal provisions on the subject. The task of the Committee was later extended to cover the question whether the right to establish and run nuclear installations should be subject to licensing by a public authority.

After the negotiations on the Convention had been brought to an end and resulted in the adoption of the Paris Convention of 29th July 1960 on third party liability in the field of nuclear energy the Committee submitted its Report on 16th June 1961, containing a Draft Bill on Nuclear Installations. The Draft contained provisions partly on the approval of nuclear installations, partly on liability for damage caused by nuclear incidents and on insurance or other financial security which was to be held to cover the liability of the operator of the installation. The provisions concerning compensation and insurance were drawn up on the basis of the provisions of the Paris Convention and with a view to enabling Denmark to ratify the Convention. The Draft of the Committee formed the basis of the Nuclear Installations Act, No. 170, of 10th May 1962 which came into force on 1st July 1962.

On 31st January 1963 a Convention Supplementary to the Paris Convention was adopted in Brussels for the purpose of increasing the total amount which, in the event of a nuclear incident, should be made available to cover damage resulting from the application of nuclear energy for peaceful purposes. Furthermore, a Convention on

civil liability for nuclear damage was adopted in Vienna on 21st May 1963 by an international Conference in which 56 States took part. Finally, on 28th January 1964, additional Protocols were adopted to the Paris Convention as well as to the Brussels Convention in order to facilitate ratification of the Vienna Convention by the Parties to the former Conventions.

In April 1964 the Minister of Justice appointed a Committee to submit a report concerning the question of ratifying all the said Conventions and Protocols after consultation with representatives of the other Nordic countries. The Committee was also charged with making proposals for any necessary legislative amendments.

The Committee has cooperated with delegates of the other Nordic countries and was represented during discussions in Paris in 1966 and 1967 on various questions relating to the Paris Convention.

As a result of the deliberations the Committee recommends that Denmark ratify the Paris Convention and the Convention Supplementary to the Paris Convention with the amendments provided for in the additional Protocols. In pursuance of this conclusion the Committee has drawn up the text of a new Nuclear Installations Bill (Draft Bill 2). Further, in conformity with the charge assigned to it, the Committee has considered the possibility of a Danish ratification of the Vienna Convention as well. This presents some technical difficulties, considering that, in various respects, the Conventions make a distinction between cases where the incident has taken place within the territories of Contracting Parties (or on the high seas) and cases where territories of non-contracting States are involved. Also the rules of liability relating to transport give importance to the question whether the carriage takes place between States that are Parties to the same Convention, or between other States. Probably the Con-

ventions will not be ratified by the same States, and a State considered as a Contracting Party to one Convention may be regarded as a non-contracting State under the other Convention. In a few other particulars, too, the Conventions differ from each other. The Committee is of the opinion that these difficulties in all essential points may be overcome, *inter alia* through the payment, in appropriate cases, of additional compensation by the State. The Committee has prepared a Draft (Draft Bill 1) designed to meet these difficulties. This however, entails rather complex rules, more particularly in regard to the question of jurisdiction. The administration of the rules of liability during carriage to or from States having ratified only one of the Conventions will also create some difficulties.

Seeing that, so far, only some of the Parties to the Paris Convention have shown interest in ratifying the Vienna Convention, the Committee has felt that it ought not to recommend the ratification by Denmark of the Vienna Convention for the time being, taking into account the legislative and practical difficulties involved. Both Drafts, however, are based on the same systematics, so that it will be easy to make the necessary legislative amendments, should Denmark later decide to ratify the Vienna Convention. In addition, the Draft Bills correspond, in form as well as in content, to similar Drafts prepared in Norway and Sweden. For further information reference is made to the annex containing English translations of the Drafts.

**Nuclear Installations (Atomic Plants)
Draft Bill 1*)**

Chapter I

Definitions, etc.

1. For the purposes of this Act:

- (a) "Nuclear fuel" means fissionable material in the form of uranium metal, alloy, or chemical compound, and such other fissionable material as the Minister of Education may determine;
- (b) "radioactive products" means any radioactive material, including waste, produced in, or made radioactive by exposure to the radiation incidental to, the process of producing or utilizing nuclear fuel, but does not include material mentioned in paragraph (a) of this section;
- (c) "nuclear substances" means —
 - (i) nuclear fuel other than natural uranium and other than depleted uranium;
 - (ii) radioactive products other than radioisotopes produced for and having reached the final stage of fabrication so as to be usable for any industrial, commercial, agricultural, medical or scientific purpose;
- (d) "nuclear reactor" means any structure containing nuclear fuel in such an arrangement that a self-sustaining chain process of nuclear fission can occur therein without an additional source of neutrons;
- (e) "nuclear installations" or "installation" means —
 - (i) any nuclear reactor;
 - (ii) any factory for the production or processing of nuclear material;
 - (iii) any factory for the separation of isotopes of nuclear fuel;
 - (iv) any factory for the reprocessing of irradiated nuclear fuel;

*) Presupposes ratification of the Paris Convention, the Convention Supplementary to the Paris Convention, and the Vienna Convention.

**Nuclear Installations (Atomic Plants)
Draft Bill 2**)**

Chapter I

Definitions, etc.

1. For the purposes of this Act:

- (a) "Nuclear fuel" means fissionable material in the form of uranium metal, alloy, or chemical compound, and such other fissionable material as the Minister of Education may determine;
- (b) "radioactive products" means any radioactive material, including waste, produced in, or made radioactive by exposure to the radiation incidental to the process of producing or utilizing nuclear fuel, but does not include material mentioned in paragraph (a) of this section;
- (c) "nuclear substances" means —
 - (i) nuclear fuel other than natural uranium and other than depleted uranium;
 - (ii) radioactive products other than radioisotopes produced for and having reached the final stage of fabrication so as to be usable for any industrial, commercial, agricultural, medical or scientific purpose;
- (d) "nuclear reactor" means any structure containing nuclear fuel in such an arrangement that a self-sustaining chain process of nuclear fission can occur therein without an additional source of neutrons;
- (e) "nuclear installation" or "installation" means —
 - (i) any nuclear reactor;
 - (ii) any factory for the production or processing of nuclear material;
 - (iii) any factory for the separation of isotopes of nuclear fuel;
 - (iv) any factory for the reprocessing of irradiated nuclear fuel;

**) Presupposes ratification of the Paris Convention and the Convention Supplementary to the Paris Convention.

- (v) any facility for the storage of nuclear substances other than storage incidental to the carriage of such substances; and
 - (vi) such other installations in which there are nuclear fuel or radioactive products, as the Minister of Education may determine;
- (f) "Installation State", in relation to a nuclear installation, means the Contracting Party within whose territory that installation is situated or, if it is not situated within the territory of any State, the Contracting Party by which or under the authority of which the installation is operated;
- (g) "operator", in relation to a nuclear installation, means —
- (i) as concerns installations in this country, the person recognized by the Minister of Education as the operator of that installation or, in the absence of such recognition, the person who operates the installation;
 - (ii) as concerns installations outside this country, the person responsible for the installation under the legislation of the Installation State;
- (h) "nuclear damage" means —
- (i) any damage which arises out of or results from radioactive properties or a combination of radioactive properties with toxic, explosive or other hazardous properties of nuclear fuel or radioactive products in a nuclear installation or of nuclear substances coming from, originating in, or sent to, a nuclear installation;
 - (ii) any damage arising out of or resulting from any other ionizing radiation emitted by any source of radiation inside a nuclear installation;
- (i) "nuclear incident" or "incident" means any occurrence or series of occurrences having the same origin which causes nuclear damage;
- (j) "the Paris Convention" means the Convention on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy concluded in Paris on 29th July 1960, as amended by
- (v) any facility for the storage of nuclear substances other than storage incidental to the carriage of such substances; and
 - (vi) such other installations in which there are nuclear fuel or radioactive products, as the Minister of Education may determine;
- (f) "Installation State", in relation to a nuclear installation, means the Contracting Party within whose territory that installation is situated or, if it is not situated within the territory of any State, the Contracting Party by which or under the authority of which the installation is operated;
- (g) "operator", in relation to a nuclear installation, means —
- (i) as concerns installations in this country, the person recognized by the Minister of Education as the operator of that installation or, in the absence of such recognition, the person who operates the installation;
 - (ii) as concerns installations outside this country, the person responsible for the installation under the legislation of the Installation State;
- (h) "nuclear damage" means —
- (i) any damage which arises out of or results from radioactive properties or a combination of radioactive properties with toxic, explosive or other hazardous properties of nuclear fuel or radioactive products in a nuclear installation or of nuclear substances coming from, originating in, or sent to, a nuclear installation;
 - (ii) any damage arising out of or resulting from any other ionizing radiation emitted by any source of radiation inside a nuclear installation;
- (i) "nuclear incident" or "incident" means any occurrence or series of occurrences having the same origin which causes nuclear damage;
- (j) "the Paris Convention" means the Convention on Third Party Liability in the Field of Nuclear Energy concluded in Paris on 29th July 1960, as amended by

Additional Protocol of 28th January 1964;

(k) "the Vienna Convention" means the Convention on Civil Liability for Nuclear Damage concluded in Vienna on 21st May 1963;

(l) "the Supplementary Convention" means the Convention Supplementary to the Paris Convention and concluded in Brussels on 31st January 1963, as amended by Additional Protocol of 28th January 1964;

(m) "Contracting Party" means a State which is a Party to the Paris and Vienna Conventions or to either of them;

(n) "units of account" means units of account in accordance with the European Monetary Agreement of 5th August 1955 as defined on 29th July 1960.

2. The Minister of Education may, if in his view the small extent of the risks involved so warrants, exclude, wholly or partly, any nuclear installation, nuclear fuel or radioactive products from the provisions of this Act: Provided that, as concerns the liability of the operator of a nuclear installation situated within the territory of any other Contracting Party, the extent of such exclusion shall be determined by the legislation of the Installation State.

3. The Minister of Education may direct that several of the installations set out in section 1 (e) of this Act which are located at the same site and belong to the same undertaking shall be regarded as a single nuclear installation.

Chapter II

Nuclear installations and nuclear-propelled means of transport

The right to operate nuclear installations

4. (1) The construction and operation of a nuclear installation shall be subject to the recognition of the Minister of Education.

Additional Protocol of 28th January 1964;

(k) "the Supplementary Convention" means the Convention Supplementary to the Paris Convention concluded in Brussel on 31st January 1963, as amended by Additional Protocol of 28th January 1964;

(l) "Contracting Party" means a State which is a Party to the Paris Convention;

(m) "units of account" means units of account in accordance with the European Monetary Agreement of 5th August 1955 as defined on 29th July 1960.

2. The Minister of Education may, if in his view the small extent of the risks involved so warrants, exclude, wholly or partly, any nuclear installation, nuclear fuel or radioactive products from the provisions of this Act.

3. The Minister of Education may direct that several of the installations set out in section 1 (e) of this Act which are located at the same site and belong to the same undertaking shall be regarded as a single nuclear installation.

Chapter II

Nuclear installations and nuclear-propelled means of transport

The right to operate nuclear installations

4. (1) The construction and operation of a nuclear installation shall be subject to the recognition of the Minister of Education.

(2) Recognition shall not be granted, where this is deemed inadvisable for reasons of safety or other essential public interests.

5. (1) The recognition shall state the name of the operator liable under Chapter III of this Act. It may be granted for a specified period and shall be subject to the condition that the operator takes out and maintains such insurance as referred to in section 30 or provides other financial security in accordance with section 33 of this Act.

(2) The recognition shall be granted on such conditions as are deemed necessary for reasons of safety and other essential public interests.

(3) As a condition for recognition it may be required that, in the event of discontinuation of the undertaking, such measures are taken as are necessary in the opinion of the Minister of Education with a view to ensuring that the installation, after cessation of the operation, presents no risk to public safety, and that insurance or other financial security to cover the liability of the operator under Chapter III of this Act is maintained so long as this is deemed necessary.

(4) Conditions may be changed and new conditions may be imposed, if required for reasons of safety or other essential public interests.

6. A recognition may be revoked —

- (a) if essential prerequisites for the recognition prove not to have been present;
- (b) in the case of serious or repeated disregard of any of the conditions imposed; or
- (c) if considerations of safety or any other cogent reason require the discontinuation or closing-down of the installation.

7. (1) The installation shall be liable to inspection on the part of the Atomic Energy Commission and the National Health Board both during its construction and operation.

(2) The said authorities shall have access to the installation at any time and may demand any information relevant to the exercise of inspection. They may give such orders as are necessary to ensure observance of the conditions imposed for the recognition of the installation or otherwise deemed necessary for reasons of safety; in urgent cases they may also, for reasons of safety, require

(2) Recognition shall not be granted, where this is deemed inadvisable for reasons of safety or other essential public interests.

5. (1) The recognition shall state the name of the operator liable under Chapter III of this Act. It may be granted for a specified period and shall be subject to the condition that the operator takes out and maintains such insurance as referred to in section 30 or provides other financial security in accordance with section 33 of this Act.

(2) The recognition shall be granted on such conditions as are deemed necessary for reasons of safety and other essential public interests.

(3) As a condition for recognition it may be required that, in the event of discontinuation of the undertaking, such measures are taken as are necessary in the opinion of the Minister of Education with a view to ensuring that the installation, after cessation of the operation, presents no risk to public safety, and that insurance or other financial security to cover the liability of the operator under Chapter III of this Act is maintained so long as this is deemed necessary.

(4) Conditions may be changed and new conditions may be imposed, if required for reasons of safety or other essential public interests.

6. A recognition may be revoked —

- (a) if essential prerequisites for the recognition prove not to have been present;
- (b) in the case of serious or repeated disregard of any of the conditions imposed; or
- (c) if considerations of safety or any other cogent reason require the discontinuation or closing-down of the installation.

7. (1) The installation shall be liable to inspection on the part of the Atomic Energy Commission and the National Health Board both during its construction and operation.

(2) The said authorities shall have access to the installation at any time and may demand any information relevant to the exercise of inspection. They may give such orders as are necessary to ensure observance of the conditions imposed for the recognition of the installation or otherwise deemed necessary for reasons of safety; in urgent cases they may also, for reasons of safety,

the use of the installation to be suspended for a specified period of time.

(3) Regulations governing the inspection shall be made by the Minister of Education.

Control of the peaceful utilization of nuclear installations, etc.

8. Where international agreements prescribe control of nuclear installations, etc. in order to ensure that they are used only for peaceful purposes, the Minister of Education may make the regulations needed for that purpose, *inter alia* to the effect that the persons exercising the control provided for in the agreements shall have access to the installations in order to carry out the necessary inspection.

Nuclear-propelled means of transport

9. The Minister of Education may make regulations on the existence and use of nuclear-propelled means of transport within Danish territory, including regulations on the navigation in Danish waters of nuclear-propelled vessels and their access to Danish ports, and on the rules governing compensation for any damage caused by a nuclear incident.

Chapter III

Compensation and insurance

Scope

10. The provisions of this Chapter shall not cover liability for any reactor that is used as a source of power in a vessel or any other means of transport.

11. (1) No injured person shall be able to claim compensation for nuclear damage from the operator of a nuclear installation in this country under the provisions of this Chapter or corresponding provisions of any other Contracting Party, if the damage is caused by an incident occurring in a State which is a Party neither to the Paris Convention nor to the Vienna Convention. The same shall apply to any nuclear damage that is suffered in such a State, unless the damage was caused by an incident occurred in this country. As concerns the liability of the operator of an installation situated in

require the use of the installation to be suspended for a specified period of time.

(3) Regulations governing the inspection shall be made by the Minister of Education.

Control of the peaceful utilization of nuclear installations, etc.

8. Where international agreements prescribe control of nuclear installations, etc. in order to ensure that they are used only for peaceful purposes, the Minister of Education may make the regulations needed for that purpose, *inter alia* to the effect that the persons exercising the control provided for in the agreements shall have access to the installations in order to carry out the necessary inspection.

Nuclear-propelled means of transport.

9. The Minister of Education may make regulations on the existence and use of nuclear-propelled means of transport within Danish territory, including regulations on the navigation in Danish waters of nuclear-propelled vessels and their access to Danish ports, and on the rules governing compensation for any damage caused by a nuclear incident.

Chapter III

Compensation and insurance

Scope

10. The provisions of this Chapter shall not cover liability for any reactor that is used as a source of power in a vessel or any other means of transport.

11. (1) No injured person shall be able to claim compensation for nuclear damage from the operator of a nuclear installation in this country under the provisions of this Chapter or corresponding provisions of any other Contracting Party, if the damage is caused by an incident occurring in a State which is not a Party to the Paris Convention. The same shall apply to any nuclear damage that is suffered in such a State, unless the damage was caused by an incident occurred in this country. As concerns the liability of the operator of an installation situated in the territory of any other Con-

the territory of any other Contracting Party, the provisions laid down in that State on the territorial extent of his liability shall apply.

(2) Where the legal provisions of a State which is not a Party to any of the Conventions provide for no compensation, or less compensation than under Danish law, for nuclear damage occurring in this country, the Minister of Justice may direct that corresponding rules shall apply to compensation for nuclear damage occurring in that State.

12. The Minister of Justice may direct that, for the purposes of this Chapter, a State which is not a Party to any of the Conventions shall be assimilated to a Contracting Party.

Operator's liability for any incident occurring in an installation

13. Any nuclear damage caused by an incident occurring in an installation shall be compensated by the operator of that installation: Provided that this shall not apply if the damage is solely due to nuclear substances stored in the installation incidental to their carriage to or from a nuclear installation situated in the territory of a Contracting Party.

Incidents occurring in the course of carriage

14. (1) Subject to the provisions of section 11 of this Act, any nuclear damage caused by an incident occurring in the course of carriage of nuclear substances from an installation situated in this country or in the territory of any other Contracting Party shall be compensated by the operator of that installation.

(2) Where the carriage takes place between installations situated in the territory of the same Contracting Party or in States being Parties to the same Convention, the liability shall attach to the receiving operator —

(a) where he has made a contract in writing about assumption of the liability and the incident occurs after the time stipulated for transfer of liability;

tracting Party, the provisions laid down in that State on the territorial extent of his liability shall apply.

(2) Where the legal provisions of a State which is not a Party to the Paris Convention provide for no compensation, or less compensation than under Danish law, for nuclear damage occurring in this country, the Minister of Justice may direct that corresponding rules shall apply to compensation for nuclear damage occurring in that State.

12. The Minister of Justice may direct that, for the purposes of this Chapter, a State which is not a Party to the Paris Convention shall be assimilated to a Contracting Party.

Operator's liability for any incident occurring in an installation

13. Any nuclear damage caused by an incident occurring in an installation shall be compensated by the operator of that installation: Provided that this shall not apply if the damage is solely due to nuclear substances stored in the installation incidental to their carriage to or from a nuclear installation situated in the territory of a Contracting Party.

Incidents occurring in the course of carriage

14. (1) Subject to the provisions of section 11 of this Act, any nuclear damage caused by an incident occurring in the course of carriage of nuclear substances from an installation situated in this country or in the territory of any other Contracting Party shall be compensated by the operator of that installation.

(2) Where the carriage takes place to an installation situated in this country or in the territory of any other Contracting State, the liability shall attach to the receiving operator —

(a) where he has made a contract in writing about assumption of the liability and the incident occurs after the time stipulated for transfer of liability;

(b) in other cases, where the incident occurs after he has taken charge of the substances.

(3) In the case of carriage between installations situated in the territories of Contracting Parties which are not Parties to the same Convention, both operators shall be liable in accordance with the rules of liability of the Conventions.

(4) In the course of carriage of nuclear substances intended to be used in a nuclear reactor that is used as a source of power in a vessel or any other means of transport, the liability of the sending operator shall end when the person who is duly authorized to operate the reactor of the means of transport has taken charge of the substances.

(5) The Minister of Justice may direct in what cases and on what conditions operators of installations in this country shall or may make such an agreement about the liability as referred to in subsection (2) of this section.

15. (1) Where nuclear substances are sent from a State which is a Party neither to the Paris Convention nor to the Vienna Convention to an installation situated in this country or in the territory of any other Contracting Party with the written consent of the operator of that installation, the latter shall, subject to the provisions of section 11 of this Act, compensate any nuclear damage caused by an incident in the course of the carriage.

(2) Where nuclear substances are sent from the operator of a nuclear reactor that is used as a source of power in a vessel or any other means of transport to an installation situated in this country or in the territory of any other Contracting Party, the receiving operator shall be liable as provided in subsection (1) of this section as from the time when he took charge of the substances.

(3) Any nuclear damage caused by an incident occurring in the course of carriage of nuclear substances through Denmark that is not covered by the provisions of section 14 of this Act or subsections (1) and (2) of this section shall be compensated by the person who has obtained a license for the

(b) in other cases, where the incident occurs after he has taken charge of the substances.

(3) In the course of carriage of nuclear substances intended to be used in a nuclear reactor that is used as a source of power in a vessel or any other means of transport, the liability of the sending operator shall end when the person who is duly authorized to operate the reactor of the means of transport has taken charge of the substances.

(4) The Minister of Justice may direct in what cases and on what conditions operators of installations in this country shall or may make such an agreement about the liability as referred to in subsection (2) of this section.

15. (1) Where nuclear substances are sent from a State which is not a Party to the Paris Convention to an installation situated in this country or in the territory of any other Contracting Party with the written consent of the operator of that installation, the latter shall, subject to the provisions of section 11 of this Act, compensate any nuclear damage caused by an incident in the course of carriage.

(2) Where nuclear substances are sent from the operator of a nuclear reactor that is used as a source of power in a vessel or any other means of transport to an installation situated in this country or in the territory of any other Contracting Party, the receiving operator shall be liable as provided in subsection (1) of this section as from the time when he took charge of the substances.

(3) Any nuclear damage caused by an incident occurring in the course of carriage of nuclear substances through Denmark that is not covered by the provisions of section 14 of this Act or subsections (1) and (2) of this section shall be compensated by the person who has obtained a license for

carriage under the Use of Radioactive Substances Act, 1953. For the purposes of this Chapter, the licensee shall be regarded as the operator of a nuclear installation in this country.

16. The provisions of sections 14 and 15 of this Act on liability for nuclear damage caused by an incident occurring in the course of carriage of nuclear substances shall apply also to any incident occurring during storage of the substances incidental to their carriage.

Other incidents occurring outside an installation

17. Where in cases other than those referred to in sections 13 to 16 of this Act nuclear damage has been caused by nuclear substances coming from or originating in an installation situated in this country or in the territory of any other Contracting Party, or which prior to the incident had been in the course of carriage as referred to in section 15 of this Act, the liability shall attach to the operator who at the time of the incident had the substances in his charge or, in case the substances at that time were not in the charge of any operator, the operator who last had them in his charge before the incident: Provided that, where the substances had been in the course of carriage before the incident, and they had not come into the charge of another operator after the interruption of the carriage, the liability shall attach to the operator who at the time of interruption of the carriage was liable under the provisions of sections 14 and 15 of this Act for nuclear damage caused by an incident occurring during the carriage.

Assumption of operator's liability

18. At the request of a carrier who performs carriage as referred to in sections 14 and 15 of this Act the Minister of Justice may permit that, in the place of the operator of an installation in this country, the carrier shall be liable for any nuclear damage caused by an incident that may occur in the course of such carriage. Such permission may be granted only with the consent of the operator and if the applicant has shown that insurance has been taken out in accordance

the carriage under the Use of Radioactive Substances Act, 1953. For the purposes of this Chapter, the licensee shall be regarded as the operator of a nuclear installation in this country.

16. The provisions of sections 14 and 15 of this Act on liability for nuclear damage caused by an incident occurring in the course of carriage of nuclear substances shall apply also to any incident occurring during storage of the substances incidental to their carriage.

Other incidents occurring outside an installation

17. Where in cases other than those referred to in sections 13 to 16 of this Act nuclear damage has been caused by nuclear substances coming from or originating in an installation situated in this country or in the territory of any other Contracting Party, or which prior to the incident had been in the course of carriage as referred to in section 15 of this Act, the liability shall attach to the operator who at the time of the incident had the substances in his charge or, in case the substances at that time were not in the charge of any operator, the operator who last had them in his charge before the incident: Provided that, where the substances had been in the course of carriage before the incident, and they had not come into the charge of another operator after the interruption of the carriage, the liability shall attach to the operator who at the time of interruption of the carriage was liable under the provisions of sections 14 and 15 of this Act for nuclear damage caused by an incident occurring during the carriage.

Assumption of operator's liability

18. At the request of a carrier who performs carriage as referred to in sections 14 and 15 of this Act the Minister of Justice may permit that, in the place of the operator of an installation in this country, the carrier shall be liable for any nuclear damage caused by an incident that may occur in the course of such carriage. Such permission may be granted only with the consent of the operator and if the applicant has shown that insurance has been taken out in accord-

with section 30 or other financial security has been furnished in pursuance of section 33 of this Act. Where permission has been granted, the provisions on the liability of the operator shall instead apply to the carrier. This shall apply also where the liability of an operator under corresponding legislation of any other Contracting Party has been transferred to a person other than the operator.

Basis of liability

19. (1) The operator of a nuclear installation shall be liable under the provisions of this Chapter, even if the damage is fortuitous.

(2) No operator of an installation in this country shall be liable under those provisions if the nuclear incident is directly due to an act of armed conflict, hostilities, civil war, insurrection or a grave natural disaster of an exceptional character. As concerns operators of installations situated in the territory of any other Contracting Party, the rules laid down by the Installation State shall apply. The provision of the first sentence of this subsection shall apply in like manner to the extent indicated in the Paris and Vienna Conventions, where the legislation of any other Contracting Party is to apply to the liability of a Danish operator.

Excepted damage

20. (1) The liability of an operator under this Chapter shall not cover any nuclear damage caused to the installation itself or to any property on its site which is used or intended to be used in connection with that installation.

(2) The liability of operators of installations in this country shall in the cases referred to in sections 14 and 15 of this Act include also any nuclear damage that is caused to the means of transport upon which the nuclear substances were at the time of the incident. If as a result of the limits of liability under section 25 of this Act the claims for compensation cannot be fully met, compensation for damage to the means of transport shall be paid only in so far as this may be done without reducing the aggregate of compensation for other

ance with section 30 or other financial security has been furnished in pursuance of section 33 of this Act. Where permission has been granted, the provisions on the liability of the operator shall instead apply to the carrier. This shall apply also where the liability of an operator under corresponding legislation of any other Contracting Party has been transferred to a person other than the operator.

Basis of liability

19. (1) The operator of a nuclear installation shall be liable under the provisions of this Chapter, even if the damage is fortuitous.

(2) No operator of an installation in this country shall be liable under those provisions if the nuclear incident is directly due to an act of armed conflict, hostilities, civil war, insurrection or a grave natural disaster of an exceptional character. As concerns operators of installations situated in the territory of any other Contracting Party, the rules laid down by the Installation State shall apply. The provision of the first sentence of this subsection shall apply in like manner to the extent indicated in the Paris Convention, where the legislation of any other Contracting Party is to apply to the liability of a Danish operator.

Excepted damage.

20. (1) The liability of an operator under this Chapter shall not cover any nuclear damage caused to the installation itself or to any property on its site which is used or intended to be used in connection with that installation.

(2) The liability of operators of installations in this country shall in the cases referred to in sections 14 and 15 of this Act include also any nuclear damage that is caused to the means of transport upon which the nuclear substances were at the time of the incident. If as a result of the limits of liability under section 25 of this Act the claims for compensation cannot be fully met, compensation for damage to the means of transport shall be paid only in so far as this may be done without reducing the aggregate of compensation for other

damage below a sum equal to five million units of account. Where the liability attaches to the operator of an installation situated in the territory of any other Contracting Party, the legislation of the Installation State shall determine whether damage to the means of transport shall be covered by the liability of the operator. The provisions of the first and second sentences of this subsection shall apply in like manner where the legislation of any other Contracting Party shall apply to the liability of a Danish operator in pursuance of the Paris Convention or the Vienna Convention.

Contributory fault on the part of the injured person

21. In case the injured person has contributed to the damage intentionally or through gross negligence, the compensation may be reduced or disallowed.

Claims against persons other than the operator.

22. (1) No person other than the operator concerned shall be liable to pay compensation for any nuclear damage covered by the rules of liability of this Chapter or corresponding provisions of any other Contracting Party. Where after the death of the operator or the discontinuation of the undertaking the claim cannot be set up against the operator or his estate, it may be advanced against the insurer or the person who has furnished other financial security. Such claim shall not be affected by any advertisement for the creditors of the operator barring claims not lodged within a specified time.

(2) Where the operator is not liable for compensation under the said rules pursuant to the provisions of section 19 (2) or section 20 of this Act, or corresponding provisions of any other Contracting Party, only the individual who has caused the damage intentionally may be required to compensate the damage: Provided that the operator shall be liable under the law of torts for such damage to any means of transport as according to the legislation of the Installation State is not covered by the rules of liability

damage below a sum equal to five million units of account. Where the liability attaches to the operator of an installation situated in the territory of any other Contracting Party, the legislation of the Installation State shall determine whether damage to the means of transport shall be covered by the liability of the operator. The provisions of the first and second sentences of this subsection shall apply in like manner where the legislation of any other Contracting Party shall apply to the liability of a Danish operator in pursuance of the Paris Convention.

Contributory fault on the part of the injured person

21. In case the injured person has contributed to the damage intentionally or through negligence, the compensation may be reduced or disallowed, unless he has shown only slight negligence.

Claims against persons other than the operator

22. (1) No person other than the operator concerned shall be liable to pay compensation for any nuclear damage covered by the rules of liability of this Chapter or corresponding provisions of any other Contracting Party. Where after the death of the operator or the discontinuation of the undertaking the claim cannot be set up against the operator or his estate, it may be advanced against the insurer or the person who has furnished other financial security. Such claim shall not be affected by any advertisement for the creditors of the operator barring claims not lodged within a specified time.

(2) Where the operator is not liable for compensation under the said rules pursuant to the provisions of section 19 (2) or section 20 of this Act or corresponding provisions of any other Contracting Party, only the individual who has caused the damage intentionally may be required to compensate the damage: Provided that the operator shall be liable under the law of torts for such damage to any means of transport as according to the legislation of the Installation State is not covered by the rules of liability of this

of this Chapter (cf. section 20 (2), third sentence, of this Act).

(3) The provisions of subsections (1) and (2) of this section shall be without prejudice to any claim for compensation that may be based on an international agreement on damage in the field of transport, provided the agreement was in force or open for signature, ratification or accession on 29th July 1960.

Subrogation to the claims of the injured person against the operator, etc.

23. (1) Any person who has had to pay compensation for nuclear damage pursuant to an agreement as referred to in section 22 (3) of this Act or under the legislation of a foreign State shall be subrogated to the claims of the injured person against the operator who is liable for the damage under the provisions of this Chapter: Provided that, in the case of operators of installations in a State which is not a Party to the Paris Convention, the right of subrogation may be enforced only by a State which is a Party to the Vienna Convention, or by any of its constituent sub-divisions or by a national of such State, or a partnership or any public or private body, whether corporate or not, established in the territory of that State.

(2) Where by reason of the provisions of section 11 of this Act the operator is not liable to the injured person for any nuclear damage under the provisions of this Chapter, the person who has had to pay compensation for the damage shall nevertheless acquire such right against the operator as the injured person would but for the provisions of section 11 have had if —

(a) the compensation was paid by a person who has his principal place of business in a State which is a Party to the Paris Convention or who is the servant of such a person; and

(b) the installation is situated in a State which is a Party to the Paris Convention: Provided that such right shall not be acquired in the event of carriage of nuclear substances to a consignee in a State which is not a Party to any of the Conventions if the incident occurred after the material

Chapter (cf. section 20 (2), third sentence, of this Act).

(3) The provisions of subsections (1) and (2) of this section shall be without prejudice to any claim for compensation that may be based on an international agreement on damage in the field of transport, provided the agreement was in force or open for signature, ratification or accession on 29th July 1960.

Subrogation to the claims of the injured person against the operator etc.

23. (1) Any person who has had to pay compensation for nuclear damage pursuant to an agreement as referred to in section 22 (3) of this Act or under the legislation of a foreign State shall be subrogated to the claims of the injured person against the operator who is liable for the damage under the provisions of this Chapter.

(2) Where by reason of the provisions of section 11 of this Act the operator is not liable to the injured person for any nuclear damage under the provisions of this Chapter, the person who has had to pay compensation for the damage and who has his principal place of business within the territory of a Contracting Party or is the servant of a person who satisfies that condition shall acquire the same right against the operator as the injured person would but for section 11 have had: Provided that such right shall not be acquired in the event of carriage of nuclear substances to a consignee in a State which is not a Party to the Paris Convention if the incident occurred after the material was unloaded from the means of transport by which it arrived in the territory of that State. In the case of carriage of nuclear substances from a consignor in a State which is not a Party to the Paris Convention, such right shall not be acquired if the incident

was unloaded from the means of transport by which it arrived in the territory of that State. In the case of carriage of nuclear substances from a consignor in a State which is not a Party to any of the Conventions, such right shall not be acquired if the incident occurred before the material was loaded on the means of transport by which it shall be carried from the foreign State.

(3) Any claim against the operator under subsections (1) and (2) of this section shall be extinguished in so far as the person who advances the claim is himself liable to the operator under section 28 of this Act.

Nuclear damage in connection with other damage

24. (1) Where nuclear damage covered by the provisions of this Chapter is caused jointly with any other damage and where the nuclear damage and the other damage are not reasonably separable, the provisions on nuclear damage of this Chapter shall apply to the whole of the damage.

(2) Where, however, nuclear damage and damage caused by an emission of ionizing radiation not covered by the rules of liability of this Chapter have been caused jointly, the provision of subsection (1) of this section shall not affect the liability of any person who under the law of torts is liable for damage caused by such ionizing radiation.

Limits of operator's liability

25. (1) The aggregate liability under the provisions of this Chapter or corresponding provisions of any other Contracting Party for nuclear damage caused by one and the same incident shall for the operator of an installation in this country be limited to 75 million kr.: Provided that in special cases, having regard to the size and type of the installation, the extent of carriage covered by the liability, and any other relevant circumstances, the Minister of Justice may determine some other maximum amount but not less than a sum equal to five million units of account. As concerns installations situated in the territory of any other Contracting Party, the limits of liability laid down in the legislation of that State shall apply.

occurred before the material was loaded on the means of transport by which it shall be carried from the foreign State.

(3) Any claim against the operator under subsections (1) and (2) of this section shall be extinguished in so far as the person who advances the claim is himself liable to the operator under section 28 of this Act.

Nuclear damage in connection with other damage

24. (1) Where nuclear damage covered by the provisions of this Chapter is caused jointly with any other damage and where the nuclear damage and the other damage are not reasonably separable, the provisions on nuclear damage of this Chapter shall apply to the whole of the damage.

(2) Where, however, nuclear damage and damage caused by an emission of ionizing radiation not covered by the rules of liability of this Chapter have been caused jointly, the provision of subsection (1) of this section shall not affect the liability of any person who under the law of torts is liable for damage caused by such ionizing radiation.

Limits of operator's liability

25. (1) The aggregate liability under the provisions of this Chapter or corresponding provisions of any other Contracting Party for nuclear damage caused by one and the same incident shall for the operator of an installation in this country be limited to 75 million kr.: Provided that in special cases, having regard to the size and type of the installation, the extent of carriage covered by the liability, and any other relevant circumstances, the Minister of Justice may determine some other maximum amount but not less than a sum equal to five million units of account. As concerns installations situated in the territory of any other Contracting Party, the limits of liability laid down in the legislation of that State shall apply.

(2) The limits provided for in subsection (1) of this section shall not include any interest or costs.

26. (1) Where the operators of several installations are liable for the same nuclear damage under the provisions of this Chapter or the legislation of any other Contracting Party, the operators shall be jointly and severally liable to the injured person but each operator only within the highest amount applicable with respect to him in pursuance of section 25 of this Act. Where the installations are in the same State or in States which are Parties to the same Convention, and where the incident occurs in the course of carriage of nuclear substances either in one and the same means of transport or, in the case of storage incidental to the carriage, in one and the same nuclear installation, the total liability of the operators shall not exceed the highest amount applicable with respect to any of them in pursuance of section 25 of this Act.

(2) The liability of the operators shall be divided between them having regard to the share in the damage of each installation and any other relevant circumstances.

27. (1) Where the nuclear damage caused by a single incident exceeds the sums set out in sections 25 and 26 of this Act, the compensations with accruing interest shall, subject to section 20 (2) of this Act, be reduced by the same fraction.

(2) Where a reduction under subsection (1) of this section is likely to be required, the Minister of Justice may direct that, for the time being, only a specified fraction of the compensations may be paid.

Right of recourse of operator

28. (1) Where a nuclear damage for which the operator of a nuclear installation is liable under the provisions of this Chapter or corresponding provisions of any other Contracting Party has been caused with intent to cause damage, the operator may claim to be indemnified by the person or persons who brought about the damage with such intent. Similarly, the operator may claim indemnification if so expressly provided by a contract in writing.

(2) The limits provided for in subsection (1) of this section shall not include any interest or costs.

26. (1) Where the operators of several installations are liable for the same nuclear damage under the provisions of this Chapter or the legislation of any other Contracting Party, the operators shall be jointly and severally liable to the injured person but each operator only within the highest amount applicable with respect to him in pursuance of section 25 of this Act. Where the incident occurs in the course of carriage of nuclear substances either in one and the same means of transport or, in the case of storage incidental to the carriage, in one and the same nuclear installation, the total liability of the operators shall not exceed the highest amount applicable with respect to any of them in pursuance of section 25 of this Act.

(2) The liability of the operators shall be divided between them having regard to the share in the damage of each installation and any other relevant circumstances.

27. (1) Where the nuclear damage caused by a single incident exceeds the sums set out in sections 25 and 26 of this Act, the compensations with accruing interest shall, subject to section 20 (2) of this Act, be reduced by the same fraction.

(2) Where a reduction under subsection (1) of this section is likely to be required, the Minister of Justice may direct that, for the time being, only a specified fraction of the compensations may be paid.

Right of recourse of operator

28. (1) Where a nuclear damage for which the operator of a nuclear installation is liable under the provisions of this Chapter or corresponding provisions of any other Contracting Party has been caused with intent to cause damage, the operator may claim to be indemnified by the person or persons who brought about the damage with such intent. Similarly, the operator may claim indemnification if so expressly provided by contract.

(2) Apart from the claims provided for in section 24 (2) and section 26 (2) of this Act, as well as subsection (1) of this section, the operator shall have no right of recourse against any third party in respect of any sums he has paid by way of compensation.

Limitation

29. (1) Any claim for compensation from the operator of a nuclear installation pursuant to sections 13 to 17 and section 23 of this Act shall be statute-barred under the provisions of the Statute of Limitations of 22nd December 1908, except that the period of limitation shall be three years. As concerns the claims referred to in section 23 of this Act, the period shall be reckoned from the time when the beneficiary by exercising usual care might have enforced his claim through the taking of legal proceedings against the operator.

(2) Where it is not statute-barred pursuant to the provisions of subsection (1) of this section, the claim shall be extinguished at the expiry of ten years from the date of the nuclear incident that caused the damage, unless before that time it has been recognized by the operator, or the injured person has taken legal proceedings to enforce it: Provided that, if the damage was caused by nuclear substances that have been stolen, lost or abandoned and have not been recovered at the time of the incident, the limitation shall take effect not later than 20 years after the date of the theft, loss or abandonment.

(3) Where the question as to whether an action shall be brought in this country shall be decided under the provisions of Article 13 (c) (ii) of the Paris Convention or Article XI, 3 (b), of the Vienna Convention, limitation under subsections (1) and (2) of this section shall not take effect if, before limitation has become effective under the legislation of the Contracting Party concerned, a petition is made to the competent public authority of that State for a decision to be taken pursuant to the Convention or, provided no such decision has been taken, an action is brought in any of the States where this may be done in pursuance of the Convention. In these cases, an action shall be brought in this country within the period that shall apply under that Convention.

(2) Apart from the claims provided for in section 24 (2) and section 26 (2) of this Act, as well as subsection (1) of this section, the operator shall have no right of recourse against any third party in respect of any sums he has paid by way of compensation.

Limitation

29. (1) Any claim for compensation from the operator of a nuclear installation pursuant to sections 13 to 17 and section 23 of this Act shall be statute-barred under the provisions of the Statute of Limitation of 22nd December 1908, except that the period of limitation shall be three years. As concerns the claims referred to in section 23 of this Act, the period shall be reckoned from the time when the beneficiary by exercising usual care might have enforced his claim through the taking of legal proceedings against the operator.

(2) Where it is not statute-barred pursuant to the provisions of subsection (1) of this section, the claim shall be extinguished at the expiry of ten years from the date of the nuclear incident that caused the damage, unless before that time it has been recognized by the operator, or the injured person has taken legal proceedings to enforce it: Provided that, if the damage was caused by nuclear substances that have been stolen, lost or abandoned and have not been recovered at the time of the incident, the limitation shall take effect not later than 20 years after the date of the theft, loss or abandonment.

(3) Where the question as to whether an action shall be brought in this country shall be decided by the Tribunal referred to in Article 17 of the Paris Convention, limitation under subsections (1) and (2) of this section shall not take effect if, before limitation has become effective under the legislation of the Contracting Party concerned, a petition is made to the competent public authority of that State for a decision to be taken by the Tribunal or, provided no such decision has been taken, an action is brought in any of the States where this may be done in pursuance of the Convention. In these cases, an action shall be brought in this country within such period as may be determined by the Tribunal.

Insurance and security

30. The operator of a nuclear installation in this country shall take out and maintain insurance to cover the liability for nuclear damage which he may incur under this Chapter or under the legislation of any other Contracting Party, subject to the limits laid down in section 25 of this Act. The insurance shall be approved by the Minister of Justice. The latter may approve insurance that is limited to a particular sum per installation for a specified period, and also separate insurance to cover liability for nuclear damage as a result of incidents occurring in the course of carriage.

31. In the case of termination of the insurance contract without any new insurance taking effect, the insurer shall continue to be liable for any nuclear damage due to an incident occurring within two months after the insurer has informed the Minister of Justice in writing about the termination of the contract: Provided that, where the insurance relates to damage caused during carriage, the liability of the insurer shall continue until the carriage has been completed.

32. The Minister of Justice may make regulations about the types of insurance referred to in section 30 of this Act.

33. (1) The obligation to insure shall not extend to installations for which the state is liable.

(2) The Minister of Justice may relieve the operator of an installation of the obligation to insure if he provides such security as in the judgment of the Minister is equally adequate.

(3) Where the security is furnished by a person other than the operator, the provisions on insurance of this Act shall apply in like manner.

Compensation payable by the state

34. Subject to the limits laid down in section 25 of this Act, the state shall pay any compensation for which the operator of a nuclear installation in this country is liable under the provisions of this Chapter or corresponding provisions of any other Con-

Insurance and security

30. The operator of a nuclear installation in this country shall take out and maintain insurance to cover the liability for nuclear damage which he may incur under this Chapter or under the legislation of any other Contracting Party, subject to the limits laid down in section 25 of this Act. The insurance shall be approved by the Minister of Justice. The latter may approve insurance that is limited to a particular sum per installation for a specified period, and also separate insurance to cover liability for nuclear damage as a result of incidents occurring in the course of carriage.

31. In the case of termination of the insurance contract without any new insurance taking effect, the insurer shall continue to be liable for any nuclear damage due to an incident occurring within two months after the insurer has informed the Minister of Justice in writing about the termination of the contract: Provided that, where the insurance relates to damage caused during carriage, the liability of the insurer shall continue until the carriage has been completed.

32. The Minister of Justice may make regulations about the types of insurance referred to in section 30 of this Act.

33. (1) The obligation to insure shall not extend to installations for which the state is liable.

(2) The Minister of Justice may relieve the operator of an installation of the obligation to insure if he provides such security as in the judgment of the Minister is equally adequate.

(3) Where the security is furnished by a person other than the operator, the provisions on insurance of this Act shall apply in like manner.

Compensation payable by the state.

34. Subject to the limits laid down in section 25 of this Act, the state shall pay any compensation for which the operator of a nuclear installation in this country is liable under the provisions of this Chapter or corresponding provisions of any other

tracting Party, if it has not been possible to defray the cost of such compensation out of the funds provided by insurance or other financial security on the part of the operator.

35. (1) Any claim for compensation which it has not been possible to satisfy by reason of the limits of liability under sections 25 and 26 of this Act shall be met by the state where —

- (a) the *incident* did not exclusively take place in a State which is not a Party to the Supplementary Convention;
- (b) an *action* in respect of the claim for compensation may be brought in this country under section 41 of this Act;
- (c) the *liability* attaches to the operator of a nuclear installation for peaceful purposes that is situated in this country or in any other State which is a Party to the Supplementary Convention and is included in the list referred to in Article 13 of that Convention; and
- (d) the *damage* was suffered —
 - (i) in this country or in any other State which is a Party to the Supplementary Convention; or
 - (ii) on or over the high seas on board a vessel or aircraft registered in this country or in any other State which is a Party to the Supplementary Convention; or
 - (iii) on or over the high seas by a State which is a Party to the Supplementary Convention, or by any of its nationals. Compensation for any damage to vessel or aircraft shall in this case be payable only if, at the time of the incident, the vessel or the aircraft was registered in a State which is a Party to the Supplementary Convention.

(2) A partnership or any public or private body, whether corporate or not, established in the territory of a State which is a Party to the Supplementary Convention and, if so determined by that State, any person domiciled therein shall in the cases referred to in subsection (1) (d) (iii) of this section be assimilated to nationals of that State. Any person domiciled in Denmark shall be treated as a Danish national.

Contracting Party, if it has not been possible to defray the cost of such compensation out of the funds provided by insurance or other financial security on the part of the operator.

35. (1) Any claim for compensation which it has not been possible to satisfy by reason of the limits of liability under sections 25 and 26 of this Act shall be met by the state where —

- (a) the *incident* did not exclusively take place in a State which is not a Party to the Supplementary Convention;
- (b) an *action* in respect of the claim for compensation may be brought in this country under section 40 of this Act;
- (c) the *liability* attaches to the operator of a nuclear installation for peaceful purposes that is situated in this country or in any other State which is a Party to the Supplementary Convention and is included in the list referred to in Article 13 of that Convention; and
- (d) the *damage* was suffered —
 - (i) in this country or in any other State which is a Party to the Supplementary Convention; or
 - (ii) on or over the high seas on board a vessel or aircraft registered in this country or in any other State which is a Party to the Supplementary Convention; or
 - (iii) on or over the high seas by a State which is a Party to the Supplementary Convention, or by any of its nationals. Compensation for any damage to vessel or aircraft shall in this case be payable only if, at the time of the incident, the vessel or the aircraft was registered in a State which is a Party to the Supplementary Convention.

(2) A partnership or any public or private body, whether corporate or not, established in the territory of a State which is a Party to the Supplementary Convention and, if so determined by that State, any person domiciled therein shall in the cases referred to in subsection (1) (d) (iii) of this section be assimilated to nationals of that State. Any person domiciled in Denmark shall be treated as a Danish national.

36. (1) The aggregate of compensation payable in consequence of one and the same nuclear incident partly by the operator concerned under the provisions of this Chapter and partly by the state under section 35 of this Act shall not exceed a sum equal to 120 million units of account. If as a result of the incident compensation shall be paid also by virtue of an agreement which a State being a Party to the Supplementary Convention has concluded with some other State pursuant to Article 15 of that Convention, such compensation, too, shall be included in the said maximum amount.

(2) The limit provided for in subsection (1) of this section shall not include any interest or costs.

(3) Where the claims cannot be satisfied out of the sums set out in subsection (1) of this section, the provisions of section 27 of this Act shall apply in like manner.

37. Compensation pursuant to sections 34 and 35 of this Act shall not be paid for any nuclear damage due to an incident that occurred under the circumstances referred to in section 19 (2) of this Act.

38. (1) Where a claim for compensation in respect of any nuclear damage caused in this country by an incident for which the operator of an installation in this country is liable has been extinguished in pursuance of section 29 (2) of this Act or a corresponding provision of the legislation of any other Contracting Party, the compensation shall be paid by the state. The claim against the state may be set up only if it is excusable that no legal proceedings were taken against the operator prior to the termination of his liability under the said provisions. The claim shall be statutebarred under the provisions of the Statute of Limitations of 22nd December 1908, except that the period of limitation shall be three years, and shall be extinguished not later than 30 years after the date of the nuclear incident that caused the damage. Where other similar claims have been reduced by virtue of section 27 (1) or section 36 (3) of this Act, or corresponding provisions of any other Contracting Party, the compensation referred to in this subsection shall be reduced in like manner.

36. (1) The aggregate of compensation payable in consequence of one and the same nuclear incident partly by the operator concerned under the provisions of this Chapter and partly by the state under section 35 of this Act shall not exceed a sum equal to 120 million units of account. If as a result of the incident compensation shall be paid also by virtue of an agreement which a State being a Party to the Supplementary Convention has concluded with some other State pursuant to Article 15 of that Convention, such compensation, too, shall be included in the said maximum amount.

(2) The limit provided for in subsection (1) of this section shall not include any interest or costs.

(3) Where the claims cannot be satisfied out of the sums set out in subsection (1) of this section, the provisions of section 27 of this Act shall apply in like manner.

37. Compensation pursuant to sections 34 and 35 of this Act shall not be paid for any nuclear damage due to an incident that occurred under the circumstances referred to in section 19 (2) of this Act.

38. (1) Where a claim for compensation in respect of any nuclear damage caused in this country by an incident for which the operator of an installation in this country is liable has been extinguished in pursuance of section 29 (2) of this Act or a corresponding provision of the legislation of any other Contracting Party, the compensation shall be paid by the state. The claim against the state may be set up only if it is excusable that no legal proceedings were taken against the operator prior to the termination of his liability under the said provisions. The claim shall be statute-barred under the provisions of the Statute of Limitations of 22nd December 1908, except that the period of limitation shall be three years, and shall be extinguished not later than 30 years after the date of the nuclear incident that caused the damage. Where other similar claims have been reduced by virtue of section 27 (1) or section 36 (3) of this Act, or corresponding provisions of any other Contracting Party, the compensation referred to in

(2) The Minister of Justice may direct that compensation under the provisions of subsection (1) of this section shall be paid also for damage being caused outside this country.

39. Where in pursuance of this Act and an Act prepared by any other Contracting Party in accordance with the Paris Convention and the Vienna Convention, respectively, or such legislation of several Contracting Parties, the operator of a nuclear installation has been held liable to pay compensation in excess of the highest amount provided for in section 25 of this Act, the amount in excess shall be paid by the state.

Right of recourse of the state

40. (1) Any amount paid by the state in pursuance of sections 34-35 or 38-39 of this Act or otherwise paid under the provisions of the Supplementary Convention to cover any nuclear damage for which the operator of an installation in this country is liable under the legislation of any other Contracting Party may be recovered from the person or persons who have caused the damage intentionally.

(2) Any amount paid in pursuance of section 34 of this Act may further be recovered —

- (a) from the person who as insurer or financial guarantor or by express agreement has assumed liability for the damage (cf. section 28 (1) (ii) of this Act);
- (b) from an operator who pursuant to section 26 (1) of this Act shares the liability for the damage to the extent to which the liability under section 26 (2) of this Act attaches to him;
- (c) from the operator himself if the expense is due to his failure to take out and maintain duly approved insurance or other financial security, or to the fact that the security has proved unsound.

Competence of Danish courts

41. (1) Any action against the operator of a nuclear installation or — in the case referred to in section 22 (1) (ii) of this Act —

this subsection shall be reduced in like manner.

(2) The Minister of Justice may direct that compensation under the provisions of subsection (1) of this section shall be paid also for damage being caused outside this country.

Right of recourse of the state

39. (1) Any amount paid by the state in pursuance of sections 34-35 or 38 of this Act, or otherwise paid under the provisions of the Supplementary Convention, to cover any nuclear damage for which the operator of an installation in this country is liable under the legislation of any other Contracting Party may be recovered from the person or persons who have caused the damage intentionally.

(2) Any amount paid in pursuance of section 34 of this Act may further be recovered—

- (a) from the person who as insurer or financial guarantor or by express agreement has assumed liability for the damage (cf. section 28 (1) (ii) of this Act);
- (b) from an operator who pursuant to section 26 (1) of this Act shares the liability for the damage to the extent to which the liability under section 26 (2) of this Act attaches to him;
- (c) from the operator himself if the expense is due to his failure to take out and maintain duly approved insurance or other financial security, or to the fact that the security has proved unsound.

Competence of Danish courts

40. (1) Any action against the operator of a nuclear installation or — in the case referred to in section 22 (1) (ii) of this Act —

against insurer or financial guarantor for compensation for nuclear damage under sections 13 to 17 or section 23 of this Act may be brought in this country —

- (a) if the nuclear incident that caused the damage occurred, wholly or partly, in this country; or
- (b) if the claim is set up against the operator of an installation in this country, and either
 - (i) the incident occurred entirely outside the territory of any Contracting Party, or
 - (ii) the place of the incident cannot be established with certainty, or
 - (iii) the incident occurred in a State which is a Party only to the Paris Convention or to the Vienna Convention, and the claim relates to compensation for damage in a State which is a Party only to the other Convention, or
 - (iv) the incident occurred partly in a State which is a Party to but one of the Conventions and partly outside the territory of any State, and the claim relates to damage caused outside the territory of any State or of a State which is a Party only to the other Convention, or
 - (v) the incident occurred in a State which is a Party only to the Vienna Convention, and the claim is advanced in pursuance of section 23 (1) of this Act by a person who is not a national of such State.

(2) Where in a case referred to in subsection (1) of this section it is decided under Article 13 (c) (ii) of the Paris Convention or Article XI, 3 (b), of the Vienna Convention that an action shall be brought in some other Contracting State, jurisdiction over actions shall no longer lie with the courts of this country.

(3) Any petition for a case to be decided under the provisions referred to in subsection (2) of this section shall be addressed to the Minister of Justice.

Enforcement of foreign judgments

42. (1) Any judgment relating to compensation for nuclear damage entered by a court of a Contracting Party in accordance with the rules of jurisdiction of the Paris

against insurer or financial guarantor for compensation for nuclear damage under sections 13 to 17 or section 23 of this Act may be brought in this country -

- (a) if the nuclear incident that caused the damage occurred, wholly or partly, in this country; or
- (b) if the claim is set up against the operator of an installation in this country and the incident occurred entirely outside the territory of any Contracting Party, or the place of the incident cannot be established with certainty.

(2) Where in a case referred to in subsection (1) of this section it is decided in pursuance of Article 13 of the Paris Convention by the Tribunal referred to in Article 17 of that Convention that an action shall be brought in some other Contracting State, jurisdiction over actions shall no longer lie with the courts of this country.

(3) Any petition for a case to be decided under the provision referred to in subsection (2) of this section shall be addressed to the Minister of Justice.

Enforcement of foreign judgments

41. (1) Any judgment relating to compensation for nuclear damage entered by a court of a Contracting Party in accordance with Article 13 of the Paris Convention and

Convention or the Vienna Convention and satisfying the conditions for recognition laid down in the Convention concerned may, subject to the limits provided for in section 25 of this Act, be enforced in this country. This provision shall not apply to interim judgments.

(2) Any petition for enforcement of a judgment referred to in subsection (1) of this section shall be accompanied by a certified copy of the judgment and a declaration on the part of the competent public authority of the State concerned to the effect that the judgment relates to claims for compensation in respect of damage covered by the Convention and that it is enforceable under the legislation of that State. It may be required that the copy and the declaration be accompanied by a certified translation into Danish.

(3) In case the bailiff does not feel capable, as matters stand, of turning down an objection based on the Convention concerned he may refer the claimant to ordinary legal proceedings.

(4) The provisions of subsections (1) to (3) of this section shall apply in like manner to any settlement effected or confirmed before the said courts.

Certificates

43. (1) Where nuclear substances are sent from or to an installation in this country to a consignee or from a consignor in some other State, or where such material is sent through the territory of this country from or to an installation in the territory of another Contracting Party, the operator liable shall provide the carrier with a certificate issued by the insurer or the person who has furnished other financial security to cover the liability. The carrier shall not be allowed to carry out the carriage in this country before he has received the certificate, which on demand shall be shown to the competent public authority.

(2) The certificate shall state the name and address of the operator liable, indicate the substances and the carriage to which the security applies, as well as the amount, type and duration of the security. The certificate shall also include a statement by the Atomic Energy Commission or, as far as

enforceable under the legislation of that State may, subject to the limits laid down in section 25 of this Act, be enforced in this country. This provision shall not apply to interim judgments.

(2) Any petition for enforcement of a judgment referred to in subsection (1) of this section shall be accompanied by a certified copy of the judgment and a declaration on the part of the competent public authority of the State concerned to the effect that the judgment relates to claims for compensation in respect of damage covered by the Paris Convention and that it is enforceable under the legislation of that State. It may be required that the copy and the declaration be accompanied by a certified translation into Danish.

(3) In case the bailiff does not feel capable, as matters stand, of turning down an objection based on the Convention, he may refer the claimant to ordinary legal proceedings.

(4) The provisions of subsections (1) to (3) of this section shall apply in like manner to any settlement effected or confirmed before the said courts.

Certificates

42. (1) Where nuclear substances are sent from or to an installation in this country to a consignee or from a consignor in some other State, and where such material is sent through the territory of this country from or to an installation in the territory of another Contracting Party, the operator liable shall provide the carrier with a certificate issued by the insurer or the person who has furnished other financial security to cover the liability. The carrier shall not be allowed to carry out the carriage in this country before he has received the certificate, which on demand shall be shown to the competent public authority.

(2) The certificate shall state the name and address of the operator liable, indicate the substances and the carriage to which the security applies, as well as the amount, type and duration of the security. The certificate shall also include a statement by the Atomic Energy Commission or, as far as

foreign operators are concerned, from the foreign competent public authority that the operator named in the certificate is an operator of a nuclear installation within the meaning of the Paris and Vienna Conventions.

(3) The person issuing the certificate shall be responsible for the correctness of its data concerning the name and address of the operator, as well as the amount, type and duration of the security.

(4) The provisions of subsections (1) to (3) of this section shall apply in like manner to the carriage of nuclear substances referred to in section 15 (3) of this Act. Regulations may be made by the Minister of Justice on the subject.

(5) The Minister of Justice may make regulations about the form of the certificate.

Chapter IV

Relations to other legislation; penalty provisions; final provisions

44. Any person who is employed at a nuclear installation and covered by an industrial injuries insurance taken out by the responsible operator under the Industrial Injuries Act shall be entitled to compensation under this Act only in so far as his loss is not covered by the insurance. Notwithstanding the provision of section 4 of the Industrial Injuries Act, the insurance company shall have no right of recourse against the operator for any benefit paid by the company to such persons.

45. The provisions of the national health legislation, including the Use of Radioactive Substances Act, and of the legislation on occupational health, safety and welfare shall not be affected by the provisions of this Act.

46. (1) Any person who —

- (a) constructs or operates a nuclear installation without recognition;
- (b) fails to comply with any condition prescribed for the recognition;
- (c) makes untrue or misleading statements

foreign operators are concerned, from the foreign competent public authority that the operator named in the certificate is an operator of a nuclear installation within the meaning of the Paris Convention.

(3) The person issuing the certificate shall be responsible for the correctness of its data concerning the name and address of the operator, as well as the amount, type and duration of the security.

(4) The provisions of subsections (1) to (3) of this section shall apply in like manner to the carriage of nuclear substances referred to in section 15 (3) of this Act. Regulations may be made by the Minister of Justice on the subject.

(5) The Minister of Justice may make regulations about the form of the certificate.

Chapter IV

Relations to other legislation; penalty provisions; final provisions

43. Any person who is employed at a nuclear installation and covered by an industrial injuries insurance taken out by the responsible operator under the Industrial Injuries Act shall be entitled to compensation under this Act only in so far as his loss is not covered by the insurance. Notwithstanding the provision of section 4 of the Industrial Injuries Act, the insurance company shall have no right of recourse against the operator for any benefit paid by the company to such persons.

44. The provisions of the national health legislation, including the Use of Radioactive Substances Act, and of the legislation on occupational safety, health and welfare shall not be affected by the provisions of this Act.

45. (1) Any person who —

- (a) constructs or operates a nuclear installation without recognition;
- (b) fails to comply with any condition prescribed for the recognition;
- (c) makes untrue or misleading statements

to be used in the consideration of questions concerning recognition or relaxation of any condition prescribed for the recognition, or who in connection with an application for such recognition or relaxation fails to disclose any fact relevant to the determination of the question; or

(d) makes untrue or misleading statements to the public inspection authorities; shall be liable to a fine, simple detention or imprisonment for any term not exceeding two years.

(2) If any of the offences referred to in subsection (1) of this section is committed through negligence, the penalty shall be a fine or simple detention.

(3) Any person who fails to comply with a request made in pursuance of section 7 of this Act by the public inspection authorities, or who violates the provisions of sections 30 and 43 (1) of this Act shall be liable to a fine or simple detention.

(4) Regulations made under this Act may prescribe the penalties of fine or simple detention for any infringement of the regulations.

(5) A fine may be imposed on the operator of an installation, even if the offence cannot be imputed to him as intentional or negligent. As concerns offences committed by a joint-stock company, a co-operative society or suchlike, a fine may be imposed on the company or society as such. There shall be no alternative penalty for the imposition of fines under the provision of this subsection.

47. The prosecution of any offence referred to in section 46 of this Act shall be treated as a police prosecution. The remedies set out in Chapter 68, 69, 71 and 72 of the Administration of Justice Act shall apply to those cases to the same extent as to cases falling within the competence of the public prosecutor under the general rules.

48. (1) The commencement of this Act shall be determined by the Minister of Justice.

(2) The Nuclear Installations (Atomic Plants) Act, No. 170, of 16th May 1962 shall be abolished.

to be used in the consideration of questions concerning recognition or relaxation of any condition prescribed for the recognition, or who in connection with an application for such recognition or relaxation fails to disclose any facts relevant to the determination of the question; or

(d) makes untrue or misleading statements to the public inspection authorities; shall be liable to a fine, simple detention or imprisonment for any term not exceeding two years.

(2) If any of the offences referred to in subsection (1) of this section is committed through negligence, the penalty shall be a fine or simple detention.

(3) Any person who fails to comply with a request made in pursuance of section 7 of this Act by the public inspection authorities, or who violates the provisions of sections 30 and 42 (1) of this Act shall be liable to a fine or simple detention.

(4) Regulations made under this Act may prescribe the penalties of fine or simple detention for any infringement of the regulations.

(5) A fine may be imposed on the operator of an installation, even if the offence cannot be imputed to him as intentional or negligent. As concerns offences committed by a joint-stock company, a co-operative society or suchlike, a fine may be imposed on the company or society as such. There shall be no alternative penalty for the imposition of fines under the provision of this subsection.

46. The prosecution of any offence referred to in section 45 of this Act shall be treated as a police prosecution. The remedies set out in Chapter 68, 69, 71 and 72 of the Administration of Justice Act shall apply to those cases to the same extent as to cases falling within the competence of the public prosecutor under the general rules.

47. (1) The commencement of this Act shall be determined by the Minister of Justice.

(2) The Nuclear Installations (Atomic Plants) Act, No. 170, of 16th May 1962 shall be abolished.

48. This Act shall not extend to the Faroe Islands but may by Royal Order be put into force for the Islands, subject to the modifications required by the special conditions obtaining in that territory.

